

026889

མེད་ གཞི།

ཐེས་ཀྱི་ཡང་འཁོར་ས་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་པོད་འདི་ནི་ས་རྒྱ་ཆེ་.....
ཞིང་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སྲུང་ཆོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་པལ་དང་སྡེ་རུ་གྱི་
བཀོད་པར་ཕུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་ལ་བཙོན་
ཞིང་གཞུང་དང་པ་དང་། རྫོང་ཕྱོགས་ལྡན་ཞིང་། དཔལ་ངར་ཆེ་པའི་པོད་
རིགས་མི་དཔངས་ཆོས་རྣམས་ཡུན་རིང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ནང་མི་རིགས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་ཕུན་སྲུང་ཆོག་པ་བསྟན་ཡོད་.....
པས་མི་ཆད། སྟུན་ཟླ་མི་རིགས་ཁག་དང་མཉམ་རྒྱུ་ཐུབ་པས་ཆེན་ཐེས་ཀྱི་ལ་
གསར་སྟུན་དང་གོང་དུ་སྒེལ་པའི་བྱ་རིམ་ནང་གཟི་བརྒྱུད་ལྡན་པའི་འོས་.....
འགན་བསྐྱབས་ཡོད་པ་རེད།

སྡེ་རུ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྟུན་སྒྱུ་ལེ་སྟུ་བཞི་མ་ཁྲི་བརྒྱ་དང་ཉི་ལྷ་ཅ་.....
གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱད་ཟུར་གཅིག་ཙམ་ཟིན་པ་.....
དང་། ལིན་ཅང་ཕུད་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་ཞིག་
ཡིན། སྤྱི་ལོ་ཁུལ་ཁབ་དང་བསྟུར་ན་སྤྱི་ལོ་ལས་ལྡན་གཅིག་དང་། རི་
ཐིག་ལས་ལྡན་གཉིས། དེ་ལྟར་རི་ལས་ལྡན་གསུམ་བཅས་ཀྱིས་ཆེ་བ་ཡོད།
པོད་ཀྱི་ཆ་སྟོན་མས་མཐོ་ཆད་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་བཞི་ལྷག་ཙམ་.....

ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེ་ཞེས་འདི་ག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གངས་
རིའི་རྩ་བས་བསྐྱར་བ་དང་། བརྗོད་ཆགས་ལྟ་ན་ལྷག་པའི་ཚུངས་འདིར་
བོད་རིགས་དང་། ལྷ་རིགས། ལུང་རིགས། མོན་པ་རིགས། ལྟོ་པ་
རིགས་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ཉེར་པ་ཤར་པ་སོགས་ཚུན་བསྐྱེད་མས་མི་
འཁོར་གྱི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་དུ་ལྷག་ཅུ་མ་འཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་གྱི་
འཚོ་བ་ལྡེལ་བཞིན་གནས།

བོད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་གྲགས་ཆེ་བའི་རི་བོ་རྟི་མ་ལ་ཡ་དང་། ལྷོད་
གངས་རིན་པོ་ཆེ། ལྷིད་ཤོད་དམར་པོ་རི། བསམ་ཡས་ཉལ་པོ་རི། བག་
ཤོད་རོ་པ་རི། དཔལ་ཆེན་རྩ་བོ་རི་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད། ལྷག་པར་རྟི་མ་ལ་
ཡ་ནི་རིན་ཆེན་རྩ་བུ་ལས་ལྷག་པའི་འཛམ་གླིང་གི་གཤམ་ཆུན་དང་མཚུངས་
པས་གཞུར་གནས་སྤེལ་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲོས་ཅི།
ཆོན་རིག་མཁས་ཅན་ན་མས་གྱིས་ཀྱང་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་
པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ནོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་ལྡང་ཏུ་མངོན་ནས་
དེར་ཆོན་རིག་རྟོག་ཞིབ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། བོད་ས་མཚོའི་
མོག་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་ཡར་ལྷུང་གཅོད་པོ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་མོ་རྩལ་རྩ། རྩ་
ལྷིད་རྩ། ལྷུང་རྩ། ལོང་གི་གཅོད་པོ། ཉང་རྩ་སོགས་རྩ་ལྷུང་རི་ཉིད་
དང་། མ་པམ་གཡུ་མཚོ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ། གནམ་མཚོ་ལྷག་མོ་
སོགས་མཚོ་དང་མཚོའུ་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད།

བརྗོད་ཆགས་ཡིད་ཏུ་འོར་བའི་གངས་རི་དང་། སྤང་རི། རྩ་རི།
ནགས་ལྷུང་། བེའུ་གསེར་བཅས་གྱི་དབྱུས་ན་ལྷག་དང་། གཞིག་། རྩ་
བྱེད་མོང་། བསེ་ཅ། རྩ་ཁ། རྩ་ལྷུང་། སྤང་བ། རྩ་བ། དགོ་བ་

སོགས་རི་རྒྱས་ཁྱེད་ཁྱེ། གཞན་ཡང་ཞེ་ཙེ་དང་། རྩ་བུ་ཁྱེད་ཁྱེ།
འཛེལ་མོ། ཁྱེ་བྱུག་ལྟ་བུ་གོང་མོ། སེར་བྱ་ངང་པ་ལ་སོགས་བྱ་རིགས་མི་
འདྲ་བ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད།

ད་རྒྱུ་བོད་རྒྱ་གསེར་དང་། དུའལ། ཟངས། རྩགས། ཉི་མ་ཁ་
རྒྱ། ཆ་ལ་དཀར་པོ། རྩ་མེལ་སོགས་གང་ཅིར་དགོས་མཁོ་ཆེ་ཞིང་རིན་
ཐང་བལ་བའི་གཉེར་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་ཡོད་པས་མེས་རྒྱལ་གྱི་གཉེར་རྩིས་ནོར་
བུའི་བང་མཛད་ཅིག་ཡིན། རྩོད་དང་། ཉན། སྒྲན་མ། འབྲས།
བྲ་བོ། ཁྱེ། མོན་ཆག་མ་རྩོས་ལོ་རྟོག་ ཀོང་ལ་སོགས་པའི་འབྲུ་རྩ་དང་།
རྒྱན་འབྲུམ། ཁྱེ་མུ། ལྟར་ཁ། ཆ་ལུ་མ། ཡི། སེལ། ཁམ་བྱ་ལ་
སོགས་པའི་མིང་འབྲས་རྩ་ཆོགས། དེ་བཞིན་སྒྲན་རིགས་དང་། ཆ་ལ་
རིགས་ཀྱང་ཐོན་ཁྱེད་སྒྲན་སྒྲན་ཆོགས་པ་ཡོད།

བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་འགྲེ་རིང་སྒྲན་རྒྱ་མི་རིགས་
ཁག་དང་མཉམ་དུ་མེས་རྒྱལ་འཛུགས་སྒྲན་གྱི་བྱ་གཞག་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩོ་
ཆ་ལ་དང་རྒྱས་བྱས་ཡོད་ཆད་ལེགས་སྒྲིལ་སྒྲུབ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་
དུ་རྩ་བོད་མི་རིགས་དཔར་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་ལྷག་ཅམ་རིང་ཐན་རྩལ་འབྱོར་
རིག་གནས་སོགས་སྤེལ་རེས་བྱས་ཏེ་མཛེལ་བཅེའི་འབྲེལ་བ་གཉེར་བ་
བཅུགས་ཡོད། རྩ་གཞི་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཐོན་རྒྱལ་ལོ་རྩལ་ཞེས་འཛིན་
པར་གཞིགས་ན་གྱི་བྲམ་བཅན་པོའི་སྤྱི་བྱ་བྱིའི་རྒྱས་སྒྲན་རྩ་གཉེར་
ཅའ་ཞེས་པའི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་དེ་བོད་རྒྱུ་འབྱུར་ནས་འབྱུར་བོན་དར་
བ་མེན་ནམ་སྒྲམ། དེ་རྩེ་འདོད་ན་རྩལ་རབས་ཀྱི་རྒྱས་ནས་རྩ་བོད་མི་
རིགས་དཔར་འབྲེལ་བ་གང་ཟབ་ཡོད་པ་མངོན་བྱས། གནས་རི་རྩོང་བཅན་

གྱི་རུས་ལྷ་མྱ་ནག་ནས་ཅིས་དང་ཐུན་གྱི་སྐར་ཐོད་རུ་དང་། ཤིང་ན་ (634) ལོར་ཐང་ཐས་ཚུང་དང་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱོད་པཅན་ལྷམ་པོ་ནམ་གཉིས་པན་ཚུན་པོ་
 ཉ་མངགས་ཏེ་འབྲལ་སྤྱེས་བསྐྱར་རེས་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཐང་གི་གོང་
 མ་དང་། ཐོད་གྱི་པཅན་པོའི་དཔར་མཛའ་བཅའི་འཕེལ་བ་དངོས་སྤྱུ་ཚུགས།
 དེ་རྗེས་ལྷ་ཉིང་རུ་རྒྱ་བཟའ་གོང་རྩོ་མཚོ་ཡི་པར་ཉི་ལྷན་ཤིང་གོང་རྩོ་དང་།
 གྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་ལྷ་རྗེས་སྤྱོད་གྱི་པཅན་པོའི་བཅུན་མོར་གདན་ཏུ་ངས་ནས་
 རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་དཔར་ཤ་རུས་གྱི་འཕེལ་བ་ཆགས། གོང་རྩོ་གཉིས་ཐོད་རུ་
 རྩན་པ་དང་རུས་མཚུངས་སྤྱོད་ཐང་རྒྱལ་རབས་གྱི་སྤྱན་སོན་གྱི་ཤེས་རིག་དང་།
 ཚན་རིག་ལག་ཅལ་ཐོད་རུ་དང་ཁུལ་བྱང་ཉི་ཐོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་
 འཕྱར། རིག་གཞུང་སོགས་གོང་རུ་འཕེལ་བར་སྤྱལ་འདེད་ཆེན་པོ་བྱང་།
 ལ་སྤྱོད་ (648) ལོར་ཐང་གི་པོ་ཉ་མང་ཤོན་ཚལ་རྒྱ་གར་རུ་འཆ་མས་འདྲིར་
 རྒྱུད་སྐབས་རྒྱ་གར་པས་རོ་ལོག་ཉི་ཐང་གི་པོ་ཉ་རུ་མ་བཤོངས་པ་ན། སྤྱོད་
 པཅན་ལྷམ་པོས་དཔུང་གི་ར་མདར་ན་དཔག་ཁྲི་པག་མངགས་ཏེ་རྒྱ་གར་པའི་
 སྤྱིང་ཆ་ཉིང་འཇགས་སྤྱོད་བྱང་། དེ་རྗེས་ཐང་གའི་ཚུང་གིས་སྤྱོད་པཅན་
 ལྷམ་པོར་ལག་པའི་ཆོ་ལོ་དང་མཚོ་སྤྱན་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ལོ་སོགས་བསྤུལ། དེ་
 ལུང་ཐོད་གྱི་འདུན་པ་ཉར་དར་འདུ་དང་། ཤེལ་ ཨ་རག རྒྱ་འཁོར་
 སོགས་གྱི་ལག་ཅལ་པ་ཐོད་རུ་མངགས། ལུགས་ཁྲི (710) ལོར་གྱི་མ་ཤིང་
 གོང་རྩོ་བསྐྱ་ལའན་ཐོད་གྱི་པོ་ཉ་ནམས་ཏུང་ཨན་རུ་བཞུགས་སྐབས་ཐང་ཐོད་
 པར་ན་ཅིད་སྤྱོད་པོའི་འབྲན་བསྐྱར་བྱས། ལུགས་སྤྱང་ (821) ལོར་ཐོད་གྱི་
 པོ་ཉ་ནམས་ཏུང་ཨན་རུ་འཕྱོར། པཅན་པོ་ཁྲི་གཅུག་ནི་པཅན་དང་སྤྱོད་
 ཆེན་ཐན་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རེ་འདུན་ཉར་རྒྱ་ཐོད་སྤྱན་ལྷ་མི་རིགས་.....

དཔའ་མཛེས་པའི་ཐུགས་གནས་ཡོད་ཆེད་པཀའ་སྐོས་ཡུལ་རིང་མཛད་དེ.....
 དཔའ་ཁར་རྩོམ་པའི་ཐུགས་གནས་ལ་ཉི་ལྔ་ལྷུང་གཅིག་། ས་ལ་བཅུ་ལྔ་
 དཔའ་ཁར་། ཞེས་སྟུན་པའི་ཐུགས་པ་སྟེང་ལུག་ཏུ་བྱུང་།

གྱི་མའི་རྒྱལ་རབས་དཔྱ་པའི་རྒྱལ་མཆུག་པོ་ད་རྗེ་དཔལ་འཁོར་བཅན་...
 གྱི་རྒྱལ་ལྷ་མོག་མར་མདོ་ལྷན་ནས་འབངས་གྱིན་མོག་ལྷན་གྱི་རིམ་བཞིན་ས་...
 གནས་མང་པོར་རྒྱ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་རབས་བསྐྱ་གསུམ་པའི་རྒྱལ་
 དཀྱིལ་པར་ལོ་སྐུམ་བརྒྱ་ཉལ་ཅན་རིང་པོ་དེ་འདི་སྐལ་བྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་...
 སྐལ་བྱུར་ལྷན་པོ་དེ་མི་རིགས་དཔལ་ཆལ་གྱི་དང་། དཔལ་འཁྱར། རིག་
 གནས་མོགས་གང་ཅིའི་འབྲེལ་བ་ལྷ་མཆུག་ཁོ་ཟལ་རྒྱ་མོང་པོ་དཔལ་དང་།
 ཉལ་རྒྱ་མོང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་པས་རྒྱ་ཆེ་ལྷན་དོ།

[illegible]

མངའ་ཁོངས་བརྟན་མེད་ཏུ་སྐྱེས་པས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དྲུག་གི་འབྲེལ་.....
 བའང་སྐར་པས་རིམ་བུར་ཁོ་རྩལ་ལྟ་བུར། ཡོན་ཤོར་མ་རིམ་བྱུང་གིས་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱི་གཞི་སྒྲིག་ཀྱི་བདག་པོ་སྐྱེས་ཤོར་མའམ་བདག་ཆེན་རྣམས་ལ་རིམ་པ་
 བཞིན་ཆོ་ལོ་ཐེངས་མང་བསྐྱེད། སྐྱེས་ཀྱི་དྲུག་བའང་འཛོམ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་
 རྒྱུ་ལྟ་དཔལ་ཕག་མོ་ལྟ་བུའི་སྤེལ་བྱེད་ལྟུང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་ཡོན་ཤོར་མ་.....
 ཆེན་པོས་རྒྱ་སྤེལ་ཆོ་ལོ་དང་བོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤེལ་དྲུག་འཛོམ་ཆོག་པའི་.....
 བཀའ་ཤོག་དང་དཔལ་ཁ་བསྐྱེད།

མིང་རྒྱལ་རབས་བཅུགས་པའི་རྒྱུ། ཤོར་མ་ཆེན་པོས་བོད་ཏུ་དབྱེས་
 གཙང་ཞིང་ཏུ་ལྷི་ཏུ་ཕྱིན་སྤེལ་པའི་སྤྱི་བྱུང་བཞེད་འདྲིམས་ཁང་དངོས་
 ལྟ་བུགས་པ་དང་། ཕག་ལྟ་འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་རྒྱ་སྤེལ་
 དང་། ཆེན་ཤོ་ལྟར། ཀྱ་དེན་ལྟ་བུའི་ཆོ་ལོ་བསྐྱེད་ཐོག་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤེལ་
 དྲུག་ཡོངས་རྒྱུ་འཛོམ་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་དཔལ་ཁ་བསྐྱེད།
 དེའི་རྒྱུ་མིང་ཤོར་མ་རིམ་བྱུང་གིས་ཕག་ལྟ་བུའི་སྤེལ་ལོ་ཆོ་ལོ་དང་དཔལ་ཁ་.....
 བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ས་གནས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་
 དང་། ཀམ་པ་སོགས་སྤྱི་མཆོག་ལའང་བཀའ་ཤོག་དང་གཞིངས་བརྟན་ཀྱི་
 ཆོ་ལོ་རིམ་པ་བསྐྱེད།

ཆེན་རྒྱལ་རབས་(བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག་ གླི་ལོ་
 1652) ཏུས་ལྟ་ཤོར་མ་ལྟན་ཅི་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་
 པའི་སྤྱི་མཆོག་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱི་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ལོ་ཅིང་ཏུ་གདན་དྲངས་ཏེ་འཇམ་.....
 དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོས་གཞིར་བྱས་པའི་ཤོས་ཤིང་སྤེལ་བཞི་ཙམ་དང་.....
 དབྱེས་མཐོ་གང་ཙམ་བཅུགས་བཅོ་སྤེལ་ཆུན་འཕྱུལ་མིག་ཏུ་སྤེལ་ཏེ་ཏེ་བ་.....

ཚེས་པའི་ནང་རྒྱ་པོད་རྟོག་གཞུང་གི་ཡི་གེར་“ཁུབ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཚུལ་དག་.....
 བར་བདེ་བར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་གནས་པོ་ག་གི་སྒྲེ་འགྲོ་.....
 བཅས་ཅད་བརྟན་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་པ་འཁྱུར་མེད་རྩི་རྩེ་འཆར་རྒྱ་མཚའི་ལྷ་.....
 མ”ཞེས་འཁོད་པའི་འཆར་ས་དང་། གསེར་བམ་སྒྲོན་ཡིག་བཞིའི་འཁྱུར་
 “ཁུབ་རྩྭ་གས་ཀྱི་ལྷ་ལ་བྱུང་ནི་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་ཚུན་ལ་སངས་རྒྱས་བརྟན་
 པའི་མངའ་བདག་བཅས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་རྩེ་འཆར་རྒྱ་ལའི་བམ་ག”ཞེས་.....
 འཁོད་པ་བཅས་བསྟུལ། དེ་རྩེས་མོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་པོད་
 བཞུགས་ཨམ་བན་དངོས་སྒྲུ་བཅུགས། རྩལ་ལྷ་གས་(1751)ལོར། རུབ་
 ལང་གྲོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་བཀའ་ཤལ་ལས་.....
 རྩལ་ས་དངོས་སྒྲུ་བཅུགས། བཀའ་སྒྲོན་བཞི་བསྟོས། དམ་ལྷག་བདེ་སྦྱིད་
 མ་དང་ཉ་གས་དམ་མེལ་དམ་བསྟུལ། པོད་ཀྱི་སྤྱིད་དཔར་གི་བྱེད་པོ་གཙུག་པོ་
 རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་དང་། ཨམ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་མཛད་དཔོན་པའི་བཀའ་
 མལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་དང་། སྤྱིད་རྒྱུང་རིམ་བྱུང་། པོད་ཀྱི་དཔོན་
 རིགས་ཆེ་གས་ཁག་ལའང་ཆོ་སྤྱོད་རིམ་པ་བསྟུལ།

རྩལ་ལྷ་གས་(1791)ལོར་མོང་ཁ་པོ་བཅོན་འཇུག་པས་སྤྱར་ཡང་མེད་.....
 རྒྱ་པོད་འཇུག་ལྷ་གས་ཆེན་བྱས་ཏེ་ས་ཆ་མང་པོ་ཉམ་བཞུང་བྱས་པ་ཅམ་རྒྱ་.....
 མ་ཟད། བཟ་ཤིས་རྒྱན་པོའི་གནའ་རྩལ་འགངས་ཆེ་བ་མང་པོ་དང་། རྩྱེད་
 རྩལ་ནས་ར་ལུག་གངས་ལས་འདས་པ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་སྤྲུལ་ཆེན་མོང་མ་.....
 ཆེན་པོས་མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཆོམས་སྤྱང་རྒྱུབ་བྱེད་ཆེད་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་.....
 རྒྱ་ཁང་ཨན་མོགས་ཁྱི་དམག་པོད་རྒྱ་མངགས། པས་སྒོལ་མ་ཐུངས་པ་གོར་
 དམག་རྣམས་ཆར་བཅད། འགངས་ཆེ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དྲག་དམག་གི་

ལག་ནས་ཚུར་ཐངས། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་། པཌ་ཆེན། བཀའ་མག་མོགས་
 དང་བཀའ་ཕྱོགས་མེགས་པར་མཛད་དེ་མོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་ཤིང་ཀྱི་ཅ་
 འཛིན་དོན་ཆེན་ཉིང་དུ་གཏན་ལ་བཟུང་བ་མོགས་ཀྱང་དབྱང་མིན་གཞུང་.....
 རིམ་པས་མོད་ལ་བདག་དབང་གི་དབང་ཆ་ཡོངས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཞུགས།

མོན་གྱི་རུས་རབས་བཅུ་དུ་ཡེ་ལའི་རྒྱུ་རྒྱས་མེད་ཐབས་བཟུང་གི་.....
 ཆེན་གྱི་དབྱང་མིན་གཞུང་གིས་མོད་རྒྱ་ནོར་འབྱུང་གི་མིན་རུས་རབས་དང་
 རིམ་པ་ལག་ལེན་བཞུགས་པ་དང་། བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་རན་ཆུལ་ལོག་
 ཁོ་པ་ཚོའི་རྒྱུ་འབྲས་པ་བྱུང་མས་ཀྱིས་རུས་རྒྱུ་པས་དེ་དང་བཞུན་ནས་མོད་
 ཆེན་བཅོན་ཞེས་དོན་རྒྱ་དབྱིན་ཅི་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་མི་མེད་མེད་.....
 ཡུལ་རྒྱ་བཞུར་ཆུའི་ཕྱོག་གཡོའི་མུན་རན་རེ་མང་ཞིག་མེད་མོད། མོན་ཉི་མ་
 ཆུས་ཀྱི་ཆེ་མས་ལྷོང་འཁོར་ལོ་མཐུན་རྒྱ་བཟོད་པར་མོག་མུན་ལྷོང་ལས་ལུགས་ཅི་
 འདྲ་ཞིག་གིས་གྱིང་འཁོག་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་ཐོག་ཉི་མོད་ཀྱི་མི་རིགས་
 ཁག་གི་མི་དཔངས་དང་མཐོ་རིམ་ཆུལ་གཅིས་མི་ལྷན་ཐབས་བཟུ་རུས་ལྷོང་.....
 གི་སྐོ་ནས་འབལ་ཚོད་མཐར་ཐིན་བྱས་ཉི་མས་ཆུལ་གྱི་མཐའ་མཆ་མས་དང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་བྱུང་། རུས་མཚུངས་ཡངས་ཤིང་ཆུ་ཆེའི་མེས་
 ཆུལ་ས་གནས་ཁག་ལ་གསར་བཞེད་མི་ཆེ་རབ་རྒྱ་འབར་བ་དང་། རྒྱུ་མས་ཆེན་
 གྱིང་མོ་གྱིང་ཁྱེན་ཉང་གི་ཡང་དག་པའི་དུ་ཁྱིད་ལོག་མི་དཔངས་བཅིངས་.....
 འགྲོལ་དཔག་གིས་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་ལྷོང་ལས་ལུགས་མཐར་བཟུད་དེ་
 མུ་མོ་1949 ཟླ་བ་10 ཚེས་1 ཉིན་གྱི་རྒྱ་མི་དཔངས་ཀྱི་མཐུན་ཆུལ་ཁབ་...
 དངོས་ཀྱི་དབྱུ་བཞེས། དེ་རྒྱུ་མི་དཔངས་བཅིངས་འགྲོལ་དཔག་མོད་མུན་
 དུང་རྒྱུ་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པའི་ལྷོང་ལས་ལུགས་མཐའ་དག་མོད་ནས་.....

ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། 1983ལོ་འཁོར་ལོ་འཁོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན།

ནུ་ལ་དཀར་ རི་རྩེ་གསུམ་

ལེའུ་དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
 རི་རྩེ་དར་བ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་
 རྒྱལ་སྐོར། (1)

དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་རྩེ་
 དར་བའི་སྐོར། (1)

གཉིས་པ། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་ཚབ་རྒྱལ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་
 འབྱུང་རྒྱལ་སྐོར། (9)

ལེའུ་གཉིས་པ། མཐོ་བོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར། (13)

དང་པོ། གལ་ཇིས་འབྱུང་རྒྱལ་དང་། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཚལ་
 གནས་ཀྱི་ཁྲི་བཅན་རི་རྩེ་བཅན་པོའི་སྐོར། (13)

གཉིས་པ། བར་གྱི་རྩེ་གཉིས་ཏེ་གི་ལུ་མ་བཅན་པོ་དང་།
 ལུ་ཁྲི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་སྐོར་ལུ་ཁྲི་བཅན་དར་རྒྱལ་
 ཚལ་སྐོར། (17)

གསུམ་པ། ལེགས་ཀྱི་དང་ལེ་བཅུད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་ལེགས་
 ལས་དར་ལུ་མ་ཆེས་ཆེས་ཆེན་ཏེ་ལེ་ལ་དོར་དང་
 འཕྲོག་ལ་ལུ་མ་ཆེས་ཆེས་དར་བའི་སྐོར། (4)

ནས་བཀའ་བཞུགས་པ་ཞིང་བརྒྱུད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལྟ་
འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་ཚུལ་སོགས་སྟེ། (65)

བརྒྱུད་པ། ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན་(མེས་ཨག་ཚེས་)ཀྱི་རུས་ལྟ་
ལྷིམ་གྱིང་ཤོང་རྩོམ་བོད་རྩ་གདན་དྲངས་པའི་
སྟེ། (73)

དགུ་པ། བཅུན་པོ་ཁྱི་རྒྱུད་ལྷོ་བཅུན་ཀྱི་རུས་ལྟ་གཟུ་མོག་ཡོན་
ཏན་མཚོན་པོས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་གསར་རྩ་གཏོང་བ་དང་། སྤྱོད་པོན་པར་
འཕྲུང་གནས་བོད་རྩ་ལྷན་པའི་སྟེ། (82)

བརྒྱུ་པ། ལུ་ནེ་བཅུན་པོ་དང་། ལུ་ཅག་བཅུན་པོ། ལུ་ཉིག་
བཅུན་པོ་ལྷན་ཚུལ་དང་། ལྷགས་རྒྱུག་ལན་གཞུམ་
ལྷོ་པ། དབང་བརྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྱུལ་འགལ་
བ་ལྷགས་ཆེར་ལྷན་པ་སོགས་སྟེ། (101)

བརྒྱ་གཅིག་པ། ཁྱི་གཙུག་ལྷོ་བཅུན་རལ་པ་ཅན་ལྷན་ཚུལ་དང་།
ཆོས་ལྱེད་ལྷེད་ཀྱི་ཁག་གཅིག་དབང་བརྒྱུར་གྲུལ་
རིམ་རྩ་བརྒྱུར་ཉེ་ཆོས་ཡིད་ལྱུང་འབེལ་གོང་རྩ་
འཕེལ་བའི་སྟེ། (110)

བརྒྱ་གཉིས་པ། ཁྱི་དར་མ་ལྟ་རུམ་བཅུན་ཁྱིར་འཁོད་ཚུལ་དང་།
འབངས་ལྷན་ལོག་ལངས་ཉེ་མཚོ་བོད་ལྷུལ་རབས་
འཁོར་ཞིག་མོར་བའི་སྟེ། (127)

མེའུ་གཞུམ་པ། ལྷུལ་ལྷན་སྤེལ་མའི་རུས་སྒྲུབས། (134)

དང་པོ། མངའ་པོའ་ཁྱུ་ལྟ་སྟོན། (136)

གཉིས་པ། ཡ་ཅེེ་ཁྱུ་ལྟ་སྟོན། (142)

གསུམ་པ། ཡར་ལུང་ཁྱུ་ལྟ་སྟོན། (143)

བཞི་པ། ལྷ་སའི་ཁྱུ་ལྟ་སྟོན། (147)

མེའུ་བཞི་པ། ས་སྐྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། བོད་ཟེས་
ཁྱུ་ལྟ་སྟོན་མངའ་ཁོངས་སྐྱ་བཟུར་པ། (150)

དང་པོ། རྟོན་གྱི་གཏུང་ལྟ་སྟོན། (150)

གཉིས་པ། འཁོན་གྱི་གཏུང་ལྟ་སྟོན་རི་ལྷན་ལུང་པའི་སྟོན། ... (154)

གསུམ་པ། རྟོན་དོན་ལྷན་གྱི་པོ་སྐབས་བོད་རུ་ཁོང་བ་དང་། ས་
སྐྱ་བཞི་པ་ལེང་གཏུ་ལ་གདན་འདྲེན་ཚུལ་སྟོན། ... (173)

བཞི་པ། ཡོན་ཤོང་མས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བོད་ཁྱི་སྟོན་
བཏུ་གསུམ་གྱི་རིའ་བསྐྱོས་ཚུལ་དང་། བོད་འདི་ཟེས་
ཁྱུ་ལྟ་སྟོན་མངའ་ཁོངས་བསྐྱོན་མེད་རུ་ལྟར་པའི་
སྟོན། (183)

མེའུ་ལྔ་པ། བཀ་མོ་སྐྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། མིང་གཏུང་
དབྱང་མིང་གཏུང་གིས་བོད་རུ་འཛིན་པའི་མིང་
བྱས། (196)

དང་པོ། རྒྱུ་ལྟ་སྟོན་གཏུང་ལྟ་སྟོན། (196)

གཉིས་པ། བཀ་སྐྱ་དང་གཡའ་བཟང་བ་སྐབས་དབར་གྱི་དཔག་
འཁུགས་སྟོན་དང་། བཀ་སྐྱའི་མིང་དབང་རི་ལྷན་

བཅུགས་པའི་སྐོར། (199)

གསུམ་པ། ཅོང་ཁ་པ་པོད་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། མྱོན་ལམ་ཆེན་མོ་
བཅུགས་པའི་སྐོར། (222)

བཞི་པ། བཀ་མོ་གྲུ་པའི་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་གྱི་
དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་དང་།
གཙང་པ་ཐེ་པའི་གྱི་དབང་རི་རྒྱར་བཅུགས་པའི་
སྐོར། (231)

ལྔ་པ། རིན་གླུངས་པ་དང་། གཙང་པ་ཐེ་གྱི་སྐོར། ... (239)

ལེའུ་བྲུག་པ། དགའ་ལྡན་མོ་བྲང་པའི་རུས་སྐབས། (256)

དང་པོ། གཙང་པ་ཐེ་གྱི་གྱི་དབང་མཁོ་རྒྱུ་པ་ཕྲོགས་
ནས་དགའ་ལྡན་མོ་བྲང་གི་གྱི་དབང་དངོས་ཀྱི་
བཅུགས་པའི་སྐོར། (256)

གཉིས་པ། བཀ་ཆེན་གྲུང་དབྱང་གྱི་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱུ་
ཁྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་མེས་ཀྱིས་ནང་ཁྱལ་ཏུ་
ཐེབས་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྐོར། (261)

གསུམ་པ། ཐེ་གྱི་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་དང་གྲུ་གྱི་བཀྲོན་འཛིན་
ཆོས་ཀྱིས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་དབང་གྱི་དབང་འཕྲོག་
ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་སྐོར། (270)

བཞི་པ། ལྷ་བསངས་ཉན་དང་རྒྱན་གར་པའི་དབང་གྱི་
དབང་འཕྲོག་ལེན་བྱེད་པའི་འཐབ་ཚད་དང་།
ཆེན་མོར་མའི་དཔག་དབྱང་པོད་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་རྒྱན་

གར་བ་མཐར་བསྐྱར་པའི་སྒྲིང་། (283)

ལྷ་པ། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱུ་ཕྱིར་བརྟན་པ་བསྐྱལ་བམར་རྒྱ་
མཚོ་ཐོད་རྒྱ་གདན་བྱངས་ཚུལ་དང་། ཁང་ཆེན་པ་
དང་ར་ལུ་མ་སྐྱར་གསུམ་དབར་མིན་དབར་འཕྲོག་
རེས་ཕྱིན་པའི་འཐབ་ཆོད་སྒྲིང་། (295)

རྒྱ་པ། མོ་ལྷ་པ་བཞོད་ན་མས་རྩྭ་པས་རྒྱལ་གྱིས་དབུ་མ་ཆོགས་
ལྷ་དམག་བྱངས་པ་དང་། བོར་མའི་དབྱར་དམག་
འཕྱར་ཉེ་ར་ལུ་མ་སྐྱར་གསུམ་ཁྱིམ་གྱིས་ཆར་བཅད་
པའི་སྒྲིང་། (310)

བརྟན་པ། མོ་ལྷ་པའི་སྐྱུ་མ་འཕྱར་ཕྱིན་ན་མ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱིར་ཆ་
བསྐྱར་པ་དང་། རྒྱལ་མཚོ་ག་བསྐྱལ་བམར་རྒྱ་
མཚོ་མ་ཕྱིན་འགན་གཙོ་པོ་བཞེས་ནས་བཀའ་ཤག་
དང་ཡིག་ཆར་དོས་ལྷ་བརྟན་པའི་སྒྲིང་། (325)

བརྟན་པ། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་འཐམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཕྱིན་ཁྱིམ་ཕེབས་
ཚུལ་དང་། བོར་ཐོད་དམག་འབྲུག་སྒྲིང་། (334)

དབུ་པ། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱུ་ཕྱིར་དབུ་པ་ནས་བརྟན་གཉིས་པར་
གྱིས་ཕྱིན་དབར་བསྐྱར་པའི་སྒྲིང་། (345)

1. རྒྱལ་དབར་ལུང་རྩྭ་པས་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲིང་། (345)

2. རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱུ་ཕྱིར་བརྟན་པ་རྒྱལ་ཁྱིམ་རྒྱ་མཚོའི་
སྒྲིང་། (348)

3. རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱུ་ཕྱིར་བརྟན་གཉིས་པ་མཐའ་ལྷ་པ་རྒྱ་

མཚོའི་སྒྲོ་ར། (349)

རྒྱ་ལའི་ཐུ་བ་ལྟ་བུའི་དབུ་གཉིས་པ་འཛིན་པའི་ཐུ་

མཚོའི་སྒྲོ་ར། (353)

བཅུ་པ། ཐུལ་མཚོག་སྒྲུ་མེད་དབུ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་

མཚོས་མིད་དེ་བད་འཛིན་ཚུལ་སྒྲོ་ར། (358)

༡. ཐུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ཡང་མིད་དུ་གདན་དུ་བཏུ་
ཚུལ་དང་། གཞིར་བྱིན་མངའ་གསོལ་པའི་སྒྲོ་ར། ... (358)

༢. དེའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པར་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་དམག་
འབྲུག་ཐེངས་དང་པོ། (366)

༣. ཐུལ་དཔར་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོས་མིད་འགན་པོར་སྒྲུ་
བཞེས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔར་བཅུ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
ཐུལ་མིད་དེ་བད་འཛིན་པའི་ཐུ་མཚོ་
སྒྲོ་ར། (381)

༤. ཐུ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
དུ་བཅུ་པའི་སྒྲོ་ར། (385)

༥. བོད་ཀྱི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
ཐེངས་གཉིས་པའི་སྒྲོ་ར། (393)

༦. ཐུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ར། (408)

༧. ཐུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
སྒྲོ་ར། (418)

༨. ཐུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཐུ་
སྒྲོ་ར། (425)

༡. སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཕྱིན་ཐབས་གསར་བ་དང་། ཡང་དག་
བའི་ལམ་ཏུ་བསྐྱོད་བའི་སྐོར། (439)

༢༠. རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ་ཉན་རྒྱ་མཆོད་ཤོད་པ་ལྟ་བུ་ལས་
འདས་པ་དང་། ཉོང་མཛོ་ལྱང་བོད་ཏུ་ཐེབས་པ་
སོགས་སྐོར། (448)

བཅུ་གཅིག་པ། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱི་ཕྱིན་བཅུ་གཞི་བ་བཙན་འཛིན་རྒྱ་
མཆོས་སྤྱི་འཛིན་རྒྱལ་སྐོར། (453)

༡. རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཡང་སྤྱི་གདན་འཛིན་རྒྱལ་སྐོར། ... (453)

༢. རྒྱ་ལའི་གྱི་རྒྱལ་མིང་ཐེར་བའི་སྐོར། (457)

༣. ལྷ་མོ་བ་ལས་འགོ་བ་ལྟས་བའི་ཆོད་དོན་ཆོག་པ་ཐེར་བ་
ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བཏང་ཉེ་བོད་འདི་ཐོས་རྒྱལ་མང་འཁོར་ས་
ནས་ཁ་བཤམ་གཏོང་བའི་སྐོར་གསལ་བྱས་ས་ཆེན་ཕྱི་ལ་
བའི་སྐོར། (462)

༤. བོད་མི་དམངས་ལ་བདེ་སྤྱི་ཕྱི་ཉི་མ་གར་བ། (466)

དེ་བ་ཐེར་འདིའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གཙོ་བོ་ཁག་གི་
དཀར་ཆག (478)

མེད་དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་

མིའི་རིགས་རི་ལྷན་དར་བ་དང་། བོད་

རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཚུལ་སྐོར།

དང་པོ། གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་
ལྷན་དར་བའི་སྐོར།

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་ལྷན་དར་བའི་སྐོར་མདོ་ཅན་བཤད་ན།
ལྷན་ན་འཛིན་མིར་གི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་དག་ལ་མིའི་རིགས་དར་ཚུལ་སྐོར་བཤད་
ཚུལ་འདྲ་མིན་ལྟ་ཆོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ལུ་པ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་
དགོན་ཚོག་གིས་འདམ་པས་གཡའ་ཏང་ཟེར་བའི་མི་སྡེས་པ་ཞིག་བཟོས་རྗེས་
དེའི་ཆེ་བས་མ་ཞིག་བཀོག་ཉི་ལྷ་པ་ཟེར་བའི་བུད་མེད་ཅིག་བཟོས། ཁོང་
གཉིས་འདུས་པ་ལས་ཁུ་ལྷག་མང་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པས་འགྲོ་བ་
མིའི་རིགས་བྱུང་བ་བཤད། ། གནའ་རབས་རང་རྒྱལ་གྱི་བཤད་སྒྲུབ་ལ་ལྷན་
དཔེར་མི་ཞེས་པའི་ལྟ་ཆོག་ཡོད་པས་དེས་རང་ཉིད་གཅིག་བུར་སྔོང་
སྐབས་སྐྱོ་སྐྱང་སྐྱེས་པར་བརྟེན་འདམ་པས་མི་འགའ་ཞིག་བཟོས་པ་དེ་ན་མས་
ལ་ལྷ་བཀྲ་བ་པས་གསོན་པོར་གྱུར་པ་ལས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བྱུང་བ་དེད་
ཟེར། འདྲ་ཅན་ན་མས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ལ་མ་སྐྱེལ་གྲན་བྱུང་ཚུལ་མེས་སྐད་པེར་

དང་མ་ཐོན་མོ་བཤམ་ཐོན་གཞིས་འདུལ་པ་ལས་སྒྲེལ་ཐུག་མང་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་དེ་
 དག་གི་རྒྱུ་དུ་བས་པོད་མི་ན་མས་ལྷུང་བ་གསུངས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཚགས་གོང་
 ཏུ་འཕེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚན་རིག་ཉིན་བཞིན་ཡར་རྒྱས་ཐོན་ཏེ་ལས་སྤྱི་
 ལོ་1859 ལོར་དཔྱིན་རིའི་སྤྱི་དངོས་རིག་པ་མཁས་ཅན་འདར་ལུན་གྱིས་.....
 སྤྱི་དངོས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་རྒྱུན་རིར་ཞིབ་འདུག་བྱས་མཐར་«དངོས་པོའི་.....
 རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་སྤངས་»ཟེར་བའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་པ་འདིའི་ནང་.....
 སྤྱི་དངོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྱད་སྤངས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚས་ཉིད་སྐོར་གསལ་པོར་.....
 བཞུན་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིམ་དཔྱིན་རིའི་སྤྱི་དངོས་རིག་པ་མཁས་ཅན་
 ཏེ་ལུས་ལེས་«རང་ལྷུང་ཁམས་སྤྱི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབས་»ཟེར་བའི་.....
 དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་ཏེ་ལུས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་རིག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆགས་
 ཆགས་ཚུལ་རིག་པ་མཁས་ཀྱི་སྐོར་ནས་རྒྱལ་ཆགས་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
 གསལ་བཤད་གནང་ཐོག་མི་དང་ད་ལྟའི་སྤྱི་མི་ན་མས་མ་མེས་གཅིག་ཡིན་.....
 ཟེར། སྤྱི་ལོ་1871 ལོར་འདར་ལུན་གྱིས་སྤྱི་ཡང་དེབ་ཅིག་བཅུ་མས་
 བས་མི་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ལྷུང་བ་རེད་ཅེས་གསལ་པོར་གསུངས་.....
 ལ། མིའི་རིགས་ནི་སྤྱི་མི་ལས་ལྷུང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ད་ལྟ་
 འཇོམ་སྒྲིར་ཐོག་མི་མང་ཆེ་བས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདར་ལུན་མ་
 སྤྱིས་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་རྩོན་ཏུ་བཅུ་མས་པོའི་མཆི་བཀའ་འཁུམ་.....
 དང་། ལྷུལ་པོའི་བཀའ་ཐེམས་ཤོག་དྲིལ་མ་ཐོགས་ནང་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་
 ན་མས་ནི་པ་སྤྱིལ་ཞན་དང་མ་བཤམ་ཐོན་ལས་ལྷུང་བའི་སྐོར་གསལ་པོར་བཤོད་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་འདི་ལ་
 ཚས་ལུགས་ཀྱི་དར་མཚན་གྱིས་བཅིངས་ཏེ་པ་སྤྱིལ་ཞན་ནི་སྤྱི་རམ་གཞིགས་

གྱི་ལྷུ་ལ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བ་པག་མིན་གྱི་རྩེ་པུན་ལྷུ་ལ་མའི་ནམ་ལྷུ་ལ་
 ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་མ་མིན་མོ་པག་མིན་དེ་བུད་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་
 འཛིན་ཡང་བྱེད། ང་ཚོས་ཚོས་བྱུགས་སྒྲིངས་དང་གྱི་དང་མཚན་དེ་བཞིན་པ་
 ནམ་མཚུགས་གྱི་དོན་དངོས་དེར་ཞིབ་པར་བརྟག་སྐབས་རང་རེ་ན་ནམ་མཚེལ་
 གན་དང་མ་པག་མིན་ལས་ལྷུང་བའི་ལྷ་བ་དེ་གི་མཚུགས་དངོས་གཙུག་པའི་ལྷ་
 བ་དང་ཡོངས་ལྷ་མཐུན་ཚོགས་ འཛམ་གླིང་ཚོགས་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ལྷུང་ཚུལ་
 རྒྱུར་ལ་བྱས་རྒྱུས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པེད། དེ་བཞིན་མ་མིན་མོ་
 པག་མིན་དེ་བུད་མོ་ལྷ་ལྷུང་དངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད།
 གང་ལགས་ཟེར་ན། ཚུན་ནང་ཏུ་གནས་པའི་འོག་ཆགས་ཤིག་ལ་ཚུ་མིན་
 ཟེར་བ་དང་། སའོག་ཏུ་གནས་པའི་འོག་ཆགས་ཚུར་ཏུ་དེ་ཚོར་སའོག་གི་
 འཁུ་མིན་ཟེར་ཉལ་པག་མིན་གྱི་པག་གི་ཁོད་ཏུ་གནས་པའི་འོག་ཆགས་.....
 ཤིག་ཡིན་པས་བུད་མོ་ལྷ་ལྷུང་ཆེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་འདུག
 མ་ཚེལ་གན་དང་མ་པག་མིན་ལས་པོད་མི་ན་ནམ་ལྷུང་བའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་བྱུང་
 གན་ལ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་ཅེད་ཐང་གོང་ཏུ་རི་ལ་རང་རེ་
 མེས་པོ་ན་ནམ་མཚོ་དེ་མའི་པག་ལྷག་གཉིས་ཅེས་དངོས་ལྷ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ལ།
 ཅེད་ཐང་ཟེར་བའི་ས་མིང་དེ་འདྲ་མཆོད་ན་ནམ་ཅེད་མོ་ཅེས་ལྷུ་ལ་གྱི་ཐང་ཞིག་...
 ཡིན་ཉལ་སའོག་དེར་ད་ལྟ་ཡང་ཅེད་ཐང་ཞེས་མིང་ཆགས།

ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། གན་འ་ར་བས་རྒྱ་གར་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་
 བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕུ་ན་ནམ་མཐུན་མ་མཐུན་པར་མཐར་ཕུ...
 ཚུང་ཤིས་ཏུ་པ་རྟི་དང་དེའི་འཁོར་བརྒྱ་རྣམས་ཅེས་ཞིག་ལྷུང་མེད་གྱི་ཆས་ལྷས་...
 ནམ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷུ་ལ་འདྲིར་འོས་ཡོད་པ་ལས་པོད་གྱི་མི་ན་ནམ་ལྷུང་བ་.....

ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་ལ་ལས་འཇང་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བྱུང་བ་ཀྱི་འཇང་ཞེས་པ་
 དང་། བོད་འཇང་ཞེས་པ་མོགས་ཡོད་པ་ད་ལྟའི་བོད་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་
 ཡིན་ཟེར། དེ་བཟེང་དཀར་པོ་ལས་འཇང་རིགས་ནི་བྱུང་བྱང་ས་ཁུལ་ཏུ་
 གནས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་གསུངས། དེ་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བཟེང་ཁག་
 དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། འཇང་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་དེར་ཡིག་
 གཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ར་ལུག་འཛོལ་མཐན་གྱི་མི་
 ཟེར་བ་རེད། སྐབས་དེར་བྱུང་བྱང་ས་ཁུལ་ཏུ་གནས་པའི་འཕྲོག་ལས་ཕྱིར་མི་
 རྒྱལས་ཀྱི་སྤྱི་མིར་ཏུ་འཇང་ཟེར་བ་ལས་ཞིབ་གསལ་མི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ནའི་
 མིང་ཅ་བ་ནས་མ་ཡིན། དེ་ནི་མེས་རྒྱལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་གངས་
 ཏུང་མི་རིགས་རྒྱལས་ཀྱི་སྤྱི་མིར་ཏུ་ཏུ་ཞེས་འབོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། འཇང་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོའི་མི་རིགས་དེའི་མིང་ལ་འར་མ་དང་། ཡང་ན་འར་
 ཆན་ཟེར་བ་ཅེས་ལས་འཇང་ཟེར་གྱི་མེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་དབྱར་
 མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་ཉིན་བཞིན་ཡོང་འཕེལ་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེས་སྤྱི་ཚོགས་ཆན་
 རིག་དེའང་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་སྐབས་མིའི་རིགས་དར་
 རྒྱལ་དེ་ལའང་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྐབས་བྱུང་བ་
 རེད། བོད་ཏུ་ཉེ་ཆར་ལོ་ཤས་རིང་སོགས་ནས་གནའ་ཏུས་ཀྱི་དངོས་རིགས་
 མང་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཉེ་ཁྲིའི་ཉར་རྒྱའི་འགྲམ་ནས་གནའ་རབས་
 ཀྱི་མིའི་ཏུས་པ་ཐོན་པ་དེ་དག་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་རྒྱལས་ཀྱིས་
 ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་དངོས་འཛིན་བྱེད་གསལ་ཏུ་“ཉེ་ཁྲིའི་མི”ཡི་ཏུས་པ་དེ་
 ཚོར་སྤྱི་མིའི་གདོད་མའི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ལྷུང་ཟེན་པ་དང་དེར་རབས་ཀྱི་
 མི་ཡིན་གསེས། “ཉེ་ཁྲིའི་མི”ཡི་ཏུས་པ་དེ་ཚོ་ནི་ལོ་བཞི་རྒྱུ་ལྷག་ཙམ་

གད་ཉེ་རྩེ་ཆས་གསར་མའི་རྒྱལ་རབས་དང་། ཡང་ན་རྩེ་གསར་རྩེ་རྒྱུ་འབྲེལ་
མེད་རྩེ་ལྷན་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མི་རེད་ཟེར།

དེ་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་དང་། དེང་རི། གན་ཆ། མེ་ཉོག་ཆབ་མདོ་
མེ་གསར་མེད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ནས་རྩེ་ཆས་དང་། གན་འཕྲིའི་རྒྱལ་པ་
མེ་གསར་གན་འཕྲེལ་མང་པོ་ཞིག་ཉེད་པ་དང་། རྩེ་གསར་རྩེ་ཆབ་མདོ་ཁ་
རྩལ་ནས་གན་འཕྲེལ་འབྲེལ་ཆེན་ཞིག་ཐོན་པ་དེས་མོད་རིགས་རི་རྩེ་རྩེ་ལྷན་པའི་
རྩེ་ཆས་དང་མོད་ཀྱི་གན་འཕྲེལ་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་ཀྱི་དང་།
པར་སྐྱ་མང་ལུག་ལྷན་ཆེན་པའི་ཆོན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ལྷན་པའི་
རེད། ཁ་རྩལ་ཟེར་པའི་ས་མིང་ཐོབ་རྩེ་ཆོན་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་ཉེ་འབྲེལ་རྩེ་ལྷན་པའི་
ཁ་རྩལ་བཟང་པ་རྩེ་ལྷན་ཞིག་མོད་པར་བཞེན་དེའི་ཁུལ་ཀྱི་ས་ཆ་ལའང་ཁ་རྩལ་
ཟེར་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་ས་ཆ་དེར་མཁར་རྩེ་ཞེས་འཛིན། གང་
ལགས་ཟེར་ན། ས་ཆ་དེར་གན་འཕྲེལ་ཀྱི་མཁར་རྩེ་ཞིག་མོད་པར་བཞེན་
མཁར་རྩེ་ཞེས་ས་མིང་རྩེ་ལྷན་པ་ཡིན་ཟེར། མོན་ལྷན་མཁར་རྩེ་མོད་པ་དེ་
ས་མིང་རྩེ་ལྷན་པ་ནི་མི་ཐལ་རྩེ་ལ། ཁ་རྩལ་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེ་ནི་མཐོ་ཆོད་
རྩེ་མཐོ་འོས་ལས་ཀྱི་ཁྱེ་ལྷན་ཆོད་ཉེས་བརྒྱ་ཅན་ཡོད། བཟླ་ག་དུས་དོན་
ཅན་ལྷན་པར་གཞིགས་ན། གན་འཕྲེལ་དེ་ན་མས་ད་ནས་མོ་བཞི་རྩེ་ད་ནས་
ལྷན་པར་ལྷན་པ་ཞེས་རྩེ་ཆོན་གསར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་
རེད། གན་འཕྲེལ་ཐོན་ཡུལ་ཀྱི་རྩེ་ཆོན་ནི་རྩེ་ཁྱེ་ལྷན་པའི་མ་ཆིག་ཁྱེ་ལྷན་པའི་
མོད་ལ། སྐབས་དེའི་དངོས་པོ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་དར་བྱུང་ནི་མི་ན་མས་ཉ་
ལས་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། ད་རྩེ་དངོས་ཀྱི་ཐོན་པ་དེར་ཁང་པ་རིགས་མི་འདྲ་
པ་གཉིས་ཅན་མོད་པ་མ་ཟད། རྩེ་བཞི་གསར་ཀྱི་དབྱིབས་སྐོར་མོ་ཡིན་པའི་རྩེ་

མཆོད་པའི་སྒྲིང་མ་ཆ། དེ་བཞིན་དེ་ཆས་དང་། ར་ཆས། རྩ་ཆས། འཕྲུ་
 རིགས་མོགས་གནང་རྩ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ར་ཆས་དེ་དག་གི་འཆོ་
 དཔྱི་བས་མེགས་པ་འཇམ་ག་དོད་པ། རིག་མོ་སྒྲིང་རྩེ་པ་འཆོར་ཆེ་པ་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་བཞིན་རྩ་ཆས་དང་ཕྱུག་ཆ་དེ་ཆོ་འདྲ་ཕྱུག་དག་པ་ཏ་ཅང་སྒྲིང་
 རྩེ་པོ་ཡོད་ཏུ་བས་སྒྲིང་པས་དེར་རིག་གནས་དང་ལག་ཆ་པ་དང་ཁྲུ་བ་གང་ཅན་
 ཡོད་པ་གསལ་པོ་རྟོགས་ཏུ་བ། འཕྲུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་མོག་པ་དེའི་སྒྲིང་གསལ་
 བཞི་སྒྲིང་སྒྲིང་ཅན་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱུ་པ་དེར་ཞིང་ལས་དང་ཁྲུ་བ་ཆེ་
 པ་ཡོད་པའི་དཔང་རྟགས་ཁྲུངས་འཇམ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། སྐར་གསལ་གནང་རེ་བས་ཀྱི་དཔོན་པོ་འཁོར་ཆེན་ཐོན་པ་
 དེ་ན་མས་དང་། རྩོན་ཕྱོན་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཤུམ་མས་པའི་དེ་པ་ཐེར་
 ཁག་ དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་གནམ་རྒྱུད་སྐབས་ཆར་མའི་ཐོག་ནས་མི་མོ་སྤྱང་ཕྱག་
 འགའ་ཞིག་དང་ཡང་ན་མི་མོ་ཁྲི་སྤྱུག་ཏུ་མའི་རྩོན་ཏུ་གངས་ཅན་གྱི་ལུང་དེར་
 འགྲོ་བ་མའི་རིགས་གནས་ཡོད་པ་ལས། ལུང་ཕྱོགས་གང་ཞིག་ནས་ཀྱང་མི་
 ཆས་འདས་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་པ་ལས་གངས་ཅན་གྱི་མི་ན་མས་ལྷུང་བ་ནི་ཆ་ནས་མ་
 ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་གདོད་མའི་མི་ན་མས་ཀྱིས་མོན་ཆེད་རྒྱས་པ་ཏ་ཅང་ཞན་པའི་སྒྲིལ་
 ཆོག་མ་ནང་དཀར་ཁུང་ཆེ་པའི་འཆོ་པ་སྒྲིལ་དམས་ཁྱུང་བ་དེད། ཆོས་འཁྱུང་
 བཤམ་པའི་དགའ་རྩོད་ལས་“མོན་པ་མས་པས་དེ་ཀྱན་མི་ཉིད་ལྟར། མ་ཆོས་
 འཁྱུང་མས་སྒྲིལ་མིང་མོ་ཆུན། ཉགས་ན་རི་དྲགས་རྩ་ཁྱུང་གནས་པ་ཡི། སྒྲི་
 དང་མོན་རྩུང་སྒྲིང་པས་མོད་ལུང་གང་”ཟེར་བ་ལྟར། གདོད་མའི་མི་ན་མས་
 ཉགས་ན་གཅན་གཟན་རི་དྲགས་རྩ་ཁྱུང་གནས་པ་དང་། མིང་མོ་མིང་པགས་

བྱིས་ཤོས་ཕྱིན་ལ། རང་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཤིང་འབྲས་དང་ཕྱི་རྒྱ་མོགས་ཟ་
 བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་འཛིན་པ་ཤོགས་ཕྱིན། དེ་ནས་མི་མ་རྒྱ་མ་འདས་
 བ་ན་རི་དྲགས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་ཆ་མདའ་ལྱི་མཐུང་གཞུག་དང་། ཞགས་
 ལ། ཉེ་ལྟོ། དཔལ་ལྷན་ལ་ཤོགས་པ་གསར་གཏོད་བྱས་ཉལ་མེད་རི་དྲགས་མང་
 ཡོད་པ་འཛིན་ཐུབ་པ་ལྟར་ནས་ཟས་མ་ཆར་ཤིང་མེས་ཅན་གསོ་ཆགས་ཕྱིན་པའི་
 མཐའ་བྱས་ཏེ་འཕྲོག་ལས་ཐོག་མར་དང་། རྒྱ་ཤིང་མ་ཆོས་མ་རྒྱུད་དང་
 ཤིང་འབྲས་ནས་མེས་ཉིན་བཞིན་དགོན་རྒྱ་མཚོ་ལས་མི་ནས་མེས་ལ་རིག་པ་རྟེན་དེ་
 སོ་ནས་ཕྱི་བྱ་བ་འཆམས་ནས་འབྲུ་རིགས་ཀྱང་རྒྱག་མ་ལྟར་ཉལ་མི་ལེ་མ་.....
 ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲུ་རིགས་ཀྱང་འཕྲོག་བྱས་པས་ཕན་ཚུན་ཚོད་པ་དང་།
 མཚར་འབྲུ་བ་ལྟར་བ་ནས་མེས་ལྟར་ཡོད་ཐོག་གིས་གཙོད་མཁན་ཞིག་དགོས་
 པ་ཆར་མས་ཤོས་བྱས་ནས་མི་མ་རྒྱ་མ་འདས་གཞུང་དྲང་བ། རྒྱ་ཤིང་པ་
 བཟང་བ་ཞིག་བཟོས་པ་དེར་རྒྱ་ཤིང་པ་ཟེར། དེས་ཀྱང་ཡོད་གཞུང་ལས་དང་།
 རྒྱ་ཤིང་པ་ལྟར་ཞིང་ལྟས་པ་བྱས། རྒྱ་ཤིང་པ་ཞེས་པའི་མ་རྒྱུད་དེ་ད་
 བར་གནས་ཡོད་པ་མི་ནས་ཀྱང་བྱིས་ཤོས་གསལ་པོ་དང་། ཆར་མས་ཞིང་གི་
 རྒྱ་ཤིང་པ་དེར་ཕྱུག།

ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་ཉོན་ལས་“དེ་ཆོ་རྒྱལ་ཐུན་སྒྲིལ་མ་བཅུ་....
 གཉིས་དང་། མ་མར་རྒྱལ་ཐུན་པའི་བཅུས་མངའ་དབང་བྱས།” ཞེས་
 གསུངས། རྒྱལ་ཐུན་སྒྲིལ་མ་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡. མཆི་མས་ཕྱལ་བྱ་ལྟར་
 མཆི་མས་རྒྱ་ལྟར་། རྒྱ་ཤིང་པ་དང་དེ་དང་། ༢. རང་རྒྱུང་ཕྱལ་བ་ནི།
 རྒྱལ་ལོག་རྒྱ་ལྟར་། རྒྱ་ཤིང་པ་ལྟར་ལྟར་། ༣. དེ་བཞིན་རྒྱ་ལྟར་རྒྱ་ལྟར་
 དགའ་ན་གཙོད་ཆོད་དགའ་ལྟར་ལྟར་། ༤. གཞུང་ལས་ཐུན་ཤིང་དྲུག་

[illegible]

ཞིག་ཡོད་པར་སྒྲིམ་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་རེ་བ་བྱེད་པ་ཞིན་གནས་སོ།།

གཉིས་པ། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་སྒྲུབ་རྒྱལ་དང་། བོད་

རིགས་ཀྱི་འབྲུང་རྒྱལ་སྟེང་།

ལྷིང་ན་རང་འདི་ཡུལ་འདིར་གནས་པ་ལྷོ་ནམ་བོད་ཅེས་བྲགས་མིང་།

བོད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་དང་། དེའི་སྐོར་ན་གར་ཡིན་སྟེང་།

ལའོ་ཅེས་བརྟེན་ན། ༡༥ དེ་བཅེང་དཀར་པོ་ལས་“རང་འདི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆེས་

ལྷོ་ནམ་རང་སྟེང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅེས་པར་བྲགས་། ལྷ་གར་པ་ན་ལས་རང་

རེ་ལ་སྟོན་པ་བྱ་པར་འཁོད། དེ་ནི་གནས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱལ་ལ་བོད་ཅེས་བརྟེན་

ཆོ་བོད་དང་སྟེ་གཉིས་ཀ་གསལ་པར་སྟོན་པའི་དབང་གིས། བོད། རྟོད།

རྟོ་ན། ཞེས་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས། རྟོན་ལ་བོད་ཡུལ་ཆེན་འདི་ག་རང་རྒྱ་

སྟེང་ལྷ་པར་ལ་བྱུར་ཆག་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་གར་པས་རྒྱར་བརྟགས་པ་ཞིག་ནི་

མིན་པར་མེས་ས”རྟེ་མཆུངས་སྟོན་པའི་སྟེང་ལྷ་ལྟར་ཅེས་འཁོད་པ་འདི་.....

ཡང་བྱུར་ཆག་པར་མཐོན། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་སྟེང་ལྷ་འདིར་ཉན་གྱི་

རྒྱ་ར་པས་སྟེང་ལྷ་པ་འཁོར་དང་། བར་གི་རྒྱ་ར་པས་སྟེང་ལྷ་སྟོ། ཡོན་གྱི་

རྒྱ་ར་པས་སྟེང་ལྷ་སྟོ་གཙང་ཞེས་འཁོད། འཁོར་ཞེས་པ་ནི་གོང་ལྷ་སྟོས་པ་

ལྟར་ལྷ་པ་བྱང་ལྷ་གནས་པའི་མི་རིགས་ན་ལས་ཀྱི་ལྷི་མིང་ཡིན་སྟེང་པས་བོད་.....

ལའང་རྒྱལ་སྟོན་སྟེ་གནས་པའི་འཁོར་རིགས་ཟེར་བརྟགས་པ་གསལ་བོར་.....

མཐོང་། ལྷ་སྟོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་པས་རྒྱར་བརྟགས་པ་ཞིག་མིན་པར།

བོད་མིང་འདི་ག་རང་པར་བྱུར་ཆག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལའང་བཤད་རྒྱལ་འདྲ་

མིན་སྟོ་ཆོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ལ་ལས་སྟེ་པས་དེར་སྟོད་བོད་དང་སྟོད་པ་ཞེས་

པའི་མིང་དེ་བྱུར་ཆག་ནས་སྟོ་ལ་བྱུར་པ་རེད་ཟེར། ལ་ལས་སྟོ་བོད་ཅེས་

པའི་མིང་དེ་རྒྱུར་ཆག་པ་རེད་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་མཐོ་ཐོད་དང་ཐོན་གྱི་
རིགས་དབྱའི་ཕྱི་བྲག་ཏུ་རྒྱུར་པ་རྒྱར་ཐོན་ཞེས་པ་དེ་སྐད་རྒྱུར་ཆག་པ་རེད་.....
ཟེར། མདོར་ན་དེ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཡོད་ཅུང་། ཐོད་སྐད་འདི་
རང་རྒྱུར་ཆག་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་། དེ་ལྟ་སྤྱི་གཙང་ཞེས་པ་དེ་ནི་
གནའ་རྒྱུ་ཡི་གཤེ་སྒྲིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་ཆོད་ཆོད་དེ་ལྟར་སྤྱི་གཙང་གཤེ་གཤེ་སྒྲིག་
འཐོན་དགོས་སྒྲུབས་དེ་ལྟར་གཙང་ཞེས་པའི་ཡུལ་མིང་དེ་རྒྱུར་ཆག་པ་ཞིག་.....
རེད། ཡང་ཕྱི་མིང་པ་ན་མས་ཀྱིས་རང་རེར་ཕུ་མི་མ་ཟེར་འཐོད་པའི་གོ་དོན་
འདི་ཡང་ཆོད་ཐོད་དམ་ཆོད་ཐོད་ཅིས་པའི་ཐོད་མིང་དེ་རང་རྒྱུར་ཆག་པ་ཐོན་
ལས་དེ་མིན་གྱི་གོ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་སྟུག།

ཐོན། ཐོད་ཅིས་པའི་མིང་དེ་འདྲོད་རྒྱལ་གྱིས་བཏགས་པ་ཞིག་རེད་
དམ། ཡང་ན་རྗེས་སྐབས་ཐོན་ཐོན་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
ཚུལ་ལ་ཐོད་ཅིས་པ་དེར་གོ་དོན་དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་སྟུག། ཐོད་ཆེན་པོ་སྤྱི་
ལྷགས་དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་པ་ཟེར་དགའ་པོ་ལས་“གཡུང་རྒྱུད་ཐོན་
ན་མས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཐོན་མར་ཐོན་གྱི་ཡུལ་ཅིས་བྲགས་པ་ལ་རྗེས་སྐབས་ཀྱི་
ཡུལ་ཅིས་རྒྱུར་ཆག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཐོད་དང་ཐོན་གཉིས་དོན་
གཅིག་གོ་བྱ་བ་འདྲི་དེས་པར་བཞད་གད་སྤྱོད་པའི་གཏམ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱི།
ཅུང་ཟད་ཅིག་བསམ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་གནམ་རི་སྤྱོད་བཅོན་
ཡན་ཆོད་ལ། འདི་ཡུལ་གང་པོ་ན་གཡུང་རྒྱུད་ཐོན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་འབང་
ཞིག་དར་བས། མིང་དེ་སྐད་བྲགས་ཀྱང་ལ་མཚན་སྒྲུ་ཆེར་མེད་ལ། དེར་ས་
ཟད་གནའི་མ་སྒྲུད་ལ་རྗེས་འབྲུག་དུ་ན་གཉིས་པན་ཚུན་བརྗེས་པ་ཡང་ཡིན་
ཏུ་མང་ཞི། དཔེར་ན། བཅོན་པོ་དང་བཅོན་པོ། ཚུན་པོ་དང་ཚུན་པོ་

[illegible]

ལས། བོད་ཅེས་པའི་མིང་གི་སྒོ་བ་རྒྱལ་གྱི་ཆ་བ་ནས་མ་ཡིན་ནོ།

(དེ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུ་རིམ་ལྔ་པ་ཡིན་ཞེས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
པ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུང་ཐག་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་ན་མི་ལོ་ཁྲི་ཐག་ཀྱི་མའི་སྒོན་ཀྱི་...
གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་ས་སྒྲིལ་གན་དང་མ་ཐག་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་པ་མི་མང་པོ་
ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དེ་ན་མས་ལ་བོད་རིགས་ཟེར་བ་རེད་དམ་ཞེས། དེ་རྒྱུ་
བརྒྱད་ན་མི་འགྲིག་གང་ལགས་ཟེར་ན་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་ནི། སི་ཁྲ་
ཡིན་གྱིས་གསུངས་པ་རྒྱུ་། མི་ན་མས་ཀྱིས་ཡོ་རྒྱལ་སྒོག་ཆགས་པའི་བྱ་
མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། རྒྱ་མོང་གི་གནས་ཡུལ། རྒྱ་མོང་གི་དཔལ་
འབྱུང་འཆོ་བ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་མོང་གི་རིག་གནས་སྒོག་ཀྱི་མཆོན་པའི་བྱ་
མོང་གི་ཤས་མ་རྒྱལ་བཅས་ཡོད་པའི་སྤྱ་བརྟན་གྱི་བྱ་མོང་ཆ་འཛུགས་ཡོད་པ་
དེར་ཟེར། བོད་གསལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་དེ་དག་མ་ཐུན་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
མ་ཆར་བ་རེད། དེར་བརྟེན་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་མི་བྱུང་ནས་ད་བར་ལོ་རྒྱུ་
ཁྲི་ཐག་མང་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་རིགས་དེ་དངོས་སུ་བྱུང་ནས་ད་བར་ལོ་རྒྱུ་
ཁྲི་ཐག་འགའ་ཞིག་ལས་ཕྱིན་མེད། བོད་མི་རིགས་དེ་འང་མི་རིགས་གཞན་
དང་འདྲ་བར་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆའི་དོན་ནས་བཤད་ན། བྱུང་ཆ་གཅིག་ཁོ་
ན་མིན་པར་བྱུང་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན། བོད་
རིགས་དེ་ཆགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རྒྱ་རིགས་དང་། འབར་རིགས། སྒོག་
རིགས་སོགས་ཕན་རྒྱུན་པ་འདྲེས་ཏེ་དེར་སྐབས་ཀྱི་བོད་མི་རིགས་འདི་
བྱུང་བ་རེད་སྟེ།

ལེའུ་གཉིས་པ། བསྐྱོད་ཐུལ་རབས་ཀྱི་རུས་སྐབས།

དང་པོ། གཤམ་རིམ་འབྱུང་ཚུལ་དང་། གཉལ་ཁྲི་བཅན་པོ་
ཚལ་མ་གཉལ་ཀྱི་ཁྲི་བཅན་ཁྲི་ལྟར་ཕྱོག་པའི་སྐོར།

ཁོང་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ལྟར་པོད་འདི་ཚུལ་ལྟར་སྒྲིལ་པ་པའི་བཅུ་ཙམ་ཀྱི་ལྟར་
ནས། པོད་འབྲས་ན་ལས་དཔག་འབྱུགས་དང་། ལུ་གཤི་ལྟར་པའི་སྒྲིལ་
ལན་ར་པའི་རུས་དེར་རྗེ་ཡི་ཚོག་པ་གཉལ་ཁྲི་བཅན་པོ་དེ་ལྟར་བ་ཡིན་ཟེར།
གཉལ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཁྲི་ལྟར་ཕྱོག་ཚུལ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཙམ་
ཡོད་པ་ལྟེ། ལྟར་ལྟར་ནས་ཐོན་པའི་པོད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་ལས་“གནམ་ལྟར་ཀྱི་
ཐོན་པ་ལྟར་བདག་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ལ། ལྟར་གཅིན་གཞུག། གཉལ་
གཞུག་དང་། ཁྲིའི་བཅུན་ཆེགས་དང་བཅུན་ཡོད་པ་ལས། ཁྲི་བཅུན་ཆེགས་
ཀྱི་སྒྲིལ་། རྗེ་གཉལ་ཁྲི་བཅན་པོ། ལ་དོག་ལ་ལུལ་ཡལ་ཀྱི་རྗེ་དོག་ཡལ་ཀྱི་
ཆར་ཀྱི་གཤེགས་སོ། ལྟ་རི་བྱུང་དོར་གཤེགས་ན་རི་རབ་ལྟར་པོ་ཡང་དུ་སྐྱུང་
ཐུང་ཐུང་། མིང་སྟོང་པོ་ཡང་པང་ཐང་ཐང་། ཆལ་ལུ་མ་ཡང་དད་སྒྲིལ་
སྒྲིལ་། ཁོར་ཁ་པོ་ལ་སྒྲིལ་ས། དང་ལྟར་མཉེད་སྐྱུང་སྐྱུང་གིས་ལྟར་འཆལ་
སོ། གནམ་ལམ་འོག་རྗེ་པོ་མཛད་པའི་ལྟར། གནམ་ཀྱི་དབུས། ལའི་
དཀྱིལ། མིང་གི་ལྟོ་པོ། གངས་ཀྱི་རྩ་བ། རྩ་པོ་ལྟར་ཀྱི་མཚོ་པོ། ལྟོ་

དབང་ཅ་མྱེས། ཉ་མཚུགས་ཐུ་འཕེལ་བའི་རུས། བོད་གཡག་རྒྱལ་གི་རྗེར་
 གཤེགས་སོ། ”ཟེར་འཁོད། ཡང་སྐུ་མཁར་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཁུ་ཉ་ཁང་གི་
 དཀར་ཆག་འཕྲིང་བ་ལས་“སྐྱོ་བོའི་ཡུལ་ན་བྱ་མོ་བཅུན་བྱ་བའི་མངལ་ནས་”
 ཐེུ་བར་སྐྱན་དགུ་མྱེས་པའི་རྒྱུར་མཐའ་སྐྱ་མེ་ར་བྱ་བ། བཞིན་གྱིད་ཀྱིལ་
 འཁོར་ལེགས་པ། ཐུག་སོར་དྲ་བས་འབྲེལ་བ། ཞིན་ཏུ་མཐུ་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་
 ཀུན་གྱིས་སྐྱུགས་ཏེ་བོད་ཏུ་བྱོན་པའི་ཆེ། བོད་ན་མས་རྗེ་པོ་ཆོལ་བ་དང་
 རྒྱུར་ལམ་གཡའ་ལེ་གོང་ཏུ་འཕྱེད་ནས། བྱིད་སྐྱ་ཡིན། གང་ནས་འོངས་
 གིས་པས། ད་སྐྱོ་བོའི་ཡུལ་ནས་འོངས། ད་བོད་ལ་འགྲོ་བུས། འོ་ན་ཁྱོད་
 ལ་རུས་པ་ཅི་ཡོད་ཟེར། དེ་ན་རེ། ད་རུས་མཐུ་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་
 སྐྱུགས་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་བོད་རྗེ་ཞེ་ཞེ་རུས་བས། ཁྱོད་རང་
 རྒྱ་མས་གྱིས་གཉའ་བར་བྲི་ལ་གཏེག་ཅིག་ མཐུ་ཉོ་བས་རྒྱ་འཕུལ་གྱིས་གདོན་
 མི་ཟ་ཟེར་བ་དང་། དེར་བོད་འབངས་རྒྱ་མས་གྱིས་རི་ཉུང་གསུངས་པ་
 བཞིན་གཉའ་བར་གཏེག་ནས་རྗེ་བྱུར་བས་མཆོན་ཡང་གཉའ་བྲི་བཅན་པོར་
 མོགས་སོ”ཟེར།

ཞོར་གསལ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་མི་ཡི་ཡུལ་ཏུ་བྱོན་ནས་བོད་གཡག་.....
 རྒྱལ་གི་རྗེར་གཤེགས་པའི་ཞོད་རྒྱུལ་དེ་ནི་རྟག་འཛིངས་ཆེ་ལ་ཉ་རྒྱུར་ཉ་བྱ་.....
 ཞིག་ཡོད་ཅང་། དོན་ཏུ་དེ་ཉུང་མ་ཡིན། ཡོ་རྒྱས་ཐོག་གི་དབང་རྒྱུར་པ་
 རྒྱ་མས་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུལ་དེ་ཉ་ཅང་རྟག་འཛིངས་ཆེ་ལ་གཞན་.....
 གྱིས་རྟགས་དཀར་པ་ཉ་བྱུར་བཅིས་ཤིང་། དཔེར་ན། གནའ་རབས་ཞེ་
 ཅིག་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལོ་ཟེར་བ་དེས་རང་ཉིད་ནི་ཉ་ཡི་སྐུ་ཁུ་ཡིན་ཟེར་བ་.....
 དང་། ཀུ་པའི་སྤི་ལུན་རྒྱལ་པོ་ཉ་མོ་ལ་སྤིས་མི་དཔངས་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱིད་

སྒྲི་པོའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཐོང་བྱུང།

རྒྱེ་ལ་རྒྱ་བ་གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ། བཀའ་ལ་རྒྱ་བ་ཡུམ་བུ་ལྟ་ཁང་། ཡུལ་
ལ་རྒྱ་བ་ཡར་བྱུང་སྟག་ཁ། སྒྲིང་ལ་རྒྱ་བ་འབྱེད་པ་ལྷག་ཅེ་ནས་ལྷགས་པ་
ལྷན་གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ་ནི་རྒྱུ་མའི་རྩོན་གྱི་མེ 126 (ཡར་ལ་ལས་རྒྱུ་མའི་.....
རྩོན་གྱི་མེ 414མར་ཡིན་ཟེར) མའི་པོ་དྲ་གྱི་བཅན་པོར་མངའ་གསོལ། འདི་
ནི་པོ་དྲ་གྱི་མེ་རྒྱས་ཐོག་གི་བཅན་པོ་དང་པོ་དེ་ཡིན། ཏུན་རྟོང་ནས་ཐོན་པའི་
པོ་དྲ་གྱི་ཡིག་རྟེན་ལས་“ལྷི་རྒྱེས་པ་ཆེན་པོ་ན་མས་རྒྱེ་པའི་གོས་ལྷོན་པ་ཡང་དེ་...
ནས་བྱུང་། ཤིང་རབས་ཀྱི་ནང་ན་ཐང་ཤིང་རིང་པོ་དེད། རྒྱ་རབས་ཀྱི་
ནང་ན་ཡར་ཆབ་རྩེ་ཆེ། ཡར་ཤམ་པོ་ནི་གཙུག་གི་རྩེ”ཟེར་བ་ལྟར། རྒྱེ་
ཡི་རྒྱལ་ཆས་རྒྱས་པའི་རྩོལ་དེ་དར་བ་ཅན་མ་ཟད། བ་ཡུལ་བུ་འཛིན་གྱིས་
རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་རྩོལ་ཡང་དར། རྒྱུ་བས་རྒྱེ་སྤྱི་བ་རྒྱལ་ཐོན་འབངས་
ལྷ་འདུས། མི་རྒྱུ་ལ་མཐོང་པོ་དྲ་ཁམས་པའི་ལ་འཁོད། མི་ན་མས་དམག་
འཁྲུག་དང་ལྷ་མའི་རྒྱལ་བཟུལ་ལས་རྒྱུ་བ། དཔལ་འབྱུར་གོང་ཏུ་འཕེལ།
ཡུལ་ཡར་བྱུང་ཏུ་པོ་བྱང་ལ་རྒྱ་བ་ཡུམ་བུ་སྒྲི་མཁའ་བཞེངས། བཅན་པོ་དེ་
ཡི་ཏུས་ལྷ་པོན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་དར་བྱུང་ཆེ། ཆེ་མི་གཤེན་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་པོན་
བརྒྱུར། པོན་པོ་ན་མས་ཀྱིས་ལྷ་པོ་ར་བཅན་པོར་མངའ་གསོལ། བམར་པོན་
པོ་ན་མས་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་དང་། དཔལ་འབྱུར་གྱི་ཁོ་ཐན་ཡོངས་ལྷ་མཆོན་མི་
ལྷུང་པར་བཞེན་ལྷམ་པའི་པོན་པོ་ཙམ་ཡོང་གིས་བཅན་པོ་བཀོངས་སོ།

གཉེན་འཁྲི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་གནས་ལྷག་ལྷག་གི་སྤྱི་ལྷ་ལྷི་བཅན་.....
པོ་འཁྲུངས། ལྷ་ལྷི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་ས་དིང་དིང་གི་སྤྱི་ལྷ་ལྷི་བཅན་
པོ་འཁྲུངས། དིང་ལྷི་བཅན་པོ་དང་ཡུམ་སོ་སོ་སོ་གྱི་སྤྱི་ལྷ་ལྷི་བཅན་པོ་

འབྲུངས།) མོ་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུལ་དོན་མེད་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བཅན་
 པོ་འབྲུངས། མེད་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུལ་གདགས་ཀྱི་སྐྱེས་དཀར་པོའི་སྐྱེས་
 སྐྱེས་གདགས་ཀྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས། གདགས་ཀྱི་བཅན་པོ་དང་ཡུལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་
 མོའི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བཅན་པོ་འབྲུངས།) དེ་ན་མས་ལ་གན་མ་གྱི་ཁྱི་བཅན་
 ཟེར། བཅན་པོ་དེ་ན་མས་འདས་རྒྱུ་ན་མ་མཁའ་ལ་ཡལ་ནས་བར་མོ་མེད་
 ཅིས་གསལ་ཡུང་། དོན་རྒྱ་སྐྱེས་དེར་སྐྱེས་མེད་པ་མེགས་ནས་རྒྱ་བ་ན་མ་
 མཁའ་གཏོང་པའི་སྐྱེས་ཞིག་དར་བ་མེན་ན་མ་སྐྱེས།

དགེས་པ། བར་གྱི་སྐྱེས་དགེས་ཀྱི་ཀྱེས་བཅན་པོ་དང་།

རྒྱ་ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱས་སྐྱེས་འབྲུང་བཅན་དང་རྒྱལ་མོགས་སྐྱེས།

གན་མ་གྱི་ཁྱི་བཅན་གྱི་ཕྱི་གས་རྒྱ་ཡུང་པ་མེགས་ཀྱི་བཅན་པོ་དང་། མ་
 བཅན་རྒྱུང་རྒྱུང་མེད་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་བཅན་པོ་འབྲུངས། དེ་མི་བཅན་མོ་སྐྱེས་
 མེད་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་པ་ཁྱི་ཉ་ཁྱི་ལྷ་ཁྱི་གསལ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས། བོན་གྱི་མོ་རྒྱས་ནང་
 རྒྱུ་གཉའ་ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱས་སྐྱེས་བོན་དར། རྒྱལ་པོ་གྱི་སྐྱེས་བཅན་པོའི་རྒྱས་
 སྐྱེས་པ་སྐྱེས། རྒྱལ་པོ་སྐྱོ་དེ་ཡུང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་སྐྱེས་བོན་དར། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་
 སྐྱོང་ཞེས་བཅན་གྱི་རྒྱས་སྐྱེས་བོན་པ་སྐྱེས་མོ་ཟེར་འཁོད་པ་སྐྱེས། གཉའ་
 ཁྱི་བཅན་པོའི་རྒྱས་དེར་བོན་དར་ཡང་། རྒྱལ་པོ་འདི་མིས་བོན་གྱི་པ་སྐྱེས་པ་
 པ་སྐྱེས། དེར་བཞེན་འབངས་མོ་རམ་རྩ་རྒྱུ་(ཡང་ལ་ལས་མོ་རམ་ནི་གྱི་སྐྱེས་
 བཅན་པོའི་སྐྱོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཟེར) དང་རྒྱལ་པོ་གྱི་སྐྱེས་བཅན་པོ་དམག་.....
 འབྲུངས། རྒྱལ་པོས་དབུ་ལ་དར་ནག་གི་ལ་མེད་བཅེངས། དཔལ་པར་མེ་
 མོང་བཅགས་ཀྱི་དམག་རྒྱ་བསྐྱོད་པས། མོ་རམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་པར་
 མེད་འབངས་ནས་བཞོངས། བོད་རྒྱུ་བཅན་གྱི་མོག་མ་དེ་མི་རྒྱས་སྐྱེས་

བཅས་ནས་ཐུང་ལ། ཏུམ་དེར་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་སྤྲམ་ན་མས་ལུམ་ཚྭ་གས་
 གཞན་ཏུ་མོས་ནས་གཅིན་པོ་ག་ཁྱིམ་གོང་པོའི་རྩེ་པོ་མཛད། འཕྲིང་བ་ལུ་
 ཁྱིམ་ཚྭ་པོའི་མངའ་དབང་མཛད། རྒྱུང་པ་ཉ་ཁྱིམ་ཉུང་པོའི་རྩེ་མཛད་ཐེར་
 བ་རྒྱུང། དེ་ན་མས་ཁྱིམ་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་བཅན་པོར་བཟུང་ནས་མ་ཡི་དམ་
 ག་ལེན་པའི་ཐབས་རྣམས་ཆོག་པ་ལུ། མོར་མ་ཁྱིམ་རྒྱལ་པ་བཟུང་ནས་ལུན་
 རིང་མ་སོང་བར་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་ཚྭ་པོ་ཏུ་མ་ལས་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དཔག་ཁྱིད་...
 བས་མོར་མ་དང་། དེ་ཡི་འཁོར་པོ་བཟུ་མོ་བཟུ་ན་མས་ཏུ་མ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱོངས་ཏེ་རྒྱལ་པ་ཐུང་ལ། དེས་གྱི་ལུམ་བཅན་པོའི་སྤྲམ་ན་མས་འཆོལ་ཏུ་
 ཁྱིན་པས་རྣམས་ཀྱིས་གཞོན་གཅིན་གཤེགས་ཐིན་པ་དང་། སྤྱོད་པོའི་ལུམ་
 བས་སྤྲམ་འཕྲིང་བ་ལུ་ཁྱི་ཡར་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པ་མར་བསྐྱོས། བཅན་ལ་
 ལུ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་(དེ་ནི་ལུ་དེ་ལྟར་ལས་རྒྱལ་པ་པོ་ག་ཐེར་པ་དེ་སྐད་ལྟར་ཆག་...
 བ་ཁྱིམ་པོར་)ཐེར་བཀྲགས། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་ཐེར་ཆ་རྒྱུང་འཇགས་སྤྲམ་
 བཀྲང་། ཁྱི་ཆོག་པས་ཁྱི་ཁྱིག་ལས་བཟུང་གསོ་ལུས་ཏེ་མི་ན་མས་པདེ་ལ་བསྐྱོད་
 རྣམས་པོར་ཁྱི་ཆབ་ཕྱིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས་སོགས་སོང་
 འཇམ་ཆེས་ཆེར་ཁྱིན། ཆོས་འཕྱུང་གཁམས་པའི་དགའ་རྩོན་ལས་“པོར་ལུམ་
 འཕྱུང་ཚོན་མཛད་པའི་མི་བཀུན་ཁྱི། སོག་མར་རྒྱུང་པ་ཏུ་མ་ལས་ཁྱིམ་འདི་
 ཡིན། མཛད་པའི་ལས་སྤྱིར་བཤེགས་སོལ་བ་ལྟར། དེ་ཡིས་རྩོད་བཟུ་
 གཤེར་དུ་ལ་ཐངས་རྣམས་ལྟར། ཤིང་ལ་ཁྱིག་ལུག་གསོལ་དང་གཉེན་ཤིང་
 ལུག། ལ་གཞི་བསྐོས་ནས་ལུ་རྩུ་ལུར་ཏུ་དྲངས། ཚོན་པ་དོར་འདེམས་
 ལྟར་བར་ཁྱིར་ཏུ་ཚོས། བཀལ་བས་མི་ཐར་རྩུ་ལ་ཐམ་པ་བཅོགས། མ་
 མོངས་རྣམས་དང་འཁུལ་པ་འཕྱུང་བའི་རྣམ། གན་མ་པོན་གཤེན་པོ་ཆེ་དང་

བོན་གཞུང་ལྟར་”ཟེར་བ་ལྟར། སྐལ་མཁའ་དེར་སྟོང་པ་ཆུང་འུ་ཞིང་ལས་དང་
 རྒྱལ་ཆེན་ཆེར་ཕྱིན་པ་ཆེ་སྟེར་པ་རྣམས་ནས་ཞིང་ཁ་པ་རྣམས་པ་དང་། ཆུ་མེད་
 གྱི་ལས་ག་ཆུ་ཆེར་སྒྲིལ་ནས་ཕུ་ཆུ་མདའ་ལ་འཁྲིན། གཉེར་དོ་པ་རྒྱུད་ནས་
 གཉེར་དང་། དུལ་། ཟངས་། ཆུ་གས་སྟོན་པ་འདྲོན་པའི་རིག་པ་ཆེད།
 པ་རྒྱུད་ཆགས་ལྟ་ན་སྟུག་པའི་འཕྱིར་བ་སྟུག་ཆེ་མོ་ཡང་པ་ཞེས་པ། ཡོང་ལ་སྟེ་
 པ་འཕྱིར་བ་སྟུག་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟར། འཕྱིར་ལུང་འུ་སྟུང་ལ་སྟུང་པ་རྣམས་ཆགས་།
 ཆུ་ཆེན་གྱི་མོག་ཏུ་ཟེམ་པ་མོག་མར་པ་ཆུ་གས་པ་པཅས་གྱི་མོག་ནས་སྐལ་མཁའ་.....
 དེར་དཔལ་འབྱུང་དང་། ཆེན་རིག་ལག་ཙམ་གྱི་ཆུ་ཆེད་དེས་གཏན་ཞིག་ལ་
 པ་སྒྲིལ་མེན་པའི་ར་སྟོན་གསལ་པོ་ལྟར།

། དེ་པ་ཞིན་མ་འོངས་སྟགས་དང་འབྱུང་པ་འབྱུང་པའི་ལྟས། གན་མ་
 བོན་གཉེན་བོ་ཆེ་དང་བོན་གཞུང་དང་ཞེས་གསལ་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་དེ་མི་
 ཏུས་ལུ་པོན་གྱི་པ་ལྟན་པ་ལྟགས་ཆེན་སྒྲིལ་པའི་ཆུ་མཆོན་གཙོ་པོ་ནི་དེས་པོ་.....
 རྒྱལ་གྱི་པ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟུམ། གང་ལགས་ཟེར་ན། རྒྱལ་
 པའི་ཡལ་གྱི་ལུས་པཅན་པའི་ཏུས་ལུ་པོན་གྱི་པ་ལྟན་པ་པ་སྒྲུབ་པས་པས་མཐར་.....
 བོན་ལྟགས་པ་ན་ལས་སྟོང་པས་ལྟགས་ཆེ་པས་རྒྱལ་པོ་པ་སྟོང་པས་པར་པ་ཆེན་བོན་...
 ལ་རྒྱལ་སྟུང་ལྟེད་པའི་ཐལ་ལུས་གསར་པ་ཞིག་པ་སྒྲུབ་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།
 དེ་ཡང་པོན་གྱི་པ་ལྟན་པའི་དར་རྒྱུད་སྟོར་མདོ་ཅམ་པ་ཤད་ན། བོན་གྱི་ལུས་
 མཐའ་འབྱུང་ཆུལ་ལས་“བོད་རྒྱ་དར་པའི་བོན་ལ་རྟོལ་བོན། འབྱུར་བོན།
 པ་རྒྱུད་བོན་གཞུང་”ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ནི་པོན་ལྟགས་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་པའི་ཏུས་...
 རིམ་ཁག་གསུམ་མིན་ནམ་སྟུམ། ད་ལྟ་ཆེ་སྟེར་པའི་རིག་ལྟེད་པ་དང་། དེར་
 ལད་མོ་ལྟེད་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་རྒྱ་དར་པའི་བོན་ལྟགས་ལ་དབྱེ་

བ་མི་ཐུ་བར་ཐོན་གྱི་ཚེས་ལྷགས་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་དར་བ་དེད་ཟེར་ཉལ་.....
 གཅིག་རྒྱ་མོན་པ་དེ་ནི་མི་འཕྲིག་ལྷན་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཐོད་རྒྱ་དར་བའི་
 ཐོན་ལ་རྒྱལ་ཐོན་དང་། འབྱུར་ཐོན། བསྐྱར་ཐོན་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་
 པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡོ་བཞི་སྟོང་ལྷ་སྟོང་ཅམ་གྱི་སྟོན་རྒྱལ་རྒྱ་མོན་ལ་གདོད་མའི་
 ཚེས་ལྷགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆལ་མདོ་ཁ་རྒྱལ་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རྒྱས་གྱི་.....
 ཐོན་ནས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་ཕྱུང་བ་དེད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཐོན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ནི། གདོད་མའི་རྒྱས་ནས་ཐོད་རྒྱ་དར་བའི་ཐོན་ལྷགས་དེ་ལ་ཟེར་བ་མིན་
 བ་ལ་ལྷན་། ད་ནས་བཅིས་པའི་ཡོ་ཞེས་སྟོང་ལྷག་ཅམ་གྱི་སྟོན་རྒྱ་མོན་ལ་ཐོན་
 གྱི་ཚེས་ལྷགས་དར་ཡོད། སྐབས་དེར་ཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མར་འདྲེ་ཕྱིན་
 གཞོན་པ་དང་། ཡར་ཀན་གྱི་རྩ་མཚོད་པ། བར་བྱིས་གྱི་ཐབས་འདོན་པ་
 གསུམ་ཅམ་ལས། ཐོན་གྱི་གཞུང་ནི་དར་མེད། དེ་རྗེས་ཀྱི་སྐུམ་བཅན་པའི་
 རྒྱུར་མཚོད་ཐོད་གྱི་ཐོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་མ་ཤེས་སྐྱབས། ཁ་ཆེ་དང་། འབྲུ་
 པ། འདར་བྱུང་བཅས་ནས་ཐོན་པོ་མི་གསུམ་གདན་པར་པས། གཅིག་
 གིས་གེ་མོད་ཐུང་དང་མེ་རྩ་བསྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཞོན་ནས་ནས་.....
 མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། གྱུར་བ་མེན་པ། ཕྱུ་སྟོན་སྐྱབས་གཙོད་པ་
 སྐྱབས་གྱི་རྒྱས་པ་བརྟོན། གཅིག་གིས་རྒྱ་ཉིག་དང་། ལྷ་བཀའ་དང་། སྐྱ་
 དམར་ལ་སྐྱབས་པ་མོ་བཟུང་ནས་ཤེས་ཉེས་གཏན་ལ་ཐབ། གཅིག་གིས་
 གཤིན་པོ་རྒྱུར་བ་དང་། གྱི་འདུལ་བ་ལ་སྐྱབས་པ་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་
 ཤེས། དེ་གསུམ་མ་ཕྱུང་མོད་རྒྱ་ཐོན་ལ་ལྷ་བ་འདི་ཡིན་བྱ་བ་མེད་ཟེར། དེ་
 སྟོན་ཆད་ལྷ་སྟེགས་པའི་ལྷ་བ་འབྱུར་བ་ཐོན་དང་འདྲེས་པ་དེར་འབྱུར་ཐོན་.....
 ཟེར་བ་ཡིན། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་ཚེས་འབྱུང་ནང་ཐོན་སྟོན་

ཡའ་ཅུན་ཞེས་འཁོད་པ་དེར་གཞིགས་ན་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་ཉའ་ཅའ་ཞེས་
 བའི་ཚེས་ལྷགས་དེའང་བོད་ཏུ་འབྱུང་ནས་ཐོན་དང་འབྲེས་པ་ཞིག་མིན་ནམ་
 ཉམ། བཟུང་ཐོན་ལའང་ཐོག་མར་བཟུང་བ་དང་། བར་ཏུ་བཟུང་བ།
 བ་མར་བཟུང་བ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བཟུང་བ་ནི་བརྗེ་ཏེ་ཤམ་བཤམ་
 རྒྱན་པ་ཞེས་པ་དེས་ལོག་ཏུ་འི་ཚེས་དཔེ་འགའ་ཞིག་གཏིར་ཏུ་སྐྱུས་ནས་ཁོ་.....
 རར་གིས་རྒྱར་བཏོན་ཏེ་ཐོན་དང་འབྲེས་ཟེར། བར་ཏུ་བཟུང་བ་ནི། ལྷལ་
 པ་ཁྲིའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཏུས་ལྷ་ཐོན་བཟུངས། ཐོན་པའི་ཚེས་ལྷན་པ་ན་མས་
 སངས་རྒྱས་ཚེས་ལྷགས་ལྷན་དཀོས་པའི་བཀའ་མཐ་པ་དེར་ཐོན་པ་རྒྱ་མས་.....
 ཡིད་མ་རངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ཐོན་ཏུ་བཟུང་བར་
 བརྗེན་ལྷལ་པའི་བཀའ་བཞིན་མང་རབས་ཀྱི་སྒྲེ་བཅད་པས་ཐོན་པ་རྒྱ་མས་.....
 རྒྱག་ནས་ཚེས་དཔེ་བཟུང་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་གཏིར་ཏུ་སྐྱུས་པ་དེ་ལྷིས་ལྷ་.....
 བཏོན་པ་དེ་དག་ལ་ཐོན་གཏིར་མ་ཟེར། བ་མར་བཟུང་བ་ནི་སྐར་དར་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱན་པ་བཟུངས་ཟེས། གཙང་ཉར་ཉོད་ན་གཤེད་རྒྱར་སྐྱ་
 དགའ་བ་པས། དར་ལྷལ་རྒྱ་ལག་བ་དབུས་ཀྱི་ཐོན་གྱི་གནས་གིག་ཏུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་དཔེ་མང་པོ་ཐོན་ཏུ་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཟེས་ལྷན་པོ་
 ཐོན་གྱིས་ལྷན་ཚེས་དཔེ་མང་པོ་ཐོན་ཏུ་བཟུང་། དེ་དག་ལ་ལྷིས་སྐྱ་ཐོན་
 དགའ་རམ་ཆབ་དགར་ཟེར།

ཐོན། ཐོན་ལ་རིགས་དང་། ཉམ་པ། གཞུང་བཅས་ཇི་ཉམ་ཡོད་ཅེ་
 བ། ཆལ་པའི་དེབ་དམར་ལས། ཐོན་ལ་ཏུར་ཐོན་དང་། རྣམ་ཐོན་
 རིགས་ཁག་དབྱ་ཅད་ལྷན་པ་དང་། ཡང་འབྲས་ཤུག་ཐོན་རིགས་སྐྱ་དང་།
 ལྷན་ཐོན་རིགས་བཞི་ཟེར་བ། ལྷ་ཐོན་དང་ནང་ཐོན། ཐོན་དགར་ནག་

22

ཉུང་ཆུལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་ཁྱུ་པོ་དེ་གི་ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་ལས་གོང་འཕེལ་ཆེས་
 ཆེར་ཕྱིན་པའི་དགོས་མཁོ་དང་མཚུངས་ཆེད་ཞིང་ལ་དོར་ཁ་དང་། འཕྲོག་
 ལ་བྱལ་བཅིས་པའི་སྤྱོད་དར་བ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་བྲན་གཤོག་བདག་
 པོས་བྲན་གཤོག་ན་མས་ལ་ལས་དབྱེད་བཟོ་བ་དང་། ཞིང་ལས་དང་འཕྲོག་
 ལས་ལ་བྱལ་དབྱེད་ངེས་གཏན་ཞིག་བཟོས་པ་མིན་ན་མ་སྟེ། དེ་བཞིན་སྤ་
 རྒྱ་མདའ་ལ་བྱུང་ས། མདའ་ལ་རྒྱ་མ་ཚོས་པའི་སྤྱོད་དར་བེར་བ་འདིས་
 སྐབས་དེར་རྒྱ་བེད་ཀྱི་ལས་ཀ་གོང་འཕེལ་ངེས་གཏན་ཞིག་ཕྱིན་པའི་ར་འཕྲོད་
 གསལ་པོ་བྱུང་།

ཨི་ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་ཆུལ་བྲན་པའི་སྤྱོད་ཁྱུ་དེ་ཤོ་ལེགས་འབྱུང་ས། དེ་
 ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་ཆུལ་མེད་པའི་སྤྱོད་མི་ཤོ་ལེགས་འབྱུང་ས། མི་ཤོ་ལེགས་
 དང་བཅན་མོ་སྤྱར་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེགས་འབྱུང་ས། སྤྱོད་ལེགས་དང་
 མཚོ་ཆུབ་འབྱར་པའི་སྤྱོད་ཁྱུ་འཕྲོད་ཞི་ལེགས་འབྱུང་ས། འཕྲོད་ཞི་ལེགས་
 དང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཁྱུ་ཨི་ཤོ་ལེགས་འབྱུང་ས་སོ། བཅན་པོ་དེ་ན་མས་ལ་
 ས་ཡི་ལེགས་རྒྱག་ཟེར། དེ་ན་མས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྱུ་འཆིང་ར་ཅེ་རྒྱག་ཉི་ཉི་མ་ཅེ་
 དང་། མོད་ཅེ། ཡང་ཅེ། ཁྱི་ཅེ། ཅེ་མ་སྤྱར་རྒྱལ། ཁྱི་བཅིགས་འབྲུག་
 གཏུགས་བཅས་བཅིགས་སོ།

ས་ཡི་ལེགས་རྒྱག་གི་བར་སོ་གཡའ་དང་སྤར་གི་མཚན་མས་སྤྱོད་བྱེད་
 སྤར་ལ་འཇའ་ཚོན་རྒྱས་པ་འབྱུང་བེད།

ལེགས་རྒྱག་གི་བ་མ་ཨི་ཤོ་ལེགས་དང་རྒྱ་ཆུལ་སྤར་ལེགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཁྱུ་བ་
 ན་མ་ཟིན་ཞེ་འབྱུང་ས། ཟ་ན་མ་ཟིན་ཞེ་དང་མཚོ་ཆུབ་ཁྱི་དཀར་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེ་
 འབྱུལ་ན་མ་གཞུང་བཅན་འབྱུང་ས། ཞེ་འབྱུལ་ན་མ་གཞུང་བཅན་དང་སེ་

གྱི་རྟེན་གཉིས། ས་ཡི་ལེགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལྷོ་ལྟུང་། བྱི་ཚྭ་རྩེ་བཅན་པར་
 བཅན་བཞི་བཅས་གཏུང་རབས་ཉི་ལྔ་ཙམ་བཏུན་རིང་ཆེད་མྱོད་ཐོན་གྱིས་.....
 བརྒྱུད་ས་ཐེང་པ་ནི་དོན་དངོས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཤིང་སྟེ། གང་ལགས་
 ཟེང་ན། གཏུང་བྱི་བཅན་པོ་ཚྭ་མར་ཙམ་ལ་ཐོན་པོ་དང་། བྱང་བྱུང་
 ཐོན་པོ། ཆོ་མི་ཐོན་པོ་ཚྭ་མ་ཐོན་པོ་ན་མས་གྱིས་བྱིར་མངའ་གསོལ། ཐོན་
 ཏུང་རྒྱལ་པོས་ཐོན་པོ་ན་མས་གྱི་ཁེ་ཐོན་པོ་དང་སྟུང་སྟུང་པ་མི་སྟུང་སྟུང་པས་སྟུང་.....
 པའི་ཐོན་པོ་ཡོང་གིས་རྒྱལ་པོ་བཏོང་ས། ཐོན་པོ་ན་མས་གྱིས་རྒྱལ་མྱོད་ལ་ཁ་
 མོ་སྟུགས་ཆེན་བརྒྱུར་པར་བརྟེན་གྱི་སྟུང་བཅན་པོས་ཐོན་གྱི་བརྟན་པ་.....
 བརྒྱུད་ས། ཐོན་པོ་ན་མས་ལ་རྒྱང་དེག་སྟུགས་ཆེན་བཏང་། མཐར་ཡོང་མ་
 གྱིས་གྱི་སྟུང་བཅན་པོ་བཏོང་ས། ཡོང་མ་དེའང་ཐོན་པོ་ཞིག་དང་ཡོང་ན་ཐོན་
 བྱི་ཆེད་ལྟེད་མི་སྟུང་གིས་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན། སྟེ་དེ་སྟུང་རྒྱལ་གྱི་ཏུས་
 སྟུང་རྒྱལ་གྱི་བསྐབ་ལྟ་སྟངས་ཉེ་ཐོན་གྱི་བརྟན་པ་བྱུང་གང་ལ་སྟུགས་ཆེན་.....
 བཏང་། དེ་ནས་བྱི་ཚྭ་རྩེ་བཅན་པར་སྐར་ཡོང་ཐོན་གྱི་ཆེད་མྱོད་བརྒྱུད་ས།
 རྒྱལ་རབས་དེའི་ཐེང་དཀར་པོ་ལས་“རྟན་ཏུས་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟུང་ཐོན་གྱི་པ་
 ཞིག་འདུག་པ་དེ་མཏུན་ན་འདོན་གྱི་ཆེད་ཙམ་ཡིན”ཟེས། སྟུང་ཐོན་ཞེས་པའི་
 པས་ཕྱི་དེ་རྒྱལ་པོའི་སྟུང་བཅར་ཞིག་ཡིན། དེས་ཆེད་མྱོད་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཁག་
 མག་གཙོད་སྐབས་ལེགས་ཉེས་གྱི་མོ་སྟུང་པའི་པ་དང་། མང་གར་མྱོད་ཀྱི་ཕྱ་
 པར་ཐེ་རྒྱས་ལྟེད་མཁན་ཐོན་པོ་ཞིག་མིན་ན་མ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཁ་པ་ཅན་
 གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏུལ་བྱུར་མ་སྟུར་པ་ན་མས་ལ་.....
 ཏུང་གི་ཆོས་གོ་པར་བྱ་བའི་མྱོང་མྱུང་བརྟན། དེག་པའི་ཆོས་གོ་པར་བྱ་བའི་
 མྱོང་ཐེུ་བརྟན། རྒྱུང་ཡོང་ཐེུ་ཐེུ་དང་། མཆིལ་པའི་རྒྱུང་། ར་

ལངས་གཤེར་ལྷུང་གི་ལྷུང་། ར་ལངས་གི་ལྷུང་། ལྷུང་ལོགས་གཏན་གཟུང་
 ཏུ་མ་འཆད་ཉན་ལྷུ་ཆེར་ཤིང་། (ཐེུ་སྒྲོ་ར་གཅུག་ལག་ཁང་གི་ཐེུ་ལས་རིས་
 ལ་གསལ་ཟེར་)

ལྷུ་ལ་པ་དེ་ནི་ལས་གི་ཏུ་ལ་ལྷུ་ལྷ་མི་རྒྱལ་མོ་ཤིང་ཏུ་པོད་ན་དར་རོ། དེ་
 བས་ཤིང་རྩ་མོར་(254)ཁྱི་རྩེ་ཆོག་པཅན་དང་། ཏུ་པོར་པམ་འཁྱོར་ལྷུ་
 བ་མོ་ཆོའི་ལྷུ་ལྷ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་པཅན་འབྱུངས། ལྷུ་ལ་པ་དེ་མི་ཏུ་ལ་ལྷུ་
 དཔལ་འབྱུར་དང་རིག་དཔལ་ཐད་ཤོར་འཕེལ་ལྷགས་ཆེན་ལྷི། ལྷག་པར་
 ཏུ་པལྷན་པའི་དབུ་པལྷེས་པ་དང་། པོད་ལྷུ་གས་པ་རིག་པ་ཤོར་ཏུ་འཕེལ་
 (དང་པོར་པལྷན་པའི་དབུ་པལྷེས་ལྷུ་ལྷ་མོ་ལ་ཐོད་ཅན་པཤད་ན། ལངས་

ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་དེ་ནི་རྩན་མིང་རྩི་ཡུར་མིན་ཁྱི་མ་10 པར་(67)ལྷག་ར་
 བས་ལྷ་ནག་གི་ལྷུ་ལ་ཏུ་དང་། དེའི་ཏུ་ལ་ལྷུ་པལྷེ་རྩ་རྩ་ལ་མཐེང་པ་ཞིག་
 གིས་རྩ་དགར་པོ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་ལྷུར་ཏུ་འི་ཆོས་པག་ལ་ནས་ལྷ་ནག་ལྷུ་ལ་ཏུ་
 བོངས། མོ་ལྷུར་ལ་ལྷ་མོ་མི་ལྷེ་རྩ་དགར་དཔོན་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་
 པལྷལ། ཆོས་པལྷུར། དེ་ནས་པལྷུར་ལྷ་ནག་ཏུ་ལངས་ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་

དང་། ལྷུ་ཡི་ཡིག་ཆོར་ནར་ལངས་ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་ལྷ་ནག་ཏུ་དར་ལྷུ་ལྷ་མོ་
 པཤད་ལྷུ་ལ་མི་འདྲ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཡུར་རྩན་མིང་རྩི་ཏུ་ལ་ལྷུ་ལངས་.....
 ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་ལྷ་ནག་ཏུ་དར་པའི་ཐད་ལྷུ་པོད་ཡིག་ཆོར་ཁག་གཅིག་པལྷན་
 ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ལྷགས་དེ་དང་ལྷ་ནག་གི་ལྷར་ཡོད་ཆོས་ལྷགས་ན་ནས་
 ལྷར་ཏུ་འཕེལ་ནས་ལྷ་ནག་གི་ལྷར་ཆོས་ལྷན་པའི་ལངས་ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་.....
 ཤིག་ཏུ་ལྷུར།

དེ་ནས་པོད་ལྷུ་ལ་མོར་(333) ལངས་ལྷུ་ཆོས་ལྷགས་དེ་པོད་ཏུ་.....

དང་། སྐབས་དེར་གསེར་ཤོག་ངོས་ལ་བེཊུཅུས་ཟེས་པའི་པར་གོང་ཕྱག་རྒྱ་
 དང་། བཛོལ་མེ་མ་འོག་ཡིད་རུ་འོང་བའི་སྒྲེགས་བམ་ནམ་གཉིས། གསེར་
 གྱི་མཚོན་རྟེན་སྤྲེའི་ཕྱག་རྒྱ། ཅིན་ཏ་མ་ཁིའི་སྒྲོས་ཐོར་ནམ་རྒྱལ། (ལ་ལས་
 གཡུ་ཡི་མཚོན་རྟེན་བར་རིམ་བཞི་བྱས་པ་ཞེས་སྤྱད་ཟེར་ཡང་ཅིན་ཏ་མ་ཁིའི་
 སྒྲོས་ཐོར་ཞེས་པ་བཙུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོས་ཐོར་
 ཞིག་དང་། སྤྲེའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་ཚད་སྤྱད་གང་ཅམ་གྱི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྩ་ལ་
 ཡིག་རྒྱལ་རང་རྩོན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར) བཅས་པར་རྩོམ་སྒྲུ་མེས་མཁོ་
 དང་། ཨ་རྩུ་བ་ཡི་མེ་སི་གཉིས་ཀྱིས་འབྱེར་རྟེ་བོད་རུ་འོངས། སོ་བྱང་ཕྱག་
 བུ་སྐ་མཁར་རུ་གདན་དྲངས་ནས་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་དེར་འོན་གྱི་ཚོས་ལུགས་དར་བྱུང་ཆེ་པས་རྒྱལ་པོ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་
 ཀྱིས་པོན་རྒྱོན་ན་མས་གནམ་ལ་དགའ་བས་དེ་དག་གསུལ་བའི་ཕྱིར་རུ་གནམ་
 བས་བབས་སོ་ཞེས་བྲགས། སྤྱི་གསུངས་ཕྱགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་དག་ལ་གཉན་
 པོ་གསང་བ་ཞེས་མཚན་གསལ་ནས། གསང་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་
 བསྐྱོར་བཀྱར་ཉི་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རུས་སྤྱི་བསྟན་པའི་དབུ་
 བརྟེས་པ་ནི་རྩོན་རྩོན་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དེ་བ་ཐེར་དང་ཚོས་
 འབྱུང་ཁག་ནང་གསལ་པར་བཀོད་འདུག འོན་ཀྱང་ལ་ལས་ཚོས་རྒྱལ་
 རྩོང་བཅན་གྱི་རུས་སྤྱི་བསྟན་པའི་དབུ་བརྟེས་པར་འཆད་པ་དེ་ནི་ཐེ་སྤང་
 ཡོགས་སྤྱི་བཞག མར་ལ་སྒྲོམ་ཚོན་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་དེ་བ་ཐེར་ཡིག་ཚང་
 ཡོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དམན་ཞིང་ཚོངས་ཚོད་དཔའ་ཐལ་ཆེ་བའི་རྩོན་མིན་ནམ་
 ལྟམ།

གཉིས་པ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་རུས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་བ་

29

བཟོའི་མདོ་ན་མས་གནང་། གཞན་ཡང་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཟང་ཁོག་དབུ་བ།
 ལ་དབྱེད་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་གནང་རོ། ”ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར། སྒྲན་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ལྟ་བུས་ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གོང་འཕེལ་.....
 འགོ་བར་རྒྱས་པ་དེས་ཅན་ཞིག་ཐོན། དེ་རྗེས་སྒྲན་པ་གཉིས་མེད་ལོག་པའི་
 རྗེས་སྒྲན་པ་མི་ཁྱི་དང་ལྷ་ལྷམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཆའི་སྤྲས་སྒྲན་པ་རྒྱུར་གི་.....
 མོར་ཅོག་ཅན་ཀྱིས་ལྷ་མོ་ཐོ་རི་དང་། དེའི་སྤྲས་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་ཀྱི་
 གླ་སྒྲན་པ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ན་མས་ལ་གླ་སྒྲན་པ་
 བཅུགས་པའི་སྤྲུལ་དར་རོ།

བཟོར་ན། ལྷ་མོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་ཀྱི་རྒྱས་སྒྲ་ཐོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
 དང་རིག་གནས་ལོགས་གོང་རྒྱ་འཕེལ། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་དཔྱུང་ལོ་བརྒྱད་རྒྱ་
 བར་རྒྱལ་ཁྱིད་བཟུངས། དཔྱུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་འཛོ། བཟར་
 རྒྱ་ཏྲ (374) མོར་འདས་སོ། བཅན་ལུང་པར་སོ་གི་འཆིང་ལྷུལ་དར་ཐར་
 རྒྱ་བཟུབ། བར་སོའི་དབྱིབས་གི་ས་ཁུང་སྒྲ་འདྲར་ཡོད་ཟེར་རོ།

དེ་ནས་ལྷ་མོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་དང་རྫོ་བ་མང་པོ་རྗེའི་སྤྲས་སྒྲ་ཁྱི་.....
 གཉན་གཟུངས་བཅན་འབྱུངས། སྤྲས་སྒྲར་གཞེར་ལྷ་བཅན་དང་མགར་ཁྱི་
 འབྱིར་གིས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་སྒྲོན་པོ་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདི་ཡི་བར་སོ་དོན་མཁར་
 མདར་བཅིགས།

ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་དང་འབྱོར་བཟུང་མོ་ཡངས་གཞེར་ལ་སྤྲས་.....
 འབྱོར་གཉན་རྗེའུ་འབྱུངས། རྒྱལ་པོ་དེས་མཆིམས་བཟུང་སྒྲ་རྒྱལ་དན་རྒྱ་མཆོ་
 ཁབ་རྒྱ་བཞེས་པས་སྤྲས་དཔྱུས་ཡོད་ཞིག་འབྱུངས། མཆོན་ལའང་དཔྱུས་
 ཡོད་དཀོན་པ་བཟུ་ཞེས་སྤྲུལ། ཡལ་རྒྱལ་པོར་མཛོ་ནད་ཐོག་འཁའི་ལྷུལ་

ནས་སྐྱོན་པ་ཞིག་པོས་ནས་སྐྱོན་ཕྱི་མིག་ཟེ། རྒྱལ་རྒྱུད་ལེགས་པར་འཛིན་ཞེས་
 ཞལ་ཆེ་མས་གནང་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དང་སྐུན་པོ་སྐྱམས་ཐང་པ་ཡར་རྗེ་.....
 བཅས་གཏུང་རྒྱུད་ལ་སྐུན་གཞི་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གསོན་པོར་བར་སྤྱོད་.....
 ཞུགས་ཟེར། འགྲོ་གཉན་རྗེའུ་ཡི་བར་སོ་ཞང་མདར་བཅིགས། བར་སྤྱོད་
 མིང་ལ་ཡང་གསོན་ཆས་རྒྱལ་པོར་གྲགས་སོ།

ཟེ་བ། སྐྱམ་རི་གཉན་གཞིགས་དང་གནས་མི་སྤྱོད་བཅན་.....
 ཕྱི་དུས་སྐྱེས་ལས་སྤྱོད་མཉམ་དང་བ་དང་། རྩེ་སྤྱོད་ལུས་གསུམ་
 གཉན་ལ་ཡབ་ཡ། བོད་གཅིག་རྒྱུད་བཟོ་བའི་དམག་འབྲུག་ལངས་
 བའི་སྤྱོད།

ལ་མག (579) མོར་བཅན་པོ་འགྲོ་གཉན་རྗེའུ་དང་མཆིམས་བཟའ་
 རྒྱ་རྒྱལ་རན་ཏུ་མཆོ་ཡི་སྤྱས་དཔུས་མོང་དཀོན་པ་བཟུ་འབྱུངས། དེས་ཡབ་
 རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྐྱོན་པ་མཁས་པ་ཞིག་པོས་
 ཉེ་མིག་ཟེ། ཉིན་ཞིག་སྤྱིད་པོད་སྐྱམ་རི་ལ་གཉན་འགྲོ་བ་གཞིགས་སྐབ་པས་
 མཆོན་ལའང་སྐྱམ་རི་གཉན་གཞིགས་ཞེས་གྲགས་སོ། རྩ་ནས་མང་གཉན་
 དང་། རྒྱ་ཁྱི་རྒྱུད་ལན་པ་རྣམས་ཕྱིས་སྤྱོད་པོ་སྤྱས་ཉེ་མིད་བསྐྱུངས།

རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་དུས་སྐྱེ་པོད་གཅིག་རྒྱུད་བཟོ་བའི་འགྲོ་བཅམས། མཐའ་
 བཞིའི་རྒྱལ་སྐྱོན་རྣམས་ལ་དམག་དྲངས་ནས་བན་པ་རྗེ་དང་། དྲང་གང་
 ཟེ། སྐྱོན་པོ་རྗེ། ཞང་ཞུང་རྗེ་སྤྱོད་པ་བུལ། རྒྱལ་སྐྱོན་རྣམས་ཕྱི་གསུམ་
 ཆ་གཉིས་ཅས་མངའ་འོག་དུ་འདུས། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤྱོད་པ་
 དང་། ཆབ་སྤྱིད། དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་ཉིན་བཞིན་པོར་དུ་འཁེལ།
 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྤྱོད་ལས་“འདི་ནས་ཁྱི་དོར་རྩེད་བཅུན་མོང་གི་

ལུས་མེ་ལུས་སྤང་བཅས་འབྲུ་མར་ཆད་ཀྱི་བཅའ། དགའ་གཉིས་ཆོང་ལས་
 མཐུན་གཉིས་ལ་ལྷང་བཞེབས། དེ་མོང་མོད་ན་ཆོང་དང་མེ་སྤང་མེད། དེ་
 མིར་མཇེངས་མི་བརྟན་གྱི་གསུམ་པར་གསལ་”ཟེར། སྐབས་དེར་མྱ་ཆོགས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་པའི་དང་འཆ་མས་པའི་ཆེད་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལུས་……
 སྤང་བཅས་ནས་འབྲུ་མར་ཆད་ལ་འཇལ། དེ་ཡི་མོང་དུ་རང་མགོ་རང་ཚོན་
 ཀྱི་དཔལ་འཕྱར་དར་བྱབ་ཆེ་བ་ལས་ཆོང་ལས་མེད། ལུས་པོ་འདིའི་ལུས་ལྷ་
 མོད་ལ་ཆོང་ལས་ཆོག་མར་དར། མཐུན་གཉིས་ལ་ལྷང་བཞེབས་ཟེར་བ་
 བྱི་ཞིང་འཕྲོག་པར་འབྲུ་མར་བཞེ་དེས་བྱེད་པ་ཞིག་མིན་ན་མ་ལྟོ།

ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་རང་ཁོ་བཞི་བཅུ་པར་མིན་བསྐྱར་ས། ས་
 མོས་(619) མོར་དགོངས་པ་རྒྱགས། “དེ་ཡི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་
 ཅུ་བཅིགས། གལ་ནི་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གཡོན་ན་ཡོད། དེ་ཡང་འཕུལ་
 མེད་ས་སྤང་བཅའ་བ་འདྲ་” ཞེས་འཛིན།

ལྷགས་བྱ་(601) ~~མོར་ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་ལུས་པོ་མོང་……~~
 བཟའ་རྒྱུང་བཅུན་འཕྲོད་ཀར་གྱི་སྤུས་ལྷ་གན་མ་རི་སྤང་བཅན་འཕྱར་ས།
 དཔལ་རྣམ་བཞེར་དང་། ཆེ་སྤང་ན་ག་ནག་མེར། ཉ་ཆོང་བྱ།
 གཞོན་འཕན་ལྷ་སྤུམ་ན་མས་ཀྱིས་སྤོན་པོ་བྱས། ལུས་པོ་དེ་ཡི་ལུས་ལྷ་རྒྱ་
 དང་སྤུ་སྤུ་བྱངས། ལྷ་ནག་ནས་སྤོན་དང་ཆིས་མོད་དུ་དར། མོད་ཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་བར་ལུས་པ་དེས་ཅན་ཞིག་ཚོན། ལྷ་མཁར་
 ཁྱི་བཅིགས་འབྲུམ་བརྟགས་བྱ་བ་བཅིགས། ལྷང་ནས་ཆོ་ཁ་ཆེད། ལྷང་
 ཆོ་ཆོ་ཅུ་འདྲེན་པའི་སྤོལ་དར།

ལུས་དེར་མཐའ་བཞིའི་ལུས་སྤན་འགའ་ཞིག་དཔལ་དུ་བསྐྱར། ལུས་

ལན་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཀྱི་སྐྱོད་པོ་གསལ་ཆེ་.....
 བར་བསྐྱོས། དེར་བཞེན་ལྷན་པོ་དྲུག་ལྷན་ལས་ཡིན་མཁའ་མཁའ་བར་
 བར་མིང་ལྷན་། མཐར་ཐུང་ལྷན་། ལྷན་པ། ཉུང་པོ།
 ཀོང་པོ། རྒྱལ་པོ་སོགས་ནས་དཔག་ལངས་ཏེ་བཅན་པོར་རྒྱུ་བྱས།
 ལ་ལྷན་(629) ལོར་སྒྲོན་པོ་སོགས་ལྷ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་ཀྱི་སྐྱོད་.....
 བཅན་བསྐྱོངས་སོ། བཅན་པོ་འདི་དཔྱད་པོ་ཉི་ལྷ་ཆ་དཔྱད་པོ་ནས་
 འདས། ཡང་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་ཐེ་མོར་ནང་། བཅན་པོས་ཆབ་མིན་
 ཡོ་རྒྱལ་ཆུ་བཟུང་ནས་འདས་པོ་ཟེར་འཁོད། དེ་ཡི་བར་སོ་དོན་ལམར་
 མདའ་ཅུ་བཅུ་གས། ལལ་ནི་ཁྱི་གཉན་གཟུངས་བཅན་གསལ་ན་ཡོད། བར་
 སོ་སྒྲུབ་པའི་བཅུ་གས་སྒྲུབ་པོ་ནས་དར་རོ།

ལྷན་པ། ཆོས་རྒྱལ་སྐྱོད་བཅན་ལྷན་པོ་ཁྱི་ལྷན་ལྷན་པ་.....
 ལྷན་།

ལྷན་ན་ཡལ་གནས་ཀྱི་སྐྱོད་བཅན་དང་ལྷན་ཆེ་སྐྱོད་བཟུང་འབྲི་མ་.....
 ཡོད་དགར་ལྷན་པོ་སྐྱོད་བཅན་ནི་ཐེ་ལྷན་(617) ལོར་སོ་བར་བུ་མས་པ་
 མི་འབྱུང་ལྷ་ཁང་ཏུ་སྒྲུབ་སྐྱུངས་ཞེས་འཁོད། ཡང་དེ་བ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་
 ལ་ལྷན་(629) ལོར་སྒྲུབ་སྐྱུངས་ཟེར་བ་དང་། འབྱུངས་ལྷན་པོ་བར་
 ལྷན་ལྷན་ལམར་ཡིན་ཟེར་ཡང་། སྐྱུ་ཁྱི་གཉན་རབས་མིས་མ་དང་ཆངས་
 དཔྱདས་རྒྱ་མཚོའི་གསར་ནས་ནང་འབྱུངས་ལྷན་པོས་སྐྱུང་དགར་རྒྱང་.....
 ཁོངས་རྒྱ་མར་ཡིན་ཞེས་འཁོད། ལྷན་དེར་ད་ལྷན་པོར་བཅན་ལྷ་ཁང་
 ཞིག་མངལ་རྒྱ་འདུག་དཔྱད་པོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་ན་ཡལ་རྒྱལ་པོ་དཔོངས་
 བ་རྒྱལ་པོ་བ་གསེར་ཁྱིར་མངའ་གསོལ། ལྷན་པས་དེ་ཉིད་སྐྱུ་ན་རྒྱང་ཡང་

ཡེ་ཤུལ་གྱི་མ་ཤུལ་པ་དང་། བཀའ་པའི་ན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཤུལ་པ་དང་།
 ཡིན་པ་པའི་ན་གྱི་མ་ཤུལ་པ་ཡིན་པ་ཡིན།

() १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५

[illegible]

[illegible]

ལྷོགས་རྩྱུ་དང་ལྷ་ལྷུང་ནས་ཁྱིམ་དང་ལས་ཀྱི་དཔེ་སྒྲུང་སོ། དེ་པའི་ན་
 བོན་མི་སམ་རྩྱུ་ཁ་དང་། མཁར་རྩྱུང་བཅན་ལྷུང་བརྒྱད་། འཕྲི་མི་ཅ་ལྷུང་
 རྩྱུ་། ཁྱི་བཟང་ཡང་རྩྱུ་བཅས་ལ་མེད་ཐངས་མེད་པའི་རྩྱུ་པོ་བཞི་ཟེར།
 དེ་ན་མས་ལ་སོགས་པ་རྩྱུ་པོ་བརྒྱས་པར་གྱི་ཁོད་རྩྱུ་ཁྱིམ་གཉིས་རྩྱུར།
 ལྷགས་གཉིས་བཀའ་ཁྱིམས་ཆེན་པོ་བཅའ་བར་བཞེད། (རྩྱུ་པོ་ན་མས་ཀྱི་
 གནས་དང་ལས་འགན་དང་། དཔོན་རིགས་ན་མས་མ་ལྷུང་ལྷུང་འཛིན་ཕྱིད་
 པ། ལྷ་མེད་ན་ལྷུན་མཆེད་ཀྱིས་ལས་རྒྱན་འཛིན་ཆོག་པ་སོགས་ཞིབ་གསལ་
 གཏན་འཁེབས་གནང་ངོ།)

(༢) ལྷུང་འཛིན་གྱི་རྩྱུ་གཞི་དང་། དམག་དཔུང་གི་རྩྱུ་བརྒྱུད་ས་
 མོགས་གཏན་ལ་ཡུལ་པའི་རྩྱུ་།

ཆོས་འཕྲུང་མཁས་པའི་དགའ་རྩྱུ་ལས་“མོག་མར་པོད་ལྷུང་ཏུ་ཆེན་ལྷ་
 ཅ་ལྷུ། ལྷུང་གྱི་བར་རིས་ན་མ་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཅད། ལྷུང་གྱི་རྩྱུར་ཕྱི་ལྷུ་ག་
 ཅུ་ཅ་གཅིག་ལྷུ་”ཟེར་བ་ལྟར། དེ་ཡང་མོག་མར་ཏུ་ཆེན་ལྷུ་པ་ཞི།

༡ དཔུ་ཅ་ནི་རྩྱུ་པ་རྩྱུ་ལའི་ར་མ་ཆེར་བཞེས་གར་ལོ་ལ་ཁའི་ལྷུ་ག་པ་.....
 དཔུན་པུན་དང་། རྩྱུ་མ་ལ་བརྒྱད། ལྷུ་ག་ལྷུ་ཞེ་སོ། ལྷུ་པ་གས་
 ཀྱི་སྒྲུང་མ་ལྷུར་ལྷུ་བ་བཅས་སོ།

༢ གཤོ་ཏུ་ནི་ཡར་ལྷུང་ཁ་འཕྲུག་རྩྱུ་པར་བཞེས། གར་ལོར་ལྷུ་པ་ལྷུ་ས་
 རྩྱུ་དང་། རྩྱུ་ལ་ལྷུ་ག་ལྷུ་སོ། ལྷུ་ཁ་ར་ག་གར་ས་ཆེ། ལྷུང་སྒྲ་མ་ལ་
 བརྒྱད་བཅས་སོ།

༣ གཤོ་ཏུ་ནི་གར་ས་ཀྱི་ཞོར་པ་ཆོལ་རྩྱུ་པར་བཞེས། གར་ལྷགས་ཀྱི་
 སྒྲུང་མ་ལྷུར་ལྷུ་བ་དང་། རྩྱུ་གཏའ་ན་མ་གཤག་པོའི་སྒྲ། ལྷུ་པ་ལྷུ་མ་ལ་

དགུ། བྱང་མཁྱི་ཏི་ཚུ་ནག་བཅས་སོ།

[illegible][illegible]

མཁའ་གྱི་ཏུ་ཆེན་ལྷ་པོ་དེ་ལྷ་ལ་གྱིད་པར་ཤིས་ཆེན་པ་པོ་པ་ཆེ་པ་བྱུང་ཏུ་དཔེ་

- [illegible]

༡༣ ཤངས་དང་ཐུ་ཕྱི་རི་དང་ཐུ་ཡི་ཡུལ།

༡༤ ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་ཀའི་ཡུལ་ཏུ་བཅད།

༡༥ ཞ་གང་ཕྱེ་གསུམ་སྒོན་པོ་སྤུལ་གྱི་ཡུལ།

༡༦ ནམ་ར་ཆག་གོང་འཁྱི་དང་ཆག་གི་ཡུལ།

༡༧ འདམ་ཤོད་དཀར་མོ་ཐུ་དང་ར་ཡི་ཡུལ།

༡༨ བཞོ་ཁམས་མདོ་ཆེན་སྐོད་སྒྲོང་ཕྱེ་བརྒྱད་ཡུལ་བཅས་ཞེས་སོ།

བོད་ཀྱི་ཁོས་རྒྱལ་ནི། ཞང་གསུམ་(སུམ་)སྒོན་བཅས་དབུས་ཀྱི་འདུན་
ས་འཛིན། དཔའ་ཕྱེ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་ཡིས་ཁ་སྐྱང་། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཁོས་
རྒྱལ་ཅས་སོ་གྲགས།

དེ་ཡང་རྒྱལ་པོས་སྒོན་པོ་ནམས་སོ་སོར་བཀས་བསྐྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཁོས་.....
དཔོན་མགར་སྒྲོང་བཅན་དང་། ཞང་བྱུང་གི་ཁོས་དཔོན་བྱུང་པོ་ཕུན་བྱུང་
ཅི། སུམ་པའི་ཁོས་དཔོན་རྟོར་བྱ་བྱ་རིང་པོ། ཆེ་བས་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་དཔས་
བཅན་བཟང་དཔལ་ལེགས། བཟོང་བྱལ་གྱི་ཁོས་དཔོན་ཅག་རོ་རྒྱལ་མཆན་
དང་གཡང་གོང་ནམས་བསྐྱས།

སྐོད་ཅེ་རྒྱལ་རྒྱ་རེ་གཅིག་དེ་གང་ཡིན་ཟེར། སྐོད་ཅེས་པ་འབངས་
རབ་ཆན་དམག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དེ་ལ་སྒྲོང་དཔོན་
ཞེས་བྱུང་ཟེར། གནའ་རབས་བོད་དམག་གི་སྒྲོང་ཕྱེ་རྒྱལ་རྒྱ་རེ་གཅིག་དེ་
གང་ཡིན་ཟེར་ན།

དང་པོ། དབུ་ཅའི་སྒྲོང་ཕྱེ་བརྒྱ་ནི། རྟོར་ཕྱེ་དང་། ཕྱེ་མཆོམས།
སྒྲགས་མཆོམས། འབྲང་མཆོམས། ཅོམ་པ། འཁྱི་མཆོམས། རྒྱུད་སྒྲོད།
རྒྱུད་སྐྱད། ཡེལ་རབ་སྒྲོང་བྱ་རྒྱུང་། སྐུ་སྐྱུང་གར་སྒྲགས་བཅས་སོ།

१ དབུ་ཅ་ཉིད་མྱད། དཔག་དཔོན་ཕྱ་ནམ་ཀྱལ་ཀའ་དང་། གས་
 རྩེས་བཟང་ཉལ་ན། དེའི་དཔལ་ལྷ་གཞོན་འཕན་གསུམ་དང་ཤོད་བྱ་ཁོང་
 བཅོན། ཅ་ཉི་མེ་དཀར་ཉ་སྐྱ་དང་མཆོལ་བྱ་གཞིག་རིང་། ཅ་དར་དཔར་
 སོ་ཆེ་བྱ་དང་དཔལ་དར་དཔར་སོ། དཔག་གི་བཞེད་ནི་མཆོལ་གངས་བབ་
 འད་སྐད།

२ གཤོ་ཅ་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་ལྷ་ཉལ་གཞིག་གཡུ་བཅོན་དང་
 མཆོལས་ཀྱལ་གཞིགས་བྱད་རིང་། དཔལ་ལྷ་གཡས་མང་བཞེད་དང་སོ་
 གད་གཉེན་བཞེད། ཅ་ཉི་མོག་རོ་བྱ་བྱ་མཆོལ་བྱ་རྩིང་དཀར།
 ཅ་དར་ཁོང་གེ་དཔར་སོ་དང་དར་དཀར་སྐྱིང་ནག་མཆོལ་སྐྱར་ཆར་བབ་བ་
 བཞེན་བྱ་འགྲིམ་སྐད།

३ ཅ་ལག་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་འཕྲོ་ཀྱལ་མཆོན་ཁོང་གེ་དར་ལྷ་པོ་
 གཡུའི་བྱར་བྱར། དཔལ་ལྷ་གནམ་མེ་བྱར་ཆབ་དང་མཆོལས་ཅན་ནིར་སྐྱ་
 གཞིགས། ཅ་དར་ཁོང་དཀར་གནམ་འཕྲོང་དང་དཔལ་ནག་སོ། ཅ་ཉི་
 དང་པ་བྱར་དཔར་དང་རག་པ་ཆོག་ནག གངས་ལ་ཁོང་བ་འགྲིམ་པ་བཞེན་
 ཅ་འཕྲོ་སྐད།

ॣ གཡས་ཅ་ཉིད་མྱད། ཅ་དཔོན་ལྷ་པོ་ཉལ་བཟང་ཉིད་དང་
 མཆོས་ཁྲི་གཉེན་གཡང་འཕྲོས། དཔལ་ལྷ་པ་ཆབ་མཆོལ་ཅང་མོང་དང་
 ལང་པ་མཆོན་ན། ཅ་ཉི་མཆོལ་བྱ་མེ་ཉལ་དང་མོན་པོ་གཡུ་རྩ། ཅ་ཉི་དར་
 བག་སྐྱིང་དཀར་བྱ་ལྷ་པོ་ཁྲི་པ་དང་ལྷུང་ཁ་ཤོང་ཁ། ལྷ་ལ་མེ་མཆོད་པ་
 ཉི་བྱར་འགྲིམ་སྐད་ཤོགས་སོ།

མདོར་ན། ལྷ་བཅོན་སྐམ་པོའི་སྐམས་ལྷ་པོ་དེ་ཉིད་ཉལ་དཔར་

[illegible]

43

རྒྱལ་ཁྲིའ་བཅོན་ལྷན་པོས་ཨ་རུ་འི་བྱ་སྐྱེས་པོ་དང་ལྷན་པུ་ལྷན་གྱི་གར་ལ་.....
 བཏར་ནས་རྩོན་མོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་དཔེ་བཞུགས་ནས་གདོད་མའི་ཡི་གེ་དེར་བཟོ་
 བཅོས་བྱས་ནས་ཆ་ཆར་པ་དང་། གཅིག་གྱུར་བྱུང་གདལ་གཏོར་སྤྲ་བའི་
 པོད་ཡིག་འདི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཟིན་ནམ་སྟམ། དེ་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱི་
 པོད་ཡིག་ཅིག་གསར་བཅོས་གནང་བྱུང་བའི་ལ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་གར་མ་རྒྱ་དེ་.....
 ལ་ཆེ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་སར་དང་། བམ་ཟེ་གང་དགར།
 ཁ་ཆེ་ཏ་རུ། བལ་པོ་རྒྱ་ལ་མཐུ་ལ་སྐྱེས་པ་མཁས་མཆོག་ཏུ་མ་པོད་ཏུ་
 གདན་ཏུ་ངས། ཡོ་རྒྱ་བ་མོན་མི་སྟོན་པ་དང་། དམ་གོ་ཤ། རྩ་ལྷན་དོ་རྩེ་
 དཔལ་སྐྱེས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་འིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས། རྒྱ་བ་སྟོན་མ།
 དཀོན་མཆོག་རྩོན་སྐྱེས་བཞུར་མོག་ཤེས་ཟིན་ཉིང་པག་བཟུ་བའང་བཞུར་.....
 བར་གཤམ། གཙོ་པོ་ལྷན་པ་རྩེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་བཞུར་བ་
 ཉི། ༡ ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། ༢ ལྷན་ཉིང་ལྷན་ཉིང་གི་གཟུངས། ༣
 བཟླ་ཉིང་པོའི་མདོ། ༤ ཞལ་བཏུ་གཅིག་པའི་མདོ། ༥ བཏུ་གཅིག་ཞལ་
 ཀྱི་གཟུངས། ༦ དོན་ཡོད་ཞགས་པ། ༧ དོན་ཞགས་ཟྱི་མ། ༨ བཟླ་
 མཆོག་ ༩ དབང་བཞུར་འཁོར་ལོ། ༡༠ ཆོ་ཆ་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུད། ༡༡
 ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས། ༡༢ ཉིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་གཤོར་པ། ༡༣
 པོད་ཟེར་རྣམ་བཀོད། ༡༤ བཟླ་ཙོད་པ་ཏུ་གྱི་རྒྱུད། ༡༥ ཡི་གེ་ལྷན་
 པའི་མདོ། ༡༦ དམ་ཆོས་པད་དགར། ༡༧ སུ་རྒྱ་རི་ཀའི་མདོ། ༡༨
 རྒྱ་ལྷན་སྐྱེས་པའི་མདོ། ༡༩ ལྷན་བ་རོལ་པའི་མདོ། ༢༠ མཆོན་
 བཟུ་ཆ་བཟུད་པ། ༢༡ མཆོན་རབ་ཡོངས་ལྷན་བཟུན་པའི་མདོ་ཉི་ཉེར་
 གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་གཏན་པོ་གསང་བ་ཅོན་ཏ་མ་ཁིའི་གཟུངས་དང་།

མ་མ་ཉིག་པར་གོང་ཐུག་ཕྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་པོད་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་པ་པོ།

མདོར་ན། སློབ་དཔོན་ཨ་བུའི་བྱ་སྐྱེས་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གར་ཏུ་ཚོན། རིག་གནས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བྱུང་ས། པོད་ཡིག་གསར་
བཙས་མཛད།) བརྟན་བཙས་ཏུ་མ་པོད་ཏུ་བརྒྱུར་པར་བརྟན་མཛན་ཏུ་བརྟན་
ཏེ་པོད་ཐུག་བཟང་པོ་ཞེས་གསེལ། པོད་ཁ་པ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ།
སྟོན་སྟོན་མི་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་ཟེར་བ་ལྟར་དོ།

(ལ) བྱིས་པ་ཡིག་གསར་བཟོ་དང་། ལེགས་ཤིང་གྲུང་དོར་གྱི་ཆ་དེ་
གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་སྟེང་།

དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ལ་སྐྱེས་བཙས་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་བརྒྱུར་སྟེ་.....
བརྟན་གཏོར་པའི་དོན་ཏུ་བྱིས་པ་ཡིག་ཆེན་པོ་བྱས་དང་། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་
བརྟ། མི་ཆོས་གཙུག་ལ་བརྟ་བྱས་ལ་སྐྱེས་གྲུང་དོར་གྱི་ཆ་དེ་རྣམས་གཏན་
ལ་ཕབ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། “བྱིས་པ་ཡིག་བྱས་
ནི། བྱི་ཆེ་འབྱུང་བཞེར་གྱི་བྱིས་པ། འབྱུང་གསེར་སྟོན་གཤམ་ཅན་གྱི་
བྱིས་པ། ཕྱི་ལ་ཁམས་དཔེར་གྲངས་གྱི་བྱིས་པ། མདོ་ལོན་ལྷ་བཙད་གྱི་བྱིས་པ།
དབང་ཆེན་བཙད་གྱི་བྱིས་པ། ཁམས་ལོན་པའི་བྱིས་པ་ཉེ་བྱས་གོ། ” དེ་
བཞིན་ལེགས་ཤིང་གྲུང་དོར་གྱི་ཆ་དེ་གཞི་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྟ་དང་། མི་ཆོས་
གཙུག་ལ་བརྟ་བྱས་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྟ་ནི། སྟོན་གཙུག་
པ་དང་། མཁྱིན་ལེན་པ། མི་ཆོས་སྟོན། ངག་འབྱུང་། ཆོག་རྒྱབ།
རྒྱན། སྐུ་མ། བརྟ་བཞེས་པ། གཞོད་ཞེས་པ། སྟོན་ལྷ་བཙས་མི་བྱེད་པ་
དེར་ཟེར། མི་ཆོས་གཙུག་ལ་བརྟ་བྱས་སྟོན་བཤད་སྟོན་ཆོས་མང་ཡང་།
པོད་ཀྱི་དེབ་མེར་དེ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་མེད་ཀྱི་དབྱངས་ལས། དཀོན་ཅིག་ལ་གྱུས་

ས་དང་། དམ་ཚཱ་མ་ཐུབ་པ། ས་མ་ལ་ཤུར་པ། སྒྲ་ཏན་ཏན་ཤོར་
 ཏུ་ཤུར་པ། རིགས་མཚེ་དང་མཁ་ལ་ཐུ་ཏུ། མཚེ་ལ་ཤེས་ལ་ཤུར་།
 བྱལ་མི་ལ་མཁ་ལ་དེགས་པ། ཡིད་དྲུང་པ། མིག་ལ་རབས་ལ་ལྟ་པ། ཟས་
 རྒྱུ་ལ་ལྟོད་ཤེས་པ། རྒྱུ་ཏན་ལ་མཁ་ལན། ཡེ་ཡུར་ལ་ཤེས་ལྟོ་མེད་པ།
 རྒྱུ་ཚཱ་མཁ་ཤིང་ལ་དེགས་མེད་པ། ལུད་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ། རག་ལ་རམ་
 རིང་ཐུ་མཁས་པ། མེག་པ་ཆེ་ཞིང་ཁོག་ཡངས་པ་རྟེ། མི་ཚཱ་མཁས་པ་
 བཅུ་རྒྱལ་གྱི།

(ཡ) རྒྱ་བཟུང་ཤོར་མེ་མཚེ་ཤི་བཅུ་དྲུང་། བཟུང་བཟུང་ཤི་བཅུ་ཉ་ཤིང་
 ཏུ་གདུག་དྲུངས་ལ་ཤི་རྟོང་།

(ཆེས་ལྱུང་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྐད་ལོ་ཤུར་མོ་བཅོ་བཅུད་ལ་ཤེས་པ་ཤི་ཏུས་...
 ཤོད་ནི་གཅིག་ལྟར་དང་། དམག་ཏུགས་ཆེ་པ། རྒྱ་ལོར་ཤོད་པ་ལྟོད་ལན་
 པ་ཞིག་ཏུ་ལྟར་མིན་པ་ཤིང་། སྐབས་དེར་མང་ཁྲོལ་གྱི་ཤེས་རིག་དང་ཞིང་།
 རྒྱུ་ལས་ལྟོར་མང་པ་མང་ལྟན་པ་ཤི་རྒྱལ་ཁལ་གཅིག་ཤིང་ལ། མང་མས་ཚུར་
 ཤི་མཚཱ་ལྟན་ནི་འཇམ་མིང་གི་རྒྱལ་མཁ་བཞིར་ཀྱན་ལ་ཤུགས་ཆེ་པས། ཤོད་
 ཤིང་ན (634) ཤོར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྐད་ལོ་ཤེས་པ་ལྟོ་མེད་པ་ཤིང་...
 འཚཱ་མཁ་ལ་ཤི་ཏུ་བར་བཅུར་། འདི་ནི་རྒྱ་ཤོད་ཤི་རིགས་དྲུང་དེས་ལྟོ་
 འཕེལ་བ་ལྟོགས་པ་ཞིག་ཤིན་པས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་དྲན་གསོ་ལྟོད་ཤོས་པ་
 ཞིག་ཤིང་།

མང་མས་ཚུར་གྱིས་ལྟར་ལས་ཤིང་ལྟར་རྒྱ་ལྟོ་ཤིས་གཅི་ཤིང་ལྟས་ཤིང་...
 འཚཱ་མཁ་ལ་ཤི་ཆེན་པ་ཤིང་ཆེ་འཕྱོད་ཤིག་དྲུང་ལྟོགས་ལ་ལྟོ་ཤིང་ལྟོ་...
 ཤོད་པ། ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྐད་ལོ་ཤེས་པ་ལྟོ་མེད་པ་ཤིང་ལྟོ་མེད་པ་ལྟས་

གྱི་བསྐྱུ་བ་དང་རྩེ་མེན་མཛད་པ་ཅེས་མ་ཐད་སྐྱར་ཡང་སྔ་མར་གསུང་ཏེ་གོང་
 རོ་སྐྱོང་བར་བཅུང་། འོན་ཀྱང་ཐང་པོད་གཉིས་སྟོན་ཐད་ཕན་ཚུན་མཐུན་
 མིན་ལ་བརྟེན་དཔག་འབྲུགས་ལངས། མཐར་ཐུལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་སྟོན་
 བོ་མཁར་གྱིས་གསེར་གྱི་དྲོད་ཅེ་བཅུན་དང་། གསེར་སྡེ་ཕྱི་གང་། ཇིན་པོ་
 ཆེ་ཤིས་ཀྱི་ཁྲི་ཁྲི་ལ་བརྒྱ་རྩ་གཉི་ཁྲི་བཅུ་པ་གཅིག་ཙམ་གསུང་ཇིན་ཆེན་དེས་.....
 རྩམ་མང་རྩ་འབྱེད། ཏྲ་པ་བཅུ་གཉིད་ནས་མེ་སྡེལ་(636)པོའི་ཆུ་བཞི་
 པའི་ཆེས་བཅུད་སྐར་མ་ཐུལ་དང་འཛོམས་པར་རྒྱ་ནག་རྩ་ཆས་སོ། སྔ་
 འདིར་ཐང་གི་ཐུལ་ས་ཤར་ཞན་རྩ་འབྱེད། འདི་ནི་ད་ལྟ་གི་ཞན་ཞེས་པའི་
 སྐར་ཁྲིར་དེ་རེད། ལུལ་འདི་ནི་ཡངས་མིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་ཁྱིམ་འབྲུལ་ཆོ་ཅམ་
 ཡོད་པའི་སྐར་ཁྲིར་ཞིག་རེད་ལ། དེ་ཡི་དཔུས་ན་མཛེས་མིང་ལྟ་བུ་སྟག་པ་
 དང་། སྟོགས་བཞིར་ཐུལ་སྟོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ། མཛོར་པ་ཅེས་གྱིས་
 དངངས་འཛིགས་དང་དགའ་བ་ཅིག་ཅར་རྩ་འཆར་བའི་སྔ་ཐང་ཞིག་གནས་.....
 སོ། དེ་དང་རྩམ་མཚུངས་རྒྱ་གར་ཆོས་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཏྲ་པ་བཅུ་དང་།
 ཏྲ་ག་གཟིག་ནོར་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཏྲ་པ་བཅུ། གེ་སར་དཔག་གི་ཐུལ་པོའི་
 སྟོན་པོ་ཏྲ་པ་བཅུ། ལྷ་རྩ་རྩོར་གྱི་ཐུལ་པོའི་སྟོན་པོ་ཏྲ་པ་བཅུ་བཅས་ཤར་
 ཞན་རྩ་འབྱེད། རྒྱ་གར་བ་རྒྱལ་ཤར་སྟོན་བཞག གེ་སར་བ་རྒྱལ་སྟོན་
 བ་བཞག ཏྲ་ག་གཟིག་བ་རྒྱལ་ལུ་པ་སྟོར་བཞག རྩོར་རྒྱལ་ལུ་པ་སྟོར་
 བཞག པོད་སྟོན་རྒྱལ་ལུ་པ་སྟོར་གར་མཛེས་སྟུ་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཐུལ་ཁག་
 གཞན་གྱི་སྟོན་པོ་རྒྱལ་ལུ་པ་སྟོན་སྟེན་སྟེན་པོ་ཐང་ཐང་ཅུང་དང་.....
 མཛེས་འཕྲད་ལྷས་སོ། པོད་སྟོན་རྒྱལ་ལུ་པ་སྟོན་ཞན་བཅུན་བཅུགས་རྩེས་ཐུལ་
 བོ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འཕྲད་གནང་། ལུ་ལྱར་བ་ཞིག་གིས་སྔ་

48

བ་མོག་མ་འབྲུག་པར་དགའ་བའི་རིག་པ་ཐང་པོ་འབྲུག་འཁྱུག་པས། སེམས་
 རིག་པོན་ཉན་ཐུང་པས་མེད་པའི་པོད་ཀྱི་མོན་པོ་ཐག་པ་ཉོར་པཅན་གྱིས་.....
 མར་མ་གཏོར་པས་བྱ་མ་བྱ་སེམས། སྒྲིམ་པ་མཐུན་པས་མ་མེས་སེམས། ལྷག་
 རྒྱལ་གྱི་ག་ཐག་པ་མོ་མོར་ཐུང་པས་ནས་ག་ཏུར་ཏུ་རེ་མོ་ལ་འཁྱེད་ཀྱི་མར་.....
 འཁྱུག་པས་མོས་མེན་པ། བག་པ་བ་ན་ཐས་ཐ་ལ་འཁོ་ནས་རིམ་འཁྱིན་ཏུར་
 བ་རེ་བྱས་པས་ཐུལ། མར་ཉོར་ཏུར་ཏུ་རེར་འབྲུག་པ་མོར་བྱས་པས་ཐ་ལ་འཁྱི་
 བར་འཁྱུག་པས་མེན། རེ་འཁྱིན་པ་ཐས་ནས་པ་ན་མོ་ཐས་ལ་འཁྱིན་ནས་ཐུལ་
 ཁག་ག་ཐན་གྱི་མོན་པོ་ན་ཐས་པས་ནས་པར་ཐུལ་ཐུལ་པས་ཐ་ལ་ཐོ་གཅིག་.....
 ཞོར་མོ་མོར་ལ་གན་པ་ཐུའི་ཐ་ཐིག་འཁྱེད་པས། མོན་པོ་ཐག་པ་ཉོར་པཅན་མོ་
 བ་འཁྱུར་པའི་ཐུ་ཐུང་པས་ཀྱི་མོན་པོ་ཐ་ཐོ་ཁ་དང་། འཁྱིན་ཏུ་མོར་ཉོན་
 བ་ཀྱིས་ཀྱིས་པ་ཐ་འཁྱེད་པས་ཐུལ་ནས་འདི་མཐར་ཅིག་ཐུལ་པས།

ཐེ་མ་པོ་ཐམས་པེ།

ན་གཅིག་ཞོར་མོ་ཐུར།

བདག་གི་མོག་པ་ཐོས།

འབྲུག་པོས་ཉན་པས་ཐུར་གཤ།

པོད་ཀྱི་ཐུལ་ཁམས་ན།

རིན་མོལ་ན་པས་ཐུལ།

ཐུལ་པོར་མོ་ཐུར་ན།

མོ་མོ་ཐུ་ཐིག་ཐུར།

མོར་འཁྱེད་ནས་པོ་རེ།

རིག་པ་ཐུག་པས་དཔལ་གྱིས་འཁྱེད།

མཐོང་ན་མེས་མ་ཡིད་འཕྲོག
 ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ལགས།
 ལྷལ་མིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱེད་ས།
 འབངས་ན་མས་བཀའ་ལ་ཉན།
 ལྷལ་ཆོན་འཁོར་འབངས་ན་མས།
 དགའ་སྦྱིད་སྦྱུ་ཅ་ལེན།
 ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར།
 དབལ་གྱི་ལྷན་མེ་བཀྲིག
 རི་ལ་ཤིང་རྩ་ཆར།
 ས་གཞི་ཡངས་པ་ལ།
 འབྲུ་རྩ་ལྷ་ཡི་ཆོགས།
 གོ་མཆ་མས་མེད་པར་སྦྱིས།
 གསེར་དུལ་ཐངས་ལྷགས་སོགས།
 རིན་ཆེན་རྒྱ་མ་ཡོད།
 གནག་ཉ་ལྷག་གསུམ་རྒྱས།
 དགའ་སྦྱིད་དེ་ལྷར་ཡོད།
 ཞེ་མ་རོ་མཆར་ཆེ།
 ལྷ་གཅིག་གོང་རོ་གསོན།

དེས་ན་རྒྱ་བཟའ་གོང་རོ་ཆོད་ལྷགས་ན་པོད་ལྷལ་འདི་བྱད་རྒྱ་འཕགས་པ་
 ཞིག་འདུག་ལྷམ་ནས་པོད་ལ་བྱོན་རྒྱུ་ཡི་ཞལ་བཞེས་སོ། པོད་ལྷགས་ཐང་
 མའི་(641) གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་མཆོག་རྒྱ་དགེ་པའི་ཉིན་པོད་ཐོན་.....

རྒྱལ་མཁའ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཆིབས་ཁ་བརྒྱད། བའ་བས་ཚུང་གི་ཆ་མོ་ལྷན་
 ཤིང་ཀོང་རྫོག་དཔྱང་ལ་བཅུ་དྲག་ལ་སོན་པ། ལྷ་བས་མི་རྒྱུ་བཞིན་
 བཟང་མཆོག་གྱུར་མ། ལྷ་མདོག་སྡེ་ལ་དཔར་མདངས་རབ་རྒྱས་པ། མཆོན་
 དང་དཔེ་བྱ་དྲིམ་བརྒྱན་པ། ཞལ་ན་ཏ་རི་ཅན་དན་གྱི་དྲི་མོ་པ། རིག་པའི་
 བརྒྱན་བཅོས་ལ་མངའ་བརྟེན་པ། མཛེངས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་
 པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡི་གཡོག་མོ་མཛེས་མ་གཞིན་ཏུ་མ་བཅུ་དྲག་འཁྲིད།
 དར་གོས་གྱི་ན་བཟང་ལྷུ་བས། རིན་ཆེན་རྣ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་རྒྱན་
 ལས། བརྒྱངས་སྐལ་དུ་བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྫོང་ལྷ་ལྷུ་ཞེ་དང་།
 གཉེར་གཡུ་བཅེགས་པའི་ཡིག་ཆར་ཆེ་མོ། གཙུག་ལག་གི་ཡི་གེ་གྲུ་བ་བརྒྱ་
 དྲག་ཏུ། རྒྱ་ཡི་གཡེ་ཆེ་གཙུག་ལག་གྲུ་བ་བརྒྱ། བརྫོ་ཡི་རིག་བྱིད་པ་དྲག་ཏུ་
 བལ་པ། བརྒྱག་བཟུང་བརྒྱད། དཔྱད་ལྷ་རྒྱུང་དྲག་ རྒྱུར་ཕྱེ་བཞི་སྐུ་སྐུ་
 རྒྱན་དཔྱད་མཐའ་ཡས་པ། གཉེར་རྒྱ་གཡུ་ཡི་གེ་ལེབ་ཅན། ལེགས་ཉེས་
 ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་། རྒྱན་གོས་རྒྱུང་ལག་ཉི་ལུ། གོས་དར་བཟོ་ག་
 ལེར་གེ་བྱ་བརྒྱད་མ་སོགས་ཆིས་ལས་འདས་པ། གཡོས་རྣ་གྲངས་ལེད་
 སོགས་སྐལ་རྫོངས་མཐའ་ཡས་པ་གནད་། བསྐྱེ་མི་བོད་ལྷོན་རྟ་པ་བརྒྱ་
 དང་། རྒྱལ་མི་བའ་བས་ཚུང་གི་རྒྱན་མཆེད་ཅང་ལྷ་མང་དང་། ལེའི་རྟ་མོ་
 ཚུང་སོགས་རྟ་པ་བརྒྱ། རྒྱ་བཟང་ཀོང་རྫོང་འུ་དགར་མོ་ཞིག་ལ་བཅིབས་ཏེ་
 དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྒྱེས་རྣ་ཁྲིད། རྫོང་ལྷུ་ལྷུ་ཞེ་ཤིང་རྟར་གདན་འདེན།
 དེ་བཞིན་བརྒྱངས་སྐལ་དངོས་པོ་རྒྱལ་ཤེལ་དང་། ར་མོང་ལ་བཀལ་ནས་རྟ་
 པ་རྒྱ་བརྒྱགས་ཏེ་བོད་ལ་ཆས་སོ། ལམ་བར་སྤང་བར་བདེ་ལ་དར་དགར་གྱི་
 ལྷར་སྤུབ་པ་དང་བཟོ་ག་གི་འཛུལ་བཏིངས། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་བཤམས། དེར་

གོ་བ་ན་ག་ཚུར་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་རྩ་མཚོར་གན་ཁར་ཐེབས་པའི་རུས།
 ལུ་གན་རྩ་མཚོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་ཡོ་བརྒྱལ་ཁར་ལ་ཐེབས་པའི་རུས།
 བྱིར་རྩ་འཁོར་ཡོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།
 རྩ་མ་གཤོར་ཅེ་ལུར་ལ་ཐེབས་པའི་རུས།
 དཔག་ཚུར་ལུ་མོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།
 རི་ལུར་མཁར་ར་གཤོར་ལ་ཐེབས་པའི་རུས།
 རྩ་གན་གཞོན་པ་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།
 བོ་རུ་ལ་ཡི་མཁུན་རུ་ཐེབས་པའི་རུས།
 བར་ཆེན་ཆོན་པོ་བརྒྱ་ཡི་བསྟུ་མ་ཡོད།

ཐེར་བ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་རུབ་ཚུགས་པལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའང་རུས་རབས་ལྟ་པའི་.....
 མོག་མར་བཀའ་བཀོད་ཚུད་འཇིག་ཀྱི་མེ་མཚུངས་ལྟ་བུའི་བས་ཐིན་རུས་.....
 དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས་མོག་དང་ལུས་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་ཤིང་།
 རྩག་པར་རུ་བཟོ་རྒྱུ་དང་མཆོས་རིག་ལག་ཆལ་མད་འཇུག་ཡིན་པའི་ལ་.....
 གྲན་གསལ་ལྷན་པ་ཞིག་དེ། (བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ལྷུ་ལྷ་མོས་ཡོད་
 རྩགས་རྩག (630) ཡོར་རྒྱལ་ཤིན་འཇིག་པ་ནས་བཟུང་རང་འབྱུང་གིས་.....
 མཚོ་མོད་ལ་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་མཆོར་མཁུན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟུགས་པ་མ་ཟད།
 མཆོས་ལྟ་བུ་འཇུག་ལག་ཆལ་པ་རུ་མ་བཟུང་། བྱིར་ལྟག་ཡོར (635)
 དཔལ་པོའི་རི་ཡི་ལྷེར་རུ་མཁར་ཡི་ཆར་གཞི་བཞིན། རུས་དེར་ཆོས་རྒྱལ་

འཁོར་བཞི་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད།

དམ་ཚཱ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་གནས།

དགེ་འདུན་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས། ཡང་པལ་རྗེའི་ཞལ་ནས།

སྟོན་ཆེ་བྱ་མོས་ས་ཡུལ་བཟུང་བ་མེད།

དེ་ལྟར་བྱ་མོ་ཁྱོད་ཀྱང་པོད་ཡུལ་སོང་།

བཀའ་བཏགས་ཚཱ་བླགས་བཟར་པོ་དར་བར་གྱིས།

རྗེ་ཡི་སྤྱོ་མཁར་མོ་བྱང་བཅན་པོ་འཚོས།

ཚཱ་བཞེདས་དཀོན་ཚཱ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཡང་རྩྭགས།

ཁྱད་པར་འཇགས་པའི་རྟེན་ཡང་བཞེདས་སྤྱ་གསོལ།

གཙུག་ལག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོ་གསུམས་དམ་པ་བཞེདས།

སངས་རྒྱལ་བཏུན་པ་རྒྱལ་པར་མཛད་པ་ཡི།

དགེ་འདུན་རྟོན་པའི་བཏུན་པ་དར་བར་མཛད།

ཅས་སོགས་པོད་གྱི་རྗེ་འབངས་ཡུལ་གྱི་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཁྱི་བཅུན་
འཇམ་པོད་ཡུལ་ཏུ་འགྲོ་དཀོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལེགས་པར་གནང་ངོ་། དེ་ནས་
རྩ་གཅིག་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་པོད་ལ་འགྲོ་བའི་གཤམ་
མཛད། རྩ་གཅིག་ཁྱི་བཅུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཀྱུང་མོ་བཅུ་ལྷག་ལ་བསྐྱབས་
པ། སྤྱོ་བྱད་རྩ་བས་ཚཱ་མི་ཤེས་པ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཅུན་
པ། སྤྱོ་མཛོག་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པ། ཞལ་ནས་སྤྱུལ་དམར་
པའི་རྩ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡི་རྩེདས་སྤལ་ཏུ་མི་སྤྱོད་དོ་རྗེ་དང་།
བྱམས་པ་ཚཱ་གྱི་འཁོར་མོ། ཅན་དན་གྱི་སྤྱོ་རང་བྱུང་སྤྱོལ་མ། བོད་ཀྱང་རྩ་

56

57

བ་ཞིག་ཡིན་པས། མོར་ཐང་གུམ་བརྒྱའི་གཤམ་ཅིས་བཞིངས་ནས་ཁྱ་ཞག་
 ཅིས། ས་དབྱུང་ལེགས་པར་བརྟག་ཏུ་སའི་ཡུལ་འདི་ནི་ཤར་ན་མཚོད་མོར་
 བཅུགས་པ་འདྲ་བ། རྩོད་རིན་པོ་ཆའི་མཚོད་རྟེན་འདྲ་བ། ལུབ་ན་
 མཐུའི་མྱོང་ན་རུང་མོར་བཞག་པ་འདྲ་བ། བྱང་ན་པར་ཁ་མེ་བ་འདྲ་བ་ཉི།
 བྱུང་པར་འཕགས་པའི་གནས་རི་བཞི། དེ་བཞིན་ཉང་བཅན་འཕག་དཀར་གྱི་
 རི་ལ་གཏུགས། བལ་མོར་གི་རི་ལ་ཉ། བཞོངས་མཁར་གྱི་བྱག་ལ་བསྐྱ།
 གིབ་གྱི་འབྲགས་ཏམ་ལ་རུང་། མོར་བཅན་གྱི་རི་ལ་བུམ་པ། ཡུག་པའི་རི་
 ལ་དཔལ་བེལ། འཕག་དཀར་གྱི་རི་ལ་རྒྱལ་མཚན། བར་ཐུའི་བྱག་ལ་འཁོར་
 སེ་ཉི་བཞིས་རྟགས་བརྒྱད་ཚང་། རྩལ་ཁ་རི་དང་། ལུག་པ་གདོང་། ར་
 ཁ་བྱག་ རོ་མོ་མེ་རྣམས་ལ་གཤམ་དུལ་བའས་རྩལ་གྱི་གཉིར་ཁ། ཤར་
 གྱི་རྩལ་དགའ་གདོང་འག་མ། རྩོའི་གཟུ་འབྲུག་གཅོང་ཆབ། ལུབ་གྱི་བྱ་
 རི་བྱ་གདོང་། བྱང་གི་ཅུས་སྐལ་པ་པོར་ཁ། བཞོང་ན་གནམ་ལ་འཁོར་སེ་
 ཅིངས་བརྒྱད། ས་ལ་པར་འདབ་བརྒྱད། བར་ལ་བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད།
 ཁྱ་ཞག་གི་རྩ་བཞི། རིན་ཆེན་རྩ་བཞི་ཡོད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་ཅིག་པའི་
 ཡོན་ཏན་ཐུབ་ཏུ་མཆོགས་པ་ལྟན་གཏུངས། འོན་ཀྱང་ས་དབྱུང་མི་ལེགས་
 པ་ཡོད་པས་ས་དབྱུང་རན་པ་རྣམས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཐངས་ལྷ་མོར་རུ་.....
 བཟའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་བཞིངས་དཔོན་ཞེས་.....
 བཀའ་རྒྱལ། དེར་བརྟེན་གཡོན་ཅ་ཁྱ་འབྲུག་དང་། གཡས་ཅ་གཅོང་
 འགམ། དཔུས་ཅ་བཀའ་ཚལ། ཅ་ལག་གྲུམ་པ་རྒྱུད་གི་རྩ་ཁང་ཉི། བཟའ་
 འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི། ཀོར་པོ་བྱ་རྒྱུད་དང་། རྩོ་བྱག་མཁོ་
 བཟའ་། བུམས་མྱིན་དགོ་རྒྱས། བྱང་པ་རུ་མ་ཅེ་ཉི། ཡང་འདུལ་གྱི་

གཅུག་ཡག་ཁང་བཞི། བསྐྱོད་པར་ལྷོ་མ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས། མ་ཡ
 རིགས་ཤེས་པ་ལྷོ་མ་། མ་ཡ་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོ་གཅུག་ཡག་
 ཁང་བཞི་བཙན་གཅུག་ཡག་ཁང་བཙན་གཅུག་པེཌ་པེཌ་ཏེ།

[illegible]

མཁོ་རྒྱུ་། རྒྱུ་མཁའ་ཤོར་རྒྱུ་དང་མཁའ་མཁའ་ཁྱི་མཚན་གཉིས་ཚས་
རྒྱུ་ཤོར་མཚན་སྐམ་པོའི་མཚན་མཐོང་རྒྱུ་དང་མཁའ་ཁྱི་རྒྱུ་པོའི་མཐོང་.....
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་མ་བཞེད་མ། མངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་པ་ཤོར་ཏུ་
སྒེལ། རྒྱུ་ཁག་གཉིས་གྱི་མཚན་མཐོང་གྱི་ལག་ཚལ་ནས་མཐོང་ཏུ་སྒེལ་པས་ཁ་
མཚན་གྱི་ལྷལ་དེའི་དཔལ་འཕྱོར་དང་། རིག་གནས། རིག་ཚལ་སོགས་
དཔྱིད་གྱི་དཔལ་ལོན་བཞད་པ་ལྟར་ཤོར་ཏུ་བསྒེལ། ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱུ་མཁའ་
ཤོར་རྒྱུ་དེ་ནི་རིག་པའི་མཚན་མཚས་ལ་མངའ་བཞིན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། རྒྱ་
ཁྱི་གཙོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཚིས། བཞེས་རིག་ཚས་རིག་པོ་རྒྱུས། བཟོ་
རིགས་ལག་ཚལ་སོགས་པོ་དཔལ་ལྷལ་མཁའ་པོ་དེ་གྱི་ཚལ་གྱི་དང་།

དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་མཐོན་མོང་འཕེལ་སྤྱོད་མཆོད་འཕྲོ་ཐུབ་པ་ལྟར་
 ཞིང་། དེར་བརྟེན་པོར་གྱི་རྩན་ཕྱོན་ལམས་པ་ན་ལས་གྱིས་བཅ་ལས་པའི་
 དེལ་ཐེར་ཁག་ནང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཚོའི་མཛད་ཆེས་ལ་བརྟན་བཞགས་ཚད་.....
 མཛད་གནང་བ་མ་ཟད། ད་པར་དམངས་ཁྲིད་རྒྱུ་བཟའ་ཀོང་ཚོའི་
 མཛད་ཆུལ་གྱི་སྤྱད་ལས་པོ་ཞིག་ལྟར་དར་ཡོད། ཀོང་ཚོ་དེ་ཉིད་པོར་ལ་
 དགའ་འོན་ལྟར་པར་ཆེ་བས་པོར་མི་ན་ལས་གྱིས་མཆོད་རྒྱུ་ལ་ཆེ་རྒྱ་བཟའ་
 འཕ་མཆོ་ཡི་པར་ཞེས་ཤེས་པ་ལོ།

ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐུ་པོའི་བཅོན་མའི་སྐོར། དེལ་ཐེར་དང་
 ཡིག་ཆར་འགའ་ཞིག་རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟར་.....
 བར། ཅ་ཡོང་བཟའ་དང་། ཞང་ཁྱུང་བཟའ། མོང་བཟའ་བྲི་ཆུམ་ན་ལས་
 ཁབ་རྒྱ་བཞེས་ཐེར་འཁོད། འོན་རྒྱུ་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞུས། གང་ལགས་
 སེ་ན། ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐུ་པོ་དང་ཡུམ་མོང་བཟའ་བྲི་ཆུམ་གྱི་
 སྐུ་ལྟར་རི་ལྟར་བཅོན་ནི་པོར་ས་གྲི(638)མོར་སྤྱོད་འབྱུངས། པོར་
 ཆུགས་གྲི(650)མོར་མི་འཆིགས་གཤེར་གྱི་བྲི་ལ་མངའ་གསོལ། པོར་
 སྤོང་པོས་(655)མོར་དཀོངས་པ་རྒྱ་རན་ལས་འདས་ཤིང་། ལྷ་གཅིག་བྲི་
 བཅོན་ནི་ས་ལག་(639)མོར་བཅོན་མོར་སྤྱོད་ཀྱངས་པ་དང་། རྒྱ་བཟའ་
 ཀོང་ཚོ་མཆོ་ཡི་པར་ནི་ཆུགས་སྤྱོད་(641)མོར་བཅོན་མོར་མངའ་གསོལ་.....
 པ་དེ་ནི་ཀུན་གསལ་རེད། མོང་གསལ་འདི་དག་གི་ཆོག་ནས་ཀོང་ཚོ་གཉིས་
 བཅོན་པོའི་བཅོན་མོར་སྤྱོད་པ་ཀྱངས་མོང་ནས་མོང་བཟའ་བྲི་ཆུམ་དང་། ཅ་
 ཡོང་བཟའ། ཞང་ཁྱུང་བཟའ་བཅས་ཁབ་རྒྱ་བཞེས་ཐེར་པ་ཅེས་པ་ཟད།
 ལྷ་སྐུ་ལྟར་རི་ལྟར་བཅོན་ཡང་འབྱུངས་ཐེན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་སྤྱོད།

ཡང་ལ་ལས། གཡ་མིང་ཅ་ཡོང་བཟའ་དང་། ཞང་ཁྱུང་བཟའ། མོང་
 བཟའ་ཁྱི་ཆུ་མ་ན་མས་ཁབ་རུ་བཞེས་མིན་པ་མ་ཟད། ལྷ་ཤས་ཤུང་ཏི་ཤུང་
 བཅོན་ཡང་འཁྱུངས་མིན་པས་སྒྲུང་ཡང་རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ་གཉིས་.....
 བཅོན་མོང་ལྷན་འདྲེན་དཔོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་སྐལ་ལྷ་
 དེར་ཚོས་རྒྱལ་མོང་བཅོན་སྐལ་པོས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཕན་ན་མས་དྲ་བར་.....
 རུ་འརུས། བོད་གཅིག་ལྷུང་བཟོ་བའི་སྐལ་ལྷ་ཆེན་གྱི་བཞག་ལེགས་པར་
 ལྷལ། ཆབ་མིང་དང་། དཔལ་འཕྱོང་། དཔལ་དོན་བཅས་ཀྱི་ལམ་
 ལྷགས་བཟུང་བཅོས་གཏོང་བ་ཚོགས་བྱས་སྐལ་ལྷ་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཕན་.....
 ཁག་གི་ལོག་སྒྲོང་ལྷོ་པས་ལྷགས་ཀྱིས་གོ་སྐལ་ལྷ་བཅོས་ཀྱི་བཟུང་ལོག་དོ་ལངས་..
 ལྷོད་པར་བཞེན་ཚོས་རྒྱལ་མོང་བཅོན་སྐལ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་མིང་ལྷ་.....
 བཅོན་གཏོང་བའི་སྒྲོང་རུ་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་དང་གཉིས་ཀྱི་དུ་གི་འབྲེལ་
 པ་བཅོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བོད་ནས་ཚོས་རྒྱལ་མོང་བཅོན་སྐལ་པོར་
 བཅོན་མོ་སྐྱུང་ལེགས་པ། བཞིན་གྱི་དཀྱིས་འཁོར་བཟའ་བ་ཞིག་མ་ཉིད་
 པར་རྒྱལ་ཁག་གཞན་ནས་བཅོན་མོ་སྐྱུན་དྲངས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་ཚོན་རུ་བཟོད་པ་ལྷུང་ཅ་ཡོང་བཟའ་དང་། ཞང་ཁྱུང་བཟའ།
 མོང་བཟའ་ཁྱི་ཆུ་མ་ན་མས་ཁབ་རུ་བཞེས་པར་ཚོན་མ་གཉིས་ལ་ཤས་མ་ཤུང་...
 པར་ལག་ལྷ་དང་། མིམ་རུ་སྒོག་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། མོང་བཟའ་ཁྱི་ཆུ་མ་
 ལ་ལྷ་ཤས་ཤུང་ཏི་ཤུང་བཅོན་འཁྱུངས། དཔུང་ལོ་བཅོ་གཞུག་པོར་གཉེར་
 ཁྱིར་མངའ་གསོལ། ལྷམ་ཤས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་སྐལ་རུ་འཕགས་མ་སྒྲུལ་མའི་
 དཀྱིབས་ཅན་གྱི་ཡོང་བའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དཔུང་ལོ་བཅོ་བཟུང་ལོར་ལྷ་
 ཤས་དཔོངས་པ་རྒྱ་དན་ལས་འདས། པར་ལོ་ལྷ་ཁྱི་དོན་མཁའ་མདའ་ཅ་

ཆེན་འཕྲོ་བྱུང་པ་ལྟར་ཞིང་།

དཔལ་འཕྲོར་གོང་རྒྱ་འཕེལ་བ་དང་རྒྱལ་མཚན་པོར་གྱི་རིག་གནས་...
ཐད་ལ་དང་ཆར་ལྟར་མ་ཚུངས་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན། རྒྱལ་དེར་ཕོ་རྒྱལ་དང་།
ཚོ་མ་རིག་སྤྱད་པར། ལྷན་ཆལ། ལམ་ལས་ལག་ཆལ། བརྒྱུད་རིག་
མཛེས་རིག་ལྷན་ཅིག། ཚོས་ལྷགས་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལྷགས་ཆེན་ལྟར་
པར་བརྟེན་པོད་རྟོང་རབ་རྒྱ་འཕྲོར་བའི་པོད་གྱི་གནས་རབས་རིག་གནས་གོང་
རྒྱ་སྤེལ་པར་ཐང་གཞི་སྤྱད་བརྟེན་ཞིག་བཅིང་བ་ཡིད།

དེ་མཚན་པོར་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱིར་བཅན་ལྷན་པོས་རྒྱ་པོད་མི་རིགས་དཔར་.....
མཛེས་ལ་ལྷན་གྱི་འཕེལ་བ་འཕྲོགས་པར་བྱས་ཆེས་ཆུང་པས་པོ་ཆེ་ཞིག་བཞག་.....
གནང་བ་དང་། ཁོང་གིས་མིད་དཔར་བཟུང་ཆེས་ཕོ་ཉ་མང་གས་ཏེ་ཐང་
ཁྲའི་ལ་མཛེས་བཅེའི་འཆ་མས་འདྲི་གནང་ཞིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་རྒྱ་བཟུང་
གོང་རྒྱ་མཚོ་ཡི་བརྒྱ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅན་མོར་སྤྱོད་དངས། ཐང་ཁྲའི་ཡི་
ཆོན་ཐོན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ན་མས་སྤངས་ཏེ་པོད་ལ་བྱུང་གདམ་.....
བཅང་། པོད་ཀྱི་མི་དཔངས་ནས་རྒྱའི་མི་དཔངས་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱིད་དགས་
པའི་འཕྲོད་སྤྱེལ་གནང་། རྒྱ་དྲག་གི་རྒྱ་ཁྲུ་མང་པོ་དྲར་ལན་ལ་རྒྱའི་རིག་
གནས་རྒྱར་པར་བཅང་བ་ཅམ་མ་ཐད། བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱ་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལགས་པར་མཛད། ཐང་ཁྲའི་གི་ཆབ་མིད་
དང་། དཔལ་འཕྲོར། དམག་དོན་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལྷགས་མིག་དཔར་
འཛིན་ཏེ་པོད་ཀྱི་ལམ་ལྷགས་ཁག་བཟུང་བཅོས་ལྷགས་ཆེན་གནང་བ་ཡིད།
པོད་སྤྱེལ་(648)མོར་ཐང་གི་ཕོ་ཉ་མང་ཐོན་ཆལ་སོགས་རྒྱ་གར་རྒྱ་.....
འཆ་མས་འདྲི་བྱིད་པར་བཟུང་སྤྱེལ་རྒྱ་གར་པས་ཐང་གི་ཕོ་ཉ་མང་པོ་པས་ད་

64

[illegible]

65

འདུག་པས་ཀྱི་པོད་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བརྟག་དགོས་པ་འདུག་.....
 ལྷམ། བཀར་སྤྱོད་བཅན་ནི་པོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་པའི་ཞིང་ག་
 གཉིས་ལྷན་གྱི་པོད་སློན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་ཞལ་
 བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅན་པོར་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ནང་གི་ཟིང་ཆ་.....
 རྟིང་འཇགས་བཏང་བ་དང་། ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན་ལམ་བུགས་
 གསར་རྒྱ་བཙུགས། བཟང་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་ནས་བཙུན་མོ་སྒྲུན་བྱངས་ཏེ་
 གཉེན་སྲིག་གི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་སོགས་བྱས་རྗེས་མང་ཙམ་བཞག་པོ་རྒྱས་
 མཁས་ཅན་སྒྲན་བྱས་ལན་གྱིས་བརྩམས་པའི་གྲུང་གོའི་པོ་རྒྱས་ཆེ་མོ་ཞེས་པའི་
 དེབ་ཐེར་ནང་“མགར་སྤྱོད་བཅན་གྱི་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ནི་ས་ཞིང་ཁག་དབྱེ་...
 བ་དང་། བམོ་པོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་བུགས་བཙུགས་པ་”
 དེ་རེད་གསུངས་པ་ནི་དོན་དངོས་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་རེད་ལྷམ། བཀར་
 སྤྱོད་བཅན་གྱིས་ཐང་ཁའི་ལ་མིག་དཔེ་བརྩམས་ཏེ་ས་ཞིང་ཁག་དབྱེ་བ་དང་།
 དེ་སྒྲན་ས་ཞིང་ཐང་པའི་འབངས་ན་མས་ལའང་ས་ཞིང་སྤྱད་ནས་ཞིང་འཕྲོག་
 གི་ལས་ཀ་བྱེད་བཙུག་པ་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁལ་བསྐྱལ་བཙུག་པར་
 བརྟེན་ཏུས་དེ་ནས་བཟུང་དབང་བསྐྱར་པས་བཟུ་གཞིག་གཏོང་བྱས་ནི་ཡན་...
 གཡོག་ཏུར་ཤས་ཁག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འབངས་མི་དང་འཕྲོག་པ་ཁག་གཅིག་
 གྲུང་བྱུང་བ་རེད། སྤྱི་ཅང་ས་ཁུལ་ནས་སོན་པའི་མཐོ་པོད་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་
 འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཏུའང་སྐབས་དེར་ཞིང་ཁ་རིགས་སྒྲུབ་དབྱེ་བ་དང་། མི་
 གྲུངས་མང་ཏུར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཞིང་ཁ་སྤོང་བ། དབང་བྱགས་ཡོད་པ་
 ཆོས་གྲུང་ཞིང་ཁའམ་ས་སྤྱོད་ཉམ་བཟུང་བྱེད་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་གཏན་...
 འབེབས་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་ཏུས་དེར་པོད་ཀྱི་སྤྱི་

ཆོགས་ཐན་གཤམ་ལམ་ཐུགས་ནས་བགས་བཞེད་ཐུན་འཛིན་ཞི་ཆོགས་ཀྱི་.....
 ཐུགས་ཀྱི་འཕེལ་ཐུས་འགྲོ་བའི་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་རེད། གྲུ་བས་
 དེར་ཡན་རི (མིན་ཅང་ས་ཁུལ་གྱི་ཡན་རི་ཟེར་བའི་ས་གནས་) ནང་། ཆིུ་
 ཆེ (དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་སྤྱུ་བྲའ) ཆིུ་ལྷ (དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་ཆིུ་
 ལྷ) ཐུན་ཡན (དེར་གྲུ་བས་མིན་ཅང་གི་རྟ་ཐན་ཟེར་བ) བཅས་ཞིང་ཆེན་པོ་.....
 བཞིན་མས་ཐང་གི་དམག་མིས་དཔང་བྱ་འདུག། བྱ་བྱ་ན་མས་བྱར་ཐུ་མི་
 རོག་ཏུ་ཤོར་བ་པོད་ཐོན་མགར་རྟོར་བཅན་ཀྱིས་མས་རྟེན་དཔ་ཆལ་ཐན་པའི་
 དམག་འདུམ་ཆོ་ཁྱིད་ནས་པོད་ཆུ་ཕག (663) མོར་བྱ་བྱར་དམག་དངས།
 དེའི་ཆོ་བྱ་བྱའི་དཔོན་པོ་རྟ་པོ་བྱ་བ་པོད་བྱི་ཐུགས་ཀྱི་པོས། རང་ཕུལ་གྱི་
 བྱར་གཏམ་ན་མས་པོད་དམག་ལ་བཞད། པོད་དང་བྱ་བྱ་དམག་འཐབ་པས་
 ཏུམ་ཐུགས་བྱ་བྱའི་ཕུལ་ཆོ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཅམ་པོད་བྱི་ཆབ་རོག་ཏུ་བཞུག། བྱ་
 བྱས་ཐང་ཤོར་མར་ཐུ་བས་བཅོལ་ཡང་རོགས་མ་གནང་བར་ཐཐར་བྱ་བྱ་.....
 ཡོངས་ཀྱི་པམ། བྱ་བྱའི་ཐུལ་པོ་བྱ་ཐུན་རྟ་རྟེ་པོ་དང་། བཅུན་མོ་ཐམ་ཐུ་
 འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་ཕུལ་བཞུར་རྟེ་ལན་ཤུ་ཐུགས་ཀྱི་པོས། བྱ་བྱའི་
 ཐུལ་པོ་འདེད་མཐན་པོད་དམག་འཁོག་ཆེད་ཐང་ཤོར་མས་དམག་དཔོན་.....
 འཁོན་ཞེན་ཐེན་དང་། ཆིུ་བྱ་ཆེར་ཐུན་དཔུར་དམག་དང་བཅས་ལན་
 ཤུ་བར་བཏང་། ཐང་པོད་དམག་འཐུག་ཐན་ཏུ་བྱུང་། པོད་ཐེ་ཐུག་
 (666) མོར་མགར་རྟོར་བཅན་དམག་ས་ནས་ཆུར་པོག་སྟེ་པོད་ཐེ་ཡོས་.....
 (667) མོར་ཐུག་ཤེགས། ཡང་བཞད་ཆུལ་གཞན་ཞིག་ལ་མགར་རྟོར་
 བཅན་བྱ་བྱའི་ཕུལ་ཏུ་དམག་ཏུ་བཞུད་དེ་པོད་ཤིར་ཐུར་(665) མོར་.....
 དམག་པོག་ཏུ་ཤོར་ཐེར། པོད་ཐོན་མགར་རྟོར་བཅན་ཐུག་ཤེགས་རྟེན་ཐུ་

68

ནུམས་འཇོག་མདོར་ན། སྐར་མ་དེར་ཆང་ན་མཁུ་ལ་ཆེན་ཆེན་པོ་ལྟར་
རོ།

དེ་ནས་མར་སྔོར་མར་བཅན་དཔྱར་པོ་ཉེར་བརྟན་ལ་མོན་ཉེ་པོར་ས་
པོས་(679)མོར་གཅོང་གི་པར་སྐར་སྐར་ལ་དཔོང་ས་པ་ལྟར་ན་ལས་.....
འདས། པར་སྔོས་ལྟར་སྔོས་ལྟར་བཅན་གྱི་གཞན་ཏུ་བཅེས་ས་སོ།

ཡལ་རྗེ་མར་སྔོར་མར་བཅན་དར། ལྷན་འབྲོ་བཟའ་བྲ་པོ་སྤྱི་མཚན་
གི་ལྷན་འདུས་སྔོར་མར་པོ་རྗེ་རྒྱུར་ན་མ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་འདས་ན་ས་.....
ཞག་འགའ་ཞིག་སྔོར་པ་དར་འཕྲུལ་ས། ཡལ་དེ་པོ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མར་
སྔོར་མར་བཅན་པོར་མེ་གྱི་(676)མོར་སྐུ་གཤེགས་ལྟར། ཏུས་དེར་
འདུས་སྔོར་མར་པོ་རྗེ་ལྷན་གྱི་མར་ལ་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྐུ་མ་བཟུངས་སྐུ་བཟུངས་ས་
པོས་(679)མོར་གཞི་ནས་བཅན་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྩལ་བྲུབ་བཟུགས་ལྟར་.....
གཤིས། སྐུ་པས་དེར་སྐུ་ལྷན་འདུས་སྔོར་མར་པོ་རྗེ་དཔྱར་པོ་གཞུགས་ལ་མེབས་
ཞིན་ཟེར། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་རྒྱུད་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་པ་བཟུངས། བཅེས་ས་
བཟའ་བཅན་མོ་རྟོག་གི་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྐུ་པས་དེར་མཁུ་དེ་གྱི་ཏུ་གན་པས་
སྐར་བཞིན་ཞོན་ཆེན་བྱས། བཅན་པོ་སྐུ་ན་རྒྱུར་བས་ནར་གི་བྱ་བ་མཁས་
ཅད་ལགས་གྱི་ཏུ་ཆེ་བས་བྱས། རྒྱུ་ཡི་བྱ་བ་ན་ལས་ལགས་གྱི་ཏུ་རྒྱུར་པ་
དར། ཆ་པོས་བྱས། ཁོར་ན་ལས་སྐུ་དཔར་གིན་ཏུ་ཆེ། འདི་འདིར་ལ་རྒྱ་
ཡིར་ལ་ན་ག་པོས་སྔོར་པོ་ཆེ་ཡི་སྐུ་སྐུ་མེག་པ། རྒྱ་པོ་སྔོར་གས་ཀྱིས་གས་གས་སྐུ་
པོ་ཆེ་མེག་གནོན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མདའ་རྩེ་ཁ་ལས་བྱ་བྱའི་སྐོད་པ་གཅད།
དཔས་རྒྱོད་སྔོངས་བཅན་གྱིས་མིག་རྒྱུར་ས་གཞུགས་ལ་མདའ་རྒྱུར་གིས་ཞེམས།
འཕོས་གསལ་རྒྱུར་གིས་ག་བའི་སྐོད་ཏུ་ཕྱེ་ལས་བཀའ་པ་སྔར་ལ་བཟོར། ཅན་

འོ་འཁོར་ཤོར་གྱིས་འཁོར་བྱུང་ཏུ་བརྒྱགས་པ་བྱེན་ལ་འཐེན། གནོན་ཁྱི་
 བརྒྱན་གཤམ་སྒྱེན་གྱིས་ཏྲ་ག་ཡང་ལ་མཆོངས་པ་བྱེན་ལ་འཐེན་ཅུས་པ་སྟེ་མི་.....
 ཅལ་པོ་ཆེ་བརྒྱན་བྱུང་། དེ་དག་ལ་ལ་ནི་མདའ་ཅལ་ལ་མཁས། ལ་ལ་ནི་
 རྒྱགས་ཅལ་ལ་འབྲན་ཆུ་མེད་པ་སོགས་དྲག་ཅལ་ལ་འིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་.....
 བོ།

ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐུ་ཅུས་སྐུ་བོད་ལ་ར་དང་། དཀར་ཡོལ་དར་ཆུ་ལ་
 བྱི་ཉིན་ཞིག་རྒྱལ་པོ་སྐུར་གཞི་དྲག་པོས་མཁར་བའི་སྐུ་པས་སྐུ་སྐྱོ་བྱུང་ཏུ་བྱ་.....
 ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ཟུར་མཐོང་མི་སྐྱོར་བ་ཞིག་གི་ཁ་ན་ཤིང་བུའི་ལོ་མ་ཁྱུང་ཤས་.....
 ཅམ་འབྱེད་ཉེ་འོངས། དེ་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་པས་ཤིང་འདི་ནི་ཟུར་ཆ་བ་
 བས་མཐོང་མི་སྐྱོར་བ་ཞིག་འདུག་གསུངས་བཞིན་ཤིང་བུའི་སྐྱེ་མོ་གཅིག་ཞལ་
 ཏུ་བརྒྱན་སྟེ་པོ་བ་བྱང་པས་ཞལ་སྐྱེ་མ་བ་སོས། རྒྱལ་པོ་སྐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་
 བས་འདི་ནི་བརྒྱང་བའི་མཆོག་ཡིན་པས། ར་ལ་སྐྱོ་ཉེ་བ་རྒྱམས་གྱིས་ཤིང་དེ་
 འཆོལ་བར་འགྲོ་དགོས་གསུངས། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་སྐྱོན་པོ་རྒྱམས་
 གྱིས་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྟངས་བར་གསུམ་གང་སར་བཅོལ་བྱང་མ་རྟེན། མཐར་
 སྐྱོན་པོ་སྐྱོ་ཉེ་བ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་མཐའ་མཆོམས་སྐུ་བསྐྱེད་དེ་ནགས་ཆལ་.....
 དབུས་ནས་ཤིང་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་རྟེན། ཤིང་དེ་རིགས་ཤིང་བའི་ཁལ་རྒྱལ་
 གཅིག་དང་། ཁོ་རང་གི་བྱུང་པོ་གཅིག་འབྱེད་ནས་ཐག་རིང་གི་དཀའ་ངལ་
 གང་ལའང་མི་འཇོམས་པར་རྒྱུར་འོངས་ནས་བཅོན་པོའི་སྐུན་ཟུར་སྐལ་པས་.....
 རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་བྱ་དགའ་ཡང་གང་ལེགས་གནང་། ཡང་བཅོན་
 པོས་དེ་འབྱུང་བའི་སྟོན་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ན་དཀར་ཡོལ་ཞེས་པ་བྱུང་པར་ཅན་.....
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འཆོལ་བར་འགྲོ་དགོས་གསུངས། གསེར་ཡིག་པ་མངགས་

ཡུལ་གྱི་མ་ཆེན་པོས་དཀར་པོ་ལ་མི་གནང་། བོད་རང་ལ་བཟོ་ཡས་རྒྱ་ཆ་
 ཡོད་ན་བཟོ་མཁན་བཟང་བས་ཆོག་གཞུང་ས། དེ་ནས་རྒྱ་ཡི་ནས་དཀར་
 ཡི་ལ་བཟོ་མཁན་བོད་ཏུ་འོང་ས། བཟོ་བ་ན་རེ། དཀར་ཡི་ལ་རབ་ཤི་རྒྱ་ཆ་
 ཉི་མེད་ཆེན་འཆིང་ཏུ་དང་། འཁྱིང་ནི་འཆིང་། བ་མ་རྩོད་དཀར་ཡང་མེད་
 བས་གན་མཆོད་ནས་རྒྱ་ཆ་ཡང་མི་ཏུང་བ་གནང་། བོད་ཏུ་བཟོས་པའི་
 དཀར་ཡི་ལ་ཁྱི་དཔྱི་བས་ནི། ཁ་གཤེལ་བ། སྒབ་བ། སྐར་བ་སྐར་བ།
 མདོག་དཀར་འཇམ་མེ་དྲུང་ས་ལུ་བ། དཀར་ཡི་ལ་དེའི་རིགས་ཁྱི་མིང་ལ་
 དར་ཆེ་(སྐར་མེད་བོད་ཏུ་དར་བ་ན་དར་དང་། ཆེ་དར་དཔལ་འཕྱོར་
 འཕེལ་བ་ན་ཆེ་) ཞེས་བཏགས། རི་མའི་ནམ་པར། རབ་ལ་བྱ་ཡི་ཁ་ན་
 མིང་ཏུ་འཕྱོར་བ་དང་། འཁྱིང་བ་ལ་མཆོ་ཉ། བ་མ་ལ་སྐར་རི་ལུ་བ་བཅས་
 ཁྱི་གཞུགས་བཞོད། དེའི་སྐར་ཞིབ་པར་རྩོགས་འདྲོད་ན་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆར་
 མཁས་པ་དག་འབྱེད་ལ་གཟིགས་པར་མཛོད། འདུས་སྐར་མང་པོ་ཆེའི་རུས་
 བ་ར་དང་། དཀར་ཡི་ལ་བོད་ལ་ཆོག་མར་དར་བའི་འདྲོད་རྒྱལ་དེ་རིགས་ལ་
 མཁས་དཔར་ནམས་ཁྱིས་བཟྱག་ཞིབ་ནན་ཏན་གནང་དགོས་པ་ཞིག་འདུག
 གང་ལགས་ཞེན། ར་ནི་མོ་སྟོང་སྒྲག་འགའ་ཞིག་གི་སྐར་རོལ་རྒྱ་རྒྱ་ནག་གི་
 རྒྱ་པོ་ཀུན་ཁྱི་འཆོ་བའི་ནང་མེད་ཏུ་མི་ཏུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱའི་རྒྱལ་ཁག་
 དར་ཆེར་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ར་དང་དཀར་ཡི་ལ་ནི་ཆོར་རྩོག་གཙོ་བོ་ཞིག་
 ཏུ་ལྟར། ཆོས་རྒྱལ་སྐར་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐུ་རུས་སྐུ་མང་བོད་དྲ་བར་ཆབ་
 ཡིད་དང་། རིག་གནས། དཔལ་འཕྱོར་སྐགས་ཁྱི་མང་འབྲེལ་བ་ཏུ་ཅང་ཆེ་
 བས་ར་དང་དཀར་ཡི་ལ་བོད་ལ་མི་བྱུང་བ་མི་ཁྱིད་པ་ཞིག་རེད་ལྟམ།
 བཅན་པོ་དེའི་རུས་བོད་ཁྱི་དམག་ལྷགས་ནི་ཤར་མི་ཉག་དང་།

ཉི་ལྔ་ཤར་དང་པལ་པོ། ལུ་པ་ཤིན་ཅང་གི་ཁིང་ཆེན་པོ་བཞི། ལྷར་ཉིང་
 བཅས་ལ་བྱུང། དེ་ན་ཐས་པ་མྱོང་བ་ལ་དཔག་ཆོད་རུ་མ་ཡོད་ལ། ཡོད་ལྟ་
 ལུ་འི་དཔལ་བ་དང་བརྒྱལ་ཤོད་པ། རྒྱའི་རྒྱལ་རབས་ཉན་དང་། གཤམ།
 ཅེས་ལ་སོགས་པའི་རུས་སྤྱུང་རྒྱུར་མེད་ཅེས་བྲགས་སོ།

ཐང་གའོ་ཚུང་གིས་ཡོད་ས་བྱ (649) ཡོ་ནས་ཡོ་སྤྱུལ་ཚུ་སོ་བཞི་ཡིན་
 པ་སྤྱུངས། དཔྱུར་ཡོ་སྤྱུལ་བཅུ་དྲུག་པ་ཚུ་བྱལ་(682) ཡོར་དཔྱོད་ས་པ་
 འདས། དོན་རུ་ཡོད་ཚུགས་སྤེལ་(660) ཡོ་ནས་པ་ཐང་ཐང་གའོ་ཚུང་བྲག་
 ཤེད་པ་སོ་བའི་སྤྱུར་གཞི་སོག་སྤྱུལ་ཆད་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་པ་ཐས་ཅན་རྒྱལ་སོ་བྱ་
 རི་སྤྱུར་གྱིས་གནང་། ལུ་སྤྱི་སྤྱུར་གྱི་སྤྱུར་གྱི་ཤར་རབས་ཡོ་སྤྱུལ་སོག་ཆད་
 ཡིན་ལ་བྱུང་རུ་འཕལ་པའི་ལུང་མེད་ཅིག་ཤེད། ཁོར་གིས་ཡིན་དཔལ་བཅུ་དྲུག་
 པའི་རུས་སྤྱུལ་པ་ཐང་ཚུ་འབྱུག་(692) ཡོར་ཐང་གི་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་
 ཐང་ཤེད་ཅེས་སྤྱི་ཤེད་ནས་ཁྱི་དཔག་པཏར་སྤྱི་ཡོད་དང་འཕལ། ཤིན་ཅང་
 བྱལ་གྱི་རི་ཡན་སོགས་ཁིང་ཆེན་པོ་བཞི་པར་སྤྱུངས། ལུ་ཡོ་དེར་སྤྱུར་དཔག་ཁྱི་
 གསུམ་སྤྱུལ་ཅམ་པཏར་། དེ་པ་ཐང་དང་ཡིག་ཉིང་འགའ་ཞིག་ནང་ལུ་རི་
 ཐན་གྱི་དཔག་དཔྱུར་སྤྱུར་པ་སྤྱེལས། ཅེ་སོ་བྱུར་དཔག་པོ་ཐང་པ་སྤྱེལས་
 ཞེས་འཁོད་འབྱུག ཡང་སྤྱི་གས་གཞན་ཞིག་ནས་རྒྱལ་སོ་དེས་སོ་ཉ་པར་གས་
 ཉི་ཐང་ཡོད་གྱི་པ་ཐང་པ་སྤྱུར་གྱི་འབྲེལ་པ་པ་སྤྱུར་གསོ་བྱས་ཉི་སྤྱུལ་དེར་.....
 འབྲེལ་པ་པ་པོ་གས་སྤྱུར་སྤྱི་ལུ་ཡོད་ཁིང་།

ཡོན་ལྷར་སྤྱུལ་དེར་པག་གི་ལུ་ན་ཐས་སྤྱུར་དཔལ་ཤིན་རུ་ཆེ་པས་.....
 འཕངས་ན་ཐས་སྤྱུལ་ རྒྱལ་སོ་སྤྱུར་དཔལ་རྒྱུར་། རྒྱུས་རྒྱལ་སོ་ནང་སོན་པའི་
 རུས་སྤྱུལ་པག་གི་ལུ་ན་ཐས་དཔག་སོག་རུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་སོ་པ་དཔག་ཁྱི་.....

ནས་ཐུན་པས། ལུ་པོ་མི་ཁྱིམ་ལུལ་པོ་འི་དཔག་དང་འཐབ་སྡེ་ཐམ་པས་དང་
 རྒྱལ་ཐུན་པས། ལུ་པོ་བཅན་པོ་དང་ཁོང་དང་གི་ཆ་པོ་ཐང་པོ་རྩེ་དཔག་དང་
 བཅས་ཐང་གི་ལུལ་མོ་ལུ་རྩེ་ཐན་ལ་ཐག་བཅགས་། ལུལ་མོ་མ་ཁོང་ཆོང་
 པོ་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་པོར་བསྐྱོད། དེ་བཞིན་ཐམས་པའི་ལུལ་ཐན་འགར་ཞིག་
 གིས་རོ་མོག་ལྟ་བུ་འདྲེས་ཐོང་ཐང་པོ་རྩེ་དཔག་འཁྱིད་ནས་ཐིང་ཆ་ཞིང་.....
 འཐགས་གཏོང་བར་བསྐྱོད། ཐམས་པོ་དེ་གིར་འབྱུག (704) མོར་མི་ཉག་
 གི་ལུལ་ལུ་སྒྲུ་གཤིགས། ཐང་པོ་ཐང་ཐོང་ཐང་བཅན་ལུ་ལྟོ་ལྟོ་ན་བཅིགས་
 སྒྲུ།

བཟུང་བ། ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བཟུན་(ཐམས་ཐམས་ཆོས) ལྷི་ལྷུ་ལྷུ་
 ལྷིམ་གིར་ཁོང་རྩེ་ཐོང་ལྷུ་གཙུག་ལྷུ་ཐམས་པའི་སྐྱོར།

ལྷིར་ན་ཡལ་འདུས་ཐོང་ཐང་པོ་རྩེ་དང་། ཐམས་ཐམས་བཟུང་ཐོན་
 ལྷིག་གི་ལྷུ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བཟུན་པོ་དེ་ལྷུ་འབྱུག (692) མོར་མོ་ཐང་ཐོན་.....
 ཐམས་ལུ་སྒྲུ་འཁྱུངས། ཞལ་ལ་ཐམས་ཆོས་ཐང་ཁོང་གན་ཉམས་ཆེ་པས་
 ཐམས་ལུ་སྒྲུ་ཐམས་ཆོས་ཡང་གཤིགས། དེ་ལྷི་ཐོན་པོ་ཐམས་ལྷིམ་ཐམས་ཐོང་
 བཅན་དང་། ཐམས་ཐམས་ལུལ་གཤིགས་ལྷུ་ཏིང་། འཕྲོ་ལྷུ་བཟང་པོར་ཐ་
 གཙུག་ལྷིམ་ལྷུ་ལ། འཐར་མོ་ཁྱི་བཟུན་ཁལ་ལུ་བཞེས་པས་ཐམས་ལྷུ་ལྷི་ལྷུ་འཕྲ་
 བ་ཐོན་གཤིགས་ཐམས་ལ། དཔལ་པའི་དཔེས་ཆེ་བ་གིན་ལྷུ་ཐམས་པ་ཞིག་སྒྲུ་
 བཅས་པས་ཁོང་ཐོན་ན་ཐམས་ལྷིམ་ལྷུ་ཐམས་འདི་མི་ཐོན་ལྷུ་ལྷི་དཔན་པོ་ལྷི་ནོ་.....
 ཐོང་ཐམས་ནས་ཐམས་ལྷུ་འཕྲ་འཐར་ཆ་ལྷུ་དཔན་ཞེས་གསལ་པོ།

དེ་ནས་ལྷུ་ཐམས་འཐར་ཆ་ལྷུ་དཔན་སྒྲུ་ནང་ཐོན་པའི་སྐལ་པ་དེར་བཟུན་
 ཐོ་ཐངས་པའི་ཐོས་ལྷུ་ལ། ཡལ་ཐོས་ཐོན་པོ་གཤིགས་ཁྱི་བཟང་ཡང་ཐོན་ན་

རེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་མོ་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་བཅུན་མོར་ལུལ་ཟེར་ཡང་ཁང་ཁྱོན་
 འགའ་ཞིག་གིས་མེས་པོ་སྤྱོད་བཅུན་སྐུ་མོ་པའི་ཕྱགས་སུ་བྱ་ཟེར་ནས་ཐང་གི་
 རྒྱལ་ཁར་བཅུན་མོ་སྤྱོད་པར་བརྒྱུད། འོན་ཀྱང་ཀྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་ལྷ་སར་མ་
 འཁྱོར་གོང་གཉེན་ཀྱི་ཕུ་མོ་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་བཅུན་མོར་མ་ཐངས་པའི་འཁོན་ཀྱིས་
 གཉེན་པོ་བཟང་ཡང་ཉོན་ཀྱིས་འཆང་ཆོ་ལྷ་དཔོན་བསྐྱོངས་ཟེར། ལྷ་སྐྱུ་
 དེ་ཡི་པར་སྐུ་ར་རི་ལ་བཅུགས། ཡང་ལ་ལས་ཁྱོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་
 སྐྱུ་གདན་དྲངས་ཏེ། བཅུན་མོ་ཁྱེ་པའི་འོད་རླུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟ་རྒྱུགས་
 པ་དེར་ལྷ་སྐྱུ་ལྱི་མ་ཀྱང་རྟ་རྒྱུགས་པས། རྟ་པ་བརྒྱུར་ཏེ་འདས་ཞེས་ཀྱང་
 ཟེར་བཅས་ཀྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་ཡལ་ཟེའི་བཅུན་མོར་མངའ་གསོལ་ཞེས་བྲགས།
 བཞོན་ན། འཆང་ཆོ་ལྷ་དཔོན་གཤེགས་ཚུལ་སྒྲིར་དང་། ཀྱི་མ་ཤིང་
 གོང་རྩོ་ཡལ་ཟེའི་བཅུན་མོར་མངའ་གསོལ་ཕྱགས་སྒྲིར་ལ་བཞད་ཚུལ་ཐང་.....
 ཅམ་ལྟར། ཡང་རྒྱ་པོད་ཀྱི་དེལ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་པོད་
 ལ་ཐེབས་སྐུ་པས་བྱི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན་དུང་པོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐེབས་མ་ཐག་པ་
 ཡིན་པར་བརྟེན་ལྷ་སྐྱུ་པོར་མི་ཤིད་ཅེས་འཁོད། འོན་ཀྱང་ཡང་ལྟར་རྩོ་
 པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་། རྒྱལ་རབས་གསལ་པའི་ཐེ་མོང་། ཆོས་འབྱུང་
 བཤས་པའི་དགའ་ཉོན་པོགས་དེལ་ཟེར་ཆོད་རྟན་ཁག་གཅིག་ནང་། བྱི་ལྷོ་
 གཙུག་བརྟན་ཐེས་ཨག་ཆོས་ཞེས་བྲགས་པ་དེ་ལྷགས་པོ་འབྲུག་(680) མོར་
 མོ་བྱང་རྟན་ལམར་རྒྱ་ལྟུང་ཞེས་འཁོད། དེ་རྒྱར་འདོད་པ་ཡིན་ན།
 ཀྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་པོད་ལ་ཐེབས་སྐུ་པས་ཐེས་ཨག་ཆོས་དུང་པོ་རྒྱལ་རྒྱུ་པོ་.....
 གཅིག་ལ་ཐེབས་ཟིན་པས་དེར་ལྷ་སྐྱུ་པོར་ཤིད་པ་ཞིག་དེད།

དེ་ཡང་ཀྱི་མ་ཤིང་གོང་རྩོ་པོད་ལ་རྒྱན་དྲངས་ཚུལ་སྒྲིར་བཞོན་ཅམ་བཞོན་

བ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྱི་ལ་འཁོད་པའི་
 རུས་དེར་བྱལ་ཁབ་ནང་ཁལ་རུའང་སྲིད་དབང་འཕྲུག་རེས་བྱེད་པ་དང་།
 ཞང་ཁྱོན་དྲུབ་ལའང་འབབ་ཚེད་མང་ཙམ་བྱུང་། ལྷག་པར་རྩ་ལྷ་
 སྲས་འཆང་ཆ་ལྷ་དཔོན་སྟུན་པོན་ཏེ་བཙུན་མོ་ཁབ་རྩ་བཞེས་པའི་སྲས་.....
 བཟོད་པའི་སྐབས་དེར་གཞུགས་ཁྱི་བཟང་ཡང་ལྷན་བྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་མོ་ལྷ་
 སྲས་ཀྱི་བཙུན་མོར་སྤུལ་པའི་བཤམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་དབང་ཁ་ཕོ་བསྟུང་.....
 པའི་རེ་བ་བཅངས། འོན་ཀྱང་ཞང་ཁྱོན་འགའ་ཞིག་གིས་དེར་རོ་སྒྲིལ་
 བཟང་གཅིག་རྩ་བྱས་ཏེ། མེས་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པའི་འབྲུགས་སྟུབ་མེར་
 བས་ཐང་ཁྱོད་ལྷ་སྲས་ལྷགས་མང་འཁྱེད་ཆེ་པས་ཐང་དང་གཞེན་སྟེག་གི་.....
 འབྲེལ་བ་བཙུགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྲ་བརྟན་གཏོར་བཤམ་བྱས།
 དེ་ནས་ཁྱོན་པོ་སྲས་སྟེག་པཟང་ལྷོར་བཅན་དང་། བཙུགས་བྱལ་གཞིག་རྩ་
 ཏིང་ཚགས་པོ་ཉ་རྩ་པ་སྟུམ་ཚུ་ལྷག་ཙམ་མངགས། དེ་ན་པོ་ཆེ་སྐ་ཆོགས་དང་
 སྐམ་ཕུ་ཁྱིར་ནས་ཀོང་རོ་སྟུན་དངས་པར་བསྟོད། གཞེན་སྟེག་པོ་ཉ་རྩ་མས་
 བྱལ་ས་དྲང་ཞན་རྩ་འཁྱོར་རྒྱུ་ཐང་ལྷགས་ཐང་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་
 པ་མ་ཟད། ཉིན་ཞིག་ཁོ་ཕོན་ཐིང་ཆེན་པའི་གནས་དེར་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོ་
 གཞིགས་མོར་གདན་དྲངས། གཞིགས་མོ་སྤུལ་པའི་སྐབས་སྟུ་པོ་ཉ་རྩ་མས་
 བྱིས་ར་ཆོའི་ལས་ལའང་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོ་མེས་པ་ཕོད་པས་གཞིགས་མོ་ཞིག་སྤུལ་.....
 བ་འབྲིག་གམ་བྱས། ཐང་ལྷགས་ལྷགས་དབྱེས་ཤིང་ཉ་ལས་པའི་རང་གོང་
 བའི་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོ་དང་། བོད་ཀྱི་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོ་བ་གཞིས་འབྲན་བསྟུང་
 བྱེད་བཙུག་པས་ཕོང་མའི་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོ་བ་མཐ།

སྐབས་དེར་ལྷ་ལྷོ་པའི་ལས་སྟུ་རྩ་ཆེད་སྐོ་ཕོར་མཁས་པ་མའི་ལྷ་ཅིས་

(འདི་ནི་རྟེན་གྱི་ཤོར་མ་ཐར་ཤོར་ཅུང་ཞེས་པ་དེ་རེད་) ཡོད་ལྟ་བུ་ཐར་...
 གྲུང་ཅུང་ན་པེ། བྱིད་ཀྱིས་མི་འགའ་ཞིག་འཆོལ་ཏེ་ཤོད་ཀྱི་རྩ་ཆེད་སྡོམ་པ་
 དང་འགྲན་བརྩུར་བྱེད་དཀོས། དེ་ནས་མིའི་ལྷུང་ཅིས་མི་གཤི་དང་། ཡང་
 མུན་ཅའོ། ལུ་ལུ་བཅས་བརྒྱུད་ནས་འགྲན་བརྩུར་བྱས་པས་ཤོད་མི་ན་མས་
 ཐམ། མཐར་ཕན་ཚུན་མཛའ་བཅེ་དང་མཉམ་གཤམ་གྱི་ཐོག་ནས་རྩ་ཆེད་
 སྡོམ་མིའི་གཞིགས་མོ་དེ་མཆུག་འཁྲིལ་པ་རེད།

ཤོད་ལྟ་བུ་ཆི (710) ཡོད་ཐར་གྲུང་ཅུང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་...
 ལྷག་གཞིན་ཏུ་མ་གྱིས་ཤིང་ཀོར་རྩོམ་ཤོད་པ་ལྟུན། ཤོར་མས་ཞིང་གསུང་ཤིང་པོན་
 རིགས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ཁྱིད་ནས་ཀྱེ་མིན་ཕན་ཐེར་པའི་ས་གནས་པར་ཀོར་རྩོམ་...
 རྩེལ་པར་ཐེབས། ལྷལ་དེར་གྲུང་ཆེན་པོ་ཏུ་མ་ཆུབ་ཅིང་། ཤོད་ཀྱི་གསུང་
 ཡིག་པ་ན་མས་ལ་གཉེན་རྒྱུག་མཛད་སྟེ་ཉིན་འབྲེལ་མཆོན་བྱེད་ཏུ་ཉིན་མོ་ཏུ་
 ཆེ་གཟམ་རྒྱས་པམ་མས། ལྷལ་པོས་ཀོར་རྩོམ་པར་ཕྱུང་པོ་མཛད། ལྷལ་
 དེའི་བཅོན་པ་ཐམས་ཅད་ཐར་ཏུ་བཅུག ཁོ་གཅིག་རིང་དུ་ལྷལ་ན་མས་
 མཛད་པར་མཛད། ཀོར་རྩོམ་ཤོད་ལ་ཐེབས་པར་དུན་གསེམ་མཆོན་བྱེད་ལྷལ་
 དེར་གྱིས་ཤིང་ཕན་ཞེས་མིང་བརྒྱུར། དེ་ནས་མོན་པོ་ཆེ་པ་གཉིས་དམག་
 དང་བཅས་པའི་རྩེལ་མ་བཏར་ཆེ་ཤོད་ལ་ཆེབས་ཁ་བརྒྱུར། གྱི་མ་ཤིང་ཀོར་
 རྩོམ་བ་ནི། ཤེས་རིག་ལ་མཆོག་ཏུ་མངའ་བ། རྒྱ་བྱད་ཐེགས་པ། མཛོད་
 བ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་དཔར་འཇོག་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྩོད་སྐད་ཏུ་རིག་ཆེན་
 རྣ་ཆོགས་དང་། ཤོས་དར་ཁྱི་ཆོ་མང་པོ། བཟོ་རིགས་རྣ་ཆོགས་པ། རྩལ་
 མོ་པ་མང་པོ་བཏར། ཤོད་ལ་སོ་མ་ར་རྩོད་པས་ལས་བྱེད་པའི་ལག་རྒྱན་
 ཡང་དེ་ཡི་རུས་ལྟ་དར། དེ་ནས་ཀོར་རྩོམ་དང་ཞབས་འཁྲིད་ན་མས་འཁྲི་ཆུད་

77

འཛུགས་ཀྱི་དགའ་ཚོན་གྱི་ཉིན་དེར་རྒྱལ་པོ་གསེར་ཁྲིའི་ཉིང་རུ་གོང་པ་
 དབྱུགས། གཡས་གཡེན་ན་ན་ན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟད། ཉེ་ལྷན་དགའ་
 པར་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད། རྒྱན་དང་། གོས། བེའོ་ག་གི་ཁྲིར་བ་རྣམས་
 འཁྱེར་འོངས། གཡོན་གཡེན་ན་རྒྱ་ཡི་གཉེན་འཁོར་རྣམས་བཟད། ལྷན་ལ་
 རྒྱན་རུ་ལས་བརྒྱན་ཏེ་དབྱུགས་གཡེན་ཀྱི་དབུས་ན་གདན་བྲངས། ཡང་རྗེ་
 རྒྱལ་པོ་ན་ཏེ།

མ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་པའི་བྲ་གཅིག་ལ།
 རྒྱན་གསེར་རྒྱུགས་ཆར་གིས་གང་བ་འདི།
 རུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞར་པོའི་ལག་རུ་སྒྲོང་།
 མ་གང་ཡིན་ཡིད་ཆེས་དེ་ལ་བྱེད།

ཅེས་གསུངས། དཔྱད་པོར་ནས་ལྷན་གོམ་པ་བྱུང་ཅམ་དེ་བཟང་པའི་
 རུས་དེར་ན་ན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་དང་། རྒྱན་དང་། བེའོ་ག་ཁྲིར་བ་
 གོས་པ་བརྒྱན་ཏེ་ཁྱོད་འོངས་པའི་བརྒྱ་རི་ལྷན་བཟང་ཡང་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཅར་.....
 ཞིན། གསེར་རྒྱུགས་རྒྱ་ལ་གཏད་ནས།

ང་ཁྱི་སྒྲོང་ལྡེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་ཡིན།
 རྣ་ན་པ་གང་གི་དོན་མི་འཆལ།

ཞེས་སྐྱེས། ཞར་པོ་རྒྱ་ཡི་པར་རུ་སོང་ངོ་། དེར་ལུམ་གོང་རོ་རྒྱུགས་ཅིན་
 རུ་དབྱེས་ནས་འདི་སྒྲོང་ཐེང་ངོ།

ཆོ་སྒྲོན་མའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡིས།
 ང་རྒྱ་ནས་འོངས་པའི་བྲ་མ་ལ།
 རྗེ་འཕེན་མེད་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་ཅིག་འབྱུངས།

ལས་གྲང་ཡང་ཤིང་པའི་རྩོན་ཆད་ལ།
 རུ་རང་ལ་སྒྲིམ་པ་གཞན་གྱིས་ཐོགས།
 གཏམ་བདེན་པའི་ཆོག་ལ་མ་ཉན་ཞིང་།
 བར་རུ་མ་བརྟན་ཡུང་མ་གཏད་པས།
 ར་རྒྱ་མོའི་སེམས་ལ་གཞིབ་རུ་བས།
 སེམས་ཁོང་ཁོའི་ན་ཆ་མ་བཟོད་པར།
 ཡུལ་མོད་གྱི་རི་དབྱང་ཉམས་སྒྱུ་བརྟག་
 རུས་དེ་རིང་ཉི་མེད་མ་གས།
 རུ་ཁྱོད་གྱིས་ཞར་པོ་རྩོ་མེས་ལགས།
 ར་མ་མའི་ཡུས་སེམས་མལ་རུ་བདེ།
 ཡུལ་མོད་གྱི་རི་དབྱང་ཉམས་པ་དེ།
 རི་དེ་ན་མས་སྒྲོན་མེད་བཅས་སྒྱུ་ཡོད།

ཅས་ཟེར་རོ། དེར་གྱིས་ཤིང་གོང་རྩོམ་ཉི་མེད་པར་རྩོ་མེས་ནས།
 དགའ་རྩོན་གྱི་རྩོན་མོ་གཟུགས་ལྷན་པས། མོན་ཡུང་རུན་ཉིང་གི་ཡིག་རྒྱུང་
 བར་རུ་བེ་ཁོང་ལྟེ་བཅན་རྒྱ་ཆ་མ་ཡིན་ཞེས་འཁོད།

གྱིས་ཤིང་གོང་རྩོམ་ཉི་མེད་གཞན་གྱི་ཁབ་རུ་བཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་.....
 མོད་མི་རིགས་ཀྱི་མ་རྒྱུས་ཐོག་རུ་གསལ་འགངས་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། དེས་
 རྒྱུ་ལས་ཉི་མེད་པའི་རྩོ་ནས་མར་མོད་དཔར་གྱི་མཁོ་བཅའི་མཐུན་པམ་ལ་.....
 རུགས་རྩོན་ཐེབས་སྒྲུབ་པ་མ་ཟད། རྩོན་ཐོན་གྱི་མེས་རིག་མོད་ལ་བྱུང་སྒྲུབ་
 བཏང་བར་བརྟན་མོད་གྱི་རིག་གནས་རྩོ་ཡུན་ནས་ཁོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་སྒྲུབ་
 མ་རྒྱལ་ཆེན་ཐེབས། མར་མོད་དཔར་དཔལ་མཆོམས་བཞག མན་ཆོན་

ཆོང་ར་བཙུགས། ཆོང་ལས་ཀྱང་མོང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན།

དེ་མཚུངས་བཙན་པོ་དེའི་སྐུ་རྩལ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་ག་དང་། གཉགས་
རྩ་བ་ལ་ཀྱ་མ་ར་གཉིས་པོ་ཉར་བཟངས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཏུ་བརྩི་ཏེ་གདན་འདྲེན་.....
པར་བཏང་། སོ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩི་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གསང་བ་དང་། སངས་
རྒྱལ་ནི་བ་གཉིས་གངས་རི་ཏི་སིར་རྫོམ་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་དེར་.....
བརྩེད་དེ་སྐུ་བ་འདྲེན་པས་གདན་པ་དྲོངས། འོན་ཀྱང་སོ་ཉ་བ་གཉིས་ཀྱིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལྟ་ཆུང་སྐུ་བ་དངས་ནས་འོངས་(ཡང་དེ་བ་ཐེར་.....
འགའ་ཞིག་ཏུ་སོ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རག་ལ་བཟུང་.....
ནས་ཆུར་ཁོག་རྩེས་དེ་དག་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་སྒྲིགས་བཅ་ལྟ་བཞེདས་.....
ཐེར) ཐེགས་བཅ་ལྟ་པོ་དེ་ན་མས་བཞུགས་ས་རྩ་ཁང་ལྟ་བཞེདས་པ་རྟེ། བཅ་
དམར་མཐོན་བཟང་དང་། བཅ་དམར་གེ་ཏུ། གསང་མཁར་བཅ་མཆིམ་
པོ་སྐར་ལ། མ་ས་མོང་(ཡང་དེ་བ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཅ་དམར་གེ་ཏུ་
དང་། ཁ་ཆེ་འཕྲིན་བཟང་། རྩ་ས་ཁ་བཅ་འཕྲིན་ཕུན་མ་ར་ལ། མང་
མོང་གི་རྩ་ཁང་ཞེས་འཁོད) གི་རྩ་ཁང་དང་ལྟ་བཞེདས། རྒྱ་ཡུལ་གིར་གི་
ནས་མདོ་གསེར་འོད་དམ་ས་དང་། འདུལ་བ་ལས་རྣམ་པར་འཕྲིད་པ་
བཟུང་རོ། བེ་ཅི་ཅ་རྒྱ་ཁྱིས་རྒྱ་ཡུལ་ནས་སྐོན་དཔུང་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་
བཟུང་། བེ་ཡུལ་ནས་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བ་སྐུ་བ་དངས། བཟུང་གི་གཟབ་རྒྱས་
ཞུས། མདོར་ན། རྩལ་དེར་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ། བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བཟུན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའོ།

དེ་ནས་ཀྱིས་ཤིང་ཀོང་རྫོང་དཔུང་པོ་བཞི་བཟུ་ཞེ་གསུམ་ལ་སོན་ཏེ། བོད་
ས་ཡོམ་(739) མང་དཔོན་པ་ཕྱ་རན་ལས་འདས། བང་པོ་འཚུངས་རྒྱས་

ལ་བཅིགས། དེ་མི་ལ་ཐོད་ལ་མེ་ཉི་ཕྱ་ཚ་དཔུ་བཞུགས།

ཐོད་ཕྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་།

རིག་གཞུང་ལ་ཐན་པའི་ཕྱ་བ་ཕྱ་ཆེ་

མཛད། ཐོད་ཚུགས་ཐུལ་(741) ལོར་ཐོད་ནས་མོ་ཉ་བརྟམས་ཉེ་མང་
མོན་ཚུང་ལ་ཕྱི་མ་གིང་གོང་རྩ་གཉེགས་པའི་སྐར་ཉུན་མེད་བྱས། མང་
ཐོད་དཔལ་ཐུང་བཞིན་མཛོལ་མཐུན་ཕྱན་གནས་མོར་པའི་དེ་འདུན་བྱས་.....
ཡུང་། མང་མོན་ཚུང་གིས་མ་གསལ་པར་མང་དཔག་འཐོར་ཆེན་བཟང་ཉི།
ཐུང་ཡང་མང་ཐོད་དཔག་འཐུག་ལངས། སྐབས་དེར་མང་ཁའོ་ནང་ཁལ་
ཏུང་ཕྱལ་ཕྱུད་ནམས་དཔར་ཆ་འཕྲིན་པེས་ཕྱིད་པའི་འཐབ་ཚིད་ཏུ་མ་.....
ཡངས།

དེ་བཞིན་ཐོད་ཕྱི་ཕྱལ་ཁང་ནང་ཁལ་དང་། ཁང་ཐོན་དཔལ་འཕར་
འཐབ་ཚིད་ཡང་ཡང་ཡངས། བཟང་ཐོད་གིང་ཕུག་(755) ལོར་ཁྱི་རྩེ་
གཙུག་བཙན་མེས་མག་ཚེ་དབྱར་མོ་ཐུག་ཚུ་དེ་གཞུག་ལ་མེད་སྐབས་ཡང་..
འཕྲིན་བོ་ཆེ་ལ་ཏུ་རྟ་ནས་ཐུངས་ཉེ་གཉེགས་མེད། ཐོན་ཡུང་ཏུན་ཉོར་གི་
མིག་ཉིང་ནང་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བཙན་གི་ཁོང་གི་ཐོན་པོ་ཡང་འཐབ་ལ་གཉིས་ཕྱིས་....
བཟོངས་མེད། ཉུག་པར་ཉུག་མོ་ལ་དོ་རིང་ཕྱི་མའི་རྩོད་སྐུ་བཙན་པོ་དེ་
བཟོངས་ཆུལ་སྐར་བཟོད་པ་འདི་ཉུང་།

“བཙན་པོ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་ཚན་ཕྱི་རིང་འཕར་། དན་ལམ་ཐུ་ཁོང་
གིས། ཁྱོ་བ་ཉེ་པའི་རྩེ་ཐུག་ཕུས་པ་འཐབ་ཚིད་ཅུང་དང་། ཡང་
ཐུས་ཐིགས། ཐོན་པོ་ཆེན་མོ་ཕྱིད་ཕྱིད་པ་ཡས། ཁྱོ་བ་རིང་ས་
ནས། བཙན་པོ་ཡང་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་ཚན་ཕྱི་ཐུ་ལ་དར་དེ་དཀོང་
ཏུ་གཉེགས་སོ། ”

[illegible]

འཆན་པ་ཁྱིམ་ཁྱེ་འཆན་པ་སྟོང་པ་ཉེ་ཆབ་མེད་ཀྱི་དཔར་ཆ་འཕྲུག་པའི་དུ་
ལུས་ལྷ་ཆེ་བ་ལ་ལུས་པའི་སྟོང་ལྷ་ས་ཆེ་བ་ཀྱི་རྩེ་དང་ལྷི་མའི་སྟོང་པ་ལྷ་བཀོད་པ་
འདི་ལྟར།

“མཚན་པོ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་མཚན་ལྟི་ལྟུ་ཡོན་པ་དང་ཏུ་ཉེ། མང་
མཚན་ལྟ་བུ་ཡི་མེད་པའུ་ལྟ་བུ་པ་ལས། ལྟ་ཁོང་གིས། འབལ་
དང་། ལང་ལྟོ་པ་འི་དམ་པའི་གཏན་གཟིགས། མཚན་པོ་ལྟ་
བུ་མེད་པའི་མཚན་ལྟི་ལྟུ་ལྟ་བུ་གཞི་ལྟ་བུ་ལས་འབལ་དང་། ལང་
ལྟོ་པ་འི་དམ་པ་དེ་ག་པར་ལྟ་དགེ། ཁོང་ཉ་ནི་པལྟོན་མལ་ལྟེ།
ལྟ་ཁོང་ལྟོ་པ་ལྟེན་”།

[illegible][illegible]

མཚན་རྒྱན་རོལ་མོ་པས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ར་ས་འབྲུལ་སྒྲུབ་.....
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཅོན་ཁང་དབུས་མར་བཞུགས་སྤྱག་སོལ། དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་སྤྱོད་གསལ་སྒྲུབ་ཀྱི་གར་ཏུ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ལྷ་གདན་འདྲེན་ཏུ་བཏང་.....
 བས། དེས་མཁན་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མོ་བའང་བཤག་དམར་ཏུ་ཐེབས། བཅོན་
 པོས་གསེར་སྤྱེ་བྲེ་གར་བསྐྱམས་ནས་མཁན་པོའི་བསྟུ་བར་བྱོན། ཁ་ཆེ་ཨ་
 བན་ཏེ་ས་མོ་རྩ་བ་གྱིས་ཏེ་མཁན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དགེ་པ་བརྟུ་དང་ཁམས་བཅོ་...
 བརྟུང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། མོ་འདིར་དམར་པོ་དེ་ལ་སོགས་
 རྒྱལ། བོད་ལ་མོ་ཉེས་དང་མི་སྤྱུགས་ལ་ནད་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། མོ་ཆོས་
 ལ་དགའ་བའི་སྟོན་འབངས་ན་མས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་པས་ལན་.....
 ཟེར། མཁན་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་བཞེངས་པ་
 དང་། ཆོས་བརྒྱུད་པ་སོགས་བྱ་བ་མང་པོ་མཛད་ཀྱང་། བོན་པོ་ན་མས་
 བཏུལ་མི་བྱལ་བར་བརྟེན་འཛིགས་རྟེན་འདི་ན་མཚུངས་སྒྲ་བལ་བའི་སྤྱགས་...
 འཆང་བསྐྱེ་འབྱུང་གནས་གདན་དྲངས། རྒྱར་མཁན་ཏུ་མོ་རྒྱན་བསྐྱེ་འབྱུང་
 གནས་བྱོན་པར་རྗེ་འབངས་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྟུ་བ་དང་སྤྱག་བཅས་...
 སོ།

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་སྤྱུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་ཆེད་ཏུ་སྤྱོད་དཔོན་
 གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུག་པའི་ས་དབུད་གཟིགས་པས། ཤར་རི་རྒྱལ་པོ་
 གདན་ལ་བཞུགས་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། རི་རྒྱར་བྱ་མས་བྱ་ལ་སྤེལ་བ་འདྲ་དེ་
 བཟང་། སྤྱན་རི་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། ཏེ་ས་པོ་རི་བཙུན་
 པས་དར་དཀར་གྱི་ན་བཟའ་གསོལ་བ་འདྲ་དེ་བཟང་། རི་ན་གཞུགས་སྤྱར་
 ས་ལ་བཏབ་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། མེ་ཡར་དེ་ཏུ་རྒྱ་འབྱུང་བ་འདྲ་དེ་བཟང་།

དེ་ལ་ཐང་དགར་གྱི་མོལ་པ་འཛེན་པ་འདྲ་དེ་བཟང་། ས་གཞི་གཤེར་གཞོར་
 ལྱར་ལྱུང་གྱིས་ཤགར་བ་འདྲ་དེ་བཟང་པས། འདྲིར་གཙུག་ལག་ཁང་
 བཞེངས་ཤིག་གཞུངས། མོད་ཤིར་མོས་(775) མོར་བཞེས་ཐུག་ཁ་བས་
 བསྐྱར་བའི་དོར་ར་འཛོད་པའི་ལྷན་ཅན་ལྱན་གྱི་བཙོན་ན་ལས་གྱི་ཞིང་རྒྱལས་
 མོ་ཆེར་ལྱར་བ་དཔལ་པས་མ་ལས་མི་འལྱར་ལྱན་གྱིས་ལྱུ་པ་པའི་གཙུག་ལག་.....
 ཁང་གི་ཁྱར་གཞི་བཅིངས། དཔུ་ཆེ་འདི་ལྷལ་མོ་རི་རབ་ལ་དཔེ་ཁྱར་མ་ཉི་
 དཔུ་ཆེ་ཆེན་མོ་བཞེངས། དེ་མི་གཤམ་གཤོན་རྒྱ་ཉི་མ་ལྟ་ཁང་དང་། ལྷ་པ་
 ལྟ་ཁང་། ཤར་རྒྱ་ལྟ་ཁང་གཞུག། ལྟ་ཁང་ལྟ་ཁང་གཞུག། ལྷ་པ་རྒྱ་ལྟ་ཁང་
 གཞུག། ལྱར་རྒྱ་ལྟ་ཁང་གཞུག་པཅས་བཞེངས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷུ་པ་
 རྒྱ་རྩོ་རིང་བཙུགས། དེ་ནས་མཆོད་རྟེན་དགར་པོ་ལྱར་ལྷུ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོད་
 རྟེན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལྷགས་ཤེར་གས་ཤུན་པ། ལྱར་ལྷུ་དཔལ་གྱི་ཤེར་གས་
 ལག་དཔོན་ལྷན་ནས་བཞེངས། མཆོད་རྟེན་དཔལ་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་
 བསྐྱར་བའི་ལྷགས་ཤུགས་བཙུན་པ། ལྷ་ན་མ་ལྷལ་ཆ་ལྟ་གནང་གིས་ལག་
 དཔོན་ལྷན་ནས་བཞེངས། མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་རང་མངས་ལྷན་གྱི་ལྷགས།
 རམ་ལྷག་ལྷ་ལྟ་ཤོར་གིས་ལག་དཔོན་ལྷན་ནས་བཞེངས། མཆོད་རྟེན་ཐོན་
 པོ་དཔལ་ལྷ་ལས་བཤམ་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལྷགས། ལྟ་ཁང་ལྷ་མོ་
 བཙུ་ལྷག་གིས་བཙུན་པ། མཆོས་པ་རྩོ་མེ་ལྷུ་ལྷུར་གིས་ལག་དཔོན་ལྷན་
 ནས་བཞེངས། མཐར་མི་ལྷགས་འདི་ལྷུར་རྒྱ་མཆོད་རྟེན་བཙུ་ཆ་བཙུན་གྱི་
 ལྷུ་པ་རྒྱ་བཙུགས་ནས་འདི་ལ་མངས་ལྷན་གྱི་རིང་བཞེས་པེ་བཙུགས་མོ།
 མདོར་ན། དཔུ་ཆེ་རི་རབ་ལྷིང་བཞི་ལྷིང་ཤན་བཙུན། ལྷ་ཤོར་པོ་ག་ཉི་
 ལྷ། མཐར་ལྷགས་འདི། ལྷགས་བཞེང་མཆོད་རྟེན། ལྷ་བཞེང་རྩོ་རིང་།

ཁྱད་པར་རྩོམ་པའི་གསུམ་དང་པཅས་པའོ།

ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བྱས་པ་སྤྱིར་བཏགས་ཏེ་ལོ་དང་འབར་བ་ཞིག་...
བཞིགས་སོ། དེ་ལྟར་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་སྤྱད་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་འདི་པོ་དེ་མིང་ཡོས་(775) ལོར་ཆང་གཞི་བཅིངས། བོད་མེ་ཡས་
(787) ལོར་ཡོངས་སྤྲོ་རྩོགས་པར་ཆང་། ལང་འ་བདག་གིས་མི་ཐམས་
ཅད་འདུས་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་པམ་འགྱུར་གནས་དང་པོ་རྟོ་ས་ལ་ལ་གཤེར་གྱི་
ཐུག་རྟེན་སྤྲུལ། བཅོན་པོ་དང་བཅུན་མོ་ན་མས་རིན་ཆེན་རྒྱ་མམ་པལྱན་
པའི་ན་བཟའ་གསོལ། དགའ་ལྷོན་རྒྱ་ཆེ་གཟའ་བུས་མཛད་ཚུལ་དང་པས་
ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བཞུད་པའི་རྟོན་ཆེན་འདི་ལྟར།

“དེ་ལྟར་དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་ལ།

རབ་གནས་དགའ་ལྷོན་མཛད་པའི་རུས།

མཆོ་མ་གྱུར་གྱི་དཀྱིལ་བྱང་དེར།

པམ་པོ་ལོང་པོ་གྱིས་པའི་གནས།

རྒྱལ་པོ་གཤེར་བྱིད་རྟེན་རྒྱ་བཟུགས།

ཡིད་ལོང་བཅུན་མོ་རྩ་པོ་ཡང་།

མཛོས་པའི་རྒྱན་དང་པཅས་ཏེ་བཟུགས།

མཆོད་གནས་ལོ་པ་ཐ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

དཀྱིལ་མིང་ཆོས་ཀྱི་རྩོག་མཛད་མཛད།

ཆོས་རྩོན་གཅི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

རྒྱལ་པོ་བཟུགས་པའི་ཐམས་པ་པམྱར།

དེ་བཞིན་མངའ་པོ་གཞུང་པའི་འབར་ས།

དབུས་གཙང་མེ་རིགས་ཐམས་ཅད་ནས།
 མ་འཆིགས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད།
 བཟའ་བརྟུང་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས།
 གང་ལ་ཅི་འདོད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ས།
 དགའ་བའི་ཕོ་བརྟུང་སྤྱོད་པའི་སྤྱ།
 ཉིན་རེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱན་ཆད་མེད།
 གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་སོགས།
 དབྱར་གི་ཉི་མ་གྱི་བ་པ་ཅམ།
 འད་བ་ཆགས་བྱ་ཡང་འཕྱར་ས་མེད།
 མགོ་ནག་མི་ཡིས་ས་གཞི་ཁེངས།
 སིལ་རྒྱན་རྩལ་མོ་འབྱུག་བཞིན་ཞིར།
 གྱི་ཁིང་རྟ་ལ་རྒྱག་ས་མེད།
 བྱིའུ་བུ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 ཆས་བརྒྱན་ལག་ན་རྩ་མ་ཐོགས།
 ར་བརྟུང་སྤྱོད་མེད་གང་རྣམས་བརྒྱར།
 གཡག་སིང་དང་སིང་རྟ་ག་སིང་དང་།
 འབག་དང་སིང་རྒྱག་གང་མཐན་དང་།
 དཔལ་མཛེས་རྩ་ཐོགས་འཆམ་པོ་སོགས།
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་མཆོད་བ་འབྱུལ།
 དེ་རྒྱར་རྩེ་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 དགའ་བའི་ལྷས་ལ་རང་དབང་མེད།

89

རྩ་མི་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་ལྷ་ལས་ལྷུང་བ་ལྟེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ལྷུས་པ་འདྲ།
 ར་མི་ལྷ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།
 མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉ་མས་རེ་དགའ།
 དེ་ལྷུང་བས་མ་གྱིས་ལྷ་རེ་བདེ།
 བ་ལྷུང་ལྷོད་ལ་དཔེ་ལྷུངས་ནས།
 ལུབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་ལྷ་ལས་ལྷུང་བ་ལྟེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ལྷུས་པ་འདྲ།
 ར་མི་ལྷ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།
 མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉ་མས་རེ་དགའ།
 དེ་ལྷུང་བས་མ་གྱིས་ལྷ་རེ་བདེ།
 ལྷ་མི་ལྷན་ལ་དཔེ་ལྷུངས་ནས།
 ལུང་གི་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོ་འདི།
 རིན་ཆེན་ལྷ་ལས་ལྷུང་བ་ལྟེ།
 བཙུགས་པ་མི་འདྲ་ལྷུས་པ་འདྲ།
 ར་མི་ལྷ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།
 མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉ་མས་རེ་དགའ།
 དེ་ལྷུང་བས་མ་གྱིས་ལྷ་རེ་བདེ།
 ར་མི་ལྷ་ཁང་རོ་མཆར་ཆེ།

མཁའ་ལ་ཉི་མུ་ཤར་བ་འདྲ།
 ར་ཡི་བཙུན་མོ་སྒྲིང་གསུམ་འདི།
 གཡུ་ཡི་མཆུལ་བཀོད་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་མཚོད་ཉིན་དཀར་པོ་འདི།
 རུང་དཀར་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་འདྲ།
 ར་ཡི་མཚོད་ཉིན་དམར་པོ་འདི།
 མེ་མེ་གནས་ལ་བསྟེགས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་མཚོད་ཉིན་སྔན་པོ་འདི།
 གཡུ་ཡི་ཀ་བ་བཙུགས་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་མཚོད་ཉིན་ནག་པོ་འདི།
 རྩགས་སུར་ས་ལ་བཏབ་པ་འདྲ།
 ར་ཡི་མཚོད་ཉིན་རོ་མཚར་ཆེ།
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཉམས་རེ་དགའ།
 དེ་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་སྒོ་རེ་བདེ།
 དེ་ལ་སོགས་པ་དབྱེས་པའི་སྒྲ། ”

ཞེས་སྒྲ་བྲངས། དེ་བཞིན་བཙུན་མོ་དང་སྒོན་འབངས་སོགས་ནས་
 རྒྱུད་པའི་དབལ་སྒྲ་ཡང་ཡང་བྲངས་སོ།

རུས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བཞེད་ནས་པརྩི་
 ཏ་རྩི་མ་ལ་མི་ཏ་དང་། ཤན་གཤ། བི་བྱུར་སམ་ཏ། རྩ་ཀྱི་རི་ན་མི་
 ཏ། རྩ་ན་ཤི་ལ། ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཏ་ཤང་མ་ཏ་ལ་ན་ལ་སོགས་སྒྲ་བས་
 པ་མང་པོ་རྒྱན་བྲངས། རྒྱ་བརྒྱར་ལོ་རྒྱ་བ་ལི་རོ་ཅན་དང་། ལ་ཆེ་ལྷ་ནཱ་

དང་། འདྲན་མ་ཆེ་མངས། གཞུགས་ཀླུ་མ་ར། མ་མུ་མུ་ཅུ་རིན་ཆེན་
 མཆོག་ འཁོན་སྤྱི་དབང་པོ་ག་པ་དཔལ་བཅེགས། ཅོག་རོ་ཁྱུ་མི་རྒྱལ་
 མཆོག་། ཞང་ལྷ་ནམ་བུ་ཡེ་ཤེས་སྤེལ་པོ་གསུང་པས་སྤེལ་གསུང་ཁ་ཤོད་ཏུ་
 བསྐྱར། དེ་དག་ལ་ལོ་མུ་བ་ལྷ་ཆོར་གསུང་དང་། བར་ཆོར་གསུང་། མི་
 ཆོར་གསུང་སྤེལ་པས་སྤེལ་གསུང་པའི་ལོ་མུ་བ་དཔལ་ལོ། དག་འདྲན་གྱི་སྤེལ་
 བཅུགས། ཤོད་འབངས་གྱི་ནང་ནས་སྤེལ་གསུང་སྤྱང་དང་། དཔལ་ཁྱི་ཤེར།
 སང་ཤི་ཏ། པ་ཤོར་པོ་རོ་ཅན། དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། འཁོན་
 སྤྱི་དབང་པོ་བསྐྱར་བ། མ་མུ་མུ་ཅུ་རིན་ཆེན་མཆོག་སྤེལ། སང་མི་བཅུན་རབ་
 ཏུ་བྱང་། ཏུ་མ་མཆོངས་སྤོན་འབངས་ལ་ཤོགས་པའི་ཏུ་སྤེལ་བསྐྱར་རབ་ཏུ་
 བྱང་སྤེལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྤོན་བ་ན་མས་རྒྱ་གར་ཏུ་སྤེལ་དང་ལོ་མུ་བ་སྤེལ་ཏུ་
 བཏང་རོ་།

སྤེལ་དཔོན་པོ་ལྷ་འབྱུང་གནས་གྱིས་པོན་གྱི་བཅུན་མ་བཅུ་གཉིས་དཔལ་
 ལ་བཏགས། ཆོས་དང་པོན་གཉིས་ཆོད་པས་པོན་ན་མས་མཐ། སྤེལ་
 དེར་པོན་གྱི་ཁྱུ་ཐག་ཏུ་བྱང་པ་བསྐྱར་པོན་དང་། པོན་གྱི་སྤེལ་མཐའ་འབྱུང་
 རྒྱལ་ལས་“བསྐྱར་པོན་ལའང་གསུང་ཏུ་དབྱེ། དང་པོ་བསྐྱར་བ་ནི། པའི་
 ཏ་ཤམ་ཐལ་སྤོན་པོ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ལོག་གཏེར་ཏུ་བཅུག་ནས་ཁོར་ལོས་
 བཏོན་པ་པོན་དང་འབྲེས་པ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་བར་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི། སྤེལ་
 སྤོར་སྤེལ་བཅུན་གྱི་ཏུ་མ་པོན་ན་མས་ཆོས་ལ་འབྱུག་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྱི་མས་
 བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་ཟེར་བ་ལ། རིན་ཆེན་མཆོག་ལ་ཆོས་ཉོན་བྱས་པས་
 ཁོས་མ་འདྲོད་པ་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཁྱི་མས་བཅད་པས་ཁོ་ཁྱིས་ཏེ་པོན་དང་
 བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་པོན་ཏུ་བསྐྱར། དེ་

རྒྱལ་པོས་གསུམ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་པོན་ཏུ་བརྒྱུར་
 བ་ན་མས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོད་གསུངས་ནས་མང་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་བཅད་པས། བོན་
 རྒྱལས་སྐུ་གསུམ་བརྒྱུར་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་གཏིང་ཏུ་སྐྱེས་པ་ན་མས་ཁྱིས་སྐྱོ་
 བཏོན་པ་ལ་བོན་གཏིང་མ་ཡིན་ཟེར། གསུམ་པ་མ་མར་བརྒྱུར་བ་ནི།
 སྤང་དར་གྱིས་བརྟན་པ་བརྒྱུམས་ཆེས། གཙང་ཉར་ཉོད་ན་གཤེད་རྒྱར་
 སྐྱོད་གཤེད་བས། དར་ཡུལ་སྒྲོ་ལག་བྱ་བ་དབུས་ཀྱི་བོན་གནས་ཅིག་
 ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མང་པོ་བོན་ཏུ་བརྒྱུར་རྟེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལ་ཁམ་
 ཆེན། ཉི་ཤུ་ལྷ་པ་ལ་ཁམ་རྒྱུར། གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བོན་མདོ།
 གཟུངས་སྡེ་ལྷ་ལ་སྐྱོ་འབུམ་དཀར་ནག་ཅེས་བཀགས་ཟེར། མདོར་ན།
 བྱི་སྒྲོང་སྡེ་བཅན་གྱིས་བཀའ་མཐུན་པོན་ཆོས་བརྒྱུམས་པར་བརྟེན་པོན་པོ་.....
 རྒྱལས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གནས་སྐབ་པའི་ཆོད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་.....
 གསུང་རབ་མང་པོ་བོན་ཏུ་བརྒྱུར་པ་དེ་ལ་ཁྱིས་སྐྱོ་བརྒྱུར་ཞེས་བྱ་བའོ།

ཡང་རུས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ནས་ཏ་ཤར་མ་ཏ་ལ་ན་བྱ་བའང་པོད་ཏུ་
 འོངས། དབུ་མའི་རྩ་བ་རྩོན་མིན་པ་བྱ་བ་དང་། ཅོན་མིན་པ་བྱ་བ་
 གཉིས་སྐྱུ་ཡུང་ནས། རྩ་བ་མི་མཐུན་པར་ཅོད་པ་ཡངས། བཅན་
 པོའི་ཞལ་ནས། བརྟན་པ་གཅིག་ལ་རྩོན་པ་གཉིས་ཡོང་མི་མྱོད་པས་ཆོས་
 ཆོད་ནས་སྐྱུ་རྒྱལ་དེ་ལ་ཕམ་པ་འདིས་མེ་རྟོག་གཏོར་གཅིག་གསུངས་སོ།
 དེར་མེམས་བསྐྱེད་བྱང་རྒྱུ་མྱོང་ཏུ་གདན་ཁྱིལ་ཆོད་པོ་བཤམས་རྟེ། རྒྱལ་པོ་
 ལྷང་ལ་བཞུགས། གཡས་སྒྲིགས་སྐྱོ་ཏ་ཤར་དཔོན་སྒྲོལ་རྒྱལས་བཞུགས།
 གཡོན་སྒྲིགས་སྐྱོ་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་དཔོན་སྒྲོལ་བཞུགས། ཆོད་པ་བྱས་པས་
 མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་རྒྱལ་པར་རྒྱལ། ཏ་ཤར་གིས་ཕམ་ནས་མེ་རྟོག་

གཏོང་བརྟེན།

དེ་འཕགས་པའི་མི་སྡེ་ལ་འཕགས་ཀྱི་སྐུ་ཏུ་སྤྱོད། འོད་ཀྱི་གསལ་བ་
རིག་པ་འཕེལ་བྱས་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན། ཏུ་སྤྱོད་དེར་གཟུ་སྟོན་ཡོན་ཏན་མཛོན་པོ་
དང་། མི་ཀྱི་ལེགས་མཛོན། ལྷག་པ་ཚལ་བཟང་། ཆེ་ཆེར་ཞིག་པོ། མི་
ཉག་མོང་རྒྱུ། བར་ཉི་མུལ་བཟང་། གཞུག་པ་ཚལ་བཟང་། རྩོད་སྐྱོན་
ལགས་ཀྱུལ། བསའ་བཞི་དང་པོ་འཕགས་འོད་ཀྱི་སྐུ་པ་ལམས་ཅན་གྱི་དབྱ་
ལྷུང་། དེ་ཡང་སྐུ་པའི་ཀྱུལ་པོ་གཟུ་སྟོན་ཡོན་ཏན་མཛོན་པོ་ནི། འོད་ས་
ཐུལ་(708)འོད་རྩོད་ལྷུང་སྤྱིད་སྤྱུ་འབྱུངས། (ཡང་ལ་ལས་འབྱུངས་
ལྷུང་ཉར་རྩོད་སྟོན་འཕྲི་ལའི་ལོན་ཟེར)འོད་སྐུ་པ་པོ་པའི་སྐུ་པས་སྐུ་.....
འོད་ཀྱི་ས་ཆ་གར་སར་བརྩོད་དེར་ལངས་འོད་ཀྱི་གསལ་རིག་ལག་ཅལ་དང་.....
ཉམས་ཐོང་ལ་བརྟག་ཞིབ་ལེགས་པར་བཟོད། རྩོགས་མཆོངས་ཀྱི་ནག་ཀྱི་པོ་
ཅེ་ལྷ་དང་། ཀྱུ་གར། བལ་ལྷུལ་སོགས་ལ་ཕྱོན་ནས་ཕྱིན་པའི་གསལ་རིག་
ལམས་ཅན་ལང་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། གསལ་རིག་གི་གཞུང་ལྷགས་ལེགས་
པར་སྦྱང་། འོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་བརྟན་པ་དང་ཞིང་ཀྱུས་པ་ལྷུང་།
དེས་ན་འོད་ཀྱི་གསལ་རིག་རྩེ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་སྐོར་ལོ་ཅམ་བཟོད་ན། གཟུ་
སྟོན་ཡོན་ཏན་མཛོན་པོ་འཕགས་པ་ལས།

“ དང་པོ་རྩོད་ཀྱི་འཕགས་ཉིན་ཆགས།
བརྩུད་ཀྱི་ལེགས་ཅན་བདེ་ཕྱིར་བྱ།
དང་པོ་གསལ་བ་རིག་པ་ཕྱོན།
དེ་ནས་གསལ་དབྱེད་འབྱུང་པ་ཕྱོན།
དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ཀྱུང་བཞི་ཕྱོན།

དེ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འབྱུང་།

དེ་ནས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ཡུག་ལ། ”

ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་ན། འཛོལ་མའི་རིག་པ་གྱིས་རང་ལྟར་ཁམས་དང་
འབལ་ཚད་བྱེད་པའི་ནང་སྤྱི་དོན་དང་། གཙན་གཟན་རི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་
ན་མས་གྱིས་ནང་གསོལ་པའི་རིག་པ་ཉིད། བོད་ཏུ་མོག་མར་དང་པའི་གསོལ་
རིག་པ་ནི་མོག་གྱི་གསོལ་རིག་ཡིན། དེ་ཡང་གཙལ་བྱི་བཅན་པོའི་མོར་ནས་
ཉལ་མོ་མོ་རི་རྒྱན་གལ་པར་བོད་ལ་མོག་ལྷག་གྱི་གསོལ་རིག་དང་བྱལ་ཆེ། དེའི་
གཙལ་མོ་ནི་གཏར་པ་མེད་ལྷག་གསུམ་དང་། གསོལ་དབྱེད་ལྷག་པ་མས་གྱི་
ཚོད། རྒྱ་གསར་པ་ལ་མར་བཟུ་ནས་བཏར་པས་ཆ་ཁ་པ་མཐུ་མས་པ་སོགས་
ཡིན་ནོ། ། དེ་ནས་ཉལ་མོ་མོ་རིའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷག་གྱི་སྤྱོད་པ་ལི་བྱི་དང་ལི་ཉལ་
མ་བོད་ཏུ་ཚུན། མདོ་ཁ་ཉི། དེག་པ་ཆ་ཡི་མདོ་དང་། འཛོལ་མས་གྱི་
མདོ། སྤྱིར་པ་རྒྱན་གྱི་མདོ། གཏར་མེག་དབྱེད་གྱི་མདོ། རྒྱ་ཆས་པ་མོའི་
མདོ་བཅས་དང་། ཆ་འབྲེལ་འབྲེལ་པ་བཟང་ཁོག་དཔལ། ས་དབྱེད་ལག་ལེན་
དང་བཅས་པ་གནང་། ཏུག་དེར་རྒྱན་པ་ལི་བྱིའི་སྤྱོད་ཏུ་ལི་མོར་ཚུག་
འབྱུངས། འདི་ཡིས་ཉལ་མོ་མོ་རིའི་རྒྱ་རྒྱན་པ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་
གྱི་བཅན་པོར་རྒྱ་རྒྱན་པ་བཅུགས་པའི་སྒོལ་དང་། བོད་གྱི་བཅན་པོ་གནས་
རི་སྤྱོད་བཅན་གྱི་ཏུག་ལྷག་ནས་རྒྱན་གྱི་བཅན་པོར་མོད་ལ་དང་། རྒྱག་
པར་ཏུ་ཚོས་རྒྱལ་སྤོར་བཅན་སྤྱོད་པོའི་སྤྱོད་ཏུ། བཟུག་མཁས་བཟུང་
དང་། དབྱེད་ཁ་སྤྱོད་ཏུ། སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཞི་ལ་སོགས་པ་གསོལ་རིག་གི་བཅན་
བཅས་ཏུ་མ་དང་། ཡང་བྱི་ཉེ་གཙལ་བཟུག་གྱི་ཏུག་ལྷག་ནས་རྒྱན་
དབྱེད་འགའ་ཞིག་བཟུང་། དེ་པས་གལ་ཆེ་པ་ཞིག་ལ་བཅན་པོ་བྱི་སྤྱོད་ཀྱི་

བཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁྱུ། སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱ་གར་
 དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ཡུལ་ཚུགས་ཁག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་བཅས་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་ལེགས་པར་མཛད། ཚུགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲན་པ་དབྱུ་ཉི། རྒྱ་ནག་གི་
 སྒྲན་པ་ཉིང་གསུམ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲན་པ་ཤིན་གཞ། བལ་པོའི་སྒྲན་པ་
 དེ་ན་མི་ལ། ཁ་ཆེའི་སྒྲན་པ་ཁུ་ན་བཟ། སོག་པོའི་སྒྲན་པ་ན་ལ་ཤན་དེར་
 བ། དེ་ལ་པོའི་སྒྲན་པ་ཚུ་མ་ཅ་ཅེ། ལྷ་ལུའི་སྒྲན་པ་ལེང་གེ་ལོད་ཅན་འཕེལ་
 ཟེད། ཁོ་མ་རྒྱལ་ལུ་ཆེ་མེ་ཁོ་མ་གྱི་ཡུལ་བཅན་པ་ཤི་ལ་ན། མ་རྩ་དེ་མ་བཅས་
 བོད་ལ་སྒྲན་བྱངས་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ཁྲུགས་སྒོར་ལ་བརྟག་དབྱང་དང་
 ཚོད་སྒྲིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་། སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་
 པོས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ཡུལ་ཚུགས་ཁག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་
 བཅས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ན་མས་བྱངས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ལུག་སྐོར་མིན་པའི་དཔངས་ཁྲོད་
 གསོ་རིག་ལག་ཅལ་གྱི་ཉ་མས་སྒོར་ལུག་ལུ་མ་ཚོགས་པ་ན་མས་སྒྲགས་བཞུགས་
 གྱིས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་ལ་སོགས། གསོ་རིག་གི་གཞུང་རབ་ལུ་ཅུ་ཉི་ལ་
 ཅན་བཅས། ཁོར་ལ་སྒྲོབ་མ་ལ་བརྒྱ་ཅན་ལུང་། དེ་ལི་རྒྱལ་ཁྱུ་བོད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་གཞུང་ཁྲུགས་ཆ་ཚད་པར་ལུང་།

དེ་ནས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ཁྲུགས་ཟེར་བ་ལྟར། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་
 ལྷ་པ་མཐའ་གཅི་པོ་ཉི་ལྔ་བྱང་གཉིས་ལུ་དུ། བདོར་ན། རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་
 ཚུགས་དང་བརྟན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འདི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་བཞད་པ་
 ལྟར་གོར་འཕེལ་འགོ་བཞིན་གནས་སོ།

དེ་ནས་བཅན་པོ་ཁྱི་སྐོར་ནི་བཅན་ཀྱི་སྐུ་རྒྱལ་བོད་ཤིང་ལུག (755)
 མོར་མང་ཁྲོའོ་ནང་ཁུལ་རྒྱལ་དང་“ཨན་མི་རྒྱལ་ཟིང་”ལངས། “ཨན་མི་རྒྱལ་

[illegible][illegible]

རྩོམས་པ་ × × × × × × × × ར་མོ་གཅེས། རྩོམ་ཁྲི་
 གིས་ × × × × × འབྲུག་པའི་དབྱ་ × × × × ×
 × × ཆབ་སྲིད་ཆེན་མོ་མཇུག་ × × × × × བཀའ་
 སྲོལ་ཆེན་མོ་གསལ་དང་ × × × × རྩོ་བ་ཉེ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་ལ་
 དཔེན་དུ་པའི་མེས་པ་དགའ་བ་བྱས་སོ། བཅན་མོ་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་
 རྩོམས་སྐུ་ལའ་བཀའ་སྲོལ་གྱི་རྩ་ཆེ་བས། ཆབ་སྲིད་གར་
 མཇུག་དོ་ཙམ་རྒྱུ་ཡང་ལེགས་སྟེ། རྩོམ་ཁྲི་སྐུ་གཏོགས་པའི་
 རྩལ་དང་མཁར་མར་པོ་བཅོམ་སྟེ་བསྐྱེད་ནས། རྩོམ་ཉེ་འཁོར་འགྲོ་
 མར་ཏེ་རྩོམ་སྐུ་སྟེ། ས་ཅིག་ཅིར་ཉལ་རྒྱུ་དཔེ་དང་རྩལ་ལྟ་
 ཁྱིམ་ལ་ཏེ། རྩོམ་དཔེ་འཇལ་རྒྱུ་བཅུག་སོ། དེའི་འོག་རྒྱུ། རྩོ་
 རྩོམ་ཉེ་འཁོར་མར་དེ་སྟོང་སྟེ། རྩོམ་སྐུ་མར་པོར་མར་རྩལ་
 པོར་བྱས་ནས། པོར་ལ་དཔེ་འཇལ་རྒྱུ་མ་ཅད་སྟེ། བཅན་
 མོ་རྩལ་སྐུ་པའི་ཆོར་ན་ལམ་རྩོམ་ཁྲི་གིས། རྩོམ་ཁྲི་ཐོབ་དང་།
 རྩོམ་ཁྲི་མོ་མར་ཀོང་གིར། པོར་རྩོམ་དཔེ་མཁར་པའི་བཀའ་
 སྲོལ་གྱི་མཁོ་ཆེན་མོ་གསལ་དང་ནས་ཀོང་གིར་དྲར་པའི་དཔེ་མཁར་.....
 དཔེན་ཆེན་མོར་ཞུ་མཆི་མས་རྩལ་རྩལ་ཐོགས་ལྟ་མཇུག་དང་རྩོམ་
 ཉལ་སྐུ་ཁྲི་པའི་གཉིས། བཀའ་སྲོལ་དེ་ཀོང་གིར་དྲར་སྐུ་ནས།
 ཅིའུ་ཅིར་གྱི་རབ་པོ་གསལ་སྐུ་དང་ཐབ་མོ་ཆེན་མོ་བྱས་ཏེ། པོར་
 རྩོམ་ཁྲི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ནས། རྩོམ་མོ་བཀའ་སྲོལ་ལས། རྩོམ་ཀློང་
 པོར་མར་ཡང་། ཀོང་གི་མཁར་ནས་སྐུ་ཉེ་འཁོར་མ་ཅིའུ་ར་
 སྐུ་ནས། ཀོང་གི་ཐབ་སྟེ་རྩོམ་ཁྲི་པའི་ཁྲིའུ་མ་ཅིའུ་ར་

ཤིང་ཐང་ (785) ཨོ་མཚན་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེ་མཚན་ཁྱོག་མང་པ་ལྟ་བུ་ཉི་.....
 བཟོངས་ (ཡང་དེ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུར་གཞི་མཁ་ནས་གཤེགས་ཟེར་)
 བར་སོ་ལྷ་ར་རི་ལ་བཞུགས། གལ་ནི་ཡལ་གྱི་རྒྱལ་དོན་གཤམ་ན་བཞུགས།
 དེ་ཡི་མཐུན་ན་རྩིང་ཞིག་ལྟར་ཡོད།

ཡལ་མཚན་པོ་འདི་དང་། ལུམ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་མེ་ཏོག་སྟོན་ལ་སྐྱུ་
 ཁྱི་མཚན་པོ་དང་། ལུ་ཁྱེ་མཚན་པོ། ལུ་ཅག་མཚན་པོ། ལུ་ཏིག་མཚན་
 བཞི་ལྟར། ཡལ་དཀོངས་པ་རྣམས་རྟེན་སྐྱུ་ལུ་ཁྱེ་མཚན་པོ་མི་འཇིགས་
 ཤིང་གཞི་ཁྱི་ལ་མངའ་གསོལ་པོ།

བཟུང་། ལུ་ཁྱེ་མཚན་པོ་དང་། ལུ་ཅག་མཚན་པོ། ལུ་
 ཏིག་མཚན་པོ་ལྟར་རྒྱུ་ལྟར་དང་། ལུ་ཁྱེ་སྐྱུ་ལྟར་ལྟར་གསུམ་སྟོན་པ།
 རབ་པ་བཟུང་ལྟར་འཇིགས་ནས་ཁྱུ་ལ་འགའ་པ་ལྟར་སྐྱུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ་.....
 ལྟར་སྐྱུ་ལྟར་།

ཡལ་ཁྱི་སྤྱོད་ཁྱེ་མཚན་དང་། ལུམ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་མེ་ཏོག་སྟོན་ལ་སྐྱུ་
 བཞི་འབྱུངས་པ་ལས་ཆེ་བ་ལུ་ཁྱི་མཚན་པོ་སྐྱུ་རྒྱུར་ཏུ་ནས་གཤེགས། བར་
 སོར་བཞུགས་ཟེར། གཞིས་པ་ལུ་ཁྱེ་མཚན་པོ་མོད་རྩེ་ལྟར་(762) ཨོ་
 འབྱུངས། གཞུམ་པ་ལུ་ཅག་མཚན་པོ་རྩེ་ཡོད་(763) ཨོ་འབྱུངས། བཞི་
 པ་ལུ་ཏིག་མཚན་པོ་ཤིང་འབྱུག་(764) ཨོ་འབྱུངས།

སྐྱུ་ལུ་ཁྱེ་མཚན་པོ་དཔྱད་པོ་ཉེར་གཞུག་ཤིང་ཐང་ (785) ཨོ་.....
 (དེ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་དཔྱད་པོ་ཉེར་ཐང་མ་ཉེར་དཔྱད་ཟེར་) ཁྱི་མང་.....
 གསོལ། བཟན་པོ་ཏུ་ཡོད་བཟའ་མེ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། ཡལ་
 ཆེ་ཁྱི་སྤྱོད་ཁྱེ་མཚན་གྱིས་ལྟར་རང་ཉིད་ལྱི་བཟན་པོ་གཞོན་པ་པོ་ཡོད་བཟའ་.....

རྩོམ་པ་ཀྱི་འཕྲིན་ལྗོངས་ལྟུང་། བཅོན་པོ་འདིས་དཔེ་བཅུ་ལྔ་ཁྲི་མས་བཞུར་།
 ཡུལ་མེ་ལྷགས་དཔྱོད་པས་རྫོགས་པའི་མྱིའ་རྩུ་ས་དང་ཁ་འབྲུག་ལྷ་འདུལ་བ་.....
 དང་མཛོན་པའི་མཆོད་པ། བསམ་པས་ལྷ་མཛོད་རྩེ་དང་མཛོན་པར་བྱང་
 རྒྱལ་པའི་མཆོད་པའི་རྩེ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུ་གས། མཆོད་རྩེན་ཆེན་པོ་བཞི་ལྔ་
 གཏུགས་དང་། དཔུ་ཆེའི་བྱ་འདུལ་ལྷགས་ལག་གིས་ཆེལ། དར་པོ་
 ཆེ་དང་། འཕམ་ཆེན་པོ་རྩ་མས་བྱུར། མཆོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྟུང་། མྱིའ་
 བ་དེའི་མེར་ཁག་ནང་ལུ་ཞེ་བཅོན་པོའི་ཞལ་ནས། ངའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་ལག་
 ཁང་འདི་རྩ་མས་ལ། རྩེད་བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྩེ་ལྷགས་དང་།
 མཆོན་ཆ་མ་གཏོགས་པ། གཞན་གསེར་དུལ། གཡུ་ལྷ་རྩིག་ལ་སྐྱུགས་
 པའི་དངོས་པོ་གང་ཡོད་ལྟུང་ཅིག་གཏུངས་པས་ཆེའི་བཀའ་བཅོན་པས། ལ་
 ལས་ནི་གསེར་དུལ་འི་ན་པོ་ཆེ་མང་པོ་ལྟུང་། ལ་ལས་ནི་གཡུ་དང་མེར་དར་
 ཐབ་ལྟུང་། ལ་ལས་ནི་སྐོས་དང་རྒྱན་ལྟུང་། ལ་ལས་ནི་སྐོས་ལྟུང་པོ་དང་ར་
 སྐྱུག་ལ་སྐྱུགས་པ་ལྟུང་པས་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། རྩེད་བོད་འབངས་རྩ་མས་
 དང་པ་ཆེ་རྒྱུར་བྱུང་རེ་ཆེ། ལ་ལས་ནི་ཞོར་དཔག་མེད་འདུལ། ལ་ལས་ནི་
 རེ་རྒྱལ་མིན་པ་མི་འདུལ་ཡོ་ཞེས་གཏུངས་པས། བོད་འབངས་རྩ་མས་ན་རེ།
 དང་པ་ཆེ་རྒྱུར་ཡོད་པ་མ་ལགས་ཏེ། ལྷག་པོ་རྩ་མས་ལ་འདུལ་རྒྱ་ཡོད། དུལ་
 པོ་རྩ་མས་ལ་འདུལ་རྒྱ་མེད་པས་ལན་ཞེས་བྱས་པས། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས།
 ངའི་མངའ་འོག་འདིར་མི་རྩ་མས་ལ་རྩོགས་བྱུང་འདི་ཅམ་འོང་བ་མི་འོས་.....
 གཏུངས་ཏེ། རྩོགས་ལྷག་ལན་གཏུམ་རྩོགས་པས། ཡོ་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 ལྷག་པོ་རྩ་མས་ནི་སྤར་རྩུང་ལྷག། དུལ་པོ་རྩ་མས་སྤར་བཞིན་རྩོགས། ཞེས་
 འཁོད། ལུ་ཞེ་བཅོན་པོས་རྩོགས་ལྷག་ལན་གཏུམ་རྩོགས་ཞེས་པའི་རྒྱུར།

ད་ལྟ་ཕྱི་ནང་གི་མཁའ་པ་མང་པོར་རྟ་རྟ་རམ་འདྲ་མིན་རྟ་ཚོ་གསུམ་བ་རྟེ།
 ལ་ལས་བཅན་པོ་འདིས་ཆར་མྱིད་པོ་གཅིག་དང་ཆ་བ་བརྟན་ལས་བརྟུངས་པོ་
 མེད་པས་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་རྟོགས་མི་བྱུང་ཟེང་། ལ་ལས་བཅན་པོ་
 འདིས་ཆབ་མྱིད་པོ་བརྟན་བརྟུངས་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་རྟོགས་པོ་
 བ་ཕྱིར་ཟེང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བཅན་པོས་རྟོགས་ཐུག་ལན་གསུམ་
 རྟོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་གལ་ཕྱིར་ལྟ་དང་ཡོངས་ཀྱི་འགའ་བ་ཕྱིར་ལ། ལ་
 རྟུག་མོག་ཆ་བ་ནས་ཡོར་མི་མྱིད་པ་ཞིག་ཕྱིར་ཟེང་། ལོན། རྟོགས་ཐུག་
 ལན་གསུམ་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་ཡོད་དམ་ཟེང་། གལ་ཏེ་བྱུང་ཡོད་ན་
 དེས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཕྱིར་དམ་ཞེ་ན། བཅན་པོ་འདི་འཇུག་ཀྱང་།
 མངས་བྱུང་ཚོས་ལུགས་བྱ་ཆེར་ཕྱིར་ལ་བར་བརྟེན་བརྟན་པ་རྟུགས་ཀྱི་རྟོགས་པོ་
 ལུགས་ཉིན་བཞིན་རེ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་བརྟན་པ་འགའ་ཞིག་དཔར་རྒྱར་གལ་ཕྱིར་
 ཏུ་བྱུང་། ཆབ་མྱིད་ལ་མེ་བྱུག་དང་མད་གར་མྱིད་དཔར་འཛིན་རྟུགས་དཔར་
 བརྒྱར་གལ་ཕྱིར་ནང་ཁུལ་གྱི་འགའ་བའང་རྟོར་ར་ཅན་ཏུ་བྱུང་། དེ་བཞིན་
 མགར་རྟོར་བཅན་མོགས་ཀྱིས་ཐང་ཁའི་ལ་མིག་དཔེ་བརྟུག་ཏེ་ས་ཞིང་ཁག་པོ་
 དཔྱེ་ནས། ས་ཆ་ཁག་གཅིག་འབངས་རྟུགས་ལ་རྒྱུད་དེ་ཞིང་འདེབས་ལས་
 ཕྱིར་བརྟག་པ་དང་། ཁལ་མོགས་ལས་ལུགས་བརྟགས་པ་ཕྱིར་། ལོན་ལྟར་
 རྟུགས་དེར་ཞིང་ཐན་བདག་པོ་རྟུགས་ཀྱིས་ས་ཞིང་གི་དཔྱེ་མཆོག་ལས་གཏོར་བ་
 དང་། རང་རྟུང་གར་གར་གྱིས་རྟུང་ལས་འདོན་གྱི་ཁལ་ཕྱིས་ཐང་ཏུ་
 བརྟར་བ། འབངས་ཞིང་འཕྲོག་པ་མོགས་ལུགས་རྟུགས་འབངས་ཁག་གཅིག་
 རྒྱར་བཞིན་ལུགས་ཐག་གི་གནས་ཀྱི་རྟུངས་པ་ཕྱིར་། དེར་བརྟེན་ལུ་ཞེ་བཅན་
 པོས་གསེར་ཁྱིམ་འཁོད་ཐམ་གཏུ། རང་རྟུང་གར་གར་གྱིས་ཁལ་ཕྱིས་རྒྱར་

བ་དང་། འབངས་ཞིང་འཕྲོག་པ། ས་ཞིང་གི་དབྱེ་མཆོམས་མེད་པ་མཛོ་
 བ་བཅས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། འབངས་ཞིང་སྒྲགས་པ་ན་མས་སྤྱིར་སྤྱོད་
 དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་རེད། ཡིན་ནའང་མངའ་བདག་དང་སྤྱི་ཏུག་
 རྒྱལ་སྤྱིམ་ཤུགས་ཤིང་མཆོ་འཛོགས་པ་བྱས་སྟེ་མས་འབངས་ཁག་གཅིག་སྟེ་.....
 མཐུད་ནས་དབུལ་མོངས་ཉམས་ཐག་ཏུ་སྤྱོད། སྟ་ནི་བཅན་པོས་སྟོགས་སྤྱིམ་
 སྟོམས་པའི་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་ཆེད་སྤྱོད་ཡང་བཟུད་མར་བཀའ་ལན་གཉིས་ཅན་
 ཐབ། འོན་ཏེ་དོན་དངོས་ཆོག་བཅན་པོའི་འདོད་ཚུལ་འགྲུབ་སྤྱོད་པར་
 བཞག། མངའ་བདག་དང་སྤྱི་ཏུག་རྒྱལ་སྤྱིམ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཐག་ལ་གཞོད་
 སྤྱོད་བྱུང་བས་འཁོན་འཛིན་རབ་ཏུ་བཅངས་ཏེ། དུམ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ཡིས་
 ཏུག་སྤྱིར་ནས་ཉམས་སྟེ་སྟ་ནི་བཅན་པོ་ཤོངས། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་ཆབ་
 སྤྱོད་པོ་གཅིག་ཟེ་བཏུན་ཅན་(ལ་ལས་པོ་གཅིག་ཟེ་བཏུད་དམ་པོ་བཏུན་ཡིན་
 ཟེར) བཟུངས། དུམ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ཡིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྟེ་སྟ་ནི་བཅན་པོ་
 ཤོངས་དགོས་པའི་སྤྱོད་མཆོག་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་དུམ་ཆེ་སྤྱོད་བཟའ་ནི་སྤྱི་ཏུག་འཕྲུར་པ་
 ཅན་ཞིག་གི་ཏུ་མོ་ཡིན་སྟེ་མས། སྟ་ནི་བཅན་པོས་སྟོགས་སྤྱིམ་སྟོམས་དགོས་
 པའི་བཀའ་ལན་གསུམ་ཅན་ཐབ་པ་དེས་སྤྱི་ཏུག་ཆོའི་ཁེ་ཐག་ལ་གཞོད་འཆོ་.....
 བྱུང་བས་ཤོག་སྤྱིམ་སྤྱོད་ཆེད་གིས་ཤོངས་པ་རེད་ཟེར། ཡང་ཁག་གཅིག་
 གིས། སྟ་ནི་བཅན་པོའི་བཅན་པོ་མོ་མོ་ཡང་བཟའ་ནི་སྤྱོད་ཏུ་ཡབ་རྗེ་ཁྱི་སྤྱོད་
 རྗེ་བཅན་གྱི་བཅན་པོ་གཞོན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ནི་བཞིན་གྱི་དབྱེ་ལ་
 འཁོར་བཟང་བ་དང་། སྤྱི་བྱེད་ལེགས་པ། དག་འཇམ་ཞིང་བཟུན་བཅོས་
 ལ་མངའ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡབ་རྗེ་ཁྱི་སྤྱོད་རྗེ་བཅན་ཡིན་ཏུ་མཉེས།

དེར་ཆེ་སྒྲོང་བཟའ་སྒྲིང་ནད་ཡངས། གཤེད་མ་བཏར་ནས་མོ་སྒྲོང་བཟའ་
 གཤེད་ཏུ་བཏར་པས་སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པས་སྒྲོག་པ་ལྟ་བུ། དེར་བཞེན་སྒྲིབ་
 བཅན་པོ་ཤར་ལས་པ་ཡོད་ཟེར། བཤད་ཆུང་པ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་ན་འདྲ་འགལ་
 བ་ཉི་མ་ཡིན། དོན་ཏུ་སྒྲུབ་གནས་ཤིས་ཆེ་སྒྲོང་བཟའ་དང་། མོ་སྒྲོང་
 བཟའི་དཔལ་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཡོད་སྒྲུབ་ནས་སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པོ་ཤར་ལས་པ་
 ཉི་མ་ལས་པོར་མཆོང་ལུག། སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པོའི་ཤིས་ལས་ཆོས་ཀྱི་
 བར་མའི་གཤམ་དོན་མཐུན་ན་ཡོད། མིང་ལ་ཉི་མེས་པོ་ཟེར་རྒྱུ་དེ།

དེ་ནས་སྒྲོང་མོ་སྒྲོང་ཆུང་སྒྲོག་གཞུག་པ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མར་གདན་དུ་འཇུག་
 དཀོས་ཀྱང་། མར་ཡལ་རྒྱེ་དང་ཞང་རྒྱལ་ཆ་ཉི་མར་གཉིས་འཇོག་སྒྲིང་
 མི་སྒྲོག་གཉིས་མར་འཇོག་ཏུ་འཇུག་ནས་སྒྲོག་གཅིག་འདྲ་ཆུང་མོ་སྒྲོག་མར་དུ་.....
 སྒྲོག་ཆུང་སྒྲོག་དེར་སྒྲིབ་པས་སྒྲོག་པ་ཞང་གི་ཏུ་དུ་ཡོད་གིས་རྒྱེ་སྒྲོག་.....
 བཤད་སྒྲོག་མར་དེ་ཞིག་མ་སྒྲིབ་ཞུས་པས་སྒྲོག་ཏེ་ཆུ་མི་ཤར་ནས་དུ་ཡོད་པོར་...
 བཤད། སྒྲོག་པོ་འཇོག་གིས་ཞུས་ཆུང་འདྲར་གཞུག་དང་དཔལ་གཞུག་པཅད་
 དེ་སྒྲོག་དེ་ཞིག་ཉི་མར་ཏུ་སྒྲོག་པས་མཐར་ཆུང་གདན་དུ་འཇུག་ཏེ་ཆུ་མི་སྒྲིང་པ་.....
 བཟོ་པར་ཆོས་པ་ན། སྒྲོག་པོའི་ལུས་འཇོག་པ་ཞང་སྒྲོག་པ་སྒྲིག་ཆུང་སྒྲོག་
 བཟོ་པས་པོ། དེ་མི་པར་པོ་དོན་མཐར་མདའ་ཏུ་བཅུག་པ།

དེ་ནས་སྒྲོག་པ་ཞིག་པ་སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པོ་སྒྲིབ་པ་མར་འཇུག་པོ། མཆོན་
 གཤེད་ཏུ་སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པོ་མདའ་ན་མེགས་མཆོང་པོ་ཡང་ཟེར་(དེར་ཡང་.....
 དེ་པ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབ་ཤིང་འཇུག་པོ་མདའ་ན་མེགས་མཆོང་པོ་དོན་.....
 གཅིག་མིང་གི་ནུས་ཡངས་ཡིན་པ་ལྟར་ལ།) དཔལ་པོ་ཉིང་པ་ཞི་པོ་པོ་པོ་.....
 (787) མར་རྒྱལ་སྒྲིང་བཟའ། དཔལ་པོ་ཉིང་དཔལ་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་པོ་

བཞེས་གཞིན་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་ལྷན་ཁྲུང་ས་པ་རྟེན་སྐྱེས་གཙུག་
 ལ་དང་། ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུའི་བཅན། ཁྱིམ་ཚུགས་ཀྱི་བཅན་རལ་པ་ཅན། ལྷ་
 རྟེན། ལྷན་ལྷུང་བཅས་སོ། ། བཅན་པོ་འདི་ལྟ་ན་ཆུང་པའི་ཏུས་དེར་བན་དེ་
 བན་གཤམ་ཏན་དང་། བན་ཏི་ཆུང་ཏིང་འཛིན་མོགས་ཀྱིས་ཁོན་པོ་བྱས་
 བས་མིན་བརྒྱུད་སྟེ།

བཅན་པོ་འདི་མི་ལྟ་བུས་ལྟ་བུ་གར་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་པོ་ལ་ལ་ལྟ་བུ་དང་།
 རྟེན་ལེན། བལ་པོ་རྩི་གར་མོགས་ལྟ་བུ་དང་སྟེ། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལོ་དང་ལྷ་
 བརྒྱུད། བཅན་པོས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ར་ཆེ་པས་ལྷ་ཁང་གི་ལ་ཅམ་ཞིག་ཅིག་
 སོ་གཏུངས་པས། རྒྱུ་དཔོན་ལའང་ལའན་གྱིས་ཉི་ལ་ལ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཅུ་
 ཅ་གཅིག་ཡོད་པས་པོད་འདིར་མི་པོར་ཞེས་བྱས་པར། རྒྱ་བ་ཅམ་ཞིག་ཅིག་
 གཏུངས་པས་པོར་རྒྱུ་ལྟེ། ལོ་ན། རྒྱུ་ཆུང་ཅམ་ཞིག་ཅིག་གཏུངས་
 པར་རྒྱུ་ལ་ལ་ཆུང་གསལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཆུལ་བཞིན། ལྷུང་འབྲོག་མང་
 ལངས་ཤིག་ཏུ་ཅིག་པར་བཀའ་རྒྱུ་ལ་པས་ཁོན་པོ་ལྟ་བུས་ལྷུང་འབྲོག་མང་ཏུ་
 ལྷ་ཁང་བཅིགས་ན་རྒྱུ་པར་བྱས་ཉེན་ཡོད་ལྟེ། ལམས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
 བཞིན་ལྷ་སའི་ཉི་འདྲ་བས་ར་ལ་སྐར་ཏུ་སྐར་ཆུང་རྩི་རྩི་དཔྱིར་སྐྱེས་ལྷ་ཁང་.....
 བཞེད་ས་ (ལམས་པའི་དགའ་རྟེན་ཏུ་སྐྱེས་ཏུ་དགའ་རྩུང་རྩི་རྩི་དཔྱིར་སྐྱེས་ལྷ་
 ལྷ་ཁང་བཞེད་ས་མེར་འཁོད་) པོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་.....
 དད་པ་བྱེད་དཔོས་པའི་བཀའ་བྱིས་ས་བརྒྱལ་ཅིང་ལན་འཁོར་ཏུ་བཅུག་.....
 པའི་སྐྱོར་སྐྱར་ཆུང་རྩི་རིང་ལ་འཁོད་པ་གསལ་གསལ།

“ ༦ । ། འབྲུལ་གྱི་ལྷ་བཅན་པོ་ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།

དལ་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་བཟུང་པར་གཅིགས་བཞུགས་པ།

|འབྲུག་གི་ཉ་མཆན་པོ། ཟུང། ཁྱིའི་མཆན་གྱི་མིང་
 ལ། སངས་བྱུང་གི་ཚུལ་མཛད་ན། ར་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 ལས་ཚུགས་པ་མཆིགས་མིང་། དགོན་མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་
 མཆིགས་པ་དང་། ཟུང་གི་འདུག་མཛད་གི་མིང་ལ། མིང་གི་ཁྱི་
 ཚེ་ལས་ཚུགས་པར། གཙུག་ལག་ཁང་མཆིགས་ཅི། དགོན་
 མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་མཆིགས་པ་དང་། ཟུང་གི་ཁྱི་གཙུག་མཆན་
 གྱི་མིང་ལ། བལ་མར་གྱི་ཀུ་ཚད་དང་། མཆོང་ལྷུང་གཙུག་ལག་
 ཁང་མཆིགས་ཅི། དགོན་མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་མཆིགས་པ་དང་།
 ཡང་གྱི་ཁྱིང་ཁྱི་མཆན་གྱི་མིང་ལ། བལ་མར་གྱི་མཐམ་ཡམས་ལས་
 ཚུགས་པ། དཔུང་མཐར་གཙུག་ལག་ཁང་མཆིགས་ཅི། དགོན་
 མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་མཆིགས་པ་དང་། ཉ་མཆན་པོ་གྱི་ཁྱིའི་
 མཆན་གྱི་མིང་ལ་ཡང་། སྐར་ཁུང་གཙུག་ལག་ཁང་ལས་ཚུགས་
 པ་མཆིགས་ཅི། དགོན་མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་མཆིགས་པ་ལས་
 ཚུགས་པ། གཏུང་ར་མཐུད་ཀྱིས། འདི་ལྷུང་སངས་བྱུང་གི་ཚུལ་
 མཛད་པ་འདི། ཉམ་ཏུ་ཡང་མ་ཞིག། མ་ཤར་ན། ལེགས་པ་
 དཔག་ཏུ་ཟུང་པར་འབྱུང། ཤར་ཅི། ཞིག་གལ། ཟུང་པར་བྱུང་
 བ། སྒྲིག་པ་ཤར་མཆོང་པར་འོང་པས། ད་ཟུན་ཆད་ན་མ་ན་མ་
 ཉམ་ཞར། འབྲུག་གི་ཉ་མཆན་པོ། ཡང་གྱི་ཁྱིང་ཁྱི་མཆན་གྱི་
 མིང་ལ། དགོན་མཆོག་གཙུག་གི་རྟེན་མཆིགས་པ་དང་། སངས་
 བྱུང་གི་ཚུལ་མཛད་པ་ཟུང་གཏུང་མ་ཞིག་པར། གཏུང་ར་མཐུད་
 ཀྱི་མིང་ལ་ཉམ་མཆོང་ཞེས་འབྱུང་པ་ལས་ཚུགས་པ། མཆན་པོ་

ཡམ་ཐུག། རྩོམ་ཀློག། གྱིང་དབྱ་རྒྱུར་དང་སྒྲ་མར་རྟེ།
 གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་རྩི་རིས་ལ་བྲིས་པ་བཞིན་ཏུ་ཡང་མཛད་་་་
 རོ། འདི་ལྟར་ཡབ་ལྟེས། གཏུང་རབས་རྒྱུད་ཀྱིས། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཙུགས་ཤིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མཛད་
 པ་འདི། གཅིས་རྒྱས་ཅི་ལ་ཡང་། རྟིག་གོ་ཞེས་མ། མ་ལེགས་
 མོ་ཞེས། མོ་དང་མྱི་ལྟས་ལས་རྩལ་ལྟ་ཅིར་ལྱུང་ཡང་ཅད་ཉེ།
 མྱི་གཞིག་གོ། མྱི་ལྟར་རོ། དེ་སྐད་ཅས། ཆེ་རྒྱུད་ལྟས་
 གསལ་དུ་གྱིས་ལྟར་། དེ་ལྟར་མྱི་མཛད་རོ། བཅན་པོ་དཔོན་
 ཐུག། ལྷ་རྩལ་ཏུ་བཀྲུགས་པ་ཡན་ཅད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་
 བདག་མཛད་པ་མན་ཆད་ལྟར་། དག་སྒྲོང་ལས། དག་བའི་
 བཤེས་ཉེན་བསྐྱེས་ཉེ། ཆོས་སྤྱདས་ཀྱི་ཅི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཏུ་བསྐྱེས་
 ཅིང་། མོད་མོངས་ཀྱིས་ལྟར་ཆོས་སྐྱབ་ཅིང་ལྟར་བའི་སྐོར་ཀྱི་
 གཅད། ཉམ་ཏུ་ཡང་མོད་ཡ་
 རབས་མན་ཅད། མོད་འབངས་ལས་ཐར་པར་གཞུང་བའི་སྐོར་
 ཀྱི་བགག་
 ཕར། དད་བའི་རྣམས་ལས་ཐར་པར་བཅུད་རྟེ། དེའི་ནང་ནས་
 རྒྱས་པ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལྷགས་ཉལ་ཏུ་བསྐྱོ་ཞིང་།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལྷགས་ལྟེད་བའི་རྣམས་ཆོས་འཁོར་་་་
 ཉམ་བྱའོ་ཅོག་གི་བཀའ་ལ་ཡང་བཏགས་ཉེ། ཆོས་འཁོར་ཀྱི་ལས་
 དང་དབང་ལྟེད་ཅིང་དག་བའི་བཤེས་ཉེན་ལྟེད་པར་བསྐྱེད།
 རབ་ཏུ་ལྟར་བའི་རྣམས། དེད་ཡབ་ཐུག་གྱིས་མཆོད་གནས་ལྟ་

གནང་བ་བཞིན་ཏུ་བྱས་ཤྱི། བཅན་པོའི། སྔ་ཐུང་ན་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཅུ་གསུ་ཤིང་མཆོད་པ་ཡང་། ལུ་ཏུ་མྱི་སྤང་
མྱི་ཤར་ཁེང་མཆོད་གནས་ལྷ་བཟྱའོ།

མདོར་ན། བཅན་པོའི། སྔ་ཐུང་དང་། བོད་ཁམས་ན།
དགོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་
པ་དང་སྤང་བའི་ཐབས་ཅི་ཡང་མྱི་མཛད་དོ། ཡལ་མྱིས་དཔོན་
སྤུང་།

གང་གི་རིང་ལ་ཡང་ཏུང་ཤྱི། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཅད་
པའི་རྟེན་མས་

ཡུང་མ་དཔལ་མ་ཞིག་པའི་ཆོས་སྤྱ་རྩ་རིས་གྱི་བྱིས་ཡིག་གི་མཛོ་
ནག་ལས་

འཕྲུང་བ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་མཛད་དོ། ད་མྱིན་ཆད་གཏུང་རབས་
རེ་རེ་ཁེང་ཡང་།

བཅན་པོ་ཡལ་སྤུང་གིས། འདི་བཞིན་ཏུ་ཡི་དམ་བཅའོ། དེ་ལས་
མནའ་ཁ་།

དཔུང་པ་དག་མྱི་བཟྱུ་མྱི་བཟྱུར་བར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
དང་འཇིག་

རྟེན་གྱི་རྩ་དང་མྱི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡུང་། དཔུང་ཏུ་གསོལ་
ཏེ། བཅན་པོ།

ཇི་ཇོན་ཀུན་གྱིས་ཡུང་དཔུང་དང་མོ་པོར་དོ། གཅིག་ས་
བནན་ད་པའི་

པལ་པ་ལོ། ”

ཡེ་ཤིང་ལཱི་མཱ་དྲ་དཀར་ལ་ལཱི་ལྷ་ཡུ་མཱ་དྲ། ཡེ་ཤིང་མཱ་མཱ་མཱ་ལ་ཡེ་ཤིང་ལྷ་ཡུ་མཱ་དྲ།

པས་མོད་འབངས་བདེ་ལ་བཀོད། བཟང་དཔུང་མོ་ལྷ་བཙུང་བཞི་བཞེས་

པའི་རུས། མེ་ཕུ་(817) བས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་འདུན་པ་མོ། རེ་མི་བཟང་མོ།

བསྐྱུལ་རྒྱལ་གཞིན་ན་ཡོད། བར་སོ་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་ནོར་གྱིས་བཀའ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

五

[illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

月曜月、火曜月、水曜月、木曜月、金曜月、土曜月、日曜月

ཡམ་ལུ་རིག་བཅོན་པོ་སངས་ན་ལེགས་མཁེང་ཡོན་(དེའ་ཐེང་འགའ་.....

[illegible]

ॐ छे प्र मने प्रम प्रल्लप्र म सि पठय मे पठन मय प ठव मे व्र वि

(806) ཨོཾ་ཨུཾ་ཨྩཾ་ མེ་བྱ་ (817) ཨོཾ་ཡམ་དཔོན་པ་ལྷོ་གམ་ནས་

[illegible]

གཞིན་སྒྲ་ཁབ་རྩ་བཞེས། བཀའི་སྒྲོན་པོ་ཁྲ་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་

མཛེད། རྒྱལ་ཁབ་མ་དང་ཏུ་བརྒྱུད། རྒྱལ་ཁོང་ཙམ་མཁོན་བརྒྱུད་མ་

པའོ།

ཡམ་རྩི་ཐུ་ཉི་ཤ་བཅོད་པོ་དང་། ཡུལ་རྩི་མེ་ལུ་བར་ཐུས་ཆུ་འཁྱུར་པ་

རྒྱུ། གཅོང་མ་དང་། དར་མ། རལ་པ་ཅན། ལྷ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལོ། སྐལ་ལྔ་
 དེར་རྒྱལ་བརྒྱད་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞིགས་ན། ཡམ་རྒྱེད་ཞོངས་པ་
 རྫོགས་རྒྱུ་ལྷ་སྐལ་ཀུན་པ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་དཀོས་གསུམ། འོན་
 ། རྒྱུ་སྐལ་གཅོང་མ་ཆོས་ལེགས་དཀར་པས་མིད་ཀྱི་བྱ་བ་སྤངས། སྐལ་
 གཉིས་པ་ཁྲི་དར་མ་ལྷ་རྒྱལ་བཅོན་གསུམ་རྒྱུད་རྒྱལ་ལ་ཤེས་བྱ་དཔལ་པ། མ་
 རབས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱལ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། མཆོན་རྒྱའང་སྤང་དར་མ་ཞེས་
 བཀྲགས། སྐལ་རྒྱུད་པ་གཉིས་སྐལ་ནས་དཀོངས་པ་རྫོགས། དེར་བཞེན་
 བྱང་རྫོན་ན་ལས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲོས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ལྷ་སྐལ་གསུམ་པ་ཁྲི་...
 གཞུག་ཞེ་བཅོན་རལ་པ་ཅན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ།

བཅོན་པོ་འདི་ཡི་སྐུ་རྒྱལ་སྐུ་བཀའི་རྫོན་པོ་བཀ་ཁ་དཔལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་...
 ཀྱིས་མཛད། ཁོང་གི་ཆབ་མིད་ཀྱི་བྱ་བར་གིན་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཤིང་།
 རྒྱལ་ཁྲི་ལས་ཆོས་བཞིན་བསྐྱངས། དེ་ཡང་ཁྲི་ལས་གི་ཐོད་ཀན་པོ་ལ་རབས་
 ར་ལས་ཀྱིས་སྤོར་པའི་མིད་པའི་ཁོག་ཏུ་བ་ཆེན་པོ་ལ་དོན་ལྷན་ཏུ་ཅ་གཉིས་སྐུ་...
 གསལ་པའི་བརྒྱུད་ལུ་པ་ཁྲི་ལས་ཆེན་པོ་ལ། ཁྲི་ཅེ་འདུམ་གཞེར་ཀྱི་ཁྲི་ལས།
 གསེར་མང་ག་བ་ཅན་ཀྱི་ཁྲི་ལས། རྒྱལ་ཁལ་དཔེ་སྤངས་ཀྱི་ཁྲི་ལས། མདོ་
 ཡོན་རྒྱལ་བཅད་ཀྱི་ཁྲི་ལས། དཀོན་ཅོག་གི་ཆོས་ཁྲི་ལས། རྫོ་མོ་མངའ་
 དུགས་ཀྱི་ཁྲི་ལས་དང་རྒྱག་ཏུ་ཞེ་པས། དན་ལ་ཆད་པ་གཅོད་ཅིང་བཟང་ལ་
 བྱ་དགའ་ཞེས། མཐོ་པའི་གཉའ་ནས་གཞོན་ཅིང་དཔའ་བ་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱུད་
 པའི་བཀའ་ཁྲི་ལས་ཀྱི་སྤོལ་བཟང་པོ་གཏོད། དེ་བཞིན་སྐལ་ཀྱི་བཅོས་ལུགས་
 བཞི་དང་། དཔུད་མཁན་ཀྱི་གཤ་ཅེ་ལ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྒྱུན་བརྒྱན།
 མཛོངས་པའི་མིག་བརྒྱ་གཉིས། སྐུ་ལྷ་གི་ཉེར་བརྒྱད། མོ་ལྷ་གི་ཉེར་

བཅུ་གཉིས། ལྷག་ཆུ་རྒྱལ། རྒྱལ་པོའི་གདན་བཞི། རྒྱལ་པོའི་གཤམ་བརྒྱད་
 མོགས་ལམ་དང་ལྷགས་མོལ་རུ་མ་གཏན་ལ་མཐུ། དེ་བཞིན་དཔལ་འཕྱར་
 སྐར་འཕལ་འཕྱོ་བའི་དམོས་མཁོ་མཆུངས་ཆེད་མཐུང་བཞིའི་རྒྱལ་ཁག་གཞན་
 ལ་དཔེ་ཐུངས་ཏེ་མེ་ཐུང་ཞོ་མོགས་ལ་མེགས་བཅས་གནང་ནས་ཐུང་བས་ཆོད་
 ལྷན་ཅན་རུ་ཕྱར་པོ།

རུས་དེར་ཐང་པོད་དཔར་མ་མཐུན་པར་དཔག་འཁུགས་ཡང་ཡང་.....
 ལངས། པོད་རུ་མེ་ནས་དཔག་ཐོང་མེ་བཅོ་བརྒྱད་ཅན་བཏང་ཞི། ཐང་གི་
 ལུལ་མཁར་མང་པོ་བཅོམ། རྒྱའི་ཏ་ཤང་དང་པོད་ཀྱི་མཆོད་གནས་ན་མས་
 གྱིས་པར་མི་དང་མནང་དཔར་མཛད་ནས་དཔོན་པོ་དཔྱེས་པའི་སྒྲིལ་མ་ལུལ།
 ཐིན་ཆད་ལམོན་མེད་པའི་སྐད་རུ་རྒྱ་ལལ་མེ་རུ་བའི་ས་མཆོམས་ལུ་བཅན་...
 པོ་དཔོན་ཞང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་དེ་དེ་བཙུགས། རྩ་པོ་པོར་ལ་ཉི་ཁྲའི་
 གཞུགས་བཞོད་ནས། གནམ་ལ་ཉི་ཁྲ་ཐུང་གཅིག། ས་ལ་བཅན་པོ་དཔོན་
 ཞང་མེད། སྐབས་དེར་རྩ་པོ་ལ་ཉི་ཁྲའི་གཞུགས་བཞོད་ནས་རྒྱ་པོད་དཔོན་
 ཞང་གི་མཛའ་མཐུན་མཆོན་ཚུལ་ཕྱེད་པ་དེ་རིགས་ནི་ད་ལྟའང་འཕྱྲངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྩ་རིང་ཆེ་མོར་དཔོན་ལུ་མཛལ་རྒྱ་འདུག། དེ་ནས་རྒྱའི་མེ་རུ་མན་ལ་
 པོད་ཀྱིས་དཔག་མི་བྱངས་པ་དང་། དེ་ཡན་ལ་ཐང་གིས་དཔག་མི་བྱངས་
 པའི་ཁས་མེན་བྱས། ས་ས་མཐུ། རྩ་རྩ་མཐུ་གནས་ནས། པོད་པོད་
 ལུལ་ན་སྒྱིད། རྒྱ་རྒྱ་ལུལ་ན་སྒྱིད་པའི་ཁྱིམས་མཛད། དཀོན་ཅོག་གསུམ་
 དང་། ཉི་ཁྲ་སྐར་གསུམ། ལྷ་སྐར་གཏན་གསུམ་དཔར་རུ་བཅུགས་ཏེ་མནང་
 རྒྱལ་དམ་བཅའ་བཞག་པོ། པོན་ཀྱང་རྒྱའི་དཔེ་ཐུང་འགའ་ཞིག་ཏུ།
 རུས་དེར་པོད་ནང་ལུལ་རུ་ཁ་གཤམ་འཕྱོ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་པོས་

ལྷགས་ཀྱང་ཉམས་ཞན་རྒྱུ་འབྱོར་བར་བརྟེན་པོད་ནས་བསྐྱེད་མར་མོ་ཉ་མེདས་
 གཞུམ་མངགས་ཏེ་མང་ཁྲོལ་མཛའ་མཐུན་མནའ་མེལ་ཡོད་པའི་རེ་བ་.....
 ལྷག་པ་རེད་ཟེར་འཁོད། དེ་ནས་མང་པོད་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་པ་དཔོན་
 ཞང་གི་མཛའ་མཐུན་ལ་བསམས་གཞིགས་མཛའ་དེ་སྐད་ཀྱི་དཔག་འབྲུག་...
 མི་ཡོད་ཆེད་རྒྱུ་པོད་ལྷགས་སྐད་(821)མང་པོད་ཀྱི་མོ་ཉ་རྒྱལས་མང་གི་...
 རྒྱལ་ས་རྒྱུ་ཡན་རྒྱུ་འབྱོར། བཅན་པོ་དང་། རྒྱུ་མེན་པ་ཁ་དཔལ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་ཡན་རྒྱུ་ལྷུ་པ་རྒྱུ་མང་གི་རྒྱུ་པོ་རྒྱལས་.....
 དང་བཀའ་ལྷོས་ལེགས་པར་མཛའ། པོད་ཚུ་ལྷག་(822)མང་མང་གི་མོ་
 ཉ་རྒྱལས་ལྷ་སར་འབྱོར། ཁོང་རྒྱལས་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེ་ལྷན་གཟུགས་
 མཛའ། རྒྱུ་མེན་པ་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྷགས་དཔོན་རེགས་བཟུ་ལྷག་
 ཅམ་དང་མང་གི་མོ་ཉ་རྒྱལས་ལྷ་སའི་ཤར་རོས་སྐྱེས་མོས་གནང་། ཚུགས་
 གཉིས་མཛའ་མཐུན་གྱི་མོ་རྒྱལ་ལ་རྒྱུ་གསོ་ཡང་ཡང་མཛའ། ལྷག་པར་རྒྱུ་
 རྒྱུ་པའི་ཀོང་རྒྱུ་མཛའ་པ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་མིང་ཀོང་རྒྱུ་པའི་པའི་
 ཁལ་རྒྱུ་བཞིས་རྒྱུ་ རྒྱུ་པོད་དཔོན་ཞང་གི་འབྲེལ་པ་ལྷགས་རྒྱུ་པོར་ལྷོད།
 དཔག་འབྲུག་རྒྱུ་མེ་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་དཔག་པོན་མཛའ་ལྷ་མེད་པར་རོས་.....
 འཛིན་གནང་། བཀའ་ལྷོས་མཛའ་སྐལས་མཛའ་བཅའི་རྒྱལ་པས་ཁེདས།
 མནའ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་རེད་གཞུམ་བཅུགས་པ་ལྷོ། གཅིག་གི་མང་གི་རྒྱལ་ས་
 རྒྱུ་ཡན་རྒྱུ་ལྷུ་པ་རྒྱུ་ཡོད། གཅིག་གི་མང་པོད་ས་མཛའ་མཛའ་མེ་ལ་
 བཅུགས། གཅིག་གི་རྒྱ་ས་གཅུག་ལག་ཁར་གི་མཐུན་རོས་རྒྱུ་པོར་རྒྱུ་
 འབྲུག་རྒྱུ་པའི་བཅུགས། རྒྱུ་ཡན་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པོར་དེའི་མོ་གྲུ་ཡིག་
 བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ད་རྒྱུ་པོར་གིས་ཡན་རྒྱུ་ལྷུ་པ་རྒྱུ་པའི་པོད་སྐད།

རྒྱ་པོད་ས་མཆ་མས་མེ་ཏུར་བཅུགས་པའི་རྣ་རིང་དེ་སྤྱོད་རན་མའི་མི་ཅིག་གིས་...
 རྒྱ་འབྱེར་བྱས་པ་རེད་ཟེར། རྣ་སར་བཅུགས་པའི་རྣ་རིང་དེ་ད་ལྟའང་དངོས་
 རྒྱ་མཐའ་རྒྱ་ཡོད། དེའི་ཤར་ངོས་དང་རྒྱུ་པོས་གཉིས་ལ་རྣ་རིང་གི་མ་ཡིག་
 དང་། རྣ་བྱང་གཉིས་རྒྱ་མནའ་མཐུན་སྒྲིས་མོལ་རུ་བཅུགས་མཁན་ཐང་བོད་
 རྒྱ་པོ་ན་མས་ཀྱི་མཆན་བཀོས་འདུག ཐང་བོད་མཐའ་མཐུན་སྒྲིར་དཔོན་
 ཞང་རྣ་རིང་རུ་བཀོད་པ་གཤམ་གསལ།

༦། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

འཕུལ་ཀྱི་རྣ་བཅན་པོ་དང་།

རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱ་རྩེ་རྒྱུར་རྟེ།

དཔོན་ཞང་གཉིས། ཆབ་སྲིད་གཅིག་རུ་མོལ་

བས། མཐའ་རུ་མ་ཆེན་པོ་མཐོང་དེ་གཅིགས་

བཅས་པ། བས་ཞང་ཡང་ཁྱི་འཕྱར་པར་རྣ་མི་

ལྷན་གྱིས་ཤེས་ཤིང་དཔང་བྱས་ཏེ་ཆེ་ཆེ་རབས་...

རབས་ལྷ་གཏམ་བརྗོད་རུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཅིགས་ཀྱི་རྣ་རིངས་ལ་གྲིས་པའོ།།

༧། འཕུལ་ཀྱི་རྣ་བཅན་པོ་ཁྱི་གཙུག་ཁྱེ་བཅན་

ཀྱི་ཞ་ས་བས། རྒྱ་རྩེ་རྒྱུན་རྒྱ་རིལ་རྟེ་རྟེ་རྟེ་རྟེ་

དང་། དཔོན་ཞང་གཉིས། སྐམ་དཀྱེལ་ཆེན་

པོས་ནི། འཕའ་ཡུན་ཡུལ་གྱི་ལེགས་ཉེས་ཅི་

ཡང་བཟུང་ཉི། ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོས་ནི། བཀའ་

རྒྱ་གྱིས་དགའ་པ་ལ་ཁྱི་ནང་བྱེད་པས། མང་

བོ་ཀུན་བདེ་སྲིད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་དགོངས་པ་.....
 གཅིག་ཡུན་རིང་པོར་ལེགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ལ་
 ནི་བཀའ་སྲོལ་མཐུན་ཏེ། གཉེན་སྲིད་པའི་སྲི་
 རྒྱ་ནི་དང་ལྷའི་ཁྱིམ་ཆོས་དགྲེས་པའི་རྩལ་སྤར་.....
 ཏུ་བཅེགས་པར་མོལ་ནས། མཇལ་རུམ་ཆེན་པོ་
 ནི་མཛད་དེ། བོད་རྒྱ་གཉིས། ད་ལྟར་ཏུ་
 མངའ་བའི་ཡུལ་དང་མཆོམས་སྤང་ཁིང་། དེའི་
 ཤར་སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡུལ།
 ཏུ་བཅེགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་བོད་.....
 ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཏེ། དེ་ལས་ཐན་རྩལ་དགར་ཕྱི་
 འབབ། དཔག་ཕྱི་དང་། ཡུལ་ཕྱི་མན་ལ།
 ཡིད་མ་ཆེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ཕྱི་བསྤང་ཁིང་
 གཏམ་དྲིས་ཏེ་བཟངས་ནས་ཕྱིར་གཏང་རོད་.....
 ཆབ་སྲིད་གཅིག་ཅིང་། མཇལ་རུམ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལྟར་མཛད་པས། དཔོན་ཞང་དགྲེས་པའི་བཀའ་
 སྲིད་ལྟན་པས་ཡུང་འབྲུལ་དགོས་ཏེ་ཐན་རྩལ་
 གྱི་ཕོ་ཉ་འདོང་བ་ཡང་། ལམ་རྒྱིང་པར་བྱང་
 བས། རྩ་བུགས་བཞིན་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར།
 ཅིང་ཀུན་ཡོག་ཏུ་རྟ་བཞེས་ལ། ཅེ་བྱང་ཆེག་ཏུ་
 རྒྱ་དང་ཕན་པ་ཐན་ཅད་ནི་རྒྱས་སུ་ཏུད་བྱ།
 ཅིང་ཕྱ་ལྷན་ཏུ་བོད་དང་ཕན་པ་ཡན་ཅད་ནི་.....

བོད་ཀྱིས་ཐུ་བྱུང་བ་ཤི། དཔལ་ལོང་ཉེ་ཞིང་
 གཉེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་བྱ། སྤྱི་ལྷ་དང་བཀུར་
 རྟེན་ལུགས་ཡོད་པར་སྐྱུར་རྟེ། ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ན་བྱུང་བྱུང་ནི་མི་ཞུང་། རྫོང་བྱུང་བྱུང་ནང་བ་
 དང་དགའི་མྱེད་ནི་མྱི་ཤམ་ཉི་མ་མཆོག་ལས་སྐྱུང་།
 བའི་མྱི་ཡན་ཅན་ཀྱང་དོགས་ཤིང་འཇིགས་པ་།
 མེད་པར་ས་ས་མལ་མལ་ན་བག་བརྒྱུད་ཉི། བདེ་
 བར་འཁོད་ཅིང་། རྒྱུད་པའི་བཀའ་འདྲིན་ནི་
 རབས་ཁྱིའི་བར་བྱ་མོ་བ། ཉན་པའི་རྒྱ་རྒྱུད་ནི་
 གཉི་ཆས་སྤེལ་སོ་མོ་ག་བྱ་བྱུང་ཉི། བོད་བོད་
 ཡུལ་ན་རྒྱུད་ཀྱང་ཡུལ་ན་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཆེན་པོ་
 རྒྱུད་ནས་གཅིག་པུས་བཅས་པ་འདི་ནས་ཞར་མྱི་།
 འཕྱར་བར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་།
 འཕགས་པའི་ནུས་དང་གཉི་ཆ་དང་གཟུང་།
 རྒྱུད་པ་ཡང་དཔར་བྱ་གསོལ་རྟེ། བཞེག་གི་
 རུས་པས་ཀྱང་བཤད། སྤྱི་ཆགས་བསད་དེ་
 མནའ་ཡང་ཐོར་ནས། གཅིགས་བཅས་སོ་
 གཅིགས་འདི་བཞིན་བྱ་མ་བྱས་སམ། བཞིག་
 བ། བོད་རྒྱ་གཉིས་གང་གིས་རྒྱུད་ཉེས་པ་ལ་
 སྤྱི་ཆ་ཅིང་། ཡན་བྱ་དཀྱུ་ཅི་བས་ཀྱང་གཅིགས་
 བཞིག་པ་ལ་མ་གཏོགས་སོ། འདི་ལྟར་བོད་རྒྱ་

གཉིས་ཀྱི་རྩི་ཚོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཤགས་.....
 མཐའ་བོར་རྟེ། གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིབ་མོར་
 བྱིས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཐུག་
 རྒྱས་བཏབ། རྩོན་པོ་གཅིགས་འཛིན་བ་ལ་
 གཏོགས་པ་ན་མས་ཀྱི་ནི་ལག་ཡིག་རྩ་བྱིས་རྟེ།
 གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་སོ་སོ་འཇུག་སྤྱལ་རྩ་.....
 བཞག་གོ།

༦། །འཕྱལ་གྱིས་ལྷ་བཅན་པོ་མི་ལྷེ་གཙུག་ལྷེ་བཅན་དང་། རྒྱ་རྩི་
 རྩན་རྩ་རྟེན་

ཀྱི་ག་རྩུང་རྟེ་གཉིས། ཆབ་སྲིད་གཅིག་རྩ་མོལ་རྟེ་མཇལ་རྩ་མཇུང་
 པའི་དཔོན་ཞང་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། མཇལ་རྩ་མཇུང་པའི་
 གཏན་ཆེགས་རྩི་རིས་ལ་བྱིས་པའོ།

༧། །འཕྱལ་གྱིས་ལྷ་བཅན་པོ་འོ་ལྷེ་སྤུ་རྒྱལ། རྒྱལ་རྩུང་ས་དོན་ཚུན་
 ཅད་ལྷང་ནས་ཐིའི་རྩེར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཇུང་བ་ཡང་། གངས་རི་
 མཚོན་པའི་ནི་དབུས། རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་ནི་མགོ། རྒྱལ་མཚོ་ས་གཙང་བ་ལ་
 གནམ་གྱི་ལྷ་ལས། ཐིའི་རྒྱལ་པོར་གཤེགས་རྟེ། གཙུག་ལག་ཆེན་པོས་ནི་ཡུན་ད་
 ཀྱི་སྲིད་བཅུགས། ཆོས་ཁྱིམས་བཟང་པོས་ནི་ཚུལ་གནང་། ཐུམས་པའི་
 བཀའ་རིན་གྱིས་ནི་ནང་གི་ཆེས་ཐུང་ད། དམ་ཐབས་ལམས་ནས། ཐིའི་དམ་
 བཏུལ་རྟེ། ཆབ་སྲིད་ནི་ཐིར་དབུ་མོག་ནི་སྤྲུང་ཞེང་བཅན་བ་ ནམ་
 ཞར་ ཐི་འཕྱར། ཐིན་ཐི་ཉམས་པའི་གཡུང་རྩུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནི་ནི།
 དེའི་ཐིར། ལྷ་ཚུགས་ཀྱི་མོན་རྒྱ་གར་དང་། རུབ་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་བྱིས་དང་།

118

བྱམས་པའི་བཀའ་རིན་གྱིས་ནི། མྱེན་པ་མེད་པར། མྱེན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲིམ་
 རྟེན་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་དང་ཡང་མཐའ་དང་ཅིང་འདུལ་པར་མཛད་ན། རྒྱ་
 དང་རྩ་ཞིག་གཉེན་བཅེས་པ། ལྷལ་ཁྱིམ་ཆེས་ཡིན་པས། ལྷག་པར་ཆབ་སྲིད་
 གཅིག་རུ་དབྱེས་ཏེ། བཅོམ་ཆུན་དཔོན་ཞང་དཔོན་པ་མཐུན་ནས། རྒྱ་རྒྱུ་
 ཞིང་ཤིན་ལྷན་ལྷན་སྤང་ཏེ་དང་། མཐའ་རུམ་རུ་མོས་ཏེ། བཀའ་ཁོན་རྒྱུང་པ་
 བྱི། སྤྱངས་ཤིང་གསལ་ད། དབྱེས་པ་གསར་ནི་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱང་ནས། དེ་
 རྒྱན་ཆད། བཅོམ་པོ་དཔོན་ནི་སྤྱེ་ཆེ་གཅིག་རྒྱ་རྒྱུ་ཞང་ནི་གསུང་རབས་
 གསུམ་གྱི་བར་རུ། བཀའ་ཁོན་གྱི་གཙུགས་ནི་མ་ལྷུང་། དབྱེས་པའི་སྤྱི་ལྷན་
 བཅོམ་ཆུན་ལྷན་དེ། སྤྱི་གཅིས་པ་ལས། བཀའ་སྤྱིན་ལྷན་པ་དང་། དཀོན་
 རྩེ་བཟང་པོ་ནི། རྒྱན་རུ་འཕུལ་ན། མཐའ་རུམ་གྱི་མདོ་ཆེན་པོ་གཅིགས་
 བཅོམ་པ་ལྷན་ལྷན་ཡང་མ་ལྷུང་། དཔོན་ཞང་མོས་དཔོན་རྒྱུང་ཆར་མ་ལྷུན་པར་
 བྱམས་ཤོངས་གྱིས་བཅལ་ཏེ། བར་གྱི་གཙུགས་རྒྱུང་པ་མཐུན་ཆེགས་གྱི།
 དོགས་སྤྱིག་གིས། ལེགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དོན། མྱེ་མྱེགས་ཤེད་པ་རུ་རྒྱུར་
 བས། དཔུ་ཆོད་གྱི་ཐབས་དང་། དཔུག་བཅོམ་པོ་དག་གྱུང་མྱེ་རུམ་རུ་མ་
 ཅང་ལྟེ། དཔུ་ལྷན་གྱི་ཆལ་རུ་རྒྱུར་དུ་གྱིས་གྱུང་། ཡོང་ཉེ་ཞིང་གཉེན་ལ་འཕུལ་
 གྱི་ལྷ་བཅོམ་པོ་ཁྱི་གཙུག་ལྷེ་བཅོམ་གྱི་ལྷ་ལྷན་ནས། མཐུན་པ་ནི། འཕུལ་གྱི་
 ཆལ་ཆགས། མཛད་པ་ནི་ལྷའི་ལྷགས་དང་མཐུན་ཏེ། བཀའ་རིན་ཆེན་
 པོས། མྱེན་གཉིས་སྤྱི་ལྷན་པ་ཤིང་། དཔུ་ཆོག་བཅོམ། བཀའ་ལྷན་གཉེན་
 ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་ཉེ་ལྷན་སྤང་ཏེ་དང་དཔོན་ཞང་གཉིས་འཕུལ་གྱི་དཔོན་པ་
 པ་ནི་མཐུན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུ་ཆབ་སྲིད་ནི་གཅིག་ལྟེ། སྤྱི་རྒྱ་གཉིས། རབས་
 ཁྱིམ་པའི་སྤྱི་དཔོན་མཐའ་རུམ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་རྒྱ་ལྷལ་རུ་ནི། ཀའ་ཤིང་

ལུ་ཡ་ཚུགས་ཤེས་པར་མི་འདྲུང་ཏུ། བོད་ཆེན་པོ་མའི་མྱེད་ནི་མྱེད་ཉག་མ་
 བུན། རྒྱ་ཆེན་པོ་མའི་མྱེད་ནི། ཅང་ཤེད་མ་དང་མ་ལུགས་མོ་ལྷན་གྱི་
 མའི་དཔུན་ཟླ་ར་བ་ཆེས་བཙུ་ལ་དཔྱིལ་འཁོར་ལ་འཛེགས་ནས། རྒྱ་ཡིས་
 གཅིགས་བཟུང་རོ། བོད་ཡུལ་ཏུ་ནི། མ་ལྷན་ལྷ་སའི་ཤར་ཚུགས་ཟླ་
 ཉིད་ཆ་ལ་ཏུ། བོད་ཆེན་པོ་མའི་མྱེད་མྱེད་ཉག་མ་བཟུང་། རྒྱ་ཆེན་
 པོ་མའི་མྱེད་ཅང་ཤེད་མ་གཉིས། རྒྱ་མོ་ཉག་གི་མའི་དཔུན་ཟླ་འཕྱིར་
 མ་ཆེས་ཏུག་ལ། དཔྱིལ་འཁོར་ལ་འཛེགས་ཏེ། བོད་ཀྱིས་གཅིགས་
 བཟུང་རོ། གཅིགས་ཀྱི་མདོ་རྩོམ་པ་ལྷིས་པ་འདི་ཡང་། བོད་
 ཆེན་པོ་མའི་མྱེད་མྱེད་ཉག་མ་དཔུ། རྒྱ་ཆེན་པོ་མའི་མྱེད་ཅང་ཤེད་མ་
 གཉིས། རྒྱ་མོ་ཡིས་ཕྱ་མའི་དཔྱིད་ཟླ་འཕྱིར་མ་ཆེས་བཙུ་བཞི་ལ། རྩོམ་པ་ལ་
 ཡི་གེ་ལྷིས་སོ། རྩོམ་པ་འདི་འདྲི་བའི་ལྷན་ཡང་། རྒྱའི་མོ་ཉ་ཐམས།
 འཕུ་ཤེད་ཤར་ཤིང་ཡོད་པ། རྩོམ་པ་དང་། ཐམས་ཅན་ཤན་དེ་རྒྱ་ཡོད་པ།
 □□ རྒྱ་ཡ་ཚུགས་པས་བྱས་སོ། གཅིགས་ཀྱི་མདོ་རྩོམ་པ་ལྷིས་པ་འདི་
 དང་འདྲ་བ་གཅིག། རྒྱའི་ཡུལ་ཤེད་ཤིང་ཡང་གཙུགས་སོ།

ཞེས་འཁོད། འདི་ནི་ཐང་བོད་དཔར་མ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩོན་ལྷན་ཐན་པོའི་བྱ་
 བ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དཔར་མཛོལ་མཐུན་མཉམ་
 གནས་ཡོད་པའི་ལྷན་མོང་གི་དེ་བ་འདི་མཆོན་ལུང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཏུས་
 དེར་ཐང་བོད་དཔལ་འཕུགས་ལྷན་འཇགས་ལྷ་མེད། དཔེན་ཞང་མཛོལ་
 བཅའི་དཔལ་ལ་ཅི་དགར་རོལ་བཞིན་གནས་སོ།

དེ་ནས་བཅན་པོས་དགེ་བཅུ་འབྲུག་གི་ལྷན་བཟུང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཤེ་ཏེ་
 བ་མི་ཏ་དང་། སྤེལ་མོ་ཉི། རྒྱ་མོ་མི་ལ་མེགས་ལྷན་དངས། མོ་མོ་

བ་ག་བ་ད་པལ་པཆེགས། ཅན་རྩ་ལྷུ་ལྷུ་མཆོན། བརྟེ་ཡེ་ཤེ་ཤེ་ཡེ་ཤེ་
 ཆོས་ཏུ་མ་བརྟུར། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ།
 སྐད་ལམ་ཐེག་གི་རིང་ལ་མདོ་ཐམས་ཀྱི་ཆོས་ཐལ་ཆེ་བ་བརྟུར་ཐེན་ནའང་།
 ལྷལ་དཔུང་འབྱུར། ཞོ་རྒྱན། བལ་ལྷལ། རྒྱན་ག། ཟུང་། ཁ་ཆེ།
 ཡེ་ལྷལ་ཐམས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་བརྟེན་ནས་བརྟུར་བས་པོད་.....
 སྐད་ལ་བརྟུར་དགའ་བ་མང་པོ་སྟུང་བརྟུར་མཛད་པ་དང་། བརྟེ་རྒྱིང་རམ་
 ལྷལ་སྐད་མང་ཞིང་། བཅན་པོས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་ལས་ལྷུང་བའི་ཆོས་རྟམས་
 རྒྱ་གར་གྱི་ལྷལ་དཔུང་ལས་ལྷུང་བའི་བརྟེ་དང་མཐུན་པར་བརྟུར་ཞིང་ཀྱབ་.....
 གྱིས་གོ་བདེ་ལ་དོན་མི་འབྱུར་བ། ཆད་ལྷག་སྐད་པའི་ལྷུང་དགའ་ཆག་ལྷུང་
 བཀོད་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱལ་བ་བཞིན་པོ་པའ་རྟམས་དང་ལྷུང་པར་རྟེན་.....
 ཅན་གྱི་པོ་པའ་གསུམ་ཞེས་གསལ་བ་བཞི་ཉ་རིན་མི་ལྟ་དང་། རྟེན་གྱི་ལ།
 བརྟེ་ཡེ་ཤེ་ཤེ་གསུམ་གྱིས་དེ་སྟུང་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱེ་.....
 དག་ཐེགས་པར་མཛད། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་བརྟེ་རྒྱིང་
 གོ་དགའ་བ་རྟམས་དོར་ནས་ལྷལ་དཔུང་དང་མཐུན་པའི་གོ་སྟུང་ཞིང་འདོན་བདེ་
 བ་བྱས། རམ་དབྱེ་དང་ཆོག་སྐད་སོགས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ནན་ཏན་མཛད།
 ཡིག་རྩིང་ལྷུང་བའི་ཆེད་ཏུ་ད་དག་དང་ལྷུང་བའི་འ་བརྟེན་སོགས་དོར། སྟུང་
 བརྟུར་ཐལ་ཆེ་བ་དང་ལྷུང་ལྷུང་བའི་ལྷལ་སྐད་མཐའ་དག་དོར་ནས་པོད་གྱི་.....
 སྐད་ལ་དོན་བརྟུར་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པོ། བཅན་པོ་དེ་ཡིས་
 པོད་ཡིག་ལ་གསར་བཅོས་གནང་བར་བརྟེན་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་.....
 དེའང་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ལུགས་ཆེན་འགོ་བྱལ་བ་ལྷུང་།
 ཡང་བཅན་པོ་དེ་ཡིས་དཔྱད་རལ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟུང་ལ་དར་ལུག་.....

བཏགས། དེ་ཡི་ཉིང་རུ་དག་འདུན་བཏགས་པར་མོས་ལ་དག་འདུན་དུ་
 རྟེན་གཉིས་གསུམ་སོ། རབ་རུ་བྱུང་བ་དེར་ཞབས་ཏྲིག་པ་འབངས་མི་བྱིས་
 བཏུན་དེ་ཕུལ། རུས་དེར་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མཚན་གཞིས་སྒྲོན་པའི་སྒོ་ལ་
 དེས་སྐྱོད་ར། ཚེས་བྱེད་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་དབང་བསྐྱར་གསུམ་རིམ་པར་
 བྱུར། དེ་ནས་བཅན་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྐུགས་དམ་རུ་ཁྱུ་ཤར་རྒྱ་དཔེ་མེད་
 བཟ་གིས་དག་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་འདྲོད་ནས། མི་ལུས་
 ལྷན་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པའི་བཟོ་བོ་དང་། བལ་ལུས་ནས་ལྷ་བཟོ་བ་དང་
 རྒྱ་བཟོ་བ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དེས་ཐོག་བཅེགས་དགུ་ལྷན་.....
 འཕུལ་སྒྲུང་གི་ཚད་ཅམ་བཞེངས། འོག་ཐོག་གསུམ་རྒྱ་ཡིས་བཅེགས་ཏེ་དེར་
 རྟེན་ཐོན་ལས་བཏགས། བར་ཐོག་གསུམ་སོ་ཕག་གིས་བཅེགས་ཏེ་ཡོ་པ་ཏ་
 རྟེན་ལས་བཏགས། ཉིང་ཐོག་གསུམ་ཤིང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་སྐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་
 གཙུག་བཏགས། ལྷ་ཁང་དེ་ནི་རྒྱ་ཕུབ་དུ་བཅེགས་ཡོད་པ། ཉིང་གི་རྒྱ་ཕུབ་
 གཉེས་འཕུག་གཡུ་འཕུག་དང་བཅས་པ། རྒྱ་ལོས་བསྐྱོད་རུས་གཏུགས་
 ཉིང་འཁོར་བ། མདའ་ཡབ་དང་རུ་བྱ། དྲ་བ་དྲ་བྱེད་གྱིས་བརྒྱན་པ།
 གཏུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན། རིན་པོ་ཆེའི་མེད་པ། དར་གྱི་ཚད་པན།
 རིལ་ཕུ་གཡེར་ཁའི་སྒྲ་འཁྲལ་བ། རྒྱ་ཕུབ་ཅེའི་གཉེས་འཕུག་རྒྱུ་ཡི་དང་མི་
 དམན་མཉམ་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འབྲན་མེད་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་
 སོ། སྦྱིར་ན་འདི་ཡན་ཚུང་རུ་བོད་གྱི་བཅན་པོ་རྟེན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཉིང་དང་
 བརྒྱད་བཞེངས་པར་གསུམ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མཚན་གནས་ཉང་ཤིང་
 སྦྱོན་དང་། སྦྱོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་སའི་ཤར་རུ་གཏུ་དང་མེ་ཅ། ལྷ་
 ཅ་དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་ཡོད། བྱང་རུ་ཐན་ཁ་དང་ཐན་ཁང་མ་མ་

སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སོ། སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་རྒྱ་
ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོ་ལུག་ཅུ་སྐུ་ལ་བཅུགས་སོ།

འདྲོང་ན། བཅན་པོ་འདི་ཡི་སྐུ་རྒྱུ་ལྷ་མང་པོ་དཔལ་གྱི་མཛེས་པ་.....
བཅེའི་མཐུན་ལམ་གོང་རྒྱ་འཕེལ། པོད་གྱི་ཆབ་སྤྱོད་དང་། དཔལ་འཕྱོར།
རིག་གནས་གོང་རྒྱ་འཕེལ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བཐུན་ནས་བྲིས་པ་ཡིག་.....
གསར་རྒྱ་བཅོས། གེ་སྒྲར་ཞོ་སྐྱེས་ལ་ལེགས་བཅོས་བཏང་། སངས་རྒྱལ་
ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། པོད་གྱི་ཚད་མཚུངས་བདེ་སྤྱོད་ལྷ་རྒྱར་མཆོངས་ཞེས་
པ་ལྟར། རྒྱ་དེར་ཆབ་སྤྱོད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གཞུང་སྐྱེས་
དབུར་མཆོར་རྒྱལ་པ་བཞེན་གོང་རྒྱ་འཕེལ། ཆབ་འབངས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་ལྷ་པ་
ལེས་སྐུ་རིང་ལ་མ་འདུག་པ་ཤར་སྐར་མ་སྒྲིན་རྒྱལ་འཆར་བའི་འག་རྒྱ་ནག་གི་
སྐོ་ཕྱོག་ཤན་གྱི་རི་རྒྱུད་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་པ་འདྲ་བར་གསུགས། རྒྱ་ཆོས་པ་
ལམ་ལེའི་ཡུལ་ན་གསུགས། རྒྱལ་རྒྱལ་གཤིག་གི་སྐོ་ཕྱོགས་སྐོ་རྒྱལ་ཤར་
གི་སྐོ་ཕྱོགས་གསུགས། ལྷ་རྒྱར་གྱི་སྐོ་ཕྱོགས་སྐོ་ཕྱོགས་སྐོ་རྒྱར་ཤར་
རྒྱལ་འདྲ་བར་གསུགས་ཞེས་ཟེར།

ཕྱིན་ནའང་སྐབས་དེར་པོད་གྱི་སྐུ་ཆོས་པ་གྱི་འགལ་བ་ཉིན་བཞེན་རྒྱ་.....
དར་ཅན་རྒྱ་ལྷ་པོ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་དཔལ་རྒྱུར་ལམ་རིམ་ནང་ལྷ་གྱི་
འགལ་བ་ནི་དེ་བས་ཚད་མཆོས་ལྷོ་དར་ཐོན། གང་ལགས་ཟེར་ན། ལྷ་
ཆོས་རྒྱལ་རིམ་ལྷོན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལུགས་ཆེན་སྤེལ་བ་མ་ཟད།
ཆོས་ལྷོད་མི་རྣམས་འགྲིག་ས་ཞིང་དང་། འཛུགས་། འབངས་སྐྱེས་
དཔལ་པའི་ལུག་གཤིག་བདག་པོ་འཕམ་མངའ་བདག་རྒྱ་ལྷ་ལྷ། ལྷག་པར་རྒྱ་གྱི་
གཙུག་ལྷེ་བཅན་པལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་རྒྱལ་བཅུན་པ་ལྷ་ཁང་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་

གྱིས་བཀའ་ཁྲིམ་ཆེན་མཆོད། དེ་ནས་བཅུན་པས་ཤིང་དབང་གཙོ་པོ་བཟུང་
 བའི་ལམ་སྤོང་ཆགས། གྱིས་ཕྱུ་བཀའ་ཁྲིམ་ཆེན་པོ་འཇུགས་པའི་ལམ་སྤོང་
 དེའང་སྤར་གསལ་དེ་དག་ལས་ཕྱུང་བ་རེད་སྟེ། དཔྱེན་སྤྱི་ཁག་ལ་མཆོད་
 གནིས་དབང་པའི་སྤོང་དངོས་ཕྱུང་ར་པས་སྤྱུང་ག་ཁག་ཅིག་གི་ཁྱིམ་ན་ལ་.....
 ཕྱིར་ཕྱན་ཆོག་སྟེ་ལས་ཤིང་དབང་འཇོག་ལེན་ཕྱིད་པའི་འཇམ་མེད་ཡང་ཡང་...
 ཕྱིར་། རྩོད་མི་ཞོག་སྟེ་འདྲེ་དང་། འཇག་མ་མི་ཞོག་ཕྱིར་པོ་ཟེར་བའི་དཔེ་
 ལྟར། ཁྲིམ་པོ་སྤར་སྟེ་མ་ཅན་སོགས་གྱིས་སྤར་གཉིས་པ་ཁྱིམ་དར་མ་ཕྱུ་རུ་མ་
 བཅུན་ལ་ཁྱིད་སྤར་བཞེས་པ་ཡིན་པས་ཕྱུལ་ཤིང་ཁྱིད་གྱིས་བཟུངས་དཔོན་.....
 ཟེར། ཁྱིམ་པོ་མཐར་ཡལ་ཆེ་འདས་རྗེས་ཕྱུལ་པོའི་ཁྱིར་མི་བཞོན་པའི་སྟེར་
 བྱ་ཡོད་སྟེ་ལས་ཁྱིམ་ཤིང་མ་དང་། ཁྲིམ་པོ་སྤར་སྟེ་མ་ཅན། ཅོག་རྩོད་ཡོད།
 ལེགས་སྟེ་བཅུན་སོགས་གྱིས་ཕྱུལ་པོ་བཟོངས་ནས་ཤིང་དབང་འཇོག་ཕྱིར་.....
 སྤོང་རན་བཤམས། ཅོག་རྩོད་ཡོད་(ཅོག་རྩོད་ལེགས་སྤངས་ཟེར)ན་རེ།
 ཕྱུལ་པོ་བཟོངས་ཕྱིར་སྤོང་སྤོང་གཙོར་མ་དང་། བཅུན་མོ་ཅོག་རྩོད་བཟུང་
 དཔལ་གྱིར་རྩུལ། བཀའ་ཁྲིམ་པོ་བཟུང་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་མ་
 བཟོངས་ན་ཤིང་དབང་འཇོག་མི་ཐུབ་ཟེར། དེས་ན་ཁྲིམ་སྤར་སྟེ་མ་
 (དབང་སྤོང་སྟེ་ལྟར་ཟེར)ཡིས་ར་ལ་ཐུབས་ཡོད་ཟེར་ནས། དཔུས་གཙོར་
 ཁམས་གཟུམ་གྱི་མོ་མ་སྤོང་ཁམས་པ་ཅན་ན་མས་ནོར་གྱིས་བཟུས། དེ་
 དག་གིས་སྤོང་སྤོང་གཙོར་མ་དང་ཡོད་ཁམས་འདིར་བཟུགས་ན་ཕྱུལ་པོ་དང་།
 སྤོང་སྤོང་གཉིས་སྤོང་ཆེ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་དེས་ཆེ་བ་དང་། ཁྱིད་པར་རུ་བྱོད་
 ཁམས་འདིར་ནད་ཡམས་དང་། དམག་འབྱུག། སྤོང་སོགས་ཡོད་གནི་ཆེ་
 བ་འཇུག་ཟེར། གཏམ་དེ་བཅུན་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྤོང་རུ་གསལ་པས།

རྒྱལ་པོ་ན་རེ། གཅེན་པོ་དེ་པོ་རིང་རིང་ཅག་ན་མས་ཀྱི་ཆབ་འབངས་དང་།
 རོན་ཡུལ་གྱི་མངའ་འབངས་མི་མེ་ན་མས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་རི་རྩུང་ཡོད་མེད་.....
 གཞིགས་པར་མེད་མེད་མེད་ནས་མོན་ཡུལ་རུ་གདན་དྲངས། (ཡང་དེ་པོ་མེད་
 འགའ་ཞིག་རུ་མོ་མོ་འཕ་འབྱུག་ཡུལ་རུ་སྒྲུགས་མེད) ལྷ་སྐྱུ་གཙང་མ་རྒྱོན་.....
 འབངས་ན་མས་དང་ཞལ་གྱུས་པའི་སྐལ་ལྷ་སྒྲུགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ། རང་ཉིད་
 རྒྱོན་པོ་རན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མཐར་སྒྲུགས་པ་མཆེན། རྒྱན་ཆབ་མང་རུ་
 རྒྱང་། དགེ་འདུན་པོ་པར་དང་རྒྱོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་སྐྱུ་གཙང་མ་པའི་
 རྒྱ་ཁ་པར་མེད་མེད་ལྷུང་ལས་ལས་ལྷ་སྐྱུ་གཙང་མ་ན་རེ།

རྒྱལ་རྒྱོན་ཐམས་ཅད་བཀའ་ཡིས་བསྐྱོས་པ་ལགས།

བདག་ལ་མེད་པའི་དབང་མེད་ས་མཐར་འཁྱ།

ཉེས་པ་མེད་ལ་རྒྱོད་ལ་ཐབས་ཅི་ཡོད།

དགེ་འདུན་སྒྲུགས་བདེ་དེ་ནས་མེད་པར་ལྷ།

མེས་ཐག་ཆད་མེད་ཀྱི་ཉལ་ཐག་མོང་།

ཞེས་གསུངས་བཞིན་ཐོན། ལྷ་སྐྱུ་སྒྱུ་ལྷ་ཁོ་མིང་ལ་མེད་པའི་སྐལ་ལྷ་སྐྱུ་
 བཟའ་བཟའ་མང་རྒྱུ་རུག་ཡུལ་ནས་བསྐྱོངས་སྐད། དེ་ནས་བཙུན་མོ་ཅོག་པོ་
 བཟའ་དཔལ་གྱི་རང་རྒྱལ་དང་། བཀའི་རྒྱོན་པོ་ཡན་ཁ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ལས་འདྲེས་ལྷུང་རྒྱལ་སྐྱོར་རྒྱན་རུ་ཕྱ་མ་གསལ་བས། རྒྱལ་པོ་ཁོང་གཉིས་
 ཁྱིམ་ལ་རྒྱོད་ཞིག་གསུངས། བཙུན་མོར་མ་ཉེས་ཁ་གཤམས་ལྷུང་པས་སྒྲུགས་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱོན་ནས་རང་སྐྱོག་རང་གིས་ཆེ་བས། རྒྱུར་ན་རྒྱོན་ཆེན་པོ་ཡན་ཁ་དཔལ་
 གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་པས་མ་པར་རང་ཉིད་གསོད་རུ་བཙུག་ན་རྒྱལ་པོ་འང་བསྐྱོངས་
 པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་རྒྱུ་ལྟེ། ཅུང་རུ་པོས་ནས་ས་ཁོག་རུ་ཡིབ། རྒྱོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་

[illegible]

བཅུག་གིས་པ། ཁྱི་དང་མ་ཕྱ་དྲུག་བཅན་ཁྱིར་འཁོར་ཆུལ་
དང་། འབངས་ཕྱིན་ཁོག་ཡང་ལ་རྟེ་མཛོ་ཁྱི་ཆུལ་རབས་འཁོར་
ཞིག་ཁོར་བའི་རྒྱུར།

ཡམ་ལྷ་ཏིག་བཅན་པོ་སང་ན་ལེགས་མཁེར་ཡོན་དང་། ཡམ་ལྷ་ཆེ་བ་
བའི་ལྷས་གཉིས་པ་སྤྱི་དར་མ་ལྷ་རུམ་བཅན། བོད་རྒྱ་ལྷག་(803)ལྟར་
འབྱུངས། བཅན་པོ་འདི་ནི་པ་སྤྱི་དར་གི་ཤ་རྒྱུགས་འབྱུང་ཞིང་། བཅུན་པ་རྒྱུར་
ལ་རྒྱུད་སྤྱིར་བས་འབངས་ན་ལས་ཀྱིས་མཆོན་རུ་སྤྱུར་དར་མ་ཞེས་བཏགས།
དཔུང་ལོ་སྔ་དཔུ་པ་རྒྱུགས་བྱ་(841)ལྟར་གཙུང་རལ་པ་ཅན་བསྐྱེདས་རྟེ་
ཆུལ་སྤྱིར་བསྐྱེདས། དགའི་སྤོན་པོ་སྤྱི་དར་ལྷག་ལྷ་ཅན་གྱིས་བྱས། བཅུན་པོ་
ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཁབ་རུ་བཞེས།

བཅན་པོ་སྤྱི་དར་མ་གཤེར་སྤྱིར་མངའ་གསོལ་རྒྱེས། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིར་
མངའ་མང་ཉམས་རྒྱུད་ཕྱིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་འགལ་བ་དང་། དཔར་
བསྐྱེད་པ་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་ལྷ་མཐུད་དེ་རྩ་གཞོ་རར་ཅན་རུ་སྤྱུར་.....
ཅིང་། ལྷག་པར་རུ་བཅན་པོ་འདི་ནི་ཡ་རབས་ཏུ་མའི་གནས་དང་ལུ་
ཞིང་། ཤེས་བྱ་དཔན་ལ་བྱ་རྒྱུ་ཆེ་བས་འབངས་ཀྱིས་ཡིད་མ་རངས།
ཁོ་བས་སྤྱིར་དཔར་འཛིན་བའི་རུས་དེར་བོད་ལ་སྤྱུར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤྱུར་མ་.....
སྤྱིར་བའི་མི་ནད་རྒྱུགས་ནད་དང་། ལད་ལེར། རྒྱ་ལོག་སྤྱི་ལོགས་རང་
སྤྱུར་ཁམས་ཀྱི་གཞོན་འཆོ་ཆེན་པོ་སྤྱུར། སྤྱི་དར་མའི་ཆུལ་སྤྱིར་ལའང་ཉེན་
ཁ་ཆེ་བས་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་བར་བསྐྱེད་.....
བཏགས་རྟེ་ཆོས་ལུགས་དེ་རིགས་བསྐྱེདས་དགོས་ཟེར་ཡང་དོན་རུ་རང་ཉིད་
ཀྱི་ཆབ་སྤྱིར་ཀྱི་དཔུ་ཁ་གཏད་ན་ལས་བསྐྱེདས་བའི་སྤོས་བཤམས། དེ་ནས་

བཅན་པོ་ཁྱིམ་དུ་རམས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཆེད་དུ་.....
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་པ་རྟེན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཁ་གཏད་ན་མས་ལ་.....
 དག་གཞོན་ལྟེན་འགོ་རྒྱལ་ས། ཆོག་མར་རྒྱ་བཟའ་བཞུགས་པའི་རྩོམ་སྒྲུ་
 ལུ་ལེ་རྒྱ་ལ་བཞུར་དགས་ཞེས་བཀའ་ཐབ་ཀྱང་རྩོམ་སྒྲུ་ལུ་ལེ་རྒྱ་ལ་བཟའ་ས་...
 འགའ་ཞིག་གིས་སྟེན། རྒྱ་མས་པའི་རྒྱ་རས་ཀྱིས་དྲིལ་ནས་ལོ་ཐང་གི་མཆོ་
 འགམ་དུ་སྟེན། ར་ས་འཕུལ་རྒྱར་གཏུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱ་རྒྱག་ར་མོ་
 ཆེ། བསམ་པས་མི་འཕྱར་རྟེན་ཁང་སོགས་གནས་ཁུད་པར་ཅན་གྱི་རྩོམ་ལ་ཞལ་
 པ་བྱས། དེའི་ཆོག་བཅུན་པ་ཆར་འཕྱར་ལྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་བཅུན་
 གིས། རྩེ་ཅུ་མ་གཏོགས་རྟེན་ཁང་རྒྱུར་བ་མཐའ་དག་བཞིག། བཅུན་བཅོས་
 གཞུར་རབ་སྒྲིགས་བམ་ལ་ལ་རྒྱ་ལ་བཞུར། ལ་ལ་ཐེར་བསྟེན་ས། ལ་ལ་གཏེར་
 རྒྱ་སྟེན། ལོ་བཟུང་ཐམ་ཆེར་ལུལ་རྩྭ་གས་གཞན་དུ་བྱོས། བཅུན་པ་རྒྱ་མས་
 མཆོ་དམན་པར་དུ་དེ། མཆོ་བྱས་མ་རིན་མཆོག་དང་རྒྱུར་ཉིད་འཛིན་
 བཟའ་པོ་སོགས་དམར་གསོད་བཏང་། བར་པ་རྒྱ་མས་རྩོན་པའམ་བཞན་པ་
 ལྟེན་དུ་བཅུག མ་མ་རྒྱ་མས་པོན་གྱི་ཆོས་ལ་བཀུག ལོ་བཟུང་བྱས་མི་ཐང་པ་
 རྒྱ་མས་རྩོམ་གས་མོན་ལུལ་དུ་བཟུངས་སོ།

དེ་ནས་རྩོན་འབདས་འགའ་ཞིག་གིས་བཅན་པོ་གཏུག་པ་ཅན་ཁྱིམ་དུ་...
 མ་བཟོར་ས་པའི་ཐབས་སྒྲོས་ཐེངས་མང་བྱས། ཉིན་ཞིག་ཐག་ཕེར་བར་
 བཅུགས་པའི་བཅུན་པ་རྩོམ་དུ་བལ་གྱི་རྩོམ་རྩེ་དགར་པོར་སོལ་པ་.....
 རྒྱགས་ནས་ནག་པོ་བཟོས། བེར་ཕྱི་ནག་ནང་དགར་ཞིག་སྒྲོན། གསོད་ལ་
 སོལ་རྒྱ་མ་རྒྱགས། ལུ་རྒྱུར་དུ་མདའ་གཞུ་བཅུག རྩེ་ནག་ལ་ཞོན་ཏེ། རྩོ་
 སའི་དཔུས་ལྟ་འོངས། བོད་མི་རྩྭ་ག་(846)མའི་ཉིན་ཞིག་བཅན་པོ་ཁྱི་

དར་མ་ལྷ་ས་ཆོ་མོ་དབུ་ཤེའི་རྫོང་རིང་ལ་ལྷ་བཞིན་བཅུད་ཡོད་པ་མཐོང་བ་དང་།
 ཁྱིམ་ཁྱིམ་མེ་ཆེ་དབུང་བྱ་འཕྱར་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་བྱ་གསོད་དགོས་བསམས་
 ཡུང་། རང་སེམས་རང་གིས་མཛད། སྐད་མཁས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་
 དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྒྲུལ་ནས་བཅན་པོ་ཁྱིམ་དར་མར་སྐྱག་འདུལ་བའི་ཚུལ་བྱས།
 ལུ་ཤུང་གི་ནང་ནས་མདའ་གཞུ་བཏོན། རྒྱག་དང་པོར་མཐེམ་སྐྱས། གཉིས་
 བར་མདའ་བཀང་། གཞུལ་བར་བཅན་པོའི་སྒྱིང་ཁར་མདའ་བརྒྱབ་ནས་
 མོས་མོང་། བཅན་པོས་ལག་གཉིས་སྒྱིང་ཁའི་མདའ་ཅ་འཕྱུ་ཞིང་། ཡང་ན་པོ་
 གཞུལ་གསོད་པ་སྐྱས། ཡང་ན་པོ་གཞུལ་གསོད་པ་ཕྱི་ཐེར་སྒྱིང་ག་འདོན་
 བཞིན་ཕྱི་མའི་ལུ་ལམ་བྱ་ཡུར་རོ།

དེ་ནས་ཁོ་པོའི་སྒྲོན་པོ་ཆོས་མི་མངགས་ཏེ་ལྷ་ཡུང་དཔལ་གྱི་རྫོང་ཆེ་.....
 བཅོམ་ཡུང་མ་རྟེན། སྐར་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཁད་ལ་དགའ་མོ་
 གདོང་ནས་སྤོང་ཏེ་མ་མཐོང་བར་ཤོར་ཟེར། ལྷ་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་
 གྱི་ཆུ་འབྲུམ་ནས་ས་སྤོང་མཆོམས་ནས་མ་མཐོང་བར་ཤོར་ཟེར། ལུ་ཚུགས་
 པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་འབྲུམ་ནས་ས་སྤོང་མཆོམས་ནས་མ་མཐོང་བར་ཤོར་ཟེར་.....
 ཟེར། ཡུང་ཚུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མདོང་མཁར་གདོང་ནས་ས་སྤོང་མཆོམས་
 བཅོམ་མ་མཐོང་བར་ཤོར་ཟེར། དོན་བྱ་ལྷ་ཡུང་དཔལ་གྱི་རྫོང་ཆེ་གི་གཉིས་ཀྱི་གཅོང་རྒྱ་
 བཅུལ་ཏེ་མོང་བས་རྒྱ་ལ་མོལ་བ་བྱུགས་པ་དག་ཉིད་ཀར་པོར་ཡུར། ལུ་ནག་
 བརྒྱར། གདོང་གི་སོལ་བ་རྒྱས་བཟུགས། བེར་སྒྱིང་སྒྲོག་ནས་དཀར་པོར་
 མོང་། རྒྱ་དཀར་པོ་ཞོན་ནས་ཡེར་བ་བྱུགས་ཏུ་ཡིལ་ནས་བཅུད། འཆོལ་
 མི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མདོང་ནས་རྒྱ་དཀར་པོའི་རྒྱར་རྒྱས་མཐོང་། ལྷ་ཡུང་
 དཔལ་རྫོང་རི་ལ་སྒྱིན་ཡུང་རྒྱ་པོའི་ཞབས་རྒྱས་མང་ཟེར་བའི་གནའ་གནའ་དེ་

ད་ལྟ་པར་གནས། འཆོལ་མི་ན་མས་ཀྱིས་རི་ལ་ཡིབ་ནས་བཅད་ཡོད་རེས་
རེད་ཟེར་གང་སར་བཅའ་ཁྲུང་མ་རྟེན་པར་སྒྲིབ་ཆོག་སོང་ངོ་།།

གོང་དུ་སྒྲིག་པ་ཉུང་། བཅའ་པོ་ཁྲི་དར་མ་ནི་མི་སྒྲིབ་དང་ཐལ་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། འབངས་མི་ན་མས་ཡིད་མི་རངས། ཁོ་པར་སྒྲུང་དར་མ་ཞེས་
མིང་བཏགས། རོ་ས་འོག་ལ་སྒྲིབ་ཁྲུང་གཏམ་ས་ཉེར་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་ད་
ལྟའང་དམངས་ཁྲིད་དུ་དར་མའི་མཚོ་ལ་ར་ཙེ་ཡོད་ལྟམས་ཁོ་པས་ར་ཙེ་.....
འགེབས་ཆེད་སྐྱ་ཚུག་གཉིས་བཅོས་པར་བཞེན་སྒྲིག་སྒྲུབ་འཁོར་ན་མས་.....
ཀྱིས་སྐྱ་ཚུག་བརྒྱབ་པའི་སྒྲོལ་དར་པ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་བཅད་སྒྲོལ་མང་ཙམ་
སྒྲུང་། གང་ལྟར་བཅའ་པོ་ཁྲི་དར་མས་ཆབ་སྲིད་སྒྲུང་བའི་སྐབས་སྒྲིག་སངས་
སྒྲིག་ཆོས་ཁྱགས་བརྒྱབས་པ་དང་སྒྲགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲིད་དང་། བྱད་
པར་དུ་ལོ་ཚུས་དེབ་ཟེར་དང་། སྒྲ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། བཅོ་རིག་པ་
སོགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་དུ་མ་ཟེར་བཞིགས། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་
གནས་སྒྲུམ་ཐང་མར་མེ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་། སྒྲ་མཆོན་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་
བཅའ་པོ་དེ་ནི་ལོ་ཚུས་སོགས་ལྟར་མ་སྒྲོང་བའི་ཉེས་ཅན་ཡིན་པ་ནི་སྒྲིབ་པོ་.....
ཀྱན་ཀྱིས་ཤེས་ཆོད་ལྟར་རེད།

དུས་དེར་ཁྲི་དར་མའི་བཅའ་པོ་ཆུན་མ་གཤོར་མོ་ཆེ་སྒྲོང་བཟའ་བཅའ་པོ་
མོ་འཕན་ལ་སྐྱས་ཞིག་འཁྲུངས་པས་བཅའ་པོ་མོ་ཆེན་མས་བཀོངས་ཡོད་སྟུང་.....
ནས་ཉིན་མོ་ཉི་མས་བསྐྱངས། མཆོན་མོ་མར་མའི་བོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པས་ན་
མཆོན་དུའང་བོད་བསྐྱངས་ཞེས་སོང་། དེའི་ཆེ་བཅའ་པོ་མོ་ཆེན་མ་སྐྱ་ན་མ་
བཟའ་ཡིས་ཁྲུང་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་འཁོར་སྒྲོལ་བྱས་ཏེ་གཞན་ཀྱི་ཁྱིུ་ཞིག་
ཉོས་ནས་ང་ལ་མདང་དུ་བ་སྒྲིག་སོང་ཞེས་བརྟན་པས་སྒྲོན་འབངས་ན་པེ།

བདེན་ཅུབ་སྒྲིལ་འདུག་ས་པའི་སྤྱུ་ལྷུང་ཅེས་ཡིན་མི་ཆེས། འོན་ཀྱང་བཙུན་
 མ་ཆེན་མ་གཙོ་ལ་ཁོར་ན་མས་དབང་ལྷགས་ལྷག་པར་ཆེ་བས་ལྷུམ་ཆེན་མོའི་.....
 བཀའ་བཙུན་ཏུ་ཆུག་ཟེར་བས་མཆོན་ལའང་གི་ལྷེ་ལྷུམ་བཙུན་ཞེས་གསལ།
 དེའི་ཐེངས་དང་ཡིག་ཆར་མང་ཆེ་བར་གི་ལྷེ་ལྷུམ་བཙུན་གཏུང་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་
 གསལ། ཡང་དེའི་ཐེངས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མངའ་བདག་འོད་བསྐྱེད་སྤྱེད་དང་
 མངའ་བདག་ལྷུམ་བཙུན་གཉིས་ཀ་དོན་ཏུ་གཏུང་སྤྱེད་མེད་ཡིན་ཞེས་.....
 གསུངས། དེ་ནས་ལྷ་སྤྱེད་གཉིས་སྤྱེད་རྒྱུད་ནང་ནའང་ཆོས་རྒྱལ་ན་མས་ནས་
 ཡལ་གི་དར་མས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་ལྷ་ཁང་ན་མས་ལ་ཉ་མས་གསོ་.....
 དང་། རོ་པོ་ན་མ་གཉིས་ས་འོག་ནས་བཏོན་ཏེ་རང་རང་གི་ཁྱི་ལ་བཞུགས་སྤྱོད་
 གསོས། ཡང་ཏུས་དེར་བཙུན་མོ་གཉིས་དང་རྒྱོན་པོ་ན་མས་ནང་ཁྱུ་ལ་མི་
 གཟུན་པར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁག་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱེད། ལ་ལས་མངའ་བདག་འོད་བསྐྱེད་སྤྱེད་
 ལ་རྒྱུ་བ་རྒྱུར་བྱས་ཏེ་མིན་དབང་འཛིན་པའི་རེ་བ་བཅངས། ལ་ལས་མངའ་
 བདག་ལྷུམ་བཙུན་གྱི་རྒྱུ་བ་ལངས་བྱས་ཏེ་མིན་དབང་བཟུང་བྱུང་བའི་རེ་བ་.....
 བཅངས། མངའ་བདག་ལྷུམ་བཙུན་གྱི་ཤོག་ཁས་དབྱུ་ཅ་བཟུང་། མངའ་
 བདག་འོད་བསྐྱེད་སྤྱེད་གྱི་ཤོག་ཁས་གཡོ་ཅ་བཟུང་ནས་ཐོད་མེའི་(856) བོ་.....
 ནས་བཟུང་ཤོག་ཁ་གཉིས་དབང་དམག་འཁྲུག་མོ་བཙུན་གཉིས་ཅམ་ལངས།
 མཐར་ཐོད་བསྐྱེད་སྤྱེད་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ན་མས་ས་མ་ཏེ་མངའ་འིས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱེད་.....
 མོས། དེའི་རྒྱོན་འབངས་མང་ཆེ་བ་རྩོ་མོན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱེད་སྤྱོད་སྤྱེད་ལྷུམ་དེར་
 སྤྱོད་ལྷེ་རྒྱ་ཆེ་ཆགས། དེ་གཞན་ན་མས་ཐོད་གྱི་ལྷུམ་སྤྱོད་སྤྱེད་ས་མ་ཆེ་བར་བྱུ་བ་
 ཉི་ལྷུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་མིན་དང་རྒྱུད་མིན། མང་ཆོན་དང་ཏུང་ཆོན། གཞེས་
 ས་དང་གཡུ་པ། ག་ཐན་དང་ཅམ་ཐན་ཞེས་ཁག་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱེད་ཏེ་ནང་

འཁྲུག་པར་མི་ཆད་པ་ཡང་སྤྲོད། ལྷ་སྤྲུལ་གཉིས་དཔུང་མ་ཉེར་གསུམ་ལ་ཐེབས་
 པའི་ཐོད་ས་ཐུང་ (869) མོར་འབངས་ཁྱེན་མོག་རིམ་པར་ཐུང་ཉེ་ཡང་...
 འབངས་ཁྱེན་མོག་ནི་ན་མ་མཁར་བྱ་གཅིག་འཕྲུར་པར་བྱ་གཞན་མང་པོ་.....
 འདུས་ཏེ་གནོད་པ་ལྗེད་པར་དཔེ་བྱས། མོག་མར་མདོ་ཁམས་ཡུལ་ནས་.....
 དབངས་ཁོ་བཞེར་ལེགས་སྒྱེད་གིས་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཁྱེན་མོག་ལངས། དེ་
 ནས་དཔུ་ཅར་འཕྲོ་སྤྲུལ་འཁྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབངས་མ་མོ་མོ་ཆུང་གིས་
 ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཁྱེན་མོག་ལངས། དེ་ནས་གཤེ་ཅར་ཁར་རྩེ་གསས་ལྷེ་
 བཅན་གྱིས་དཔོན་གཡུ་རྩེ་བསད། རི་མཐུལ་ལ་ཡུར་བ་བསྐྱོར་བཅུག་པས་
 རི་མཐུལ་ལས་མི་མཐུལ་གཙོད་པ་སྤྲ་ཞེས་སྤྲས་ཏེ་མཆིམས་ཀྱོང་མི་བྱུག་གིས་...
 འགོ་ཁྲིད་ནས་ཁྱེན་ལངས་བྱས། མདོར་ན། དུགས་པོ། ཀོང་པོ། ལྷོ་ཁ་
 མོགས་ས་གནས་མང་པོར་འབངས་ཁྱེན་མོག་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་གྱིས་...
 ལངས། “དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲོན་པོ་བྲན་ཁ་དཔལ་ལོན་ཉེས་མེད་ཏུ་སྤྲིམས་ལ་
 ཐུར་བའི་ཁྱེན་གྱིས་གནོད་ཁྱེན་ཏུ་ཁྱེས་ནས་བསྐྱུལ་བ་པོ་བྱས་ཏེ་ལྷ་འདྲེ་གཏུག་
 པ་ཅན་ཏུ་མས་མི་ན་མས་བརྒྱུམས” ཞེས་དེབ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་
 ལྷ་ཐུང་ལྷ་ཏུར་མདོན་ཏུར་དོན་ཏུ་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བྲན་ཁ་དཔལ་ཁྱེས་ཏུ་བྲན་.....
 ཉེས་མེད་ཏུ་བཤོངས་སྤྲུལ་ཁོ་པའི་འཁོར་གཤོག་ན་མས་ནས་ཡུལ་གྱི་མང་.....
 པོར་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་འབངས་ཁྱེན་མོག་བྱས་པ་ནི་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།
 ཐེངས་འདིའི་འབངས་ཁྱེན་མོག་ནི་གཞི་རྒྱ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། ཏུས་ཡུན་
 རིང་བ། རྒྱིག་འཕྲུགས་ཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་སྤྲུལ་ཐུན་གཤོག་པདག་པོ་འཕ།
 ཞིང་ཐུན་པདག་པོའི་གྲལ་རིམ་ལ་ཏུང་དེག་ཚོན་ན་ཞིག་མོག་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དཔར་ཐུར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་ཏུ་འང་སྤྲིད་དཔར་འཕྲུག་རེས་ལྗེད་.....

པའི་འཇམ་མེད་རྒྱ་ཆེ་བ་ཕྱར་བས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དེ་
སྐར་ཡང་འཇམ་ཁིག་དང་ཁ་བཤམ་ཀྱི་གནས་སྒྲུབ་པའོ།

དེ་ནས་ཐོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོན་ཆོན་པ་ཁག་མང་པོར་རྒྱར་རྟེ། (༡) གཙང་
ཉོན་ཕྱལ་རྒྱ་ཕྱོག་པ་ཉེ་ལ་བཅན་མཁར་བྱས། འཕྲོ་དང་ཚག་རོ་གཉིས་ཀྱི་
ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་མཛད། (༢) རྒྱ་མཚམས་གཞུ་སྟེ་མོར་འབྲང་མཁར་
ཀྱི་བཅན་པོའི་མཁར་གནང་། ལྷ་དང་སྐར་གི་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཐོན་
མཛད། (༣) འཕན་ཕྱལ་བ་གང་རྒྱ་བ་དང་དོན་པ་བཅན་པོའི་མཁར་
བྱས། སྐྱོ་དང་མཁའི་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཐོན་མཛད། (༤) ཡང་ཕྱངས་
ཉོན་རྒྱ་ཕྱོག་ཡང་ཆེ་མང་ཆེ་གཉིས་ལ་བཅན་མཁར་བྱས། བཅའི་མས་དང་
གཉགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཐོན་མཛད། (༥) གཏམ་ཕྱལ་སྟོང་པ་རྒྱ་ཕྱོག་
ཕྱན་སྐར་བཅན་མཁར་བྱས། སྟེ་བ་དང་ཕྱད་ཕྱའི་ཅས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱུ་
ཐོན་མཛད། (༦) འཇམ་སྒྲུབ་ཕྱད་ཚོ་མཁར་བཅན་མཁར་བྱས། ལྷ་དང་
གཉགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཐོན་མཛད། ཅས་སོ། གཞན་ཡང་གོང་པོ་དང་།
གཉལ། ལྷ་ས་སོགས་ཕྱལ་རྒྱ་ཕྱོག་ཅས་ཅས་རྒྱུད་རྒྱུ་ཐོན་པེ་རྒྱུར་ནས་ཐོད་
འདི་སྐལ་ཕྱར་རྒྱར་རོ། འབངས་ཀྱི་ན་མོག་ལངས་ནས་མོ་དབྱ་མོར་བའི་མེ་
བྱ་(877) མོར་ཕྱད་ཕྱ་ཉམ་ཆེ་སོགས་སྟོན་པ་ཤམས་ནས་བར་སོ་རྒྱམས་.....
ཁག་སོ་སོར་བཞོ་བཤམ་བྱས་རྟེ་སལ་ཆེ་བ་བརྒྱགས་པ་སྟེ། གཉགས་ཀྱིས་
དོན་མཁར་མདའ་ཡི་བར་སོ་རྒྱས། ཆེ་སྐྱོར་ཞུང་གིས་རྒྱལ་ཆེན་བར་སོ་རྒྱས།
ཕྱད་ཕྱལ་མེར་གི་ཅན་ཀྱི་བར་སོ་རྒྱས། འཕྲལ་རྒྱལ་བར་སོ་བྱིང་འཕྲལ་ལྷ་
ཡིས་རྒྱལ་སོ་བྱིང་རོ།

ལེའུ་གསུམ་པ། རྒྱལ་པོ་ལོ་མའི་རུ་ས་སྐབས།

མོད་མེ་ཡོས་(907)མོད། མང་རྒྱལ་རབས་འཛོམ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་ཏེ།
རང་རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་རབས་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཁ་འཛོམ་གྱི་
གནས་སྒྱུ་བྱུར་བ་རེད། རྒྱལ་རབས་ལྟ་ཟེར་བ་ནི་ལེའུ་དང་། མང་།
ཅིན། ཏན། གཤུ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གིས་སྤྱིད་དབང་ལོ་ལྟ་བུ་དང་།
གསུམ་ཅན་བརྒྱུད་པ། རྒྱལ་ལོ་རྒྱལ་ལམས་ཅན་ཆོས་ཆོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་མི་
མཐུན་པ་དང་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་ལོ་དེ་དག་ལ་ལེའུ་
རྒྱལ་མ་དང་། མང་རྒྱལ་མ། ཅིན་རྒྱལ་མ། ཏན་རྒྱལ་མ། གཤུ་རྒྱལ་མ་ཞེས་
མིང་བརྒྱུད། རང་རྒྱལ་བྱང་ཚུགས་ས་ཁུལ་ཏུ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་།
རུ་ས་མཚུངས་རང་རྒྱལ་ཚོ་ཚུགས་ས་ཁུལ་ཁག་ལའང་རྫོང་རྫོན་མ་དང་། ལ།
མིན། ལ་གཡོད། གཤུ་ ཏན་རྫོ་མ། ཏན་མིང་། རྫོང་རྒྱལ་མ། མང་
རྫོ་མ། ཏན་བྱང་མ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་བཅུགས། དེ་བཞིན་བྱང་ཤར་ས་
ཁུལ་དང་། རྫོ་ལུ་ས་ཁུལ། བྱང་ཚུགས་ས་ཁུལ་ཏུ་སྤྱིད་དབང་གཞན་
འགའ་ཞིག་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྒྱལ་རབས་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་
མན་རྫོན་དབང་སྤྱིད་དབང་འཛོམ་རེས་བྱེད་པའི་དམག་འབྲུག་ལང་ཡང་.....
ལངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་ཁག་གི་ཁྲིང་པའི་འོས་ལངས་དབྱར་

མཆོ་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་པས་ས་པད་ག་གྲུལ་རིམ་གྱི་པག་ས་
 བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་རྒྱལ་ཐོན་སྤེལ་མའི་ཕྱིན་དཔར་དེར་རྒྱུ་རྟེན་ཆ་ནན་ཞིག་
 ཐོག་ཉི་མཐར་རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་ལྟ་བུ་པད་ག་གྲུལ་པ་དེས་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། རྒྱལ་ཁབ་པར་ཞེས་པའི་ཁ་འཛོམས་གྱི་ཕྱིན་དཔར་དེ་དག་གཅིག་གྱུར་
 པའོ་ལྟ་བུ་པ་ལྟར་པ་རེད།

ཏུག་དེར་རྒྱལ་ནང་དང་ཐོད་རྒྱུ་ཁ་འཛོམས་གྱི་གནས་ཚུལ་རིམ་རྒྱུར་
 ལྱང་། ཐར་ཐོད་མ་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་གསར་རྒྱ་གཏོད་
 པའི་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་དཔར་གྱི་མཛའ་པའི་མཐུན་ལམ་དེ་རྒྱ་པོ་གར་གའི་
 རྒྱན་བཞིན་གནས་ཤིང་། རྒྱ་པར་རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་ལྟ་བུ་པད་ག་གྲུལ་པའི་
 རིམ་གྱི་རྒྱ་ཐོད་དཔར་ཆབ་ཕྱིན་དང་། དཔལ་འཕྲུལ་། རིག་གནས་པའི་
 གྱི་ཐད་འབྲེལ་པ་ལྟར་ལས་དམ་ཐུབ་ལྟར་པ་རེད།

དེ་བཞིན་ཏུག་པའི་དཔར་ཐོད་གྱི་རྒྱ་ཆོག་གྱི་འགལ་པ་ལྟར་
 ལས་ཞོ་རར་ཅན་རྒྱུར་པ་དང་། རྒྱ་པར་རྒྱ་དཔར་བརྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་
 རྒྱལ་རྒྱ་ཆོས་ལུགས་ཁ་ལ་ཁྱེར་ནས་ཕྱིན་དཔར་འཕྲོག་རིམ་ཕྱིན་པའི་འཐབ་
 ཆོད་དེ་ཉིན་བཞིན་ཞོ་རར་དང་། ར་ཏུག། རྒྱ་པར་ཅན་རྒྱུར་པར་
 བཞེན་མཐར་ཐོད་མེ་ལྷག་(846) མོར་རྒྱ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྟོ་རིམ་ལྟར་དར་
 བ་པའོ་ལས། རྒྱལ་ཁབ་ལྟུག་ལྟར་དར་མའི་ལྷན་འོད་པལྱངས་དང་།
 གཏུར་རྒྱུ་རྒྱན་མར་གྲགས་པ་ལྷན་ལྟན་གཉིས་ནར་མོན་སྐབས་ཚུར་
 མོ་མོར་རྒྱན་པོ་འགལ་ཞིག་དང་། བཅུན་མོ་གན་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་པ་
 ལངས་ལྷན་ཏེ་ཕྱིན་དཔར་འཕྲོག་ཞེན་ཕྱིན་པའི་འཐབ་ཆོད་ཡང་ཡང་ལྷན།
 རྒྱུགས་མཚུངས་ཐོད་ས་ལྟར་(869) མོར་ཐོག་མར་མདོ་ཁབ་ལྷན་གས་

འབངས་ཁྱེན་ལོག་ལངས། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་དབྱས་གཙང་གི་ཡུལ་གྱི་རྩ་མར་
 གཅིག་མཆུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་འབངས་ཁྱེན་ལངས་ཡུར་སྟེ་བཅན་པའི་པར་
 ལོ་མང་ཆེ་བ་ཤིག། དཔོན་རིགས་མང་པོ་བསྐྱོངས་པར་བཞེན་བཅན་པའི་
 གཏུང་གྱུད་དང་ཐོན་པོ་ན་མས་དང་པས་ལྷག་རབ་ཏུ་སྒྲིལ་ཏེ་མངའ་རིས་.....
 ལོགས་ཡུལ་གྱི་གར་མར་ལོས་ལོག་ཡུལ་སྟེ་མང་པོར་གྱིས་རྩ་མར་ཅན་དང་།
 ཡང་ན་གྱིས་རྩ་བ་བཟུང་མ་བཟུང་ག་ཅན་ལས་མེད་པའི་མི་དྲུག་མང་པོ་.....
 བཅུགས། གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མ་འདྲས་པར་པོད་འདི་སྒྲིལ་ཏུར་གྱུར་
 རོ།

དང་པོ། མངའ་རིས་རྒྱལ་གྱི་རྩ་མར།

ཏུས་དེར་མི་དྲུག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བཅུགས་པོད་གྱུར། དེ་ན་མས་ཀྱི་
 བྱར་ནས་གཙོ་པོ་མི་དྲུག་ཁག་ཤིག་ཅན་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ། མི་དྲུག་མའི་སྐས་
 འོད་བསྐྱངས་ཀྱི་གཏུང་གྱུད་ཀྱིས་མངའ་རིས་རྒྱལ་གྱི་ལོགས་བཅུགས། འོད་
 བསྐྱངས་ནི་པོད་མེ་ཉལ་(846) ལོར་མོ་བྱང་ཡུལ་ཏུ་བྱ་མཁར་ཏུ་སྒྱུ་.....
 འཁྱུངས། དཔུང་ལོ་བཅུ་ལ་མེད་ས་སྐབས་ཉི་ཤུ་གཅིག་གཏུར་གཉིས་མི་དྲུག་
 དོན་ཐོས་ཁ་མ་འཆམས་པར་ནང་འཁྱུག་ལངས། དཔུང་ལོ་མོ་དཔུང་མེད་ས་
 པའི་ཏུས་ཏེ་གིར་སྒྲུལ་(885) ལོར་མོ་བྱང་འཕག་མང་ཏུ་དཀོངས་པ་.....
 རྒྱལས། པར་ལོ་འཁྱུལ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཏུ་བཅིགས། དེ་ནས་པར་ལོ་བཅིགས་
 པའི་སྐལ་ཏུ་བཅིང་། མི་སྐལ་ནས་འོད་བསྐྱངས་པར་པར་ལོ་ཁག་ཤིག་བཅུ་
 ཞེ་གཅིག་པོད་ཟེར་སྐད། དེའི་ནང་ནས་དོན་མཁར་མངའ་ལ་བཅིགས་པ་
 པར་ལོ་བཅུན་དང་། ལྷ་ར་རི་ལ་བཞི། འཕྱོངས་རྒྱལ་ལ་བཞི། འཕྱོང་
 ཡུལ་དར་མང་ཏུ་རྒྱལ། ཞང་མང་གཅིག་ འཁྱུལ་རྒྱལ་མཐུན་ལ་གཅིག

འཕུལ་རྒྱལ་རྒྱལ་ལ་གཅིག་ འཕུལ་དང་རྒྱལ་པར་གཅིག་ ཤེལ་ཡག་ལ་གཅིག་
རྒྱལ་གཡའ་དང་རྒྱལ་པར་གཅིག་ གཡའ་དང་རྒྱལ་པར་མཆོག་ལ་རྒྱལ་
བཅས་སོ།།

འོད་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་མོ་མང་པོ་དག་དཔལ་འཁོར་བཅས་པོ་དེ་གིས་བྱ་.....
(865) ལོ་རྒྱུ་འབྲུང་ལ། དབྱུང་ལོ་ཉིད་གཅིག་ལ་ཡབ་དཔོན་པ་རྒྱལ་
ནས་ཆབ་མིན་གྱི་ཁྲིའི་མང་པོ་གསོལ། ཡར་ལྷུང་རྩོ་མོའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་།
མང་པོ་དག་དཔལ་འཁོར་བཅས་དབྱུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལོར་ཡབ་འདས་ནས་
རྒྱལ་པར་བཏོན་ཞེས་འཁོར། བཅུན་མོ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཁབ་རྒྱ་བཞེས། ལྷན་
ལྷུང་ལ་མོགས་ལྷ་ཁང་བརྒྱད་བཞེད་ལ། མེ་འབྲུག་(896) ལོར་དཔོན་པ་
རྒྱལ་། དེའི་བཅུན་མོ་ཆེན་མའི་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཉི་མ་མགོན། ལྷན་མའི་
སྤྱི་ལྷན་གྱི་ལྷན་བཅེས་པ་དཔལ། སྤྱི་ལྷན་འདི་གཉིས་ཀྱི་མིན་དབང་པལ་
ཆེར་བ་ལྷུམ་བཅུན་གྱིས་འབྲོག་པ་མོགས་ཀྱི་ལྷན་པས་རྩོད་རྒྱ་བྱོན། བཟ་ལྷན་
བཅེས་པ་དཔལ་ལ་རྩོད་རྒྱ་བཞུགས། ཉི་མ་མགོན་མང་པོས་སྤྱོད་ལ།
ལྷན་པོ་ཞུང་པ་ཆེ་བ་རིན་ཆེན་ལྷན་དང་ཅག་རྩོ་ལགས་ལྷ་རྩོ་ལྷན་པོ་རྩོ་.....
སྤྱི་བཅུན་མོར་བྱལ། སྤྱི་ལྷན་འདི་རྩོད་པ་ལེགས་ཅིང་རྩོ་ལྷན་ཆེ་བས་
མང་པོས་པ་རྩོད་གསུམ་གྱི་འབངས་ན་མས་མཁུ་རྩོ་རྩོར་མང་པོ་གསོལ། སྤྱི་
རངས་སྤྱི་ལྷན་ལའང་ཉི་བརྒྱུད་པ་ཆེས་ལ། བཅུན་པོ་འདིའི་བཅུན་མོ་ཅག་རྩོ་
པལ་ལ་སྤྱི་ལྷན་པ་ལྷུམ་འབྲུང་ལ། ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་རྩོ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་མང་
ལྷུམ་བཟུང་། བར་པ་བཟ་ལྷན་ལྷན་མགོན་གྱིས་སྤྱི་རངས་བཟུང་། ལྷུང་པ་ལྷན་
གཅུག་མགོན་གྱིས་ཞང་ཞུང་བཟུང་། འདི་གསུམ་ལ་རྩོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་
ཞེས་བྱུགས། ལྷུང་པ་ལྷན་གཅུག་མགོན་ལ་སྤྱི་ལྷན་ལྷུང་པོ་དང་། འཁོར་རྩོ་

གཉིས་ལུང་། འོན་ཀྱང་དེ་མ་དུ་མར་རུ་འཁོར་རེ་དང་། སྒོར་རེ་གཉིས་
 བཟ་ཤིས་མཆོན་གྱི་སྒྲུག་ཡིན་ཟེར། སྒོར་རེ་སྒྲུ་ཆེ་ལེ་རྩ་དུ་བརྩམ་སྒྲུ་ཁུ་
 བཞེས་པར་སྒྲུག་ན་ག་ར་རྒྱ་དང་། རྩི་བ་ར་རྒྱ་གཉིས་འཁུངས། རྩིས་ལ་བ་
 མེས་གྱི་ཡིག་ཆར་གཞིགས་པས་སྒྲུགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲི་ནས་རབ་ལུང་མཛད་པས་.....
 མཆོན་རུ་རྩི་སྒྲུ་མ་ཡི་ཤིས་འོད་ཅེས་གསོལ། དེས་མཆོ་སྒྲིང་དཔལ་གྱི་གཙུག་
 ལག་ཁང་བཞེངས། སྔ་རྩུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་ལེགས་པའི་
 ཤིས་རབ། སྒྲགས་འཁུར་ཤིས་རབ་སོགས་ཁྱེད་རིག་པ་ནོ་བ་ནི་ཕྱ་ཚ་གཅིག་
 ཚ་མ་འཕགས་ལུང་རུ་ཆོས་སྒྲོལ་པར་བཟངས། འོད་སྒྲུག་མར་ཆེ་བ་ཆ་བ་མི་
 མེས་པར་སྒོརས། སྔ་རྩུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་རྒྱ་ལེགས་པའི་ཤིས་
 རབ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ན་ལ་ལུང་རྩལ་པར་ལུང་ནས་བརྩམ་བཅས་.....
 རུ་མ་འོད་ལ་བརྒྱུར། སྒྲུགས་དེར་བརྩམ་པ་སྒྲུ་དེར་ཉམས་ནས་འོད་རུ་བཞི་རྩ་
 ལུན་རིང་མ་ལྟོན་ཞིང་། རུ་ས་དེར་བལ་པོའི་སྔ་རྩུ་བ་སྒྲི་ཕྱ་ཆེ་བུ་བས་བཞི་རྩ་
 མ་ལ་རིང་བ་དང་། བཞི་རྩ་སྒྲི་རྩི་གཉིས་མར་འཕྱིས་སྒྲུ་གདན་དྲངས་འོངས་
 རྩི་དམ་ཆོས་སྒྲེལ་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་སྔ་རྩུ་བ་སྒྲི་ཕྱ་ཆེ་སྒྲི་ལུང་རུ་ཆེ་ཡི་
 འཕེན་པ་རྒྱགས། བཞི་རྩ་གཉིས་ཁྱིས་འོད་ཀྱི་སྒྲུ་དཔལ་ལ་ཤིས་པས་ལུན་
 རིང་འཁུམས་ནས་བཀྲགས། བཀྲར་རྩི་ལྷ་ལམ་ན་མ་ལུང་པར་འཆོ་བ་
 དཀའ་རལ་ཡང་མར་ཅམ་འཕྲད། བཞི་རྩ་སྒྲི་རྩི་རྩི་ནས་རུ་ལུག་རི་མཛད་
 དེ་འཆོ་བ་བརྒྱལ། དེ་ནས་ལུན་རིང་སོང་ཅམ་ན་འོད་ཀྱི་གཤས་པ་འགའ་
 ཞིག་དྲང་འཕྲད། བཞི་རྩ་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་ཞབས་རྩི་ག་ལེགས་པར་མཛད།
 མདོ་ཁགས་སྒྲུ་སྒྲུན་དྲངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཆེར་སྒྲེལ། བཞི་
 རྩི་རྩི་རྩི་སྒྲུ་སྒྲི་མཆོན་ཆ་ཞེས་པའི་བརྩམ་བཅས་བཅས་ས། དེ་ནས་རྩི་སྒྲུ་

མ་ཡི་ཤེས་འོད་ཀྱིས་པར་རྒྱུ་རྒྱ་གར་མ་མ་དང་། རྩ་མ་ལྟ་ལ། རང་ལྟ་
 ལྟ་ལ་རྒྱུ་དང་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུ་པར་ཏུ་རྒྱུ་ཐེ་པའི་
 བརྒྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐམ། འདུལ་བ་རྩོད་ལུགས་དར་བར་མཛད་དོ།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་པའི་ཆེད་ཏུ་རྩོད་པ་རྩོད་པ་ལ་ཐོན་ལ་ཉི་
 ཤ་གདན་དང་ལ། བརྩོད་ཤམས་གར་ལོག་རྒྱལ་པོས་བཟུང་སྟེ་བཅོན་ཏུ་
 བཅུག རྒྱ་རིན་གསེར་མང་ཅན་དཔོན་ཐེར་པས་དེ་མ་འབྱུང་པར་བཅོན་
 ཁང་ནང་ཏུ་དཔོན་པོ་ལ་རྒྱུགས། ཡང་དེ་པ་ཐེར་ཡིག་ཆང་འགའ་ཞིག་ཏུ་
 ལ་ཉི་ཤར་འབྱུང་ལྟེད་ཀྱི་གསེར་རྒྱུ་པ་པའི་མུར་གར་ལོག་ལ་དཔག་དང་ལ་ནས་
 མཐར་དཔག་པམ་ཉི་བཅོན་ཏུ་བཅུག་ནས་རྒྱ་གཤེགས་ཐེར། གཙུང་འཁོར་
 དེས་ཀྱང་ཁ་ཆར་རྩ་ཁང་བཞེང་ལ། འཁོར་དེའི་སྤུལ་རྩ་ཐེག་པ་རྒྱུ་རྒྱ་དེ་
 རྩོ་རྩོ་གདན་དང་ལ་ནས་ཤེར་རྒྱུགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་མང་ཏུ་བརྒྱུར། གཙུག་
 ལག་ཁང་བཞི་བཞེང་ལ། སོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དཔུང་མཚོད་གནས་སྤྱ་
 མཛད་ཅིང་། སོ་རྩ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནི་ལྷ་ཤེའི་ས་ཆ་རྒྱུང་ཐམ་རྩ་
 ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་ལ། རྒྱུས་རྒྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མཚོག་ཏུ་མངའ་བ་ཞིག་
 ཡོད་པས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཡི་བཟང་ཆེ་བས་ཀྱང་བརྟན་པ་སྤྱ་དར་ལས་
 རྒྱུ་དར་སྤྱགས་ཀྱི་བརྟན་པ་པོད་ཏུ་དར་བྱུང་ཆེ་བ་དེ་ནི་སོ་ཆེན་རིན་ཆེན་
 བཟང་པོ་ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རྩོ་ཐེ་ལ་སྤུལ་གསུམ་ཡོད་པ་རྩོ་འོད་ཐེ་དང་། ཞི་བ་འོད། བྱང་ཆུབ་
 འོད་བཅས་སོ། རྒྱུང་བ་བཅུན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་བྱ་བ། རྒྱུན་པ་གྱི་བརྟན་
 བཅོས་དར་པོ་རྩ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་རྒྱུར། ཏུས་དེར་རྩོན་ཕྱོན་པ་རྒྱུ་ཉི་
 རྒྱལ་སྤུལ་ཐམ་ཆེ་བ་པོད་ལྷ་ལ་སྤུར་རྒྱུར་རྩོ་མས་བྱང་པ་དེར་ཆ་ལུགས་དེ་

དང་། ལྷ་མ་ཡེ་ར་ཚོས་ལྷགས་ཏེ་མེར་བཞི་གནང་རབས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་རྒྱ་
 ལུ་ལྷ་རྒྱལ་མཁའ་གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མི་འདུག་པ་དང་། ཚོས་ལྷགས་ཐད་
 བོད་རྩོན་རྒྱལ་མཁའ་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་བཞིན་ལྷགས་ཏེ་ལྷ་མ་ཡེ་ར་ལྷ་བ་.....
 མཐའ་འདྲ་མིན་ན་ཚོགས་དང་། རྩོག་པར་རྒྱ་བོན་ཚོས་ལྷགས་ཀྱང་སྒྲུབ་
 ཡང་བསྐྱར་གསོ་མཛད། ར་ལ་བཞོན་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་རྒྱ་
 འཕྱལ་ཅན་དང་། ལ་ར་མོ་བརྗེ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་འཛིན་པས་ཀྱི་
 བོ་མཚོན་ཀྱིས་གསོད་པ། ཤ་ཆར་བྱད་མེད་ལ་བག་མེད་རྒྱ་རྒྱུད་པ་སོགས་
 རྒྱལ་མིན་ཀྱི་བྱ་བས་ཁྲིངས། དེའི་ཚེ་ནག་ཚོ་ལ་རྩ་བ་རྒྱ་གར་རྒྱ་ཚོས་སྒྲོབ་
 པར་ཐེབས་ཏེ་སྒྲར་རང་ལྷལ་རྒྱ་འཁོར། བྱར་རྒྱབ་འོད་ཀྱིས་ལོ་རྩ་བར་
 གཤེར་མར་བོ་བསྐྱར་ནས་བརྒྱུད་ས་ལ་མ་བར་ཉེས་པའི་རྩོན་དང་བལ་.....
 བས་བི་ག་མ་ལ་སྤྱི་ལར་འཁྱར། རྒྱ་བཙོན་མེར་གས་མཛལ་པའི་ལྷ་གས་
 བཀྱིས་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་བརྗེ་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་བ་རྒྱལ་མཁའ་ཀྱི་
 བར་ནས་གཙུག་གི་ནོར་བུར་ལྱུང་བ་ལ་ཉི་ཤ་ལ་རིན་པོ་ཆེར་གཤེར་ཀྱི་ལྷག་.....
 ཉིན་ལུག། དེར་མང་བཞུག་པ་དང་ཡང་མར་དར་རྒྱས་ཀྱི་བརྗེ་རྒྱའི་ལྷག་
 རྒྱལ་མལ་ཆེར་ཉ་མས། གསར་རྒྱ་བརྗེ་རྒྱ་ཆད་ལྷན་མང་རྒྱ་མཚོན་པར་
 བཞེན་བོད་རྩོན་རྒྱལ་མཁའ་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་ལྷགས་ཏེ་རྒྱར་བས། དེ་
 དག་གི་རྒྱལ་ལ་སྒྲར་དོར་ཀྱི་གནས་རྩོན་པར་རོ་བོ་རྗེ་བྱ་ལས་གཞན་པའི་.....
 བརྗེ་རྒྱལ་ཅན་མོགས་པ་དག་ལ་རྒྱལ་རྒྱལ་མཁའ་ལོགས་པར་རྩོན་ལ་གསོལ་བ་མ་.....
 མཐར་རོ་བོ་རྗེས་བོད་ལ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་མཛད། འཕགས་ལྷལ་ནས་
 ཐེབས་ཁར་ལོ་གཞུག་ནས་རྒྱུར་ཐེབས་པའི་ཁས་ལེན་གནས་བཞུག་སྤྱི་ལྷ་ག་.....
 རའི་རྒྱར་རྒྱ་ནག་ཚོས་མཛད། བོད་རྒྱགས་འབྲུག་(1040) སྔར་ལ་ཉི་ཤ་

བོ་གྲ་མ་ལ་གྱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཐེགས་རྒྱལ་ཐོག་ཐོག་། བོད་ཚུགས་རྒྱལ་
 (1041) སྐར་བལ་ཡུལ་རུ་བཞུགས། བོད་ཚུན་(1042) སྐར་བལ་
 ཡུལ་ནས་མངའ་རིས་ལྷ་ཁྱོན། ལྷ་ཁྱེ་མ་ཕྱུང་ཆུབ་འོད་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་
 ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ལཱལ་བཙུན་རུ་ལས་བསྟུ་བ་གཟབ་རྒྱས་མཛད། མཛོ་
 སྐར་གཙུག་ལག་ཁང་རུ་བཞུགས། ཕྱུང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་རྒྱལ་མ་མཛད་པ་
 ལྷུང་ཕྱུང་ཆུབ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མེ་སོགས་བརྟན་བཅས་ཁྱད་པར་ཅན་མང་རུ་.....
 བཅས་ས། སོ་སོ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་འོད་ཀྱི་ལོ་ཆེན་ན་ལས་དང་
 ལྷན་རུ་མདོ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་རབ་མང་པོ་བསྟུར། མངའ་རིས་ལྷུལ་རུ་སོ་
 གསུམ་ཅན་བཞུགས། འཕྲོ་མ་རྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་འཕྱུང་གནས་སོགས་བོད་
 རྟོན་ན་ལས་ཀྱིས་ཨ་ཉི་ཤ་མངའ་རིས་ལྷ་ཐེགས་པའི་གཏམ་ཐོས་ནས་མངའ་.....
 རིས་ལྷ་བསྟུར། བོད་ཤིང་རྒྱལ་(1044) སྐར་ལྷ་ཤིང་རུ་ཨ་ཉི་ཤ་དང་
 འཕྲོ་མ་རྟོན་པ་ཞལ་མཇལ། ཏུས་དེར་རྩོ་པོ་རྩོ་མོ་གསུམ་སོར་ནས་འཕགས་
 ཡུལ་རུ་ཕྱིར་ཐེགས་དཀོས་ཕྱུང་འཕྲོ་མ་རྟོན་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ལཱལ་.....
 བཙུན་ན་ལས་ནས་དབུས་གཙང་རུ་ཐེགས་རྒྱུ་དེ་བ་མཐའ་གཅིག་རུ་གསོས།
 རྩོ་པོ་རྩོ་མོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་བསམ་ཡས་དང་། ལྷ་ས། ཤར་པ།
 མཉེས་མང་སོགས་ལ་ཐེགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྟེ། སྐར་
 པ་རྩོ་པ་ལྷ་རུ་མ་ཕྱུང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཆོན་རྟེན་ཆེ་ཤོས་ནི་ལྷ་རྟོན་
 དང་། རྩོ་མོ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ། འཕྲོ་མ་རྟོན་རྒྱལ་པའི་འཕྱུང་གནས་
 བཅས་སོ། ཨ་ཉི་ཤ་དབུས་གཙང་ཁྱལ་རུ་འོད་ལྷ་བཞུགས། དེའི་རིང་
 འཕྲོ་མ་རྟོན་པས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་རུ་ཅིག་ཅར་རུ་ཐེགས་ནས་ཆོས་.....
 གསན་ཞིང་། རྩོ་པོ་རྩོ་མོ་དང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་ཞིག་དང་། ཤིང་རྒྱ་ལའི་

མེ་མར་མེས་པའི་རྒྱ་དཔེ་པོ་དེ་གཉིས། སེ་ག་མི། བསེལ་རྩམ་པ་གཅིག་
 བཅས་འཁོར་མཆོག་པར་གནང་། ཁོང་གི་བསྐྱབ་རྒྱལ་མི་ཉམས་པོར་བྱ་སྤེལ་
 དཔོན་པའི་གདམས་ངག་མཛད་། མཐར་པོ་དེར་ན་ (1054) མེར་མཆོས་
 བར་བྱ་རྒྱ་གཤེགས་ (བཟུག་ཅིས་འཕུ་མིག་ཏུ་དགའ་ལྟན་བྱ་གཤེགས་ཟེར་)
 ལུལ་དེར་གསུང་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། མེ་འདིའི་རྒྱ་མར་རྩ་བོ་མེ་མེའི་རྒྱལ་
 དཔོན་ཕྱི་རྟེན་ཏུ་འཁོར་མཆོག་པས་མཆོས་མེ་རྩ་ཁང་བཞེངས། དེ་
 བས་རྩ་བོ་མེའི་དངོས་རྒྱུ་བ་ན་མས་ནས་དཔུས་གཙང་གི་ལུལ་ཁག་ཏུ་དག་.....
 འདུན་ཕྱི་རྟེན་བཟུགས་ཏེ་བཤད་རྒྱུ་བ་ཕྱི་བཟུག་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་སྤེལ་བའོ།

དེ་ནས་མེར་མེའི་རྒྱལ་ཁང་དཔུས་གཙང་ཏུ་བཤད་རྒྱུ་བ་ཕྱི་བཟུག་པ་...
 རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དེ་ལ་སྐྱུ་ལ་བར་ཞེ་དང་། དེའི་སྐྱུ་ལ་བྱ་གཤེགས་ཏེ་དེའི་སྐྱུ་
 རྩ་གེ། དེའི་སྐྱུ་ལ་རྒྱ་ག་དེ་ལ་མོགས་ཤིས་པ་བཞིན་བྱོན། བར་འཕྲིམ་ཕྱི་རྒྱལ་
 རྒྱུ་དེ་ན་མས་ཕྱིས་བཤད་རྒྱུ་བ་ཕྱི་བཟུག་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་
 ཏུ་བྱ་གེ་དང་། རྒྱ་རངས། བར་ལུལ་མོགས་ལུལ་བྱ་མར་མོ་དཔེར་བྱ་
 འདུན་ནས་མི་དབང་བཟུགས། ཏུས་དེར་རྒྱ་ག་དེ་མེའི་སྐྱུ་ལ་བཅན་རྒྱལ་
 རྟེན་ལ་ཅའི་བར་འཕྲུག་མཛད་དོ།

གཉིས་པ། ཡ་ཅའི་རྒྱལ་རྒྱུ་རྟོག་།

དེ་ཡང་ཡ་ཅའི་གསུང་རྒྱུ་རྟོག་པ་དོ་ཅམ་པའོ་དེ་ན། བཅན་རྒྱལ་མེའི་
 སྐྱུ་ལ་བྱ་གཤེགས་ཏེ་དང་། དེའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གས་པ་བཅན་ཞེ། དེའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གས་པ་
 རྟེན་གཤེར་རྒྱུ་མི་འདུན་ཏུ་མམ་པས་འཇམ་དབྱངས་ཕྱི་རྒྱུ་དང་། གཤེར་
 མི་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞིས་མཆོད་རྟེན། དཔུལ་དཀར་ལྷ་བརྒྱལ་ས་མག་མོ་དང་རྩལ་
 རྒྱུ། དཔུལ་དཀར་རྩལ་ལ་བཟུ་གཉིས་ལས་ལུལ་པ་བཅས་བཞེངས།

དེ་བཞིན་དམ་པའི་གཞུང་རབ་མང་ཏུ་བཞེངས། དེའི་སྤྱུ་མ་སོ་ཞེ་ཡིས་
 འཕགས་ལུལ་རྩོ་རྩེ་གདན་ཏུ་མཆོད་པའི་རྒྱན་བཅུགས། དེ་ལ་སྤྱུ་མ་འཇི་
 དར་ཆལ་དང་ཨ་ནན་ཆལ་གཉིས་འཁྱུངས། འཇི་དར་ཆལ་གྱིས་དེའུལ་གྱི་
 དེའུལ་རྩོར་བཞེངས། ཨ་ནན་ཆལ་གྱིས་རྩོ་རྩེ་གདན་གསོས། གཤེར་གྱི་
 བཀའ་འཁྱུར་བཞེངས། འདི་ཡན་འཁྱི་ཡུར་པའི་རྒྱུན་བདག་ཡིན། ཨ་
 ནན་ཆལ་གྱི་སྤྱུ་མ་འཇི་ཆལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་སྤངས། དེའུལ་
 དཀར་པོ་བཞི་བཅུ་ལས་རྒྱ་མཚན་བཅུད་བཞེངས། ལྷ་སར་རྩོ་རྩེ་ལོ་
 ཆེའི་དཔུ་ཆོག་ཏུ་གཤེར་ཆོག་སྤྲུལ། དེ་ལ་སྤྱུ་མ་གཉིས་མང་ཆལ་དར་འཇི་
 དར་ཆལ། གཞུང་འཇི་དར་ཆལ་གྱི་སྤྱུ་མ་འཇི་དར་ཆལ། དེ་ནི་མང་
 བདག་ལྷ་སྤྱུ་མ་ཞོན་དང་ཏུས་མཆོངས་པས་ཡི་གེ་བསྐྱར་རེས་མང་ཏུ་མཆོད།
 གཤེར་ཤེ་བཅུ་གཅིག་ལས་རྒྱལ་མའི་སྤྱུ་བཞེངས། རྒྱལ་སར་མ་ཐེབས་གོང་
 ཏུ་ས་རྒྱུར་རབ་ཡུར་བསྐྱུལས། སྤྱར་ཡོད་བསྐྱར་ནས་བཅུན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་
 བས་སྤྱུ་ཀ་ལན་ཆལ་འཁྱུངས། དེའི་སྤྱུ་མ་བར་བཅུ་བ་ཆལ། དེ་ནས་བཅུར་ཡ་
 ཅེའི་གཏུར་བཅུད་ཆད་དེ་སྤྱུ་རངས་ནས་མང་འབད་ག་བསོད་ནམས་ཞེ་རྒྱན་
 རངས་ཏེ་གཤེར་ཁྱིར་མང་འགསོས། མཆོན་ཏུ་སྤྱུ་རྒྱལ་ཞེས་འགས། དེའི་
 ཏུ་ཡ་ཅེར་སྤྱུ་མ་ཡི་ཏི་དམལ་དང་། རྒྱན་མོ་དཔལ་ལྷན་འགས་པས་ས་
 རྒྱུའི་ཆོས་ཁྱི་དང་། ལྷ་སར་བཅུ་གཅིག་ལས་ཤེས་གཤེར་ཆོག་སྤྲུལ། གོང་ཏུ་
 རྒྱས་པའི་མང་འཇི་གྱི་རྒྱལ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་མཆོད་པ་འཁྱིན་
 ལས་ན་མས་ཞིབ་པར་བཀོད་པ་མིན་ཏུ་དཀའ།

གཞུང་ལ། ཡར་ཡུར་རྒྱལ་རྒྱད་སྟོར།

དེ་ནས་ཡར་ཡུར་གི་གཏུར་རྒྱད་སྟོར་མདོ་ཅན་བཞོད་ན།

འདྲ་

བསྐྱེད་མཁུ་གྱི་ཤུལ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་ཤིང་བྱ་ (865) ཨོཾ་སྐྱུ་
 འབྱུངས། དེའི་བཙུན་མོ་རྒྱན་མའི་ཤུལ་ཁྱི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ལ་
 ཤུལ་དཔལ་ལྡེ་དང་། འོད་ལྡེ། རྒྱིད་ལྡེ་གསུམ་ཡུང་། འདི་གསུམ་ལ་རྒྱད་
 རྒྱུ་ལྡེ་གསུམ་གྲགས། ཤུལ་ཆེ་བ་དཔལ་ལྡེའི་བརྒྱད་པ་རྒྱན་པོ་ཆོན་པོར་བྲུག་
 རྟེ། ཁམ་ཡུང་མང་པ། ཡུ་རྒྱལ་བ། རྒྱི་བ་རྩ་ཆེ་བ། སྐར་ཡུང་བཅད་
 འཁོར་པ་རྒྱལས་ཏེ་ལ་རྩྱེད་མན་ཆོད་པ་རྒྱལས་ཡིན་ནོ། ཤུལ་རྒྱུང་བ་རྒྱིད་
 ལྡེ་ཏེ་ནག་ཏུ་བཞུགས། དེར་ཤུལ་རྒྱལ་ཡུང་བས་ཡུ་ཡུང་ཏུ་ཕྱོག་ནས།
 འཁོར་བཅད་པོ་དང་། གཤམ་ཏུ་ཏུ་ལག་གི་བཅད་པོ་ལ། སྐུལ་པ།
 འཇར་། ཉར་རྩྱེད་མོགས་ཀྱི་བཅད་པོར་གྲགས་པ་མང་ཞིང་། ཤུལ་འཕྱིར་
 བ་འོད་ལྡེ་ལ་ཤུལ་བཞི་ཡུང་བ་རྟེ། ས་བ་དེ་ཤེ་དང་། ཁྱི་ལྡེ། ཁྱི་རྒྱུང་།
 ཉག་ལྡེ་བཅས་བཞི་ལས་ས་བ་དེ་ཤེ་དང་ཁྱི་རྒྱུང་དཔུས་སྐྱེ་ཡོང་། ས་བ་དེ་
 ཤེས་གཙང་ཏུ་ཕོག་ནས་རྒྱད་པ་རྒྱུབས་ཡུལ་རོང་དང་། གཤམ་གྱི། ཉར་
 རྩྱེད་རྒྱག་ཆལ་ལ་ཡོད་དོ། ཁྱི་ལྡེ་མདོ་ཁམས་སྐྱུ་ཕྱོག་རྩྱེ་ཙོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཙོ་
 བརྒྱད་ལ་སོགས་མདོ་རྒྱད་པས་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་རྒྱད་ཏུ་རྒྱལ་བྱིསས་
 རྩམ་ཅམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱན་མཛད་པ་ཆེན་ལ་
 མོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱད་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡུང་། ཉག་ལྡེ་བརྒྱད་གཤམ་ཏུ་
 རྒྱི་མཁར་བཅན་པོ་ལ་རྒྱག་ ཁྱི་རྒྱུང་ཡར་ཡུང་ཏུ་ཕྱོག་ནས་བཞུགས། འཕྲངས་
 རྒྱུ་མོ་ཡུང་བཅེགས་ནས་རྒྱལ་པས་འཕྲངས་བཅེགས་ཞེས་པའི་མོ་ཡུང་དང་།
 རྒྱ་མཁར་འཕྱིར་བ་རྩྱལ་ཆེ་བརྒྱད་། དེའི་ཤུལ་འོད་རྒྱིད་འཕར། འོད་རྒྱིད་
 འཕར་ལ་ཤུལ་བརྒྱན་ཡུང་བ་ལས། གཅིན་ཞང་རྩེ་ཆོ་ཁྱི་ལྡེ་འཕར་དང་།
 གཅུང་གཙང་ཆོ་རྒྱན་རྒྱག་ཅས་པ་རྩྱུན་དང་གཤམ་རྒྱན་གཉིས། ད་ར་དང་

ལྷན་པོ་གཉིས། འོད་བཅན་དང་ཡུང་བཅན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་གྲོ་།

གཅེན་པོ་ཞེ་ཆེ་ཆེ་བྱི་ལྷོ་འབར་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུང་། གཡུ་མོ་གཡི་
བརྒྱད་ལྷ་མོ་ལ། བཅིང་ར་ལ། རྟོན་ལམར་ལ། བར་འཁོར་རྣམས་སོ།
ཕྱི་རྒྱུད་ལྷ་མོ་ལ་དང་། ཡུང་ལྷོ་བྱི་མོ་ག་ལ་བཅས་གཞུག་གི་གཏུང་རྒྱུད་ཆད།
རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལྷ་ག་གསལ་པ་དང་། སྤ་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། རྒྱུད་བ་བཞེངས་ཅན་
དབར་གྱི་རྒྱུད་མོ་ལམར་པ་དང་། ཞང་མདའ་ལ། སྐྱོན་བཏུན་བར་བ་
རྣམས་སོ། ལྷ་རྩྭ་དཔར་མའི་རྒྱུད་ཕྱི་རྒྱུད་བ་རྣམས་སོ།

གཏུང་གཅོད་ཆ་རྒྱུན་ཀྱི་གྲོ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཆད། ད་
ར་དང་། ལྷན་པོ། འོད་བཅན། ཡུང་བཅན་བཅས་ཕྱི་གཏུང་བརྒྱད་
ནི་ཁ་འབྲུག་པ་དང་། ཕྱིར་ལ། བྱར་ལ། རྒྱ་མིག་མོ་གཡོ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་
ཡིན་ཟེར་རོ། བར་འ་བདག་གཡུ་ཅན་ནི་གར་མི་ཡོན་ཏན་གཡུ་ཏུང་གིས་
གདན་བྱངས་ནས་བྱ་སར་བཞུགས། དེའི་སྐྱེས་རྩི་དགལ། རྩི་དགལ་ལ་
སྐྱེས་གཞུག། ཆེ་བ་བྱ་ས་ལྷ་ཆེན་གྱིས་རྩི་ཁའི་བྱ་ས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་(ཡང་
འགའ་ཞིག་ཏུ། གཡུ་ཅན་གྱིས་དབུ་ཆེ་བཞེངས། རྩི་དགལ་ཡིས་བྱ་མས་
བཅིགས། བྱ་ས་ལྷ་ཆེན་གྱིས་གཤེར་སྐྱ་ཆེ་མོ་ཡིས་ཟེར) རྒྱ་ཁའི་དཔོན་རྩྭ་
གྱིས་རབ་གནས་མཛད། དཔལ་ལག་མོ་ཡུ་པ་ལ་མོ་གས་ལམས་ཡུ་བ་མང་
པོའི་ཞབས་ཏྲི་ག་མཛད། སྐྱེས་རྒྱུད་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་། འཕྱིར་བ་བྱི་དར་མར་
སྐྱེས་བཞི་ཉི། གཙུག་ལྷོ། བྱི་གཙུག་ ལྷ་ལ་འཁྱུར། རྩྭ་ལམ་བཅས་སོ།
ཆེ་བ་གཙུག་ལྷོར་གཏུང་རྒྱུད་ལ་བྱུང་། གཉིས་པ་བྱི་གཙུག་གིས་བྱ་ས་དང་།
རྩི་རྩྭ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་སྐྱེས་བྱི་བཅན་དེའི་སྐྱེས་ཤ་བྱི། དེའི་སྐྱེས་ལྷ་བྱི་ལ་
སྐྱེས་ཡུང་བ་ནི་མར་མདའི་བཅན་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། བཞི་བ་རྩྭ་ལམ་

རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་ཕུ་ལྷུང་དེ་གཞི་མ་ཁར་དཀར་པོ་བཞེས་པ། ཆོས་ཁྱིམ་མ་དང་
 བཞུན་པའི་ཞབས་ཏེ་གཏུ་མ་མཛད། གཏུ་མ་པ་ནལ་འཁྱོར་གྱིས་སོ་བྱང་
 འབངས་པ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ནས་ལྷུང་གིན་བཞུང་། ལྷུང་གིས་ཆོས་པ་ཞིག་
 བཞུང་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱམ་གཏུ་མ་ལྷུང་པ་ལ། ཕྱམ་འཁྱོར་པ་རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་
 ཆེའི་ཏུ་འེག་ན་ས་བཞུང་། ལྷུང་ལྷུང་གི་ཕོན་ཏན་ལ་མཆོག་ཏུ་མར་ལ་
 བཞེས་ཤིང་མཆོག་ཏུ་འདུ་ཆེན་པོ་འཕེལ་ཆུང་གི་དབང་ལྷན་ཅེས་བྲག་པ།
 ཆུང་པ་འདྲེ་ཁྱུང་གཏུང་འི་ན་པོ་ཆེའི་སར་ཆུང་བ་ལྷུང་ཏེ་མཆོག་ཏུ་ཆུང་
 རམ་ཤིང་པར་བྲག་པ། ཆེ་པ་རྒྱུ་འབྲག་གིས་ལྷུང་གིན་བཞུང་པས་དེར་ཕྱམ་
 ལྷུང་པ་ཞི། རྒྱུ་པ་ལྷུང་མཆོག་པོ་དང་། ཆུང་པ་འདྲེ་མཆོག་པོ། ཆུང་
 པོ། ཆུང་། རྒྱུ་པ་བཅས་སོ། ཕྱམ་གཏུ་མ་པ་ཆུང་པའི་མཆོག་
 པོས་ཁྱུང་པའི་སར་ལྷན་ནས་ལྷུང་ཏུ་འེག་ན་ས་མཛད་དེ་རྒྱུང་པ་མཛད་པ་
 ལས་པ་ཞུང་། ཕྱམ་གཏུ་མ་པ་ཆུང་པ་པོས་སོ་བྱང་འབངས་པ་ཞིག་ཏུ་
 ཆུང་གིན་བཞུང་སྟེ། དེའི་ཕྱམ་ལྷུང་ལྷུང་གིས་ཆུང་གིན་བཞུང་སྟེ། གཤེ་ཆེ་
 ཆུང་དང་བཅས་པ་དབང་ཏུ་བཞུང་། དེའི་ཕྱམ་ལྷུང་དཔལ་གྱིས་ཕྱམ་
 བཟང་པོ་ལྷུང་པ་འཕགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་ལྷུང་ཆེ་ཆེ་གནས་མཛད། ཕྱམ་པ་གི་
 པ་ཆེ་ཆུང་ལྷུང་ན་ཆུང་པའི་ཏུ་ལྷུང་དཀོངས་པ་ལྷུང་ན་ལས་འདས། ཕྱམ་ཆུང་
 པ་རྒྱུ་པ་ལྷུང་པོ་ལ། དེའི་ཕྱམ་རྒྱུ་པ་ལོ་ལ། དེ་ལ་འདྲེ་ཕྱམ་གཏུ་མ་པོ་དང་ཕྱམ་
 གཏུ་མ་ཆུང་པ་ཁར་བཞུགས་ཏུ་རབ་ཏུ་ལྷུང་ནས་གདན་ས་མཛད། གཏུང་
 པོ་ལྷུང་པོ་ལོ་ལོ་པ་ན་ལས་འཕྱེད་ན། རྒྱུ་པ་ལྷུང་གི་ཕྱམ་ཆུང་པ་ལྷུང་མཆོག་གིས་
 སོ་བྱང་གནས་ཆུང་བཏུ་བ། ཆོས་རྒྱུ་པ་ཆུང་ཏུ་ལྷུང་དངས་ནས་དབང་
 གནས་ལྷུ་ལྷུན་པར་གསུངས། མར་ལ་མར་དཔལ་འཁྱོར་ནས་མཁའ་དང་

བཅུ་མ་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། རྒྱུད་གསུམ་གང་ལས་རྣམས་དང་བཅས་པ་
 རྒྱལ། དེའི་སྐུ་ལ་སྤྱུང་བ་ལྟ་བུ་གིས་ཀྱིས་སོ་སྤང་རྒྱུ་ལ་བཅུ་བ། དེ་ལ་སྐུ་ལ་གཉིས་
 རྒྱུད་བས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཅུ་བ་དང་། རྒྱུད་པ་མང་འ་བདག་གསལ་པ་རིན་
 ཆེན་གྱིས་འཁོ་མཁོན་འཕགས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱོད། རྒྱུད་པའི་ཆེན་
 རྒྱལ་པོ་དང་ཞལ་མཇུག། རང་གིས་མང་འ་རིས་ལ་དྲ་བར་བརྒྱུད་བའི་ལྷ་
 རྒྱུད་ལ། སོ་སྤང་བྲག་ལ་སོགས་སོ་སྤང་མང་པོ་བཅུ་བ། མང་འ་མང་དྲ་བ་
 འཕྱོར་ནས་ལམ་འདྲ་བ་བཅུ་བ། དཔུང་པོ་བཞི་བཅུ་འི་བར་ཆབ་སྤྱོད་ཆོས་
 བཞིན་ཏུ་བརྒྱུད་ལ། དེ་ལ་སྐུ་ལ་བཞི་པོ་དྲ་བ་ལྟེ། ཆེ་བ་སྐྱོ་སྐྱོ་ལོ་དྲ་དང་།
 གཉིས་པ་མང་འ་བདག་སྤྱུང་མཁོན། གསུམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་ཁྱིམ་ལ་བཟང་
 པོ། བཞི་བ་གཅུད་པོ་འབལ་བཅས་སོ། ཆེ་བ་སྐྱོ་སྐྱོ་ལོ་དྲ་རབ་ཏུ་རྒྱུད་
 བས་ཐུག་པའི་གདན་ས་མཇུག། གསུམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་ཁྱིམ་ལ་བཟང་པོས་
 གདན་ས་ཕག་ལོ་སྤྱུ་བར་རབ་ཏུ་རྒྱུད་། བཞི་བ་གཅུད་པོ་འབལ་སྤྱུ་ན་རྒྱུད་
 ཏུ་ས་ནས་དཔོངས་པ་རྒྱུགས། གཉིས་པ་མང་འ་བདག་སྤྱུང་མཁོན་གྱིས་ལ་
 དཔུང་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གསུམ་ལ་སོན་སྐུ་ལས་སྤྱོད་དྲ་བར་འཁོན། སོ་སྤང་བྲག་
 པ་རྒྱལ་མཇུག་སོགས་ལམ་ལ་སྤྱུ་པ་མང་ཏུ་བཞིན། ལས་ལས་ཀྱི་སོ་སྤང་སྤྱུ་
 ཏུ་སྤྱུ་ལམ་ལ་གཅུག་ལག་འདྲ་བཞིན་ལ། ཆབ་སྤྱོད་ཆོས་བཞིན་བརྒྱུད་ལ།
 དཔུང་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གསུམ་ལ་དཔོངས་པ་རྒྱུགས། འདི་ན་ལས་ཀྱི་ལས་ཏུ་
 སྤྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མཁོན་ཅན་བཞིན་པའོ།

བཞི་པ། རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སྐྱོར།

དེ་ནས་ལྟ་མཁོན་རྒྱལ་རྒྱུད་སྤྱོད་མཁོན་ཅན་བཞིན་ན། ཁྱིམ་པའི་གཅུད་
 རྒྱུད་རྒྱུ་ལས་གསལ་པའི་མང་འ་བདག་སྤྱུ་ལ་ཁྱིམ་ལ་སྤྱུ་ལས་སྤྱོད་ལྟེ་.....

མཐོན་མཆོན་དང་། དེ་ལ་ཕྱུག་གཉིས་འབྲུངས་པས་ཆེ་བ་རིག་པ་མཐོན་
 དང་། རྒྱུ་བ་ཉི་མ་མཐོན། ཉི་མ་མཐོན་གྱི་ཕྱུག་ཉི་མོད་དཔལ་མཐོན་
 འདི་ཡིས་རྒྱལ་མིན་འཛིན་རྟེན་ཆེན་པོ་འཕྱུར་མང་འཁྱུར་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་.....
 རྒྱུར། རྒྱུར་མོད་དང་། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་སོགས་གཏུར་བརྒྱད་
 ཡིན་ཏུ་མང་། ཕྱུག་ཆེ་བ་རིག་པ་མཐོན་ལ་གཏུར་བརྒྱད་གཉིས་འབྲུངས་པ་
 ཉི། ཆེ་བ་ལྟེ་སྟོན་དང་། རྒྱུར་བརྒྱུ་རྟེན་ཆེ་འབར། ལྟེ་སྟོན་ཕྱུག་པ་ཅན་
 པ་དང་། མང་ལ་བཀལ་པ་གཉིས་སོ། ཡང་ཡིག་ཆར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉི་མ་ཕྱུག་
 པ་ཅན་པ་དང་། མང་ལ་བཀལ་པ་གཉིས། ཕྱུག་རྒྱུར་རྟེན་ཆེ་འབར་གྱི་གཏུར་
 རྒྱུར་ཡིན་ཟེར། རྟེན་ཆེ་འབར་གྱི་ཕྱུག་ཁྱིེ་དབང་རྒྱལ་བཅན་དང་། དེའི་ཕྱུག་
 ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཐོན། དེའི་ཕྱུག་མང་འཁྱུར་གྱི་པ། ཡལ་རྟེན་ཆུབ་མིན་
 བརྒྱུངས་པའི་སྐབས་དེར་སྒྲུབ་དང་མས་བརྟན་པ་བརྟུབས་ནས་སོ་བརྟན་ཏུ་...
 ཉི་མ་ཅན་སོར་ཞིང་། མདོ་སྟེན་(918)མོར། ལྷ་ལྷུ་སོགས་དཔལ་
 གཙང་གི་མི་བརྒྱ་ཅན་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྱུག་ཆོས་ལུགས་སྤྱོད་པར་.....
 བརྟུར། ཡལ་ཕྱུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱ་མདོ་ཁམས་ཡུལ་ནས་བརྟན་པའི་
 མེ་རྩ་ཡང་། མང་འཁྱུར་གྱི་པར་ཕྱུག་བཞི་ཉི། བཅོ་ར་དང་། དཔེ་
 སྤྱོད་། ལྷ་ལྷ། ཉི་མ་ཕྱུག་མོ་ཉི་རཅ་བཅས་སོ། བཅོ་རའི་རྒྱུད་པ་གི་
 འཕྱུར་མོ་པ་དང་། རྒྱུར་རྒྱལ་པ། ལྷ་ལྷ་པ་ཡལ་པ། ཡིབ་པ། ཉི་མང་
 པ། ལུགས་གཙང་མོ་བཅས་སོ། དཔེ་སྤྱོད་གི་རྒྱུད་པ་དཔེ་བཞི་པ་དང་།
 མོན་རྟེན་མོན་མཁར་པ་གཉིས། ལྷ་ལྷ་ལ་རྒྱུད་པ་མ་ལུང་ཞིང་། ཉི་མ་ཕྱུག་མོ་
 ཉི་རཅ་འི་རྒྱུད་པ་གི། ཉི་མ་ཕྱུག་མོན་མོད་རྒྱལ་ཅན་པ། ཉི་མ་ཡི་
 སྤྱོད་པ་སོགས་པས་མ་ཡུལ་ཡོད་པ་ན་མས་གི་ཡུལ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ།

མདོར་ན། གྲང་དར་མས་བརྟན་པ་བརྟུབས་པའི་རྗེས་སུ་བོད་མིལ་
 ལུང་ལྷུང་ཉི་མ་གནས་ཀྱི་མིན་དཔང་རྒྱ་མ་ལྷུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མིན་དཔང་
 དེ་དག་གི་ཆབ་མིན་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་ཚན་མས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་ཞིབ་ཆ་ན་མས་འདིར་བཀོད་པར་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གང་ལགས་
 ཤེ་ན། མོན་ཕྱོན་གྱི་བོད་མཁས་པ་ན་མས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དབྱེད་གཞིའི་
 ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དང་། མི་ལོ་རྒྱུང་ལ་སླེབས་པའི་དཔང་ཉགས་
 བྱེད་མི་ནི་དེ་བས་ཡོང་མི་མིན་པའོ།

ལེའུ་བཞི་པ། ས་སྐྱ་པའི་རུས་སྐབས་དང་། བོད་

མེས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ལྟ་བུར་པ།

ཕོན་ཀྱལ་རབས་དངོས་ལྟ་བུ་གས་པ་དེས་བོད་དང་མེས་ཀྱི་འབེལ་
པ་དེ་རྒྱ་ལ་ལས་ཤོར་འཕེལ་ཕྱིན་པ་ཅམ་མ་ཐད། བོད་འདི་མེས་ཀྱི་ལྷ་
མངའ་ཁོངས་པརྟོན་མེད་ཅིག་ལྟ་བུར་པ་རེད། འདི་ནི་མངའ་ཤོར་མ་དང་
ཆོས་ཀྱི་མེས་དཔོན་ན་མ་ལ་ཕྱི་མ་གསར་ཏུ་གཏོད་པའི་ཕྱ་བོད་མི་རིགས་.....
དཔར་ལྷི་མཆོའ་མཆོའི་འབེལ་པ་དེ་ཤོར་ཏུ་འཕེལ་བའི་འབེལ་ཏུ་གྱིན་རེད་....
ལ། ཕྱ་བོད་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་ལྷི་བསམ་འདུན་དང་། ས་སྐྱ་
འཕེལ་ཕྱིན་ལྷི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་གིས་ལྟར་རེད། དེ་ནས་བཟུང་
བོད་མི་ལྷ་དེ་གཅིག་ལྟར་དང་། རྩམས་འབྲུག་རྩན་པའི་ལམ་ཏུ་འཕྱེལ་
པ་ལྟར་པ་རེད།

དང་པོ། རྩོད་ལྷི་གཏུང་ལྟར་རྩོད།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་རྩོད་ལྷི་ཀྱལ་རབས་སྐོར་མདོ་ཅམ་པརྟོན་ན། རྩོད་
ཞེས་པ་ནི་རང་ཀྱལ་ལྷ་ཕྱིན་ལྷ་མངའ་ཁོངས་ཏུ་གནས་པའི་ས་སྐྱ་ལྷ་ཕྱིན་རིང་...
ཕོད་ལ། ལས་ལ་པརྟོན་ཞིང་དཔལ་མཆོངས་ཀྱི་ཕོད་ལྷི་མི་རིགས་གིས་
རེད། མི་རིགས་འདི་ཐོག་མར་དེ་རྩོད་ལྷི་པའི་ཕོད་ཀྱི་ས་སྐྱ་ལྷ་ཕྱིན་ལྷ་ཕྱིན་

ཅན་ཅུ་ལས་ཀྱི་པ་ཤད་ཚུ་ལ་མི་འདྲ་པ་མང་ཞིང་། ལ་ལས་མི་དེ་གསུམ་འདི་ལོ་
 འདི་ལ་ཚུ་ར་ཚུ་ཀྱི་ཤུར་ཀུའི་ཚུ་ད་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་ཤར་ཀུའལ་
 ཤོན་མི་ཞེས་པའི་པ་ཤུད་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་པ་ཚུ་ན་ལས་“ཉོར་ཀྱི་ཚུ་ལ་རབས་
 ལ། དང་པོར་གནམ་ཀྱི་ཀུ་ཚོར་ཉ་ཆེ། དེའི་ཤུ་པ་ད་ཆེ་གན། དེའི་ཐ་ས་
 ཆལ་ དེའི་ཤུ་ཆེ་ཁི་ཆེར་གན། དེའི་ཤུ་ལུ་རང་ཉི་རེ་ལོ་ལ། དེའི་ཤུ་པ་ས་
 ཀ་ནི་ཀུན། དེའི་ཤུ་ཤེས་ས་རོ་ཁི། དེའི་ཤུ་ལ་ཀུ། དེའི་ཤུ་ཀུ་ཀུན་ཆེར་
 གན། དེ་འདས་ཉིར་གན་མོ་ལ་ལན་ཁོ་ལས་ཉི་མ་དང་རྒྱ་པའི་ཆེར་ལས་ཆུས་
 པ་མོ་དོན་ཆར་ལུ་གན། དེའི་ཤུ་གའི་ཆེ། དེའི་ཤུ་མི་ཁིར། དེའི་ཤུ་མ་
 བན་མོ་དོན། དེའི་ཤུ་གའི་ལུ་གན། དེའི་ཤུ་པའི་ཤིར། དེའི་ཤུ་ཁོར་མོ་ག་
 ཤིར། དེའི་ཤུ་ཀུ་མ་ལི་ཉའི་ཁན། དེའི་ཤུ་ག་ཤུ་ལ་གན། དེའི་ཤུ་པར་
 ཐན་པ་ཀུར། དེའི་ཤུ་ཤེ་ལུར་ག་པ་ཀུར། དེ་དང་པུན་མོ་ཀུ་ལུན་གཉིས་
 ཀྱི་ཤས་ཁིར་གིར་ཀུལ་པོ། ཚུ་མོ་ཉལ་(1182) ལོ་ལ་འབྱུངས། ལུན་ལུ་
 ཡོད། དེས་པོ་པོ་པ་ཤུད་པ་ལ་ཀུལ་ཁམས་དཔར་ཀུ་འདུས་ནས་ཀུལ་ས་མོ་ཉི་
 ཤུ་ཆ་གཞུག་མཛད། འདི་ལ་ཐའི་ཀུར་ཡང་ཟེར། ཚུ་མོ་ཉལ་(1182)
 གི་མོ་ཉལ་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་པུ་གཉིས་ལ་དཔུང་མོ་ཀུལ་ཀུ་ཆ་གཅིག་པ་མི་……
 ཉལ་ལུ་ཀུ་ཀན་ཀུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་མོ་ཉལ་མོ་ཀུལ་ དེའི་ཤས་མོ་ཤུ་ག་
 ཀུལ་པོས་རྒྱ་པ་ཀུལ་ མོར་མོ་ལ་གན་གྱིས་མོ་དཔུ། ཤེ་ཆེན་གན་གྱིས་ལུགས་
 ཆེས་ནས་ཤིར་ཉའི་པར་མོ་མོ་ལུ་ཉེ། པར་མོ་པ་ཤུད་ཀུ་པ་ལ་གཤེགས་”ཟེར་
 འཁོད། ཡང་རྗེ་ཤེ་ལུར་ག་པ་ཀུར་དང་། པུན་མོ་ཀུ་ལུན་གྱི་ཤས་ཁིར་
 གིར་ཀུལ་པོ། པར་ཀུར་གཞུག་པའི་ཚུ་ཉལ་(1182) ལོར་ལུ་འབྱུངས།
 དཔུང་མོ་ཀུལ་ཀུ་པུགས་ཉི་པར་ཀུར་པའི་ཚུ་ཉལ་(1242) ལོར་……

འདས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བ་ཐེངས་ཁག་ནང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་
 རྩ་ (1162) ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དཔྱུང་ལོ་རྒྱལ་མཉེན་ལ་བཞུགས་ནས་
 རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མག་ (1227) ལོར་དཀོངས་པ་རྩོགས་ཐེངས་འཁོད།
 ཁོང་གི་རྟོག་ཡུལ་གྱི་སྤོང་ཁེས་པའི་ས་གནས་དེའི་སྐུ་རྒྱལ་ཅིག་གི་ཁྱིམ་
 ལ་འཁྲུངས། ཡལ་རྩེ་ཡོ་སྤར་ག་བ་རྟུར་ (རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་བ་ཐེངས་ནང་།
 བཅོམ་རྩ་ལྷ་སྤྲུལ་གསལ་ཞེས་འཁོད) ཐེངས་གཅིག་ནང་ལ་ལོག་པའི་སྐབས་སྤྱི་མ་
 ཐར་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྤེ་དེའི་ཡུལ་མི་རྣམས་དག་འཛོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་.....
 བཅོང་ནས་རྟོག་རིགས་ཀྱི་མོ་མས་སྒྲོལ་རྟུང་རྟ་ནས་བབས་ཏེ་ཁོ་པ་ཚོའི་.....
 དག་འཛོལ་ལ་བྱུགས། བ་ཐར་གྱི་མི་ལ་ལས་ཁོང་ལ་འཁོན་འཛིན་ཟིན་ནས་
 ཐར་རྒྱལ་བཏར་སྤེ་བཤོངས། ཡོ་སྤར་ག་བ་རྟུར་གྱི་ཐང་འའ་བབས་ཁ་ཁག་
 ཅིག་གིས་ལོར་སྐུགས་ན་མས་ཁྲིད་དེ་ཡུལ་སྤེ་གཞན་རྩ་བསྐྱེད། ཇིང་གིར་གྱི་
 ཁྱིམ་བརྒྱུད་ན་མས་འཛོར་ཞིག་འགྲོ་བའི་གནས་སྤྱི་ཤར། ད་རྟུང་ཡུལ་སྤེ་
 འག་འཁོག་གི་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཇིང་གིར་ལོན་མོན་རྩེས་འཁོན་ལན་སྒྲོག་ཡོད་
 རྩལ་ནས་ཁོང་བརྒྱུད། སྤེ་ལ་སྒྲོ་གཞིགས་ནས་ཡུལ་སྤེ་ཐང་པོར་ཁྲིད་དེ་ཁོ་མ་
 བསྐྱར་བྱས། སྤྱི་མ་ཐོ་ཚད་ཐེད་བཏར། བཐར་བཅོམ་ནས་སྤོང་ཏེ་རང་ཉིད་
 གྱི་ཡུལ་སྤེར་ལོག ཐང་འའ་བབས་ཁ་ཁག་ཅིག་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་
 གྱི་དག་པོ་དང་འཐབ་འཛོངས་ཐེངས་ཐང་བྱས། སྤྱི་ནང་གི་དག་པོ་ཐང་པོ་
 ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ། ཡུལ་སྤེ་ཐང་པོ་དཔར་རྩ་འདུས། བཐར་ཇིང་གིར་
 རྒྱལ་པོས་རྟོག་གྱི་ཡུལ་ཤར་ཐང་འའ་དག་གཅིག་སྤྱི་བཅོས། པོད་མེ་རྩག་
 (1206) ལོར། རྟོག་གྱི་ཡུལ་དཔོན་རྣམས་མོ་ནན་གཙང་པོའི་འགལ་རྩ་
 རྩོགས་འདུ་འཛོགས་ཏེ་ཇིང་གིར་རྟོག་ཡོངས་ཀྱི་དར་རྩག་ལ་བསྐྱོས། ཐོང་

གོལ་ཉན་ཀྱལ་ཁབ་བཅུགས། མོང་གོལ་ཞེས་པ་ནི་མོག་མར་རྟོར་གྱི་ཡུལ་སྡེ་
 ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་རྟོར་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་རུ་བྱུང་། མོང་གོལ་
 མི་རིགས་དེར་རང་ཅག་ན་མས་ཀྱིས་རྟོར་ཞེས་འཛད་པ་འདི་ནི་གནའ་རབས་
 རང་ཀྱལ་བྱང་ཕྱགས་སུ་གནས་པའི་མི་རིགས་ལ་ཁུའུ་ཞེས་འཛད་པ་དེ་སྟེང་
 ཟུར་ཆག་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ། རྗེས་སུ་རྟོར་མོང་སྡེ་གྱི་དར་ཉན་ལ་བསྟོན་
 མ་ཐག་རུ་མི་ཉན་གི་ཡུལ་རུ་དམག་བྱངས། མོང་བྱང་ཕྱགས་ས་ཁུལ་རུ་འང་
 རྟོར་གྱི་དམག་འོངས། མོང་གྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་པོའི་རྗེ་འབངས་ན་མས་ཀྱིས་རྟོར་
 དམག་གི་བྱ་གཞི་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་དང་རས་སྟག་རབ་རུ་སྦྱེས་ཏེ། ཡུལ་
 སྡེ་མང་པོའི་རྗེ་འབངས་ན་མས་བཀའ་སྟོན་མཛད་དེ་བཅའ་མི་མང་གས་ཏེ་རྟོར་
 དམག་ལ་མཛོ་བཏགས།

རྟོར་གྱི་སྡེ་ཁག་ན་མས་གཅིག་ཟུར་བཙོས་ཏེ་མོང་གོལ་ཉན་ཀྱལ་ཁབ་.....
 བཅུགས་པ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མོན་སྤྱི་ད་རུས་ལྷགས་དབྱར་མཚོ་ཀྱས་པ་རྟོར་.....
 ཉིན་བཞིན་གོང་རུ་འཕེལ་བ་དང་འཕེལ་ཅེའུ་ཀྱལ་རབས་ལ་འཁོག་སྒོལ་བྱེད་
 པའི་རྩོམས་ལྷགས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བྱིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མོང་གོལ་སྡེ་ཁག་
 ལ་ཡུན་རིང་གཉའ་གཞོན་བྱེད་མཁན་ཅེའུ་ཀྱལ་རབས་ལ་ཐར་སྒོལ་བྱེད་པའི་
 དམིགས་ཡུལ་གཙོ་མོར་བབྱང་སྟེ་རྩོམས་ཁུལ་རུ་དཔྱད་འཇུག་བྱས། རབ་
 ཟུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྱང་(1205) སྔ་ནས་ས་སྤུལ་(1209) སྔ་བར་.....
 མི་ཉན་ལ་དམག་ཐེངས་གསུམ་ཅམ་བྱངས། དེས་པོ་འཁོར་ཆེན་འཕྲོག་
 རབ་ཟུང་བཞི་པའི་ལྷགས་ལྷག་(1211) སྔ་ནས་ཤིང་བྱི་(1214) སྔ་.....
 བར་ཅེའུ་ཀྱལ་རབས་ལ་བསྟུན་མར་ཐར་སྒོལ་བྱས་སྟབས་ཐམ་ཉེས་ཆབས་.....
 ཆེན་ཟུང་སྟེ་ཅེའུ་ཀྱལ་རབས་འཛོར་ཞིག་འགྲོ་པའི་གནས་སུ་བྱུང་། རབ་

ལྷུང་བཞི་པའི་ས་ཡོན་ (1219) ཨར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོས་དཔག་འབྱུང་.....
 གཉིས་ཁྲིད་ནས་ཉི་མེ་མེ་ཆའི་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེར་དཔག་བྱངས། རྒྱལ་
 པོ་ཆའི་ལྷ་ཆའི་ཡི་ལྷ་ས་ཀྱི་ལན་ཉིང་གིས་མོང་གོལ་དཔག་དཔུང་ལ་འགོག་.....
 གོལ་བྱས་ཀྱང་མཐར་ཐམ་ཉིས་ལྷུང་ཉི་རྒྱ་གར་ལ་མྱོས། མོང་གོལ་དཔག་
 དཔུང་ནམས་རྒྱ་གར་པར་རྩེད་ས། དེ་ནས་ལྷ་ལྷུང་དང་། ཁང་ཡི།
 ཆན་ཁ། ཞི་ལྷ་ཡི་མོགས་ས་གནས་ཁག་ལ་དཔག་བརྒྱད་བྱས། ལྷ་མྱིང་
 དཀྱིལ་མ་དང་ལྷུང་མྱིང་གི་ཤར་རོས། དཀྱིལ་མ་གི་ལྷར་རོས་མོགས་ས་ཆ་
 རྒྱ་ཆེ་པཅན་བཟུང་བྱས་ནས་ཆུ་སྐྱུ་ནམས་ལ་ཁག་བཞོས་ཉི་གནང་། རལ་
 ལྷུང་བཞི་པའི་མེ་པག (1227) ཨར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་གཤམས།
 གུང་བརྒྱད་ཤས་ཆེ་བ་རྒྱུ་ཉི་དང་། གཉིས་པ་ཁྲི་མས། གཞུམ་པ་
 ཞི་གོ་དན། བཞི་པ་མོ་ལྷན་པཅས་ཀྱིས་ལྷ་ལ་ཁག་དེ་དེ་བཟུང་ནས་དེ་ཡི་
 རྒྱལ་པོ་མཛད། རལ་ལྷུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལྷག་ (1235) ཨོན་པས་ས་ལྷག་
 (1259) པར་རྩ་རྒྱུ་ལྷ་“ལྷ་བརྒྱད་དཔུང་འབྱུང་” ཟེངས་གཉིས་བྱས་
 ཉི་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དཔར་རྩེ་འབྱུང་པའོ།

གཉིས་པ། འཛོན་གྱི་གུང་རྒྱུད་རྒྱུད་ལྷུང་བའི་རྒྱུད།

ས་རྒྱ་པརྒྱེ་ཏུ་ལྷན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 རྒྱ་མོས་རྒྱལ་མཆན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཤིན་རྒྱུ་.....
 བཤམས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་གསལ་ཆེ་བའི་མཐའ་པའི་དཔར་པོ་ཞིག་ཡིན་
 ལ། བཤམས་རྒྱལ་གོང་ལྷ་གཅིག་ལྷུང་བམོ་པའི་ཐད་མཛད་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཆལ་མྱིང་མཐའ་ཅན་ཞིག་ལྷུང་དེད། ཁོང་ནམ་གཉིས་ཀྱི་
 མཛད་རྒྱུ་མ་ཤོད་གོང་རྒྱ་ལྷ་པ་པོ་ནམས་གཤམས་པའི་པའི་ཆེད་རྒྱུ་.....

འཁོན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་སྒྲོར་མདོ་ཅམ་བརྒྱད་ན། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་
 རབས་འདྲོད་དཔུང་གི་མཆོ་ལས། “ཅས་ནི་པོད་ཀྱི་ཅས་ཆེན་པའི་དང་།
 མིའུ་ཅས་ཀྱི་ཕུ་བྱ་གས་པ་སོགས་ལས་ཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཏུང་ཅས་གཅོང་
 མ་ལྟ་ལས་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་གནས་ལྟ་སྒྱུ་རིང་། གཡུ་རིང་། གཡུ་
 སེ་ལྟ་མཆོད་གསུམ་ཏུ་བྱགས་པ་མི་ཡུལ་ཏུ་བབས་པ་ལ་མིའི་རྩེ་ལྷན་པས།
 རྒྱུང་པས་མིའི་རྩེ་མཛད།” ཅས་འཁོད། རྒྱུང་པ་གཡུ་སེས་མིའི་རྩེ་མཛད་
 པས། དེ་ལ་གྱི་མི་སོགས་སྐྱུ་བཞི་འབྱུངས། དེ་དག་གིས་འདྲོད་ཅས་
 ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དང་དམག་འཐབ་པས་གཡུ་རིང་གིས་དམག་རྩོགས་མཛད་……
 དེ་འདྲོད་ཅས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བརྒྱལ་ཏེ་བྱན་ཏུ་བཞོལ། གཡུ་རིང་གིས་
 རྒྱའི་ཕུ་མོ་དཔུ་ས་ལྟེ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྐྱུ་མ་སངས་སྐྱུ་བརྟན་ལྷུང་།
 སྐྱུ་མ་ཆེ་པ་རྒྱལ་དང་ཡབ་རྩེ་ལྟ་ཡུལ་ཏུ་བཞེས། སྐྱུ་མ་བརྟན་པས་སོགས་ལྟ་
 བོད་ཅན་གྱི་ཕུ་མོ་སོགས་ལྷུ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྐྱུ་མ་ཆེ་དཔལ་……
 བོ་ལྟ་འབྱུངས། སྐྱུ་མ་དེས་ཕུ་མི་ཕུ་ལྷུ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་སྐྱུ་
 རྩེ་ཆེ་ཏུ་སོ་འདྲོད་ཆེན་འབྱུངས། དེ་ཡན་ཆད་པར་རྒྱུ་ཏུ་བཞུགས་ཐེར་
 བློ། རྩེ་ཆེ་ཏུ་སོ་འདྲོད་ཆེན་(དེ་མ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སོགས་ཆད་པར་བོ་
 ལྟ་ཅས་འཁོད་འདུག) གྱིས་ཕོན་བཟའ་མཆོ་ཕོ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་
 པ། སྐྱུ་མ་ཞིག་གཡའ་དང་སྐྱུ་མི་མཆོ་མས་སྐྱུ་སྐྱེས། མཆོན་ལ་གཡའ་སྐྱུ་
 རྩེ་ཞེས་བརྟགས། ཡུལ་དེར་གནས་པའི་རི་གཡས་ཏུ་གངས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷུང་
 ན་ལྷུང་རི་རྒྱན་ལས་མཐོ་མ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་ལྟ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཡའ་
 སྐྱུ་ཞེས་བརྟགས། ཏུ་མ་དེར་མིན་པོ་སྐྱུ་དེར་སྐྱུ་མེད་ཅས་ལྷུ་པ་ལ་རྒྱུང་མ་
 གཡའ་ལྷུ་མ་བཞིལ་མ་ཞེས་པ་མཛོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཛོགས་པ་ཞིག་……

ཡོད་པས། གཤམ་ཐུང་སྒྱེས་ཀྱིས་ཕྱིན་པོ་སྒྱུ་རེད་ས་ཁྲག་མེད་དང་འཇམ་
 བས་ཕྱིན་པོ་པས་ད། རྒྱུང་མ་གཤམ་འབྲུམ་པའི་ལ་མ་ཁམ་ཏུ་བྱེད་ས་ནས་སྐྱུ་
 སྒྱེས་འབྲུང་ས། འདི་ནི་ཉི་ཉེ་ཕྱིན་འཁོན་པའི་པར་ཏུ་འབྲུང་ས་ཉི་པས་མཚན་ལ་
 གཤམ་ཐུག་འཁོན་པར་སྒྱེས་སྒྱུ་བཏགས། འཁོན་གྱི་གཏུང་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་
 བས་ཏུང་བ་ཡིན་ཟེར་སྟེ། ཁོང་ཏུ་སྒྱུ་ལ་དེ་དག་ཉི་ཉེ་ཕྱིན་ཏུ་ཞིག་ཡོད་
 ཏུང་དེའི་མོག་ནས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ས་སྒྱུ་པ་ནི་མོད་ཀྱི་ཏུ་མ་ཆེན་བཞི་.....
 དང་མིའུ་ཅམ་ཏུ་གཤི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། ས་སྒྱུ་འུ་ཏུང་རྒྱུད་ལ་འཁོན་ཞེས་
 བཏགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་པའི་སྒྲོང་གསལ་པོར་རྟོགས་སྟེ།

དེ་ནས་གཤམ་འབྲུག་འཁོན་པར་སྒྱེས་ཀྱིས་བཅན་གཟམ་ཐུང་ཏུ་སྒྱུ་.....
 (བཅན་མོ་པམ་འཕྱེ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ཟེར་) ཁམ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྐྱུ་གཅིག་
 འབྲུང་ས། ཉི་པས་འདི་ནི་མཐུ་ཉི་པས་རྒྱ་འབྲུལ་ཆེ་བ་སྒྲོ་དང་དིག་པ་སྒྲུབ་
 པ། གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་འཛོམས་པ། ཏུན་གྱི་ཡིད་དཔར་འཕྲོག་པ་ཞིག་
 ཡོད་པས་སྐྱུ་འདི་འདྲ་མི་ཡི་ཡུལ་ཏུ་འབྲུང་བ་དགོན་ཟེར་པས་མཚན་ཏུང་
 དགོན་པ་རྗེ་ཏུང་ཉི་པ་ཏུ་བཏགས་སོ། སྐྱུ་འདི་སྒྱུ་ན་མོན་པའི་སྐྱུ་པས་སྒྱུ་
 ཡམ་རྗེས་ཡུལ་གང་པམ་ཏུ་བཏང་པས། བསམ་ཡས་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོ་
 མཚན་བཏུ་ནན་ཡང་བཅན་པོ་ཁྱི་རྒྱུ་ཞེ་བཅན་གྱིས་བཟུང་ཆར་ལ་རྟོད་.....
 གཉན་གྱི་ཐར་མ་ལ་ཆད་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོ་མཚན་བཟུད་ཆར་པར་གཤིགས།
 ཡུལ་གྱི་དགོ་མཚན་བཟུད་ཅེས་པ་ནི། ས་ཡི་དགོ་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས།
 རྒྱུད་དགོ་འབྲུང་རྒྱ་དང་ཞིང་རྒ། སྒྲིང་གི་དགོ་ཁང་སྒྲིང་དང་ཏུད་སྒྲིང་།
 རྒྱུད་དགོ་འབྲོག་དང་རྒྱུད་འབྲོག་བཅས་སོ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དགོ་
 བཟུད་རྒྱུད་ཏུ་སྒྱུ་ལ་ལ་སྒྲོ་དང་མདའ་ལ་སྒྱུ་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་དགོ་བཏུ་ཆར་ཟེར་.....

མེད་ལྟར། རམས་པ་ལ་ལས་དེ་གཉིས་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པ་ཡིན་པས་མི་
 འཐད་ཟེར་གཞན་བཅུད་མོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་རྗེའི་དགེ་ཁང་.....
 རྗེ་དང་འཇག་རྗེ་མོན་ན་དགེ་བཅུ་ཚང་ཟེར་ཤང། དཀོན་པ་རྗེས་མངའ་
 བདག་ཁྱིམ་མོད་མཚན་གྱི་ནང་མོན་མཛད། རྗེ་འདི་དཔལ་འཕྱར་ཡིན་ཏུ་
 ཆེ་བར་ལྷུང་པས་མཚན་ཏུ་འད་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་
 བཅུད་འཁོན་གྱི་གཏུར་བཅུད་ཀྱི་མཚན་སྟན་ཀུན་ལ་གསལ་ཆེ་བར་ལྷུང་རོ།
 འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེས་སྒྲུབ་ཁམས་པ་པོ་རྩ་བའི་སྤྲས་མོ་སྒྲུབ་བཟའ་ཞེ་ཆུང་མ་.....
 ཁྲུ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྤྲས་གཉིས་འབྱུངས། ཆེ་བ་འཁོན་པོ་རྩ་བ་སྒྲུབ་དཔལ་
 པོ་བསྐྱར་བ་དང་། ཆུང་བ་མཁན་པོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའོ། འོན་
 ལྟར་པོད་ཀྱི་དེ་བ་ཟེར་ཁག་གི་ནང་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་སྒྲུབ་བཟའ་ཞེ་ཆུང་པ་.....
 སྤྲས་བཞི་ལྷུང་བ་སྟེ། ཁྱི་མཛེས་དང་། རྟ་ལེགས། ཆེ་ལ་དཔལ་ལྷུག་
 ལྷ་ཡི་དཔལ་པོ་ཆེ་འཛིན་ཡིན་ཟེར་ཤང། སྤྲས་ཆེ་བ་འཁོན་པོ་རྩ་བ་སྒྲུབ་དཔལ་
 པོ་བསྐྱར་བ་ནི། ལྷ་གར་གར་ལྷུགས་ཟ་རྟོར་གྱི་མཁས་སྐུ་བ་ཆེན་པོ་གངས་
 ཅན་གྱི་དཔལ་མཁོན་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ཡི་ཏུ་ས་ལྷ་པོད་ཀྱི་རབ་ལྷུང་པའི་.....
 མོག་མ་སད་མི་བཏུན་གྱི་ཏུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁག་གཅིག་གིས་ཁོར་གི་ཞར་
 པོའི་ཏུང་ཏུ་རབ་ཏུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡིས་མཁན་པོ་དང་ཞར་པོའི་ཏུང་
 བས་ཆོས་མང་ཏུ་བྱས། ལྷ་བཅུར་པོ་རྩ་བ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་། རམས་
 ལྷུང་གྱི་སྤྲས་པ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཁོན་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མོག་མ་ཡིན། དེའི་
 གཏུར་རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་ལྷུང་སྤོབ་དཔོན་བསྐྱའི་ཏུང་ནས་གསར་སྤྲས་.....
 རྟོར་མའི་ཆོས་མང་ཏུ་བྱས་མཚན་སྤྲས་ལྷུང་མོག། རྗེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་
 ཡབ་ལྷུང་ཏུ་འཕྱོད་ཀྱི་འཕྱུ་ལྱི་ལྷ་མོ་འཕྱོ་ཟ་གཡང་ཡིན་ལྷུང་ཁབ་ཏུ་བཞེས་

158

[illegible]

ལྷུ་མ་པ། ལྷུ་གཡས་ལྷུ་འབབ་པ་ལ་ལོགས་པ་བཟུ་ཤེས་དང་དགེ་མཚན་རྒྱ་མ་
 ཚང་བར་གཟིགས་ཏེ། འདིར་དགོན་པ་ཞིག་བརྟམ་ན་ཡེགས་སྒྲུལ། སྐབས་
 དེའི་ཡུལ་འདིའི་སྤྱིའི་བདག་པོ་རྩོ་པོ་གདོང་ནག་པ་བྱ་བ་ལ་ས་དེ་གནང་བར་
 ལྷུ་བཙན་པས་གནང་། རྩོ་མ་གྱི་ས་བདག་ཞང་གཞུང་གྲུང་ར་བ་དང་། བརྩེ་
 སྤང་བཞི། ལྷུ་མི་སྤང་བརྟན་ཡོད་པ་དེ་ན་མས་ལ་འདིར་དགོན་ལྷུང་ཞིག་
 འདེབས་སྒྲུལ་པས་ས་ཆ་དེར་རིན་འབྲུལ་ཚོགས་པས་གནང་བ་ལྷུ་ཟེར། ཁོང་
 རྣམས་ན་མེ། ས་རིན་མི་དགོས་གནས་འདིར་དགོན་པ་འདེབས་པར་ལྷུ་
 ཟེར་བ་ལ། འོན་ལྷང་འཁོན་དགོན་མཚོག་ལྷུལ་པོས་རྩོ་མོད་མ་དགའ་པོ་
 གཅིག་དང་། མོ་མོས་གཅིག་ནོར་བུའི་སྤང་བ་གཅིག་ཁྲབ་གཅིག་བཅས་
 ས་རིན་རྒྱ་ལ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆ་མང་(1073)ཡོད། པོད་ཀྱི་
 རྩོ་རྩེ་གདན་དུ་བལ་ཐུག་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྟམ། བཙུན་མོ་གཉིས་
 ཁྲབ་རྒྱ་བཞེས་པ་ལ་ཆེན་མ་རྩོ་རྩེ་ལྷུག་མོ་ལ་གཏུང་སྐྱས་མ་བྱུང་། ལུག་མ་
 མ་གཅིག་ཞང་མོ་ལ་སྐྱས་ཀྱུན་དགའ་ཞིང་པོ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་
 ཆ་ཉ་(1102)ཡོད་དགོངས་པ་རྩོགས། འདིའི་ཞལ་ཆེ་མས་ལྷུང་སྤྱི་
 གཏུར་མིལ་པོ་མཚོན་ཉིག་གྱི་ནང་རྒྱ་བཞུགས་སྤྱི་བཞུགས་པ་དེ་ད་ལྷུ་མཐག་པོ་
 ལྷུ་འབྲུམ་རྒྱ་གསལ་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

ས་སྤྱི་ཀྱུན་དགའ་ཞིང་པོ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆ་མྱེལ་(1092)
 ཡོད་ཁུལ་མཐར་མྱོ་ལུང་རྒྱ་འཁྲུངས། དེ་ཞིག་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་རྩོ་རྩེ་ལྷུག་
 མོ་ལ་གསང་ནས་བཞག དེ་ནས་བཙུན་མོ་ཆེན་མས་ཤེས་ཏེ་ཞང་མོ་ལ་སྐྱས་
 ཡོད་པ་དེ་ང་ལ་གསང་བ་མ་ཡེགས། ད་ཉིད་ལ་སྐྱས་ཡོད་པས་ཚོགས་ ང་ལ་
 རྩོར་མི་དགོས། ལུང་མང་འདྲོས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས། ས་སྤྱིའི་

བུན་གྱི་མཆོད་ཞིང་མ་གཏོགས་ཆང་མ་ཞང་མོ་ཕུམ་ཕུམ་ལ་གཏོད། དེ་ནས་
 རིམ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་དཔར་ཐུག་ཐུག་ཐུག་ཆོགས་པར་བྱུང། མཐོ་རིམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བུན་དཔར་ཏུ་མཛད། མོག་མར་ཡལ་གྱི་རྩེ་ནས་རིག་གནས་
 སྤྱི་དང་སྐྱུ་པར་ཏུ་དམ་ཆོས་གསན། དབྱར་མོ་བཙུ་གཅིག་བཞེས་སྐབས་
 ཡལ་དཀོངས་པ་རྫོགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཐུགས་ཡིས་(1111)
 ཡོང་ས་སྤྱོད་མོན་པའི་བདག་པོ་མཛད། དེས་ས་སྤྱོད་པའི་རབ་བྱུགས་འཛིན་
 སྤེལ་སྤྱོད་གསུམ་ལེགས་པར་གནང་བར་བརྟེན་ས་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆོན་.....
 གསོལ། འདིས་བཙུན་མོ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ། རྫོ་ཐུམ་ཕུར་མོ་ལ་ཕྱས་
 གཅིན་ཀུན་དགའ་འབར་འབྱུངས། བཙུན་མོ་ཆེ་བ་ཆ་མོ་རྡོ་པ་མ་གཅིག་
 འོད་ཚུན་ལ་ཕྱས་གསུམ་འབྱུངས་པ་ཉི། བསོད་ནམས་ཆེ་མོ་དང་། རྫོ་བཙུན་
 གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན། དཔལ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། ཡལ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་
 ཉིང་པོ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྱུག་(1158) ཡོང་དཀོངས་པ་རྫོགས།

དེའི་ཕྱས་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་འབར་བྱ་བ་ས་སྤྱུང་འབྱུངས། རྒྱ་གར་ཏུ་
 སྤོབ་གཉིང་ལ་ཕྱོན་ནས་ཡིག་ཅིས་དང་། བཟོ། གསོ་དབྱར་ཕྱགས་ཀྱི་བཙུན་
 བཙོས་སོགས་ལ་ཁིན་ཏུ་མཁས་པར་བྲགས། རྩེ་མོག་ཐེབས་པའི་ཐུགས་
 མཛད་པའི་སྐབས་ལྷ་ཆོད་པའི་རྒྱུང་གཞི་མོག་ནས་དབྱར་མོ་ཉི་ཤུ་ཆ་གཉིས་ལ་
 མ་གཏོ་ཉིད་ཏུ་གསེགས་སོ། ཕྱས་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་མོ། ཡལ་དབྱར་
 ཡོང་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྩ་ཁྲི་(1142) ཡོང་དཔལ་.....
 ཐུན་ས་སྤྱུང་འབྱུངས། འདིས་ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཐེང་གཞི་རྩེ་ནས་ཆོས་གསན་
 ཉི་མོ་བཙུ་གཅིག་ཅན་བཞུགས། མཆོན་ཉིད་སོགས་ལ་ཁིན་ཏུ་མཁས་པར་
 བྱུང། ཆ་པ་ལ་གསེར་གྱི་འགན་འཛིན་དང་། ཕུམ་རྒྱས་པ། གཞན་ཡང་

མང་མིང་གི་དཔྱད་པོ་མང་ཏུ་སྒྲུབ་ཏེ་མཉེས་པར་བྱས། སྒྲོལ་དཔོན་ཆ་པའི་
 སྒྲོལ་མ་ཆེ་པར་བྲག་ལ་པ་མེར་གཤེད་བྱུང། མེར་པདྨ་བྱུང། རྩོད་མཉེན་གྱི་
 འཁོན་རྩོད་མཉེན་ཅེ་མོ། སྒྲོལ་མ་ཆེ་ཅོ། རྩོད་མཉེན་ལ་མོ། གཉེས་རྩོད་མཉེས་པོ་ད་
 མ་དང་བཞི་ཞེས་བྲག་ལ་པའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འཁོན་རྩོད་མཉེན་ཅེ་.....
 མོ་ཞེས་མཆོན་སྟེན་པོར་སྒྲུབ་པ་པོ། དེས་དཔལ་ལྷན་པ་སྒྲུབ་མཁས་སྒྲུབ་
 ཏུ་མ་བརྒྱས་ཏེ་ཐུགས་དང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཚད་ཚོས་གསུམ་གྱི་པ་མེད་....
 པ་དང་བཟབ་ཀྱས་ཀྱི་སྒྲུག་དཔལ་མཁོས་ཉིན་མཆོན་སྐད་ཅིག་ཅན་ཡང་མི་....
 གཤེད་པར་གདན་ས་པོ་ཉེར་གསུམ་མཛད་ (ལ་ལས་པོ་སྒྲུམ་ཅུ་མཛད་མེར་)
 བྲས་དཔྱར་པོ་ཞེ་གཅིག་པོ་རུ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཚུ་སྟག་ (1182) སྐོལ་སྒྲུལ་
 པོ་སྒྲུལ་པའི་ཆེ་མ་བཅུ་གཅིག་ལ་དཔལ་ལྷན་པ་སྒྲུབ་དཔོན་པ་རྩོགས། སྒྲུལ་
 གསུམ་པ་རྩོད་བཅུན་བྲག་ལ་པ་སྒྲུལ་མཆོན། ཡལ་དཔྱར་པོར་སྒྲུག་བཞེས་པའི་
 རུ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་པོས་ (1147) སྐོལ་སྒྲུལ་པོ་སྒྲུལ་པའི་ཆེ་མ་བཅུ་.....
 བྱུང་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ས། དེས་སྒྲོལ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཉེན་གཉེན་
 ཏྲི་ར་སྒྲུལ་པོ། གཉེན་དཔལ་སྒྲུལ། ཞང་བཅུན་ཚུ་ལ་བྲགས། བལ་པོའི་
 པ་རྩོད་རྩོད་པོ་ཞེ་ན། པོ་རྩོད་པ་དང་མ་པོན་ཏེན། སྒྲུལ་པ་པོ་རྩོད་པ་དཔལ་
 མཆོག་དང་པོའི་རྩོད་རྩོད་མཁས་སྒྲུབ་མང་པོར་བཞེན་ཏེ་སྒྲུག་པར་བྲས་.....
 བརྒྱར་པའི་མདོ་བརྒྱན་བཅོས་དང་། རྒྱུད་མན་རག་མཐའ་དག་པ་གསན་
 ཞིང་མེགས་པར་སྒྱུར། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མཆོན་སྟེན་པོ་ཏུ་ཆེ་པའི་
 མཁས་མཆོག་ཅིག་ཏུ་སྒྲུར། གདན་ས་པོ་ཞེ་སྒྲུལ་པ་བྱུང་ས། དཔྱར་པོ་
 བརྒྱན་ཅུ་བཞེས་པ་རུ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཀྱི་ (1216) སྐོལ་དཔོ་སྒྲུལ་ཆེ་མ་.....
 བཅུ་གཉེས་པ་པོའི་པར་གཤེགས། སྒྲུལ་བཞི་པ་དཔལ་ཆེན་པོ་དང་པོ། ཡལ་

དབྱར་ལོ་རྒྱུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུགས་ལོ་ན་ (1150) ལོའི་ཐུན་
 རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ལ་འབྱུངས། འདི་ནི་ཆུགས་བརྟན་ཞིང་ཡངས་ལ་
 བཅོན་འབྱུལ་དང་ལྷན་པ། ཡལ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་མན་རག་མང་
 ལོ་གསལ། ཆུག་པར་རྒྱ་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པར་མཚོག་རྒྱ་མངའ་བ་ཞིག་
 ཡིན་པས་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་མཛད། དེས་མཛད་པའི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་བརྒྱད་
 རྒྱུ་ཉི་མའི་ལོ་ད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟན་བཅས་ལོད་པར་གསལ་ལ། དཔལ་
 ཆེན་ལོད་པས་ལ་གཅིག་གར་སྤུ་མ་ཉི་མི་ཆུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁམ་རྒྱ་བཞེས་པ་ལ་
 སྤུ་གཉིས་འབྱུངས་པ་ལ་གཅིན་ས་པར་ཀུན་དགའ་བྱལ་མཚན་དང་།
 གཞུང་བཅས་ཆ་པོས་དོན་མས་བྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བའོ། དབྱར་ལོ་རྒྱུ་བཞི་
 བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ལག་ (1203) ལོའི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆོས་ཉེར་
 གཅིག་ལ་འདི་བར་གཤེགས།

དེ་ལ་སྤུ་གཉིས་འབྱུངས་པའི་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་བྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་
 གསུམ་པའི་ཆུ་རྒྱ་ལག་ (1182) ལོའི་ལྷ་ལྷ་པའི་ཉི་ཤུ་རྒྱ་ལ་འབྱུངས། དེས་
 པར་ཆེན་ལྷུ་ཁྱི་ལ་མོགས་མཁས་བྱལ་མང་ཙ་བརྟན་ཉེ་བཟོ་རིག་པ་དང་།
 གསོ་བ་རིག་པ། རྒྱ་རིག་པ། བརྟན་ཆོགས་རིག་པ། བར་རིག་པ་རྟེ་
 རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྷ་དང་། རྟན་དང་གསལ་དང་། མདོན་བརྗོད། སྤེབ་རྒྱུར།
 རྒྱུ་གར། རྒྱུ་རྩིས་མོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་
 རྒྱུངས་ཤིང་། མཚན་རྒྱུར་པ་རྒྱུ་བརྗོད་ཞེས་ཡོངས་སུ་གསལ། ལོད་འདིར་
 གནས་ལྷ་རིག་པའི་རྩིས་འབྱུང་བ་ཚོས་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཤཀའ་དྲིན་ཡིན་པ་
 ཀུན་གྱིས་ཤིས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྱུག་ (1244) ལོར། རྟོར་
 ཞི་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་གདན་ཏུ་བཏུང་བ་རྟོར་ས་རྒྱུ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར།

ཆ་པོ་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་དང་ཕྱག་ན་མཉམ་ཏུ་རྟོར་ཕྱལ་ལ་ཐེབས། རབ་
 བྱུང་བཞི་པའི་མེ་རྩ་(1246) ཨོ་ལེང་གཏུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་.....
 འབྱོར། མེས་རྒྱལ་མོང་ཕུ་གཅིག་ཕྱུང་ཡོང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཐོད་མེར་རྒྱ་མི་
 དམངས་ལ་བསྐབ་བྱའི་བཀའ་ཡིག་གནང་བ་དང་། འབད་བཙོན་ཚྭ་མེད་
 མཛད་དེ་མེས་རྒྱལ་གཅིག་ཕྱུང་ཡོང་བའི་དོན་ཏུ་བྱས་ཆེས་རྒྱལ་ཆེན་བཞག་
 གནང་བ་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུགས་པ་ག་(1251) ཨོར། ཡོང་
 གཏུ་ཅ་དམོངས་པ་རྒྱལ།

དེའི་གཏུང་ཟངས་ཆ་བསོད་ན་མས་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
 མིང་འབྲུག་(1184) ཨོར་འབྲུངས། ཡལ་མེས་ཀྱི་ཆས་ལ་རྒྱུངས་པ་
 མིན་ཏུ་ཆེ། ཞར་པོ་ཐོད་ཀྱི་ཕྱད་མི་ཟངས་དགར་ཚྭ་མོའི་རྒྱད་པ་ཡིན་པས་
 ཅལ་མིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡོངས་ཏུ་ཤུགས། ལྷན་ཅལ་གྱིར་རྒྱལ་བ་མང་པོས་
 འགན་ཏུ་ཡོང་ཡང་འབྲན་མ་བཟོད་ཟེར་ཤིང་། དེས་རྩོམ་དགོན་མཚག་མྱིད་
 དང་། རྩོམ་འགྲོ། ལྷ་གཅིག་མཛེས་ལ། རྩོམ་དོ་རྩེ་ལྷན། རྩོམ་
 རྟོར་མོ་བཅས་བཙུན་མོ་རྒྱ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལས། ལྷས་བཞི་དང་ལྷས་མོ་
 བཞི་འབྲུངས། ལྷས་བཞི་ནི་འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་དང་། ཕྱག་ན། སིན་
 ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ཡེ་མེས་འབྲུང་གནས། ལྷས་མོ་བཞི་ནི་བསོད་ན་མས་
 འབྲུམ་དང་། ཉི་མ་འབྲུམ། མདོ་རྩེ། སིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་བཅས་
 ལོ། བཞི་མོག་རྒྱ་བྱང་དང་། ཕྱག་མདས་འཁོར་ཆོད་ཀྱི་ཆུགས་རི་བཏབ།
 ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དཔལ་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱས། དཔྱུང་ཡོང་ཏུ་ག་
 བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་པ་ག་(1239) ཨོའི་རྒྱལ་རྒྱའི་ཉི་ཤུ་གཉིས་
 ལ་རྒྱ་གཤེགས།

དེའི་ཕྱི་མེ་པ་འགྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་སྒོ་སྒྲིལ་བྱུང་མཚན། རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་ཤིང་ལྷག་ (1235) མོའི་རྒྱ་གཞུག་ཆོས་རྒྱལ་ལ་གཡས་ཏུ་རམ་རིང་
 གི་རྒྱ་ཁྱུང་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུང་ས། ཁྱུང་ཏུ་འཁྱེད་པ་ལྷན་གྱིས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ལས་
 འདས། བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་རྒྱ་ཆལ་ཐམས་ཅད་དཀར་ཆོག་པ་མེད་པར་
 བཞེན། ལྷན་གྱིས་འདི་གི་འཕགས་པའི་ཞེས་འཛོད་པ་འཕགས་པར་
 གཤམ། དཔྱུང་མོ་བརྩེ་ལ་རྟོར་ཡུལ་ཏུ་འཁྱེད་སྐབས་སྟེ་སར་རབ་བྱུང་གི་
 མོ་མ་པ་ཁྱུང་ས་ཉི་མཚན་ཏུ་སྒོ་སྒྲིལ་བྱུང་མཚན་ཞེས་གསལ། རྟོར་མེ་ཆེན་
 རྒྱལ་པོས་གོ་བྱི་རྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། ཉི་བྱི་རྟེ་གོང་མའི་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱི་མཚན་དང་འཆའ་ས་སུལ། རྟོར་མིག་གསར་གཏོད་མཛད། ཐེས་
 རྒྱལ་གོང་ཏུ་གཅིག་བྱུང་མོར་ཆེད་དང་རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་དབར་རིག་གནས་
 གྲུལ་རེས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷན་གྱི་ཐད་མཛད་ཆེས་རྒྱབས་ཆེན་བཞག ཏུས་དེར་ས་
 རྒྱུ་རི་དབར་བརྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྱུང་ཏུ་དབར་ཆ་འཕྲོག་ལེན་ཀྱི་པའི་.....
 འཐབ་ཆོད་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་པ་བྱུང་སྐབས་དཔྱུང་མོ་ཞེ་རྒྱལ་བཞེས་པའི་རབ་
 བྱུང་བཞི་པའི་ལྷག་འབྱུག་ (1280) མོའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་པའི་ཆོས་ཉིང་.....
 གཉིས་ལ་ཐས་རྒྱལ་ཏུ་པའོར་ས། ཡང་དེ་པ་ཐེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བྱུང་
 བས་གཤེགས་ཟེར།

སྐུ་གཉིས་པ་འགྲོ་མཐོན་ཐུག་ན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཐག་
 (1239) མོར་སྐྱེ་འབྱུང་ས། དཔྱུང་མོ་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཆོས་རྒྱལ་
 པོ་ཀྱི་ཐུག་ཕྱིར་རྟོར་ཡུལ་ཏུ་ཕྱོད། སྐུ་འདི་ཐུགས་ཆལ་མིན་ཏུ་ཆེ་པས་
 ཐུག་ན་ནི་རྒྱལ་པོ་ལིན་ཞེས་མཚན་ཏུ་འབྱུག་ན་ནི་རྒྱལ་གསལ། མེ་
 ཆེན་གོང་མས་བྱུང་དང་འཆའ་ས་གནང་། མོད་ཀྱི་བརྒྱུར་བརྩམས་ཐུག་ཐུག་

བེམས་པ་དུག་ཏུ་བཞུགས། རྟོར་རྒྱལ་པོའི་ཕྱུག་མོ་མེ་གན་དུག་ཁབ་ཏུ་བཞེས།
 རྟོར་གྱི་ཆ་ལྷགས་འཛིན། ཡང་རྡོ་མོ་མ་གཅིག་གཤམ་འཕྲོ་འཁུམ་ཁབ་ཏུ་
 བཞེས་པ་ལ་ཕྱུག་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱི་རྟ་འབྱུངས། དཔྱད་མེ་ཉིང་དཔྱད་བཞེས་པ་
 རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་མེ་ཡས་ (1267) མོའི་རྒྱ་བ་བུལ་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་.....
 མོ་ཅམ་དཔེ་ཁབ་ཏུ་དཔྱོངས་པ་རྒྱགས། དེའི་ཕྱུག་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱི་རྟ།
 ཡལ་བྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་གཤེགས་པའི་ཕྱི་མོ་རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་ས་འཁུག་.....
 (1268) མོར་འབྱུངས། དཔྱད་མེ་དཔྱད་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ས་
 རྒྱར་ཐེབས་པ་དང་མཇུག། དཔྱད་མེ་བཙུ་དཔྱུལ་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 འདས་ནས་གདན་སའི་འབྱུང་བཞེས། དེ་ནས་རྟོར་ལུལ་དུ་ཕྱོད། སེ་ཆེན་
 མོར་མ་བྱུགས་མིན་ཏུ་མཉམ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གཏུང་རྟེན་ཤེལ་...
 གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེས། དེ་བཞུགས་སའི་དགོ་འཁུལ་གྱི་མེ་ཆེན་པོ་མེ་རྟོག་
 ར་བ་བཞེས། རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱི་རྟ་ལ་ས་རྒྱ་དཔོན་ཆེན་གྱི་མོ་གནས་གནང་།
 དཔྱད་མེ་ཉིང་བཞེས་པའི་སྐབས་ཐོད་ལ་ཕྱིར་མོག་མཛད་པའི་ལམ་མཛད་.....
 ཁམས་གྱི་འོ་མཆུལ་དུ་རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་མེ་ལག་ (1287) མོའི་རྒྱལ་རྒྱའི་.....
 ཆེས་བཙོ་བཙུད་ལ་མས་དུག་ཕྱིན་ནས་འདས།

ཡལ་རྩ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱི་རྟ་དང་རྡོ་མོ་སྒྲུག་འཁུལ་གྱི་ཕྱུག་རྩ་མ་ལྷ་ལ་ཞེས་.....
 འབྱུངས། དཔྱད་མེ་རྒྱུང་དུ་ནས་དཔྱོངས་པ་རྒྱགས་རྟེ་ཡོངས་སྒྲུབ་གས་པའི་
 གཏུང་བཙུད་གས་ཆེ་བ་མཛད་པར་བྱུང་རྟོ།

ཟངས་ཚ་བཙོད་ན་མས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཕྱུག་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་.....
 མཆོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཁྱི (1238) མོར་འབྱུངས། དེས་ཡོན་གྱི་
 རྒྱལ་སར་ཐེབས། མོར་མའི་རྒྱལ་དཔོན་མཛད། ས་རྒྱའི་རྩ་ཁང་ཆེ་མོའི་

གནས་ཀྱི་མཆོད་ཆ། མིགས་ཁ་ལ་ཡོ་གའི་དབྱེལ་འཁོར་བྱངས་མེད་.....
 བཞེངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་གཉེར་གྱི་དབྱེ་འདོན་མཛད། དཔུང་
 མེ་ཞེ་ལྷ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་ཆ་ན་(1282) སྐར་ཤིང་གྲུབ་ཏུ་.....
 དཔོངས་པ་རྫོགས།

ཐངས་ཆའི་སྒྲུབ་བཞི་པ་ཡོ་ཤེས་འཕྲུང་གནས་རབ་བྱུང་བཞི་པོའི་ས་.....
 ཆུ་(1238) སྐར་འཕྲུངས། དེས་ཡོན་ཤོར་མའི་བྱུང་ཏུ་ལོན། རྒྱུ་སྒྱུར་
 སྐ་ཡོན་ཉན་ལ་མཆོག་ཏུ་མངའ་བ་དང་། འཇར་ཕུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྩི་དཀར་
 རེའི་ལྷ་མ་མཛད། དཔུང་མོ་མོ་རྒྱལ་བཞེས་པོའི་རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་ཆ་ན་
 (1273) སྐའི་རྒྱ་པ་གསུམ་པོའི་ཆེས་པུ་ལ་མདོ་ཁམས་སེ་རྩ་རར་གཤེགས་
 སོ།

ཡོ་ཤེས་འཕྲུང་གནས་དང་རྩ་རྩི་ལྷ་གྱི་སྒྲུབ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་.....
 བཟང་པོ་དཔལ། རབ་བྱུང་བཞི་པོའི་ཆ་ན་(1262) སྐར་པོ་དོར་ཞེ་ཏུ་
 རྒྱ་འཕྲུངས། འདི་དཔུང་མོ་པུ་རྒྱལ་པོ་པོའི་སྐབས་སུ་འཕྲོ་མཐོན་
 འཕགས་པ་ས་རྒྱུར་ཕེབས། འཕགས་པོའི་བྱུང་ནས་ཆོས་མང་ཏུ་གསལ། རྒྱ་
 བར་གྱི་རིག་པོའི་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱུང། རྒྱལ་བོ་རྩི་ཕུལ་
 དང་རྒྱ་མཆོད་ནམས་དཔར་ཤུགས་ཆེ་བས་རྩམ་པ་ལྷ་རྩི་ཏུ་གདན་པར་.....
 བསྐྱུལ། ཡོན་ཤོར་མར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་པཟང་པོ་དཔལ་ས་རྒྱའི་གཏུར་
 བཟུང་མིན་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་ཞུབ་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ཤོར་མའི་ཕྱུང་གིས་རེ་ཞིག་
 བརྟག་དཔོན་གསུངས་པ་རྩེད། རྒྱལ་ཆའི་ཕུལ་ཏུ་གདན་བྱངས་ནས་བཞག་
 དཔུང་མོ་ཞེར་བརྟན་ལ་ཕེབས་སྐབས་སུ་གནའི་སྐམ་པ་ལྷ་རྩི་ཏུ་རྒྱ་.....
 གཤེགས། ས་རྒྱུ་པ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཏུ་བྱུང་ཏེ་ས་རྒྱའི་དཔོན་ཆེན་དང་ཡར་

འབྲོག་གི་དཔོན་ཆེན་ཨག་ཟེན། དེའི་གྲོགས། ཁམས་པ་དཔོན་ནག་མོ་གས་
 བཀའ་མྱོས་མཛད་དེ་གོང་མར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གདན་དྲངས་ཆོག་པའི་.....
 ལྷན་ཁྱུ་ལྟུང་ཡང་དོན་ཟིན་མ་གསོལ། དེ་ནས་བར་མི་རིམ་པ་མངགས་ཏི་
 གོང་མར་ཁྱུ་འབོད་ཡང་ཡང་མཛད་མཐར་རབ་བྱུང་ལྟ་པའི་མེ་བུ་ (1297)
 ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དགྲུང་ཨ་མོ་ལྷར་ཐེགས་པའི་སྐབས་དེར་ལྷན་ཅེ་
 ནས་གོང་མའི་རྩུང་ཏུ་གདན་དྲངས། དགྲུང་ཨ་མོ་རྒྱལ་མོར་ཡོན་གོང་མས་
 གནང་བྱིན་གང་ལེགས་གནང་། འཕགས་པ་ཏི་མིའི་དཔོན་པོ་ཡིན་པེས་
 འདུག་པས་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་ལུང་གནང་། ལམ་ལེར་ས་རྒྱུར་བརྩེད་
 ནས་གདན་ས་བསྐྱངས་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ། འོན་ཀྱང་གསན་རྒྱུར་གི་
 ལྷ་བས་དང་རྩུང་མི་མངོས་པར་དགོངས་ནས་མོ་བརྩའི་རིང་རྣ་ཁང་བྲ་བར་.....
 ཏུ་བཞུགས་ནས་གདན་ས་གར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། དགྲུང་
 ཨ་མོ་ལྟ་བུ་ལེགས་པའི་སྐབས་ཁྱུ་གོང་མས་ལྟ་མིའི་ལུང་གནང་། བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་གོང་མའི་ལུང་རྣུང་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་པའི་ཆེད་ཏུ་བཙུན་མོ་རྒྱལ་ཁབ་
 ཏུ་བཞེས་པ་ལ། རྟོར་གོང་མས་གནང་པའི་རྩ་མོ་རྟོར་མོ་དང་། ཡར་
 འབྲོག་དཔོན་ཆེན་ཨག་ཟེན་གྱིས་ལྟུང་པའི་རྩ་མོ་མར་མཁར་ཀུན་དག་.....
 འདུམ། གཞན་ཡང་ཀུན་དག་ནས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ། དེ་
 མདའ་མ་ཉི་མ་རིན་ཆེན། ཞལ་ལྷ་མ་གཞོན་ཏུ་འདུམ་ནམས་སོ། དགྲུང་
 ཨ་མོ་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྐོམ་པ་བྲངས། མཚན་ཏུ་ཨ་མོ་རྒྱ་རྒྱ་རྩེར་ཞེས་
 གསོལ། ས་རྒྱ་རྣ་ཁང་ཆེ་མོའི་རྒྱགས་རི་ཆེན་མོ་བཞེངས། ཆས་དང་བར་
 རིང་གཉིས་ཀ་འདིའི་རྒྱལ་རྒྱ་རྣ་བས་འཁྱོར་མངའ་བར་རྣག་པར་ཆེ་བ་བྱུང་།
 དགྲུང་ཨ་མོ་འཇུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྟ་པའི་ཤིང་བྱི་ (1324) ཡང་བཞེ་

མོག་གཟིམ་ཁང་ཏུ་སྐྱུ་གཤེགས་ (ཚལ་པའི་དེ་བ་ད་མར་རུ་རྩེ་ཕག་ <1323>
མོར་སྐྱུ་གཤེགས་ཟེར་འཁོད་) །

ཡལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། བཅུན་མོ་ཆེན་མཛོ་མོ་རྟོར་མོའི་སྐྱུ་
བམོད་ན་མས་བཟང་པོ་ཡལ་སྐྱན་ཆེར་བཞུགས་པའི་རུས་སྐྱུ་འབྱུངས། ཡང་
སྐྱུ་མོ་ཞིག་བྱང་འབྱུངས། དེ་སྐྱུ་ན་གཞོན་པའི་རུས་སྐྱུ་བྱང་རོས་སྐྱུ་བྱའི་བྱང་
མཛོད། གི་གན་རྒྱལ་པོས་ཡང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་གསལ། སྐྱུ་མོ་ལྷན་
རྒྱན་ག་གནང་། དེར་སྐྱུ་རུ་ཁྱི་བྱ་བ་འབྱུངས། ཡལ་བམོད་ན་མས་
བཟང་པོ་ཁམས་སྐྱུ་གཤེགས། སྐྱུ་རྒྱ་ནག་རུ་འདས། དེ་ལས་གཏུར་རྒྱུད་
གཤམ་ཆེ་བ་མ་བྱུང་།

ཡལ་དེ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་པ་མང་མཁར་མ་གུན་དགའ་འབྲུམ་གྱི་.....
སྐྱུ་གུན་དགའ་རྫོང་གྲོ་ས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག་ (1299) ལོར་སྐྱུ་
འབྱུངས།

དེའི་མཛོད་རྩལ་ནི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་མཆོངས་པར་གྲགས།
རྟོར་ཡལ་རུ་བྱོན་ནས་བྱ་ཡན་རྒྱལ་པོ་དང་། གི་གན་རྒྱལ་པོ། ཡེ་
ལྷན་མེ་ལྷར་གྱི་རིང་ལ་རྟི་ཤི་རྩེ་གོང་མའི་རྫོང་དཔོན་མཛོད། འགྲོ་མགོན་
འཕགས་པའི་གདན་ས་ཆེ་བ་ས་སྐྱུ་དང་། ཤིང་གུན་མེ་རྟིག་ར་བ་གསུམ་
དང་། བར་པ་རྩེ་གི་དང་། མདོ་ཁམས་ན་གཙོ་མདོ། བསམ་
འབྲུབ། རི་འབུར། གཞུང་གོ། རྒྱ་ཡལ་བྱང་རོས་ན་མིང་རྩེ་ཆེར་ཁབ་རྩེ་
བྱུག་གཞན་ཡང་ཆོས་རྩེ་ལའི་བདག་པོར་བྱུར། མཛོད་འཕྲིན་སྐྱུ་སྐྱུ་
ཆོགས་པ་བྱུང་། དཔྱུང་ལོ་ཉེར་དཔྱུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་མེ་པོས་
(1327) ལོར་མེ་རྟིག་ར་བར་འདས། འདི་ལ་གཏུར་རྒྱུད་སྐྱུ་མེད་དོ།

བཙུན་མོ་གསུམ་པ་ཀུན་དགའ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་ལ་སྲས་གསུམ་ལས།
 རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྒྱལ་ (1308) ལོར་སྲས་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་.....
 འབྱུངས། རྩལ་གསུམ་ (1310) ལོར་སྲས་ཀུན་རྒྱལ་པ་འབྱུངས། སྲས་
 གསུམ་པ་རྩུང་ཏུ་ནས་སྐྱུ་གཤེགས། སྲས་ཆེ་བ་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་
 གིས་རྒྱལ་པོ་འཇ་ཡན་གྱི་ཉི་ཤི་མཛད། བཙུན་པའི་བདག་པོར་བྱུང། དཔྱད་
 སོ་ཉེར་དཔྱ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་མེ་བྱི (1336) ལོར་མེ་ཉོག་ར་.....
 བར་གཤེགས། དེར་གཏུང་བཙུན་མ་བྱུང་དོ། གཏུང་ཀུན་རྒྱལ་པ་ཡིས་
 རྒྱལ་པོ་འཇ་ཡན་དང་། རིན་ཆེན་དཔལ། སྟོང་མ་མོ་ག་མི་སྲུང་གསུམ་གྱི་
 རིང་ལ་ཉི་ཤི་མཛད། དཔྱད་སོ་ལྔ་བཙུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ས་མག་
 (1359) ལོར་མེ་ཉོག་ར་བར་གཤེགས།

བཙུན་མོ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྲས་གསུམ་ལས་ཆེ་བ་མཁས་.....
 བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་རྒྱལ་ (1305) ལོར་
 འབྱུངས། སྲས་གཉིས་པ་རྩུང་ཏུ་ནས་གཤེགས། སྲས་གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་
 རྒྱལ་མཆོན་རྩལ་གསུམ་ (1310) ལོར་འབྱུངས། (ཡང་དེ་བ་ཐེར་འགའ་
 རིག་ཏུ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་བཞེས་གཉེན། གཉིས་པ་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ།
 གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་འཛིན།) གཅེན་མཁས་བཙུན་ནམ་
 མཁའ་ལེགས་པར་སྟོང་མ་སྐྱ་ཤིང་མཆོན་དང་། ཤེལ་གྱི་དམ་སྲུག་གནང་།
 གདན་ས་སོ་དཔྱ་མཛད། དཔྱད་སོ་སོ་དཔྱ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་
 ལུག་ (1343) ལོར་རྒྱ་དཔྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བཞི་མོག་ཏུ་སྐྱུ་གཤེགས།
 སྲས་གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ལའང་སྐྱ་ཤིང་མཆོན་གནང་། དཔྱད་
 སོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྒྱལ་ (1329) ལོར་འདས།

བཅུན་མོ་ལྷ་པ་རེ་མདའ་མ་ཉི་མ་རིན་ཆེན་ལ་སྐྱུ་ལྷ་མ་ཁྱིའ་གསུམ་.....
 འབྲུངས་པ་ལས། སྐྱུ་མེ་བ་དབྱུང་མ་རྩུང་ཏུ་ནས་འདས། དེ་ལོག་སྐྱུ་
 མོ་སྐྱོལ་དཔོན་མ་ཀྱུན་དགའ་འབྲུམ། རྩུང་བ་དབྱུང་ཀྱུན་དགའ་ལེགས་པའི་
 རྩོ་སྐྱོལ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་ཤར་པོ་བཅས་སོ། སྐྱུ་རྩུང་བ་དེ་པལ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་དབྱུང་མ་ཞེ་བཅུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་སྤྱིལ་.....

(1308) ལོར་འབྲུངས། རྒྱལ་པོ་མོ་གན་མེ་ལུར་གྱིས་མང་ཞེས་པ་རྒྱལ་
 པའི་མཆོན་གསོལ། གསེར་དམ་གནང་། མོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྤྱུ་
 གཤམ་པའི་བྲང་རྩུལ། དཔོན་མོ་བུརྟ་གན་རོ་མོར་བཞེས། འཕྱིན་
 ལས་དང་མཛད་པ་ལུན་སྐྱུ་མཆོགས་པ་བྱུང་། དབྱུང་མ་ཉིད་དབྱུ་བཞེས་
 པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་མེ་ཕྱི་ (1336) ལོར་སྐད་གྱི་སྤྱུ་རྒྱལ་མཆོགས་ཆོགས་བྱ་
 པའི་ས་ཆ་དེར་སྤྱུ་གཤེགས།

བཅུན་མོ་རྒྱལ་པ་ཞལ་ལྷ་མ་གཞོན་རྩུ་འབྲུམ་ལ་སྐྱུ་བཞི་འབྲུངས་པ་.....
 ལས། སྐྱུ་མེ་བ་ཀྱུན་དགའ་ཉི་མ། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་བྱ་ (1309)
 ལོར་འབྲུངས། གཞོན་རྩུའི་རྩུ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱུན་ལ་མཆོག་རྩུ་
 མངའ་བར་བྱུང། ཉི་མི་ཀྱུན་རྩོ་བ་དང་ལྷན་རྩུ་གོང་མའི་སྤྱུ་རྩུར་རྩུ་བྱོལ། ལྱ་
 མིའི་མཆོན་གནང་། དབྱུང་མ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་རྩུ་ཁྱི (1322)
 ལོར་མོ་བྱང་རྩུ་སྤྱུ་གཤེགས། སྐྱུ་གཉིས་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་
 མཆོན། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་རྩུགས་ཁྱི (1310) ལོར་འབྲུངས། རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་ལ་ཤིན་རྩུ་མཁས་པས་འཇམ་དབྱངས་དོན་སྤྱུ་གཤམ།
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་རྩུ་ཆེར་བརྟོར། དབྱུང་མོ་མོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཤིང་
 རྩུལ་ (1344) ལོར་རྩུ་པ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རིན་ཆེན་གྲང་རྩུ་གཤེགས།

སྤྲུལ་གསུམ་པ། ལྷ་མ་དཔལ་པ་པོ་དྲན་པས་རྒྱལ་མཆན་རབ་བྱུང་ལྷ་པོའི་ཆུ་
 རྩེ་(1312) མོར་འབྱུང་པ། དེས་གཅིན་འཇམ་དབྱེངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་
 མཆན་དང་། དཔར་མེ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། པོ་དྲན་པས་
 སྤྲུལ་པ། ལྷ་མ་དཔལ་ལྷན་མེད་གེ་སོགས་མཁས་སྤྱུང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་
 གཏུགས་ནས་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱུང་པ། རྩེ་པ་རྩོན་ཐམས་
 ཅད་མཆིན་པའི་བྱེད་ནས་མདོ་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བྱེད་གསན་ཞིང་།
 མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་མི་གསན་པ་མང་པོ་གསན་སྤྱུང་པ་བྱུང་། ལྷ་པོ་རྩོན་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་ཕན་མཛད་འཕྲིན་གང་གི་ཐད་ལའང་འཕྲོ་མགོན་
 འཕགས་པ་མན་ཆད་གཏུང་རྒྱུད་ལྷས་ལྷ་འཕགས་པར་མི་རྣམས་ཤིང་། དཔུང་
 མོ་དེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ཕོས་(1375) མོའི་རྒྱ་བྱུག་
 པའི་ཆེས་ཉིང་ལྷ་ལ་དཔལ་པས་ལས་རྒྱན་གྱིས་སྤྱུང་པའི་རྒྱ་ཁྲང་བསྟ་ཤིས་
 ལྷ་པོ་གཅིན་མཁས་ཏུ་གཤེགས། སྤྲུལ་པའི་པ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་རྒྱ་གཤེགས་ཟེང་
 རྒྱ།

ལམ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། དཔུས་གཙང་རྟོར་གསུམ་གྱི་པལ་ན་
 མོ་བྱུག་ལ་གཏུང་སྤྲུལ་མང་ཏུ་བྱུང་ཡང་། དེའི་ནང་ནས་མཆན་ཡོངས་སྤྱུ་
 སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་གཙོ་པོ་དུ་བྱུང་། ཏུས་དེར་སྤྲུལ་སྤྱུ་མཆེད་ནམས་ཐན་རྩོན་
 མི་ཐུན་པར་ཁ་བྱལ་བྱ་མོར་ནས་རྒྱ་ཁྲང་ཁག་བཞི་བྱུང་པ་ལས་མཁས་པལ་ལྷན་
 ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་ཀྱིས་པའི་ཕོག་
 རྒྱ་ཁྲང་བཟུང་། ཏུན་དགའ་ལེགས་པ་དང་ཏུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་
 ཀྱིས་རྩ་ཁང་རྒྱ་ཁྲང་བཟུང་། ཏུན་དགའ་ཉི་མ་དང་། དོན་ཡོད་རྒྱལ་
 མཆན། ལྷ་མ་དཔལ་པ་པོ་དྲན་པས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རིན་ཆེན་གྲང་རྒྱ་ཁྲང་

བཟུང་། གུན་དགའ་ལེགས་པས་རྒྱས་མཆོད་ཐང་བཟུང་། ཐང་བཟང་ཁག་
གི་གཏུང་བཟུང་རི་རྩ་བུར་རྩལ་ཞིལ་པར་མཁུན་འདྲོད་ན་ས་སྒྲིའི་གཏུང་...
རབས་འདྲོད་དཔུའི་རྒྱ་མཆོད་དར་རིན་ཆེན་པར་མཆོད་སོགས་ལ་གཟིགས་...
པར་ཞུ།

གཏུམ་པ། རྟོར་རྟོར་རྩ་ནག་མེ་མེད་པར་བྱ་ཁོར་པ་དང་།
ས་སྒྲིའི་རྩ་ལོར་གྲུ་ལ་གདན་འབྲེན་ཚུལ་སྟོན།

རབ་བུང་པའི་པའི་ཆུགས་མི་ (1240) སོར་ཡངས་པའི་ས་གཞི་.....
གུན་ལ་དཔར་བཟུང་པ་རྟོར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོའི་གཏུང་བཟུང་ཞེ་ཆེན་གོ་དན་...
རྒྱལ་པོས་རྟོར་བྱིད་མག་དཔོན་ཆེན་པོ་དོར་རྩ་ནག་པོས་གཙོས་པའི་རྟོར་.....
དམག་ཁྲི་འགའ་ཞིག་པོར་བྱ་བཏང་། རྟོར་དམག་ནམས་བྱང་ལམ་བཟུང་
འཕན་ཡུལ་བྱ་འཕྲོར། ཡུལ་མི་ནམས་འཇིགས་སྒྲག་རབ་བྱ་སྒྲིའི་ནས་ཡུལ་
ཚུགས་གཞན་བྱ་པོས་ཡུལ་བྱ་ཆེན། པོས་མི་ཐར་པ་ནམས་དཔར་གསོད་
བཏང་། དེ་ནས་རྟོར་དམག་རྩ་སྒྲིའི་དང་རྒྱལ་རྩ་ཁང་བྱ་འཕྲོར་ཉི་དགེ་
འདུན་པ་བྱ་མ་བཟོངས་པས་སྒྲིའི་པོས་སྒྲིའི་དམག་འཕམ་བྲག་པོ་བྱང་། རྟོར་
དམག་གི་གཏུག་རྒྱལ་དང་བྲག་ཚལ་རྩ་ཅང་ཆེ་པས་ཤར་གོང་པོའི་ཡུལ་ཡན་...
ཆད་ནས། ལུལ་བལ་པོ་དང་། རྩ་མོན་ལ་ཐུག་པ་རྩལ་ཆད་མི་བཅན་པོ་
དང་ཐོན་འབངས་ནམས་འཇིགས་སྒྲག་ཤིན་བྱ་སྒྲིའི་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་བྱ་.....
མགོ་བཏགས། དེ་ནས་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་པོད་ནས་སྒྲ་མ་
ཞིག་གདན་བྲངས་དགོས་པས་པོ་ཉ་ན་ཏེ། པོད་མཐའ་འཁོབ་མི་ཡུལ་ཁམས་
ན། དགེ་འདུན་མི་སྒྲིའི་བཀའ་གདམས་ཆེ། རོ་བཟུང་གི་རྩ་གྲུང་ཆོས་
རྩི་མཁས། གཟི་བཞིན་གི་འཁྲི་བྱང་རྩལ་རྩ་ཆེ། ཆོས་གི་ས་སྒྲིའི་པ་ཞི་རྩ་མཁས་

བར་འདུག་པས་གང་སྐྱོན་འདྲིན་དགོས་པའི་ཕྱང་སྒྲུབ་ཅིག་ལྟས་པར། ག
 ཟུ་པརྩེ་ཏ་གདན་འདྲིན་དགོས་པའི་ཤཀའ་པལ། རབ་ཐུང་བཞི་པའི་ཤིང་
 འབྲུག་(1244) ཡོང་མ་ཉ་མངགས་ཏེ་གདན་ལྷན་ཆབ་ཤོག་གནང་། ཟུ་
 ཟུན་གྱིས་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་ཆབ་ཤོག་གི་ཕྱང་པསྐྱགས། རྟོར་གྱི་འཇའ་ས་
 གདན་འདྲིན་མ་ལས་འདི་ལྟར་འབྲུང་རྟེ། “ཆེ་རིང་གན་མ་གྱི་ཤིང་མང་ལ་
 བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་དེད་གྱི་ཕྱང་། གསུ་
 པརྩེ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་གོ་བར་ཕྱིད་པའི་གཏམ།
 དེད་པ་མ་དང་གན་མ་སའི་དྲིན་ལན་འཇལ་བའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་ཁྲུང་དོར་མ་
 རོར་བ་རྩོན་ཤེས་པའི་སྒྲ་མ་གཅིག་དགོས་པ་བརྟག་པ་བྱས་ཏུ་ས་ཁྱོད་ཏུ་.....
 འདུག་པ། ལམ་གྱི་དགའ་ཆེགས་ལ་མ་བཟླ་བར་ཡོང་དགོས། གལ་ཏེ་ན་
 སོ་གས་ཐེར་ན་རྩོན་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་ལྷན་པར་ས་.....
 ཐེད་ཕྱིན་པར་གཏོར་བ་མི་ཅམ་ཁྱོད་གྱིས་ཆོས་གོ་བའི་དམ་བཅའ་དང་ཞེ་.....
 འགལ། དས་མཐའི་ཁྱིམ་ས་ར་སྒྲངས་དམག་དཔུང་ཆེན་པོས་བརྟ་དེད་བྱས་
 བས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་མི་སྐྱག་པ་ཞེ་ཡིན། དེས་ན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་སེམས་ལ་ཁྱོད་མཁྱེགས་པར་
 ཤོག ཉི་མ་རུབ་ཚུགས་ཀྱི་པརྩེ་ནམས་ཁྱོད་ཤེས་ཐུ་འཇུག་པ་ཡིན། གནང་
 ཕྱིན་ལ་དཔལ་ཐེ་ཆེན་ལ། གོས་ཆེན་གྱི་ཆོས་གོས། ཐུ་ཉི་ག་གི་ཆོས་ཏུ་ཅན་
 ལ་ཐུ་ཉི་ག་རྟོར་ཐག་ཏུ་ག་དང་ཉིས་བརྒྱ། གོས་ལུ་ཉར་གི་རིང་འགག ཉམ་
 འཛོལ་དང་བཅས་པ། ཁ་ཏི་ཁ་ཆང་མ་ཡུག་གཉིས། ཐོན་ཏི་ཁ་ཆང་མ་
 ཡུག་གཉིས། གོས་ཆེན་རྣ་ལུ་ཡུག་ཉི་ལུ་ནམས་ཡོད། འདིའི་ཐོན་མ་དོར་
 སྤེ་མགོན་དང་། དཔོན་རྫོང་ར་མ་གཉིས་གཏར་བ་ཡིན། འབྲུག་པོ་སྒྲ་པ་

བཟུད་པའི་གནས་གང་ཡ་མིས་” ཞེས་འཁོད།

རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་ (1244) ལོར། ཉུང་ཞེ་ཆེན་གྱི་

དན་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲིན་ཞུས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་ཏེ་གུན་དགའ་རྒྱལ་.....
མཆན་སྐྱེ་ནས་ཆིབས་ཁ་བཟུང་ཏེ། ཏུམ་དེར་ས་པམ་དབྱར་པོ་རྒྱལ་ཅུ་
རེ་གཞུག་ལ་མེད་ས་ཟིན། ཁོང་གི་ཆ་པོ་འཕགས་པ་དབྱར་ཡངས་བཅུ་དང་།
ཞུག་ན་དབྱར་པོ་རྒྱལ་ལ་མེད་ས། ལྷ་སར་མེད་ས་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
རོ་པོའི་མཉུན་ཏུ་འཕགས་པས་རབ་བྱུང་གི་ལྷན་པ་བླངས། མཆན་ལ་འཕགས་
པ་རྩོ་ལྷོས་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆ་པོ་གཉིས་ཐད་གར་ལེར་
གཙུ་ལ་བཞུད་དེ་ཉུང་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། གཤིས་ལྷགས་རྣམས་ལེགས་པར་
བྱུངས། འཕགས་པ་རྩོ་ལྷོས་རྒྱལ་མཆན་ནི་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་ནའང་སྐྱེས་
བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མཆོག་ཏུ་མངའ་བ་དང་། སྐྱེ་བུ་ལེགས་པ། ལྷགས་
བྱུང་འཇམ་པ་ཞིག་ཡོད་པས། ཉུང་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོས་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་
མཉེས་པར་གནང་། སྐྱེ་བཞི་ཏེ་སྐྱེ་བ་བཟེས་ནའང་པོད་ལེར་སྐྱེ་མི་དཔངས་
ཀྱི་བསམ་འདུན་ལེགས་པར་སྐྱབ་ཆེད་ལས་བར་ཡུལ་སྤེལ་སོའི་ཁྲ་མ་དཔོན་....
རིགས་དང་འབངས་རྣམས་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད། ཐན་རྩལ་བཀའ་ལྷོས་
ལེགས་པར་མཛད་དེ་ལས་པར་ལོ་གཉིས་ཙམ་འགོར། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་
ཉ་ (1246) ལོའི་ཁྲ་བ་བཟུད་པར་ལེང་གཙུ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་.....
འཁྱུར། ལྷགས་དེར་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོ་དང་། གོ་ཡུག་གན་རྒྱལ་སར་
རྩྭ་པ་ལ་ཉུང་ཡུལ་ཏུ་བཞུད་ནས་མི་བཞུགས་བྱུང་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་...
རྩོན་འབངས་རྣམས་ནས་རྗེ་ལོན་དང་བཟུ་བ་རྒྱ་ཆེ་གསལ་རྒྱས་མཛད། རབ་
བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལུག་ (1247) ལོའི་ཁྲ་བ་དང་པོར་ཞེ་ཆེན་གྱི་དན་རྒྱལ་པོ་

ལེང་གུའུ་ལ་མྱེར་ལོག་མཛད། ས་པཌ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་པོད་
 སེར་རྒྱ་མི་དཔངས་ཀྱི་ཆབ་མཛད་དེ་རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོར་འཆོམས་...
 འདི་དང་འབྲལ་བ་ལེགས་པར་གསོལ། རྟོར་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་གྱི་
 བཀྲེས་ནས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ལྷགས་ཀྱི་གསུང་མོལ་མང་པོ་མཛད། དེའི་
 གོང་རུ་རྟོར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུ་རྒྱ་པོད་ཀྱི་བརྗེ་འགའ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་སངས་...
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཡང་བསྐྱེད་པར་མ་རུས་སོ། རྫོན་
 ལམ་འདེབས་པ་ལ་དབང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཆོགས་པའི་རུས་སུ་ཨེ་ཀ་...
 རུན་དང་། རྟོར་གྱི་ལྷ་པ་གྲལ་འགོར་བཤད། དེ་ནས་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་
 དང་ས་པཌ་ཆོས་ཀྱི་དྲུག་གསུང་གི་མང་པོ་མཛད་པ་ལ། སན་རྩྭ་གསུང་
 བརྗེ་མ་འཕྲོད་པའི་རྒྱ་པས་སུ་ཡུ་ལྷུར་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་
 པོས་ལོ་རྒྱུ་བ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་དྲོན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གོ་བརྗེ་བྱུང་...
 པ་ལྷུང་བས་རྟོར་རྒྱལ་པོར་འབྲལ་གྱི་མཉེས་པར་རྒྱུར་ནས། རུས་དེ་རིང་
 མྱིན་ཆད་རུ་ཨེ་ཀ་འུན་དང་ལྷ་པ་ཆོ་བརྗེའི་གྲལ་འགོར་ཤོད་མི་ཆོག ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གྲལ་འགོར་བྲ་མ་ས་པཌ་བཞུགས་ལ་རྫོན་ལམ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རུས་
 ལྷུང་རྫོན་ལ་བརྗེ་རྒྱལ་གྱིས་གསོལ་འདེབས་དགོས་པའི་གཏན་འཁེབས་...
 གནད་། དེ་ནས་བཟུང་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱང་པ་རུ་ལྷུང་བའི་དུ་འཕངས་
 མིན་རུ་མཆོ་བར་རྒྱུ། ཡང་རུས་དེར་རྟོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོར་གྲུའི་ནད་
 རྒྱུ་ཟད་ལྷུང་བ་དེ་གཞན་གྱིས་བཅོས་མི་བྱུང་པར་ཆོས་རྗེ་ས་པཌ་གདན་...
 རྒྱུངས་ནས་བཅོས་པས་མཆོན་སྟན་ཐུང་བས་གྲགས་ཆེ་བར་རྒྱུ། དེ་ནས་
 རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་དང་ས་པཌ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་པོད་...
 འདི་རྟོར་གྱི་མངའ་འབངས་སུ་འདུས་པའི་རྫོང་ལ་རྫོགས་སན་རྩྭ་བཀའ་...

ལྷན་ལེགས་པར་མཛད་དེ། མཐར་ཆོས་རྗེས་པར་གྱིས་པོད་ཀྱི་ལྷ་མེ་མི་མེ་
ཡོངས་ལ་རྟོག་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུས་དཀོས་པའི་བསྐབ་བུའི་བཀའ་ཤོག་.....
གནང་བ་འདི་ལྟར།

“ཨོ་སྲ་ཉི་མི་རྩྭ། ལྷ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཐུག་
འཆའ་ཡོ། དཔལ་ལྷན་ས་རྩྭ་པརྩི་ཉིས། དབྱས་གཙང་མངའ་རིས་དང་
བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་མཆོད་ནམས་ལ་སྤྲིངས་པ། སངས་
ཐུས་ཀྱི་བཟུན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་སྟོན་པོད་སྐད་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐན་པར་བསམས་ནས་རྟོར་ནང་ཏུ་འོང་། རེད་འཕྱོད་མཁན་ལ་ཡོན་
བདག་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་དགེས། འཕགས་པ་ཐུན་འདི་འདྲ་བའི་རྒྱུད་བ་ནས་
སྤྱིད་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པ་འོང་བ་དེ་རེད་ལ་བསམ་པ་ཡིན། རྒྱུད་མགོས་
པོ་བཟུང་པ་ཡིན། གཞན་ཆོ་རྒྱུད་པས་པོ་བཟུང་པ་ཡིན། རྒྱུད་རས་པས་པ་
ཡིན། གཞན་ཆོ་སྤྱུག་ནས་པོར་པ་ཡིན། དེ་རས་མི་ཤེས་པ་ཞེ་ཡིན། འཕགས་
པ་ཐུན་གྱིས་སྤར་ཡང་པོད་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཤེས་པར་འདུག ད་ཏུང་ཡང་འཕགས་
པ་པོད་ཆོས་སྤོབ་ཐུག་ན་རྟོ་རྗེས་རྟོར་ཡིག་དང་རྟོར་སྐད་སྤོབ། རས་མི་ཆོས་
ཀྱིས་བསྐྱངས། རྒྱུད་ཀྱིས་ལྷ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་ལྷ་ཐུ་ཐུ་ཞེས་བཟུན་པ་
ཡང་མུའི་རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་བྱུང་བར་མི་འཛོ་བ་ཞེ་ཡིན་གསུངས་སོ།
རྒྱལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི་རྒྱུར་སངས་ཐུས་ཀྱི་བཟུན་པ་དང་། སྟོན་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུས་སྤྱི་མས་ཐུགས་བཟང་པོས་འཁོར་བམས་...
ཅད་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་། རྒྱུད་པར་ཏུ་ཡང་རེད་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་
ཐུགས་ལ་འདོགས་པར་བྱུང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་རྒྱུད་རང་སྤྱོད་པའི་པར་ཆོས་
ཤོད། རྒྱུད་ལ་གང་དཀོས་རས་ལྟེར་བ་ཡིན། རྒྱུད་བཟང་པོ་གཏོང་བ་རས་

ཤེས། རས་བཟང་པོར་ཨེ་གཏོང་གནས་ཤེས་གསུངས། ཟུང་པར་འཕགས་
 པ་རྒྱན་ལ་རྒྱགས་འདྲགས་ཅེ་པར་འདུག རང་ཤེས་ཁྱིམ་ལྷགས་འཁྱར་ཤེས་
 ན་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱ་རྒྱལ་པའི་རྒྱགས་དཔོངས་བཟང་པོ་
 ཅིག་འདུག མོས་ཁྱིད་རང་གི་མི་མེ་བོད་རྒྱལས་ལ་ཁྱིམ་ལྷགས་ལེགས་པར་
 གྲོ་བས། ཁྱིད་ཏུ་འཇུག་པ་རས་ཤེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་
 བརྒྱད་རྒྱལས་ཅེ་རིང་པའི་རྒྱན་ལམ་རིམ་གྱི་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པར་.....
 ལ། རྒྱལ་པོ་དོན་ཏྱིར་འདིའི་དམག་ལྷེ་བྲངས་ལས་འདས། འཛམ་བུའི་
 མིང་ཐམས་ཅད་ཁོང་གི་མངའ་རིས་ལྷུ་འདུག་རྒྱལ་པའི་བསམ་པ་ཅིག་འདུག
 ཁོང་རང་དང་ཐུབ་པ་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁོང་རང་དང་ཐུག་པར་བྱེད། ཁོང་
 ལ་ཞེ་ཐག་པས་གང་ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་ངོ་བརྒྱས་པ་ཡིན་ཟེར་པའི་མིང་གིས་མི་
 རྒྱལ་པ། ཉིང་བརྒྱག་པར་བྱེད་པ་ཅིག་འདུག ལྷ་ལྷར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདི་
 ཡང་མ་བརྒྱག་པར་གོང་ཏུ་ཕན། མི་ནོར་རྒྱལས་ཁོང་གིས་ཁྲངས་ནས། ཡིག་
 རེའན། རྟོར་གཉེར་པ། སུད་གཤམ་ཐམས་ཅད་ཁོང་གིས་བྱེད། ཟུ། མི་
 ཉན། སྐྱེ་པོ་ལ་སྐྱེས་པ་མ་བརྒྱག་གོང་ཏུ་ཉིང་འདྲ་བཅང་ཡང་ཅི་ཟེར་མ་
 ཉན་པས། བརྒྱག་པའི་ཉིང་ལ་འཕྱོ་ས་མ་རྟེན་པ་ངོ་བརྒྱད་དཔོན་ལྷུང་། འོན་
 ལྷུང་དེ་ཉིང་ཅི་ཟེར་ཉན་པས་ད་རྟེན་ཐད་སོ་སོ་ན་སུད་གཤམ་ཉིང་གཉེར།
 དམག་དཔོན། ཡིག་མཐན་ལ་སྐྱེས་པ་ཁོང་གི་མི་ཆེན་རེ་བརྒྱུས་པ་མང་།
 འོ་རྒྱལ་མི་མེ་རན་ལ་ཕྱོང་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་གས་ཀྱི་རྒྱ་ནས་ཕྱོས་པས་ཐར་ཏུ་.....
 རེ། ཐག་རིང་པས་མི་ཡོང་ཏུ་རེ། འཐབ་བྱུང་ཏུ་རེ་ནས། གཡོ་རྒྱ་ལོ་ལ་གསུམ་
 ལས་པས་བརྒྱག་ལྷུང་བརྒྱག་ ཐ་ཐད་སོ་སོ་ནས་ངོ་བརྒྱས་པའི་རྒྱ་མང་།
 བོད་རན་ལ་ཕྱོང་པའི་རྒྱ་མཚོ་གས་ཀྱིས་བྱན་དང་གཡོག་གི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པ།

དཔོན་པོར་བསྐོས་པ་བརྒྱུ་ལ་རེ་འགའ་ཅིག་ལས་མ་མཐོང་། བོད་རོ་བལྟས་
 པ་མང་ཡང་འདྲ་བ་ལོར་རྒྱུར་བའི་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆེན་ཆོ་རྒྱུད་ནས་མ་མཐུ་བའི་
 གནད་ཅིག་གདའ། བོ་ནིང་ནི་ལོ་འགའ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བའི་
 དས་མི་རི་ཁྱིད་ནས་རོ་བལྟས། འདིར་མིན་རྒྱུ་རོ་བལྟ་ལེགས་པས། རྒྱུ་
 མངའ་རིས། དབུས་གཙང་བ་རྣམས་རོ་བལྟས། བི་རི་མ་ཐད་ཆོ་ཡང་རོ་
 བལྟ་བར་ཡོད་བྱས་པས། ད་བར་ལ་དམག་མ་སོང་བ་དེས་ཐན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྣམས་དེ་ཆོ་མི་མེས་ཏེ་མཆིས། དེ་སྐབས་ཟུ་འདི་ན་མར་རོ་བལྟས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་འདྲ་བ་ལོར་ལེགས་པོ་མ་བྱས་པ་དང་། རྩོ་མ་གཏད་པ་ཀུན་ལ་
 དམག་རྒྱུ་བ་ནས་མི་ལོར་ཐམས་ཅད་གཏོར་བ་དེ་ཁྱིད་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཏེ་.....
 མཆིས། དམག་རྒྱུ་བ་པ་དེ་ཆོ་ཡུལ་བཅན། མི་དཔའ། དམག་མང། མོ་
 ཆ་སྒྲ་ཞིང་མངའ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་རེ་བྱས་པས་བསྐྱེད་འདུག མི་
 རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ། རྩོར་སོར་ར་ལྷག་དང་དམག་ཁུལ་རྒྱུར། གཞན་
 ཆོ་རྒྱུ་ལག་དང་དམག་ཁུལ་ཆེ་བསམ་སྟེ་གཞན་ཆོ་བས་རྩོར་ར་ལྷག་དང་...
 དམག་ཁུལ་ཆེ། དེ་དང་རྒྱུར་ན་གཞན་ཆོ་རྒྱུར་བར་གདའ། ད་རྒྱུར་ཡང་
 ཅི་ཟེར་གྱི་རག་ལ་ཉན་ན་ཁྱིད་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། ས་རྒྱུགས་ཀྱི་མི་སྟེ། སོ་སོའི་
 དཔོན་གང་ཡོད་པ་དེ་དཔོན་རྒྱུ་བསྐོས། པ་རྒྱུ་བའི་གཤེར་ཡིག་དང་། དེལ་
 ཡིག་པ་པོས་ལ། རེད་ཀྱི་ད་ར་ཁ་ཆེ་འདི་བསྐོས་ན་འཐད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་
 རོ་རྒྱུད་ཀྱིས་ལ་ཐར་འགྲོ་རྒྱུར་འགྲོའི་པར་ཆེན་པ་ལོ་ཆོད་པ་རྒྱུད། དེ་ནས་
 དཔོན་ཀྱི་མིང་། མི་སྟེའི་གངས། འདྲ་བ་ལོར་ཀྱི་ཆད་ཡིག་ལེགས་པོ་
 གཞུ་མ་གྱིས་ལ། གཅིག་དེད་ལ་བསྐྱུར། གཅིག་ས་རྒྱུར་ཞོག གཅིག་
 རང་རང་དཔོན་ཀྱིས་བསྐྱུར། ཡང་རོ་བལྟས་པ་འདི་ཡིན། མ་བལྟས་པ་

འདི་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་རིས་ལེགས་པོ་གྱིས། ཤན་མ་བྱེད་ན་ངོ་མ་བརྟུས་པའི་
 རྒྱུ་ལ་བརྟུས་པ་ཚོ་ཡང་བརྟུག་དོགས་ཡོད། ས་རྒྱ་པའི་གསེར་ཡིག་བས་ཡུལ་
 གང་ཡིན་པའི་དཔོན་དང་སྒྲོས་གྱིས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་ཕན་པར་གྱིས་
 ལ་རང་ཚོ་ད་ད་བར་ཆེ་མ་བྱེད། ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཁྱང་ས་རྒྱ་པའི་གསེར་ཡིག་
 པ་དང་སྒྲོས་མ་བྱས་པར་རང་ཚོ་མ་བྱེད། སྒྲོས་མ་བྱས་པར་རང་ཚོ་བྱེད་
 པ་ཁྱིམ་ས་ལ་མེད། ཉེས་པ་ལ་སྤྱད་ན་འདི་ན་ཁྱུ་བ་དགལ། དེར་ཐམས་
 ཅད་རྩོམ་སྤྱད་པར་གྱིས། ཉོར་གྱི་ཁྱིམ་ས་ལུགས་བྱས་ན་ལེགས་པོ་འོང་།
 གསེར་ཡིག་པ་བཟུ་སྟེ་ལ་དང་ཞབས་རྟོག་ལེགས་པོ་གྱིས། འདི་ཡང་གསེར་
 ཡིག་པ་ཡོང་བ་ཀུན་ལ་གཞན་འདྲི་བའི་སྒྲོན་ལ་མ་སྒྲོས་སམ་འཐབ་བམ།
 གསེར་ཡིག་པ་ཚོ་ཉ་ར་ལེགས་པོར་བྱས་སམ། ལུ་ལག་བྱུང་ངམ། རོ་བརྟུས་
 པ་ནམས་བརྟན་ནམ་བྱས་པ་དེ་ཚོ་སྒྲོན་ལ་འདྲི་བར་འདུག གསེར་ཡིག་པ་
 དེ་མ་མཐུ་ན་གཞོད་སྤྱབ་པའི་གཏམ་གཏོང་པར་ངེས། མཐུ་ན་ཕན་ཐོགས་
 ལུས་པ་ཅིག་གདལ། གསེར་ཡིག་པའི་ངག་ལ་མ་ཉན་ན་བྱས་ཁྱང་དགལ་
 བར་མཛོང་། འདིར་མི་གང་ཉམས་པ་དང་འདབ་ལོར་བྱིར་ནས་འོང་བ་ཚོ་
 བཟང་པོར་གཏོང་བར་གདལ། རང་རེ་ཚོ་ཡང་བཟང་པོ་བྱ་སྟུག་པའི་བསམ་
 པ་ཡོད་ན། དེད་རང་གི་དཔོན་པོ་ཀུན་འདབ་ལོར་བཟང་པོ་བཟུང་ལ་ས་
 རྒྱ་པའི་མི་དང་འགྲོགས་ལ་བྱོན། འདབ་ལོར་འདི་ཙམ་གཅིག་འདབ་ཟེར་
 པའི་སྒྲོས་གྱིས། འདིར་ངས་ཁྱང་སྒྲོས་བྱེད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་འོངས་ནས་
 རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འོང་། སྤྱིར་ངས་ཁྱང་ན་ནིང་ནས་མི་
 བརྟང་ནས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་བྱས་ནས་སྒྲོས་བརྟན་པ། བྱིད་རང་ནམས་
 བྱིས་ཁྱང་དེ་བཞིན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་མེད་པ་འདུག བརྟུག་པའི་རྗེས་ལ་

བྱིད་མ་དང་ཚེ་ཅི་ཟེར་ཉན་པ་ཅིག་འདྲོད་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་ཟེར་པ་ཡིན་
 ཡང་མ་གྟོ། བྱིས་ས་སྐྱ་པ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་པ་ཡིན་ཏེ་དེད་ལ་མ་ཐན་ཟེར་
 པ་དེ་མི་གསུང་བར་བྱ། རས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བསམ་པ་བྱས་
 བས། བོད་སྐད་སྒྲ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པའི་སྐྱར་རུ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་པ་
 ཡིན་ཏེ། ར་ཅི་ཟེར་ལ་ཉན་ན་ཐན་པར་འདུག། བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་འདིའི་རྣང་
 རྒྱལ་མ་མཐོང་། མོས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཤིན་རུ་དགའ། དེའི་རྣམས་
 ཀྱིས་ད་རུང་བརྒྱུ་པ་པར་སོང་སྐྱམ་སྟེ། བདེ་པའི་འཛོལ་སྒོ་རུང་རུ་འབྲེས་
 ཐན་ན་པ་རྩ་བའི་འཛིབ་གནོན་ཅིག་ལྷུང་ནས་དཔུས་གཙང་གི་བུ་ཚ་དང་མི་
 ལ་སོགས་པ་རྟོར་གསེབ་རུ་སོང་གིས་དོགས། དེད་ནི་མེགས་ཉེས་ཅི་ལྷུང་ཡང་
 ར་ལ་འཁྱུད་པ་མེད། ལྷ་མ་དགོན་མཚོག་གི་ཕྱིན་ལྷ་བས་དང་བཀའ་བྱིན་
 ཀྱིས་ད་རུང་མེགས་སོ་སོར་བའང་མིད། བྱིད་རང་རྣམས་ལྷུང་དགོན་མཚོག་
 ལ་གསོལ་བ་ཚོབ། རྒྱལ་སོས་དེད་ལ་སྐྱ་དང་ཡང་མི་འདྲ་པའི་བྱགས་ལ་
 བརྒྱགས། དེའི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད། རྩ་བུར། མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་དགོ་
 བཤེས་མི་ཆེན། རྩལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རོ་མཚར་ཆེ་སྐྱམ་ནས་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་། རྩས་པ་ཆེ་བ་འདུག། དེད་འདིར་སོང་བ་རྣམས་ལ་
 རྟོར་བྱིས་ཅི་འདྲ་བྱེད་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱགས་
 ལ་བརྒྱགས་ནས་བཟང་སོར་ཡོད་པས། དེད་ཀྱི་སྐྱོགས་ནས་ཐམས་ཅད་སྒོ་
 བདེ་བར་བཞུགས་པས་ཆོག་འདབ་ལོར་ལ་གསེར། དཔུས། ལྷང་སོ་ཆེའི་
 མཆེ་བ། རྩ་ཉིག་དོག་སོ་ཆེ་བ། མཚལ། བཙོད། ཅ་རྟ། གི་མང།
 རྩག་གཟིག་ལྷུང་གསུམ། སྐྱམ། བོད་སྐྱམ། དཔུས་ལྷུག་བཟང་སོ། འདི་
 བདེ་ཆོ་དགའ་བར་འདུག། ལྱིར་ནོར་ལ་འདིར་གཅིགས་སྐྱར་ཡང་རང་རང་

གི་ཡུལ་ན་གང་བཟང་གི་རྟོར་རྒྱལ་ལོང་བས་ཚེག་པ་ཡིན། གསེར་ཡོད་ན་
 གང་འདྲར་ལོང་བར་འདུག་པས་དགོངས་མཛད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་
 རྒྱལ་མཐའ་དག་ཏུ་རྒྱལ་པར་གྱུར་ཅིག བརྒྱ་ལམ་”ཞེས་འཁོད། ས་རྒྱ་
 པ་རྩེ་ཏའི་རྒྱུ་ཡིག་འདིའི་ནང་ཡོད་ཀྱི་མཚོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། སེར་
 རྒྱ་མི་དཔངས་ཀྱིས་རྟོར་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་
 ས་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྱི་ཚ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་། ཡུལ་དཔོན་རྣམས་སྤར་
 ཡོད་གོ་གནས་རང་འཇགས་སྤྱི་འཛུགས་སྤྱི་འཛུགས་སྤྱི་འཛུགས་སྤྱི་འཛུགས་
 རྒྱ་པའི་གསེར་ཡིག་པར་བཅི་བཀྱར་ཏུ་དགོས་པ་ལས་རང་ཚོ་ད་ལྟོ་མི་ཚོགས་
 པ། དཔག་ཁྲལ་དང་ཁྲལ་ལམ་ལུགས་ཚེགས་ལག་ལེན་ནན་ཏན་བརྟན་
 དགོས་པ་རྒྱལ་ཅི། ཡུལ་སྤྱི་ཚོ་སྤྱི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མིང་དང་།
 མི་སྤྱི་ཡོངས། འདབ་ལོར་གྱི་ཚད་ཡིག་ལེགས་པོ་གསུམ་བཅོས་ནས།
 གཅིག་རྟོར་རྒྱལ་པོར་འཇུག་དགོས་པ་དང་། གཅིག་ས་རྒྱར་བཞག་སྤྱི་
 གཅིག་རང་རང་གི་དཔོན་ཀྱིས་ཉར་ཆགས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏན་འཁེབས་
 ཁ་གསལ་གནང་།

དེ་ནས་བརྒྱུད་ཡོད་འདི་རྟོར་གྱི་མངའ་འབངས་སྤྱི་ཡོངས་པ་དང་། རྟོར་
 ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་ས་རྒྱ་པ་རྩེ་ཏའི་ཡོད་ཀྱི་བརྟོན་བརྟན་གསུམ་ཀྱི་བདག་
 པོར་བརྟོན། ས་རྒྱ་པས་རྟོར་གྱི་དག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་ཁ་
 འཛོར་ཏུ་ཚོང་བའི་ཡོད་སྤེལ་ཏུ་དེ་གཅིག་གྱུར་བཅོས་ནས་ཡོད་ཡོངས་སྤྱི་
 དབང་བརྒྱར་མཛད། དེ་ནས་ཡོད་ཀྱི་དཔོན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་བར་མི་
 མངགས་ཏེ་ས་རྒྱ་པ་རྩེ་ཏའི་གདན་ཏུ་ངས་ཀྱིས་། དེ་དཔར་ལོག་པ་ལས་འདིར་
 བཞུད་ཆོ་སན་པ་ཆེ་ཆེར་མ་འོང། མཐའ་ཡོད་ལུགས་ལག་(1251)ལོར་

ས་པར་ཀུན་དགའ་ཀྱལ་མཚན་ལེང་གུ་བརྟུན་ཅུར་མོན་ཏེ་ལེང་གུ་ (གན་
 ཀུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་དབུས་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེ་དང་) ལ་དགོངས་པ་ཐུང་ན་
 ལས་འདས། ལུལ་དེར་ས་པར་སྤྱི་འཁོར་བཞུགས་ས་དང་སྐབས་དེར་
 བཞུན་པའི་ལེང་གུ་ལྟེ་བཞི་ཟླ། ཤར་སྤུལ་པ་ལྟེ་དང་། ལྟོ་དབང་
 འདུས་ལྟེ། ཅུབ་པ་ད་ལྟེ་ལྟེ། ལྱང་རྒྱ་མཚོ་ལྟེ་བཅས་ཟེར་བ་ད་ལྟེ་འད་
 མཐའ་རྒྱ་ཡོད་ཤར། དེ་ནས་ཆུ་ཤས་མོར་ཆེས་ཉེར་མེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་
 བོའང་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྒྱགས། རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ་མེར་མང་ཆེ་བའི་ནང་ས་
 པར་ཀུན་དགའ་ཀྱལ་མཚན་ལེང་གུ་ལ་ལོ་བརྟུན་བཞུགས་ནས་དགོངས་པ་
 རྒྱགས་ཟེར་འཁོད་ལྱང་དོན་ཅུ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན། ས་པར་མོད་ཀྱིང་འབྲུག་
 (1244) མོར་མོད་ནས་ཆེབས་ཁ་བཞུར་ལྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་མདོ་
 ཐོད་དང་། མི་ཉལ་གི་ལྱང་དོན་མོགས་ལུལ་སྤྱི་མང་པོར་འཕྲོ་དོན་མཐོང་
 པར་ཕེབས། དལྱང་མོ་ཀུན་ཅུ་དེ་ལྟེ་བཞུན་པའི་རབ་ལྱང་བཞི་པའི་མེ་རྩ་
 (1246) མོའི་རྒྱ་བ་བརྟུད་པར་ལེང་གུ་ལ་འཕྲོར་ནས་ལོ་ལྟེ་མོར་ཆེས་.....
 དགོངས་པ་རྒྱགས་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ། མོན་གོང་མས་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པ་མོད་ཁྱི་རྒྱུ་ར་
 བཅུ་གཟུང་གི་རྒྱུ་ར་བཞུན་ཆུང་དང་། མོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་
 ཁོངས་པ་ཐོན་མེད་ཀྱི་ལྱང་པའི་རྒྱུ་ར།

རབ་ལྱང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྐག་ (1251) མོར་ས་སྤུ་བརྩེ་ཏེ་དགོངས་
 པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཆེས། སྐག་མོ་སྤུ་བ་དང་། འཕྲི་ལྱང་པ། ཆལ་པ།
 ལྷག་ལྱང་པ། གཡའ་བཟང་པ་མོགས་ཀྱི་ལུལ་དོན་ན་མས་ནས་རང་ཉིད་
 ལྱི་ལྱིད་དབང་དང་། མངའ་འབངས། ས་ཞིང་། འཕྲོག་ཐང་། སེམས་

ཅན་སོགས་ཀྱི་བདག་དབང་ཡུན་གནས་སྤྱི་བརྟན་ཡོང་བ་ཙམ་མ་ཟད། དེ་
 དག་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་བའམ་ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་འཛིན་དབང་ཆ་སྟོན་པའི་.....
 བསམ་འདུན་འབྲུག་ཆེད་ཡུལ་དཔོན་སོ་སོས་རྩ་རྩེས་སྤྱི་བར་མི་མང་གས་ཏེ་.....
 ཉྱར་རིང་གིར་རྒྱལ་པོའི་གཏུང་རྒྱུད་སོ་སོར་རྒྱལ་ཉེན་བཙོལ། སྐབས་དེར་
 ཐོད་འདི་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་ལྟ་བུས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིས་མེས་
 པོ་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡབ་ཨེ་ཆེན་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ལྷན་གཞིར་
 བཟུངས་ནས་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་རྣོ་
 སྟོན་རྒྱལ་མཆོན་གདན་དྲངས་ནས་མངའ་འབྲུད་གནང་། རབ་བྱུང་བཞི་
 པའི་རྒྱ་བྱི (1252) ཡོར་ཉྱར་དམག་གིས་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དཔུང་འདུག་.....
 ཟུང་སྐབས་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དཔུང་དམག་འབུམ་གཉིས་ཙམ་འབྲིད་.....
 དེ་ཐོད་ལ་དམག་ལམ་བྱས་པ་མ་ཟད། མདོ་ཁམས་ཁྲལ་རུ་དམག་བཏང་སྟེ་
 དཔུས་གཙང་དང་། མངའ་རིས་བཙས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེའི་སྤྱོད་དབང་སྤྱར་ཡང་
 དབང་རུ་འདུག། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་སྤྱང་ (1253) ཡོའི་གནམ་མོ་
 གསར་ཆེས་ཉིན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དཔུང་ཡོ་བཏུ་དཔུ་ལ་ཕེབས་པའི་.....
 སྐབས་སྤྱོད་ཉྱར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དབང་ལྷན། ཉི་ཕྱི་སྟེ་གོང་མའི་སྟོན་དཔོན་
 ཀྱི་མཆོན་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཀྱ་དེན་གྱ་ཕྱི་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་དཔོན་
 གཙོག་གི་ཞོར་སུ་ཞེས་པའི་མཆོན་འབུལ། གཡང་གི་འུ་ལས་སྤྱི་བར་པའི་རི་རྩ་
 ལ་ཡི་གེ་ས་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་དམ་ཁ་སྟལ། གཞན་ཡང་གསེར་དང་
 སྤྱ་ཏིག་གི་བརྒྱན་པའི་རྩམ་སྤྱར། སྤྱ་ཆོས། བུམ་ཆེ། ལས་ལྷ། ཆག་
 རྩམ། བཀྲགས་གདན། གསེར་གྱི་ཁྲི་གཏུགས། གསོལ་ཞལ། གསོལ་
 སྡེར། ར་མོང་། ཆིབས་དེལ། གསེར་གྱི་སྐ་འཁོར་ཆོང་མ་སོགས་དངོས་

རྩོམ་འདྲི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལྟུང་། དེའི་ཕྱི་མོ་རབ་བྱུང་པ་ཆེ་པའི་ཤིང་རྩྭ་ག་
 (1254) ལོར། རྩོམ་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འཇའ་ས་མོད་ཡིག་མཐའ་མ། བརྩོ་
 ཤེད་བརྩེད་མ་ཞེས་པ་དང་ (འཇའ་ས་འདིའི་ནང་དོན་ཞིབ་པར་ཤེས་འདྲི་དྲོ་
 བ་ས་རྒྱའི་གཏུང་རབས་རིན་ཆེན་པར་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་མོ་ལྟ་ན་ས་མོ་.....
 བརྩུད་པར་གཟིགས་པར་བྱ་) དེའུ་མེ་ཆེན་ལྷ་བརྩུ་ཆ་རྩྭ་ག་ ར་སོགས་ཉིས་
 བརྩ། མོས་ལྷག་བརྩུད་ཐུ། དར་ལྷག་རྩོད་དང་བརྩུ་ལྷུ་ལོ། དེ་བཞིན་
 འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་གསེར་རྩྭ་རྩོན་པ་ལྟར། བརྩེའི་ཁར་པར་གསེར་
 ཡིག་པས་འཛེར་མི་འབབ་པ་དང་། ལུ་ལག་མི་བརྩུལ་བ། ལྷུ་མི་འདྲེད་
 པ་བྱེད་དཀོས་པ་རྩོར་རྒྱལ་པོས་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། མདོ་
 བཅས་ཅད་ལ་ས་རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་གཞན་བྱེད་དབང་མེད་པའི་ལྷུང་.....
 འབྱུང་གསུངས་པ་ལ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་གང་
 ཡོད་རྩོད་རྩྭ་ལྷུག་པ་ཅིས་ལྷུང་དཀོས་གསུངས་པར་རྩོར་རྒྱལ་པོས་དེ་རྩོར་.....
 ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་ནས་རྩོར་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པར་རྩོར་ཡིག་.....
 གསར་གཏོད་དཀོས་པའི་བཀའ་མཐ། རྩལ་དེར་རྩོར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་
 གེ་མེད་པར་ལུ་བྱུང་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་མེད་རྩོད་གཏོར་གི་ཡོད་སྟེ། རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་ཤིང་ལོས་ (1255) ལོར་རྩོར་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀོད་བཞིན་འགྲོ་
 མགོན་འཕགས་པ་མོད་ལ་ཕྱིར་ཡོག་ རྩེ་ཐར་གི་མཐའ་པོ་གྲགས་པ་མེད་གཤི་
 རྩུང་རྩྭ་བརྩེན་པར་རྩོགས་སོ།

རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩྭགས་རྩེལ་ (1260) ལོར་རྩོར་མེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་
 ཁད་མིན་(ནང་སོག་གི་ས་གནས་ཞིག) ལ་ཉན་གྱི་སྤར་འཁོད། རྒྱལ་པོ་དེར་

རང་རྒྱལ་བྱང་ཚུགས་ཁུལ་གྱི་ས་པད་གན་མས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚུར་རྒྱལ་ས་མཐོང་།
 ཅི་བྱང་ཚུགས་ཁུལ་གྱི་དབང་བཟུང་གྱི་མོ་གནས་ས་པར་བྱ་བྱང་པ་དང་འཕྲེལ་
 མོ་གསེར་དཔག་བྱའམ་གང་ཡིགས་བྱས་ཅི་ལུ་མཐུད་ནས་བྱང་རྩོམ་མང་.....
 དཔུང་འཁུག་བྱས། གྲུག་དེར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་གནས་ལས་ཆེ་བ་རྩོར་
 གྱིས་དབང་རུ་བཟུང། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གི་བྱི (1264) རོར་རྒྱལ་
 ས་ཡན་ཅིང་(ད་རྩེ་པེ་ཅིང་གོང་ཁྱིའི་)རུ་སྒྲིག། བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
 རྒྱལ་ས་ལྷག་(1271) རོར། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་བཟུང་ནས་ཡོན་ཞེས་
 པར་གསལ། ཡང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གི་བྱི (1264) རོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་
 བོས་ཚུང་གེ་ཡོན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བྱལ་ལས་ཁྱད་སྤངས་ཤིག་པུ་གསལ་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་.....
 ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་དབང་འཛིན་ལས་ཁྱད་སྤངས་མཐོང་
 མོས་ཤིག་ཡིན་ལ། བོད་རིགས་ཀྱི་དཔག་དཔངས་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་
 དོན་གྱི་ལས་ཁྱད་སྤངས་མཐོང་མོས་ཤིག་ཀྱི་དང་། གནའ་རབས་ཐང་གོང་མས་ཤོན་
 གྲན་མོ་བྱང་ནང་བོད་ཀྱི་མོ་ཉར་མངལ་འཕྲད་གནང་བས་མོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་.....
 ཉིང་ལྷན་པའི་མོ་བྱང་དེའི་མིང་གཞིར་བཟུང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་གྱི་
 (1288) རོར་ཚུང་གེ་ཡོན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བྱལ་ལས་ཁྱད་སྤངས་དེ་ཤོན་གྱིན་ཡོན་
 ཞེས་མིང་བཟུང་། འདི་ནི་ཡོན་གོང་མ་སེ་ཆེན་གྱིས་བོད་འདི་ལས་རྒྱལ་
 མངའ་ཁོངས་ལུ་དངོས་ལུ་བྱུང་ཞེས་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་ལས་དོན་གསལ་ཆེ་.....
 མཐའ་དག་ལ་བཞོན་འདོམས་དང་འཕྲོ་ཁྱིད་བྱེད་པའི་མིན་འཛིན་གྱི་ལས་.....
 ཁྱད་སྤངས་མཐོང་མོས་ཤིག་ཀྱི་དང་། གྲུག་དེར་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པས་མིན་འཛིན་
 ལས་ཁྱད་སྤངས་དེའི་ལས་འཛིན་མཐོང་། དེ་ཞེས་ཡོན་སེ་ཆེན་གོང་མས་རིམ་
 པའི་ཤོན་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་རུ་ཤོན་དཔུ་མེ་སི་རུ་ཕུ་ཡོན་མང་རྒྱ་ཞེས་པའི་མིན་.....

འཛིན་ལས་ཁྱད་པ་གཞུག་པའུགས། དེ་དག་གིས་རྒྱལ་པོར་ས་ཁྱམ་དང་།
 རྩོུབ་ས་ཁྱམ། དཔུས་གཙུག་། བའང་རིས་ས་ཁྱམ་པའུགས་ཀྱི་པོར་རིགས་
 དཔག་དཔའ་པ་ན་ལས་ཀྱི་འཛོ་འཛིན་གནང་། སྤྱིར་འཛིན་ལས་ཁྱད་པ་དེ་
 དག་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་པོ་མེ་ཆེན་གོང་ལས་པསྟོ་གཞག་རྩལ་ཞིང་། པོར་
 ཀྱི་ཕྱལ་དཔོན་ཆེ་བྱམ་པ་ཁྱི་དཔོན་དང་། རྩོང་དཔོན་མོགས་པསྟོ་གཞག་
 རྩལ། པོར་ཁྱི་པསྟོར་པའུགས་པ་རྩུ་པམ་ཁྱི་ཁྱམ་དཔའ་འཛིན་གྱིར་དཔོན་
 པའི་བཀའ་རྩལ། པོར་ཁྱི་པསྟོར་པའུགས་ཞེས་པ་ནི། པ་རྩོང་རྩོ་
 རྩུར་དང་། རྩུར་མོ། རྩུམ་ག བའས། ལ་ཁུ་རྩེ་གཙུག་གི་ཁྱི་རྩུག
 རྩུ་ལ། འཁྱི་རྩུར་། ཆལ་པ། བའ་པོ་ཆེ་པ། བག་ཁྱ། བཤའ་པམའ་
 རྩེ་དཔུས་ཀྱི་ཁྱི་རྩུག དཔུས་གཙུག་གཉིས་ཀྱི་མཆོ་ལས་ཁྱུ་པར་འཛོགས་ཁྱི་
 པསྟོར་གཅིག་པའུགས་ཡིན། དེ་པར་ཁྱི་པསྟོར་དེ་ལ་རྩེ་མེ་པའི་རྩོར་དང་།
 མི་རྩེ་རྩུག་རྩོར་པོར་གཤིས། ས་རྩུའི་གཏུར་རལ་པ་རིན་ཆེན་པར་མཆོད་
 པས། “དཔའ་པོན་པར་མ་ལ་ཆོས་རྒྱུད་དཀར་པོ་རྒྱུད་བྱམས་ཀྱིས་གཙུག་
 པའི་པོར་ཆོལ་ཁ་གཞུག་ཀྱི་བརྟེ་དང་། མི་རྩེ་མོགས་ཐམས་ཅད་རྩལ་པ་ཡིན་
 པས་ཆོལ་ཁ་གཞུག་ལ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་པར་
 རྩོང་མངའ་རིས་སྟོར་གཞུག་ནས་སོག་ལ་རྩུ་པོ་ཡན་དཔ་པའོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ།
 སོག་ལ་རྩུ་པོ་ལན་ནས་རྩ་རྩུག་པ་ཡན་ལསོ་ན་ག་མིའི་ཆོལ་ཁ། བ་རྩུ་
 རྩུག་པ་ལན་ནས་རྩ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱང་མྱིར་རྟེན་ཆོལ་ཁ་……
 ཞེས་བྱམས་ཤིང་། ཞིང་ཞེས་པའི་བ་རྩུད་ཀྱང་ཁང་པ་ཀ་པ་རྩུག་གི་ས་པོར་
 པ། མི་བཟའ་མི་གཉིས། རྩུ་མོ་མོ་གཉིས། བཤོག་མོ་མོ་གཉིས་རྟེ་རྩུག
 རྩུགས་རྟེ་པོར་གཉིས། པ་མྱང་ར་རྩུག་ན་ལས་དང་། ཞིང་རྩོར་མོག་ཁལ་

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཡོད་པ་ན་མས་ལ་རྟོར་བྱུང་ཆུང་གཅིག་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱི། འདི་
 འབྲ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བྱུང་ཆེན་གཅིག་ དེ་གཉིས་ལ་རྟོར་མགོ་གཅིག་ཟེར། དེ་
 གཉིས་ལ་བརྒྱ་ལྔ་ལྔ་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་རྟོར་ལྔ་ལྔ་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་བྲི་ལྔ་ལྔ་
 གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་ལྷུ་གཅིག་ དེ་བཅུ་ལ་ཞིང་གཅིག་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་
 འཁོད། ཡང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གྱི་(1264)ལོར། སེ་ཆེན་
 གོང་མས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཐོད་གྱི་ལྷ་ལྷེ་ཡོངས་གྱི་གཙུག་ལྷན་སྐྱེས་པ་
 བར་བྱེད་དཔྱད་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྷོ་ཉིག་མ་ཞེས་པ་གནང་། དེ་ཡང་སྐ་
 རྒྱུའི་གཏུང་རབས་རིན་ཆེན་བར་མཛོད་ནང་འཇའ་ས་ལྷ་ཉིག་མའི་ནང་དོན་
 ཞིབ་གསལ་ན་མས་བཞོད་པ་འདི་ལྟར།

“ཆེ་ཤིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་ལས། བསོད་ན་མས་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་
 བརྟེན་ནས། རྒྱལ་པོ་དེད་གྱི་ལྷང་། དགོ་འདུན་ན་མས་དང་། མི་ལྷེ་
 མང་པོ་ལ་རྒྱ་བ། འཇིགས་ཉིན་འདིའི་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་པ། རིམ་གྱིར་
 རྒྱལ་པོའི་བྲི་མས་ལྷན་སྐྱེས་བཞིན་སྐྱུང་ན་འབྱུང་ཡང་། རྒྱུ་མ་མན་ཆོད་ཆོས་
 གྱི་ལྷན་ལ་བརྟེན་དཔྱད་པར་གནང་བའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས།
 སངས་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱེས་ལྷེ་པོའི་ལམ་འདི་ཡང་དག་པར་མཛོང་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་
 ལོས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་ལྷུན་ཅི་མ་ཡོག་པར་རྟོན་པ་སློབ་དཔོན་
 འཕགས་པར་འདུག་པའི་དོན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་ཤིང་། ལྷན་སྐྱེས་ལས་
 ཀ་ལྷན་ནས་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ཐ་མས་ཅད་གྱི་མགོན་གཉིས་ལ་བསྐྱོས་པ་
 ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་ལྷུང་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཞབས་རྟོག་དང་།
 དགོ་འདུན་གྱི་མགོན་གཉིས་དང་། ཆོས་བཤད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་།
 བསྐྱུར་པའི་མགོ་ལྷན་ལེགས་པར་གྱིས། དགོ་འདུན་ན་མས་ཀྱི་བྱང་། སློབ་

དཔོན་གྱི་ཕྱང་ལས་ཡོག་པ་མ་ཕྱིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་ཆ་པ་ཡིན་
 པས། ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཤོད། གཞོན་པ་
 རྩོ་བརྟན་པ་ན་མས་ཀྱིས་རྩོལ། ཆོས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། བཤད་
 ཉན་མི་རྒྱས་པ་ན་མས་ཀྱིས་རྩལ་བཞིན་ཏུ་བརྩོལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཡོད། དེད་ཡོན་བདག་གི་ཆོགས་རྩོགས་པ་
 དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་རྟོག་བྱས་པ་ཡང་དོན་ཡོད་པ་ཡིན།
 རྩོད་དགེ་འདུན་ན་མས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། བརྒྱབ་པ་
 རྩལ་བཞིན་ཏུ་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་བྱ་བ་དེ་གར་ཡིན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། རའི་བརྟན་པ་འདི་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེད་གེ་དང་འདྲ།
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞོད་པ་མ་ཕྱུང་ན་ཕྱི་རོལ་གར་གིས་ཀྱང་གཞིག་.....
 པར་མི་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཡོད། དེད་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་བཞད་ནས་
 དེད་ཀྱི་ཕྱང་གི་ལུགས་བཞིན་བརྒྱབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་ལེགས་པར་ཤེས་པ་.....
 ཕྱུང་ན་རྩོགས་རིས་མེད་པར་བཀྱར་ཉི་དང་ཞབས་རྟོག་ལེགས་པར་ཕྱིན་པ་.....
 ཡིན། དེ་ལྟར་ལུགས་བཞིན་ཕྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ན་མས་ལ་གཞན་དམག་
 དཔོན་དང་། དམག་མི། བཤར་དཔོན། ད་ར་ཁ་ཆེ། གཤེར་ཡིག་
 པ་ལ་གཏོགས་པ་གར་གིས་ཀྱང་རི་རྒྱ་མ་ཕྱིན། དམག་ཁྲལ་ལས་གསུམ་
 གར་ཡང་མ་བཀོད་པར། རྒྱུ་ལུ་ཞེའི་ལམ་གྱི་ལུགས་ལས་ཡོག་པ་མི་ཕྱིན་
 ཅིང་གནམ་མཆོད་པ་དང་། དེད་ཀྱིས་རྩོན་ལམ་འདེབས་ཀྱིན་སོད་རྒྱག་
 འདས་ནས་འཛོན་རྒྱའི་འཇའ་ས་ཕྱིན་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ན་མས་ལྟ་ཁང་
 དང་ཁང་པར་གསེར་ཡིག་པ་མ་བབས་སུ་རྒྱག་ ཟ་མ་ལུ་ལག་མ་ལེན་ཏུ་རྒྱག་
 ལྟ་ཁང་ལ་གཏོགས་པའི་ས་ཆ་དང་། རྒྱ་དང་། རྒྱ་མགས་ལ་སོགས་པ་ཅི་

ཡིན་པ་ཐ་མས་ཅན་མ་འཕྲོགས་མ་འཐེན་ཚུགས། ལུགས་མེད་ཀྱི་གཤེད་མཚོར་
 ཚུགས། དགེ་འདུན་ན་མས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇའ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཐུག་ཟུ་
 བེའི་ལུགས་ལས་ལོག་པ་མེད་པ་གར་འཐད། དེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བྱི་བ་ཚེའི་
 དབྱར་ཆུ་འཕྱིར་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གཤོར་ཆོར་གིས། བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་བརྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཟུ། འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རྣམས་ལྟར་སྒྲོལ་བའི།
 མཉམ་པ་མཁས་པ་འཕགས་པའི་མཚན་ཅན་ལ། བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་ཐན་
 པའི་གཏམ་འདི་བྱས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་མ་ལུས་འགྲོ་བ་ཀྱུན། རྒྱལ་བའི་
 ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱིར་བྱགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་འོད་རྣོགས་དགེ་བ་རབ་
 བཞེས་པས། ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་མ་ལུས་ལེལ་ལྟར་ཅིག” ཅས་འཁོད། བདོར་
 བ། ལེ་ཆེན་གྲོང་མས་རྟོད་མངའ་རིས་རྟོར་གསུམ་དང་། བར་དུས་
 གཙང་ཅུ་བཞི། སྤྱད་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གི་ཆོས་ཀྱིད་གཞིས་གའི་དབང་
 ཆ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པར་སྤྱད།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་(1267)ལོར། ལེ་ཆེན་གྲོང་མས་
 གདན་འདྲེན་ཀྱི་གཤེར་ཡིག་པ་ནན་ཆེ་བ་བཏང་བས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་
 པས་རྟོར་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་ཐིག་ཏེ་པེ་ཅིར་དུ་ཕེབས། ཏུས་དེར་
 ལས་ཆན་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་བྱ་སྒྲིག་མཛད་ནས་ཕྱོད། ལས་ཆན་བཅུ་གསུམ་
 ཞེས་པ་ནི། གཏུར་རབས་ལ་རབས་ཁ་རྒྱན་ལས། ཞར་ལས་བྱུར་བ་མེད་
 བར་ལས་ཆན་ནི། གསོལ་གཞི་མས་མཚོད་གསུམ། བཟའ་ཡིག་མཛོད་
 གསུམ། ཐབ་འདྲེན་གདན་གསུམ། སྤྱ་རྩ་མཛོད་པའི་ཞེས་འཁོད།
 གསོལ་གཞི་མས་མཚོད་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། གསོལ་དཔོན་དང་། གཞི་མས་
 དཔོན། མཚོད་དཔོན་ལ་ཟེར། བཟའ་ཡིག་མཛོད་གསུམ་ནི། བསྟོན་

གཉེར། ཡུང་ཡིག་ ལུག་མཛོད་པའམ་ལ་ཟེར། བཤེན་གདན་
 གཞུགས་ནི། བ་ཆེན་དང་། ལུང་པ། གདན་གཉེར་པའམ་ལ་ཟེར། ལུ་
 རྩ་མཛོད་མི་ལོ། ཁང་གཉེར་དང་། ཆིམས་དཔོན། འགག་པ། བ་
 ཡུང་པའམ་ལ་ཟེར། དཔོན་ཆེན་ན་མས་པ་ལས་ཆོན་བཅུ་གཞུག་པའམ་གས་
 པའི་སྒྲིལ་འདི་ཆོས་ལུལ་ས་ལྟུ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱལ་དེར་དར་པ་ཡིན་ཟེར།
 རྒྱལ་དེར་འཕྲོ་མཛོན་འཕགས་པ་འཁོར་དང་པའམ་པ་ལེ་ཅིར་བྱ་འཕྲུང་རྟེན་
 མེ་ཆེན་ཤོར་མས་སྒྲིལ་ཆེ་མོར་མཇལ་འཕྲད་གནང་། རྩེ་ཡིག་གི་ཡིག་
 ལུང་ལུལ་པས་ཤོར་མ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་པའི་ན། གན་མ་ལྷི་ལོག་ སའི་
 རྩེར། ལུ་གར་ལྷི་རྩེར་ལྷུ་ལོ། ཡི་གེ་ཆོས་མི་ལྷུ་པ་འདི་སངས་ལུགས།
 ལུལ་ཁམས་འཇགས་ལྟ་འཇུག་གི། ལྷན་དག་གི་ལྷ། པའི་རྩེ་འཕགས་པ་
 རྩེ་ལྷེས་པའི་མཆོན་གསལ། བར་ཟེར་གི་འབྲལ་པ་ཡང་དུལ་པའི་ཆེན་རྩེར་
 ར་ཅན། ཤོས་དར་ལྷའི་དུལ་རྩེར་ལ་འཕགས་ནོར་ཇམ་ལུག་ལུག་ཆོས་པ་
 ལུལ། རྩེ་ཡིག་གི་པོད་ཡིག་གི་དུངས་གསལ་ལ་དཔེ་པལྟ་ལས་རྩེར་
 སྒྲིལ་གཞིར་པལྟར་རྩེ་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་དེ། ཡི་གེ་དེ་གཞུགས་དུལ་པས་
 ལྷ་པའི་ཡིན་པ་དང་། རྩེར་ནས་ལོག་པ་ལྷོག་དཔོན་པ་ཞིག་དེ། ཡི་གེ་
 དེར་ད་ལྷེས་པས་ལྷུ་འཕགས་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་འཁོར། ཡང་དེ་བ་ཟེར་
 འགའ་ཞིག་ནང་རྩེ་ཡིག་པོག་མར་གསལ་གཏོར་མཛོད་མཇལ་ས་ལྷུ་པའི་རྩེ་
 ལུག་དགའ་ལྷུ་ལ་མཆོན་ཡིན་ཞེས་འཁོར་འཇུག

དེ་ནས་འཕྲོ་མཛོན་འཕགས་པས་ཤོར་མའི་རྩེར་བྱ་པོ་མར་པལྟགས་རྩེ་
 ཆོས་ལྷི་འཁོར་པ་ལྷུ་ཆེར་པསྟར། རལ་ལྟར་ལྷེ་པའི་ཤིང་ཆི (1274) མར་
 འཕྲོ་མཛོན་འཕགས་པ་ལེ་ཅིར་ནས་ཆིམས་ཁ་པལྟར་པའི་སྐབས་ལྷུ་ཤོར་མ་.....

སེ་ཆེན་བྱུགས་འབྲལ་མི་མད་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འབྲུངས་ནས་སྐྱེལ་བྱང་ཞག་.....
 བས་རྒྱ་བར་ཐུར། རྒྱ་བ་ནས་མར་ཐུར་ཏེ་མད་ཀྱི་ཕྱལ་རྒྱུ་ར་ཉམས་ཕྱ་འད་བ།
 རྩ་བུ་རའི་ལྟ་གཞིལ། རྩ་ཆུ་བྱུག་པའི་ས་ཆ་བར་རུ་ཐེ་བས་སྐྱེལ་བྱ་བར་ཐེ་བས་
 བས་ས་གནས་དེར་ཟང་མིང་གི་མཆོད་རྒྱུ་གཟུབ་རྒྱས་བཤམས། འཕྲོ་
 བཞོན་འཕགས་པའི་གདན་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱང་གསོལ་རྟོན་རྒྱ་ཆེ་བཤམས་ནས་.....
 དགའ་བསྟུ་བྱས། འཕྲོ་བཞོན་འཕགས་པ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ལས་བར་མོ་
 གཉིས་ཅན་འཁོར་ནས། རབ་བྱང་ལ་པའི་མེ་ཕྱི་(1276) མར་ས་རྒྱར་
 ཐེ་བས། མེ་ཐང་(1277) མའི་དཔྱིད་རྒྱ་ར་བ་ལ་འཕྲོ་བཞོན་འཕགས་
 པས་དགེ་འདུན་ཁྱིམ་པ་བདུན་ལྟ་པ་ལ་ཞལ་ཟས་ཀྱ་ལྗོན་པས་བརྟེན་བཀྱར་
 བས། དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་གསེར་ཞོ་རེ་སྒྲུ་མ་རྩམ་རའི་འབྱེད་གནང་། ཟབ་
 ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་མོ་བསྐྱར། དེར་འཁོར་འདུས་པ་དགེ་འདུན་
 ཁྱིམ་པ་བདུན་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱ་པའི་བཤེས་གཉེན་གཞུང་ལྷགས་
 རུ་མའི་པ་རོལ་རུ་སོན་པ་རྟོང་ཐག་རུ་མ་སྐྱེ་བོ་པས་བ་དང་བཅས་འབྲུམ་ཐག་
 ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་བཀྱར་ཞུས་ཞུགས་ཏེ་གསུམ་སྐྱེ་ཆོགས་པའི་རུས་རྟོན་བྱུང་བར་
 ཅན་ཆུ་མིག་ཆོས་འཁོར་རུ་གྲགས་པ་མཛད། རུས་དེར་ཀུན་དགའ་བཟང་
 བོས་ས་རྒྱའི་དཔོན་ཆེན་མཛད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ས་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་
 བར་བྱལ་རུ་མིང་དབང་འཕྲོག་རེས་ཕྱིད་པའི་འཕམ་ཆོད་རྟོག་འཛིང་དང་།
 རྫོང་ར་ཅན་རུ་བྱུར། ས་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་འཕྲོ་བཞོན་འཕགས་
 པའི་མིང་འབྱེད་ནས་སེ་ཆེན་གོང་མར་རྟོན་ལྷ་སྐལ་ཏེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་
 བཟང་བོས་སེ་ཆེན་གོང་མ་དང་། འཕྲོ་བཞོན་འཕགས་པར་ལྟག་པས་མ་
 རྣམ་དག་མེད་ལྷགས་རྫོང་དཔེན་རྒྱུར་དཀྱུགས་ཤིང་མང་རུ་བྱས། སེ་ཆེན་

ཞོང་མས་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་དཔག་དཔུང་ཁག་གཅིག་པོ་དུ་
 བཏང་། ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་གིས་མོ་རོག་རྒྱུང་པ་ལ། དཔག་ལྷགས་
 སྐྱོན་ཏུ་ཆེ་བས་དཔོན་འབངས་ན་མས་དང་རས་སྒྲག་རབ་ཏུ་སྒྲིམ་“བྱ་རོག་.....
 རྒྱུང་དུ་དཔག་གི་ཁྲིམས་རྩ་བཏུང་། ཞིང་མེད་པོ་ཆོ་གསེར་སྤུ་ལ་འཛོ”
 ཟེར་བ་ལྟར་རོ།

ཏུས་དེར་ཞོང་མར་སྐྱ་མ་བཅུག་མཁན་དཔོན་རིགས་དེ་དག་གིས་རང་.....
 ཉིད་རྒྱན་རྒྱལ་རྒྱལ་པོར་སྒྲུབ་ཏེ་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པར་ཏུག་བཏང་ནས་.....
 བཏོངས། ཡང་དེ་པ་ཟེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་མ་འཕྲོར་
 ཞོང་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་ལྟ་ཁང་སྒྲ་བར་ཏུ་ཞི་བར་གསེགས་ཟེར། འཕྲོ་
 མཁོན་འཕགས་པ་བཏོངས་ལུལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དེའི་ཁང་རོ་དུ་ལྟ་སྒྱུར་དེོས་.....
 ལུ་མཐའ་ལྟ་འདུག ཞོང་མའི་དཔག་དཔུང་གིས་འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་
 བཏོངས་མཁན་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དེད་ཟེར། དཔོན་ཆེན་
 འཛིན་བཟུང་བྱས། དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཡིན་མིན་གྱི་གནས་
 ལུགས་ན་མས་ཞིབ་གསལ་བྱས་ཀྱང་ཞོང་མའི་དཔག་དཔོན་ན་མས་ཀྱིས་དགར་
 ཅག་དབྱེ་བ་མ་སྤེལ་པར་རབ་བྱུང་ལྟ་པའི་ལྷགས་རྒྱལ་(1281) མོར་བྱ་རོག་
 རྒྱུང་དུ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དཔག་གསོད་བཏང་།

འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་དང་ལྷན་གཅིག་པའི་གཞུང་པོ་འཕྲོ་བའི་མཁོན་
 པོ་ལྷག་ན་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག་(1239)མོར་སྤྱུ་འབྲངས།
 དཔུང་པོ་རྒྱག་ལ་མེབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ལྷག་སྤྱིར་འཕྲོ་མཁོན་.....
 འཕགས་པ་དང་ལྷན་ཏུ་རྟོར་ལུལ་ཏུ་བྱོན། རྟོར་ལུལ་ཏུ་ཕོ་མང་བལྟགས།
 རྟོར་གྱི་སྐད་ལུགས་དང་། གཤིས་ལུགས་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས། བརྒྱལ་

བྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་པས་མོལ་མཐའ་དག་ཚར་བཅད། བསྐྱོལ་པས་རྒྱ་འབྲུལ་
 སྐྱོན་ཏུ་ཆེ་པས་གསང་བའི་བདག་པོ་རྒྱལ་ན་རྟོ་རྟེན་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཟེར། བཙུན་
 ཏུ་འདྲ་འཁོར་མཁོན་རྒྱལ་ན་རྟོ་རྟེན་ཞེས་གསེས། བའི་པ་ལོར་པ་ལི་ཆེན་གྱིས།
 ལ་ཡེན་ཐང་གི་ཡུང་དང་གཡེར་ཐམ་ཐོང་ཆེ་གཤམས་གསོན་གྱི་ཁྱིམ་མ་དང་།
 རྟོར་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་མོ་མེ་གན་ཏུན་བྱ་བ་བཅུན་མོར་ལུལ། རྟོར་གྱི་ཆ་བྱུགས་
 ལྷ་བཅུག་ཆེ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཁྱིམ་མ་བདག་ཏུ་བསྐྱོས། བོད་ལ་ཉི་མེ་
 ཉེ་མོར་མའི་རྫོབ་དཔོན་དང་། ཡང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་ལས་འཛིན་མོག་
 མར་འཕགས་པ་དང་། བྱུག་ན་རྒྱ་མཆེད་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཏུས་ལྷ་ཡུང་བར་
 ཡགས་པས་བོད་ལ་བཀའ་འདིན་ལྷག་པར་ཆེ། ཡུང་རོས་ལྷ་མོ་བཙོ་བརྟུད་
 ཅམ་བཞུགས། དེ་ནས་དཔུང་མོ་ཉེར་ལྷ་ལ་པོན་རྟེན་གདན་ལ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་འཁོར་ལ་ཤེབས། དཔུང་མོ་ཉེར་དཔུ་པ་རབ་ཡུང་ལྷ་པོའི་མེ་མས་
 (1267) མའི་རྒྱ་བ་བཅུན་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་མོ་ཏམ་དཔེ་ཁར་ཏུ་རྒྱ་དན་
 ལས་འདས།

དེ་ནས་ཡལ་བྱུག་ན་རྟོ་རྟེན་དང་། ལུས་མ་གཅིག་མཐའ་འཁོར་འབྲུལ་
 གྱི་ཡུལ་རྩ་མ་ལུ་ལ་རྒྱུ་ཏར་མ་རྒྱུའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་མོ་གནས་གནད། གདན་
 ལ་མོ་བརྟུད་བརྟུད་། དཔུང་མོ་ཉི་ལྷ་བཞེས་པ་རབ་ཡུང་ལྷ་པོའི་མེ་མས་
 (1287) མོར་དཔོངས་པ་རྒྱགས། རྒྱལ་པོ་དེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་
 རྒྱུའི་གཏུར་རྒྱུད་མིན་ལུགས་མོགས་མོར་མར་ལུ་མ་བཅུག་ཉལ་ས་ལ་རྒྱུད་པོན་
 ཆེན་མོགས་གྱིས་གདན་སར་རྒྱན་བྱངས་དཔོན་པོའི་པེ་འཏུན་རི་རྩར་བྱས་.....
 ཡུང་མོར་མས་ཆོག་མཆོན་མ་གནད་པར་ས་རྒྱུའི་གཏུར་རྒྱུད་ལ་ཡིན་པ་ཤར་....
 པ་འཛམ་དཔུངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདན་ས་མོ་བཅུ་ལྷག་ཅམ་.....

བརྒྱུད་ལ། མཐར་མོང་མའི་ཤཀར་བཞིན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱུ་འེག་ན་
 སར་ཐེབས། བཅུན་མོ་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཞེས་པ་ལ་གཏུར་ཤས་བཅུ་ཉལ་
 ཅམ་འབྱུང་ལ། རྗེས་ཀྱི་གཏུར་ཤས་ན་མས་ཐན་ཚུན་མཐུན་མིན་ལ་བཞེན་
 ཁ་ཤས་རྒྱ་མོར་ནས་ཐུག་པ་ལ་བཞི་ཅམ་ལྟར། ཏུས་དེར་སྐྱུ་བ་ཉིན་
 བཞིན་ཉམས་ཐུན་ཕྱི་གནས་ཀྱི་ལྟར་རོ།

མེའུ་ལྷ་པ། བག་མོ་གྲུ་པའི་རུས་སྐབས་དང་།

མིང་གྲུང་དབྱང་ཁྲིད་གཞུང་གིས་པོད་རྒྱ་

འཇིག་པའི་ཁྲིད་ལུས།

མེ་ཆེན་མོར་མར་སྐྱུས་པ་ལྟར། སྐབས་དེར་ས་སྐྱའི་གཏུང་རྒྱུད་ན་མས་
མི་མཐུན་པར་བྲམ་བྲང་ཁག་པའི་ཅམ་རྒྱུ་ལྟར། དཔོན་ཆེན་དབང་སྐྱུག་
འཇོན་འཐུས་ཀྱིས་གཙུག་པའི་ཉལ་ཁང་བྲམ་བྲང་དང་། དཔོན་ཆེན་གྲུལ་བ་
འཐར་པོས་གཙུག་པའི་པའི་མོག་བྲམ་བྲང་སྐྱུས་བྲམ་ཁག་གཞུག་དབང་.....
ཁྲིད་དབང་འཇོག་པའི་པའི་འཐར་ཆོད་དེ་ན་རར་ཆེས་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་ས་...
སྐྱའི་དབང་རྒྱུར་པ་ནང་ཁུལ་རྒྱ་དཔག་འཐབ་དང་གསོད་པའི་མར་ཅམ་.....
ལྟར། མཐར་ས་སྐྱའི་ཁྲིད་དབང་དེ་དགུན་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུར་རྒྱུར་བ་དང་།
སྐྱུག་མཚུངས་ཉལ་ཁག་སྐྱུག་པའི་སྐྱུད་པ་བག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྲིད་དབང་མར་.....
མེད་མོར་རྒྱ་འཕེལ།

དང་པོ། རྒྱུས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་སྐྱུར།

དེ་ཡང་མོག་མར་བྲམ་བྲང་གི་ཅམ་རྒྱུད་འཐུང་ཆེ་པ་སྐོར་མན་ཅམ་འཇོན་...
ན། རྒྱུས་ཀྱི་ལུ་ཏི་པའི་རྒྱ་ལས་“འཐར་སྐྱའི་མི་རབས་ལ། འཐུང་
བ་ནས་སྐྱའི་ཉིད་པོ་ལ། སྐོར་ཆེན་པོ་གཙུག་པའི་པའི་སྐོར་ལུག་ལ། ལྟ་

དགས་དཀར་པོ་ཆགས། ནང་གི་སྒྲོང་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་མཆོ་དཀར་མོར་འབྱེལ།
 བར་གྱི་སྒྲོང་འདི་དར་ཆ་ལ་རིགས་རྒྱག་སེམས་ཅན་ཀྱན་ཏུ་བྱོལ། སྒྲོང་རྒྱལ་
 གྱི་བཙུང་བརྒྱད་ཆགས། སྒྲོང་བཙུང་འབྲིང་དེ། རྒྱུ་སྒྲོང་གཅིག་
 ཏུ་ཡར་ནས་ལྷུང་། དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་མི་བོ་ལྷལ་ལྷལ་ཡིན། དེ་ལ་ནམ་
 ལྷའི་རིག་པ་མེད་པ་ལ། བསམ་པའི་སེམས་མེད་པས། ལྷ་པའི་མིག་
 དཀོས་བསམ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུན་དོད། རྒྱུ་བཟང་རིག་པའི་གང་
 དོད། སྒྱུ་སྒྲོན་ཆོར་པའི་སྒྲོན་དོད། རྒྱག་ལྷ་བཙུང་པའི་ཆོམས་དོད།
 རོ་རྒྱུངས་པའི་ལྷགས་དོད། ས་གཞི་འཁོད་པའི་ལྷག་དོད། རྒྱུ་འཕྲུལ་
 བརྒྱད་པའི་ཞབས་དོད་པས་གང་བསམ་ལམ་ལམ་དོད་ལྷུང་བས། ཁོང་
 རང་གི་མིང་བཏགས་པ། སྒྲོན་མི་བསམ་པ། ལྷལ་ལྷལ་ལམ་ལམ་ཏུ་
 བཏགས་མོ་སྒྲོང་དེ་ལ་དབང་པོ་ཡན་ལག་ནམས་མོ་མོར་དོད་དེ་བྱེུ་ཡིད་.....
 ཁོང་ལྷ་ན་སྒྱུག་པ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བས་མི་ནམས་ཡིད་སྒྲོན་པས་དེའི་མཆོན་ཏུ་ཡེ་
 སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས། ཡེ་སྒྲོན་རྒྱལ་པོས་རོ་མོ་རྒྱུག་རྒྱལ་མོ་ཁབ་ཏུ་
 བཞེས་པ་ལ་སྐྱས་གཅིག་འབྲུངས། དེའི་མཆོན་ཏུ་ལྷ་སྐྱས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱལ་
 བའམ། སྤྱིད་ཏུ་འདོད་ཅམ། འཕྲུལ་སྐྱས་དབང་ལྷན་ཞེས་ཟེར། སྤྱི་
 གཙུག་རྒྱལ་བས་རྒྱུང་བཟང་དུ་ལ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ། ཀོ་ཟས་སྤྱེས་
 ཅིག་འབྲུངས། དེ་ཡི་སྐྱས་སྤྱི་མི་རབས་མཆེད་གསུམ་ལགས། དེ་ནམས་
 ནི་མི་ལ་ལྷ་ཡི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན། སྤྱན་མཆེད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྒྱུང་
 བ་ཆར་རྗེ་ལྷག་ཆོ་འཕ་འོལ་ཡིན། རྒྱུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཉི་བསེ་ཏུ་ལས་ལྷ་རབས་
 སྤྱིད་པའི་མ་རྒྱུང་དེ། མི་རབས་སྤྱིད་པའི་མཆོ་བོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
 སྐྱས་ཆར་རྗེ་ལྷག་ཆོའི་རྒྱུད་པ་ལས་མཆེད་པའི་ཏུས་ཆེན་བཙུང་དང་།

འབྲས་ལ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། བོད་ཀྱི་མིའུ་གཏུང་ཏུ་གསོགས་ཀྱི་པའོད་
 ཚུལ་དང་རྣམ་གྲངས་མང་ཁྲགས་ཞིབ་པ་ལྟ་གཟིགས་རྒྱངས་ཀྱི་གཏུང་རབས་
 ལ་གཟིགས་པར་བྱ། དེ་མུར་ཨར་རྗེ་གཙུག་གསུམ་ཀྱི་སྐུ་མང་ལྷན་ལྷན་
 བཅོན་ཀྱི་ཏུས་སྒྲ་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་བཟའ་ཁྱེ་ལྷན་ཁམ་ཏུ་བཞེས་.....
 པ་ལ་སྐུ་གཅིག་འཁྲུངས་དེ་མི་ཡི་ཕུ་མི་འདྲ་ལྟ་ཡི་གཏུང་སྐུ་འདྲ་བ་ཞིག་.....
 བྱང་། སྐུ་དེ་ལྟ་འདྲི་ཅེ་ཅ་ཁྱེར་ནས་གཡའ་མའི་ལྷན་ལྷན་ཏུ་བཞག་
 ལྟེ་མང་ལྷན་ལྷན་བཅོན་སྐུ་ཡིན་ན། མི་རྒྱུད་ལྟ་ལས་སྐུ་ལ་པར་ཤོག་ དེགས་
 རྒྱུད་ཁྱེད་ཏུ་འཕགས་པར་ཤོག མཚོ་གཡོག་ཚོགས་ལྷན་ཏུ་ཡིན་ན། གཅན་
 གཟུག་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་པར་ཤོག ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་། མི་ཡི་རྒྱ་
 མ་ཐོག་པས་ལྟ་ཕྱལ་ཏུ་ཐོག་མི་སྐུ་པར་ཕྱལ་ཏུ་འོང་། མང་ལྷན་ལྷན་
 བཅོན་ལ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་གསོལ་བས། ཁྱེད་ནི་ལྟ་མོ་ཡིན་
 བས་མས་པས། འདྲེ་མོའི་ལས་ཁྲགས་དེ་ལྟར་བྱེད། སྐུ་ཕྱེད་ཀྱི་ལ་ཡོད་
 པ་ན། ལྟ་འདྲི་རོས་ལ་འགོ་དཔོན་གསུངས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡབ་ཕྱུ་
 གཉིས་ལྟ་འདྲི་ཅེ་ཅར་ཁྱོད་པས་ཁྱེད་གསུ་ཡི་ཕུར་ཕུད་ཅན་སྤྱི་གཙུག་ན་རྒྱངས་.....
 པ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གསུ་འབྲུག་སྒྲོན་མོའི་ངར་རྒྱུད། ཐེང་གེ་
 དཀར་མོས་ཁུ་མ་བརྒྱན། ཐང་དཀར་མོད་ཀྱིས་གཤོག་པ་བཀའ། འདབ་
 ཆགས་དང་གཅན་གཟུག་རི་དྲགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། འཇའ་ཚོན་ཀྱི་ཕུར་
 སྐུ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཟིགས་ཏེ། ཡབ་ཕྱུ་གཉིས་ཀ་སྐུགས་ཡིན་ཏུ་
 དཔྱེས་ནས་“རྒྱངས་སྐྱེ་རྒྱངས་སྐྱེ། ལན་གསུམ་རྒྱངས་”ཞེས་འཁོད་པས་ལྟ་
 དེགས་རྒྱངས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ནས་ཆགས་སྐྱེ།

བོད་ཏུ་སྒྲོན་པ་འདི་དག་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུད་ལྟ་ཏུ་ཞིག་ཡིན་.....

ཅུར། དེའི་མོག་ནས་པར་ཅན་ན་མས་ཀྱིས་མོག་མར་སྟེ་ཡིག་སྐད་མཆོད་ཀྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་མེ་ཉུང་མོད་རྩལ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུང་།

དེ་ནས་མཆོད་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ལ་ཐུང་དང་། རོད་དེ་མཆོད་ཀྱི་
ཀྱི་མེད་པར་བའི་ཡིག་སྐད་མེ་ཉུང་པ་ལྟར་ཞིང་། ཉུང་པར་ཏུ་བྲགས་
པ་འབྱུང་ན་ནས་ཀྱི་སྟེ་ཏུ་སྟེ་མཆོད་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉུང་པ་གསལ་སྟེ་གསལ་.....
ཤེས་ཐུང་འགོ་རྩལ་། དེ་དག་གི་མཆོད་རྩལ་ན་མས་འདིར་དེ་དེ་ཤེས་
ཤོད་ན་མོ་མས་སྟེ་མི་ཉུང་ཏུ་ལྟར་པས་མི་ཤོད་ཅིང་། མཆོད་ཀྱི་
གཏུང་རྒྱུད་ཞིབ་པར་ཤེས་པ་འདོན་ན་མཆོད་ཀྱི་ཏུ་ཉི་ཤེས་ཏུ་ལྟར་འཕྱིར་.....
འཕྱུག་གཏུག་དང་། མི་ཏུ་འཕྱུག་ཅེས་མས་མིག་ཆོད་ཆོད་ལྟན་ན་མས་
ལ་གཟིགས་པར་ཐུ།

གཉིས་པ། ལག་ཏུ་དྲུག་གཤམ་པ་ཐུང་པ་མོགས་དཔམ་ཀྱི་
དམག་འབྱུག་སྟེ་དྲུག་། ལག་ཏུ་མི་ཉུང་དཔམ་ཀྱི་ཉུང་པ་ལྟར་གསལ་
པའི་སྟེ།

དེ་ལས་མཆོད་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏུ་ལག་ཏུ་ལྟར་པ་དཔལ་ལྟར་རྩལ་ལྟར་
མཆོད་ནི། རབ་ལྟར་ཐུང་པའི་རྩལ་ཉུང་(1302)མོད་རྩལ་འབྱུང་པ། དཔལ་
མོ་གཏུག་ལ་མེད་པས་སྟེ་མི་མོ་མོག་མཆོད་པ་དང་། དཔལ་མོ་འབྱུག་
ལ་ལྟན་རྩལ་མཆོད་པའི་ཏུང་ཏུ་དཔེ་འབྱུག་ཀྱི་རྩལ་པ་ཐུང་པ། མཆོད་ཏུ་འད་
ཏུང་རྩལ་ལྟར་མཆོད་ཞེས་གསལ། དཔལ་མོ་དཔལ་མེད་པས་སྟེ་མཆོད་པས་
ཆེན་རྩལ་དྲུག་པ་དང་། སྟེ་པ་དཔོན་ཏུ་རངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་ལྟར་། དཔལ་
མོ་འབྱུག་མཆོད་པའི་ནག་ཐུང་ཅེས་འབྱུག་ལས་སྟེ་འབྱུག་པའི་.....
ཤམས་མཆོད། ལག་ཐུང་པའི་རྩལ་ཉུང་ལས་སྟེ་པའི་ཏུ་ལྟར་། ཏུ་ལྟར་པའི་སྟེ་

པའི་མཚན་སྟན་ཉིན་བཞིན་ཉམས་སྐྱད་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྟ་ལྟར་ནའང་།
 ཡོན་ཤོར་པའི་རྩེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་མཚན་བྱིར་ནས་པོད་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་
 འཛིན་ལུས་ལ་བརྟེན་བྲི་དཔོན་ཁག་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱུང་འཛིན་པ་ནམས་
 ལ་སྐྱུར་སྟེན་ནས་ཚས་སྲིད་གང་ལའང་སྐྱུངས་པ་དང་། རང་ཉིད་མཚན་
 སྟན་བྱལ་ཐབས་བྱས། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་སྐྱུ་ན་ཆུང་བའི་ཏུས་དེར་ཆུངས་
 ཀྱི་ཁྱིམ་སྐྱུང་ནམས་ཉམས་སྐྱུང་གི་གནས་སྟ་སྐྱུང་བཞིན་པོད་སྟལ་ཁོར་ས་.....
 སྐྱུར་ཐེབས་རྗེས་སྟེན་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྐྱུར་བཙོན་ཆེས་ཆེར་མཛད།
 ཉིག་པར་ཏུ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བར་སྐྱུངས་པ་མཐར་སྟེན་གནང་། བཞི་ཐོག་ལྷ་
 བྱང་གི་ཏུང་འཁོར་ལས་ཚན་ཞིག་ཞུས་པར་བརྟེན་དམ་གཉེར་ལ་བསྐོ་གཞག་
 མཛད། མཐར་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་གཏུག་བླ་མ་ཆེ་བས་དམ་གཉེར་
 ལས་གནས་དཔོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ལས་ཚན་མེད་པར་བཞུགས། ལ་སྐྱུ་པར་
 མི་འདོད་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་། སྐབས་དེར་ས་སྐྱུའི་ཏུང་འཁོར་མར་པོ་
 ཆར་དང་ལེ་ལོའི་དབང་ཏུ་བྱུང་། འོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
 དཀའ་ངལ་གང་ལའང་མ་འཛེམས་པར་ཚས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བར་སྐྱུར་བཙོན་.....
 གནང་བར་བརྟེན་དཔོན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཐོང་བཙོན་ཆེ་བར་བྱུང་།
 བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་“སྲིད་ལ་བྲི་དཔོན་ཡོང་།
 གཤུལ་རྒྱལ་སློབས” ཞེས་བཀའ་བསྩལ་པ་བཞིན་དམག་དོན་དང་དམག་ཕྱས་
 སློར་ལ་ཆེད་མངགས་སྐྱུང་པ་མང་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སྟ་ཕྱོད་ཁར་
 བདག་ཉིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཏུང་ཏུ་ཐུག་འབྱུང་ཏུ་བཅར་བས། ལྷ་མ་མཁས་
 བཙུན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཐུག་རྗེས་ནས་མཁས་བཙུན་པས་
 བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མགོ་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་

ཕལས་མཚན་པའི་ཞབས་ཏོག་ཕྱིན་དགོས་པའི་གཞུང་ནན་ཆེ་བ་གནང་།

དེ་ནས་དབུས་ལྷོ་བོད། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་ཨ་ཁུ་རྒྱལ་མཆན་རྒྱལ་ས་
ཁྱིམ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་འཛིན་ནའང་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་པའི་མཐུ་.....
དཔལ་ཞིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔང་ཆ་སྟོན་ཆོད་མི་ཐེན་པར་
བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་གང་ལའང་མ་བཅིས་པར་རང་རྒྱང་གང་གར་བྱས་...
པ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ཁྱི (1322) མའི་རྒྱ་བསུད་པར་ཁྱི་
དཔོན་གནས་དབྱུང་བཏང་། དེ་ནས་ཁོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བྱང་རྒྱལ་
རྒྱལ་མཆན་ལ་ཁྱི་དཔོན་བསྐྱོ་གཞག་དང་འབྲེལ་ཅན་དན་དཔར་པའི་ལས་...
དཔ་གནང་། སྐོ་འདྲིའི་རྒྱ་བ་དབྱུ་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་རྩུ་གདོང་ཅིས་
བླངས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཕལ་ཆེན་རྒྱལ་དར་པའི་དཔོན་པོ་འཕྲོངས་
རྒྱས་པ་རྟོག་གཞིན་ལུ་བཟང་པོ་གཉིས་པར་བསྐྱོ་གཞག་རྒྱལ། རང་ཉིད་
ཀྱི་མངའ་ཁོངས་གཞིས་ཀ་ན་ལས་ལ་ཉལས་གསོ་དང་། སྤུལ་བྱ་སོ་སོར་སྐྱེ་
ཤིང་བཅུ་གས་ནས་ནགས་ཆེལ་བཟོ་བ། གཤམ་རྒྱུ་ལ་ཟམ་ཆེན་འཇུགས་
པ། ཕལར་རྒྱང་ཉིད་པར་ཉལས་གསོ་དང་རྩུ་གདོང་ཅིའི་སྐོ་བླངས་རྒྱ་
བསུད་དེ་ནམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཁང་བཟང་ས་ལ་འཕོས་པ་སྐྱུ་བྱུར་བྱུར། རྒྱ་གས་
མཆུངས་ཁྲལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱར་པོ་ཡང་རྒྱ་གར་དང་བཅས་གས་.....
གསར་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་ཅན་བྱས་པ་དང་། ཁྱི་དཔོན་དེ་ཉིད་ཞི་དྲག་
གི་བྱ་བར་ཕལས་ཤིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་རང་ཉིད་ལས་དོན་གྱི་འཇུག་ཐང་ཆེ་
པས་འབྲི་གཡའ་ཆེལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱི་དཔོན་ན་ལས་ཀྱིས་དེར་ཕྱ་དྲིལ་དང་རམ་.....
འཇིགས་ཅིག་ཅར་རྒྱ་སྐྱེས་ནས་ཕག་ཁྱར་གཡལ་བཤམས་ཏེ་གཞོན་ཐབས་.....
བྱས། དེ་ནས་སོག་མར་གཡའ་བཟང་པོ་དང་ཁ་མཚུ་མང་རྒྱ་བྱུང་། གཡའ་

བཟང་པ་དེ་ཚོས་སྒྲིགས་ནས་བཤད་ན་པག་མོ་གྲུ་པའི་སྒྲིབ་བརྒྱད་ཡིན་ལ།
 མིན་ལྷགས་ནས་བཤད་ན་རྟོར་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ལྷན་གཏོགས་པས་པག་གྲུའི་ལོག་
 རྒྱུ་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན། རོན་གྲང་“ལས་ཀྱི་སྒྲིགས་ཀྱིས་བདས་པ་ན།
 རྒྱ་ཆེན་ལོག་པའི་ལས་ལ་འགོ། ལྷ་སྒྲིགས་ཀྱིད་ཀྱི་རྒྱན་པ་མཆོག་དབང་
 རྒྱལ་སྒྲིན་པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་འཛིན།” ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུར་གྱི་དཔོན་གོང་མ་
 རྒྱལ་མཆོན་སྐུའམ་ཀྱི་སྐུ་རྒྱས་སྐུ་གཡའ་བཟང་པས་དྲག་སྐྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 པག་གྲུའི་མངའ་འབངས་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱ་བརྒྱད་རྒྱ་དང་དེ་ན་ལས་ཀྱི་ས་……
 ཞིང་བཅས་པ་རྩམ་བརྒྱུད་བྱས་པར་བརྟེན་གྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་སྐུལ་མཆོན་……
 གི་ལ་འཁོད་མ་ཐག་རྒྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་འབངས་ས་ཞིང་བཅས་པ་རྒྱར་……
 རྒྱུངས་པས་སྒྲར་ཡང་གཡའ་པག་པར་ཁ་མཆུ་ལངས། རྒྱས་དེར་ཆལ་པ་
 གི་དཔོན་ཀྱིས་གཡའ་བཟང་པའི་རྒྱལ་ལངས་བྱས་པ་དང་། ས་རྒྱ་དཔོན་
 ཆེན་ཀྱིས་དྲང་བདེན་མ་བྱས་པར་མངའ་འབངས་དང་ས་ཞིང་རྒྱ་རྟོར་ན་ལས་
 གཡའ་བཟང་ལ་མྱེར་སྒྲིག་སྒྲིད་དགོས་པའི་བཅད་མཆོགས་བཏང་། གཡའ་
 པག་དབང་ཁ་མཆུའི་འབྲུན་མ་ཆོད་པར་བར་བར་རྒྱ་གཡལ་འབྱེད་པས་པག་
 གྲུ་དཔག་པམ་སྟེ། རྒྱན་པ་གཞོན་ལུ་འོད་སྟགས་འགོ་དཔག་བཟུ་གཟུམ་
 ཅམ་དཔག་ཐོག་རྒྱ་ཤོར། བྱང་རྒྱལ་སྐུལ་མཆོན་དང་རྟོར་གཞོན་ལུ་བཟང་
 པོས་འགོ་བྱས་པའི་མི་གྲངས་བཙོ་སྒྲ་ཅམ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་གྲོས། དེ་
 བས་དཔོན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དཔལ་པའི་རྒྱུད་རྒྱ་གཡའ་བཟང་པ་དང་པག་གྲུ་
 གཏུག་བཤེར་བྱས། བདེན་པ་པག་གྲུར་ཡོད་གྲང་ས་རྒྱུའི་དཔོན་ཆེན་ཀྱིས་
 གཡའ་བཟང་པའི་སྒྲིགས་སྐུ་འབྲེགས་ནས་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ། ས་རྒྱུའི་
 དཔོན་ཆེན་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སྐུལ་མཆོན་གྱི་དཔོན་ཀྱི་ལས་གནས་དབྱུངས་ནས་……

ས་མཁའ་ལྷོ་མོ་ལས་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་ཁྱི་དཔོན་བརྗོད་གཞག་བྱས་ཀྱང་ཐག་སྒྲུ་གི་
 དཔོན་གྱིས་དབང་ཆ་ཅ་པ་ནས་མ་སྒྲུད་པར་རོ་རྒྱལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་
 བས་ཕྱན་རིང་མ་སྤོང་བར་དཔོན་ཆེན་དབང་ལྷན་བཙུག་བཙུག་ལྷན་གྱིས་གཤོ་.....
 ཐབས་བྱས་ཏེ་དཔུགས་ཀྱི་དོག་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་བྱང་རྒྱུ་བྱུལ་....
 མཆོན་གསོལ་ཞུན་ལ་གདན་དྲངས་ནས་ཞི་དྲག་ཆ་འཇམ་གྱི་ཐབས་ནམ་པ་སྒྲུ་
 ཆོགས་སྒྲུད་དེ་ཁྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་སྒྲོད་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་མ་བད།
 ཞག་བརྒྱ་དུ་ཅམ་རིང་གྱང་ཐང་ཏུ་བཙུག་འཇམ་བྱས། ཁྱི་དཔོན་བྱང་
 རྒྱུ་བྱུལ་མཆོན་འདི་ཉིད་ནི་དཔའ་མཛེས་པ་རྒྱལ་མོད་དང་མཁའ་རྒྱ་ཆེ་.....
 བས་ཆ་འཇམ་གྱི་ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་“ར་ཡི་སྤྲོག་གཙོད་ཀྱང་ཆོག
 ཁྱི་དཔོན་གྱི་དབང་ཆ་ནི་མི་སྒྲོད་”ཅེས་གསུངས་པས། དཔོན་ཆེན་དབང་
 ལྷན་བཙུག་ལྷན་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཏུ་གྱུར་ནས་ཕྱིར་ཕོག་དེ་རྗེས་གཡའ་
 ཐག་ཁ་མཆུད་དུ་ཕྱང་མཆོམས་དྲང་བདེན་བྱས་ནའང་། གཡའ་བཟང་
 པ་རྒྱལ་འབུམ་མོད་གྱིས་མེ་དང་གཉལ་གྱི་དམག་ན་མས་བསྐྱལ་ཏེ་རྒྱག་པོ་.....
 རྒྱད་ཏུ་གསལ་འབྱུགས་པས་ཐག་སྒྲུ་བ་ནམ་པར་རྒྱལ། གཡའ་བཟང་པའི་
 འཕོ་དམག་ཉི་ཤུ་ཉལ་ཅམ་པས་ད། དམག་མི་གཞན་ན་མས་ཕྱིར་ཕོག།
 ཐག་སྒྲུ་འཕོ་དམག་གིས་གཡའ་བཟང་དཔོན་པ་དང་གཞིས་ཀ་ན་མས་ཅིས་...
 བྱངས་པོ།

དེ་ལྟར་ཐག་སྒྲུ་འདི་དབང་ལྷན་ས་རྒྱུ་པའི་ མཐའ་ས་སྒྲུ་པའི་
 དབང་ཐང་རྒྱད་དེ་ཕོད་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱིད་དབང་ཐག་སྒྲུ་འཕག་ཏུ་ཕོད་ཉེན་ཡོད་
 བ་ས་སྒྲུ་འཕག་དང་དཔོན་ཆེན་ཆོས་ཤེས་ཆོར་བྱང་ནས་དབང་ལྷན་བཙུག་ལྷན་གྱིས་སྤོག་ཏུ་གཡའ་བཟང་དང་། ཆོལ་བ། ཐང་པོ་ཆེ་བཅས་དང་

མནའ་འབྲེལ་བཟུགས་པ་དང་། ས་སྐྱའི་ཁྲ་མ་ཀྱན་སྤངས་པ་དང་། དཔོན་
 ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོས་ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་བཀྲོངས་ཏེ་ཞེུ་.....
 གདོང་ཅིས་ལེན་བྱ་རྒྱའི་བྱས་དན་མང་ཏུ་བཞུགས། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་ཆད་
 ས་སྐྱ་བ་དང་ཕག་ཀྱ་འབྲེལ་བ་བཟུགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཏུ་ཁྲི་དཔོན་བྱང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་འདི་ཉིད་སྐྱོན་རྒྱང་པའི་ཏུས་སྒྱ་ས་སྐྱར་ཆོས་མིད་ཀྱི་སྐྱར་པ་
 མཛད་པ་ཅམ་མ་བཟད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་ལས་ཞབས་
 ཡིན་སྟེ་ཞབས་བྱེད་དཀའ་པར་བྱར།

དེ་ནས་ཁོ་པ་ཆོས་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་པ་.....
 དང་ནང་པ་བཅོད་མེད་སོགས་ཆེད་ཏུ་མངགས་ནས་གཡའ་ཕག་དྲ་བར་བར་
 འདུམ་བྱས། སྐབས་དེར་ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་པར་འདུམ་བྱེད་པར་དཔུས་སྟོགས་སྒྱ་ཐེབས་པར་བསྟུ་བ་.....
 ཞབས་ཏྲིག་གང་ལེགས་བྱས། ཁྲ་མ་མཉམ་མེད་མཛད་དཀའ་ཡོང་སྟམ་
 བས་གཡའ་བཟང་པར་བདེན་པ་དེ་ཅམ་མེད་ཀྱང་གཡའ་བཟང་པ་རྒྱལ་ཅམ་
 དང་། ང་ཕག་ཀྱ་ཕམ་ཅམ་ཞིག་གནང་ན་འགྲིག་ཞེས་བྱས། ཁྲ་མ་མཉམ་
 མེད་སོགས་སྟགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། དེ་ནས་གཡའ་བཟང་ཏུ་ཕྱོན་པས།
 གཡའ་བཟང་ཁྲི་དཔོན་རྒྱལ་འདུམ་འོད་ཀྱིས་ཁྲ་མས་སྟོགས་རིས་མཛད་ཡོང་
 སྟམ་ནས་གདོང་མ་བརྟན་པར་གཡའ་སྟབས་པར་འདུམ་གནང་མ་སྟུབ་པར་
 ཟུང་ཐེབས། མོང་ཏུ་སྟོས་པའི་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུམ་མ་འགྲིག་
 པས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ་འགོ་དམག་དང་བཅས་པ་དཔུས་སྟོགས་སྒྱ་
 འོངས། ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ས་སྐྱ་བའི་དཔོན་ཆེན་འགོ་
 དམག་དང་བཅས་པར་ཞེ་ལེན་བསྟུ་བ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་དཔོན་ཆེན་.....

རྒྱལ་པ་བཟང་པོར་གཡའ་ཕག་གི་ཁ་མཆུ་དེ་བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་དང་མ་
 འགལ་པར་བདེན་པ་བདེན་རྒྱལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་པའི་རེ་བ་.....
 རྒྱལ། དེ་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་ཕྱིན། ཡར་ལོ་མ་དོ་གཞུམ་ཕྱིན་པ་ཕྱིར་
 རོག་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོར། “གལ་ཏེ་ཁྱེད་གྱིས་བདེན་པ་
 རྒྱན་འཁྱོངས་མ་མཛད་པར་ང་བསད་ན། ང་ཡི་རྩ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་པས་མདོ་
 རྩོད་ཐུང་དང་། ཤར་མི་ཉག་རིང་མོ་ཡ་ཆད་ནས། རྩོད་མངའ་རིས་
 བསྐྱར་གསུམ། རྩོད་བྱང་ཤར་རུབ་ཀྱན་རྩ་རྩོ་བདག་མང་པོ་ཡོང་གི་དུས་པས་
 དབྱས་གཙང་གི་ཡུལ་ཁམས་ན་མས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་བདེ་བར་འཇུག་གི་དུ།
 རྩོ་གདོང་འདི་ཡང་དམག་གིས་མ་བསྐྱར་ན་དགའ། གལ་ཤིན་བསྐྱར་པ་
 ཡིན་ན། ངས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་གཞིག་པོ་ཏུང་ཤོས་ལའང་བརྒྱ་ཅམ་
 ཡོད། བརྒྱ་པོ་དེར་ལག་རྩལ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པའི་དབང་རྩ་བས་ནའང་
 རྩོར་ཐག་གཅིག་ཅམ་ཡོད་པས། ངམས་ཤོས་མཐིལ་འདིར་མི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ཡོང་བས་དམག་མི་མཛད་ན་ཡིགས་” རྒྱལ་ཀྱང་མ་གསན་པར། རྩོགས་
 རེ་བའི་ཁ་ལ་གསན།

དེ་ནས་ཁྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཞབས་འཁྱིང་.....
 བྱན་གས་གཞོན་རྩ་བཟང་པོ་དང་། མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོན། རྒྱུ་འབྲུམ།
 བསམ་བླུམ། ཀྱན་དགའ་གསལ་པ་ལོགས་ལ་སང་ཉིན་ང་དང་གཡའ་བཟང་
 པ་གཉིས་དཔོན་ཆེན་གྱི་མཇུག་རྩ་གཏུག་བཤེར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། དཔོན་ཆེན་
 འདི་ཆོག་མི་བརྟན་པ་དང་རྩོགས་མཐའ་ཁ་བཞི་ནས་དམག་གཤམས་བྱེད་པ།
 ཆལ་པའི་གོ་ཆ་ན་མས་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལ་བཏང་འདུག་ཟེར་བས། གལ་ཤིན་
 དེད་བརྒྱུད་ནས་ཐུགས་པ་དམར་བཟུས་བྱེད་བཞིན་འདུག་ཟེར་ཡང་། རྩོད་

གདོང་ཆ་པ་ནས་མ་ཤོར་བ་ཕྱིན་དཔོན་པ་དང་། རང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་དཔག་
 འཐབ་བྱས་ནས་ཐུབ་ནའང་། བྱིས་ས་ལྷགས་ལ་མི་ཆོག་པས་པམ་མེན།
 སྤར་དཔུས་ཀྱི་ས་ཆ་དོག་ལྷགས་པར་ར་བཅོན་འཇུག་ཕྱིན་སྐབས་མགོན་པོ་ཐུག་
 མཆོན་དང་། སྤྱུ་འཇུག་པ་ལན་རི་རྩུབ་བརྒྱུད་པ་བཞིན་མེས་པ་འཇགས་
 དཔོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་། དེའི་པར་ཉིན་བྱ་རོག་ཐང་ལ་
 སེམས། རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་ཁམ་ཞེས་པ་འདིར་གཡའ་བཟང་པ་དང་གདོང་གཞི་
 ར་སྒྲིན་ཀྱིས་བྱ་གཏུགས་སྤན་ཏུ་བྱས། དཔོན་ཆེན་སེམ་འཆབ་ཆེ་ཞིང་རྣམ་
 འཇུར་ཤིན་ཏུ་རབ། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་ད་ཏུར་དཔར་རྟགས་
 ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་དཔོན་ལྷགས་བྱས་ནས་པར་ཐང་པ་དཔལ་རིན་མེན་
 པར་བཏར་པས་ཁོ་པ་ཆོས་ལམ་ཁ་ནས་བཟུང་ཉེ་མ་བཏར་། དེའི་རྒྱལ་མོ་
 བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། གཡའ་བཟང་པ་གཉིས་ཀ་འཇིན་བཟུང་བྱས་
 བས་གཡའ་བཟང་པ་ག་ལྟ་མཆོགས་ལ་བཞག དཔོན་ཆེན་ཉིད་ཀ་བྱག་མ་
 ཆོགས་ལ་བཞད། སེམ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏར་། ཀོ་འཕལ་ཆེན་པོ་གཉིས་
 བཅེགས་པའི་ཉིད་ཏུ་ཁྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་སྤྲོད་ཏུ་བཅུག ཏུས་
 དེར་མཐའ་བཞི་རྣམས་དཔག་གིས་བསྐྱོར་མིན་པ་དང་། བྱིས་ས་ཆེན་
 པོ་བཟུང་། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་ད་ལྟའས་མི་མེགས། ར་མི་
 མིར་བྱིར་ནས་བཀའ་ཤོག་རྒྱན་མ་བཏར་ཡོང་སྐྱམ་ནས་ན་རྒྱལ་བྱས་ཏིང་ཡི་
 གཞུགས་པོ་ཐམས་ཅད་འདར་བཞིན་འཇུག་པས། བྱ་བྱལ་གཅིག་དང་རོ་
 ཏི་གཅིག་བསྐྱེད་དཔོན་པས་མེ་འཕྱེར་ཤོག་ཅེས་བརྗོད། གསོལ་ར་ཁང་
 བྱང་ནས་རྒྱགས་བྱང་མོལ་པའི་མི་བྱིར་ནས་ཏུལ། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་
 ཀྱིས་མགོ་འཇུགས་ནས་སྤན་པའི་རྒྱལ་ཕྱིན་བཞིན་སེམ་ཅེ་བསྐྱེད།

ཚན་དན་གྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་བྱུང་བས་བཙུག་རྩེ་བ་ན་དེ། འདི་འདྲའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅི་
 ཡིན་ཤིས་པས། ར་ཡི་ཐེལ་ཙེ་བསྐྱེགས་པའི་དྲི་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་
 ཡུན་རིང་མ་ཁོང་བར་དཔའ་གི་ནམ་མཁའ་དཔལ་དང་། དཔོན་རྩེན་འོད་
 ཟེར་མེད་གཤེད་ཡིག་མཁན་རྩོན་པ་རྩོམ་དཔལ། དཔའ་གི་རྩོམ་རྩལ་མཚན་
 གྱི་བྱ་བྱ་བ་ཞི་རྩོམ་དཔལ་བཅས་ཐེལ་ཙེ་ཡོན་ཏུ་འོང་། ཁྱི་དཔོན་བྱར་རྩལ་
 རྩལ་མཚན་གྱིས་ཐེལ་ཙེ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ཚར་ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་
 རྩེད་གདོང་པའི་འཆའ་ས་ཡིག་རིགས་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱ་མས་.....
 འཕྱི་བྱར་པའི་ཐུ་མ་ཀུན་རྩལ་བརྒྱད་ཤོད་དཀར་མདའ་ཏུ་ཁ་ཆེ་ཞིག་གི་ལག་...
 ཏུ་མངགས་བཙུག་བྱས།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་གཡའ་བཟང་པ་དང་། བར་པོ་ཆེ་པ། བྱ་
 ཡུལ་རྩོད་དཔོན་རྩལ་ཁྱི་མས་གསུམ་པ་བཅས་གྱི་རྩལ་ཙེ་དཔོན་རྩེན་དང་།
 ཆལ་པས་བྱས་ཏེ་བྱར་རྩལ་རྩལ་མཚན་དང་ཁ་ཚོད་ཐེངས་མང་བྱས། ཁ་
 པ་ཚོ་ཁྱི་རྩུང་ལག་རྩེལ་གྱིས་བྱར་རྩལ་རྩལ་མཚན་ལ་ཉེས་བརྒྱུད་དང་།
 བནར་གཙོད་དུ་ག་པོ་བཏང་བས་བརྩལ་ནས་དཔུགས་ཆད་པ་ཡང་ལན་.....
 གསུམ་ཙམ་བྱུང་། ཡུལ་རྩོད་གྱི་པགས་པའང་ལན་གསུམ་ཙམ་བཞེས། ཐུ་
 པ་གཅིག་ཉིག་ཙམ་ཁ་ས་ལ་ཐུབ་ནས་གཞི་མ་དཔོན་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེ་
 དག་ལ་མི་འཇིགས་པར་ད་ཏུང་ཐབས་རྣམ་པ་རྩ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོན་...
 གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་མོགས་ལ་འཐབ་ཚོད་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དཔོན་པའི་.....
 བསྐྱེད་བྱ་ཡང་ཡང་གནང་།

དེ་ནས་དཔོན་རྩེན་རྩལ་པ་བཟང་པོ་མོགས་གྱིས་བྱར་རྩལ་རྩལ་མཚན་...
 གྱི་རྩལ་གཉིས་རྩལ་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་རྣམ་རྩལ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མཁུན་ཏུ་བྱིད་ནས་དཔུ་

ལ་རྩ་ལྟ་བུ་ལོ་ཞིག་གཤམ་གས་པས་དབྱ་དབྱ་གས་དབྱ་གས་གནང་པས་རྩ་ལྟ་.....
 ལྟར་བུ་འི་ནང་ཏུ་སྒྱུར། ཡང་སྒྲོང་སྒྲོང་གདོང་དེར་སྒྲེབས་སྒྲེབས་དབྱ་
 དབྱ་གས་ནས་བསྒྱུར། ཡང་བྱ་ས་གདོང་ཏུ་འབྱུང་སྒྲེབས་རྩ་ལྟ་གཤམ་གས་
 བས་ཤོག་སྒྲོག་དམ་པོ་བརྒྱབ་པ་དང་། བཅོན་ཆས་གཤམ་གས་ནས་ཡང་
 འཁྲིད། རྩེ་ནག་གི་པར་ཏུ་ཆལ་པའི་དམག་མིས་བསྒྲུལ་པས་ཁ་དག་གཉོང་
 བ་དང་འདྲེད་དུ་ག་ཆ་བས་ཆེན་བཏང་། ཆལ་པས་གསེར་སྒྲེབ་ལྟ་ཅན་
 དཔོན་ཆེན་པོ་གས་ལ་སྒྲུབ་ནས་བྱང་རྩལ་རྩལ་མཆོན་བསྐོངས་ཅིས་བྱས་ཏུང་...
 བསྐོངས་མ་བྱུབ། དེ་ནས་ཆལ་པའི་དམག་མི་སྒྲུབ་ཤིག་ ཏུག་ཆས་
 རྩེར་ཏུ་རྩེ་བ་སྒྲེད་གཉིས་དང་། ཀོ་སྒྲེལ་ཏུ་རྩེ་བ་གཅིག་ཅན་བཞུགས་སྒྲེར་
 སེབས་པས་མཐོན་པོ་རྩལ་མཆོན་དང་། དཔལ་རིན་གྱིས་ཤོས་ཟས་དང་
 དེལ་ཁལ་འཁྲིད་ནས་བསྒྲུ་བར་འོངས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱེས་གདོང་
 ཏུ་ཤོག་སྒྲེབས་མཁར་རྩེ་དང་བྲག་ལ་ཞག་རེ་བཞུགས། བསམ་པས་ལ་
 འབྱུང་སྒྲེབས་སྒྲེབ་པོ་མོ་གྲུན་གྱིས་བསྒྲུ་བ་རྩེ་འདྲེན་གང་གཟབ་གནང་། ཆི་
 ལྟར་གདོང་ཏུ་འབྱུང་སྒྲེབས་སྒྲེབ་མེར་ཡོངས་གྱིས་བསྒྲུ་བ་བྲུས། ལྟག་འཆལ་
 རྩེར་བ་བརྩེར་བས་ཁྲི་དཔོན་བྱང་རྩལ་རྩལ་མཆོན་དགའ་ཏུ་ཤོར། རྩེར་
 རྩེ་མས་ལ་མཆོན་སྒྲེས་ནས། རྩེར་སྒྲུབ་ཏུ། “དཔོན་ཆེན་དབང་བཅོན།
 འདི་མི་དག་བ་གཅིག་ཡིན” ཟེར་བ་དེ་བདེན་པར་འདུག མི་འདི་ཅན་གྱི་
 མིག་ནས་མཆི་མ་བཏང་བ་ནི་དགའ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ཕྱེས་
 གདོང་གི་ཆོས་སྒྲེབ་སྒྲེབ་སྒྲེབ་ནས་རྩེ་ཆང་དང་གསོལ་ཆོག་ལུལ། ལྟག་ཆང་
 རྩེར་རྩལ་དཔོན་གཤམ་དང་། གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ། དེ་བཞིན་པག་
 གྲུའི་དཔོན་གཤམ་གནང་བས་རྩེ་མས་དང་ཞལ་འཛོམས་གནང་ནས་རྩེ་མོ་སྒྲུག་...

བར་ཐུབ་པ་འདི་ཡི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་གཞིན་ཅུ་ཤར་པོ་ཤོགས་ཞེས་པ་.....
 འཁྱིར་དཔོན་དཔག་ན་ལས་ཀྱིས་དཔག་འབད་བྱས་ཏེ་ཕྱེུ་གདོར་དཔ་ཡི་.....
 ལག་ཏུ་མ་ཤོར་བ་དེ་ཡིན་གསུང་ག། དཔོན་དཔག་ན་ལས་ནས་ད་ལྟ་ས་རྒྱ་
 པ་ནང་ཁུལ་ཏུ་འགལ་བ་ཆེ་ཞིང་ཉག་པར་ཏུ་དབང་རྒྱལ་བཙོན་འབྱུག་དང་.....
 རྒྱལ་པོ་ཤར་པོ་དཔར་འགལ་བ་བྱུགས་ཆེ་བས། ར་ཚོས་གོ་སྐབས་དེ་
 དཔ་འཛིན་བྱས་ཏེ་ས་རྒྱ་པར་ཐར་གྱི་ལ་ཕྱིད་དཔོས་ཞེས་བྱས།

ཁོང་གསལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་བྱེན་པས་ཕག་ཟུ་དང་། ས་
 རྒྱ་པའི་དབང་གི་འགལ་བ་དེ་སྐར་ལས་ཐོན་གསལ་དོན་ཏུ་དང་། ར་དྲག་
 ཆེ་བ། རྒྱ་དང་ཅན་ཏུ་རྒྱར་སྐབས་ཞི་བའི་ཐབས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནའང་
 ཐག་གཙོད་མི་རྒྱུ་པར་དྲག་བྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཙོད་ཕྱིད་དཔོས་པ་
 དེ་རྒྱལ་ས་གཉིས་གསལ་པས་པོར་རྒྱགས། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་
 བཙོན་འབྱུག་འཁར་ས་དང་བཅས་པ་ཐམོར་སྒོན་ཏུ་འཕྱོར། ཁྱི་དཔག་
 ར་ལས་དོག་ལྷུང་པར་བསྐྱེད་ས། ལྷུང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷུང་དཔག་
 ཐབས་ལེགས་པར་ཐམོད་དེ། གཞིན་ཅུ་ཤར་པོ་ས་དཔག་དཔོན་ལྷུང་ཏེ་
 ཐག་ཟུ་ཁྱི་བཙོན་གྱི་དཔག་ན་ལས་དྲུང་ག། ལྷུང་ཕྱིར་ཏུ་སྐྱེད་ཐེས་རྟ་
 དཔག་ས་གནས་དེར་བཞག ཀླང་ཐར་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་ཐོན་མཐར་ཏུ་དཔོན་
 ཆེན་དབང་རྒྱལ་བཙོན་འབྱུག་གྱི་ཁྱི་དཔག་ན་ལས་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྐོ་སྐབས་.....
 དང་བརྟེན་ནས་ཐར་གྱི་ལ་བྱས་པས་ས་རྒྱའི་དབྱུག་གཙོད་གྱི་ཁྱི་དཔག་ན་ལས་
 ལ་ཐས་ཉེས་ཆ་བས་ཆེན་ཐོག ཐག་ཟུ་པ་དཔག་ལས་ནས་པར་རྒྱལ། དེ་
 བས་ལྷུང་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་ལྷུང་དཔག་ཐོག་ལ་ཐེབས། ཐ་ཕྱི་དང་
 འཕྱོངས་རྒྱས་ཤོགས་ལྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱང་གཞིས་ཐལ་ཆེར་བྱུང་ག། དབང་ལྷུང་

རྒྱལ་པའི་ས་མཱི (1348) ལོར་དམག་དཔུང་བཏང་ཉི་མོ་ཆེ་ལ་པ་ཁྱི་དཔོན་.....
 གཏོར་པས་བཏང་ཐོག་དེའི་ས་ཆ་དང་འབངས་ནམས་པག་གྲུས་དབང་རྒྱུ་.....
 འཁུམ། སྐབས་འདིར་པག་གྲུ་དང་། འཕྱི་ཁྱུང་པ་འགལ་ཏེ་དམག་འཁུམ་
 ལན་མང་ཕྱུང་ཞིང་ཉམས་པར་རྒྱུ་འཕྱི་ཁྱུང་པ་དང་། བམ་གྲགས་པ། གཡའ་
 བཟང་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོས་བཞུགས་ནས་པག་གྲུར་དམག་དྲངས་པར་དམག་.....
 དཔོན་ཆེན་པོ་རྩྱུ་གཞོན་རྒྱ་བཟང་པོས་འགོ་བྱས་ཏེ་ཡར་རྩོད་ཀྱི་དམག་.....
 རོགས་འབྲས་མོ་ཁྱུང་པ་ལ་བཞག ཁྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་གཙོས་
 དཔུང་ཆེན་བྱང་ཁར་བཏོན་ནས་འཕྱི་ཁྱུང་པར་མར་ཤོལ་བྱས། གཡའ་
 བཟང་པ་མྱིར་ཐོས། ཆེ་ལ་པ་དང་ནམ་གྲགས་པ་གཉིས་གྱིས་ཁྱི་དཔོན་པ་རི་དང་།
 གཡུ་ཅེ་བྲག་ལ་མཁར་རྫོང་ཅིག་པ་སོགས་བྱེད་པར་བརྟེན་པག་གྲུའི་དམག་.....
 རྣམས་གསང་མདར་ཡོང་། གཡའ་བཟང་ཁྱི་དཔོན་འཁུམ་ཐག་འོད་གྱིས་
 གཉལ་དམག་རྣམས་ཁྱི་དཔོན་རྒྱན་པོ་ཅེར་འཁྱུར་པ་ཤེས་ཏེ་མྱིར་ཐོག་ནས་.....
 འཐབ་པས་འཁུམ་ཐག་འོད་སོགས་འགོ་དམག་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་རྒྱན་པོ་ཅེའི་.....
 བར་ལ་བཅུར། གཉལ་དམག་མང་རྒྱ་བསད། གོ་མཆོན་རྣམས་ཐངས།
 རབ་ཕྱུང་རྒྱལ་པའི་རྒྱགས་རྩག (1350) ལོར། པག་གྲུས་འཕྱི་ཁྱུང་པ་
 པལ། རྒྱལ་དེར་དམག་འཁུམ་ཐངས་མང་ཕྱུང་ཡང་པག་གྲུའི་དམག་དཔུང་
 རྣམས་དམག་གྲུས་རབ་རྒྱ་ཆེ་བས་དབང་ཡ་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ།
 དཔུང་རྩྱགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ས་རྒྱུའི་ས་ཆ་ཁག་གཅིག་ཀྱུང་དབང་
 རྒྱུ་འཁུམ། ཁྱི་དཔོན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དམག་དཔོན་ཆེན་
 པོ་རྩྱུ་གཞོན་རྒྱ་བཟང་པོའི་མཆོན་རྒྱན་རྩྱགས་བཞི་ཀུན་རྒྱ་གྲགས། དེ་
 བམ་གྲུས་དམག་དཔུང་བཏང་ཉི་མོ་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོ་ས་རྒྱུར་.....

རྒྱལ་བར་འཕྱོ་རྒྱ་ཐག་བཅད་ཀྱང་དཔོན་ཆེན་གཞན་གྱི་མགོ་བསྐྱར་ལ་ཚུད་.....
 ཉན་ཐག་གྱུ་འདི་དཔག་དཔུང་མྱིར་ཡག་ དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་
 སོ་ས་རྒྱར་འབྱུར་རྒྱུ་དཔོན་ཆེན་དཔུང་རྒྱལ་བཅོན་འབྲུག་སོགས་ཀྱིས་.....
 བཅོན་རྒྱ་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཐག་གྱུས་མཆིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བྱུག་
 པའི་ཤིང་ན་(1354) སྟེང་། ཐག་གྱུ་འདི་དཔག་དཔུང་ས་རྒྱར་བཏར་ཉི་
 ཞི་བྱས་གི་ཐབས་རྒྱ་མའི་སྐོ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་སོ་བཅོན་ནས་.....
 བཅོན། དཔག་དཔུང་གིས་ས་རྒྱུ་འདི་དཔོན་པ་མཐའ་བསྐྱར་སོགས་ས་རྒྱུ་
 དཔོན་ཆེན་དཔུང་རྒྱལ་བཅོན་འབྲུག་གསོན་པོར་བཟུང་། ས་རྒྱུ་འདི་དཔག་
 མི་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཙམ་བསམ། ཡོན་ཤོར་མས་གནར་བའི་གནའ་རྩས་དང་།
 དེ་སྤྱི་གསལ་གལ་ཆེ་བ་འཛོམ་ཆེན་འཕྲོག་ དེ་ནས་བཟུང་ས་རྒྱུ་འདི་རྒྱལ་བ་བས་
 འཛོམ་ཞིག་ཏུ་མྱོན། ཉི་ཤི་ཉི་ཤོད་མའི་རྩོམ་དཔོན་ཀྱང་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་
 དང་། རྩོམ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩོ་སོགས་ གཤམ་བཟང་ཁྱི་དཔོན།
 ཆལ་བ་ཁྱི་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཤོར་མར་ཁྱི་དཔོན་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་.....
 ཀྱིས་ས་རྒྱ་དཔག་གིས་བཅོམ། ཁྱི་དཔོན་གཞན་ནམས་མཐར་འདིད་བྱས་
 པ་སོགས་ཞུ་སོགས་རིམ་པ་ལུལ་སོག རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ན་(1354)
 སྟེང་། རྒྱུ་ཆེན་གྱིས་རབ་བྱུ་གིས་ལ་སེར་གའི་བགས་པ་ལྷེར་བཞི་མ་
 ཉམས་པ་སོགས་ནོར་བུ་མང་སོ་བསྐྱར་ཉི་ཤོད་མའི་རྒྱར་རྒྱ་བཏར་། ཡོན་
 ཤོར་མ་སོ་བཀལ་མེད་ལྷུར་ལ་ཡིན་མིན་གནས་ལུགས་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་
 ཞུས། ཤོར་མ་ཆེན་སོས་སོད་ཀྱི་དཔོན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་སྤྱི་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
 དང་། རྒྱལ་བ་དེ་ཞིད་འཇགས་རྒྱར་རྒྱ་ཡོང་བའི་ཆེད་ཁྱི་དཔོན་བྱང་
 ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་རྒྱ་སྤྱི་ཉི་ཤོད་མའི་ལས་རོགས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་། སྤད་

ཡོངས་ཀྱི་མིང་དབང་ཅིས་ཐུངས་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐམ་ཁ་བཅས་.....
 གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ཕག་ཟུའི་མིང་དབང་དངོས་ཏུ་བཅུགས་པ་དང་།
 རྒྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་འདི་ཉིད་ཡུང་པོད་ས་གནས་མིང་དབང་གི་.....
 བྱེད་པོ་གཙོ་པོར་ཟུར། སོར་གསལ་གྱི་དོན་དངོས་ཆོག་ནས་སྐབས་དེར་པོད་
 ལ་གནས་ཆུལ་ཉོག་འཛིང་ཆེ་བ་དང་། དབང་བཟུང་གལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་
 ཏུ་མིང་དབང་འཛོག་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྱོད་ཤིང་གསོན་གྱི་འབབ་ཆོད་རབ་དང་
 རིམ་པ་ཟུང་ཡང་། མུགས་གཉིས་ཀས་ཡོན་སོར་མའི་ཡུང་དབྱང་མིང་
 གཞུང་ལ་བཅི་བཀྱར་དང་ལེན་བྱེད་དཀོས་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

རྒྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་མི་འཛིགས་གདོང་ལྟའི་ཁྱི་ལ་འཁོད་མ་.....
 ཐག་ཏུ་པོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱད་འཛིན་གྱི་དཔལ་འཕྱོར་སོར་འཐེལ་བྱགས་...
 ཆེན་འགྲོ་བའི་དཀོས་མཐོ་དང་འཆམ་ཆེད་མིང་འཛིན་མིག་གཞི་དང་།
 ཁྱིམས་ལྷགས་སོགས་ལ་གསར་བཅོས་གནང་། སོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལྷེ་གདོང་
 ཆེར་ལྷགས་རི་ཁྱི་ནང་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་མ་ལ་ནག་ཆང་བྱད་མེད་ཡོང་མི་
 ཆོག་པའི་ཁྱིམས་བཞུགས། རྒྱ་སི་ཏུ་ཉིད་ཡུང་ཆང་དང་ཁྱི་དྲོའི་ཟས་སྤོངས་
 བ་སོགས་རབ་ཟུང་གི་ཆུལ་འཛིན། དཔོན་ཆེན་གྱི་ཤོ་གནས་མེད་པ་བཟོས་
 ཉི་ལྷེ་མིང་བཅུགས། དེ་བཞིན་ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལྷགས་དེ་མེད་
 བར་བཟོས་ནས་དེ་ལྟའི་གཞིས་ཀ་དང་། རྒྱང་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་གནང་
 བ་མ་བྱ། སོར་དཀར་རྒྱང་དང་། ཐག་དཀར་རྒྱང་། རྩུ་རྒྱང་། འོལ་
 ཁ་རྩྭ་ཆེ་རྒྱང་། གཞིས་ཀ་བསམ་ཟུབ་ཆེ་རྒྱང་། གཉལ་རྩུབ་ཆེ་རྒྱང་།
 རོང་རིན་རྒྱངས་རྒྱང་། གྱི་ཡུ་རྒྱང་སོགས་དབྱུས་གཙང་འཛིན་པའི་ཉེ་བའི་
 ས་གནས་ལ་རྒྱང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཅུགས། ཕག་ཟུའི་མིང་དབང་

འདྲུགས་སྐབས་བྱས་ཆེས་འཛིན་མཁན་དཔོན་དམག་ལ་རྒྱུ་དཔོན་བསྐྱོད་.....
 གཞག་སྒྲུལ། རྒྱུ་དཔོན་གྱི་ལ་ཁུལ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དཔོན་གཏོང་
 བའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས། ཁུལ་དེར་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱིལ་འཛིན་གྱི་ཁྱིག་
 གཞི་ཞིག་ཡིན་ལ། དམག་དཔོན་གྱི་བཞོད་འདོམས་ཁང་ཡང་ཡིན། རྒྱུ་
 ཆེན་གསར་པ་བཅུགས་པ་དེས་སྒྲིབ་གྱི་ཁྱིལ་དཔོན་ནམས་གྱི་དབང་ལུགས་མེད་
 པ་བཟོས་སྐབས་བསྐྱར་ལོག་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁའི་རང་བཞིན་སེལ་སྒྲུབ་པ་བྱུང་
 ཡང་། སྒྲིགས་གཞན་ཞིག་ནས་དཔོན་རིགས་སྐྱེད་གསར་པ་ཁག་གཅིག་
 ཐོན་པ་དང་། དཔོན་རིགས་སྐྱེད་ཆིང་པ་ཁག་གཅིག་གནས་དབྱུང་བྱུང་
 བ་དེས་དབང་བསྐྱར་གྲུལ་རིམ་གསར་ཆིང་བར་གྱི་འགལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་
 ཟུན། དེ་ནས་ས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཁྲལ་ལམ་ལམ་ལུགས་གསར་ཏུ་གཏན་འཁེལ་
 བྱས་སྐབས་ཞིང་འཕྲོག་མི་དམངས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཅོན་རང་བཞིན་.....
 ཆེས་ཆེར་འཕེལ།

དེ་བཞིན་དབང་བསྐྱར་གྲུལ་རིམ་གྱི་ཁྱིལ་དབང་སྐྱེད་བྱེད་ཆེད་.....
 བྲིམས་ཡིག་ཞལ་ཆེ་བཅོ་སྐྱེད་གཏན་ལ་ཐབ། དེ་ནི་དཔལ་པོ་སྐྱེད་གྱི་ཞལ་ཆེ་
 དང་། རྩེ་མོ་མ་ལ་ཡི་ཞལ་ཆེ། རྩེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ཆེ། ལྷ་བཞེས་
 བདེན་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་ཆེ། བཟུང་བཀྲིག་བྲིམས་རའི་ཞལ་ཆེ། གས་ཅན་
 རྒྱག་བཅོར་གྱི་ཞལ་ཆེ། དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ཆེ། ཏྲ་འབྲ་ཟ་
 ཀྱང་གི་ཞལ་ཆེ། བསད་པ་སྒྲིང་གི་ཞལ་ཆེ། མས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ཆེ།
 རྒྱུན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ཆེ། བརྒྱས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ཆེ། ཉེ་འབྲེལ་
 འབལ་བརྒྱམས་ཀྱི་ཞལ་ཆེ། བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ཆེ། གམ་བར་ཚུར་
 ཀྱི་ཞལ་ཆེ་བཅས་སོ། ཁུལ་དེར་དཀར་ནག་ཤན་འབྱེད་པའི་བྲིམས་ཀྱིས་

ལུལ་ཁམས་བདེ་བས་ཀྱི་མོ་གསེར་ཁྱུང་ཞེས་གཏམ་ཞུད་བཤད་སྒྲུལ་ཡོད་.....
 ཅིང་། རྟོན་རུ་བྱིམས་ཀྱི་མཐུན་རུ་མི་རྣམས་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཙམ་
 བས་མིན། དཔེར་ན་བྱིམས་ཡིག་ཞལ་ལྗེ་བཙུང་ལྷའི་ནང་བཀོད་དོན། བསད་
 པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྗེ་ལ། ཉོར་ལུགས་དང་། བོད་ལུགས་གཉིས་ལས། ཉོར་
 ལུགས་སུ་སྒྲིག་ཚབ་རུ་སྒྲིག་གཏོང་བས་མི་ཤ་ལོན། བོད་ཚས་ཐུན་གྱི་ཞིང་
 ཁམས་ལ་སྒྲིག་ཚབ་རུ་སྒྲིག་བཏང་ན་གཉིས་སུང་ཐེག་པའི་ཙམ་པར་འགྲོ་བས་.....
 ཉོར་འཇལ་ལོན་ན་ལེགས་ཟེར། དེས་ན་སྟོན་གྱི་རུས་སུ་མི་དྲག་བསད་ན་
 འཇལ་སྤང་སྟོང་དང་ཞོ་སྟོང་སྟོང་དགོས་པར་བརྟེན་སྟོང་འཇལ་ཞེས་པའི་ཐ་
 ཞུད་འདི་ཆགས། “ཟླ་མཁན་མགར་བ་བཤད་པ་གསུམ། བསད་ཀྱང་
 ཉོར་དེས་ཐག་གཅིག་འབུལ།” བཟོད་པ་ལྟར་མི་དྲག་གཞན་ལ་གཞིགས་ནས་
 ཉོར་སྟོང་ལུགས་སྟོར་ལ། ལ་སྟུ་བརྩེ་ཏས། ཉ་བརྒྱ་སྤང་སྟོང་མི་ཁྱད་
 འབུམ། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཟོད་རུ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། འདིག་
 ཉིན་རྒྱལ་པོའི་རག་ལམ་རུ་འདྲ། ཉོར་གཡའ་ཅེ་རྒྱལ་པོ་ཉོར་གྱིས་བསད།
 སྤང་དང་གསེར་ལ་མཉམ་འདེགས་བྱས། སྤང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་ཐུན་མས་
 བསད། ད་རུང་སྟོང་གཞུག་འཕྲོད་པ་མེད། ཅེས་ཟེར། རྒྱ་མི་རུ་
 བྱང་རྒྱལ་པོ་མཚན་གྱིས་སྟོང་འཇལ་ལུགས་སྟོར་ལེགས་བཙུང་རག་ཙམ་.....
 གནད་ནས་མི་ཐལ་པ་ལའང་རབ་འཕྱིང་ཐ་གསུམ་རུ་དཔྱེ། རབ་ལའང་རབ་
 གྱི་རབ་དང་། རབ་གྱི་འཕྱིང་། རབ་གྱི་ཐ་བཅས་ཁག་གསུམ་དེ་དཔྱེ།
 འཕྱིང་ཐ་ལའང་དེ་ལྟར་བཅིས་པས་རིམ་པ་གསུམ་དང་དཔྱེ་བ་དགུ་ཙམ་བྱུང་།
 རབ་གྱི་རབ་ལ་སྟོང་སྤང་བརྒྱ་དང་བརྒྱའམ་བཙུང་ལྷའི་སྟོར། རབ་གྱི་འཕྱིང་
 ལ་སྟོང་སྤང་དགུ་བརྒྱའམ་དགུ་བརྒྱ་གོ་ལ། རབ་གྱི་ཐ་ལ་སྟོང་སྤང་བརྒྱད་

ཅུའམ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷ། དེ་ཚོག་འཁྱིའ་གི་རབ་ལ་སྟོང་ལྷ་དང་བཅུན་ཅུའང་
 བཅུན་ཅུ་དོན་ལ། འཁྱིའ་གི་འཁྱིའ་ལ་སྟོང་ལྷ་དང་ཅུག་ཅུའམ་ཅུག་ཅུ་རེ་ལ།
 འཁྱིའ་གི་མ་ལ་སྟོང་ལྷ་དང་ལྷ་བཅུའམ་ལྷ་བཅུ་དང་ལ། དེ་ཚོག་མ་མའི་རབ་
 ལ་སྟོང་ལྷ་དང་བཞི་བཅུའམ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལ། མ་མའི་འཁྱིའ་ལ་སྟོང་ལྷ་དང་ཅུག་
 ཅུའམ་ཅུག་ཅུ་ལོ་ལ། མ་མའི་མ་ལ་སྟོང་ལྷ་དང་ཉི་ཤུའམ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷ་སྟོང་
 བཅས་དང་། སྟུང་ན་ཤུད་མེད་བསཏ་པ་མི་ཡོང་། གལ་ཏེ་བསཏ་པ་
 ཤུང་ན་སྟོང་འཇལ་ལྷ་དང་བཅུ་ནས་བཙོ་ལྷ་བར་བཅས་གཏན་འབེབས་གནད་
 པ་དང་། རྒྱལ་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ཆེའང་མི་ཤུག་ཞན་ལ་གཞིགས་ཏེ། མི་རབ་
 ཁྲག་ལ་ཐིགས་ཞེ་དང་། མི་འཁྱིའ་ཁྲག་ལ་ཐིགས་མེ། མི་མའི་ཁྲག་ལ་
 ཐིགས་མེ་ཐེར་པ་ཚོགས་གཏན་འབེབས་བྱས། མོར་གསལ་གནས་ཆུལ་
 དངས་དེ་དག་གི་ཚོག་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་འདིའི་རོ་མོ་ནི་དབང་བསྟུར་གྲལ་
 རིམ་པ་དང་། ཁོ་པ་ཆོའི་ཁི་དབང་སྟུང་སྟུང་བྱེད་ཆེད་གཏན་འབེབས་
 བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། འབངས་མིའི་ཁི་མན་ལ་སྟུང་སྟུང་བྱེད་པའི་
 ཁྲིམས་ལུགས་ཙུ་བ་ནས་མ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།

རབ་ཤུང་ཅུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(1364)ལོར། རྒྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་
 རྒྱལ་མཆོན་བཤང་བྱ་ཅུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལ་དགོངས་པ་རྒྱགས། ཁོར་ནི་ཆབ་
 སྟོང་ཚོག་ཐིག་ཆུང་རིང་པ་དང་། བཞིན་ཆུ་ཆེ་བ། དཔལ་མཆོངས་
 བརྒྱལ་མོད་པ། དཔག་བྱས་དཔག་ཙལ་ལ་མཁས་པ། གསལ་གཏོད་
 ཏི་ཞིང་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། དེས་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཆོར་ཆེན་པོ་འཇུགས་
 སྟན་བྱེད་པའི་བྱ་གཞག་ནང་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་ཐམ་པོ་དང་། ས་སྟུ་
 པ་ཤི་ཏུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་མོན་རྒྱལ་མཆོན་

མཁས་དང་འདྲ་བར་བྱས་རྗེས་ལྷ་པས་ཆེན་པོའི་གནད་པས་ང་ཚོས་ན་མ་.....
ཡང་བྱན་གསོ་བྱ་མོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ཁྱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུལ་མཆན་གྱི་ཆ་པོ་དཔོན་པོས་ད་ན་མས་.....
བཟང་པོ་དང་། རྩོམ་གྱི་ཏུ་མའི་སྤྱི་མཐུན་འཇམ་དབྱངས་མི་འཇིགས་གསེར་
གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་འདི་ཉིད་སྐྱུ་ན་ཆུང་བའི་ཏུས་སྐྱུ་
ལྷ་མ་སྐྱུ་ལྱང་པའི་བྱང་ཏུ་ཡི་གེར་སྐྱུར་བ་མཛད། ཆོས་བཞི་གྲགས་པ་ཆུལ་
མཆན་གྱི་བྱང་ཏུ་དགེ་བཞེན་གྱི་ཕྱོག་པ་བྱངས། སྐྱུ་དཔོན་གཞོན་པོ་ཆོན་
གྱི་བྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་མཆན་སྐྱུ་ཆུལ་མཆན་ཞེས་གསོལ། གདན་
སར་བཞག་གཉིས་དང་ཆེད་ཐང་ཏུ་བཀའ་པོ་ཉི་ལཞི་ལ་བཤད་པ་མཛད་པས་
མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། སྐྱུ་ཆོན་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་ཏུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
ཆུད་བཤད། དབང་ལྱང་མང་ཏུ་གསན། ཆོས་རྗེ་ལྷ་མ་དམ་པའི་བྱང་ཏུ་
བཞེན་པ་རྣམས་ཉི་ཉེ་སར་ཆོས་འཁོར་དང་ཆེད་ཐང་གི་ཆོགས་པ་ལོ་བཅུ་.....
གསུམ་བར་ཏུ་བསྐྱུངས། འདི་ཉིད་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་ཡོན་ཤོར་
མ་ཆོན་པོས་པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་འཛིན་ཆོག་པའི་འཇམ་ས་གནད་
པས་པག་ལྷའི་མཆན་སྐྱུ་ཆེས་ཆེར་པོར་བ་དང་། ས་སྐྱུ་པར་མིད་དབང་
ལྷ་ཅན་མེད་པར་བྱུང་།

གནམ་འོག་འགྲན་ཆུ་མེད་པའི་རྟོར་ཤོར་མ་འདི་ཡང་ཏུས་དེ་ཉིད་ཏུ་.....
སྐྱུ་ཐད་སྐྱུ་མེ་ལྟར་བྱུང་། ཤོར་མའི་རྩེ་སྤྱི་མཐུན་མན་ཆུན་གྱིད་དབང་
འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་གྱིད་འཁྱུར་ཡང་ཡང་བྱུང་། རབ་བྱང་ལྷ་པའི་མེ་
ལྷག་(1307)ལོ་ནས། རབ་བྱང་བྱུག་པའི་ཆུ་བྱ་(1333)ལོའི་བར་
ལོ་ཉི་ལྔ་ཆ་བྱུག་རིང་ཡོན་ཤོར་མ་ཐེངས་ཤིག་ཅན་པོ་ཞེས། དབང་བསྐྱུར་

གལ་ཇིས་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཆེས་རྣོ་ངར་དང་རྩ་ཆེ་བའི་གནས་སྟེ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཚང་དཔོན་རིགས་གཏུག་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེའི་
 འབངས་འཁོར་གཏོག་ལ་གཏུང་གཞོན་བཟུ་གཞོག་དྲག་པོ་བཏང་སྟབས་.....
 དབང་རྒྱུར་གལ་ཇིས་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་དབང་ཀྱི་འགལ་བའང་
 མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟེ་ལྟར་ནས་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཆེན་པོ་.....
 ལངས། འཕྱི་རྒྱུའི་རྩོད་ཀྱི་ཞིང་པས་ཡོན་ཤོང་མང་དྲག་ཆས་ཀྱི་འོས་
 ལངས་ཐེངས་མང་བྱས། ལྷག་པར་དུ་འཕྱི་རྒྱུ་རྩོད་མའི་ཞིང་པས་འོས་ལངས་
 ཐེངས་མང་བྱས་པ་འདི་ལྟར་ནི་ཡུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་ཕྱོད་པ་ཞིག་.....
 རེད། ཡོན་ཀྱི་དེབ་ཐེང་ནང་འཁོད་དོན་“འཕྱི་རྒྱུའི་རྩོད་པོ་ལ་དབང་བརྒྱུར་
 ལོ་བརྒྱ་ཅམ་བྱེད་རིང་། རྒྱུན་རིག་ལོས་ལངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་བྱུང་”
 ཐེང་བ་དང་། ཡང་“འཕྱི་རྒྱུའི་རྩོད་པོ་རྒྱུན་རིག་གི། གནས་ཕྱལ་བཞི་
 བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ཡོད་”ཅས་འཁོད། རབ་བྱུང་དྲག་པའི་རྒྱལ་པོས་(1351)
 ལོར། ཞིང་པའི་གསར་བཞེད་མཐོ་རྒྱུ་པས་གསར་པ་འཕྱུར་ནས་མིའུ་རྒྱ་
 ལུང་དང་། ཀོང་ཅེ་ཤིན་གྱིས་ལྷ་རྒྱུ་འོས་ལངས་བྱས་གཤིས། དེ་
 བས་བྱུང་མཐོ་རྒྱུ་དང་དྲན་ཕུའུ་ལེའང་། གཤམ་མེ་དྲང་སོགས་གཅིག་
 མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་འོས་ལངས་བྱས་ཏེ་རྩོར་གྱི་དབང་བརྒྱུར་པར་དོ་.....
 རྒྱལ་བྱས། མཐར་ཀོང་ཅེ་ཤིན་གྱི་དམག་དཔོན་ལྟུང་ཡོན་གང་(1328—
 1398) ཀྱིས་ཡོན་ཤོང་མའི་སྤྱིད་དབང་མགོ་རྟིང་སྒྲོགས་ནས་རབ་བྱུང་དྲག་
 པའི་ས་རྒྱལ་(1368) ལོར། བན་ཅིང་རྒྱལ་སར་བྱས་ཏེ་མིང་རྒྱལ་རབས་
 དངོས་སུ་བཙུགས། ཕག་ཟུ་འཇམ་དབྱངས་ལྷུ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་
 བག་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིང་དུ་བང་མི་བཏང་སྟེ་

མིང་ཀླུ་རབས་དངོས་ཀྱི་བཅུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས། མིང་གོང་མ་ཆེན་
 སོ་གུའུ་ཡོན་གྱི་མིས་འཇམ་དབྱངས་ལྟ་ཀླུ་མཆོན་ལ་རྒྱ་སི་རུ་རྟེ་གོང་.....
 མའི་ལས་རྟགས་དང་། ཆེན་གོ་ལྷང་། གྲ་དྲིན་ལུ་མི་ཞེས་པ་ཀླུ་ཁབ་
 གློབ་དཔོན་གཅུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་ཆོ་སོ་དང་། ཐམ་ཁ་གནང་བ་མ་ཟད།
 བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་དབང་འཛིན་ཆོག་པའི་འཇམ་མཉམ་གནང་བ་ཡིད།

མིང་ཀླུ་རབས་བཅུགས་པའི་རྟེན་ལྟ་ཀླུ་རབས་དང་འདྲ་བར་.....
 བོད་འདི་མིང་གོང་མ་ཆེན་པའི་མངའ་འོག་གི་དངོས་སྐྱེ་འཛིན་སྐུ་ལ་ཞིག་ལ་བཅུས་
 བས་བདག་དབང་ཡོངས་སྐུ་ལག་ལེན་བཞུར། མེས་ཀླུ་ནང་ཁུལ་དང་།
 ལྷག་པར་རུ་ལྷན་ནན་དང་། ལུང་གུ། རི་ཁྲོན། ཀོང་གི་སོགས་གྲངས་
 རྒྱུ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐུ་ལྟར་རུ་བཅུགས་པའི་དམག་དོན་དང་གི་དངོས་ཀྱི་ལམ་
 ལྷགས་དེ་དག་པོད་རྒྱལ་ལག་ལེན་བཞུར། རབ་ལྷང་རྒྱག་པའི་རྒྱ་མི་
 (1372) ཡོང་། བོད་རྒྱ་དབྱུག་གཙང་ཞིང་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་མི་སི་ཞེས་པ་བཀོད་
 འདྲི་མས་རྒྱ་རྒྱུ་པ་ཁང་བཅུགས། རིམ་པ་ཁག་གི་མེར་རླུ་དཔོན་རིགས་ཐམས་
 དུག་མིང་གོང་མ་ཆེན་སོག་བསྐོས་གཞག་བཞུལ། དེ་མཆོངས་དཔོན་རིགས་
 རྟེན་མས་ནས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཆོ་གོང་མས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་
 གཤིས། བདོར་བ། མིང་གོང་མའི་རྒྱས་སྐབས་སྐུ་བོད་ལ་འཛིན་པའི་རྩ་
 བའི་མིན་ལུས་ནི་ཡོན་གོང་མའི་སྐབས་དང་མཆོངས་མིང་། འོན་ཀྱང་ཕོ་
 རྒྱས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཆོས་ལྷགས་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཆབ་ལྱེད་མི་ལྟར་
 ཆོ་སོ་རྒྱུད་པའི་ལྱེད་ཐབས་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་ལྷགས་ལྱུ་བ་ཐམས་ཆར་མའི་.....
 འགྲོ་བྱེད་མི་ལྟར་ཆོ་སོ་རྒྱུད་པ་དང་། ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་མིན་
 བརྒྱུད་པའི་མིན་ལུས་གསར་པ་ལག་ལེན་བཞུར་བ་འདི་དག་གིས་བོད་.....

རིགས་དང་། རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་ཁག་དཔར་གྱི་མཛེས་པ་ཆེན་པོ་ལྟེང་པ་
སྤར་ལས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཞིང་།

རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཆུ་བྱུང་ (1373) ལོར་རྒྱ་མི་ཏུ་འཇམ་དབྱེངས་
སྤྱུ་རྒྱལ་མཆན་དགོངས་པ་རྒྒྱགས། ཡལ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྟོ་རྟེ་དང་ཡུམ་
ཟེན་བཟ་ཤིས་སྤྱིད་ཀྱི་ཤས་བྲགས་པ་རིན་ཆེན་གཤེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ།
དཔེ་བཞུགས་གྱི་ཞུས་པ་བྱུང་སྐབས་ཆེས་མཆན་ཏུ་བྲགས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཅིས་བཏགས།
འདི་ཉིད་མོ་བྱང་ཞེུ་གདོང་གི་ཁྱི་མོ་ག་ཏུ་ལེབས་རྟེན་རྒྱལ་ཡིད་ཆོས་པའིན་...
བརྒྱུད་ཀྱི། གྲུབས་དེར་ཞིགས་ཏུས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་
བྲགས་པས་དབྱེས་གཅོང་བྱལ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད།

བྲགས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱིས་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་...
དད་བྱས་ཆོད་མེད་གནང་། ཡིད་དཔར་ལོ་བརྒྱད་བཟུང་ནས་གདན་ཁར་
བཞུགས།

རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཆུ་བྱུང་ (1381) ལོར། དེའི་གཙུང་བསོད་
ནམས་བྲགས་པ་གཤེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། ཆོས་རྟེན་བསོད་ནམས་བྲགས་
པའི་བྲགས་པ་བྱུང་ཆུབ་དང་ཡལ་གཅིག་དང་། འདིའི་ཡུམ་ནི་རྟོ་མོ་གཞོན་
པ་དོ་བཟ་མ་རིན་ཆེན་འཆོ་ཡིན། གཤམ་ཆེན་གཞོན་དཔར་པའི་བྱུང་ཏུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་། ཅེད་ཐང་གི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་འཆད་ཆོད་ཆོས་པར་བྱད་
ཏུ་འཇགས་པས་ལམས་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་དཔར་ཕྱོགས། ལྷ་སར་དཔེ་འབྱུག་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད། མ་ཆེན་བྱུང་ཆུབ་ཅེ་མའི་བྱུང་
ཏུ་བཞུགས་པར་རྒྱགས་པའི་ཞུས་པ་བཞེས། དེས་ཡིད་དཔར་ལོ་ལྷ་བརྒྱུད་ས་
ཏེ་མག་གྱུར་གདན་སར་བཞུགས།

རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ཤིང་ཟླ་འཁོར་(1385)ལོར། མི་ཡི་དཔལ་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆོན་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེས་མྱོད་དཔལ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་
 ཞེ་བརྒྱུན་ཅམ་བཟུང་། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་འདི་ཉིད་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་
 ཤེས་རབ་དང་ཐུན་ཤིང་། ཡི་གེའི་འབྲི་སྟོན་གྱུར་ཆེད་གཉིས་རྒྱ་བསྐྱབས་
 མི་དགོས་པར་འབད་མེད་རྒྱ་མཚོན། བཀའ་བོ་གཞོན་དཔལ་པའི་རྒྱུ་
 རྒྱ་རབ་རྒྱ་ལྷུང་། ཆོས་རྒྱུ་ལྷན་པ་ལྷུང་ཆུབ་བཤེས་གཉིན་རྒྱ་བཞེན་ནས་
 ཆོས་ཁྲིད་རྒྱུ་ལྷན་པར་གསལ། མཆོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 བོ་ཞེས་གསོལ། སྤྱི་ནང་གི་རིག་པར་མཆོག་རྒྱ་མངའ་པས་རྟོག་གེའི་རིག་
 པར་མཛོན་པར་དཔལ་པ་མཁས་སྟོན་མ་སྤྱད་ཀྱུན་གྱི་སྤོབས་པ་མོགས།
 རབ་བྱུང་རྒྱལ་པའི་ས་འབྲུག་(1388)ལོར། མིང་གོང་མ་ཆེན་པོས་རྒྱུ་
 རྒྱས་མང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། ལྷ་ཉིང་གོ་མི་རྟེ་རྒྱལ་ཁབ་སྟོན་
 དཔོན་གཙུག་གི་ནོར་རྒྱ་ཞེས་པའི་འཇའ་ས། གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་གནང་།
 དེ་ནས་བཟུང་མཆོན་རྒྱ་མང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་ཡངས་པའི་ཕྱལ་གྱི་
 ཀྱུན་རྒྱ་ཞུན་པར་གྲགས་པར་བྱས། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བརྒྱུན་པའི་ས་ཟླ་
 (1409)ལོར། མིང་གོང་མ་ལྷུང་ལོས། ལྷན་རྒྱ་མང་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་
 དང་ཤེས་གྱི་དམ་ཁ་གནང་བ་དང་། རྒྱུང་ཆེན་སོ་སོའི་རྒྱུང་སྟོན་ཁག་ཡའང་
 མི་བཟུད་དང་བཅས་པར་འཇའ་ས་ཤེས་གྱི་ཐམ་ཁ་གནང་། མང་གྲགས་
 པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྤྱི་རྒྱས་སྤྱི་ཉང་རྟོན་ལར་ཁ་པ་རྒྱལ་ཆེ་རབ་བརྟན་ཀྱུན་
 བཟང་འཕགས་པས་མང་འདི་ཉིད་གྱི་གཟིམ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་ཞིང་།
 དེའི་བྱེད་ཐབས་འགའ་ཞིག་མ་ལེགས་པས་མང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
 རྒྱགས་ལ་ཕོག་ནས་ཉང་རྟོན་རྒྱ་དཔུང་འབྲུག་མེད་ས་གཉིས་ཅམ་མཛད་

ཡུང་མན་ཚུན་དཔར་དམག་འཐབ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་། དེའི་རུས་སུ་དབུས་
གཙང་ཡུལ་སུ་ཀུན་རུ་དམག་འཐུག་མོགས་རུས་ཟིང་གང་ཡང་མེད་པར་ཞི་.....
ཞིང་བདེ་བར་གནས་སོ།

མང་གཤགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འདི་ཉིད་ནི་དྲག་གི་ལས་ལ་མཁས་ཤིང་།
མཁུན་རྒྱ་ཆེ་བ། དཔལ་མཛད་པ་བརྒྱལ་པོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་
ཚོན་པོ་རིན་ཐུངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རིན་ཐུངས་རྒྱུད་དཔོན་དང་ས་.....
སྤེལ་སྟེ་ཁང་ཆེན་མའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཁྱིའི་བསྐྱོས། འཕྲུངས་རྒྱས་པ་རྟོར་
དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོར་གཞིས་ཁ་བསམ་སྟབས་ཆེའི་རྒྱུད་དཔོན་དང་དམག་...
དཔོན་གྱི་ལས་གནས་གནང་། དེ་བཞིན་རྗེའུ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་།
བཀའ་དཀར་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལོགས་གཤགས་ཆེའི་རྒྱུད་འཁོར་ཕྱིན་རུ་མང་།
དཔོན་རིགས་ལས་ཆེན་གྱི་རྩྭ་དང་བཟུན་པའི་རྒྱན་གོས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཉམ་
པར་རུ་གནས་མོགས་ཆེས་གྱི་དགའ་རྩོན་ཞབས་སུ་སྐྱུར་སྒྲུབ་པ་བཟང་པོ་མི་...
ཉམས་ཤོང་རུ་སྒྲེལ་བའི་སྤྱད་རུ་སྤྱར་རྒྱལ་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རུས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་...
སྒྲུབ་དགོས་པ་ལས། ལྷུང་ལ་མི་བཟུན་པའི་ཆས་ལ་མ་བྱུང་སྒྲུབ་མི་ཆོག་པའི་
གཏན་འབེབས་མཛད། དེ་བཞིན་མང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཙོང་ཁ་པ་རྩོ་བཟང་
གཤགས་པར་རྒྱལ་རྩྭར་མཛད་དེ་ཉམ་ཐུན་རྩོན་ལམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། མདོར་
ན། ཁོ་ལྟེ་སྤྱི་དཔར་བཙུགས་ཆེས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཚོགས་དང་
མཐུན་པའི་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་མང་པོ་ལག་ལེན་བཟུར་བས་པོད་ཀྱི་ཆབ་.....
མིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་མོགས་དབྱར་མཆོ་རྒྱས་པ་ལྟར་
ཉིན་བཞིན་གོང་རུ་འཕེལ། དེའི་མེད་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་དབྱར་ལས་
“འཛིག་ཉིན་ཀུན་རུ་སྤྱད་གེ་དང་ནད་ལམས་མོགས་མེད་ཅིང་མཁོ་དབྱུང་མོ་.....

ལྷན་ལ་ཆངས་སྒྱུད་པའི་འདྲོད་སྒྱུགས་འཛིན་གྱི་པར་མཛོད་ལ་རང་དབང་
ཏུ་སྒྱུད་པ་ཉུང་པར་ལྷན་པའི་ཐེར་པ་ཉུང་པོ།

གཞུགས་པ། ཚང་ཁ་པ་པོར་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། རྒྱུན་ལས་ཆེན་
མོ་པ་ཆུགས་པའི་སྐོར།

ཚང་ཁ་པ་མོ་པ་ཐར་གཞན་པ་ནི། རབ་ལྷན་ཏུག་པའི་མེ་བུ (1357)
ཆར་མདོ་མཛད་ཤར་ཚང་ཁའི་ཡུལ་ཏུ་འབྱུངས། ཡམ་གྱི་མཆན་ལ་ད་ར་ཁ་
ཆེ་སྒྲུང་འབུམ་དགེ་ཐེར་པ་དང་། ཡམ་ལ་ཤིང་མ་མ་ཆོས་ཞེས་བ་ཉི།
ཁོང་གཉིས་ལ་ཐུག་པར་འབ་པ་ལས་ཚང་ཁ་པ་ནི་ཐུག་པའི་པ་ཡིན། རྒྱེ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་དུས་ནི་གཏུགས་ཉུང་དང་། དཔལ་པ་དབྱེས་ཆེ་ཞིང་ཐུན་མ་
འཇར་ལ་ཤར་མ་གྱི་གཟེངས་མཛོད་ལ། རྒྱན་པལ་རིང་ལ། ཞལ་མདངས་
མེ་ཏོག་གུ་སྒྲུང་ལྷན་དཀར་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་པ་རོ་མཆར་ཐུན་པ་ཞིག་.....
དང་། གུན་ལ་རྒྱན་པར་སྒྲིབ་ཞིང་ཁོ་པ་སྐྱེད་པ། འཕྲོགས་ན་པ་དེ་ཞིང་
གཏོར་མོད་ཆེ་ལ། ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ཐར་ཐུན་པ་ཞིག་ཡིད། འདི་
རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་མོ་གྲངས་སྒྲུ་མ་ཆོན་པའི་སྐོར་ལ་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་པ་རོ་པའི་
རྒྱེ་ཞེས་ཏུ་དགེ་བཅུན་གྱི་ཐོས་པ་ཡོངས་སྒྲུ་རྒྱགས་པ་བྱངས། མཆན་
ལའང་ཁུན་དག་འཁྱིར་པོ་ཞེས་བཏགས། ཆོས་རྒྱེ་དོན་ལྷུང་རིན་ཆེན་གྱིས་
ཡམ་ལྷུ་འབུམ་དགེ་ལ་རྟ་དང་ཡམ་ལ་སོགས་པ་ཐར་ཐེར་གི་གནད་ཐུན་.....
དཔལ་ཏུ་ཐེན་པ་མཛད་ནས། རྒྱུད་ཀྱི་ཏུ་འདི་ར་ལ་སྐུ་ལ་ཞིག་གསུངས་པས་
ཡམ་གྱིས་སྒྲོ་པ་འཕེལ་བཞིན་དེ་ལྷན་ཏུས། ཆོས་རྒྱེ་འདི་འུ་ཏུ་གསུང་
སྐགས་རྒྱེ་ཞེ་ཐེག་པ་སོགས་གསན། གསུང་མཆན་དོན་ཡོད་རྒྱེ་ཞེས་
བཏགས། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྟ་དཔེན་གཞན་ཏུ་ཐེང་གི་ཞེས་

གཤམ་པའི་སྒྲོབ་མ་གཞིན་ལུ་བྱང་ཚུལ་ཅེས་བྱ་བས་སྒྲོབ་དཔོན་མང་ད་དེ།
 དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པ་བྱངས། བཙུག་ལའང་སྒྲོ་བཟང་གཤམ་
 པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ། རྗེ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡི་རྒྱ་
 བཙུག་ཆེན་པོར་བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ལ་བཞེན་ཏེ། བཙུག་
 པའི་སྒྱ་པོ་ཏུས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཤིས་བརྒྱད་ནས། རྣམ་དཔྱད་རིག་
 པའི་གནས་ལ་ཡེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཚན་སྟན་ལུ་སྒྱ་ཏུན་པ་གཤམ་ཆེ་.....
 བར་བྱུང། རབ་བྱུང་ཏུག་པའི་ཆུ་བྱང་(1373)ལོར། ཅོང་ཁ་པ་
 མདོ་སྐད་ནས་དབུས་སྒྲོགས་སྒྱ་ཤེབས། ཡོ་འདིའི་རྟན་ཁར་འགྲི་བྱང་དཔལ་
 གྱིན་གསལོད་ཏུ་ཤེབས། ཏུ་དེར་སྦྱན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་
 པས་ཁོང་དང་མཐའ། ཤེག་ཆེན་མེམས་བརྒྱད་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ལྷག་
 ཆེན་ལྷ་ལྷན་ལ་སོགས་པ་གསན། དེ་ནས་ཆལ་པའི་སྟན་པ་མཁས་པ་དཔོན་
 དཔོན་མཚན་གྱི་ཕམས་ཞེས་བྱ་བའི་གམ་ཏུ་ཚུན་ནས། གསོ་དབྱེད་གྱི་གཞུང་
 ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟགས་ལ་བརྒྱང་། དེ་ནས་དབུས་
 གཙང་གི་ས་གནས་ཁག་ལ་ཤེབས་ཏེ་སྒྲ་མ་ལོ་རྒྱ་བ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་.....
 གཏུགས་ནས་མདོ་སྐད་གྱི་ཆོས་མང་ཏུ་གསན་པ་དང་། ཡོ་རྒྱ་བ་ནམ་
 མཁའ་མཐའ་པོའི་རྒྱང་ནས་སྟན་རག་མེ་ཁོང་གི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་.....
 གསན། ཏུ་དེར་བཤད་སྦྱབ་གྱི་བཞུན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་བཅུགས། ལམ་
 རིམ་ཆེ་མོ་དང་། རྣམས་རིམ་སོགས་མདོ་སྐད་གྱི་བཞུན་པཅས་མང་ཏུ་
 བཙུགས། རྗེ་འདིའི་མཚན་སྟན་སྒྲོགས་བཞི་ཏུན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བས། རབ་
 བྱུང་དབུན་པའི་ས་གྱི་(1408)ལོར། མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཡུང་ལོས་
 འཇའ་ས་དང་མོ་ཉ་བཞི་སོགས་གསེར་ཡིག་པ་མང་ཏུ་བཏར་ནས་ཅོང་ཁ་པ་

མོ་ཤར་གཤམ་པ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་རྩ་གདན་སྤངས་ལྷན་སྐབས་དེར་ཉུང་མེད་
 ལྷན་སྐྱོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཁུགས་པའི་གྲམས་བྱིད་དགོས་པ་དང་། ལྷན་ཟད་
 དཔེན་ཞིང་མདོན་རྒྱུད་པའི་ཆེད་རྩ་མོ་ཉ་ན་ལས་ལ་མཇལ་འཕྲད་མ་གནང་།
 ཆེས་ལྷ་སྤར་གྲམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔོན་ནམ་མཁའ་ཤར་པོས་
 ལྷ་བ་ནན་གྱིས་རྒྱལ་པས་མེ་ཏར་མེབས། མཇལ་ཁ་གནང་། འཕྲལ་བ་
 ན་ལས་བཞེས། རབ་ལྷན་བརྟན་པའི་ས་བྱི (1408) མོར། ཅོང་ཁ་
 པ་ཆེན་པོས་གོང་མ་ཆེན་པོར་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ཡིག་འདི་ལྟར། མོ་ཤར་ལེགས་
 ལྷ་ལྷན་ཅིག རྒྱལ་པོ་ཆེད་པའོད་ན་ལས་ཀྱི་མཁུ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཆེན་
 པའི་རྒྱ་མཆོད་མཐའ་རྒྱུག་པར་རྒྱལ་བཞིན་རྒྱུད་པའི་མེད་དཔར་པོ་ཆེན་པོ་
 ལྷན་སྤར། ལྷན་སྐྱོན་གདམ་ཅན་གྱི་ཁོད་ལྷན་དཔལ་གྱི་ཆ་ན་གནས་པའི་
 རྒྱལ་པོ་དག་རྒྱུད་མོ་ཤར་གཤམ་པའི་དཔལ་གྱིས་ལྷ་བ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་པའོད་ན་ལས་དེ་རབ་ལྷན་པོ་ལྟར་འཕར་མཐོ་ཞིང་། བཀའ་
 འཕངས་ན་ལས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལྷ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་པ། བཀའ་ལྷན་
 གཉན་པོ་རྒྱལ་ལྷན་རྩ་ལས་ཀྱི་པོས་ལེན་བཞིན་པར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཁུ་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིར་རྩ་ལྷན་གིས་འདི་སྐྱོན་སྐྱོན་
 ལྷ་མངགས་པའི་གཤམ་ཡིག་པ་ན་ལས་ཀྱིས་འཇལ་ས། མེ་རྟོག་ཞིབ་མོ་སྦྱིན་
 རིས་ཡོད་པའི་གོས་ལྷགས་དཔར་པོ་གཅིག་དང་། ལྷན་ལྷ་ལྷགས་གཅིག མེ་
 རྟོག་མེད་པའི་གོས་ལྷགས་དཔར་པོ། རྩན་པོ། ལྷན་ལྷ་ལྷགས་གསུམ་
 དང་། དར་མདོག་ཅན་ལྷགས་བརྟན། གོས་ཆེན་ཆོས་གོས། ལྷག་ཆེ།
 རྩྱེད་རྒྱུད། རིང་འགམ་ རྒྱ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲུང་བ། རྩྱེད་ཤིལ་རྩྱེད་པ་གཉིས།
 དཀར་ཡོལ་གཉིས། རྩྱེད་ཤིལ་གཉིས། ལག་སྦྱིས་གསུམ། པར་ཤིལ་

མཐུལ་གྱི་རྒྱ་བྱ་གསུམ། སྒྲ་རགས། ཉིང་ཐག་ལུཔ་གཉིས། ལྷམ་འཕོགས་
 ཉང་བཅས་པ། ར་རྒྱ་མ་ལུ་ཤུ། ཅན་དན་རྒྱལ་གཅིག་གི་གནང་སྦྱོན་
 ཉང་བཅས་པ་འདིར་འཕྲོད་པས་ཐུགས་ལ་ཤུགས། སྒྲ་མ་ཆེན་པོའི་
 ཐུགས་ཀྱི་དཔྱོད་ས་པ་ལ། དེད་དེ་སྦྱོགས་སྒྲ་ལན་གཅིག་འོང་བ་ཀྱིས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ལུང་ལུང་པའི་རྒྱ་མཆོན་གསེར་ཡིག་པ་ན་མས་དང་། མང་
 གིས་ནན་གྱིས་གསུང་འཕྱོན་ཡིན་འདུག་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་ཆུད། སའི་བདག་
 བོ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་དཔྱོད་ས་པའི་ལུང་ཡིན་པར་འདུག་.....
 པ་མ་གོ་བ་དང་། ལུང་ལ་མ་ཐུས་པ་དང་བརྟན་པ་ཐུས་པ་མ་ལགས་ནའང་
 མི་མང་པོ་དང་ནམ་འཕད་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་སྦྱོན་དུག་པོ་འབང་ཞིག་འོང་.....
 པ་ལུང་པའི་དོན་གྱིས། བཀའ་ལུང་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་མ་རྒྱས་པ་ལ་
 ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ཐབ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་མི་དཔྱེས་པ་མི་
 མཛད་པ་ཐུགས་ལ་དཔྱོད་ས་པར་བྱ། སྦྱོན་གྱི་རྒྱས་སྦྱོན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་
 ཆེན་པོ་ན་མས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱི་མས་ཐུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་
 ཀྱི་མའི་ཆོས་ཐུགས་སྦྱོགས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ལེགས་པར་དར་བའི་ཐུགས་ཁུར་.....
 ཆེན་པོ་བརྒྱམས་འདུག་པའི་ལུང་བཞིན་ཏུ། ད་ལྟའི་རྒྱས་སྦྱོན་མ་ཆེན་
 པོའི་ཐུགས་དཔྱོད་ས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཛད་པ་རོ་མཆར་པས་ལྷ་
 ཉང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་མཐུ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་སྟན་པོ་ཡང་.....
 ཉང་ཡང་ཏུ་སྦོས་པས་བདག་ཅག་འདི་སྦྱོགས་ན་ཡོད་པའི་རབ་ལུང་དུག་པ་.....
 ཐལ་མོ་ཆེས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་དང་། རྒྱལ་གྱིད་ཡུན་རིང་ཏུ་བརྟན་
 པའི་སྦྱོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་འདེབས་གྱིན་ཡོད་པའི་ཚུལ་
 འདི་དཔྱོད་ས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ལགས་ན་དེ་ལ་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་

འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་རི་རྩེར་སྒྲུང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཁའ་ན་པས་བདག་
 ཅག་འདྲ་བས་ཞིབ་རྒྱ་མི་སྒྲིབས་ལགས། ཞེས་བྱས་པས་སྤུལ་པའི་ཞུ་མིག་
 རྒྱན་ལས་རྒྱ་འབབ་པའི་བབས་ཀྱི་ཉིན་མཆོན་པར་མིའི་ལྷལ་ནས་རྒྱན་དྲུག་
 པའི་རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་བཅའ་ལྷན་འདས་ལྷན་སྤྱུ་བའི་གཤེར་
 རྒྱ་གཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གཤེར་རྒྱ་གཅིག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་འཕེལ་བཞིན་པ་གསུམ། སྐལ་བྱ་གཅིག་
 ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱུལ་ཆེན་རྒྱ་དང་
 ཡོད་གཉིས་གར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུག་པ་དྲར་རྒྱས་སྤྱུ་མཛད་པའི་སྤྱི་ཉིན་ཅན་
 རྩ་པོ་ཆེན་པོ་རྩ་གཅིག་གི་གཏུར་ཅས་ལས་རྒྱན་པའི་རིང་བསྐལ་གཅིག་རྩ་མས་
 སྤུལ། རྒྱ་བ་པོ་རྩ་བ་རྒྱ་བའི་ཆེས་བརྒྱ་དཔུ་ལ་སྤུལ་དཔུས་ནས་སྤུལ་པའི་
 ཞུ་མིག་

དེ་བཞིན་རྩེ་ཉིད་ལེབས་མི་སྤྱུལ་ཡུར་དངོས་སྤྱོད་གཅོ་པོ་བྱམས་ཆེན་.....
 ཆོས་རྩེ་སྤགས་པེ་ཅིང་རྒྱ་གཏོང་གནད་མཛད་པས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་སྤྱགས་ཤིན་
 རྒྱ་དཔུས། མིང་ཤོར་མ་དྲར་རྒྱ་ལྷིས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྩེར་རྒྱ་ཆེ་སྤྱོ་
 ཡང་རྩེ་ཉིད་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་སྤྱུ་གནད་། མིང་ཤོན་
 རྩེར་གིས་བྱ་ཤིང་ཆོ་སྤྱུལ་པ་དྲར་ཤོར་མ་རྩ་མས་ཀྱིས་གནད་རྒྱིན་ལྷན་ལྷན་
 ཆོགས་པ་གནད་། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྩེས་སྤག་པོ་སྤགས་སྤུལ་བྱ་ཡང་པོར་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་། དེ་རྩེས་མ་རྒྱལ་(1413) ཡང་མིང་
 ཤོར་མས་སྤྱར་ཡང་ཅོང་ཁ་པ་གདན་ཞུའི་གཤེར་མིག་བཀའ་ལྷན་སྤུལ་པ་འདི་
 རྩེར་། རྒྱ་མིང་རྒྱལ་པོའི་ལྷན་སྤྱུ་མ་རྩོམ་བཟང་བཤགས་པ་ལ་བརྒྱ་པ། རྩེད་
 རང་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤིན་རྒྱ་བཟུང་ཅིང་མཆོ་བ་རྣམ་དག་རྒྱས་པ། བྱམས་

སྒྲིང་རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ། སྐྱེ་བ་ཆེན་
 བའི་ལམ་ལ་འགྲོད་པ། དེའི་དོན་གྱིས་གྲང་ཁྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་བསམས་ནས་
 ལུག་རིང་ཏུ་སོང་ཞིང་། ད་ལྟ་ནས་གྱིས་ཐའི་རྒྱུན་ལྟོན་མགོ་བྱས་མངགས་
 བས། ལུགས་གཉིས་གྱིས་མཆོན་པར་ཁྱེད་གདན་འདྲེན་ཏུ་བཏང་ཡོད།
 ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དང་པར་བསམ་ན་ལུལ་དབྱས་ལྷུ་ལྟོན་ནས་དེད་
 གྱི་སེམས་པ་བཞིན་འབྲུབ་པར་མཛད། ཅེས་ལྟར་དང་གནང་སྦྱོར་བརྩམས།
 ཡང་ཏུས་དེར་མི་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདན་འདྲེན་པ་ལྟར། རྩེ་
 ཅོང་ཁ་བ་རྒྱུད་སྐྱད་ལྷུ་ལྟར་ཏུ་ཐུག་ཐེབས། རྒྱལ་སྦྱིར་ལྟོན་པའི་བཤེས་
 གཞེན་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཐོགས་དང་ཞབས་ཏྲོག་ལུལ་ཏུ་བྱུང་བ་མཛད། རྩེ་
 ཉིད་གྱིས་ལྟ་སར་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཇུགས་རྒྱུའི་འདུན་པ་བཏོན། དཔོན་
 རྣམ་མཁའ་བཟང་པོ་ལའང་ཞལ་ཏུ་གནང་བས་ཁོང་གིས་ལྟ་སའི་དཀྱིལ་.....
 བཞོན་སྒྲིང་དང་སེང་གཡལ་ཐོགས་ཀྱི་ཞིག་གསོས་ལྷ་བསམ་ཆེན་མཛད་ཅིང་།
 སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཆོས་པའི་ཡོ་ཆས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལྟོན་ཡང་ལེགས་པར་གནང་། ལྷམ་
 ཏུ་ལྟར་ཏུ་བཞུགས་རིང་། འཕྱི་ཁྱེད་དང་ར་སྒྲིང་ཆོན་ཆད། རོལ་ཁ་
 ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱི་དཀོན། མི་ཆེན་ཡོན་པདག་སྒྲོབ་ཏུ་འཇོགས་ལ་དད་འབུལ་
 ཀྱི་རྒྱལ་མ་ཡང་ཡང་མཛད། དེ་བཞིན་མི་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལའང་
 ཞལ་ཏུ་ཞིབ་པར་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ས་བྱི (1408) སའི་རྒྱ་
 བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྐྱད་ཏུ་ལྟ་སར་སྦྱིར་ཐེབས། གནམ་གང་གི་ཉིན་ལྟོན་
 གསན་འཕེབས་པའི་མཆོད་པ་མཛད། དཔེ་འདུན་རྣྱོང་ཕག་བརྒྱད་ཉིག་
 ཅམ་ཐེབས་པ་ལ། དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་རང་ཉིད་གྱིས་སྦྱོར་བདག་མཛད་
 ནས་དགེ་འདུན་རེར་མར་སྒྲུག་བཞི་ཅམ་རེ་དང་། ར་དཀར་ཞོ་རྒྱལ་རྩེ་

ཅ་བཟངས་པའི་མང་ར་དང་བཅས་པའི་ཚུགས་ རབ་བྱུང་ ཉིན་བྱངས།
 བརྟན་པའི་ས་ཁྱང་ (1409) མའི་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔ་
 བར་ཆོ་འཕུལ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གྱི་མཆོད་པ་དངོས་གཞི་མཛད་པ་ལ། རོ་པོ་
 རིན་པོ་ཆེར་དབུ་བྱུན་རྒྱ་གཞུང་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་ལས་བརྒྱབས་པ། རིན་
 པོ་ཆེན་ལ་དང་། ལྷ་ཏིག་གཤུ་ལ་མོགས་པས་བརྒྱན་པ་དང་། རོ་པོ་
 མི་བརྒྱན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་དབུ་
 བྱུན་ཕུན་སྲུང་ཆོགས་པ་མོགས་པུལ། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་
 རྣམས་ཀྱི་ཉིག་དང་། བྱ་འདབ་ལ་མོགས་པའི་ཆེ་ཆུང་ཕན་ཚུན་ཏུ་བཤག་
 པས་སྒྲེལ་བ་བཅས་ཅད་ལ་བ་དན་དང་། ར་ཡབ། དྲིལ་བྱ་ལ་མོགས་པས་
 བར་མི་ཆད་པར་མཛེས་པར་བྱས་གཤིས། ཉིན་མོ་བྱམས་ར་ནང་མ་ཡན་
 ཆད་ལ་དཀར་མེ་བརྒྱ་ཐག་བཞི་རེ་ཅམ་དང་། བར་རྫོང་ལ་བརྒྱ་ཐག་ཉིག་
 པ། བྱ་རྫོང་ལ་དོ་རིང་གི་འགམ། རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་གྱི་བྱང་བད་ཏུ་
 ཀོང་ཏུ་ཆེན་པོ་གྲུ་བཞི་མ། རྒྱ་གས་རེ་ལ་འདོམས་ཆོད་མ་གསུམ་གསུམ་
 ཡོད་པ། དེ་མར་གྱིས་བཀའས་པ་ལ་འཆོས་པའི་སྤར་བྱ་ལས་འབར་པའི་མེ་
 ཆེས་ནམ་མཁའི་ལམ་འཁོག་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་། མཆོན་མོ་བར་བརྫོང་
 ཆེག་འགམ་འཁོར་བ་དང་། བྱམས་གྲུ་གུ་ཆོར་རི་རྒྱར་ཡོད་པ་བཞིན་
 ཏུ་མར་མའི་མེར་བ་བཀོད། མཁོར་བ་ཅམ་གྱིས་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་
 ཡངས་པའི་ས་གཞིའི་རྒྱར་ཏུ་འཕོས་པ་དང་མཆོངས་ཞིང་རྒྱ་གས་ཀྱན་ཏུ་བྱ་
 ལེ་མེར་བྱུང་། གཞན་ཡང་ཡོན་ཆད་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་བཤམས་པ་དང་།
 ཀོང་ཏུ་ཆེན་པོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་རྒྱེགས་ཐོག་ཅམ་པ་ཁལ་བཞི་བརྒྱ་རེ་
 ལས་གྲུབ་པའི་རྩ་མཆོད་རི་རྒྱར་བཞེངས། རྒྱས་མོགས་ཀྱི་ཞིམ་གྱི་རྩལ་

རྣམས་པ་ཐེགས་པས་ཁོར་ལུག་ཐ་མས་ཅན་རྒྱལ་ཉིན་མཆོན་མེད་པར་བྱི་.....
 བཟང་གིས་ཁེངས། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལྷག་ར་མོ་ཆེ་དང་། རྒྱ་ལྷག་པོ་ཏ་
 ལ། ལྷང་ཐང་རྣམས་ལྷལ་མཆོད་རྒྱིན་གཟུང་རྒྱལ་ལྷལ། རྣམ་དེར་
 མཆོད་མེ་མང་པས་མེ་ཤར་ནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མེ་མི་ལྷང་པོར་ལྷང་ཉེ་རྒྱུ་པོ་.....
 མཐའ་དག་འཇིགས་སྒྲག་ལྷག་པར་རྒྱེས། འོན་ཀྱང་མེ་རྒྱུན་དེ་ཅེས་ཆེ་བ་
 མ་ལྷང་། ཐེངས་འདིའི་རྒྱན་ལམ་ཆེན་མོར་ལྷ་མཆོད་མི་མཆོད་དད་འཇུག་
 དེས་པོ་རྒྱ་མ་འཇུག་མཁན་ལྷང་། མེ་དེ་ནས་པལྷང་འཇིག་རྟེན་གྱུན་ལ་
 གཤམ་ཆེ་བའི་ལྷ་ལྷན་རྒྱན་ལམ་ཆེན་མོ་ཆོགས་པའི་ཤྲོལ་གཏོད།

དེ་དང་རྣམ་མཁུངས་པའི་ས་ཁྲང་(1409)མར། ཅོང་ཁ་པ་ལྷོ་
 བཟང་གཤམ་པས་དག་ལྷན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱིང་ལྷག་པར་བ། དག་ལ་
 ལྷན་དཔོན་པ་དེ་དབང་པོ་རི་མི་མཇུག་རྒྱ་ལྷག་པར་བ་དཔོན་རྟོན་གར་ཡིན་.....
 ཟེར་ན། བཤད་རྒྱུན་རྒྱ་ཉིན་ཞིག་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལམ་པར་བྱོན་པའི་
 རྣམས་ལྷ་མཆོན་པའི་རྒྱལ་པ་བྱ་རོག་ཅིག་གིས་ཐེང་དུ་ལྷ་ཁྲིར་ནས་དབང་.....
 པོ་རི་མི་མཇུག་གྱི་གཤམ་པོར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མོག་ཏུ་བཞག་ནས་ལྷལ་དེར་.....
 དཔོན་པ་འདེབས་དཔོན་པའི་ལྷང་བརྟན་པ་ཡིན་ཟེར། རོན་རྒྱ་འདི་ལྷར་
 མ་ཡིན། དེ་རྒྱ་ལྷལ་འདིར་པོན་གྱི་དཔོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་
 གཏོར་ནས་དཔེ་ལྷགས་པའི་གནས་གཅོ་པོ་དག་ལྷན་དཔོན་པ་ལྷག་པར་བ།
 དེས་དཔེ་ལྷགས་པའི་བརྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། དེ་དང་མི་མཇུག་
 པའི་ལྷལ་མཐའ་གཞན་རྣམས་པམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་མཆོན་མཆོན་ཆེད་.....
 ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ལ། ཐང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྒྱལ་རྒྱུར་
 གནང་བའི་རོག་དཔེ་ལྷགས་པར་བྱིད་དབང་རི་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། ལྷལ་

མཐའ་མི་འདྲ་པའི་དབང་གི་འཐབ་ཚད་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཅམ་ཡོད་པ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
ཅམ་རྒྱ་གསུམ་ལ།

དེ་ནས་རབ་ཕྱུང་བརྒྱན་པའི་མེ་ཁྲིལ་(1416) ཡོད། ཅོང་ཁ་པའི་
སྒྲིབ་མ་འཆམ་དབྱུངས་ཚོས་རྒྱུ་འཐབ་ཕྱུངས་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ས་མག་(1419) ཡོད། ཅོང་ཁ་པའི་སྒྲིབ་མ་ཕྱུངས་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་
མེ་ར་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཡོ་འདྲི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཁྱེར་ལྷ་ལ་ཅོང་ཁ་
པ་ཆེན་པོ་དཔོན་པ་ཕྱུངས་ལས་འདས། དེ་ནས་བཟུང་ཡོ་ལྷ་རྒྱ་བ་བཅུ་
པའི་ཆེས་ཁྱེར་ལྷ་ལ་མཚན་རྒྱན་གསལ་གྱིས་ཕྱུངས་ནས་ཅོང་ཁ་ཆེན་པོ་རྒྱ་
གསོ་བྱ་པའི་ཁུ་ཆེན་དེར་དགའ་ལྷན་ལྷ་མཚན་ཟེར། རབ་ཕྱུང་བརྒྱན་པའི་
མེ་ཡོས་(1447) ཡོད། ཅོང་ཁ་པའི་སྒྲིབ་མ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ཕྱུངས་དང་པོ་
དཔོན་པ་ཕྱུངས་ལས་པས་ཤིས་རྒྱན་པའི་དཔོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཡོང་གསལ་
དེ་དག་ལ་དཔོན་ལས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར།

ཁུ་དེར་མག་ལྷ་དང་། ས་ལྷ། ཆོས་པ། འཕྲི་ལྷར། གཡའ་
བཟང་སོགས་ལྱལ་རྒྱུ་སོ་སོའི་སྤྱི་དབང་ཁག་དབང་དཔག་འབྲུག་མང་ཅམ་
ལྷར། ཆོས་སྤྱི་ལྷར་ཁྲིལ་དམ་ཐབ་ཆེ་བས་དབང་བཟུང་གལ་ཏེ་མ་དབང་
སྤྱི་དབང་འཕྲིག་ལེན་ལྟེན་པའི་འཐབ་ཚད་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱ་ཆོས་ལྷགས་ལྱལ་
མཐའ་ཁག་དབང་དང་། ཡང་ན་ལྷུ་བ་མཐའ་ནང་ལྷུ་བ་གྱི་འཐབ་ཚད་རྒྱ་
ལྷར་མདོན། ཆོས་ལྷགས་ལྱལ་མཐའ་ཁག་ནི་ལྷུ་བ་སོ་སོའི་དབང་བཟུང་
གལ་ཏེ་ཁ་ཁག་གིས་སྤྱི་དབང་འཕྲིག་ལེན་ལྟེན་པ་དང་། མཐའ་འཐབས་
ལ་དབང་བཟུང་ལྟེན་པའི་ལག་ཆར་ལྷར། ཆོས་ལྟེན་ལྷུ་བ་མང་པོས་སོ་
བས་མ་སྒོ་མ་གཞུག་གྱི་ཉམས་ལེན་མ་ལྷན་པར་འཐབ་པ་དང་། ཚོད་པ།

གཞུལ་འབྱུང་པ་སྒོ་གསུམ་མི་དགེ་བའི་བྱ་བར་འཁུགས། རྒྱལ་པའི་ཆར་བརྒྱུད་
 པ་དང་། ལུང་མེད་ལ་མོག་པར་སྒྱུར་བ། མེ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒོ་པ་པོ་དང་། ལུས་
 མིན་གྱི་ཁ་ཐམ་ཐམ་བ། བལ་མེད་གྱི་ཆེད་མོ་སྒྲ་ཆོས་གསུམ་ཆེད་བ། ལྷ་གཞས་
 དར་མོ་གར་པ་མོ་ལ་པ་སྒོ་གསུམ་མི་དགེ་བའི་བྱ་བར་འཁུགས་ཀྱི་སྒྱུར་ཆུང་པ་དང་།
 བལ་ཞིང་། བརྟན་བཅོས་གྱི་ལུང་དར་བཅུན་པ་ན་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྒྱུར་ནི་མཁ་ཆུན་
 འགལ་ཆར་ལྟར་ཞིང་། མོར་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་
 ལུས་ཆོས་ལུགས་གྱིས་སྒྱེ་འཕྲོའི་མེས་པ་འདུལ་བའི་ལུས་པ་མོན་རྒྱ་ལྷ་ཞོག
 ལྷ་མ་ཐད་སྒྲོན་མེ་ལྟར་མི་ལ་ཉེ་བའི་གནས་ལྷ་ལྟར་། ལུས་དེར་ཅོར་ཁ་པ་ཆེན་
 མས་དུས་གཅོང་མདོ་ཁམས་སོར་སྒྲ་གཞས་པ་མར་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས།
 མདོ་ཐམས་པ་ལྟན་བཅོས་འཁུལ་པ་མེད་པ་མར་བྱ་གསལ། བརྟན་བཅོས་
 ལུ་མ་བཅུགས། ལྷར་པ་སངས་ལུས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་འཁུལ་སྒོ་ཆར་པ་
 མོར་བའི་སྒྲ་དུ་ཆོས་ལྟེན་སྒྱེས་ལུ་ན་གསུམ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་སྒྲོར་དཔོན་...
 པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ལ་འཁུགས་ཆེད་ལུ་དུས་གཅོང་མདོ་ཁམས་སོགས་
 ལ་ཆོས་ལྷ་མར་བྱ་བཅུགས། དཔོན་པ་ཉམས་པ་ན་གསུམ་ལ་ཉམས་གསོ་གནང་
 བ་བཅས་གྱི་བྱ་གཞག་ལ། ལུས་དེའི་མོད་གྱི་དཔར་བརྒྱུད་ལུ་མ་དེ་མ་གྱི་
 ཆ་པ་ལྟེད་མི་སྒྲ་མགས་ལུ་ལགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྱིས་རྒྱ་ལྷ་སྒྱུར་དཔལ་མེད་
 གནང་། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་ལུགས་པའི་བརྟན་བཅོས་ཞིང་རྒྱས་པ་ལྟར་།

བཞི་པ། ལལ་སྒོ་རྒྱ་པའི་དཔར་བརྒྱུད་ལུ་མ་དེ་མ་ལྷ་ལྷ་
 མི་དཔར་འཁྲོག་མེད་གྱི་དཔའི་འཐབ་ཆེད་དང་། གཙང་པ་ལྷ་
 པའི་མི་དཔར་ཁེ་ལྷ་པ་ལྷ་གསུམ་པའི་སྒྲོར་།

མར་ལགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གཏུང་མོ་ལྷར་སངས་ལུས་ལུས་མཆོན་...

གྱིས་རིན་ཐུངས་པའི་བདག་པོ་ཞིག་ཁམ་ཏུ་བཞུགས་པར་སྐྱེས་གྲགས་པ་འབྱུང་
 གནས་དང་། གྲུན་དགའ་ལེགས་གཉིས་འབྱུངས། སྐྱེས་གྲགས་པ་འབྱུང་
 གནས་སྐྱེན་ཕྱ་མོ་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་.....
 ཤིང་། རྒྱག་པར་ཏུ་གསར་ཁྲགས་ཀྱི་མཁུན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ཡ་རབས་
 ཀྱི་སྦྱོང་བཟང་དང་ཐུན་པ་ཞིག་ཡིད། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཆུ་བྱི (1432)
 ཡིང་། ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཀོན་པ་རྫོགས་རྗེས་ཡབ་ལངས་རྒྱས་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མྱིན་དཔར་བཟུང་བའི་ཉ་མ་སེམས་བཅངས། བཀའ་སློན་
 ཁག་གཅིག་གིས་ཁྱིམ་བརྒྱད་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞིགས་ནས་ཨ་ཁྱས་
 ཆ་མོར་མྱིན་དཔར་སྦྱོང་དཀོན་པས་ལྷང་སྦྱོང་བཟང་པོ་མི་ཉ་མས་པར་སྐྱེས་.....
 གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མྱིན་དཔར་བཟུང་དཀོན་ཟེར། རོན་གྱང་
 ཡབ་ལངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་དང་དེའི་སྦྱགས་ཁག་སློན་པོ་ཁག་གཅིག་གིས་.....
 སྐྱེས་སྐྱེན་ཕྱ་མོར་ཁ་གཡར་ནས་མྱིན་དཔར་ཡབ་ཀྱིས་བརྒྱད་དཀོན་ཟེར།
 དེར་བརྟེན་ཡབ་སྐྱེས་གཉིས་དང་སྦྱགས་པོ་མོའི་བཀའ་སློན་དཔར་འཁབ་.....
 ཆོད་ཏུག་པོ་བྱུང་། ཡང་དེའི་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆ་པོ་མན་རྩལ་དཔར་
 མྱིན་དཔར་འཛིན་ཆེད་འཁབ་ཆོད་ཏུག་པོ་བྱུང་ཟེར། མན་རྩལ་ཁ་མཆུང་
 འབྱུན་མ་ཆོད་ཉལ་ལ་རིན་ཐུངས་པ་ནོར་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེན་སྐྱེ་རིག་
 པོ་ཆེ་བསྐྱོད་ན་མས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐྱེན་ཏུ་སྦྱོན་ཏེ་མག་གཙོད་བྱེད་དཀོན་ལྷས་
 པ་ལྟར། རྩོན་རྩོན་ཁྱི་མོག་རིམ་པའི་རྒྱན་སྒྲོལ་བཟང་པོ་མི་ཉ་མས་པར་སྐྱེས་
 གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཁྱིར་བརྫོད་དཀོན་པའི་བཀའ་བརྒྱལ། ཡབ་ལངས་
 རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཁོ་པའི་སྦྱགས་ཁག་བཀའ་སློན་ཆོ་ཡིད་མ་རངས་པ་བྱུང་
 ཡང་སྐྱེན་སྐྱེ་རིག་པོ་ཆེ་མཆོན་སྐྱེན་དང་སྦྱོང་དཔར་ཆེ་བས་མི་སྐྱེན་སྦྱང་སྦྱང་.....

ཅམ་ཡང་བྱུག་མི་རུས། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཆུ་ཟང་(1433)ལོར་སྐུ་སྐྱེས་
 བུ་ལོ་ལ་འབྱུང་གནས་མི་འཇིགས་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དེའི་ཕ་
 རྒྱལ་མར་ལྷན་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གཟི་མ་ཁྲི་མཐའ་ཅན་རུ་
 ལྷར། ཡལ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་མོགས་ཀྱིས་མོ་སྐུ་ལས་དེ་དང་བརྒྱན་
 བུ་ཉི་ལ་མ་རྟེན་སྤྲངས་གིས་སྤྲོད་དཔར་འཛོག་པའི་གཡོ་ཐབས་རན་པ་མང་
 བོ་བུས། ཡལ་སྐུ་སྐྱེས་ཁག་གཉིས་དཔར་ནང་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་ལྷན་
 རིང་དཔར་ཐག་མཆོད་པར་གནས། བླ་འཁྲུག་དེ་ལ་ཤོད་གྱི་ཕ་རྒྱལ་
 མཐའ་ཅན་རྒྱལ་སྐུ་ལོ་ལོ་(1434)ལྟེ་གཟུང་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར།
 མཐའ་ཡལ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཁོ་པའི་རྩོགས་ཁག་བཀའ་ཁྲོན་ཆོ་ཆོ་
 ཡར་རྒྱལ་རུ་བཏང་ཉི་འཆོ་རྟེན་གཞིས་ཀ་འགའ་ཞིག་སྤྲད། བླ་འཁྲུག་མ་
 ཤིས་ན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། རུས་དེར་ཐག་ལྷའི་གཏུར་
 བརྒྱད་ཉིུ་གདོང་གི་སྤྲོད་དཔར་བཟུང་མཁན་དང་། ཞལ་རོ་མོགས་གདན་
 ས་མཐིལ་དང་ཆེད་ཐང་གི་གདན་ས་འཇིན་མཁན་བཅུན་པ། གཏུར་བརྒྱད་
 བྱིས་པ་བཅས་དཔར་འགལ་བ་ཆེས་ཆེར་ལྷོན། བུ་ལོ་ལ་འབྱུང་གནས་
 ཀྱིས་ཆོས་སྤྲོད་གཉིས་ཀའི་དཔར་ཆ་བཟུང་བ་དེར་ཁ་གཡང་ནས་ཡལ་དང་
 གཏུར་བརྒྱད་བྱིས་པ་ན་མས་ཀྱིས་རོ་གློ་ཡང་ཡང་བུས་པ་མ་ཟད། རྩོགས་
 བརྒྱུད་ས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཐག་སྤྲའི་མངའ་འབངས་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་རང་
 རྩོགས་སྤེར་བཅན་ཡོང་ཆེད་ཐག་སྤྲའི་རོ་གློ་ལྟར་འགོ་རྩོགས། དེ་རྒྱ་རུ་
 སི་རུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་དཔོན་འབངས་དེ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྩོར་རོ་གས་
 རམ་བུས་ཏེ་ས་རྒྱ་པའི་ལག་ནས་སྤྲོད་དཔར་འཛོག་པའི་དམིགས་ལྟར་གཙོ་མོ་
 བྱི། སྤྲོད་དཔར་ཐོབ་ཆེས་ཁོ་པ་ཆོར་ས་ཁང་ས་ཞིང་དང་། འབངས་

པར་མཛད་པར། ལྷ་མཚན་དེར་གཙང་ཁྲུལ་རུ་གཞིགས་ཞེས་གནང་པར་
ཐེགས་མི་རུ་ལ་པར་གཙང་པོ་ཞེས་གསོལ་བུ་བཞུགས།

རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཆུགས་སྡེལ་(1440)ལོར། འཇམ་དབྱངས་
ཤོར་མ་ཆེན་པོས་བྱེད་བའི་ཡིས་ཆར་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་འཇམ་མ་རྩལ་ལས་...
མཆོག་རུ་འད་ཆར་བྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཞེས་འཛོད། ལྷ་མཚན་དེར་གཙང་
ཆོས་ལལ་འགྲུག་ཆེ་པ་ཐར་པོ་གནང་པ་མ་ཟད། གཞིར་གྱི་ལག་འཁྱུར་
བཞེངས་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་རྩོན་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ན་...
རིམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བཟང་མི་ཉམས་ཤོར་རུ་འཕེལ་པ་མཛད། གཙང་ཁྲུལ་རུ་རུས་
བའི་ཞི་འཇགས་དེ་ཅན་ཐོད་པས་བྱུང་སྟོགས་གྱི་སོ་ཁ་འབྱུང་ཆེད་ལུ་ལྷག་...
སྤྱིར་དཀར་རྩོད་བཞིགས། རིན་ལྷན་པ་ལོ་ལྷ་པ་བཟང་པོ་དང་འཇམ་མ་རྩལ་
པ་ལོ་དཀོན་ཅོག་པའི་ཆེན་མིགས་གྱི་ཁ་ལོ་འབྱུར་པའི་ལྷན་པོར་བརྩིས།
རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ཤིང་བྱི་(1444)ལོར། ཆར་བྲགས་པ་འབྱུང་གནས་
དཀོར་པ་རྩོགས་སྡེལ། ཐག་གྱུར་གྱི་དཔར་དེ་ཡལ་མངས་རྒྱལ་རྒྱལ་
མཆོག་གྱི་ལག་རུ་བཞུར། རབ་བྱུང་བརྒྱན་པ་ཤིང་སྤྱི་(1445)ལོར།
ཁོ་པའི་ལས་རྒྱུར་པ་རྒྱན་དག་ལེགས་ཁྱིར་ཐར་པ་གསོལ། རིན་ལྷན་
ནས་བདག་ལོ་ཞིག་ཁ་རུ་བཞེས་པར་ལས་རིག་ཆེན་རྒྱེ་འབྱུངས། འཇམ་
དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་མིང་གཏན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཆར་ཞེས་པའི་ཆོ་སོ་...
དང་འཇམ་མ་གནང། ཆར་འདི་ཉིད་རྩོད་པའི་ལོན་ཏན་ལ་མཆོག་རུ་
ཐར་པ་ལས་སྤྱི་པོ་ན་ལས་གྱི་སྤྱི་པོར་མཛད་པ་མི་ལེགས་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང།
ལོན་ལྷན་དེ་རྩིས་གཙང་ཁྲུལ་རུ་གཞིགས་པ་རྩོད་རུ་ཐེགས་ལྷ་མཚན་རིན་ལྷན་པ་...
ལོར་རུ་བཟང་པོས་བྲུས་འབྱུང་བྲུན་ཐོད་པ་མཛད་པར་གནང་སྟོའི་ལོག་ལ་...

མི་མགུ་སྒྲོན། ཡང་དེ་བ་མེད་ཁག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགའ་ལེགས་འདི་ཉིད་
 གཙོད་ཁྲལ་ཏུ་གཞིགས་ནི་བ་ལ་མེད་པ་ཏུ་མ་རིན་སྐྱུང་པ་ལྟར་པའི་དཔོན་.....
 རིགས་གཙོ་བོ་འགྲུབ་པས་ཀྱིས་དང་ལྷན་དང་བརྟེན་བཀུར་ཞབས་ཏོག་ལེགས་...
 པར་ཁྱུ། རིན་སྐྱུང་པས་མི་འདོད་པའི་ནམ་འཁྱར་བརྟེན་ཞེས་འཁོད།
 དེ་ནས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་ཀྱིས་ཚུགས་ཏེ་པའི་གཏམ་ལ་གསན་ནས་ཡབ་
 ལུ་མ་ནང་མཆོམས་སྐྱ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཁྱེན་མང་པོ་བྱུང་། ཡང་གོང་
 བྱ་བ་པས་མ་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་པོའི་ཚུགས་སྐྱ་ལངས། རྟེན་འོལ་
 དགའ་ནམས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་པའི་ཚུགས་སྐྱ་ལངས་ནས་ཏུས་མི་བདེ་...
 པ་ཡང་ཡང་བྱུང་། འཕྲོངས་ཀྱས་པ་རྣེ་རྟེན་ཆོ་བརྟན་ཐན་ཆོན་སྐྱ་ལངས་མི་
 ཚུགས་པར་འདུམ་བཞུགས་ཁྱུ། བཤམ་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆང་ནང་ཁྲུ་པ་མི་མཐུན་
 པའི་མོ་སྐལ་པས་དེ་དང་བརྟེན་ནས་རིན་སྐྱུང་པ་མཆོ་སྐྱེས་རྣེ་རྟེན་ལམ་མོག་
 བཟུང་། དེ་ནས་མང་གྲུབ་དགའ་ལེགས་དང་། ཡབ་སངས་ཀྱས་ཀྱལ་
 མཆོན་བཀའ་ལོས་མཛད་དེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱི (1455) ལོའི་
 རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ལ་ཆོས་རྟེན་པ་ཆེད་པ་ལ་ངག་གི་དཔར་པོ་
 དཔྱད་པོ་བརྒྱ་ཏུ་གཞུགས་པ་ཞིག་མི་འཇིགས་མེད་གཤེད་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ།
 རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུགས་བྱི (1480) ལོར། རིན་སྐྱུང་པ་དོན་
 རྣེ་རྟེན་གཙོད་དམག་གི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཁྱིད་ནས་རྟེན་རྟོག་པོ་ལྷན་པོ་གཞིས་
 འགའ་ཞིག་ཏམ་བཟུང་བྱས། དེ་བཞིན་གཙོད་ཁྲལ་གྱི་རྩོད་གཞིས་མང་པོ་
 རིན་སྐྱུང་པས་དབ འདུས། ཏུ་དེར་བཤམ་ཀྱི་གཏུང་བརྒྱད་རྩོད་
 ལ་ཉེ་བར་ཐུག་པས་རིན་སྐྱུང་པ་མཆོ་སྐྱེས་རྣེ་རྟེན་དང་། རྣོན་པོད་རྣེ་
 འཕྲོངས་ཀྱས་པ་རྩོད་ཆོད་པར་ནམ་ཀྱལ། རྩོད་རིན་ཆོན་ཀྱལ་མཆོག་སྐྱ་

མཆོད། རྒྱུ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱལ་པ་འིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ།
 རྒྱལ་པ་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་མོགས་སློན་པོ་ན་མས་ཀྱིས་བཀའ་ཤོས་མཛད་དེ་.....
 ཆོས་རྒྱལ་འིན་པོ་ཆེ་ར་ག་གི་དབང་པོར་ནན་གྱིས་བྱས་ནས་ཆོད་ཁ་པའི་ཤུམ་མོ་
 ཞིག་པད་ག་མོར་ལུལ། ཡལ་མེས་ཀྱི་ལུགས་སྤེལ་བཟར་པོ་ན་མས་ཡར་པོའི་
 རྒྱ་ལྷར་གསལ་པར་མཛད། དེ་ལ་ཤུམ་ར་ག་དབང་བཟ་ཤིས་ཤུགས་པ་རྒྱ་
 བཟ་མས་ནས་ལུན་པེར་མ་མོར་པར་ཡལ་དཀོར་པ་རྒྱུགས། ཤུམ་རྒྱ་ན་མ་
 མོན་པའི་པར་ཏུ་རྒྱན་མཆོས་ཀྱི་ཤུགས་པ་དར། འིན་རྒྱུར་པ་མཆོ་རྒྱུས་
 རྒྱུ་ཆོས་མེད་མོ་དཔུ་བརྒྱུར་པ། རལ་རྒྱུར་བརྒྱུད་པའི་ཆ་སྤར་(1493)
 མོར། མིར་མོར་མ་ཆེན་པོས་གཉེན་པོ་ཡར་གས་ཏེ་རྒྱན་མ་ར་ག་གི་
 དབང་པོར་ཡར་གི་ཆོ་མོ་དར་གནར་རྒྱིན་གནར་བས། རྒྱན་མ་དཀོར་པ་
 པ་རྒྱུགས་ཀྱིན་པས་གནར་རྒྱིན་ན་མས་རྒྱལ་མཛད་པ་གནར་ནས་མོར་མའི་མོ་
 ཉ་རྒྱུར་མོག

རྒྱལ་པོ་དེར་པ་ག་གྱའི་མྱིན་དབང་ཆ་པའི་ཆ་ནས་འིན་རྒྱུར་པའི་པག་...
 ཏུ་བརྒྱུར། མཆོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ཆོས་དོན་གནད་ཆེ་རྒྱུར་མཛའ་དག་སློན་པོ་
 གནོན་པ་རྒྱས་བརྒྱུར་ཅ་མ་ཡར་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱ་ཁ་གཅིག་.....
 གཙོད་ལུག་རྒྱུ་པས་མིར་ཆ་ཡར་ཡར་ཡར་པ། རལ་རྒྱུར་བརྒྱུད་པའི་ས་
 ལུག་(1499) མོར། འིན་རྒྱུར་པ་དར། འཕྲུར་པ་རྒྱས་པས་
 གཙོས་པའི་བཀའ་ཤི་སློན་པོ་ན་མས་བཀའ་ཤོས་མཛད་དེ་རྒྱ་ཤི་གས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གཏུར་པའི་ན་པ་ར་ག་གི་དབང་པོའི་ཤུམ་ར་ག་དབང་བཟ་ཤིས་ཤུགས་པ་.....
 དཔུར་པོ་བརྒྱ་གཉིས་པ་མེད་ས་རྒྱལ་པས་མོ་ཡར་ཆོད་པོའི་གཉེན་ཁྲིར་མར་པ་.....
 གསོལ། རྒྱལ་མཆོག་ལ་ལ་ཆེན་པོས། དག་དབང་བཟ་ཤིས་ཤུགས་པ་

ཁྱིམ་འཁོར་རྒྱུ་ལག་འཁྱིམ་མཐའ་པོ་མོ་ལྟ་བུ་འཕངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ལ་
 བཀོད་ཆུང་མོ་གས་བཅུགས་བཟོད་རི་ཞིང་མཐའ་ལྱང་། རོན་ཏུ་སྐབས་
 དེར་མག་ཁྱའི་གཏུར་རྒྱུད་ན་མས་མཆོན་ཅམ་མ་གཏོགས་མིང་གི་དབང་ཆ་
 མཐའ་དག་རིན་ཁྱུངས་པས་བཟུང་། སྐར་མོལ་ལྟར་འཆམ་དབྱངས་ཤོར་
 མ་ཆེན་པོས་རག་དབང་བཟུ་གིས་བཟགས་པར་གུ་དེན་ལུ་མི་སྤྲོ་མར་ཉི་རྒྱལ་
 ཁབ་སྤྲོལ་དཔོན་གཞུག་གི་ཞོར་ལུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་
 བཟུ་ལྟན་རིར་མ་སོར་བར་རིན་ཁྱུངས་པས་མེད་ཆ་བསྐྱངས། ལུ་དམར་
 ཆོས་བཟགས་པས་བར་མི་མཐའ་དེ་ལོ་གཏུག་རིར་ཆིངས་བཟུལ་ནའང་། རིན་
 ཁྱུངས་པས་མ་ཉན་པར་སྐར་ཡང་རྒྱལ་ཆེར་དམག་དྲངས་སྐབས་འཕྱོངས་
 རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་གིས་གཙོས་མག་ཁྱའི་དམག་དཔུར་ཉར་སྤྱོད་
 བར་ཏུ་ཕྱོག་། དགའ་ལྷན་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་ཁྱིད་
 འཕག་གི་དཔུར་ན་མས་ཁྱིད་དེ་གངས་པར་ཏུ་བརྒྱུད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེ་གས་ལྷན་རིན་ཁྱུངས་པ་ཅི་ལུ་གཏོལ་མེད་ཏུ་བྱུར། རྒྱལ་ཆེ་དང་པ་སྐམ་
 པའི་ས་ཆ་ཤོར་བ་ན་མས་ཁྱིར་སྤྲོག་དང་། ཤོར་སར་དཔོངས་པས་ངས།
 རྒྱུར་དཔོན་གི་ལས་གནས་ལྟུ་བ། སྤྲད་མེན་སྐར་བྱས་རྒྱལ་བརྒྱུར་དང་
 མེན་ཆད་སྤར་སྤངས་ཀྱིས་ཤོར་སའི་བཀའ་ལ་བཞི་བཀུར་ལུ་བའི་དམ་བཅའ་
 བཞག རོན་ལྱང་ལྟན་རིར་མ་སོར་བར་སྐར་ཡང་དཔུར་འཇུག་ལས།
 ཏུས་དེར་རིན་ཁྱུངས་པ་དང་། དཔོན་སློན་ནང་མཆོམས་དཔའ་འགལ་ཁྱིན་
 ཆེས་ཆེར་བྱུར་ཡང་། མེད་སློན་ཆེན་གྱི་ལལ་ཏུ་རིན་ཁྱུངས་པ་རག་དབང་
 ནམ་རྒྱལ་དང་། སྤྲུལ་དོན་ལུ་ཆེ་བརྟན་དོ་རྟེན་མ་གཉིས། འཕྱོངས་
 རྒྱལ་པ་རྟོར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲོ་མཆེད། སྤྲུལ་རྟོར་བསོད་ནམས་མཚོན་

མ་མཆོད་གཞུག་དེའི་ཤུམ་རྟོར་བསོད་ན་མས་དར་ཆུལ། བཤ་དཀར་འཇམ་
 དཔལ་ཆེ་ཡིང་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་བཟ་གིས། དགའ་ལྷན་པ་
 བསོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ། བྱལ་ཏུ་བཟ་གིས་སྐམས་སྐྱོན་པོ་དང་། ཏུང་
 འཁོར་འགངས་ཆེ་བའང་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་གིང་ཕྱི(1504)ལོ། དག་དཔར་བཟ་གིས་
 བཤམ་པས་རིན་ཆུངས་པའི་བདག་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་ཤུམ་འཕྲོ་བའི་
 མཁོན་པོ་དང་། སྐྱུན་སྐྱུལ་པ་འབྱུང་གནས་འབྱུངས། ཡར་བཅོན་
 མོ་གཞན་གཅིག་བཞེས་པ་ལ་གཏུར་ཤུམ་འགའ་ཞིག་ཆུང་། དེ་ནས་བཅོན་
 མོ་ཆུན་གཞོན་གཉིས་དང་གཏུར་ཤུམ་དཔར་འགའ་རྒྱ་ཡར་ཡར་བྱུང་བར་.....
 བརྟེན་དག་དཔར་བཟ་གིས་བཤམ་པ་དང་བཅོན་མོ་གཞོན་པ་གཞིས་སྐྱོ་.....
 བཞུགས། ཏུམ་དེར་ཤུམ་བཞེས་པ་འཕྲོ་བའི་མཁོན་པོ་ཆུང་ན་མས་འདས་
 གིན། ཤུམ་གཉིས་པ་བཤམ་པ་འབྱུང་གནས་ཁྱིར་མངའ་གསོལ་ཡང་དོན་
 ཏུ་པོད་ཡོངས་ཕྱི་མིན་དཔར་རིན་ཆུངས་པས་བཞུར། ཏུམ་དེར་མག་ཕྱའི་
 གཏུར་བརྒྱད་ན་མས་དཔུན་ཕྱི་མེ་རྟོག་ཆུང་ཉ་མས་ཆུད་གནས་སྐྱུ་ཆུང་ནས་.....
 མཆོན་ཉུན་ཆེ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་གིང་ན་(1354)ལོ། ལྷ་སྐྱ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་
 མཆོན་ཕྱིས་མག་ཕྱའི་མིན་དཔར་བཅོན་པས་པ་ནས་བཞུར་མག་ཕྱུས་པོད་ལ་.....
 དཔར་བརྒྱད་པོ་གིས་བརྒྱ་བྱུག་ཏུ་པའི་བཞི་བྱུས་ཉི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ན་.....
 (1618)ལོར་གམ་བརྟན་རྒྱུང་དཔར་པོས་མག་ཕྱའི་མིན་དཔར་མཁོ་རྟོང་
 སྐྱུག་པོ།

ཇུ་པ། རིན་ཆུངས་པ་དང་། གཙང་པ་མེ་མིན་ཕྱི་མོར།

240

མཚན་གྱིས་ཉང་ཁོག་གི་རྩོད་གཞིས་ལུ་བཞུགས།

[illegible]

མཁེར་པར་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཟུང་(1565)
 ལོར། རིན་ལྷན་པའི་མངའ་ཞབས་ཞིང་གཤམ་པ་ཆེ་བརྟན་རྟོ་རྟེན་གཅིང་
 རྒྱལ་གྱི་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་དང་མཉམ་སྦྲེལ་བྱས་ཏེ་རིན་ལྷན་པའི་.....
 སྤྱིང་དཔར་མཆོ་རྟེན་ལྟར། རིན་ལྷན་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་བསྐྱེད་སྟེ།
 རིམ་བཞིན་དེའི་མངའ་འོག་གི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བ་བསྐྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
 པའི་ཤིང་ཟུང་(1605) ལོར། ཞིང་གཤམ་པའི་སྤྱུ་མ་བརྟན་ལྷན་པའི་འཕག་
 རྒྱལ་ལ་དཔུང་བརྟུག། དཔོན་དཔག་མང་ཅམ་པས་ད་ནས་ས་ཆ་དེ་བསྐྱུར།
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷན་པ་ལྟེ (1610) ལོར་ཞིང་གཤམ་པའི་སྤྱུ་མ་བརྟན་ཆོག་གས་
 རྣམ་ལྷུ་ལྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞིན་ཆོན་ཡར་རྒྱལ་བ་པ་བཅུད་འདུལ་གྲགས་པར་
 དཔག་དྲངས་ནས་ཡར་རྒྱལ་བསྐྱུར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷུ་ལྱི (1612)
 ལོར། ཀའ་པ་བརྟན་ཆོག་གས་རྣམ་ལྷུ་ལྱིས་གཅིང་རྒྱལ་གྱི་ས་གནས་མང་.....
 པོར་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་གཅིང་རྒྱལ་གྱི་ལྷུ་ལྱི་མཐའ་དག་གི་སྤྱིང་དཔར་.....
 གཅིག་ལྷན་བསྐྱེས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་ཟུང་(1617) ལོར། ཁམ་
 ཁ་ཆོ་རྒྱུང་དཔོན་གྱི་དཔག་དཔུང་མི་གྲངས་ལྷུ་ལྟར་ཅམ་དཔུང་ལྷུ་འཁོར་.....
 བས་དཔུང་དཔག་དང་མཉམ་སྦྲེལ་ཐོག་ཀའ་པ་བརྟན་ཆོག་གས་རྣམ་ལྷུ་ལྱི་ལས་
 ལ་སར་རྒྱུ་བྱས། དེའི་ལྷུ་ལྱི་ས་ལྟ (1618) ལོར། ཀའ་པ་བརྟན་ལྷན་
 དཔར་པོས་དཔུང་དཔག་ཀྱི་ལྷན་ཅམ་འཁོར་ནས་དཔུང་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་རྟེ་.....
 གས་ཆེ་བ་མང་པོ་སྐྱེད་སྟེ། སོ་འདྲིའི་རྟོར་རྒྱ་བརྟན་པར་ཤེར་འགྲུག་སྤྱིང་
 ལོག་ ཤེར་དཔག་དང་དཔུང་དཔག་གིས་ཀའ་པ་བརྟན་ལྷན་དཔར་པོའི་དཔག་
 དཔུང་དང་དཔག་འཐའ་དག་པོ་བྱས་པས་མཐའ་ཤེར་དཔག་ཐོག་གས་པམ་.....
 བས་ཤེར་འགྲུག་གྱི་ས་པ་མང་ཆེ་བ་པོས་ལྷུ་ལྱི་ལྷན་དཔོན་ལྷན་ལྷན་། ཀའ་

བཏུན་རྒྱུད་དབང་པོས་མག་ཐུའི་མིན་དབང་དངས་ལྷ་མག་ཉིར་སྒྲིག་ཉི་གཟ་
 པའི་མིན་དབང་བཅུ་གས། ཀམ་པ་ཐུ་མེར་བཅུ་པ་ཚོས་ལུལ་ཚོས་དབྱིར་ས་
 རྩེ་མོད་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་ལུལ་གྱི་ཁྲིར་བསྒྲིག། རང་གིས་རང་ལ་གཙང་པ་
 ལུལ་པ་ཞེས་པའི་མིར་བཏུ་གས། དེ་ལ་ལྷ་ཡིག་གི་དེབ་མེར་ནང་གཙང་པ་
 ཉན་ཞེས་འཁོད། མོད་ཡོངས་ཀྱི་མིན་དབང་གི་ཁ་ལོ་བཟུར། དེ་ནས་
 ལུན་རིར་མ་མོར་བར་གཙང་པ་ལུལ་པོ་ལུན་ཚོགས་ནས་ལུལ་པ་ལུལ་ནང་གྱིས་
 མོངས། དེའི་ལུ་གཙང་པ་ལུལ་པོ་གཟ་བཏུན་རྒྱུད་དབང་པོར་པ་ལུར་བཅུ་
 པའི་ཚུགས་སྒྲིལ་(1620)མོར་མོད་ཡོངས་ཀྱི་མིན་གྱི་བདག་པོར་ལུར།
 གཙང་པ་ལུལ་པོར་མིན་དབང་མོབ་རྗེས་མག་ཐུའི་བཙའ་བྲིན་མས་ལ་བཟོ་.....
 བཙའ་དང་། གཏུན་ཚོགས་མཁར་ཏུ་མེར་བ་མཁར་འཁོར་ཆོད་གཞི་གཅིག་
 ལུར་བཟོ་པ་མོགས་ལུ་པ་འགའ་ཞིག་བཟུབས་ཡོད་ལུང་། དེ་དག་ལྷི་ནང་
 གི་རིག་པའི་གནས་ལ་ལུར་པ་དཔན་པ་དང་། ཉམ་པར་ཏུ་ཆབ་མིན་གྱི་
 མེར་པ་མིན་ཏུ་ཞན་པས་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་ཏུ་ཐར་ལས་དག་ལྷ་པ་ཆེ་པའི་སྒོ་
 བས་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་གཏུར་ཆེ་དེ་དག་ལུགས་པར་གཏད། གཙང་པ་ལུལ་
 པོ་ལ་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་དག་ལུགས་པའི་ཚོས་ལུགས་ཆ་མེད་གཏོར་པའི་ཆེད་ཏུ་.....
 དག་ལུགས་པའི་སྒྲ་པ་དཔར་གསོད་གཏོར་བ་དང་། ཡང་ན་བཙན་མེད་
 ལྷིས་ལུབ་མཐའ་བཟུར་བཅུག རྒྱ་ལའི་ལྷ་མའི་ཡང་མིན་དོས་འཛིན་མི་ཚོག་
 པའི་པཀའ་ཐབ་པ་ཚོགས་ལ་བཞུན་ཚོས་ལྷིན་སྒྲིལ་ལུ་དང་། མངའ་འབངས་
 མི་མེར་མང་ཆེ་བས་དེར་དོ་སྐྱོལ་ལུག། མིར་ཏུ་འད་གཙང་ལྷོན་གཟ་བཏུན་
 རྒྱུད་དབང་པོ་ཞེས་བཏུ་གས། རབ་ལུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག་(1619)མོར།
 ལུལ་པ་ཚོགས་ལུ་པའི་ལུག་མཛོད་བཙོད་ན་མས་རབ་བཏུན་གྱིས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་.....

ལྷ་མོར་མའི་ལྷ་ཆས་མེན་པར་འཕྲོ་པར་ཁ་གཤར་ནས་སྒོག་ཏུ་གོར་པོ་དང་།
 ཉག་ས་མོད་བརྒྱད་མཆོ་སྒོག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་མཆོ་སྒོག་དཔོན་ཤིགས་ཉོར་མའི་ཤི་
 དང་། ཉོར་ཆིང་གིར་བྱལ་པོའི་གཏུར་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་བཟར་བལྟ་
 འཛིན་སྟགས་ལ་གཙུག་པོས་དགེ་བྱས་པ་འདི་གདན་ས་དང་། ཆོས་
 ལྷན་ལྷན་པུ་ན་མས་ལ་གཞོད་འཕྲོ་གཏོར་ལྷན་པོ་རྣམས་སྒོག་ཞིབ་གསལ་.....
 ལྷན་ཉི་དགེ་བྱས་ས་པར་དམག་རྟལ་མོར་བའི་རེ་བ་བྱས། རབ་ལྷན་པུ་
 པའི་ལྷན་པུ་(1621) མོར་ལྷན་མཆོད་པའོད་ན་མས་རབ་བལྟ་དང་།
 མོག་པོ་ལྷ་བལྟ་བཟར་བལྟ་འཛིན་སྟགས་དཔོན་དམག་ཉིས་ཉོར་ལྷན་
 ཅམ་དཔུས་ལྷ་མོར་། མོག་པོའི་རྟ་དམག་དང་། རྟེ་པ་ལྷན་མོད་པའི་
 དམག་དཔུར་ལྟ་པའི་རུབ་རོས་ལྷན་མར་མཐར་ཏུ་འཕྲོར་སྐབས་གཙུག་པོ་བྱས་
 པའི་དམག་དཔུར་དང་དམག་འབབ་བྲག་པོ་བྱས། གཙུག་དམག་མི་ལྷན་
 ཆིག་ཉོར་ལྷན་ཅམ་བསད་ཆས་བཏར་མཐར་གཙུག་དམག་མོར་ནས་ལྷན་ས་
 མོ་ཤི་ལུ་ཆེ་ཏུ་བྱས། མོག་དམག་དང་དཔུས་དམག་གིས་ལྷན་པའི་པོ་
 མཐར་བཞི་བསྐྱར་ཉི་དམག་མཆོད་པོ་ཆས་དང་། ལྷ་བཀག་པུར་བར་
 བལྟ་གཙུག་དམག་ཁྲི་གཅིག་ཅམ་མོད་པ་དེ་དག་ལ་ཐ་ཆས་དང་འབྲུར་ལྷ་
 མོད་པར་དཀར་རལ་གིན་ཏུ་ཆེ་པས་མཆོ་བཏགས་ལྷ་མཐས་ལྷན་པའི་སྐབས་
 མཆོ་མས་ལྷ་པར་ཆེན་ལྷ་མོར་བཞི་པ་སྒོ་བཟར་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་མཆོན་དང་།
 དམར་ལྷན་ཁྲི་པ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། ལྷན་ལྷན་ཞབས་ཏུར་རག་
 དཔར་ནས་ལྷན་སྟགས་ནས་གཙུག་པོ་ཆིང་ས་འཕྲིགས་གནང་པའི་ལྷན་
 མཆོད། རྟེ་བཙན་ནས་སྟགས་ལྷན་ལྷན་མཐར་བའི་དཔེ་ལྷན། མོག་
 མར་སྒོག་ཏུ་འབྲུས་མི་བཏར་ཉི་མོག་དམག་པོད་ལ་གདན་བྲངས་མོག་དཔུས་

དཔལ་དང་། སྐྱེ་དཔལ་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་གཙང་དཔལ་ལ་གཟུལ་འབྱེད་
 བྱེད་འཇུག་མི་རྒྱུ་ནས་ནས་ད་ལྟ་གཙང་སྐྱེ་བར་འཇུག་འཇུགས་བྱེད་པ་འདི་
 བྱི་ལ་མཚན་སྦྱོར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷན་དེར་དགོ་བྱུགས་པའི་དབང་
 འཛིན་པ་རྒྱུ་གྱིས་གཤོ་ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་པ་སྤེལ་གྱི་ཀླུ་
 བརྟན་སྦྱོར་དབང་པོས་འཛིན་པའི་དགོ་བྱུགས་པའི་ཆོས་གཞིས་རྒྱུ་མཉམ་སྦྲེལ་
 སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། བདེ་ཆེན་གསར་ཁྲགས་མཁར་སྐྱེས་དབྱུས་གཙང་
 གི་དགོ་བྱུགས་པའི་དགོན་པ་ཆོས་བྱུགས་བརྟུར་བ་རྒྱུ་མཉམ་སྦྱོར་གསུང་བ་
 སྐྱེས་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་སྤྱི་ལོ་དང་པོ་ལོ།

དེ་ནས་ཀླུ་བརྟན་སྦྱོར་དབང་པོས་རང་ཉིད་ཐམ་བར་སྐྱེ་བ་ལྟར་མི་
 ལུང་པར་དཔུང་རྟོགས་དང་གོ་སྐྱབས་འཆལ་ནས་དགོ་བྱུགས་པའི་དབང་.....
 འཛིན་པར་རྒྱུར་གྱི་ལོ་དེ་པའི་བྱུགས་བྱུང་གྱིས་སྐྱེས་དེར་དགོ་བྱུགས་པའི་
 ཆོས་བྱུགས་ནི་རྟོག་མང་འདིས་བརྟུར་གསུམ་དང་། བར་དབྱུས་གཙང་ཏ་
 བཞི། སྦྱོར་མདོ་ཁམས་སྐར་རྒྱུ་བཅས་པོ་ད་སྐྱེས་པོར་སྤྱི་ལོ་དང་པོ་ལོ།
 ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐྱེ་པོ་དང་མཚོ་རྒྱུ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་བྱུགས་
 དེར་དང་པོ་བྱེད་མཁན་གིན་ཏུ་མང་པས་པོ་དྲི་མང་འཁོར་ནས་ཁོ་པར་...
 ལུང་སྦྱོར་བྱེད་མི་དགོན་ཞིང་། སྐྱེ་པོ་ཆོ་ཆེན་ཞེ་དཔུའི་ཁོར་སྐྱེས་གཉོགས་
 མ་ཉར་ཆོ་པ་བརྟུར་གྱི་འགོ་པ་ལེན་ཏེ་རྒྱུ་པོ་དང་། ཁམས་ལུལ་ལེ་རི་
 ས་འགོ་དོན་པོ་དྲི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་རྟམ་མེས་ཆེ་ལ་དགོ་བྱུགས་པའི་ཆོས་ལ་.....
 སྐར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གཙང་པ་རྒྱུ་པོས་དེ་དག་དང་རྟེན་སྦྲེལ་བྱས་ཏེ་.....
 བརྟུར་པར་པོ་དྲི་ཁོར་སྐྱེ་པོ་དྲི་པ་བཅས་ལ། སྐྱེས་དེར་ཆ་
 ཏེ་ལྷི་ལེན་ཏེ་རྒྱུ་པོ་དང་། པེ་རི་རྒྱུ་པོ་དོན་པོ་དྲི་རྒྱུ་མཚོ་རྒྱུ་

དང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་དགེ་བླུགས་པ་ཚོགས་གྱི་སྐུ་མ་ཆེ་ཁག་དམར་གསོད་གཏོང་
 བ་དང་། དཔུང་དམག་ལྟ་སར་ཡོང་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་། ལྷག་
 མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་དང་ངས་སྐྱེ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་རབ་.....
 ལྷན་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཁྱི (1634) ཨར་སྒོག་ཏུ་འབྲས་སྐྱུངས་པའི་གྲུ་པ་
 འགའ་ཏུ་མེ་ཅ་བ་སྒྲ་ཆེན་དང་སེམས་ཉིད་ཁ་ཆེན་ཟེར་བ་སོ་ཉར་བཏང་སྟེ་.....
 ལྷ་ཤི་ཉན་ལ་དམག་རྒྱ་གསལ་བཅོལ། དེའི་ཕྱི་མ་ཤིང་པག་(1635) ཨའི་
 ཆེན་ཁར། གཅར་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཙན་རྒྱུར་དབང་པོའི་རེ་འདུག་ལ་
 གཞིགས་ནས་ཆ་ཉར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷན་ས་ལང་གིས་དཔོན་དམག་
 ཁི་གཅིག་ཅམ་ཁྱིད་དེ་བོད་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྷ་ཤི་ཉན་གྱིས་ཆོས་
 འབྲས་དཔོན་གསོག་ཏུར་གསུང་དང་བཅས་བོད་ཏུ་འོངས་པའི་ལམ་བར་ཨར་
 ས་ལང་དང་ལྷག་འབྲས་བྱས་ཏེ་མན་ཆེན་སྒྲོན་མོལ་མར་ཅམ་མཛོད་མཐར།
 ཨར་ས་ལང་ལྟ་སར་སྐྱེས་པས་མ་ཐག་ཏུ་ཁོ་པའི་པ་ཡི་བཀའ་ལ་མི་བཙུག་
 མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚུགས་སྐུ་ལངས་ནས་གཅར་.....
 པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་ལ་ཕར་སྐོལ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་
 མཛལ་ཁ་རྒྱས་པ་སོགས་བྱས། ཁོ་པས་ལྟ་བ་འབྱུར་ཏེ་ལྷག་མཛོད་བསོད་
 ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིགས་ལ་རྒྱལ་རྒྱུར་བྱིད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཅི་པོ་ནི།
 སྐབས་དེར་ལྷ་ཤི་ཉན་རྒྱ་བས་འབྱུར་མར་འཐར་དང་དྲག་བྱགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་
 དེས་དགེ་བླུགས་པའི་དབང་འཛིན་པར་རྒྱལ་རྒྱུར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱིད་པ་.....
 དང་། ཁོ་པའི་པ་ཆ་ཉར་ལེན་ཏན་གྱིས་མར་འོངས་ལ་གཏུག་རྒྱལ་ཆེ་
 བས་དཔོན་འབངས་མར་པོས་རྒྱལ་གཏོད་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བས་བྱགས་ཉིན་བཞིན་.....
 ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། ཨར་ས་ལང་གི་རྒྱ་པ་རྒྱ་པུར་ཏུ་འབྱུར་

རྒྱལ་འཛོལ་པ་དེ་རུ་ཡང་མཚན་སྒྲིལ་དགོས་དོན་གར་ཡང་ཐེད། གར་ལགས་
 ཞེན། ཚེས་དང་ཉི་མའ་ཡིན་གྱི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ནས་འབྱུང་འཁོ་
 པ་དེ་རུ་ལྟག་རྒྱ་རང་པའི་འཚོ་བའི་ནང་ཡོད་ཡིན་པ་ཞིག་པེད། གར་ས་
 ཡང་དཔོན་དམག་རྣམས་པོད་ལ་ཡོད་བྱུགས་དང་། ཁོ་པའི་ལྷ་པ་འབྱུང་
 རྒྱལ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་དམག་འབར་ཕྱིན་རྒྱལ་པོ་གས་ཀྱི་སྐོར་རྒྱ་
 པོད་ཀྱི་དེ་པ་ཐེར་ཁག་ནང་བཞད་རྒྱལ་མི་མཐུན་པ་ཞིན་རྒྱ་མང་པས་མ་རྒྱལ་
 གཤམ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བཟག་དགོས་པ་ཞིག་འབུག དེ་ནས་ཨར་
 ས་ལང་པོད་རྒྱ་པོར་ས་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་རྒྱུ་ལྟོ་ཞིག
 དཔུང་དམག་དང་མནའ་སྒྲིལ་གྱིས་གཙང་པའི་དམག་དཔུང་ལ་རྒྱར་གློ་ལ་.....
 ཕྱིན་བྱུགས་ཐོགས་གཞུ་ལྷ་དམར་བས་ཆ་རྒྱར་གྱི་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོར་གསང་.....
 ཡིག་བཏང་བས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི་(1636)པོར། མས་
 སོར་གསལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་གྱིས་འབྲལ་ཆེད་མངགས་མི་བཏང་ནས་ཨར་ས་.....
 ཡང་དང་ལས་རོགས་དམག་དཔོན་མི་གཞུག་བསྐོར་ས་ཤིང་། ཡང་དེ་པ་
 ཐེར་འགའ་ཞིག་རྒྱ་པ་ཡིས་གནས་རྒྱལ་ཐོས་ཐེས་ཨར་ས་ཡང་ལ་མགོ་བསྐོར་.....
 བཏང་ཉི་ཤོག་པས་ད་གཏོར་དགོས་པའི་གསང་ཡིག་འབྱུང་པ་རྒྱར་དེའི་ཐོན་.....
 པོ་ཐའི་ཆིང་གིས་རྒྱག་པས་ད་བཏང་པ་པོད་ཅེས་འཁོད། ཨར་ས་ལངས་
 རྒྱག་པས་ད་བཏང་པའི་རྒྱ་པོར་ལྷ་ལྷི་ཏན་དང་རྒྱར་ཐའི་ཁི་མཉམ་རྒྱལ་གྱིས་.....
 དཔུང་དམག་ཁྱི་གཅིག་ཅམ་ཁྱིད་དེ་ཆ་རྒྱར་གྱི་ཚོག་རྒྱལ་པོར་སར་གློ་ལ་.....
 ལམ་ཉེ་དམག་རྒྱག་ཐེངས་གཅིག་ལ་དམག་མི་ལྷན་རྒྱར་ཅམ་ཆ་ཐེད་བཏང་.....
 བས་ཚོག་རྒྱལ་པོ་དཔོན་དམག་རྣམས་དཔར་ཐེད་རྒྱ་མགོ་རྒྱར། མཚོ་
 རྒྱ་གྱི་ས་ཆ་ཡོད་ས་རིམ་བཞིན་ལྷ་ལྷི་ཏན་གྱིས་བཟུང་། བར་མཚོ་རྒྱན་

པའི་འགྲམ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་བྱང་རོལ་ཚེ་པ་ལུ་མ་ཅུ་ལོ་དུ་འཁྲུག་ཁོངས་སུ་.....
གཏོགས་པའི་པོ་དེ་ལྷོ་དང་ཕྱོགས་ལྷོ་མཐའ་དག་དབང་ཏུ་འདུས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྤར་(1637)ལོར། ལུ་ཁྱི་ཉན་དཔོན་
འཁོར་དང་བཅས་པ་དུས་སུ་འབྱོར། རྒྱལ་མཚན་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བསྟེ
བ་དང་ལྷོ་ལོན་གཟབ་རྒྱས་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ལུ་ཁྱི་བསྟན་འཛིན་ཚས་ཀྱི་...
རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་གསལ་དང་དམ་ཁ་ལུ། དེ་རྗེས་ལུ་ཁྱི་བསྟན་འཛིན་
ཚས་རྒྱལ་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་ས་གནས་གཙང་པོ་ཁག་ལ་བསྐྱོར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་མཚོ་.....
ཆེན་ཏུ་ཕྱིར་ཕོག།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ལོས་(1639)ལོར། ལེ་ཤི་ས་འགྲོ་
དོན་ཡོད་རྒྱུ་རྗེས་གཙང་པ་ལྷོ་ཁྱི་ལ་དུས་རོལ་སྤྱོད་མཉམ་མི་གཏོར་ཅིས་བྱས་
རྒྱལ་པོ་འདི་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་པོ་ལྱ་ཁྱི་བསྟན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་དུས་དམག་དང་
བཅས་པ་སྤར་ཁམས་སུ་འབྱོར་ཏེ་ལེ་ཤི་ས་འགྲོ་དོན་ཡོད་རྒྱུ་རྗེས་ཀྱི་ཕོག་.....
བྱང་། ལྷོ་དཔོན་དང་། དཀར་མཛེས། རྒྱ་ཁོག་སྤྱོད་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
པོ་བཅས་བཅུར་ཕོག། དེར་འགྲོ་གཙང་པ་སྤོ་གཞན་གྱིས་པོ་རྒྱུར་ཁམས་བསྟེ་ལོན་
བྱས། དེ་ནས་ལུ་ཁྱི་དཔོན་དམག་རྣམས་མཚོ་ཆེན་ཏུ་ཕྱིར་ཕོག་འགྲོ་རྒྱལ་
ཀྱིས་རྒྱུ་ཏུར་ཏུ་པོ་དེ་ལ་ཡོང་ནས་གཙང་པ་ལྷོ་ཁྱི་གཞན་བསྟན་རྒྱུར་དབང་.....
པོར་པར་གྲོལ་བྱས་ཏེ་ཕན་རྒྱུན་དམག་འཁམ་དྲག་པོ་མངས་པར་བྱས་མཐའ་
གཞིས་ཀ་བས་མ་ལུ་པ་ཆེ་ཕོགས་དམག་གིས་མཐའ་བསྐྱོར། གཙང་པ་ལྷོ་
ཁྱི་གཞན་བསྟན་རྒྱུར་དབང་པོ་དཔོན་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལྷལ་གཞན་ཏུ་སྐྱོས།
གཙང་དམག་རྣམས་དབང་པོ་ལྷོ་ཏུ་ཕོག་སྤྱོད། དེ་ནས་གཙང་པ་ལྷོ་ཁྱི་
ཀྱིས་གཞན་པ་དང་། ལ་རྒྱུ་བས་དབང་པོ་མཛད་དེ་རང་ཉིད་སྤོ་གཞན་ཕོག་མི་

གནོད་པར་འཚོ་རྟེན་སྤྱད་ཏུ་གནང་ཆེ་སྤྱད་མྱེན་པ་གང་མྱེན་ཡོག་དང་མི་སྟོན་
 རྒྱང་སྤྱད་ཅེས་ཡང་མི་འདོན་པར་སྤྱད་ཆུང་གི་གན་རྒྱ་པལ་གས་གན་རྒྱའི་མ་ཡིག་
 དེ་ད་ལྟའང་དངོས་སྤྱ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་གཤིས། འོན་ཀྱང་སྤྱ་དཔལ་གས་
 གས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་པ་རྒྱ་ར་པ་ཀུལ་རྟེ་དཔར་གསོད་བཏང་། ཡང་
 དེ་བ་མེར་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཙང་པ་སྤེ་སྤྱད་དཔལ་ཐོག་ནས་བརྒྱར་མཐར་གོ་.....
 བཏུ་ཐས་བརྒྱབ་རྟེ་གཞིས་ཆེད་གཙང་རྒྱར་བརྒྱར་པ་དེད་ཅེས་འཁོད།

གཙང་པ་སྤེ་སྤྱད་ཀྱང་པ་སྟོན་རྒྱུ་དཔར་ཡོས། རབ་ལྷུང་བརྒྱ་པའི་
 ལ་རྟ་(1618)ཡོད། ཐག་ལྷུང་སྤྱད་དཔར་དངོས་སྤྱ་མཐོན་རྟེར་སྤྱ་གས་
 ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱད་ཀྱི་བདག་པོར་རྒྱར། རབ་ལྷུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་རྟ་
 (1642)ཡོད། སྤྱ་དཔལ་གས་གཙང་པ་སྤེ་སྤྱད་རྟེས་འབྲམས་དང་
 བཅས་པ་ཆེས་ལ་ཐབ་རྟེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱད་དཔར་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་.....
 མཚོར་ལྷལ་ནས་དཔལ་ལྷན་སྤྱ་ལྷ་ལྷ་གི་སྤྱད་དཔར་དངོས་སྤྱ་བཅུ་གས་སོ།

སྤྱ་ཐས་དེར་མིར་རྒྱལ་རབས་ལྷུང་ལ་ཁད་ཉི་མ་རྟེར་ཉ་ཐས་ལྷུང་ཀྱི་.....
 གནས་སྤྱ་ལྷུང་། འཇམ་དབྱངས་ཤོང་མ་ཆེན་པོའི་གཏུར་བརྒྱད་དཔར་སྤྱད་
 དཔར་འཕྲོག་ཤེས་མྱེད་པའི་འཐབ་ཆོད་ཡང་ཡང་ལྷུང་བ་དང་། དཔར་
 བརྒྱར་ལྷལ་རིམ་ནང་རྒྱལ་ཀྱི་འགལ་བའང་ཆེས་རྣོ་རར་དང་རྟེ་དཔལ་ཆེ་བར་.....
 ལྷུང་། ཁོ་པ་ཆོས་རྒྱ་ཆེད་རལ་ཆོལ་མི་དཔལ་ལ་ཐན་གཙང་དང་།
 བརྟེན་བཞིགས་ཆོད་མེད་བཏང་བར་བརྟེན་རབ་ལྷུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་.....
 འབྲལ་(1628)ཡོད་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཆོད་པོ་ལངས། འོས་ལངས་
 ཐོག་ཐར་ལྷན་ཞིའི་བྱང་དོས་སྤྱ་ལྷུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཏུས་དེར་ལྷན་
 ཞིའི་བྱང་དོས་སྤྱ་དཔལ་འབྲལ་དང་སྤྱ་གེ་ཆེན་པོ་ལྷུང་རྟེན་ལམ་ལན་ས་.....

250

ལྷན་ཏེ་དང་ཉིད་ཀྱི་མཆན་སྟེན་དང་མིང་དཔང་ཆེ་ཏུ་བཏང་། འཇམ་
དབྱེད་ཀྱི་མེད་མ་ཡིན་ཀྱིས་ཀྱང་མོད་ཀྱི་དཔོན་ཡིགས་དང་། ལྷ་མ་ཆེ་
ལྷན་ཁག་ལ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ཡན་མུ་ཆང་། མང་ཀུན་དེན་ཀྱི་ལྷ་
ཕྱོད་ཀྱི་ཆེ་མོ་འཇམ་མ་དང་དཔལ་ཁག་དང་། ལྷ་བ་མཐའ་ཡིས་མེད་
དང་ནི་བའི་མིང་ལྷན་ལ་བརྟེན་ནས་མོད་ཀྱི་ཆབ་མིང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཀྱིས་
མོད་ཀྱི་ཆབ་མིང་དང་། དཔལ་འཕྱོར་། ཡིག་གནས་མོགས་སྤར་དང་མི་
འདྲ་བའི་དང་རྒྱལ་མོད་འཕེལ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། བཀ་ལྷ་བྱུང་རྒྱལ་
རྒྱལ་མཆན་ཁྲི་ལ་འཁོད་མ་བཀ་ཏུ་སྤར་ཡོད་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ན་མས་ལ་ཉ་མས་.....
གསོ་དང་། མོད་དཀར་མོགས་སྤར་ཆེན་བརྒྱ་གསུམ་གསར་ཏུ་བརྒྱགས།
ལྷ་བྱུ་མོ་མོར་སྐྱེ་དེ་འཕྱོགས་པ་དང་། ཞིང་ལས་ལག་རྩལ་ལེགས་བཅོས་
མོག་མོག་སྐྱེད་མཐོ་ཏུ་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་འགའ་ཞིག་གཏན་འབེབས་.....
ལྷན་པ་མོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོད་ཀྱི་ཞིང་འཕྱོགས་སྤར་དང་མི་འདྲ་བར་.....
མོད་ཏུ་འཕེལ།

འཁྱིམ་འལྱལ་བད། མོད་དང་མེས་རྒྱལ་ནང་ལྷན་དང་། མོད་ས་
གནས་ཁག་དཔལ་ཀྱི་ས་ཆེགས་བཟའ་རྒྱལ་སྤར་ལས་འལྱལ་སྤོ་ཆར་བ་བྱུང་
བ་མ་ཟད། མང་སྤོང་རྒྱལ་པོས་(མིང་དཔོན་ཁྲི་པོ་དཔལ་རྣམ་ནས་བཅོན་
འལྱལ་བཟང་པོ) མོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ལ་རྒྱགས་ཐམ་སྤོ་བརྒྱུད་བརྒྱད་
དང་། ལྷ་གན་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཞིང་ཐམ་རྒྱལ་རྒྱུ་ཅམ་བརྒྱགས།
དཀར་མཐོས་ས་ཁྲུལ་ཏུ་འབ་ལྷན་ཡིང་བརྒྱགས། ད་ལྟ་མེད་གིར་མང་སྤོང་
རྒྱལ་པོའི་མཆན་ལས་ཁང་དཔོན་ལྷ་མཐའ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ཏེར་རྒྱགས་
ཐམ་པར་མང་སྤོང་རྒྱལ་པོས་བརྒྱགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྟེ། མོད་ཏུ་རྒྱལ་པོའི་

ལྷན་པའི་མོ་ཡུར་དང་། གཞུག་ལག་ཁང་རུ་མ་བཞེངས། བག་ཡུའི་
 རུལ་སྐབས་ལྷ་མོ་དེ་གི་ཨར་ལས་འཇུགས་སྐྱུན་སྐྱུན་གྱི་ལག་ཅལ་སྦར་དང་མི་
 འདྲ་བར་གྲོང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་སྐྱུན་ནས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ལྷགས་ཆེ་བའི་……
 གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་བཞེངས་པ་འདི་དག་གི་སྐོག་ནས་མོ་དེ་གི་ཨར་ལས་……
 ལག་ཅལ་དང་། བརྒྱ་སྐུ་འཇིག་པའོ། གཤེར་བཟོ། དུལ་བཟོ།
 རྒྱགས་བཟོ། འཆེམ་བཟོ་སྐྱུ་ལག་ཅལ་ཆོད་གཞི་ནི་མི་རྣམས་ཉ་ལས་
 དཔོན་པ་ཞིག་ཟེད། དེས་མོ་དེ་གི་རལ་ཚལ་མི་དཔལ་འཇིག་ལས་ལ་བཙུག་
 བྱིང་། དཔལ་རར་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་ཡུར་འཆེམས་ལ་ཤེས་ཤིག་ལྷན་པ་
 ཞིག་ཡིན་པའི་ར་འཇོན་གསལ་པོ་ཡུང་།

དཔལ་འཇུར་གྲོང་རུ་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱགས་མཆུངས་མོ་དེ་གི་ཤིག་
 གནས་ལའང་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡུང་། རུལ་དེར་མོ་དེ་གི་ལམས་མཆོག་
 རྣམས་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དེ་བ་ཐེར་དང་། ཆོས་འཇུང་། རྣམ་ཐར། རྒྱགས་
 བཟོད་སྐྱུ་ཤིན་རུ་མང་པོ་ཆོན། དཔེར་ན། དཔལ་པོ་གཞུག་ལག་ཤེར་
 བས་བཅམས་པའི་ཆོས་འཇུང་ལམས་པའི་དགའ་རྟོན་དང་། འཕྱོས་པོ་
 གཞིན་ཞུ་དཔལ་གྱིས་བཅམས་པའི་དེ་བ་ཐེར་སྟོན་པོ། ཆོས་པ་ཀླན་དགའ་
 རྟོལ་པཅམས་པའི་རུ་ལན་(སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་དཔལ་པོའི་དོན་ཡིན) དེ་བ་ཐེར་……
 དཔལ་པོ། ས་སྐྱ་པ་བཟོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག་གྱིས་བཅམས་པའི་རྒྱལ་རལ་
 གསལ་པའི་མེ་ལོང་། ལྷ་རྟོན་ཤིན་ཆེན་ལྷ་པ་གྱིས་བཅམས་པའི་ལྷ་རྟོན་ཆོས་
 འཇུང་། རྒྱ་སྐུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆོག་གྱིས་བཅམས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཐར་བཀའ་མཆེམས་མཆོར་བ་དོན་ལྷན་སྐྱུ་ལྷ་ཡུའོ། དེ་བ་ཐེར་དང་།
 ཆོས་འཇུང་། རྣམ་ཐར་དེ་དག་ནང་རུ་སྟོན་ཞུ་ལམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་

འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་དང་། འཕྲོ་བ་མིའི་རིགས་རི་ལྟར་དར་བའི་སྒྲོ་བ་
 གནའ་རབས་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཏུས་རབས་ཁག་གི་ཆབ་སྲིད་
 དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་དར་ཚུལ། རྒྱ་ནག་དར་རྒྱ་
 གར་ཡུལ་ཏུ་དཔ་པའི་ཚོས་རི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་
 ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐབས་ཁག་དར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དོན་མང་པོ་
 བཤེད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་ཏུ་ཚོས་རྒྱལ་སྐོར་བཅན་གྲུབ་པོ་དང་།
 རྒྱ་བབས་ཤོར་རྩ་མཚེ་ཡི་པརྒྱལ་བཅུ་གས་གནང་བའི་རྒྱ་བོད་རྒྱུན་ཆུང་འཕེལ་
 བར་བརྒྱལ་བ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་། དེ་བ་དཔལ་ནང་ཏུ་བར་རྒྱལ་རབས་
 དང་། རྒྱུན་ཆུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཙམ་བཤེད་ཡོད་གཤིས།
 དེ་བཞིན་དེ་བ་མེད་དང་། ཚོས་འབྲུང་དེ་དག་ནང་གིས་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོས་ལུགས་དར་ཚུལ་སྒྲོར་ཞིབ་པར་བཤེད་ཡོད་པས། ཁོ་
 པ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚོས་སྐབས་སུ་སོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། རྒྱ་
 གར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་མོ་ཚོས་མཁའ་བྱ་གར་བའི་མཁས་པ་ཨན་ཁེ་མིན་སྐ་
 དང་། ལུ་ཁེ་མན་ལྷ་རི་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུང་མོའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་
 རིགས་ལ་མ་བཞེན་པར་རྒྱ་གར་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་ཞིག་
 ཚོས་ཐབས་ལལ་བས། དེའི་བརྒྱུད་པོར་གྱི་མཁས་པས་བཅུ་གས་པའི་ཚོས་
 འབྲུང་གིས་ར་ཚོར་སུ་ཚོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་བརྒྱལ་བ་རྒྱུ་ཡོད་པར་
 ཡོད་པ་ཡང་།

ཚོས་པ་ཀུན་དགའ་རྩི་དང་། ཏུ་རྟེན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་མཁས་
 པའི་དབང་པོ་དག་གིས་རིག་གནས་ཀྱི་བར་མཛད་ཅེས་པའི་བཀའ་འབྲུང་
 དང་། བརྒྱུད་འབྲུང་རྒྱལ་སྐོར་བཅུ་གས་གནང་བ་ཡོད་པ་དང་། དེས་འཛམ་གླིང་

གི་རིག་གནས་པར་མཛོད་ནང་ཁྱ་འོད་སྟོང་ཐུག་པའི་ནོར་བུ་དགོས་འདོད་.....
ཀྱུང་འབྱུང་ལུ་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ད་ལྟའང་འཛམ་གླིང་ཕོངས་ཀྱི་གཟུར་
གནས་མཁའ་པ་ན་མས་ཀྱིས་བསྐྱུགས་པཛོད་ཆད་མེད་གནང་པས་དེ་ནི་རང་...
ཅག་ཀྱང་ཁྱ་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བུ་ཆེད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ།

སྐྱུགས་མཚུངས་སྟུན་ཅིས་དང་། ཟ། ཆད་མ། རྒྱ་ཆལ་མོགས་
ཀྱང་ཁོང་འཕེལ་ཆེས་ཆེར་ལྷོན།

པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི། ཀྱང་ཁྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་པར་མཛོད་
ནང་གི་རོ་མཆར་ཅན་ཀྱི་ནོར་བུ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་པས་ད་ལྟ་མྱི་ནང་གི་མཁའ་པ་...
མང་པོས་ཞིབ་འཇུག་དང་བསྐྱུགས་པཛོད་ཡང་ཡང་མཛད། འོན་ཀྱང་
མཁའ་ནང་མིག་ཅན་ཀྱིས་ཀྱང་དཀར་མེར་མདོན་པ་ལྟར། ལ་ལས་
པོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ནི། ཆ་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཟླ་མའི་རིག་གནས་
འདྲ་ཟེར་པ་དང་། པོད་རིགས་ཀྱི་རིགས་གནས་མྱི་འེ་ནས་པ་དང་ནང་
དོན་གང་གི་ཐད་ལའང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལུགས་སྟེན་གཏིང་ཟབ་ཕོག་པ་
ཞིག་འདྲ་ཟེར་པ་མོགས་མང་ཁྱ་པཛོད། འོན་ཀྱང་མར་ལའི་རིང་ལུགས་
ཀྱི་ལྟ་པར་གཞིགས་ན། མའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་རལ་ཚོལ་པ་ན་མས་
ཀྱིས་གསར་སྐྱབ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ར་ཆོས་རིག་གནས་དེ་དག་ལ་དབྱེད་.....
གཏམ་གཏོང་བྱས། སྐུལ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དོན་དང་ཁ་བྲལ་ཉེ་སྐྱུགས་
འེ་པའི་ལྟ་པ་འབྱེར་ན་མི་འགྲིག་སྟུམ། པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷུང་ཆ་གཙ་མ་
ནི་པོད་རིགས་མི་དམངས་དང་སྐྱབ་ཟླ་མི་རིགས་ན་མས་སྐྱབ་མང་ཕོག་གསར་
གཏོང་བྱས་ཤིང་། དེས་པོད་རིགས་རལ་ཚོལ་མི་དམངས་ཀྱི་བྱད་ཀྱང་འཕགས་
པའི་ཤེས་རིག་དང་སྒྱིང་སྟོབས་མཚོན་སྲུབ་པ་ཞིག་འདྲ།

ལེའུ་རྒྱལ་པ། དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་པའི་རྣམ་སྐབས།

དང་པོ། གཙང་པ་མེ་མིན་གྱི་མིན་དབང་མགོ་རྟིང་བསྐྱེད་སྐྱེས་
ནས་དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་གི་མིན་དབང་དངོས་ལྷན་བཅུ་གསུམ་པའི་.....
རྟིང་།

ལྷ་གྱི་བཟུན་འཛིན་ཚས་རྒྱལ་གྱིས་མོག་མར་མདོ་ཁམས་བཟུང་། དེ་
ནས་རིམ་བཞིན་གཙང་པ་མེ་མིན་གསུམ་བཟུན་སྒྱུར་དབང་པོའི་མངའ་ལོག་.....
དབང་རྒྱ་བཟུང་། གཙང་པ་མེ་མིན་རྟིང་འབྱུངས་པ་དང་བཅས་པ་ཆམ་
ལ་ཐབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ་(1642)མའི་ཟླ་༡པར་རྒྱ་ལའི་
ལྷ་མ་སྒྱུ་མེར་ལུ་པ་རག་དབང་གོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་ལྷན་འབྱུངས་སྒྱུར་སྐྱེས་.....
ནས་གཞིས་ཅེར་གདན་ཏུ་རམ། ཚོ་མས་ཆེན་རྒྱ་གྱི་བཟུན་འཛིན་ཚས་
རྒྱལ་དང་། བསོད་ནམས་ཚས་འཕེལ་སོགས་པོད་སོག་དཔོན་རིགས་མང་
པོ་ཚོ་གསུམ་དཔལ་ལྷན་དེ་སྒྲོལ་ཏེ་ཆེན་མོ་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པར་བུལ་
པའི་མ་སྒྱེས་དཔའི་རྟེན་སྐལ་རྒྱལ་པ་རྟེ་མའི་གཉེན་གྱི་འཕེལ་གསུང་རྒྱལ་.....
མཁར་ཅེར་བཞུགས་པ་ཤུགས་པ་དང་། ལྷས་ཁོར་མཆི་མའམ། མཁར་
འགོ་ལེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱགས་གསལ་མེ་ཁོར་སོགས་ནང་རྟེན། ལྷ་སྒྱུ་མི་
མ་རྒྱ་ནག་ལས་མཚོན་པའི་མཚོད་རྟེན་མང་པོ། དེ་བཞིན་གནང་རྣམས་བྱུང་།

བར་ཅན་རྩ་མ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་ཐུལ་བ་དང་འབྲེལ་གཙང་པ་རྒྱལ་...
 བོའི་མོ་ཡང་གཞིས་ཀ་ལས་མ་ཡུལ་ཆེས་མོག་དངས་པོར་ཁྱིའོར་བཅུ་གཞུག་...
 རྒྱུད་བར་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་ལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཐུབ་པ་ཡུགས་མཛད། ཐུག་
 མཛད་པ་མོར་ན་མས་ཚས་འཕེལ་ (མཚོན་གཞན་པ་མོར་ན་མས་རབ་པ་ཉན་...
 དང་། རྒྱ་ལ་ཚོས་མཛད་ཐེར) ལ་ཐེ་མྱིད་ཀྱི་མོ་གནས་གནང་། རྒྱ་ནང་
 སྤྱི་མྱིད་ཀྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་ཤུགས་པ།
 དེ་ནས་བཟུང་གནས་བསྐྱོས་དག་ལྟན་མོ་ཡང་གི་མྱིད་དཔར་དེོས་སྒྲུ་...
 བཅུག་ཏུ། སོ་འདྲིའི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་པའི་རྒྱ་ཉིན་གཞིས་ཆེ་ནས་ཆིབས་
 ཁ་བཟུང་ཉེ་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱོར་ཞིབ་གནང་། རྒྱ་ཤས་མོར་
 རྒྱུ་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས། རྒྱལ་དཔར་ལྷ་པ་རག་དཔར་སོ་ཡམས་རྒྱ་མཚོ་
 དང་། ཐེ་མྱིད་པ་མོར་ན་མས་ཚས་འཕེལ་གྱིས་མྱིད་དཔར་བཟུང་རྒྱུ་ཀམ་
 བཅུན་སྐྱོར་དཔར་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་པ་རྒྱ་ཤས་དཔོན་རིགས་དང་། ལྷ་ཐེ་
 ཁག་གི་གཞིས་ཀ་དང་འབངས་འཁོར་གཞིག་ན་མས་གཞུང་བཞེས་པ་ཉར་ཕྱི་...
 དགའ་ལྟན་མོ་ཡང་མྱིད་གཞུང་འཁྱེད་སྤྱོད་ལྷ་ས་ལྷ་མོག་མཐའ་དཔོན་
 རིགས་དང་། དགོན་ཐེ་ཁག་ལ་གནང་། དེར་བཞེན་སྒྲུ་ཤས་དཔོན་
 རིགས་གསར་ཉིད་དཔར་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཐུར་ལས་རྩོག་འཛིང་ཆེ་པར་ལུང་།
 གཙང་དང་། རྩོ་ཁ་ཐུལ་གྱི་ཀམ་བཅུན་སྐྱོར་དཔར་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་པས་
 རང་ཉིད་སམ་པར་སྒྲུག་འཁུར་མི་སྒྲུབ་པར་དགའ་ལྟན་མོ་ཡང་ལ་རྟོག་...
 ཕྱིད་པའི་མིང་ཆ་བསྐྲངས་ཉེ་གཙང་དང་རྩོ་ཁ་ཐུལ་གྱི་ས་གནས་འགའ་ཞིག་...
 བཟུང་། དེ་མཚུངས་ཀམ་པ་ཚོས་དཔྱིངས་རྩོ་རྒྱུ་མོར་པོ་ཐུལ་གྱི་སན་
 བའི་དགོན་པ་སོགས་ཀམ་བཅུན་སྐྱོར་དཔར་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་པ་དཔོན་...

རིགས་ཁག་དང་། དཔོན་མེ་ཁག་ལ་ཤོག་སྒྲུབ་པ་རྒྱུར་འཆར་གིས་རབ་
 རྒྱུར་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ན (1642) མའི་རྒྱ་བརྒྱ་པར་ཟིང་ཆ་ལྷགས་ཆེན་...
 བསྐྱར་པ་ཏེ་གོང་པོ་ལྷལ་གྱི་དཔེ་ལྷགས་པའི་དཔོན་པ་མེར་བསྐྱེད་པ་དང་།
 དཔེ་འདུན་པ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅན་དཔེར་གསོད་བཏང་བ། རིམ་བཞིན་ས་
 གནས་མར་པོ་བཅན་བརྒྱུར་བྱས། བརྒྱ་གས་མ་ཐག་པའི་དགའ་ལྷན་པོ་
 བྱང་གི་སྤྱིད་དབང་ལའང་ཉེན་ཁ་བྱུང་བར་བཞེན་མེ་སྤྱིད་བསོད་ན་མས་ཆོས་
 འཕེལ་དང་། ལུ་ཁྱི་བཞུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་
 བཞུན་འཛིན་རྩ་ལན་ཉན་སོགས་པོད་སོག་གི་དཔུང་དཔག་ཁྱི་འགའ་ཞིག་.....
 བཏང་ཉེ་དྲག་གཞོན་བྱས། གོང་ལྷལ་རུ་གཟུགས་པའི་རྗེས་འབྱེད་པ་དཔོན་
 རིགས་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལྷ་པ་སོགས་མི་བྱངས་བརྒྱན་སྤྱིད་ལྷག་
 ཅན་དཔེར་གསོད་བཏང་། རྩེད་གཏེ་གཟུགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྗེ་འཛིགས་
 ལྷག་རབ་རྒྱུ་ཏེ་ཉེན་མཆན་བཞུད་མར་འཆར་ལྷལ་རུ་སྤྱོད་ལྷལ་བྱིན།
 རུས་དེར་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་རག་དབང་རྒྱ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལུ་ཁྱི་བཞུན་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་རོས་འཛིན་གསལ་པོར་བྱུང་དོན། བ་མ་གྱི་
 རྒྱུར་པའི་རྒྱན་མི་ཆད་ཅེས་པའི་དཔེ་རྒྱུར། གཟུགས་བཞུན་རྒྱུར་དབང་པོའི་
 རྗེས་འབྱེད་པ་གཙོ་བོ་ན་མས་རྩ་མེད་མ་བཏང་ན་ད་རུང་གཅིག་མཐུག་.....
 གཞིས་མཐུད་གྱིས་ཟིང་ཆ་ལངས་ནས་ཁོ་པ་ཆོའི་ལག་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིད་དབང་
 དེའང་ཤོར་ཉེན་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལའང་ཉེན་ཁ་གནས་ཡོད་པ་
 དེ་གསལ་པོར་རྟོགས། སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་ལེན་ལྱེད་པ་ནི་ཁྱོད་གྱི་ར་གསོན་
 ལྱི་འབབ་ཆོད་ཡིན་པས་ཁོ་པ་ན་མས་ཀྱིས་གཟུགས་བཞུན་རྒྱུར་དབང་པོའི་རྗེས་...
 འབྱེད་པ་དཔོན་རིགས་མེར་སྐྱེ་ཆེ་བྱས་ཁག་སྤྱོད་བཟུམ། བ་གཞིས་ཡོངས་

ཆོས་ལ་གཞུང་བཞེས་བཅུང་། ཀམ་པཀལ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔོན་པ་མང་ཆེ་བ་
གཏོང་།

ཆོས་ཀྱི་དཔུང་ལྷན་ལ་ལག་ཁེལ་བརྒྱབ་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་དཔོན་
པ་ཁག་ལ་ཆོས་རྒྱུད་དེ་བཅན་གྱི་དཔུང་ལྷན་ལ་པའི་ཆོས་ལྷན་བཅུག། ཏུས་
དེར་དབང་བརྒྱུད་ལམ་རིམ་ནང་ཁྲལ་ཤིན་དབང་འཕྲོག་ལེན་ཀྱི་དཔའི་འཐབ་
ཚད་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས་མཛད་ནས་ལ་དོད་པོ་ཞིག་གི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁེ་མག་ཁ་ལ་.....
ཁྱིམ་ཉེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤིན་དབང་སྤྱ་བརྒྱན་གཏོང་བ་བས་ཀྱི་དཔ་དེ་རེད། ཁོ་
པ་ཆོས་ཆབ་ཤིན་ཀྱི་འཐབ་ཚད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་ལྷན་ཉེ་རང་ཉིད་
ཀྱི་དབང་བརྒྱུད་ལ་དོ་སྐོལ་ཀྱི་དཔལ་ན་ཉི་མེ་མེ་ལྷ་ལྷན་ཏུར་དེར་བྱས་.....
གཏོན་ལུས། རང་ཉིད་ལ་རྒྱུལ་རྒྱུར་ཀྱི་དཔལ་ན་ལ་ཆོས་གཞིས་

དང་། གཞིས་ཀ་མང་པོ་ལེགས་ལྷེས་ལྷན་དེ་ཤིན་དབང་སྤྱ་བརྒྱན་མོང་
ཐབས་ལུས། ཏུས་དེར་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་ཏུར་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་

གཅིག་མཆུག་གཉིས་འཁྱུར་ལངས་ཉེ་མོང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤིན་དབང་མཛོ་.....
ཉིང་བསྐྱོགས་ནས་རབ་ལྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་གིང་ལྷལ་(1644) མོར་.....
ཕན་ཆེན་རྒྱལ་རབས་བཅུགས། ཕན་ཆེན་རྒྱུ་བྱས་དཔོན་རིགས་ཏུར་གས་

དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ས་པདག་ལམ་རིམ་རྒྱན་མོང་མོག་ལྱུང་གི་མོང་སྤྱ་ལྷན་དབང་
བརྒྱུར། ཁོ་པ་ཆོས་ཤིན་དབང་བཟུང་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་དཔལ་སྤྱོད་ཀྱི་དོ་སྐོལ་
ལུས་མོང་སྤྱ་ནས་དཔལ་འཕྱོར་ཐད་བསྐྱ་གཞིག་དེ་ཅས་གཏོང་གི་རུས་པ་.....
མ་ཐད། མོན་ལྷེད་མོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ཀྱི་དཔལ་འགའ་ཞིག་ལག་

ལེན་བརྒྱུར་བར་བཞེན་ལྷི་ཆོགས་ཀྱི་མོན་ལྷེད་ཏུས་ལུགས་ལྷ་མཁུང་གི་དུ་.....
འཕེལ་བ་དང་། ས་ཞིང་རྒྱ་བསྐྱེད་འཕྲོ་བ། ཞིང་ཁྲལ་དཔལ་འཕྱོར་སྤྱན་

ལུམ་ཚོགས་པ་བཅས་ལྟར་བ་རེད། གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དེ་དག་ལ་
གཞིགས་ཏེ་མི་འཁོར་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཅམ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞི་ཅམ་བར་.....
འཕར། དེ་བཞིན་མེས་ཀྱིས་ནང་ཁྱལ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་མཐོང་མཚམས་
ས་ཁྱལ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྤྱི་བརྟན་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་ལང་པ་ལག་ལེན་.....
བསྟར་བ་དེས་མེས་ཀྱིས་གཅིག་ལྟར་དང་མཐོང་མཚམས་སྤྱི་བརྟན་གཏོང་.....
བར་ཕན་ལུས་ཆེན་པོ་ལྟར་བ་རེད།

རྒྱལ་དེར་ཕན་ཆེན་ཀྱིས་རབས་ནི་སྟོབས་འཕྱོར་མངའ་མང་ལུག་པ་.....
དང་། དྲག་ལྷགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོགས་བཞི་ལྟན་ཏུ་ལྷགས་ཆེ་བས།
མི་ཆེན་ཚོས་རྗེས་སྐྱོད་འགོ་བརྟོན་པ་ལྟར། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཚོ་མེད་ཁྲ་པ་
དང་། པཎ་ཆེན་སྐྱེ་མེད་བཞི་པ་སྟོབས་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ནམ་གཤིས་.....
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ལ་བཀའ་སྟོན་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མི་ཆེན་.....
ཚོས་རྗེ་བརྒྱུད་སྤྱར་སྟོན་ལྟར། འཚམས་འབྲེའི་ཡི་གེ་དང་། ཏེན་ཆས་ལྷུ་ལ་
ཏེ་ཕན་ཆེན་ལྟར་དཔྱད་སྤྱི་གཞུང་དངོས་སྤྱི་བཅུ་གས་པར་ཏེན་འབྲེལ་.....
མཛད་པ་ལ་མ་ཐད། གསལ་རྒྱ་བཅུ་གས་པའི་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་ལ་གང་ཅིའི་
རྒྱལ་སྟོར་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་དེ་བ་བྱས་པ་དེ་དག་སྐབས་དེར་ཕན་ཆེན་སྤྱི་
གཞུང་གི་པོད་ལ་འཛིན་པའི་ཆ་བའི་སྤྱི་རྒྱལ་དང་ཡོངས་སྤྱི་ཕུགས་ལྷག་པར་.....
གོང་མ་ལྷན་ཅི་ལྷགས་ཡིན་ཏུ་ཕན་ལ། མི་ཆེན་ཚོས་རྗེ་སྐྱོད་པར་སྤྱི་ལེ་བས་
སྐབས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཚོ་ག་དང་། པཎ་ཆེན་ས་སྐྱེ་ཚོས་རྒྱལ་ལྷག་ལྟར་
ཚོས་རྒྱལ། ཀལ་པ་སྟོགས་ལ་འཚམས་འབྲེའི་ཡི་གེ་དང་། གནང་བྱིན་
རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཚོགས་དང་། དར་གོས་ཆེན་སྟོགས་རི་ཞིང་གནང་། གོང་
མ་ཆེན་པོས་པོད་ཀྱི་སྤྱི་འགོ་ཐམས་ཅད་པའི་ཞིང་སྤྱི་དབང་དང་། ཚོས་དང་

ཡིན་ཀྱི་འཕྱོར་པ་ལུན་ལྷན་ཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ཞིན་ཀྱང་པ་
སྤྲོད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ལྷན་པའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་མང་དུ།

རྒྱ་སྤྲོད་པ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྷན། ས་གནས་ཁག་རྒྱ་སྤྲོད་ཞིབ་རྒྱ་སྤྲོད་ནས་ཁག་
རིགས་ཞིབ་གཞུང་གསར་རྒྱ་སྤྲོད། རབ་ལྷན་བཅུ་གཅིག་པའི་ཁྱིམ་
(1645) ཡོད་ཆེན་པོ་ལ་དམར་པོ་རིམ་ཆེན་པོ་ཡང་དཀར་པོའི་ཆར་
གཞི་བཅིང་ནས་སྤྱི་(1648) ཡོད་ཆེན་པོའི་གསར་ལྷན་རྒྱ་སྤྲོད་ལས་
འགན་ཆ་པའི་ཆ་ནས་ལེགས་པ་སྤྲོད་པ་ཞིན།

གཉིས་པ། བཀ་ཆེན་ལྷན་དཔྱད་ཡིན་གཞུང་གི་བཀའ་ལྷན།
རྒྱ་སྤྲོད་པ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
སྤྲོད།

དེ་ནས་ལྷན་ཆེན་ཡིན་གཞུང་གིས་སྤྲོད་པ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
ཆེན་པོ་དང་པོ་ཆེན་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
ཆེན་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
པས་ལེགས་པ་སྤྲོད། ཁོར་མ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་
ཆེན་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
འདི་དག་སངས་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
ན། དེ་ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
འདི་གལ་ཆེན་འཛིན་པ་དེར་ཆབ་ཡིན་ཀྱི་དཀྱིགས་ལུང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་སྤྲོད་
ཡོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་
དང་། ལྷན་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་སྤྲོད་པ་

པ་ཆེ་བས། དེ་ལོད་སྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིན་དཔང་སྒྲ་བརྟན་གཏོར་
 བའི་ཆེད་རྩ་ལེད། ཆན་ལུང་ཁོར་མས་བཅམས་པའི་«ཟླ་མའི་ནམ་བཤད»
 ཅེས་པའི་ནང་གསལ་པོར་བཀོད་དོན་“ཟླ་ནང་གི་དགེ་ལུགས་པ་གཙུག་པོ་ནི་
 མི་འདི་གཉིས་(རྒྱ་ལ་དང་པུ་ཆེན) ཡིན་གཤིས། མོར་གོ་ལ་ཕྱེ་ཁག་ནམས་
 དཔང་རྩ་འདྲ་དགོས་ན། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲིལ་ནས་དེ་དག་
 བདེ་གནས་ཡོང་བ་ཕྱིད་དགོས་པ་ནི་བྱ་བ་རྒྱུ་རྩ་ཞིག་མ་ཡིན། དེར་བརྟེན་
 དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྒྱུར་སྒྱུ་བ་མི་ཕྱིད་ཐལ་མེད་ཡིན་”ཟེར།

དེ་ནས་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་རག་དཔང་སྒོ་བཟར་རྒྱལ་མཚོ་རབ་ལྷུང་བརྩ་
 གཅིག་པའི་རྩ་འབྲུག་(1652) ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཙུག་ལྷ་(རྒྱ་.....
 བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་འགའ་ཞིག་རྩ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྟན་དང་། ཟླ་བ་
 གསུམ་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྟན་ཉིན་ཟེར་འཁོད་) ཉིན། ཆིབས་ཞབས་སྒྲ་
 གསོལ་གཟིམ་ཞབས་འཁྲིད། བོད་ཡོག་གི་དཔོན་རིགས་བཅས་དཔལ་
 ལྷན་འབས་སྒྱུར་ནས་ཆིབས་ཞབས་ལ་བརྩུར་ཉེ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་རྩ་མེམས།
 ལྷ་ཁྱི་བརྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། རྟེ་མིན་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་
 སྐྱེལ་པོད་སྐྱེལ་གི་དཔོན་རིགས་མེར་སྒྲ་ཡོངས། མངའ་འབངས་མི་མེར་
 བཅས་ཀྱིས་མེམས་སྒྲིལ་ཁུལ། པུ་ཆེན་སྒོ་བཟར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
 གཞིས་ཆེ་ནས་ཆེད་མངགས་མེམས་སྒྲིལ་ཁུ་བར་འདམ་གཞུང་རྩ་མེམས། དེར་
 ཉིན་རྒྱ་གཙུག་པོ་བཞུགས་ནས་མན་རྩལ་བཀའ་གྲོས་ལེགས་པར་མཛད། དེ་
 ནས་རྒྱལ་དཔང་ལྷ་པ་དང་། ཆིབས་ཞབས་གསོལ་གཟིམ་དཔོན་རིགས་
 དང་བཅས་མཚོ་རྩོད་ཀྱི་རྩལ་སྒྲ་མེམས། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྒྲ་འཁོར་ནམས་
 མཚོ་རྩོད་རྩ་མེམས་སྐབས་ཁོར་མ་ལྷན་ཅིས་ནང་ཁོན་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ར་ཁང་.....

མཁས་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མ་མངས་ཀྱི་མེ་མཁ་བསྟུངས། བསྟུང་ཞི་གཟུང་
 རྒྱལ་ཁྲུམ། བཅོམ་ཆུང་འཛིན་རིགས་ན་མས་ཀྱིས་ལམ་ཞུ་བྱངས་ཀྱི་མེ་མཁ་
 ལས་ནིར་བྱ་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་འབྱོར། དེ་ནས་ཤོར་མ་ལྷན་ཅིས་
 གནང་པའི་མེ་མཁ་བྱམ་མེར་པ་གསེར་རྟོག་ཅན་ལ་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལེ་ཅིར་
 རྒྱགས་ཀྱི་མེ་མཁ། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལེ་ཅིར་བྱ་མེ་མཁ་སྐམས་མེ་མཁ་
 བསྟུང་ཞི་གཟུང་སྟོར། འཆམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོས་ལག་ལ་ལྷོན་པོ་
 ཆེར་ལྷོས་མཛད་པས། བཅོམ་ཆུང་འཛིན་པོ་ན་མས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་མཁས་དཔོན་
 ཀྱི་བསྟུང་མེར་མཁ་ཤོར་མ་ལེ་ཅིར་ལྷོར་གྱི་མྱོར་བསྟུང་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་.....
 མེ་མཁ་བསྟུང་ཞི་གཟུང་ལྷོན་པོ་ལྷན་ཅིས་མེ་མཁ་བྱིད་པར་བཅོམ་ཆེན་ལྷན་ཅིས་མཁ་པར་ཆེ་
 མེར། ཡང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལྷོན་པོ་ན་མས་ནས་ཤོར་མ་ལྷན་ཅི་གི་གནས་ལོག་
 རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་བདག་པོ་ཡིན་པས། མེ་མཁ་བསྟུང་བསྟུང་ན་མེ་མཁས་
 མེར་ཆེན་ལྷོར་མཛད་ཅན་ལྱུང་སྟུང་། དེར་བཞེན་ཤོར་མ་ལྷན་ཅིས་རི་རྒྱལ་
 བཆོན་པར་འཕྱོ་པའི་རྒྱལ་མཛད་དེ་ལམ་པར་རྒྱལ་དཔར་ལྷ་པ་དཔར་མཛལ་.....
 མེར་རྒྱ་ཡིག་གི་དེ་པ་མེར་ཁག་ལ་འབྱོར། འོན་ཀྱང་མོད་ཀྱི་དེ་པ་མེར་གཅི་
 པོ་ཁག་གི་ནང་རྒྱུ། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་ལེ་ཅིར་བྱ་མེ་མཁ་པའི་སྐམས་ཀྱི།
 ཤོར་མ་ཆེན་པོའི་ལག་ལ་རྟོར་ཀྱི་མེར་ཆེན་ལའ་ན་པ་རྟོར་མཁ་གསུམ་ཅན་.....
 མེ་མཁ་བསྟུང་མོད་པ་དང་། མཛད་གིས་རིན་པོ་ཆེ་མ་གཤི་མེར་བ། གསེར་
 མཛད་ལྷ་བཅུ་ལས་ལྷ་པ་པའི་མཛད་ལ། གསེར་སྐུ་རིན་པོ་ཆེའི་མས་བཞུན་
 པ། ཁ་བཅས་ཀྱི་ནང་པའི་མ་ན་མས་ལྷན་ཀྱི་ནང་རྒྱལ། ལྷན་པའི་ནང་
 རྒྱུ་ཆེན་ནས་རིམ་བཞིན་མེ་མཁ་སྐམས་རྒྱལ་མྱོད་ན་བཅུན་ཀྱི་མཛུན་བཅུན་.....
 དང་པཅས་མེར་མྱོར་བཞུགས། འཆམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་ལྷོ་ལས་

བཅས་ཏེ་གཞུང་འདྲིམ་བཅུའི་སངས་ཐེགས་ནས་བསྐྱེད་པ་མཛད། ལྷག་འཇུག་ཏེ་
མ་ལུ་བ་བརྒྱད་པ་ལྷན་འཇུག་འདྲི་གནང་། དེ་ནས་མོ་གྲང་གི་དབུས་སྐྱེ་
ལྷན་ཏེ་འཇུག་དབུངས་ཤོང་མ་ཁྱི་མོག་ཏུ་བཞུགས། དེའི་གཡས་སྐྱེ་གས་ཀྱི་
ཁྱི་ལྷན་དཔལ་བ་ཞིག་གི་མོག་ཏུ་ལྷན་མཆོག་ལྷ་པ་བཞུགས། ཟང་ཟིང་མཆོད་
པ་ལྷ་ཆེར་ལུ། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ན་མས་ནས་རིན་ཆེན་ལྷ་ཆོགས་
དང་། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུ་མོག་རི་ལྷོད་པ་འཁུལ་པར་ལུ། ལྷན་ལྷན་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱ་བའི་སྒྲོང་ལྷོང་མོལ་ལྷན་རིང་གནང་།

དེ་ནས་ལྷན་དཔལ་ལྷ་པ་མཆོག་ཉླང་ལེ་ལྷོད་ཤོན་ལེར་ཞེས་པའི་བཞུག་
ཁང་ཏུ་གདན་ཁྲངས། གསོལ་བ་ཞབས་ཏོག་གང་ཞེགས་མཛད། འཇུག་
དབུངས་ཤོང་མ་ཆེན་པོས་གསོལ་ཏེ་ལྷན་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་ཤོག་ཏུ་མཐུག་.....
མོས་དང་མཉམ་པ་བཅོ་ལྷ་འཁུལ་མིག་ཏུ་ལྷོད་ཏེ་ལྷ་ཆོག་པ་ཞིག་མོག་.....
“ལུ་ལྷ་ལྷ་གནས་ཆེས་དགེ་པར་བདེ་པར་གནས་པའི་སངས་ལྷན་ཀྱི་བཀའ་
ལྷང་། གནས་ལོག་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བཞུག་པ་གཅིག་ཏུ་ལྷན་པ།
འཁུལ་མེད་རྒྱུ་འཆར་ལྷ་མཆོད་ལྷ་མ” ཞེས་ལྷ་པོད་ཉླང་གསུམ་ཀྱི་ཡི་ཞེ་.....
གན་ལྷན་འཁོད་པའི་འཇུག་པ་གནང་། ལྷན་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས།
གནས་ཀྱི་ལྷ་འཇུག་དབུངས་ཤོང་མ་པད་ག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་འཁོད་པའི་.....
གསོལ་ཏེ་ལྷན་ལྷ་ཞིག་འཁུལ་པར་ལུ། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཆོག་ས་ལྷ་
འཁོད་མིན་ལ་བཞེན་པོད་ལ་ལྷན་ལོག་ཆོག་པའི་དཔོན་པོ་ལྷ་པོད་། རབ་
ལྷན་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆ་ལྷ་(1653) ལའི་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་བརྒྱན་
ཉིན་རྒྱ་མཚུངས་ཏེ་ཤོན་པར་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ཐེགས་སྐྱེ་ལྷ་པོད་གསོལ་ལྷན་ལྷ་ཆེ་.....
གསལ་ལྷན་པམས་ལ། འཇུག་དབུངས་ཤོང་མ་ལྷན་ཅིའང་གསོལ་ལྷན་ཏུ་

ཐེ་མཐུ་ཉེ་ལྷན་འཛིན་པ་མོག་གཞུང་མོལ་གནང་། མོ་འདི་ཉི་ཟླ་གསུམ་པའི་
 ཆེན་པུ་ཉིན། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་ཤེར་ཟླ་པ་མཚོག་པེ་ཅིང་ནས་ཆེ་མས་ཁ་
 བུར། ཞོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། ཉ་མོ་བྲན་ཆེ་ཆེན་མང་གིས་དཔག་
 རྩེ་བཟུང་ན་ཤིང་དེ་ཉི་ཁར་ཞེས་པའི་ས་གནས་བར་ཐེ་མཐུ་ལྟུག།
 ཟུལ་དྲ་བར་ཟླ་པ་མོག་ས་མོད་མོག་གི་དཔོན་རིགས་ན་ལས་ཉི་ཁར་འཁྱུར་.....
 རྩེ་ཞོང་མ་ཆེན་པོས་ཟླ་ར་ཡར་མོ་ཉ་གཉིས་མངགས་ཉེ་གཤེར་ཡིག་དང་།
 བམ་ག་ཁ་རིག་ཏུ་ཡིག་རིགས་བཞི་བཅུ་རྩུང་པའི་འབྲུ་དོན་ཏུ་“ཟུམ་ཚུགས་”
 རྩེ་ཟུམ་ཟུང་ཞི་བ་མངས་ཟུམ་ཟུ་ཆེན་ཚོན་ལ་མངས་ཟུས་བཟུན་པ་མངའ་.....
 བདག་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མའི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་.....
 གནང་(འཆས་དབྱངས་ཞོང་མ་ཆེན་པོས་གཤེར་གྱི་འཆང་ས་དང་། བམ་
 ག་གནང་ལུལ་དང་ཏུས་ཚོད་ཀྱི་ཚོར། ཟུ་མོད་ཡིག་ཆར་ཁག་དྲ་བར་མི་
 བུན་པ་ཆེས་མང་པས་ཞིབ་པར་བརྟག་དཔྱད།) ། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་
 ཟུ་འཁོར་ན་ལས་མཚོ་ཆོན་གྱི་ཚུགས་ཟུ་ཐེ་བས་པས། ལམ་འཁོལ་ས་གནས་
 གྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་ཀྱིས་བཟུང་བཞི་ཞབས་ཉོག་གང་ལེགས་ལྟས།
 དེ་མ་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་ཤེར་གསུམ་པ་བསོད་ན་ལས་ཟུ་མཚོས་ཟུག་བཏབ། རྩེ་
 ཟུ་མོག་པོ་ཆ་ཉར་ཟུལ་པོས་གཉོར་ཉེ་ད་ལྷ་ཉམས་གསོ་ལུས་པའི་དཔོན་མེ་.....
 དང་། གསར་ཏུ་བཏབ་པའི་དཔོན་པ་ལ་རབ་གནས་གནང་། རབ་ལྷུང་
 བཏུ་གཅིག་པའི་ཚུ་ཟུལ་(1653) ལའི་ཟླ་མཚོད་ཤ་བས་ལྷ་སར་འཁྱུར།
 རྩེ་ཤིང་བསོད་ན་ལས་ཚོས་འཕེལ་དང་། ཟུ་ཤི་བཟུན་འཛིན་ཚོས་ཟུལ།
 བཟ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཟུ་ཆབ། དེ་བཞིན་དཔོན་རིགས་ཤེར་ཟུ་ཤོངས་ནས་
 ཐེ་མཐུ་བཟུ་གཟུམ་ཟུས་ལྟས།

རྒྱལ་མཆོག་ལུ་པ་ཆེན་པོ་མེས་རྒྱལ་ནང་བྱམ་ནས་ཡར་མེ་བས་རྟེས་.....
 འཇམ་དབྱངས་མོང་མ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་འཇམ་ས་དང་། བམ་ག་སོགས་
 གནང་བ་མ་ཟད། ཆཔ་མིན་སོག་རྒྱལ་རྒྱུར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནང་བར་བརྟེན་
 ཁྲིའི་གི་མཆོན་རྟེན་རྩུགས་པའི་ཀླན་ཏུ་གྲགས། དགའ་ལྷན་སོ་བར་གི་མིན་
 དཔར་སྤྱ་བརྟན་གཏོར་པའི་ཆེད་ཏུ་ཀླུ་བཙུན་རྒྱུར་དཔར་པའི་རྟེས་འབྲངས་
 པ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལྟས་པ་ཆ་མེད་བཏང་། ཁྲི་མས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་གསུམ་
 གཏན་ལ་པལ། མིན་འཛིན་ལས་བྱངས་འགའ་ཞིག་གསར་ཏུ་བཅུགས།
 རྒྱུར་རྒྱལ་རྒྱུར་ལས་ཆོན་བཅུ་གསུམ་རྒྱུན་འཛིན་སོག་གསར་ཏུ་ལས་ཆོན་.....
 འགའ་ཞིག་བསྐོ་གཞག་སྟུང་། དེ་དག་གི་སོ་གནས་ལ་གཞིགས་ནས་ཆ་
 ལྷགས་དང་། སོ་བར་ལས་འགན་སྐོར་གཏན་འཁེབས་གསལ་པོར་གནང་།
 དགེ་ལྷགས་པའི་དཔོན་ལྷེ་ཁག་ལ་ཆོས་གཞིས་དང་མི་ཁེར་འཁོར་ཆེན་གནང་
 བ་མ་ཟད། དཔོན་ལྷེ་མང་པོར་ཁྲི་མས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དཔར་ཆ་གནང་
 བར་བརྟེན་གཞུང་སྤེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ལྷེ་བཟ་ཏུ་རྒྱུར་པ་དཔོན་ལྷེ་ཁག་གི་.....
 དཔར་ལྷགས་ཆེས་ཆེར་ལྷོན། ལྷག་པར་ཏུ་དགེ་ལྷགས་པའི་དཔོན་ལྷེ་ཁག་
 གིས་ཆཔ་མིན་དང་། དཔལ་འབྱོར་གར་ཅིའི་མད་དཔར་བརྒྱུར་གྱི་སོ་
 གནས་བཟང་། ལྷ་ལྷན་སྐྱོན་ལས་དང་ཆོགས་མཆོད་སྐལ་ལྷུང་འབྲས་
 ལྷུངས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོས་སྤར་ཆེ་བཤག་གི་དཔར་ཆ་ཕོངས་རྩྭ་གས་འཛིན་.....
 ཆོག་པའི་དཔེ་གསལ་བསལ་གྱི་དཔར་ཆ་སྤྲད། བཞོར་ན་དཔོན་ལྷེ་ཁག་གིས་
 དཔེ་གསལ་བསལ་གྱི་དཔར་ཆ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཁེར་ལ་གཏུབ་གནོད་.....
 བཟུ་གཞོག་ཆད་མེད་བཏང་། དཔོན་ལྷེ་ཁག་གི་མཆོད་པེ་མི་མི་སྤྱོད་མས་ཀྱང་
 ཆོས་ལྷེད་སྤྱིས་ཀྱང་པའི་རྒྱུད་བཟང་ལས་བལ་ཏེ་སྤྱི་གྲུད་མ་རབས་གྱི་.....

ལས་ལ་རམ་རམ་བྱེད་མཁན་བསྟ་གཞིག་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་ན (1654) ལོའི་ལོ་རྒྱུད་རྒྱལ་མཆོག་...
ལྷ་པ་གཞིས་ཅིང་པ་ཆ་ཅེན་དང་ཞལ་འཛོམས་གནང་བར་ཐེབས། དེ་ནས་
ལྷ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་དང་ཉན་ཏུ་མིང་འབྲུག་ལངས་ལྷལ་གྱི་ཉེ་གནས་
དང་། གཙང་པ་ཕྱེ་ཡིན་དང་དམག་འབབ་བྱ་ལྷལ་གྱི་ས་ཆ། དམག་
འབབ་ཀྱི་འགག་ཚའི་ས་གནས་བཅས་ལ་བསྟོར་ཞིབ་གནང་བ་མ་ཟད། དག་ལ་
ལྷན་མོ་ཡང་གྱི་ཡིན་དཔར་སྤ་བརྟན་ཡོང་བའི་ཅེད་ཏུ་བྱིས་བསྐྱུགས་རྒྱ་ཆེ་.....
མཛད། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ལ་སྟོ་བྱུར་ཏུ་ནད་གཞི་
མོག་ལྷ་མས་ཉེ་སར་ཕྱིར་ལོག། ལོ་འདིའི་རྒྱ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན། ལྷ་ཤི་བརྟན་
འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་བཟང་བྱ་ ༥༡ ལོ་ན་ཉེ་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྒྱུགས། དེའི་ལྷ་བརྟན་
འཛིན་རྟོ་རྟེན་གྱི་ལོ་ལ་ལྷན་ཅི་མཆོག་གིས་བརྟན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པོའི་...
ཆོ་མོ་གནང་། ལྷ་མག་པ་བཟང་གིས་སྤར་བྱིས་མཆོ་རྒྱལ་ལྷ་ཏུ་དཔར་
བརྒྱུར། ཏུས་དེར་ལྷ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་སྤུ་གཤེགས་པ་དང་། ཕྱེ་
ཡིན་པས་ད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱས་པ་དམག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་
སྤར་དཔར་ཉུག་པར་ཆེ་བས། མོག་པོས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་བསལ་
དཔར་ཆར་གཡོ་འབྲལ་ཐེབས། བརྟན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པོ་ཡིད་མི་རངས་
པར་གྱུར། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་དཔར་ལྷ་པ་མཁུན་རྒྱ་ཆེ་ལ། ཆབ་ཡིད་ཀྱི་རྩྱུར་བྱ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མཆོན་ལྷན་སྤྱོད་པའི་ལྷན་ཏུ་བྲགས་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་
ཏུ་འཆམ་དབྱེད་སྤོང་མ་ཆེན་པོས་ཆབ་ཡིད་ཐད་རྒྱབ་རྩྱུར་དང་དད་ལུས་...
ཆོད་མེད་གནང་ལྷ་མས་བརྟན་འཛིན་དར་ཡན་རྒྱལ་པོ་ཡིད་ཐད་པས་དཔེན་.....
པའི་གནས་སྤྱུ་རྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་ལྷ་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་

བརྒྱད་དང་པོ་དེ་གི་དབང་བརྒྱུད་ལྷན་པུ་ལ་དཔལ་འགྲུ་ཡང་ལྷ་ཡང་སྤྲོད། མོག་
 རིག་ན་ལས་ཆབ་མིན་གྱི་ཐབས་བྱས་ལམས་པ་དང་། དཔག་ཅལ་ཆེ་བས་
 དཔག་དོན་གྱི་དབང་ཆ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བབྱང་། ལྷ་སའི་ཉེ་འགྲམ་འདམ་
 གཞུང་དང་། ལལ་ཁོ་སོགས་འགག་ཅའི་ས་གནས་ཁག་ལ་རྟ་དཔག་བཅའ་
 མོད་བྱས། སྤྲུལ་དེར་སོག་རིགས་ཀྱི་ཕྱེ་ཁག་ཅན་རྩལ་ལ་བ་ཆེ་བས་
 དཔག་འཐབ་ཡངས་པ་དང་། པོད་འབྲུག་དབང་ཡའང་སྤྲུལ་ཡང་གཞུལ་
 འབྱེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྤྱི་(1658) ལོའི་ཟླ་༡ ཆེས་༡ ཉིན།
 ཕྱེ་མིན་བསོད་ན་ལས་ཆོས་འཕེལ་ལྷ་ལྷན་ལྷ་བྱང་ཕྱེད་ཏུ་དཔོངས་པ་རྫོགས།
 ཏུས་དེར་པོད་གྱི་གནས་རྩལ་རྩ་ཅང་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བས་བྱལ་དབང་ལྷ་པ་རབ་
 ཉིན་གྱིས་ཆོས་མིན་གཉིས་ཀའི་འགན་འཁུར་བཞེས། རྒྱལ་དཔ་ལ་ཡར་
 བཅོལ་དང་ལྷག་ཆ་འདྲེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱེ་མིན་སྤྱི་ལོ་
 བར་བྱལ་དབང་ལྷ་པས་བྱགས་གཉིས་བྱགས་འཁུར་བརྒྱུད་པའི་རྩལ་མཆོན་
 ཆེད་ཕྱིན་ཟེར་སྤྲ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1660) ལོའི་ཟླ་༡ ཆེས་༡ ཉིན་
 ཡོང་སྤྲུལ་པ་འཕྱིན་ལས་བྱ་མཆོའམ། བཅོན་གཞན་གྱི་པར་ཕྱེ་པ་བྲིས་
 པ་རྫོགས། ལྷགས་སྤྲུལ་(1661) ལོར་གོར་པོད་ས་མཆོལས་བྱ་མིང་ཆ་མོག་
 བར་ཡངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷ་ལྷག་(1662) ལོར། གོར་མ་ལྷན་
 ཅི་བདེ་བར་གཤེགས། དེའི་ཏུ་ཁང་གི་འཛིགས་གསེར་གྱི་བྲིས་མཐའ་
 གསོལ། ཏུས་དེར་མཆོ་རྩལ་བྱིས་ཕྱེ་ལན་རྩལ་དབང་གི་མཐུན་པ་
 བ་ཟད། གོར་མར་རོ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་མིང་ཆ་ཡང་ཡང་ཡངས། བན་ཆིན་

འཐབ་ཅོད་ལངས་འགོ་ཚུགས།

ལྷ་པ་ཐམོ་ག་ཡིན་ལྷ་ར་པ་པོ་ག་ཅིག་ལྷ་ག་ཅི་ལ་ཡིན་མཁོ་ལྷ་ཡིན་གཞིན་གཤིན་.....

འཕེན་པ་རྫོགས། དེའི་གཙུང་པོ་དགོན་མཆོག་རྒྱ་ལའི་ཉན་ཁྱིར་བསྐྱོལ།

པས་དཔུང་འཇུག་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་སྟེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ།

ལྷོ་མཁའ་མི་ནས་ཕལ་ལྷོ་མོ་དང་ཀར་རྩ་འཛོལ་གནང་མཛད། མེ་འཁྲལ་ཁྱད་ལྷོ་

[illegible][illegible]

ॐ नमः शिवाय

པའི་ཐོག་ནས་ཕྱི་ཁྱིའི་ཐོག་ནས་གནང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མ་ཁྲུག་(1679)ལོའི་ཟླ་ལྔ་པར། རྟེན་སྲིད་

སྒོ་བཟང་ཕྱིན་པ་དགོངས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་གྲུ་ལ་རུ་མེ་གདོང་ཕྱེད། རྩེ་མིན་ལྷན་
 བའི་གོ་གནས་གནང་ཉི་ལྷ་ལྷན་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་རུ་བཞུགས། འདི་
 མའི་རྒྱ་ཅ་ཆེས་ཅ་ཉིན་མོར་མྱུང་བ་སངས་རྒྱལ་སྒྲུ་མཆོ་མེ་མིན་གྱི་ཁྱིའ་མངའ་
 གཞིལ། དེ་ནས་ལྷ་མི་བཟུང་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་བཟུང་དང་། བོད་
 གྱི་དབང་འཛིན་པ་དབང་གྱི་འགལ་བ་དེ་སྤར་ལས་ཚོར་དང་དང་། རོ་བུ་ག་
 ཆེ་བ། བཏོན་གསལ་དོད་པོར་ལྷར་དོ།

གཏུག་པ། རྩེ་མིན་སངས་རྒྱལ་སྒྲུ་མཆོ་དང་ལྷ་མི་བཟུང་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུར་བཟུང་དབང་མིན་དབང་འཛོམ་མེན་.....
 རྒྱུད་པའི་འབབ་ཆོད་སྤྱོད།

སངས་རྒྱལ་སྒྲུ་མཆོ་དགུར་མོ་ཉེར་རུག་ལ་མེ་མིན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས།
 ཆབ་མིན་མོ་ཉེར་བཏུན་ཅམ་བཟུངས། ཁོར་ནི་སྤྱེད་ཉོམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 དང་ལྷན་པ། ཆབ་མིན་གྱི་ཕ་བར་བྱང་རྒྱལ་པ། མོ་རྒྱལ་དང་། ལྷན་
 རག་ལྷན་ཅིས། སམ་ནི་ཉེར་སྤྱད་ཡིག་ཐོགས་ལ་མཆོག་རུ་མངའ་བ་ཞིག་
 ཡོད་པས། དགུར་མོ་ཉེར་གཉིས་ལ་མོན་སྐབས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་
 རྩེ་མིན་བསྐོ་གཞག་མཛད་ལྟར། སྒྲུ་ན་རྒྱུར་བར་ཞལ་གཤར་ནས་དགོངས་
 ལྷ་བཏང་། དོན་རུ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སྐོ་ནས་དེ་ག་གནས་ཀྱི་དང་། ལྷན་
 པར་རུ་མིན་འཛིན་གྱི་ལས་ཀ་དང་། མོ་རྒྱལ། ལྷན་ཅིས་ཐོགས་ལ་སྤྱར་
 པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ཆེས་སྤར་ཡང་མེ་མིན་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་
 མ་ཟད། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཕ་བའི་ལས་འགན་གཙོ་པོ་མེ་མིན་རང་ལ་གནང་
 བས། ལ་ལ་སྤག་དོག་དང་ཞེ་སྤར་རབ་རུ་སྤྱེད་ནས་སངས་རྒྱལ་སྒྲུ་མཆོ་ནི་
 རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་སྤྱལ་ཡིན་ཚུལ་ཐོགས་གཏམ་འཆལ་མང་རུ་བཟུམ། དཀོག་

གཏམ་ནི་ཐུབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་གཅིག་བྱས་ན་དོན་ངོ་མར་འཕྱར་པར་བརྒྱན་.....
 ད་ལྟར་མོ་དོ་གཏམ་བཟུང་ཐོབ་ཀྱི་དཀྱིག་གཏམ་དེ་ད་ལྟ་ལ་ལས་དོན་དངོས་...
 བྱེད་ཀྱི། སངས་བྱུང་བྱ་མཆོད་ཀྱི་ལྷ་དབང་ལྷ་པོའི་སྐུ་ལོན་ཆུ་ལྷ་སྒྲིབ་
 མང་ཅན་བརྒྱན། དོན་རྒྱུ་དང་ཆོས་མ་གསང་བྱང་པོའི་གཏམ་ཞིག་སྒྲས་ན།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་སྟུག། སང་ལགས་ཤེ་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པོ་ཆེན་པོ་རབ་
 རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་པོའི་ཆུ་འབྱུག་(1652)མོའི་ཟླ་༡ཆེས་༡༥ཉིན། ཐེས་རྒྱལ་
 བྱང་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་ལ། ལ་ལས་ཟླ་༡ཆེས་༢༡ ཡང་ན་ཆེས་༢༢ཡིན་ཟེར། དོན་རྒྱུ་
 རྒྱ་པོ་དུ་ཡིག་ཆ་དང་ཆ་དུ་ལྷན་ལ་གཞིགས་ན། ཟླ་༡པར་སྟེ་ས་ནས་ཆིབས་ཁ་
 བཟུར་ཏེ་ཐེས་རྒྱལ་བྱང་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་པ་ནི་གཅིག་མཐུན་ཡིན། མོ་འདྲིའི་
 ཟླ་༡ཆེས་༡༢ཉིན་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་རྒྱ་འབྱུག་། ཆུ་ལྷ་(1653)མོའི་ཟླ་༡
 ཆེས་༡༠ཉིན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པོ་པེ་ཅིང་ནས་པོ་དུ་ཆིབས་ཁ་བཟུར་(ཡང་ལ་
 ལས་ཟླ་༡ཆེས་༡༢ཉིན་པེ་ཅིང་ནས་པོ་དུ་ཆིབས་ཁ་བཟུར་ཟེར) མོ་འདྲིའི་...
 དགའ་ལྷན་ལྷ་མཆོད་སྐུ་ལས་སྟེ་ས་ཆིབས་ཐེས་ཤིག་

ཞེ་ཁྱིད་སངས་བྱུང་བྱ་མཆོད་ནི། རབ་ལྷུང་བཅུ་གཅིག་པོའི་ཆུ་ལྷ་
 (1653)མོར་སྟེ་བཅུ་མས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་པོ་དུ་ཡིག་ཆ་དང་ཁ་གསལ་གནང་གཅིག་.....
 མཐུན་ཡིན། སྐུ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ཐེས་རྒྱལ་བྱང་ཁྲལ་རྒྱ་མེད་ལོ་སེ་
 འབས་ཁྲལ་ཆིབས་བཟུར་སྐུ་ལས་ལས་བར་ཤོང་ལྷན་པོའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་བཅུ་གས་ནས་...
 གནས་ཆུ་ལྷ་དེ་རིགས་ལྷུང་པོའི་དབང་རྒྱུ་བཅུ་གས་སངས་བྱུང་བྱ་མཆོད་ནི་
 ཆུ་ལྷ་(1653)མོར་འབྱུངས་སྐུ་ལས་ཁྲུང་ཤོས་ལའང་མ་ཡི་མང་ལ་རྒྱ་ཟླ་...
 རོ་བཅུ་གཉིས་ཅན་བཅུ་གས་པ་ནི་ཡ་མཆོན་ཞིག་མ་དེད་དལ། ཡང་ལ་
 ལས་ཤོང་རྒྱུ་ལོའི་གཏམ་འཆལ་དེ་རིགས་བདེན་པར་འཕྱར་པོའི་ཆེད་རྒྱ།

ཆུ་འབྲུག་(1152)ལོར། ཆུ་ལ་དབང་ལྡན་པ་མྱོང་སྒྲན་པའི་ཁྱིམ་རུ་
 བཞུགས། ཆུ་རླུལ་(1653)ལོར། སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ཉག་ཉག་འབྲུངས་
 ཟེར་ཕོ་ཁམས་བཀོད་པ་ལས་རྒྱ་ཚོས་གཤམ་ཏེ་མ་བརྒྱད་པ་དེ་རིགས་ནི་བཞད་
 གད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་ཅི་མ་རུང་སྟེ།

རུས་དེར་ཆུ་ལ་དབང་ལྡན་པ་མཚོག་ནང་རིག་པའི་ཉམས་ལེན་དང་།
 རི་རྒྱལ། ཉུན་ཚིག། རྣམ་ཐར་མཁས་བཀའ་ཚལ་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་
 ལས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་སྟེ་མིན་ལ་གནང་། སངས་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཆབ་མིན་ཀྱི་ལས་ལ་བྱང་རྒྱུ་པ་ལས་ཆུ་ལ་མཚོག་ལྟ་
 པའི་མཚན་ཐོག་ནས་སྤྱི་ནང་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་བཀོད་འདོམས་ལེགས་.....
 པར་མཛད། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་རྩ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱི་
 རོར་བཀུར། ཆུ་ལ་དབང་ལྡན་པའི་བཀའ་བཞེན་ཅེ་སོ་ཐར་གི་འཁྲུགས་སྤྱན་
 རྒྱ་སྤྱིད་བཏང་། ཁྱིམ་མིག་ཞལ་ཅེ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་བརྩོ་
 བཅོས་དང་འབྲེལ་འབྲེལ་པ་གསར་རུ་བཅམས། སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་
 རྣམས་ཀྱི་ཅ་འཛིན་གཏན་འཁེབས་མཛད། ཉག་རུ་གནས་བསྐྱར་པའི་ཆས་
 རྒྱ་བཞུགས་ནས་གང་སར་ཐེབས་ཏེ་གནས་རྒྱལ་བརྟག་ཞིབ་གནང་པའི་སྐྱར་...
 གཏམ་རྒྱུད་ཆེས་མང་། གཞིས་ཅེ་ས་གནས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱིར་ཤན་ཁོངས་ཞིང་
 པ་རུད་ཚང་ཞིག་རུ་དམངས་གཙུག་པོས་བཅོས་བསྐྱར་ཀྱི་ཆེས་སྤྱུང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
 མཚོས་ཁྲལ་ཆག་གནང་པའི་བཀའ་གཏན་ཡིག་རིགས་ཞིག་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་
 དེས་སྤྱ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། ཞིང་པ་རུད་རྒྱུད་ཞིག་ལ་ཁྲལ་ཆག་གི་བཀའ་
 གཏན་ཡིག་རིགས་འདི་འདྲ་རི་ཉར་རྒྱུར་བ་དེད་དམ་ཞེས། བཤད་རྒྱུ་རུ་
 ཉིན་ཞིག་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་ཐོགས་ཞིག་གནས་བསྐྱར་པར་

[illegible]

བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པས། གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་པ་ལྷ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་
 པའི་གནས་ཆུང་དངོས་སྤྱུ་བྱུང་བ་ཤུགས་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དཔལ་དེ་
 དགོན་མཆོག་རྒྱ་ལན་ཉན་ཀྱི་ལག་རྒྱ་ཤོར་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྤྲོས་ཡལ་
 ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་རྟོགས། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་ཞལ་
 མཆེས་ལྷ་རྒྱལ་དགོས་པའི་དཔལ་གིས་གསར་བྱ་མཛད། རྒྱལ་བཞིན་མན་
 ཆེན་གོར་མ་ཆེན་མོར་བཙེ་བཀྱར་དང་། མཐའ་བཞིའི་མི་རིགས་གཞན་
 རྒྱ་མཐུན་ལས། བོད་ཀྱི་ལྷ་གསར་དུ་ཉིས་བྱ་བ་ཡིགས་པར་བརྒྱུད་སྤྱུ་
 གཏུར་འཛམ་སྤྱིར་བྱུན་གཅིག་བཞེད་སྤྱུ་ བཞེད་སྤྱུ་གསར་དང་། ཆོས་
 འབྱུང་། རྒྱལ་རབས། རྣམ་ཐར། རྒྱ། རྣམ་རྒྱ། རྣམ་ཆེས། རྣམ་སྤྱུ་
 རྣམ་སྤྱུ་སྤྱུ་ རྒྱ་གར་ཀྱི་ཆོ་སྤྲོས་མཆོག་གསར་ཆོས་པོ་ཏེ་བཅུ་ལྷག་ཅམ་
 བཀའ་ཆོས་མཛད། བ་རྒྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་ཀྱིས་
 པར་བྱུར། འཛམ་དབྱུངས་གོར་མ་ཁང་གི་ཆོས་ལ་རྒྱལ་པ་ལྷ་པའི་མཆོན་
 མོག་ནས་བྱུ་ཡིག་སྤྱུ་ གོར་མ་ཆེན་པོས་མེ་སྤྱིད་ལ་ཐར་ཞེས་པའི་རྒྱལ་
 པའི་ཆོ་སྤྱུ་དང་། དེ་རྒྱུ་འཛམ་པར་སྤྱུ་ལྷ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་
 ག་གནད། རྒྱལ་མཆོངས་གསར་པའི་སྤྱུ་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་ཡང་
 སྤྱིད་འཛོལ་པར་བཀྱར།

དེ་ནས་འཛམ་དབྱུངས་གོར་མ་ཁང་གི་ཆོས་ཀྱི་ནས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷ་པ་
 རྒྱ་གཤེགས་ཆེན་པ་མཆོན། བཀའ་ཡིག་བཀྱར་སྤྱུ་འཛོལ་ཆོད་ནན་ཉན་
 གནད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྤྱུ་(1682) རོར་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་
 པ་རྒྱ་གཤེགས་ཆུང་དང་། རྒྱ་སྤྱུ་(1683) རོར། དེའི་ཡང་སྤྱིད་ཆོངས་
 དབྱུངས་རྒྱ་མཆོ་འབྱུངས་པའི་སྤྱུ་ རྣམ་པར་རྒྱ་རྒྱ་ལའི་ཐ་མ་སྤྱུ་ཐོར་ལྷ་

[illegible][illegible]

རབ་ལྷན་པུ་གཉིས་པའི་མེ་ལྷན་(1697)པའི་ཟླ་༡༠མེས་༢༥ཉིན་
 མེ་ལྷན་དུ་བྱུང་ས་ཟུ་མཆོ་མོ་བྱང་ཆེན་པོ་པ་ཏུ་ལང་གདན་དྲངས་ཏེ་མི་འཇིགས་
 གནོད་ཆེའི་ཁྱིམ་མང་ལ་ཕོ་ལ། སྡེ་མྱོན་རང་ཉིད་ཁྱིམ་མང་ཆུགས་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེན་དང་། རྩལ་ལྷན། རྩལ་མིས་ཕོ་ལས་པ་གཤམ་ཁེམས་པར་མཛད།
 དེ་མཆུངས་ཆ་པ་མྱོན་ཁྱིམ་པ་པོ་པ་ཏུ་ལང་གདན་ཕོ་ལས་པ་པོ་པ་ཏུ་ལང་གདན་པ་མཛད།

སྐབས་འགར་འགྲིག་མིན་བྱུང་ཆེ་ཞིང་གྲིས་དབུ་མུག་བཟུང་པའི་གནས་ཀྱི་
ཚུལ་ཡོད། མདོར་ན། བོ་རྒྱལ་ར་བཟུགས་སྐབས་རིག་གནས་ཀྱི་དང་།
ཉམས་པར་རུ་སྟན་ཆོག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཐིན་མཛད།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་(1697)ཡོད། དགོན་
མཚོག་རྒྱལ་འདི་ཉན་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྫོགས། དེའི་རུ་ལྷ་བསངས་ཉན་ཁྲིར་
བསྐྱོས། དེ་ནི་ཁེངས་དྲེགས་ལྡན་པ་དང་། བརྟག་ཚུབ་ཆེ་བ། བརྟ་
ལམ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་རུ་ཁོ་པ་ཆོས་པོད་རུ་འཛིན་པའི་
དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆོས་གཏོར་འདོད་མེད་པ་ཅམ་མ་ཐད། ཟུལ་མཚོག་
ལྷ་པ་ཞིར་རུ་གཤེགས་ཐིན་པ་ཤེས་ཉམས་པོད་ཀྱི་མིན་དབང་ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་
པའི་རུས་ལ་བཀས་སོང་སྟམ་ཉེ་ལས་ཉམས་པའི་སྐོན་ནས་ཐིན་དང་གི་བྱ་བ་
མཐའ་དག་ལ་ཁེ་བྱས་བྱས། རྩེ་མིན་གྲིས་གོར་མར་བཞི་བཀྱར་མེད་ལུགས་
དང་། ཆངས་དབུངས་ཀྱི་མཚོས་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་བ་མར་པོ་མཛད་ལུགས་
སྐོར་དཔྱོག་གཏམ་དང་། དཔེན་སྦྱར་དཔྱུགས་ཤིང་རེ་མར་བྱས། རྩེ་མིན་
སངས་བྱས་ཀྱི་མཚོས་བྱུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མིན་དབང་དེ་དོན་མེད་རུ་ལྷ་བསངས་
ཉན་ལ་སྦྱོར་པར་ག་ལ་འདོད། དེར་བརྟེན་དབང་བཟུར་བྱལ་རིམ་ནང་
ཁལ་རུ་མིན་དབང་ཚོག་ལེན་ཁྱེད་པའི་ཁྱོད་གི་ར་གསལ་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་
ཡངས། ལྷ་བསངས་ཉན་གྲིས་དྲག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིན་དབང་འཕྲོག་
འདོད་ཀྱང་སངས་བྱས་ཀྱི་མཚོ་མཚན་སྟན་ཉམས་པར་ཆེ་པས་ཁྱེད་ཐམས་ཀྱི་
དཀའ་པར་བྱུང། སངས་བྱས་ཀྱི་མཚོས་ལྷ་བསངས་ཉན་དང་རྗེས་འབྲངས་
པ་བཅས་མཐར་སྦྱོད་བསམ་གྱུང་། རང་ཉིད་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་དམག་
དབུར་མེད་ལྷ་བསངས་དབང་ཅན་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལག་རྒྱལ་དང་མཚུངས་པར་

ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་ད་ཐེན་པའི་གནས་སྤྱི་རྒྱུད་ལ། ར་ཐར་ཤེ་ཤིན་པ་ལས་རྒྱལ་རྒྱ་ཐོམ་ས་
 རྟེན་པ་ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་པ་ཆེན་ནས་སོག་ཤེ་ད་པར་ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་པ་ཐེན་རྒྱུད་དེ།
 རྟེན་པའི་རྟེན་པས་ལྷགས་པ་པ་ཆེན་ནས་སོག་ཤེ་ཐ་ལ་ཐོན་པའི་ཐ་ལས་རྒྱུ་ལ་
 པུར་། ཐོན་སོག་ད་པར་པུར་པའི་ད་པར་ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་པ་དེ་ཉིན་པ་ཆེན་
 རྟེན་པར་དང་། རྟེན་ལྷགས་ལ། རྟེན་པའི་ཆེ་པར་ཡུར་། ར་ཐར་པ་ཡུར་
 པུར་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལྷག (1703) ཐོན་སོག་པ་ཐ་ཆེན་ཐོན་སྤྱོད་པས་སྤྱི་
 པས་ལས་ཉན་ཡེ་ཤ་པོ་ད་ཐར་གས་ལྷར་རྟེན་ལྷན་པ་པ་ལ་ལས་པས་རྒྱལ་རྒྱ་
 ཐོམ་པའི་ཐ་ལས་ལྷན་པའི་ལྷག་པུར་ཆེ་ད་ཐར་གས་པུར་། ཐ་ལས་
 རྒྱལ་རྒྱ་ཐོམ་པའི་ཐ་ལས་ཐེན་པར་པར་ཉིད་ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་ད་པར་པུར་པས་ཉེ་
 གཤམ་ལྷེད་པས་རྟེན་པས་ལས་ཉན་དར་དཔུང་ན་ཐས་ལ་ད་ཐ་གཞུང་པར་ཏུ་
 ཡེ་ཤ་པའི་ཐེན་། ལ་ད་ཐ་པུར་པོག་པུར་ཡེ་ཤ་ཐ་ལ་ད་པར་པུར་པས་ལྷགས་
 ཐོག་རྟེན་པར་རྒྱུ་པོ་ལྷེད་པོད་སོག་ད་པར་ད་ཐ་ལ་ལྷགས་ལྷགས་ཆེན་ལས་ལ།
 ཐེ་ལྷན་ད་ཐ་ལ་གསུམ་ཡེ་ཤ་ལྷགས་ཐེ་དང་། རྟེན་པས་ལས་ཉན་ཡེ་ཤ་པའི་རྒྱ་
 ཐ་ལས་ལྷན་དཔུངས་པའི་ད་པས་ལྷན་པས་ལྷན་དང་། ཐ་ལས་རྒྱལ་རྒྱ་ཐོམ་
 ཤེ་ཤིན་ཡེ་ཤི་ལས་པ་ལས་ཉེ་ཐོང་ད་ཐར་ཏུ་པུར་གས། དེའི་སྤྱོད་པས་ད་པར་
 ཉིན་ཆེན་(ཡིག་ཆར་ལྷག་པའི་ལྷག་ཏུ་ཆ་ཐོ་ཆེས་ལྷོད) ཤེ་ཤིན་པ་པུར་གཞག་
 རྒྱལ། ཆ་པའི་ལྷག་ད་པར་ཐ་ལས་རྒྱལ་རྒྱ་ཐོམ་པར་ནས་གནང་སྤྱད།
 གནས་སྤྱོད་པས་གཅིག་ཉིད་ཏུ་པའི་རྟེན་ལྷགས་ཡུར་ལང་། པུར་ཡུར་པུར་
 གཉིས་པའི་ཐོང་པུ (1705) ཐོང་། རྒྱུ་པ་ལང་ད་ཐ་ལ་ལྷགས་ལས་ལ་རྟེན་པས་
 རྒྱལ་ཐོམ་ལྷག་པ་ཆེ་ལས་དཔུངས་རྒྱ་ཐོམ་དང་། ལྷན་དཔུངས་པའི་ད་
 པ། ལ་ཐོམ་པའི་ཐེ། ཐེ་ལྷན་ད་ཐ་ལ་གསུམ་ཡེ་ཤ་ལྷགས་ཐེ་སོགས་ནས་

བར་འདུམ་མཛད། གསེར་གཏུར་འཛམ་གླིང་གྲུབ་གཅིག་གི་མཆོད་ཀྱི་
 མཁའ་བསྐྱལ་མོ་བཅུགས། རྩེ་མིན་གྱིས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་ལྷ་སར་
 བཞུགས་མི་ཚོག་པར་གོང་དཀར་ཏུ་གཞིས་ཚོག་ཏུ་མེད་པས་དཔོན་པོ་རྒྱ་དང་།
 ལྷ་བསངས་ཉན་བོད་ལ་བཞུད་ན་པན་པ་ཆེར་མེད་ལྷ་བས་རར་ཡུལ་ཏུ་ཕྱིར་
 སྐྱོད་ཀྱི་བཅས་གཏན་འཁེབས་མཛད། དེ་ནས་གཤོ་ཅན་ལྷ་བསངས་ཉན་
 གྱིས་རར་ཡུལ་ཏུ་ཕྱིར་སྐྱོད་ཀྱིས་ན་ག་རྒྱར་མེད་པས་ཆེས་སྐྱོད་པ་མཁའ་ན་མས་
 བཞུར་བཞུགས་ཚོག་འཕུལ་པོ་དང་། རྩོད་ཡུར་དཔག་ལམ་ཁག་གཞིས་
 ཉན་དཔག་བྱངས། བོད་དཔག་རྩོད་པས་བྱགས་ཞན་པས་འགོག་ཚོལ་རི་
 རྩར་བྱས་ཡུར་དཔག་པམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་འང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཏུ་
 ཟུར། མཁའ་རྩོད་ཡུར་རྩར་ཅེར་ལྷ་བཟང་གི་རྒྱལ་མོ་ཆེ་ལོར་བར་གྱིས་
 (འདི་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་རྩན་མ་ནས་འཁེབས་པ་ཡོད་སྟེད) ཡོད་པ་འདི་
 བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཁར་ངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་འབངས་ཀྱི་དོན་ཏུ་བྱ་བ་རི་རྩོད་པ་
 བཞུབས་པས་མོས་ང་མི་གསོད་ལ་འདི་བཞུད་ནས་ལྷ་བསངས་ཉན་ལ་སྟེད་ཆ་
 འདྲ་ཡང་བྱིད་རྒྱ་མི་ཡོང་ངམ་དཔོན་པོ་ཉོད་ཡུར་རྩར་ཅེར་མེད་པ། བསམ་
 ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་ལམ་མེད་བཞུགས་བཞིག་བྱས་ཏེ་བཀོད་པ་ཞིས་
 བཀའ་པམ། རྩེ་མིན་གྱིས་མཁའ་བཅད་བྱུངས་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་ངས་
 བཞུན་པ་དང་ཆབ་མིན་ལ་ཞུན་ཞིང་མཚོད་ཡོན་ལར་རྒྱ་མ་དོར་བར་བསམ་
 བཟང་ཁོན་ལས་བསམ་ངན་རིགས་ཅི་ནས་བྱས་མེད་གཞིས། ང་ཡི་སྒྲིང་མར་
 ཡོ་བཅད་ཡུར་ཁག་དཀར་པོ་ལས་དོན་རྒྱ་མེད་ཅེས་གསུངས། རབ་ཡུར་
 བཞུགས་པའི་ཡིད་བྱ (1705) ཡོད་ཆེས་ཡེ་ཅེས་འཁུལ་བཅད་དེ་
 དེ་ལྟར་ཉོད་ཡུར་གི་རྒྱ་ལ་བཞུར་པས་ཁྱི་ཟམ་འོག་ཉིན་འགའ་ཞིག་བྱས་སྟེད། རྩེ་

སྲིད་བཤོངས་ལུལ་དེར་མཚོན་ཉིན་དཀར་པོ་ཆུང་ཏུ་གཅིག་བཞེངས་པས་.....
 ཟུག་ཟུང་དངོས་ལྷ་མཆེལ་ཆུ་ཡོད། བོད་འབངས་ན་མས་ནས་ཕྱི་སྲིད་
 བཤོངས་པའི་གནས་ཆུལ་ཐོས་འཕལ་ལྷག་བཅལ་གྱིས་མཁར། ལྷ་བསངས་
 ཉན་གྱིས་ཐེ་སྲིད་པངས་ཆུས་ཆུ་མཚོའི་ལྷས་དག་དབང་རིན་ཆེན་བཤོངས་.....
 དཀོས་ལྷ་མ་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་མ་ཆེད། ཁོར་གི་ལྷ་ས་
 བས་འཇམ་དབངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོར་ཆུ་བ་སྲོལ་དབྱར་རོགས་ལྷ་བར་ཐེས་.....
 ཆུལ་ནང་ལྷལ་ཏུ་ཕྱོས་ཐེབས།

ཐེ་སྲིད་པངས་ཆུས་ཆུ་མཚོ་གི་རིག་པའི་གནས་ལྷར་བྱང་ཆུབ་པའི་མ་.....
 རྒྱ་པར་ཉ་དང་། ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ཆུ་ཆོ་ལྷལ་པོའི་རིང་
 འཇམ་དབངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་དང་། ཆུལ་མཚོག་ལྷ་བའི་བཀའ་བཀོད་
 ལྟར། བོད་མི་དམངས་ལ་མན་པའི་བྱ་བ་ཏུ་མ་མཛད། ལྷག་པར་ཏུ་བོད་
 གྱི་རིག་གནས་ཤོར་འཐེལ་གཏོར་པའི་སྲད་ཏུ་སྲུང་ལ་ཆད་ཐེད་བསྐྱོན། འདི་
 གི་བོད་འབངས་ན་མས་ལ་བཀའ་རྒྱ་ལྷག་པར་ཆེ་བས། ད་ལྟར་མཚན་ཐོས་
 པ་ཅེས་གྱིས་དད་ལྷས་དང་སྲོལ་ལྷ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཆར། འོན་ཀྱང་སངས་ཆུས་
 ཆུ་མཚོ་གི་སངས་ཆུས་དངོས་མིན་ཉལ་སྲོལ་ཆ་གི་ཡོར་སྲིད་རེས་རེད།
 ཆུལ་དབང་ལྷ་བ་དཀོངས་པ་རྣམས་ཆེས་སྐལ་འཕལ་ལྷན་སྲོན་ལྷ་མི་ཐུབ་.....
 པ་དང་། ཆུ་ཆོའི་སྲད་ཏུ་ཆེ་ཉ་མས་ཆེ་བ། བདག་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དབང་
 ཏུ་ཤོར་བ་མཁས་ཀྱི་སྲོན་ཆ་བྱང་།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི(1706)ལོའི་ལྷ་ཡལ་པ་

ཉིན། རྒྱ་པའི་ལྷ་མ་ཆངས་དབངས་ཆུ་མཚོ་པོ་རྒྱ་པའི་གསེར་གྱི་ལས་པལ་ཉེ་ལྷ་
 ཆུ་དགའ་ཆེལ་ཏུ་གདན་དྲངས། ལྷ་བསངས་ཉན་གྱིས་ཆངས་དབངས་ཆུ་མཚོ་

རྒྱལ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐོར་གྱི་ཁར་གྱི་འཆོག་ལ་དབྱེན་སྦྱར་མང་ཅམ་
 རྒྱལ་པལ། སྐོར་མས་སྦྱོར་ཆེ་བ་པར་སྦྱོར་ཆའི་མི་སྐོན་གས་གདན་འདྲེན་ཏུ་མངགས་
 པ་ལྟར་མེ་ཁྱི (1706) རའི་ཟླ་ཡུལ་ལ་༡༩ ཉིན་ལྷ་སྐྱ་དག་འཆོལ་ནས་གདན་
 གྲུང་། བོད་འབངས་སྦྱོར་པོ་མོ་མོ་གན་གཞོན་གྲངས་ལས་འདས་པས་དང་
 པའི་བྱུགས་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་མཆི་མས་གདོང་བསྐྱུས། གསོལ་བ་སྦྱོན་ལམ་གྱི་
 ར་རོ་འབྲུག་སྐྱ་ལྟེར་བ་ལྟར་སྦྱོག། དེ་ནས་དན་འབག་སྒྲིང་ཁར་ཐབ་བསྐྱ་
 རྒྱ་པའི་སྐལས་སྦྱ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་པའི་དགེ་འདུན་འཕོ་དཔལ་མངས་.....
 རྒྱལ་ནས་མིག་མཆི་མས་ཁེངས་བཞིན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་འབྲེལ་.....
 རང་སྐྱོག་ལ་འཛེལ་པ་སྦྱ་ཅམ་མེད་པར་སོག་པོའི་དཔུང་དཔག་གི་ལག་ནས་
 ཆངས་དབྱངས་སྦྱ་མཆོ་རྒྱུ་སྦྱོགས་ཏེ་དག་འལ་ལྷན་པོ་གྲང་ཏུ་གདན་གྲངས་.....
 བས་སྦྱར་སྦྱོབ་བྱས་པས། ལྷ་པས་རས་ཉན་གྱི་དཔག་དཔུང་གིས་འབྲས་
 སྦྱངས་དགོན་པར་གསལ་བཤམས་པར་དཀའ་བཅུ་རག་དཔལ་དཔལ་ལྷན་
 དང་། ར་སྦྱར་ཞབས་རྒྱུ་སོགས་གྲ་དཔལ་པོངས་ཀྱིས་དཔག་འཐབ་
 བྱེད་པར་འདོད་ཡང་། ཆངས་དབྱངས་སྦྱ་མཆོས་སྦྱགས་མི་བཟོད་པར་
 གི་གསོན་གང་བྱུང་ཡང་འཁྱོད་པ་མེད། རང་རེ་རྒྱལ་གང་སྦྱར་འཐད་
 ཡང་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལྷམ་པ་མེད་པར་སོག་དཔག་གི་ཁྱོད་ཏུ་ཐེབས། དེ་
 བས་པེ་ཅིང་ཏུ་འཁྱོད་པའི་ལམ་པར་མཆོ་སྦྱོན་གྱི་ཉེ་འབྲམ་ཏུ་སྦྱེམས་སྐལས་...
 སྦྱོད་བཞོལ་བཅང་། སྐོར་མ་ཆེན་པོར་ཆངས་དབྱངས་སྦྱ་མཆོ་སྦྱོར་ཏུ་
 རྒྱུར་གཞི་དྲག་པོ་སོག་ནས་དགོངས་པ་རྣམས་རྒྱལ་གསེར་སྦྱོན་སྦྱོན། དེ་
 བས་བཅུང་ཆངས་དབྱངས་སྦྱ་མཆོས་མེ་སོག་ནས་བཟའ་དཔལ་པོ་དང་།
 བས་ཏུ་བཟའ་བཟའ་ལེར་པོ་བཞེས་ཏེ་གནས་བསྐོར་པར་བརྒྱལ་སོག་ལུལ་གྱི་...

281

དེ་ནས་ཤུར་ཕྱི་ཆར་པའི་ཆར་ཐག་ཚད་ལྟར། བར་ཐིགས་པའི་
 ཐིགས་ཐག་ཐི་ཚད་ཅེས་པའི་གནད་གཏམ་ལྟར། ལྟ་བུའམ་ཉན་ཀྱིས་
 གཤོ་ཆུང་ལྟོར་བ་དང་། དྲག་ཤུགས་ལ་ཤེན་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་
 བཅོམས་ཀྱིས་དཔར་གསོད་བཏང་། ཆངས་དཔུངས་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་པུན།
 སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ལྷན་ཕྱེ་མིང་རག་དབང་རིན་ཆེན་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷན་ནས་གོང་
 མ་ཁར་ཤིའི་མཚོག་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བར་ཐིག། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་
 ཡངས་རྒྱལ་ལ་འཕྲོག་པས། བོད་འབངས་ན་མས་ལ་བཟོད་པར་དཀར་པའི་
 ལྷག་བཤལ་ལྟར། ལྷག་པར་རྒྱ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་འཁྲིང་འགའ་ཞིག་
 ཐིག་ལྟ་བུའམ་ཉན་ལ་འཁོན་ལན་སྒྲིག་ཆེད། སོག་དཔག་གི་དཔུང་ཤུགས་
 ལ་ཤེན་ནས་སོག་དཔག་ཐམས་སྐྱོད་པའི་འཐབ་ལྷན་ཤུར་ཕྱེ་ཐིག་ཅང་.....
 ཁུལ་ཀྱི་རྒྱ་གར་བར་དཔག་སོགས་བཅོལ་བས་རྒྱ་གར་བའི་དཔག་དཔུང་...
 བོད་ལ་ལྷགས་ཏེ་ལྟ་བུའམ་བ་དང་། དཔག་འཐབ་ཤུགས་ལ་འཕྲུག་པའི་

བཞི་པ། ལྟ་བུའམ་ཉན་དང་རྒྱ་གར་བའི་དབང་ཕྱིན་
 དབང་འཕྲོག་མེན་ལྟེན་པའི་འཐབ་ཚད་དང་། ཆིན་གོར་མའི་
 དཔག་དཔུང་བོད་རྒྱ་པུ་ཏེ་རྒྱ་གར་བ་ཐམས་པུན་དཔེ་.....
 ཆོར།

རྒྱ་གར་བ་ནི་དཔུས་ལ་ཐ་སྐྱེ་བཞིའི་ལྷན་ཐིག་ཕྱིན་ལ་སོག་ཕྱེ་.....
 འདི་དང་བོད་ཀྱི་དབང་འཁོན་པ་འཕྲེལ་བ་ཐིག་རྒྱ་ཆེ། དེ་ལྟར་ཐའི་
 འདི་ལྷན་དགའ་ཐུན་བོད་རྒྱ་ལོངས་ནས་རབ་རྒྱ་ལྟར། ཁུལ་མཚོག་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོ་སྐྱེ་འཕྲུ་ལས་འགྲུ་འཕྲིད་མཛད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནམ་
 གཉིས་མཉམ་རྒྱ་སྐྱོང་སྐྱོང་མཛད་པས་ཐག་རྒྱུན་དབང་མཛོལ་ཐུན་ལྷག་པར་

ཆེ་བ་ལྟར་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་བ་ཚོ་ག་ཤེས་སྤྱོད་མཆོད་ན་མས་མི་མཐུན་པར་
 བར་འཐུག་ལྟར་བས། དགའ་ལྷན་གྱི་ར་ཚོ་ག་ནས་མ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་
 མཆོད་མེད་གེ་གསོད་མཁན་ལག་དམར་བ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཏུ་བཏང་། རང་ཉིད་
 གྱི་ཆ་མོ་མེད་གེས་ཀྱི་ལྟར་བཀུམ་ནས་རྒྱ་གར་ཉན་གྱི་སྐོ་གནས་བཟུང་།
 རབ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྱང་(1697) ལོར། མོང་མ་ཁར་གི་དམག་
 དཔུང་དང་དམག་འཐབ་པས་ཕམ་སྟེ་རང་སྒྲིག་སྒྲིག་པས། ཆོ་དབང་རབ་
 བཏུན་གྱིས་རྒྱ་གར་བ་ཚོ་ག་ཤེས་ཉན་གྱི་སྐོ་གནས་བཟུང་། ཆོན་མོང་མ་
 མཆོག་ལའང་རོ་སྐོ་ལ་བྱས། རུས་དེར་མངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་འཕྲིང་
 སྤྱི་དཔུང་རོགས་བཅོལ་བ་དང་། ཉ་སོ་མ་ཚོ་ག་ཤེ་དང་སྟ་བས་མངས་ཉན་
 དབང་འཁོན་འཛིན་ཡོད་སྟེ་མང་རྒྱ་གར་པས་གཡོ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་སྟ་བས་མངས་
 ཉན་ཆར་བཅད་དེ་རང་ཉིད་གྱིས་མོད་གྱི་མིད་དབང་བཟུང་བའི་རན་སེམས་
 བཅངས།

རུས་དེར་སྟ་བས་མངས་ཉན་གྱི་ཕུ་སྤྱོ་མོ་དགའ་ལྷན་བཅུན་འཛིན་བཅུན་...
 མའི་བཞོ་སྐལ་འཛིན་པའི་རུས་ལ་བབས་ཏེ། མོང་མོ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་
 བོ་ཆོ་དབང་རབ་བཏུན་ལ་ཐུས་མོ་བཞིན་གྱིད་གྱི་ལ་འཁོར་ལེགས་པ། སྤྱོ
 བུད་བཟང་བ། མཚོང་བ་ཅེས་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
 དེར་དགའ་ལྷན་བཅུན་འཛིན་སེམས་པ་མོར་ནས་ཡབ་སྟ་བས་མངས་ཉན་ལ་དེ་
 ར་ཡི་བཅུན་མོར་སྤངས་པར་བྱ་ཟེར། རྒྱ་གར་པས་སྟ་བས་མངས་ཉན་ལའང་
 འདི་སྤྱད་ཅེས་འཕྲིན་ཏུ་བྱས་སོ་“གྱི། གར་གྱི་ཕུ་སྤྱོ་མོ་ལ་རའི་ཕུ་མོས་བཅུན་
 མོར་རོ་སྐོགས་ན་དེ་བཞིན་ཏུ་འདོད་པ་འཛོ་པར་བྱེད་པ་གདོན་མི་བ་ཡང་།
 འཛིན་ཏེན་ན་སྤྱོ་མོ་སྤྱོ་སྤྱོ་དང་ལྷན་ལ། སྤྱོ་ཅེས་དམ་ཐལ་ལ་མཁས་པ་

ནང་། སྤྱད་མེད་མཚན་ཚུགས་ལ་མཚན་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
 ལྷན་པ་ནི་ཆེས་ཆེར་དགོན་ཏེ་མཉེན་ལྷུ་རྩམ་མ་ར་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་ནོ། ཟང་
 ཟེང་གི་ཉིད་པའི་ནོར་རྩལ་ནི་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཕེལ་ཞིང་། སྤྱད་ཅིག་གིས་
 འཛད་པ། ཉིད་པོ་མེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཞིན་རྩུ་མའི་ཆེ་
 པའི་སྤྱད་རྩུ་དེའུ་ལ་སྤང་ཆེན་འཁུམ་ཐག་གི་གྲངས་ལྷུ་མང་པ་ཡང་རིན་རྩུ་.....
 ལྷུ་ཡེ་ཅིག། བྱིད་ཀྱི་རྩུ་མོ་ཡང་ཡུལ་འདིར་མངགས་པར་གྱིས། པའི་ཕྱ་
 མོ་དང་ལྷན་ཅིག་རྩུ་མཚན་པར་བྱས། ཡིད་མཚུན་པར་བྱས། ལྷན་
 འདེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱི་ནས་ཡང་ཡུལ་དེའུ་ལ་བྱིད་རྩུ་པར་པར་བྱའོ”། ཞེས་
 རྒྱུ་ལ་ཡིག་རྩུ་ལ་བས་ལྷ་བསའས་ཀྱི་བསམ་པར། རྩུ་གར་རྩུ་པོ་ཆེ་དཔར་
 ར་བ་བརྟན་ནི་གཤི་ཐབས་ཆེ་ལ། རང་པ་ཞིན་གྱི་ཤར་པ་ཞིག་ཡིད་པས་
 གཉིན་མིག་བྱ་བ་དེ་པག་གིས་པ་ཞིག་གི་ཡོང་རྩལ། ལྷན་པར་རྩུ་དེའུ་ལ་སྤང་
 འཁུམ་ཐག་གི་གྲངས་ལྷུ་མངས་པ་སྤྱད་རྩུ་དེ་ཡང་ཤིན་རྩུ་དགའ་མེར། ལྷུ་ལ་
 བསྐྱུ་བ་དྲང་། བཀག་འཁོག་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་བཞག “འདྲོད་པས་ཚུ་
 པའི་སྤྱེ་མོ་ཡིས། མི་བྱིད་བྱ་བ་གར་ཡང་མེད།” ཅས་པ་ལྟར། ཉིན་ཞིག་
 དགའ་ལྷན་བཟུན་འཛིན་ན་རེ། བྱི་བྱི་ཡབ་ཆེན་རྩུ་པོ་བདག་ལ་གསོན།
 གལ་སྤྱིད་ར་དགའ་མའི་དོན་རྩུ་རྩུ་གར་རྩུ་གཏོར་བ་མི་གནང་ན། རས་
 འདིར་སྤྱོད་འདོར་པར་བྱིད་དོ་ཟེར། མི་རྒྱུད་རྩུ་ཞིག་བརྟོན་ནས་རང་ཉིད་
 བྱི་རྩུ་པར་བཟུན་ཏེ། མོར་མོ་བརྩུ་གཉིས་ཅན་དཔལ་པར་བྱས་སོ། ལྷ་
 བསའས་ཏན་བྱི་བསམ་པར་ད་འཁོག་ཐབས་མེད་པའི་གནས་ལྷུ་ཡུར་པས་.....
 རྩུ་གས་མ་བཟོད་པར་བྱ་བ། དེ་ལྟར་མ་བྱིད་ལགས། འཛིག་ཉིན་ན་ཟླ་
 སྤྱོད་ནི་བཅའ་ཡུང་ཉིད་བྱུབ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལྷན་ཤིན་རྩུ་ཉིད་དགའ་

བས། རང་སྐྱོད་རང་གིས་འདྲོང་བས་ཅི་ལ་ཐོབ། མོག་པའི་བསམ་པ་
 རྒྱངས་ཏེ་ཡིད་ལ་གསོན། བྱིད་བྱི་རེ་བ་བདག་གིས་བསྐྱོང་བར་བྱ་ཞེས་
 གསུངས། ད་རུང་ལྷ་བསངས་ཉན་གྱི་དགོངས་པར། མེདས་འདིའི་
 གཉེན་སྲིད་བརྒྱད་མོག་མེ་གཉིས་དཔར་གྱི་འཁོན་འཛིན་སེལ་མོག་མཛེས་.....
 བཅེའི་མཐུན་ལམ་གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱབ་ན་བྱ་བ་རན་པ་དེ་བཟང་པོར་
 འཇུར་བའང་ཡོད་མིད་སྟེ།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ (1717) མོར། རུན་གར་
 རྒྱལ་པོ་ཆོ་དབང་རབ་བརྒྱན་གྱིས་རང་ཉིད་བྱི་གཙུང་པོ་ཆོ་དབང་དོན་གྲུབ་...
 དཔག་གྱིར་བསྐྱོས་ཏེ་རྟ་དཔག་ལྷ་སྟོང་ལྷག་ཅམ་པོད་རུ་བཏང་། ལྷ་བསངས་
 བྱི་སྐས་དགའ་ལྷན་བརྒྱན་འཛིན་སྐྱོག་རུ་བཀོངས། རུས་དེར་མངའ་རིས་
 བྱི་བྱེད་པོ་ཁང་ཆེན་པས་ལྷ་བསངས་ཉན་ལ། བྲ་མེན་གྱི་རིག་པ་འཛིན་
 པ། འབྲེད་པ་དང་ཅོད་པ་ལ་དགའ་བའི་རུན་གར་བའི་དཔུང་ཆོགས་སྟོར་
 ཐག་ལྷའི་གངས་དང་ལྷན་པ་ཡུལ་ནས་བཀྲིག་སྟེ་མངའ་རིས་བྱི་ཚུགས་སུ་.....
 ཚུགས་སོ་ཞེས་ཐོས་ན་དཔྱ་དང་གཉེན་རི་ལྷར་ཡིན་བརྟག་དགའ་བས།
 བསྐྱོར་གསུམ་གྱི་གཡུལ་གྱི་ཆོགས་ཉེ་བར་བཤམས་ཏེ་སངས་གྱི་མཆོམས་.....
 ལྷ་བདག་ཅག་འདྲོང་བར་ཆས་ན་རིགས་དང་མི་རིགས་པ་བཀའ་སྤྱོད་ཅིག་...
 ཅས་འཕྲིན་ཡིག་སྤུལ་སྟུངས། ལྷ་བསངས་ཉན་སོམ་ཉི་འཆར་ཡང་། བཀའི་
 མཐུན་ན་འདྲོན་སུ་ཆུང་དང་། བརྟེན་གན་དེ། རུན་གར་རྒྱལ་པོ་ཆོ་ད་
 ལ་དགའ་ཡང་བདག་ཅག་ལ་སྐྱོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་མེད། རུན་གར་
 བའི་སུ་མོ་སྐས་སུ་པོ་དགའ་ལྷན་བརྒྱན་འཛིན་གྱི་བག་མར་བྱུར་པས་སྤྱགས་...
 དོགས་རན་པ་ཅི་ལ་དགོས་ཞེས་གསོལ། བམ་ཞིག་སོང་ཅམ་ན་རུན་གར་

དེ་ནས་དེ་ཞིག་སོང་བ་ན། བཤམ་ཆར་གི་རྒྱུགས་ནས་ཐུག་ཤར་དུང་།
 ཆོགས་ཉེ་པར་རྒྱགས་པ་ཞིན་འདུག་ཅེས་གཏམ་གཅིག་ཐུག་གཅིག་ཐུག་.....
 བྱུང་ཤང་། འཇིག་རྟེན་པ་པལ་མོ་ཆེ་གི་དེ་པ་ཁོ་ནས་ཐུང་བ་ཞིན་ཏུ་མར་།
 རྩ་པས་ངས་ཏུན་ད་ཏུང་སོམ་ཉེ་མ་རྒྱུག་པས་དམ་གཉེན་ཅི་ཡིན་མ་ཞེས་.....
 པར་ཐེལ་ཆེ་བ་མོང་གོལ་ཞེ་གི་ཏུ་དང་ཐུང་དཔག་དང་པཅས་པ་མངགས་.....
 པས། དེས་ཉིན་མཆན་བཟུང་མར་བཟུང་དེ་བྱང་གནམ་མཆོའི་ཉེ་འགམ་ཏུ་
 ཐུག་ཤར་པའི་ཐེལ་ཆེ་བ་དང་མང། བན་རྒྱན་དཔག་འབབ་བྱས། བ་
 རིལ་པའི་དཔག་དུང་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ས་གཞིར་འཛོལ་བ་རྒྱར་.....
 མཐའ་ཡས་པ་མཆོང་པས་དང་ངས་ཐུག་གིན་ཏུ་སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་ལོས། རྩ་
 པས་ངས་ཏུན་ལ་རྩི་རྒྱར་མཆོང་བ་དག་མ་གསར་མེད་པར་གསེར་རྩན་སྒྲོན་.....
 པས། བཞི་བསྐར་ཏུ་རྒྱུང་བ་ཞེས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཀའ་ཡི་སྒོན་པ་
 རྩམས་པ་རྩམ་མཆོང་དེ། དུང་ཆོགས་རྩམས་འདམ་གཞུང་ཏུ་རྩགས་
 བས་འཆབ་འཆུབ་དང་དཔག་ལམས་མཆོང་། ཏུས་དེར་མི་དབང་མོ་རྩ་
 པས་པལྟག་དུང་ནན་ཏན་མཆོང་དེ་འདམ་རྒྱངས་བྱ་འདུས་ཞེས་པའི་མི་.....

འདི་ནི་རྩ་ཆུ་ཤིང་གསུམ་འཛིན་པ་ལ། མཐོ་ལ་བཅན་པ་ཞིག་འདུག་པས།
 དེ་བཟུང་ནས་དམག་འཐབ་བྱས་ན་ལེགས་པ་རྫོང་མ་ཐག་ཏུ། ཉ་བསངས་
 གྱི་བཅུན་མོའི་ཡམ་རྩེ་ཐར་པ་ཞི་ཁེ་ཐོའི་རིས་ཁྲིལ་གད་བགད་ནས། མོ་ཉ་
 ཐོའི་རི་བྱ་བ་ཁྱོད་ཐོད་ལྷལ་ཏུ་སྒྲེས་པས་མོག་ཐོའི་དམག་འཐབ་ཁྱེད་ལྷགས་...
 མི་ཤེས་ཁ་རོག་སྟོད་ཅིས་སྒྲུམ། ཉ་བསངས་ཁར་དཔུང་དང་བཅས་པས་
 འདས་གཞུང་གི་སྒྲོངས་གྱི་ས་ཆ་བཟུང་། དེར་འཛིང་རག་བཟོས་ནས་
 དམག་གྲལས་མཛད། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མོར་ཅན་ན་རྒྱན་གར་ཐོའི་དཔུང་
 གི་ཆོགས་བཞིན་རས་ལ་གོག་ཏུ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ་ལངས་ནས་རྫོལ་བ་པགས་པའི་.....
 གོས་དང་། བྱིང་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས་རྩལ་པོ་སྒྱུབ་པ། ལྷ་མོད་རིར་
 ཐོའམ། སྤུ་བྱང་གི་ཆ་བ་བཅད་ནས་ཅེ་མོ་བསྐྱས་པ་ལ་མོད་འདྲ་བ་སྒྱུབ་
 པ། ལག་ན་མཐུང་རིར་པོ་ཆོགས་པ། ཐོའི་འཕྲུལ་འཁོར་དང་། འཁོར་
 གསུམ། རལ་གྱི་ལ་ཕོགས་མཆོན་ཆ་རྩ་ཆོགས་པ་འཛིན་པ། བཞོན་པ་རྟ་
 མཆོག་མཆུག་མ་བཅིངས་པ་ལ་ཞོན་པ་རྩྭ་བས་ལྷན་གེ་སར་དམག་གི་དཔུང་.....
 དང་མཆུངས་པ་ཞིག་ཉེ་བར་བསྐྱེབས་ནས་འདས་སྒྲོངས་སྤུ་འདུས་ཞེས་པའི་...
 མཁར་རྫོང་བཅན་པོ་དང་འདྲ་པའི་རི་པོ་དེ་བཟུང་ནས་གནས་སོ། དེ་ནས་
 ཉ་བསངས་ཏན་གྱི་བགའ་ཤི་སྒྲོན་པོའི་ཆོགས་གྲོས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ལྷག་
 རྒྱ་ཐར་ལ་གནས་པ་རྩྭ་བ་ཐད་ན་ཐམ་ཉེས་ཆེན་པོ་ཐོང་དེས་ཤིན་པས་དེ་.....
 མ་ཐག་ཏུ་ཐར་གྱི་ལྱེད་པའི་གྲོས་མཐུན། མོར་གོལ་པའི་གཡུལ་འབྱེད་
 པའི་ལྷགས་ལ་ལྱལ་ཐོའི་སྟོན་ཏུ་འཕྲོ་པའི་དཔལ་པོ་ཁོ་ལོ་ཆིང་གྲགས་པ་.....
 འགའ་ཞིག་དང་། མཆུག་ཏུ་ཐོང་བ་ཁི་བྱར་ཁེར་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག།
 གཡས་གཤོན་ཏུ་རྩལ་པོར་སྟོ་ཉེ་པའི་ལྷན་མོ་གོན་མཁན་ཏུ་གྲགས་པའི་.....

དཔལ་པོ་འགའ་ཞིག་དཔོན་པ་ལས། མོ་ལྷ་བ་ནི་ཡུལ་མོ་གནོན་ལམ་ན་
 དཔལ་པོ་འགའ་ལྟ་བུ་ཡོད། དཔལ་པོ་ལྷན་ན་ལས་མདའ་ཀྱི་མཆོར་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཅ་དང་ན་ལ་ལམ་རྒྱུ་དང་། རང་ལྷ་ལྷན་པ་ཞིན་ལ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་
 མག་ཉིང་མོར་བ་ན་གཞུ་ན་པའི་བར་བཀར་ཉི་མདའ་འཕེན་པ་དང་། མཆོར་
 རིང་དང་རལ་ལྷི་བཞུན་པ་མོགས་ལྟ་བུ་ལོ། རུན་གར་པའི་དཔལ་དཔལ་
 རྣམས་རིམ་ཉིང་ཏུ་བྲམ་གཏུག་ཏུ་གསལ་པ་རྒྱར་གནས་པས། ལྷ་བསངས་
 ཁང་གི་མཆོར་བ་ལྷོད་དཔལ་པོར་གསལ་པའི་ལྷ་མ་ཁག་གཅིག་དེ་དག་.....
 མཆོར་པ་ཅ་ལྟེ་ལྷིང་ཉིང་ཆ་འདར་ནས་ཆུར་ལོས་ལོངས། ལྷ་བསངས་ཁང་
 གིས་ཡུལ་མོ་གནོན་ལམ་ན་དཔལ་པོ་རྣམས་ལ་མཆོངས་ཤིག་འཕོད་པས།
 མི་དཔལ་མོ་ལྷ་བས་མེ་ཆོས་མེད་པར་དཔལ་ལྷོགས་ལྷ་མཆོངས་ནས་དཔལ་.....
 འཕམ་ལྟ་ཉི་ཏུན་གར་པའི་དཔལ་པོ་ལ་ལྷོག་དང་ལལ་བ་དཔལ་དཔལ་.....
 རྣམས་ལྷིང་ལྷན་པ་དེད་ལེར་སྐད། དེ་ནས་ལྷ་བསངས་ཏུན་ལྷིས་མོ་ལྷ་
 པའི་ཁྱི་དཔལ་ཅ་ལ་ཆེ་ལྷོད་དང་། ལྷ་བསངས་ལྷི་མོག་དཔལ་ཉལ་ལམ་ཞུན་
 ཅལ་སྐོར་བརྒྱད་ནས། གཤོ་མལས་ལྷིས་དཔལ་ཆུང་དཔལ་གི་ཁ་ལོ་པ་
 གཅ་པོར་མོ་ལྷ་པའི་ཁྱི་མོན་པར་དཔལ་ཏུ་བཞུར་བ་ལོན་ཞེས་ཏུ་བ་བཞུགས་
 མཛད། དེ་ནས་ཉིན་གསལ་པོར་ཅ་ན་སྐོར་ལྷོས་དང་དཔལ་ཅལ་ཆེ་པའི་དཔལ་
 དཔལ་ལྷོ་པོར་པ་འཁོར་དང་བཅས་པས་གསར་པའི་མོག་འདམ་ལྷོངས་ལྷ་.....
 གུས་རིམ་ལྷག་བསྐོར་ནས་ཅ་པོར་བཞུད་པས་རུན་གར་པས་དེའི་རང་ཅལ་
 ཉིན་ལྟེ། ལམ་ལམ་ལྷིང་གིས་ལྷལ་འཕོན་པ་རྒྱར་དེ་དག་ལྷ་ལམ་ཏུ་
 བཏར་རོ། དེ་བཞིན་ལྷལ་དཔལ་ལྷི་དཔལ་ཅ་དང་། གཤོན་ཏུ། གཅར་
 ལྷོངས་ལྷི་གལས་ཅ་དང་ཅ་ལས། ལྷ་རུགས་ཀོར་གཞུག་མོགས་ལྷི་པོར་

དམག་གིས་དཔལ་མཛད་ས་བརྒྱལ་པོ་དེ་གིས་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་། རྩན་
 གར་བའི་དམག་དཔུང་གི་རྒྱུ་ཚ་སྤྲིལ་བ། དམག་ཅལ་ཆེ་བ། གཡོ་སྤྱོ་
 བཤམས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སོ་རྩ་ཐའི་རི་རྒྱང་པ་ཟས། དམག་དཔོན་
 འཇུག་ཐང་པའང་མེ་མདའ་རྩོ་བར་སོག་པས་རྟ་ནས་སྤྱང་། དཀྱེལ་པོ་ཆེ་
 བསོད་ནམས་གྲགས་མཚན་གྱིས་བཀྱལ། བོད་དམག་གཤམས་ལས་འདས་
 པའི་སྒྲིག་ཤོར། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་དམག་གི་མཐུ་ཚལ་ཆེ་བ་དང་། གཡུལ་
 གྱི་ལས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྩ་བས་འཇུག་གི་དམག་དཔུང་
 ལ་དཔོན་ཅིང་སྤྱང་འདེབས་པར་བྱེད་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྗེས་དམག་འཐབ་
 ལན་ཐང་བྱས་ཀྱང་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སོ་རྩ་ཐའི་རི་རྒྱང་པ་ཟས་པས་འདབ་
 ཆགས་གཤོག་པ་ཆག་པ་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བ་བས་མེད་པར་གིང་བྲི་ལ་.....
 བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞིས་སྤྱོད་ལ། རྩན་གར་བའི་དམག་དཔུང་ཉིན་བཞིན་
 མཐུ་ཚལ་རི་ཆེར་བྱུང་། བོད་དམག་གི་ཉིན་བཞིན་སྒོ་བ་ཉམས་པའི་གནས་
 ལྷ་བྱུང་རོ།

དེ་ནས་རྩན་གར་བའི་དམག་དཔུང་གིས་རིམ་བཞིན་རྩ་ཐའི་སྤྱགས་སྤྱོ་
 དཔུང་འཇུག་བྱས། རྩ་བས་འཇུག་དང་སྒོན་འབར་མ་རྣམས་ནས་དཔུས་
 གཙང་གི་མཁར་རྫོང་བཙན་པོར་བརྒྱུད། སྤྱང་མན་ཆེན་ཤོར་མ་དང་།
 མཚོ་བྲི་ཤོར་རྒྱལ་ཐའི་འགམ་རོགས་ཀྱི་རྗེ་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་པའི་ནས་རྩན་
 ཁར་བའི་དཔུང་ཚོགས་བརྒྱལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་མཐུན། འོན་ཀྱང་ཐག་
 རིང་གི་རྒྱ་ཡིས། ཐག་ཉེའི་མེ་གསོད་ག་ལ་བྱུལ་མེར་བ་རྩྱར། རྩན་གར་
 བའི་དཔུང་རྣམས་སྤྱར་བྱ་རྩ་ཐའ་འཕྱོར། སོ་རྩ་བ་དང་། མོ་རོང་པ།
 འཇུག་ཐང་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་དཔོན་རིགས་མེར་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་དང་.....

བོད་དམག་ཁག་གིས་འཕྲོག་སྐོལ་བྱས་པ་ཅེས་ལས། བོད་འབངས་ལས་
 ཆེ་བ་དང་། ལྷ་པས་ངས་ཀྱི་དཔུང་དམག་གིས་ཡིད་མ་རངས་པའི་རྣམ་
 འབྱུང་ཉོན། གཤམ་གྱི་ལས་ལ་ཞེན་ཡོག་ཅིང་ལྷོད་ལུག་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་།
 བོ་ལྷ་པས་གནས་རྒྱལ་དེ་རིགས་མཐོང་རྗེས་ལྷ་པས་ངས་ཉན་དང་དཔོན་.....
 དམག་ཁྱུང་གས་གིས་མདོ་ཁམས་བརྒྱད་མཆོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་འགམ་རོགས་...
 ལྷ་པལྱོད་ནས། ལྷ་དཔུང་རོགས་པཅལ་ཉེ་སྐོལ་པ་ཉི་ཐམས་བཟར་སོས་
 ཡིན་པའོད་ལྱང་དེར་མི་གསན། དེ་ནས་རྒྱ་འབྲུམ་ཐང་དང་། ག་བཞི།
 ལྷ་མའི་རྒྱལ་རོགས་ལྱང་ཐང་ལྷ་པས་འདམ་ལ་ལྷ་མང་བྱས་ཅང་།
 བྱ་ཁྲི་ལྷ་རྒྱ་ཆོ་གས་ལ་རྒྱ་གས་པ་ལྷ་པ་གི་རྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་རྗེས་འདྲི་བཏང་.....
 བས། ལྷ་པས་ངས་ཉན་དང་དཔུང་དམག་ཆོ་ལྷོང་ཆ་འདར་བཞིན་ཉལ་
 ཉལ་པོར་ལྱར་ཉེ་ཆེ་མོ་ལྱང་ཆེན་མོའི་ནང་ཁྱ་ཡོས། རུན་གར་གྱི་དམག་
 གིས་པོ་རྒྱ་ལ་མཐར་བརྗེད། ལྷ་པས་ངས་ཉན་གྱིས་ར་ལྷ་པ་བཞན་པའི་ལག་
 ཁྱ་ཐེངས་པ་ལྷ་པ་དོན་ཐེད་གི་བ་ལས། དག་མོ་འགའ་ཞིག་དང་རྣན་ཅིག་
 ཁྱ་ཡོས་དོར་བ་དགའ་རྣམ་ནས་དཔོན་གཤོག་གཉིས་ཀྱིས་རུན་གར་པའི་.....
 དམག་བརྒྱུ་ལག་ཅེས་དང་ལག་འཛིང་བཏང་། དམག་གི་རྒྱལ་བརྒྱན་ཅེས་
 བསད། མཐར་ལྷ་པས་ངས་ཉན་དཔོན་གཤོག་གཉིས་ལྱང་ཡོས་དོར། ལྷ་
 པས་ངས་ཉན་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་གཤེར་ཁྲི་ལས་ཐལ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་རིར་.....
 བཞག། ལྷ་པས་ངས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་དམར་གསོད་
 བཏང་། ལྷ་ཁྲི་པརྣན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་བརྒྱད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མིང་དབང་
 གི་ཁ་ཁོ་ཁོ་བརྒྱན་རྒྱ་དོན་རྒྱ་རིང་བརྒྱད། མཐར་རལ་ལྱང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་
 ཐེ་བྱ (1717) མོའི་ཆེ་ ༡༡ ཆེས་ ༡ ཉིན། རུན་གར་པས་ལྷ་པས་ངས་ཉན་

དམར་གསོད་བཏང་བས་ཤི་བཏུན་འཛིན་ཚེ་ས་ཤུལ་ཁྱིམ་ཤུད་ཁྱིམ་པོད་ཏུ་
འཛིན་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་མཆུག་པ་ཤིལ་པའོ། །

ཏུན་གར་བ་ཆེ་རིང་དོན་འབྲུག་ཁྱིམ་པོད་ཁྱི་མིན་དབང་བཟུང་རྗེས་མེ་
བྱ་(1717)མའི་ལོ་མཆུག་ཏུ་མྱིན་པོད་པ་དགའ་ལུན་མའི་རིའམ་མཚན་...
དངོས་ལྷག་ཅེ་ལྷ་ཤུལ་རབ་བཏུན་མིན་མྱོང་གི་ཁྱིར་བཞོད། རྗེ་མིན་འདི་
ནི་དབྱ་མྱ་ཏུང་ལས་དཀར་བ། མིག་ལྷགས་འཕྱར་བ། ཞལ་ལ་སོ་ཉིག་
ཅམ་ལས་མེད་བ། རྩ་བའི་དབང་པོ་ཉ་མས་བ། གཏུང་མྱ་མི་གསལ་བ་
ལྷུང་ལྷིབ་ཏུ་ཤུར་བ། ལྷགས་ཤུད་ཁིན་ཏུ་བཟར་བ། དཔུང་པོ་བཏུན་ཏུ་
ལྷག་ཅམ་ཞིག་ལ་མེབས་པོད་པས་མིན་ཁྱི་བྱ་བའི་དབང་ཆ་དོན་ཏུ་ཏུན་གར་...
བའི་ལག་ཏུ་བཟུང་། དེ་དག་གིས་ཚེས་ལྷགས་ཤུབ་མཐའ་ཁག་དབར་
ཚེས་ལྷག་རིས་འཛིན་ཉི་ཉིད་མ་བའི་དཔོན་ལྷེ་གཙུག་པོ་རྩེ་ལྷག་དང་། ལྷིན་
པོ་ལ་མྱིང་སོགས་ཆ་མེད་བཟོས། རྩེ་ལྷག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་བརྒྱ་འཁོན་
ལས་དང་། ལྷིན་པོ་ལ་མྱིང་གི་གཏུང་ལྷག་པར་འཕྱར་མེད་ཤུ་མཚོ། ལྷིན་
པོ་ལ་མྱིང་གི་ལོ་ཆེན་དཔེ་ཤི་སོགས་ཉིད་མའི་ལྷ་མ་མང་པོ་བཞོདས། དཔོན་
ལྷེ་ཉིད་ཁྱངས་ཁྱི་རིན་པང་ལྷལ་བའི་གནའ་རྩལ་འཕྲོག་ནས་རང་ལྷལ་ཏུ་.....
དཔོད། ལྷུགས་དེར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་གཏུང་ལང་བཟོགས་ལྷད།
གསེར་གཏུང་འཛམ་མིང་ཤུན་གཅིག་ལྱང་གཏོར་ཅིས་ལྱེད་ལྷུགས་ལྷེ་མིན་.....
ལྷག་ཅེ་བས་འཛམ་ཤུབ་ཁྱི་ལྷུགས་ལ་བཞེན་ནས་བཀག་འཕྲོག་མཛད་པས་.....
གཏོར་མ་ལྷུབ། དམག་དཔུང་གི་ལྷིག་ལམ་ཞུན་པས་ལྷེ་འབངས་མི་མེད་
ཁྱི་ལག་ནས་ལྱང་འཕྲོག་བཅོམ་དང་། ལྱང་མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་སོགས་མ་
རབས་གཏུག་ཤུབ་ཁྱི་མྱོད་རན་འཛིན་པས་པོད་འབངས་ཡིད་མ་རངས་པར་...

[illegible]

ལྷ་ཁང་ཆེན་པའི་ཞབས་འབྲིང་རག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅ་སྐྱེད་རས་ཏེ་.....
 བསྐྱར་གསུམ་གྱི་དཔུང་དཔག་ཁག་གཅིག་བཅས་བསྐྱེད་ཟུང་། དེ་དག་གིས་
 བཟའ་བཏུང་དོན་ཏུ་གཉེར་ཞིང་། བོར་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཟ་རམ་ཆེ་བས།
 རྩེ་འབངས་མི་ཡེར་ལ་བདེ་བས་བསིགས་རེ་མང་བཏང་བས་སྐད་ཅིག་ཅམ་.....
 ཡང་བདེ་བར་མ་ཟུང་། དེའི་ཆེ་དགྲ་པོ་ཆམ་ལ་འཕེབས་པའི་གོ་སྐབས་མ་
 ཆོབ། སྐབས་དེར་ཡུལ་ནག་ཚང་གི་གཙུག་པོར་མངགས་པ་བསམ་སྡིངས་
 བས་རྟུལ་རྟུལ་པོར་འོངས་ནས། རུན་གར་བའི་དཔུང་ཆོགས་མངའ་འཛིན་
 གྱི་ཡུལ་ལམ་རུ་སྒྲིགས་སོ་ཞེས་གསལ་བས། པོ་ལྟ་བུས་རྩོད་གཙང་གི་དཔག་
 དཔུང་དང་། ཇམ་ཁེ་ཏེ། ཁོར་རུམ་ཁྲུ་ལ་སོགས་བསྐྱར་གསུམ་དང་མོང་
 གོལ་གྱི་དཔག་དཔུང་རྣམས་འབྲིད་ནས་ཤངས་ཞེ་དཔར་སྐར་རུ་སྐར་བཏབ་...
 བས་སོད་པའི་ཆེ་རུན་གར་བའི་དཔུང་དཔག་འགའ་ཞིག་རི་རྩུགས་རྒྱ་ལས་...
 མར་བ་ལྟར་ལམ་རྩུང་བརྩུད་ནས་བོས་སྦྱོན་པ་ཆོས། དེ་བཞིན་ང་སོད་
 བས་གོང་དཔག་བསྐྱར་ཏེ་རུན་གར་བའི་དཔུང་ཆོགས་ལ་མར་གོལ་བས།
 མདོར་ན། བསྐྱར་གསུམ་གྱི་དཔག་དཔུང་དང་། གཙང་དཔག་། གོང་
 དཔག་སོགས་ནས་གོང་མའི་དཔུང་དཔག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ་ལྷགས་བྱི་...
 (1720) ཡང་། རུན་གར་བའི་དཔུང་དཔག་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་
 མཐར་བསྐྱེད། ཡུལ་ཡུང་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་ཟུང་། བོད་འབངས་སྦྱེས་
 སུ་ཡོངས་ནས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དཔུང་དཔག་བོད་རུ་ལྷགས་...
 པར་བསྟུ་བ་དང་བཅི་བཀྲར། དེ་ནི་མེས་ཀྱི་ལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་སྤྱ་བརྟན་
 གཏོང་པར་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་སྡིང་ཐུན་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་བས་.....
 ལྷན་གྱིས་བསྐྱུགས་པར་བརྗོད་པོ།

295

[illegible][illegible]

རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ལྷ་མོ་དེ་འདྲེན་པ་འགྲུབ་པ་ལྟར་གྱུ་མཆོད། རབ་ལྷན་
 བཅུ་ཤ་ཉིས་པའི་མཆི་(1708) ལོར་ལི་ཐང་ཏུ་ལྷན་འབྲེལ་ལ། རབ་ལྷན་
 མཆོད་པ་འཛོད་ན་ཕན་དང་གྱུ་ལྟར་དང་། ལྷན་པ་ལྷོ་བཟང་ཆོས་འཆོ་ལོད།
 ལྷ་པོ་འཕམ་ཏེ་ཏུན་དཔར་ལྷུག་མེ་ལས་ཤེ་ཞིག་རྒྱ་ལའི་ན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ དཔལ་
 ལོ་བཅུ་དེ་ལེ་ལས་སྐབས་ལི་ཐང་དཔོན་པོར་རབ་ཏུ་ལྷན་། དཔལ་ལོ་
 དཔལ་ལོ་ལོ་ཆོ་ཆོ་ལྷན་གྱུ་ལོ་ཁག་གིས་ཤེས་ཏུ་ལྷན་པོར་དེ་ལས་ལྷན་པོ་
 ལམ་ལྷན་དང་ལ། རི་མ་འཛིན་པོར་ལས་ཤེས་ལྷན་ལྷན་པོ་ལྷན་ལྷན་འདུ་ལས་
 ཆོས་ལྷན་འདུ་ལས་ དེ་ནས་དཔལ་ལོ་༡༢ལེ་ལས་སྐབས་ལྷ་ལས་ལྷན་
 དཔལ་ནས་ཤེས་པའི་ལི་ཐང་པོ་ལོ་ འཆོ་ཆོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལྷན་
 ལྷན་དཔོ་འཛིན་ལྷན་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ལྷ་མོ་དེ་འདྲེན་པའི་

297

ཞེས་པའི་དམ་ཆུག་འབྲུ་དོན་ཏུ་“སྒོ་བཟང་བརྟན་འཛིན་གྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་
 དེ་བཅད་ཆུད། གོང་མ་ཆེན་པོས་དེར་གཞིགས་སྒྱུར་ཆད་མེད་གནང་བས་
 སྒྱུ་དབང་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལུང་།

རབ་ལྷུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུགས་སྒྲུང་(1721)ལོར། མངའ་རིས་
 བསྐྱར་གསུམ་གྱི་གཙུག་པོ་ཁང་ཆེན་ནས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་། བར་
 ཀོང་པོའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་དང་གར་པོ་རྩེ་རྒྱལ་པོར་བཀའ་སྒྲོན་པོར་བསྐྱོ་
 གཞག་ཆུལ། མི་རིང་བར་མི་སྤྱི་ཆེ་པོ་གནང་། ལུམ་པ་བ་བཟ་གིས་
 རྒྱལ་པོར་ཡུར་གྱི་ཆེ་པོ་དང་བཀའ་སྒྲོན་པོར་བསྐྱོས། དེ་རྗེས་སྟ་མངགས་
 གཏོར་ཆོག་སོ་སྟེ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་། སྒྱུར་རབ་སྒྲོ་སྟོས་
 རྒྱལ་པོ་ལའང་བཀའ་མི་སྒྲོན་པོ་རྟེན་། “མི་སྤྱི་ཁང་ཆེན་ནས་གཙུག་པོ་

མི་སྤྱི་ར་མོད་པས་རོགས་རམ་སོགས་ཕྱིར་ཁང་རྒྱལ་གྱི་ཐམ་ག་རྒྱལ་དཔེའོ”
 ཞེས་པ་འབྲུ་དོན་ཏུ་འཁོད་པའི་གསེར་ཐམ་ག་གནང་། དེ་བཞིན་ཁང་ཆེན་
 བར་“དཔེ་ཆེར་བ་རུར་གྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཐམ་ཆུལ། དེ་ནས་ཁང་
 ཆེན་ནས་སོགས་བཀའ་མི་ཕྱིར་ཁང་རྒྱལ་ནས་ཆབ་སྲིད་པོ་བརྟན་བསྐྱུངས།
 ཏུས་དེར་མི་སྤྱི་ཁང་ཆེན་ནས་ལ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོས་བདག་ཁྱེན་
 འཇམ་ས་དང་། གསེར་ཐམ་ག་དང་པས་དེ་ཉིད་ཁེངས་དེག་ཆེས་ཆེར་
 འཕེལ། གཞན་ལ་མཐུན་ལམ་དཔལ་བ། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་གཙོད་མེད་པ་
 སོགས་ལ་བརྟེན་བཀའ་སྒྲོན་ལས་རོགས་རྒྱལ་ཡིད་མི་རངས་བར་སྒྱུར།

མི་རིང་བ་ཉིད་ཏུ་ཁང་ཆེན་ནས་མངའ་རིས་སྒྲུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ལ།
 ཐའི་རི་སོ་སྟེ་བ་ན་དེ་“རྗེ་པོ་ཉིད་ཡུང་ཡུལ་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་ཁོན་ར་”
 བཟང་ཕེབས་པར་བཞུགས་གིག། ཡང་ན་རང་གི་བརྟན་འཛིན་ཆེད་ཏུ་

རྒྱལ་པོ་ཆེ་འི་བྱ་བ་བརྒྱུ་པ་པ་རྒྱལ་པོ་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཀྱི་མོར་འཁོད་པར་
 བཟོད་དེ་པེ་ཅིང་ཏུ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བྱ་འཕྲིན་ཏུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། དེ་ལྟ་
 བ་ཡིན་ན། གཤོད་ལུ་འདི་དབང་པོ་གཅན་གཟན་དང་རི་བྱ་གས་གཞན་གྱི་
 མི་པ་ཆེ་ཡང་། སྒྲི་ཅན་ན་ལུས་ཀྱི་མིན་ཏུ་མཛོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་
 གྱུ་པ་མི་བརྒྱན་པ་ཏུ་མཛོལ་བྱེད་པས་མཛུ་པ་དང་མི་ཆོས་དཔལ་པོ་ཉ་མས་བར་...
 བྱེད་པ་དང་། བདག་ཅག་རྒྱུ་འཁུག་པ་རྒྱལ་པོ་འཕྲུང་པ་རྒྱུར་བ་ཞིག་
 འཕྲུང་བར་གཤོན་མི་ཟ་ན། རྒྱལ་པོ་མཛོད་པ་ཁོ་ནར་བལ་ཡངས་ཏུ་འཁུག་
 པ་མི་རིགས་པས་དེ་འི་རྒྱ་ཆོར་ཏུ་རྒྱུ་པ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བཟོད་ཏུ་ལྷང་།
 འདི་ཉིད་ཁེངས་ཀྱི་གཞུག་པར་ཆེ་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་དེ་ཅན་མཛོད་པར་མང་འུ་...
 རིག་ཏུ་ཆས་སོ། དེ་ནས་པོ་རྒྱ་བ་པ་མཛོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་
 བཅས་པའང་ལུལ་ན་ག་ཆར་གི་ཚུ་གས་ཏུ་བརྒྱུད། རི་བྱ་གས་པ་ཆོན་པ་མཛོད་
 ཏུ་ག་ཆ་ལ་མེགས་པར་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་དེར་གཤོ་རྒྱུ་འཕྲུང་པས་འཆོ་བ་ཏུ་མ་
 བ་དང་། ཁང་ཆེན་ནས་ཀྱི་ཞབས་འཁྲིར་རག་དཔལ་པོ་ན་ཏན། ལུན་
 དགའ། རྒྱལ་པོ་འཕྲུང་མོ་གས་ལུལ་དེར་གནས་པས་མེགས་ཉེས་ཁྲུང་དོར་
 ཀྱི་པས་བ་བྱ་མང་ཏུ་གནང་ཡང་ཡིད་མི་རངས་པའི་ནམ་འཕྲུང་བརྟན། དེ་
 བས་མི་དཔལ་པོ་རྒྱ་བ་གཅར་ཚུ་གས་ཏུ་ལོན།

ཏུས་དེར་པོ་གཅིག་མཁུག་གཉིས་མཁུད་ཀྱིས་དཔག་འཕྲུག་པར་མ་པར་...
 བཞེན་པོར་ཀྱི་མོན་ལྟེད་ལ་གནོད་འཆེ་ཆ་པས་ཆེན་ཏུ་ལྷང་། སྒྲི་འབངས་མི་
 མིར་བྱ་གན་རྒྱ་བཟོད་ལྟེད་ལ་གནས་པས་ལུལ་པོ་མི་ཀྱི་འགལ་པ་ཆེས་རྒྱ་རར་...
 ཅན་ཏུ་ལྷང་། དེ་མཆོད་པས་དཔལ་བརྒྱུད་ལུལ་པོ་མི་ནང་ཁྲུང་ཏུ་འད་མིན་
 དཔལ་འཕྲུག་རེས་བྱེད་པའི་འཕལ་ཆོད་དེ་སྤར་ལས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ཆེ་བ་དང་།

མཛེས་པ་ཅན། མཛེས་གསལ་དོན་ཏུ་ཞིག། གཞན་འཕྲོར་ཅན་ལྷན་ཆེ་གསལ་
 བར་མི་བཟོད་པའི་མཁན་དོག་གི་ལྷན་གྲས་མཁན་པའི་ར་ལམ་ལྷན་གྲས་ལས་
 བསམ་རན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། ཁར་ཆེན་ནས་བཟོད་ན་མས་ལྷན་པོ་དང་།
 མོ་རྒྱ་པ་བཟོད་ན་མས་རྒྱལ་ལྷན་པོ་མ་པོ་གསལ་པའི་མོ་སྐལ་པས་དང་.....
 བཟུན་ནས་མཁན་ཆེན་གཅིག་ཞིག་པོ་ག་ཁར་ཆེན་ནས་སོགས་པ་སོལ་པའི་སོགས་
 བཤམས།

རབ་ལྷན་བཟུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལྷན་(1722) སྟེ། གནས་པ་མཛོས་
 མོར་མ་ཆེན་པོ་ཁར་གི་འམ་པའི་ལྷན་པོར་མ་ཆེས་པ་དཔོན་པོ་པོ་ལྷན་པོ་
 ལྷན་གསལས། རྒྱ་པོས་(1723) སྟེ། དེའི་ལྷན་ལྷན་གྲས་པོར་མའི་
 གཉེན་ཁྲིར་མར་པ་གསལ། ཁར་གི་ལྷན་གསལ་པའི་ཏུ་དང་དང་བཟུན་
 བསམ་པོ་འདིར་མཆོ་རྒྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱ་ཕྱི་བཟུན་འཛིན་ཆེས་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་
 བཟུད་ཆེན་མར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་ལྷན་པོར་མར་རོ་སོལ་ལྷན་པོའི་མོར་
 བཟུག་པ་མཛེས། མོར་མས་ལྷན་གསལ་གཅིག་ནས་དཔུར་ཆེ་གསལ་འཁོར་ཆེན་
 བཟུར་ལྷན་པོའི་ལྷན་པོའི་ལྷན་པོར་མཛེས་པ་གཉོད་པ་དང་། ལྷན་གསལ་གཞན་གཅིག་
 བསམ་ཆེན་པོར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་དཔུར་ཆེ་གསལ་པོ་དུ་པོས་པོར་རྒྱལ་.....
 བསམ་མ་མ་ཁབ་ལས་པ་ཆེས་ལྷན་པོ་པོར་དཔུར་དཔལ་གཉིས་རྒྱུར་རྒྱལ་.....
 ཅེས་པོ་དུ་བཟུར་།

མོ་རྒྱ་པས་ཆེན་མར་མོ་བཟར་བཟུན་འཛིན་ལྷན་པོར་མའི་གཉེན་ཁྲི་གསལ་
 པ་དཔེ་ཆེར་ཁོ་པོ་ཆེ་དང་། ཞེན་གྱི་ཞེན་ཁྲི་མས་པར་ལྷན་པོ་སོགས་
 གཉན་པར་ལྷན་པོ་སོགས་པས། ལྷན་པོར་གཅིག་ནང་མོ་ལྷན་པོར་པུན་
 བཟུར་ལྷན་པོའི་ཆེན་པོར་པོར་ན་མས་ལྷན་པོ་འཕམ་མ་གྱིད་ཏུ་ལྷན་པོ་པས་

ཞེས་སྐུལ་པ་ལྟར་རིང་མིན་ཏེ་སང་ཁྱོད། སྒོར་མ་ཡུན་ཡན་གྱི་མ་ཉ་པ་ཨ་
 ས་ཁན་ཨམ་པན་ཡང་རྩ་སང་འཁྱོད། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་པོར་པ་ན་རྒྱལ་
 ཡལ་དང་། དེའི་ཆིང་མ་རྒྱར་རམ་ཁང་ཆེན་ནས་པལོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ།
 མ་རྩ་པ་པལོད་ན་མས་རྩ་པས་རྒྱལ་མོགས་པཀའ་ཡི་ཕྱིར་སང་ན་མས་ཨ་ས་ཁན་
 ཨམ་པན་གྱི་པར་ལས་གནས་སྒོན་པོར་རྩ་ཆོགས་འདྲུ་འཆོགས། ཨམ་པན་
 བ་དེ་ “མཆོ་ཁྱི་པོར་རྒྱལ་མོའི་འབྲམ་ངོགས་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་སྒོ་པའང་པར་ཉན་.....
 འཁྱོད་ནི་པོར་མ་བདག་པོའི་པཀའ་རིན་གྱིས་མཆོག་བརྒྱུདས་ཤིང་(ཆིན་.....
 མང་རྒྱལ་པོའི་གཏུར་བརྒྱད་) ཞེས་པའི་མིང་རྩན་པོས་ཁྱུང་མངོན་པར་.....
 གཞེས་པ་ལྟོད། དེའུ་ལ་མང་ཆེན་ཁྱི་པས་ཁྱུ་མས་པར་མངོད་པཀའ་རྩ་
 སང་གི་མས་སྐུ་པོ་དང་མཆོརས་པར་ཆེས་སྐྱབ་ཆེད། དེ་རྩ་བ་ཡང་རན་པ་
 རིན་རྩ་མི་གཙོ་ཞིང་པམ་མ་རྒྱར་ཁྱིན་ཅི་མཁུ་པ་འཆར་པའི་རིགས་ཅན་དེས་གྱི་
 སྒོར་མའི་པཀའ་ལས་རྒྱལ་གྱི་རྩ་གསུམ་ནས་རང་རྩ་ལྱིས་གཡུལ་ཁྱུང་སྤྱད།
 ཡུལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲེན་ནས་སྒོར་མའི་གཞེས་ཡིག་པ་རྩ་བྱ་མ་ཞར་ཁྱུ་མོགས་ལ་སྒོལ་.....
 པར་ཁྱུ་ཉེ་ཡུལ་ལས་རྩ་ཅི་པ་དེར་རྒྱར་མི་རྩེར་པའི་མཐོ་མཆོ་མས་པ་ཁྱུ་མོ།
 དེ་ན་ཡུལ་གྱི་གཙོ་མ་ཞེས་ཉེ་གི་རི་ལོར་དང་། ལོ་ལོ་ན་ནང་སོ་དང་། མེ་
 དེའི་ཆིང་མོའི་སང་ལ་སོགས་པ་པའུར་ཞིང་པཅིང་པ་དང་། རྩྱུར་ཁ་བཞི་
 སྒྲེན་ན་མས་ཆམ་ལ་འཕེབས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་པལོ་པའི་སོ་ཆ་དང་། རིག་
 པའི་མཆོན་ཆ། པལོན་པའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ན་མས་ལེན་པར་རིགས་བ་དེའི་
 སྤྱད་རྩ་པཀའ་སྒོན་ན་མས་ལས་སྐུ་རིགས་པ་ཞིག་འཕྱོ་པར་འོས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་མ་རྩ་མའི་རི་ཉིད་འདོར་པར་རིགས་སོ” ཞེས་སྐྱུལ། དེའི་ཆིང་མ་
 རྩར་པལོད་ན་མས་རྒྱལ་པོ་བ་དེ། དེ་ལ་པར་ག་འཕྱོ་པར་འོས་པས་པཀའ་

མཐུ་པར་མཆོད་ཅིག་ཟེར་ཡང་། མོར་མའི་མོ་ཉ་མ་ཁན་མཐུ་པར་ན་
དེ། དེའི་ཆིང་མུ་རུ་དཔེ་དཔ་ན་མཐུ་པར་མོ་ཉིད་མོར་བྱི་ལས་དོན་ཆེད་པ་
གཙོ་མོ་ཡིན་པས་ཉ་མ་ཁོན་པར་འདུག་དཔེ་ལ། གཤམ་མིང་ཟོ་བཟར་བཞུན་
འཆོན་མོར་རུ་མོས་འོར་ན་གཤོར་ཕྱགས་གཅིག་ཟུམ་བྱིས་དེར་མོ་ལ་པ་བྱིས་
ཞིག་ཟེར།

དེ་ནས་ཕེ་ཞིག་སོར་མཆོ་མས་ན། མོར་མ་ཆེན་མོའི་བཀའ་ལྟར།
དཔེ་ག་དཔོན་ཟོ་བཟར་དར་བྱས་བྱིས་དཔེ་ག་མི་ལ་པ་བྱུ་ཅམ་ཁྲིད་དེ་འཕན་.....
ཡུལ་བཟུང་ཆས། མོ་ཉ་པ་བམོད་ན་མཐུ་པར་མཐུ་པར་དཔུར་དར་བཅས་པ་
ཆོད་ཡུར་བཟུང་ནས་ཆོད་པའི་སྐབས་ཁྱུ་རྒྱར་ཐར་ཐར་པར་ཟོན་འབར་.....
ཆོས་མེད་མཐུ་ལ་ཞུ། དེ་རྗེས་ཡུར་ལམ་རུ་དཔེ་ག་ལམ་གཉིས་བྱི་དཔུར་
ན་མཐུ་པར་འཆོ་མས། དཔུར་ན་མཐུ་གཅིག་རུ་བཟུམ་ནས་མོག་མར་ཅ་
མཆོན་བཟུངས། དེ་རྗེས་མའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཅན་དར་། འཁོར་གཤུམ་
ཅན། བུར་ཡིང་ཅན། དེ་རྗེས་མོ་ཉ་པ་དར་། དཔེ་ག་དཔོན་ཟོ་བཟར་
དར་བྱས། རྗེས་ཁྱུ་མཆོན་ཅ་མོ་ཆོགས་མོགས་པའི་ཉ་དཔེ་ག་བཅས་ཕེ་མ་
བཞིན་བཟུང་པས་འཆོགས་ཅར་ལྟག་པར་ཆེ། རུས་དེར་བཀའ་ཟོན་ཡུམ་
པ་དཔུར་དཔེ་ག་ལ་པ་བྱུ་དར་བཅས་པ་གཤམ་མོད་ཁ་ལེཔ་ཅེས་པ་དེར་གནས་
པས་ཟུ་ཡུགས་ལྟར་བཟུ་པར་མི་འོར་ས་པས་མོར་མ་ཆེན་མོའི་མོ་ཉ་པ་མ་མོ་.....
ཡེར་ཁོར་ཁོར་མེ་ཆེ་འབར་ནས་མ་རངས་པའི་ནམ་འཕྲུར་ཅི་ཡང་ཉོན་པ་མ་...
ཟད། མོ་ཉ་པས་དཔེ་ན་ཆོད་ཡུམ་པ་ཕེད་ཅེས་དོགས་པའར་ཡུས་ཟེར་
སྐད། དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སོར་བའི་ཆོ་སྐག་ཆུའི་འགམ་རུ་འཕྱོར། ཆུ་འདི་
ནི་མདོག་དཔར་ནག་ཅན་དར་། བ་རྒྱལ་དཔེ་རུ་འཕྲུར་པ་ཞིག་མོད་

བས་སྐྱེ་པོ་ལལ་མོ་ཆེ་དེར་འགྲོ་མི་རྒྱལ་པར་ཆོག་ལམ་པ་སྐོར་ནས་འགྲོ་དགོས་
 བརྒྱད་ལྟར་སོ་སྟེ་བས་དམག་དཔུང་ལ་བཀའ་ལམ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐབས་ལྟམ་
 བ་སྟེ་ཆོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་སོག་ཆུ་ལས་ལྷུང་ཏུ་སྒྲོལ། མེས་ཆེ་བ་པོ་ད་དམག་
 དང་། སོག་དམག་འགའ་ཞིག་སྟོན་ཏུ་ཆས། བས་པོ་ད་པའི་ཡུལ་
 དམག་དང་གཡུལ་འབྱེད་དེ་སྐྱེ་བོ་བཟུ་གཉིས་ཅན་གསོན་པོར་བཟུང་། བས་
 གཉིས་ཐག་པས་ལྷུབ་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་སོ་སྟེ་པའི་ཏུང་ཏུ་འབྱིད་པོར་། སོ་སྟེ་
 བས་ཐག་པ་བཀྲོལ་ཏེ་ཆོ་འཇམ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་ལྷར་སྒྲོ་
 བཟར་བརྟན་འཛིན་གྱིས་བཀའ་དྲིན་ལ་པས་མ་ཤེས་མེད་པར་དྲིན་ལན་སོག་
 འཇམ་ཞེས་པའི་དཔེ་སྟར། ཁོ་པས་གོང་མར་རོ་སྟོལ་བྱས་སྟེ་པས་སྟོབས་
 ཀྱི་འཁོར་སོས་བཟུང་བའི་གོང་མའི་དམག་དཔུང་བྱ་བྲུའི་ཕྱི་ལྷུང་བཟུགས་པ་
 བཞིན་འདེད་པས་ཁོ་དང་འཁོར་ཁུང་གས་ཤིག་རྒྱན་གར་པའི་སྒྲིགས་སྒྲུབ་ས་
 བ་ཁྱོད་ཆོས་མི་ཤེས་སམ། གལ་སྲིད་དྲར་གཏམ་ན་པར་མ་སོར་ག། གོང་
 མའི་དམག་དཔུང་དང་། པོ་ད་དམག། སོག་དམག་བཅས་དེར་དྲངས་
 བས་སྐྱེ་བོ་ཆོག་ས་ནས་ཆོར་བཅད། ཏུད་མེད་རྒྱལ་ས་བདག་གིར་བཟུང་།
 སོག་སྟེ་འདི་ཡང་མིང་ཅན་མེད་པ་བཟོ་བ་ནི་གདོན་མི་ཐ་ཞེས་སྟུག། དེ་
 དག་ལ་གསོལ་རས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྒྲུད་དེ་སྦྱར་སྟོག། ཉིན་གཟུགས་
 སོར་ཅན་ནགས་པོ་དྲུག་གི་འགོ་དམངས་ནས་དང་། རྟོར་ཁ་བཞིའི་
 འབངས་མི་ཆོར་མ་མགོ་བཏགས་པར་པོར་། དེ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་
 གསེར་ཡིག་པ་རྒྱ་ཁྲ་མ་ཞང་ཁྲ་ལ་དག་འཛིན་བྱེད་གཤམ་གཙོ་བོ་ནོ་པོ་ནོན་ནང་
 སོ་དང་། མེ་དའི་ཆོར་ལ་སོགས་བཟུང་ནས་བསྐྱམས་པའི་གུལ། གསེར་
 ཡིག་པའི་ལག་ནས་འཕྲོག་པའི་དངོས་པོ་རྒྱལ་ས་རྒྱུར་ཁྲུང་ས། ཁོ་པ་གཉིས་

ལྟ་སར་འཁྲིད། ཉྱར་རིགས་གོང་པོ་རྒྱལ་ཞེས་པས་པས་མ་རྒྱུར་རན་པ་
 བཅངས་ཏེ་རྒྱུར་སྐོལ་པས་མཆོན་གཏི་པས་བཏར་ནས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཏུ་ཆམ་
 ལ་ཐབ། རྒྱགས་དེའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཐབ། བཀས་ཤོད། ཡུལ་བུལ། ཉྱར་
 ཁ་བཞི། འཁོར་པ་རྟོད་སྟེང་། རྟོ་བུལ། རྒྱང་པོ་དཀར་ནག་མེར་གཟུམ་
 སྐགས་མི་ཁྱིམ་ཁྱི་ཐག་གཉིས་ཅན་སྟུར་ཡང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་པོ་ག་ཏུ་.....
 བཅུག། སྐག་མེའི་རྟ་ཆོག་དང་། མཆོན་ཆ། དངོས་པོ་རི་རྩེད་པ་འཕྲོགས་
 བས་ལྟ་སར་ཕྱིར་ཐོག། སྐག་མེར་གཟུལ་འབྱེད་དེ་བྲངས་པའི་རྒྱ་ནོར་
 དང་། བཞོན་རྟ་ལེགས་པ་ཆིག་རྟོད་བུག་བརྒྱ་ལྷག་ཅན། འཁྱི་གལག་
 བཞི་རྟོར་ཆིག་བརྒྱ། མཛོ་མོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཅན། ལྷག་ལྷ་ཁྱིར་ཉི་བ།
 གཞེར་ཞོ་ཞོ་འཁོར་རྟོར་ཐོན་པ། དུལ་སྟངས་ཆེན་ལྷ་བརྒྱ། མེ་མདའ་
 བརྒྱ་ཐག་གཟུམ། འཁོར་གཟུམ་བརྒྱ་ཐག་གཟུམ། མར་རྟོར་གཟུམ་བརྒྱ་
 སྐགས་ཐོད་ས་གནས་མྱིད་གཞུང་ཏུ་ཡུལ། ཨ་ས་ཁན་ཨམ་བན་མཆོག་
 དང་། དའི་ཆིང་སྟུར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་ཡབ། བཀའ་ཕྱིར་
 སང་རྒྱལ་ལ་རྟ་པམར་སྐགས་ལེགས་ཕྱིས་རི་རྩེད་པ་ཡུལ། གོང་མའི་པོ་
 ཉ་ཨ་ས་ཁན་ཨམ་བན་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་དཔྱེས་
 བས་སྟུག་པར། ཐའི་རི་གང་གི་རྩེད་རྟོད་པས་མདུ་ཏུ་བྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 རི་རྩེད་བསྟོ་བའི་དོན་ནམས་ནི་ཆ་མོ་ཅན་ཡང་མ་ཡུས་པར་སྟུག་ཏུ་.....
 བརྒྱུཔས་མི་སྟུན་པ་རྒྱལ་མཆོར་བཅད། སུན་སྟུམ་ཆོགས་པའི་འཁྱོར་པ་
 ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་འོངས་པ་ལེགས་སོ། རྒྱང་རྒྱལ་འདི་དག་ཁོ་པོ་ཅག་
 གིས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཁུ་འཁྱིན་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྒྱང་ཕྱིན་ཐའི་རི་
 ལ་བཀའ་ཁྱིན་ཆེན་པོས་རྟེན་སྟུ་རྒྱུར་པར་རྒྱུར་རོ། དེར་ཐའི་རི་དང་རྟོན་

ཅིག་པར་འདྲོང་བའི་གཤམ་གྱི་ཁ་ལོ་པ་དང་། དཔུང་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱུང་
 བ་སྒྲོན་པའི་རིགས་ཡིན་ན་དེ་པས་ཀྱང་གནས་མཐོ་བར་མངའ་གསོལ་ཞིག།
 མལ་མི་ཡིན་ན་ཀྱང་ན་སྒྲོན་པའི་གོ་ས་ལ་དབང་བར་གྱིས་ཀྱིག་ཅེས་གཞེངས་...
 ལྷ་བརྟེན། འོན་ཀྱང་བྱ་བ་མཐའ་དག་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དང་ཐུན་
 པ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱས་དེར་མོ་ལྟ་བ་དང་། ལུས་པ་བ་བཟུ་མིས་རྒྱལ་བའི་
 དབང་གཞེངས་བརྟེན་སྒྲོན་སྒྲོན་གས་སྒྲོན་མི་མཐུན་འགལ་བ་བྱུང་། བཀའ་
 རྒྱུན་གཞན་དང་གན་མཛད་དོད་མ་པ་སྒྲོས་བསྐྱར་མཛད་དེ་མའི་རི་མོ་ལྟ་བ་...
 དང་། དམག་དཔོན་སྒྲོ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་ལེགས་སྒྲིས་གོས་བཟང་རེ་
 གནང་བ་ལས། གཞན་གྱི་ཕན་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་གནང་
 བས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་སྤྱུལ།

དེ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན། བས་ཁུན་ཞམ་པན་མདོ་
 ཁམས་བརྒྱད་སྒྱུར་ལོག། གོང་མ་ཡུན་ལྷན་མཚན་ལ་བོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུན་
 བྱང་ཁུལ་མཐུན་ཐབས་དཀའ་བ་དང་། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྒྲུ་མེད་བརྟན་པ་སྒྲུ་
 བ་རྒྱུང་བས་ཡབ་ལ་སྒྲིགས་ཞེན་ཆེ་བ། ཁང་ཆེན་ནས་མི་གང་འཆམས་ཡོད་
 ཅུང་ཁེངས་དེག་ཆེ་བས་མཐུན་ལམ་ཞན་བ། ང་མོད་པ་ནི་གཤོ་སྒྲུ་ཆེ་བས་
 ཁང་ཆེན་ནས་དང་བྱ་སྒྲོན་གཅིག་བྱུར་མེད་བ། ལུས་པ་བ་ནི་སྒྲིབ་རྒྱལ་ཆེ་
 བ། སྒྱུར་ར་བ་འཛེམ་ཐང་ཞན་བ། རྒྱལ་ཡབ་བཅོད་ན་མས་དར་རྒྱས་
 གྱིས་ལུས་པ་བའི་བྱ་མོ་གཉིས་རྒྱུང་མར་ཁྲངས་པས་ཁང་ཆེན་ནས་དང་། རྒྱ་
 ལའི་ཁྲ་མའི་དབང་དབྱེན་སྒྲོར་བྱེད་ཉེན་ཆེ་བ་སོགས་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་སྒྲིག་
 འཛིང་ཆེ་བས། ལུས་པ་བ་དང་། སྒྱུར་ར་བ་བཀའ་རྒྱུན་གྱི་གནས་ལས་
 ཐུབ་ན། ང་མོད་པ་སྒྲིགས་མེད་ཁེངས་རྒྱུར་རྒྱ་ལྟ་བུ་མེད་ཆ་མི་ལངས་

བར་མན་པ་མི་ཡོང་རམ་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་སྐབས་འབྲལ་འགྲོག་ཐབས་གང་ཡང་
མཛད་མི་ཐུབ།

དེ་ནས་ཐོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་དབང་གི་འགལ་བ་དེ་མཐུན་.....
ཐབས་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ། རང་རང་གི་ཚུགས་ཞེན་བཟུང་ནས་
བྱ་བ་རྒྱུར་རིགས་ཀྱང་དོན་ཆེན་ལ་བཟུང་ནས་ཁོང་ཁོ་ཞིང་མི་སྟན་པའི་གཏམ་
སྒྲ་ཆོག་པ་མཛད། དག་གིས་སྟན་པར་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྱིང་ལ་འཁོན་འཛིན་
བཟུང་། ལ་གནས་ཀྱི་དགུང་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅིག་མཐུན་གྱིས་
བཟུབ་རྒྱ་ལྟ་ཞོག། དུམ་པ་བ་བཟ་གིས་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ཡུལ་བསྐྱོད་ན་ལས་
དར་རྒྱས་རྒྱལ་ཅུང་འོས་པ་ནས་དེའི་ཆིང་ཐུང་བསྐྱོད་ན་ལས་རྒྱལ་པོ་དག་
བཅིས། རུས་དེར་དབང་བསྐྱར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་རུ་མིན་དབང་འཕྲོག་
མེན་མེད་པའི་ཁྱོད་གི་ར་གསོན་གྱི་འཐབ་ཚད་ཅིག་ལངས་པར་རྒྱུག་ཐབས་.....
མེད་པར་ཐུང་། མ་ལྟ་བ་བསྐྱོད་ན་ལས་རྒྱལ་པོ་ཆབ་ཀྱི་དྲིན་གྱི་རྒྱུར་བྱ་ཆེ་
བ་སྒྲ་མུ་བར་གསུམ་རུ་རྒྱུ་གསར་དོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་རྩ་ལྷམ་ཆམས་
ནད་སོག་པར་ཁ་གཤམ་ཉེ་དམག་དཔོན་རྣམས་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། བེམས་
དཔོན་པོ་ན་རིགས་དག་དབང་བདེ་ཆེན། རི་མོ་མཐུན་སྒྲ་བར་གྲུང་པ།
མདོ་མཐུང་བ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་པོ་གས་ན་ལས་འཁྱིར་ཁྱུང་གས་ཅམ་ཁྱིད་.....
དེ་ནས་མེད་ཅམ་ལ་ཆིངས་ཁ་བསྐྱར་ཉེ་གཙང་ཚུགས་ཀྱི་བསྐྱོད། རམ་རྒྱལ་
གྲང་རུ་འཁྱོར་རྒྱུ་མདོ་མཐུང་བ་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་རྩ་སར་ཁྱུང་མོག། མ་
ལྟ་བ་གཞིས་ཀྱི་འཁྱོར་རྒྱུ་དོགས་ཚོན་ཆེས་ཆེར་སྐྱེས་ནས་བག་ཡངས་ཀྱི་སྐྱོད་
པའི་སྐབས་མེད་པར་འབྲུམ་པོ་རྩེ་ལྷལ་ནས་དཔག་ཚད་གཉིས་གསུམ་འདས་
པའི་པ་རྩལ་རུ་ཉིན་མཆོན་དཔེར་མེད་མེད་ཆེ་བ་རིམ་པ་གསུམ་བཅུ་གས།

ཕྱི་པ་མཚོག་དཔག་གར་ཞིག་འོངས་ཀྱང་འདྲི་ཅད་ནག་ཏག་བྱེད་པའིན་.....
དོགས་ཚོན་ཆེར་སྐྱེད་ངར་གནས་སོ།

སྐབས་དེར་གོང་མའི་ས་ཉ་བ་དག་པ་རབ་འབྱམས་སྐྱ་བ་དང་། རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཐར་པ་འོངས་ནས་བཀའ་ཡིག་དང་། དེའི་ཆིང་སྐྱ་རྒྱུར་བསྐྱོད་
ནས་སྐྱལ་པོར་གོང་མ་ཆེན་པོས་ལྷན་གྱི་མདོན་པར་གཞེངས་པ་རྟོག་ཅིང་།
འཁྱུ་དོན་རྒྱུ་“དེའི་ཆིང་སྐྱ་རྒྱུར་གྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པའི་ཤེས་གྱི་དཔ་སྐྱུག་.....
གནང་། བོད་རྒྱུངས་གྱི་བྱ་བར་མངགས་པའི་རྒྱ་བྱ་ཉེ་སྐོན་ཆེན་གཉིས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་འོངས་པའི་གཏམ་དེ་གྲགས་རྗེས་བཀའ་རྒྱོན་ལྷན་པ་བ་
ཁོང་ཁོའི་མེ་ཕྱེ་རབ་རྒྱུ་འབར་ནས་མགོ་བོའི་སྐྱའང་ནམ་མཁའ་ཟིང་པའིན་རྒྱ་
རིང་སྐོན་ཞིག་ནས་ལུ་ཅག་གིས་དེའི་ཆིང་དང་། མའི་རི་ཆར་གཙོད་པར་
དཔ་རྒྱུ་བཅས་ཟིན་ན། ད་ནི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་ལྷན་པས་ཐམ་ག་དང་
རྒྱ་བྱ་དག་འོང་པའི་སྐོན་པོ་རྒྱུ་འབར་པར་མ་བྱས་ན། རྒྱ་ནས་
རེ་བ་འབྲས་མེད་རྒྱུ་འབྱུར་པའི་གནས་ཡོད་པས་རྒྱུར་བ་ཉིད་རྒྱུ་དེའི་ཆིང་.....
དང་། མའི་རི་དེའི་རྒྱགས་སྐྱ་གཏོགས་པ་ཁྱབ་ཆར་བཅད་དེ་བདག་ཅག་
བོད་རྒྱུངས་སྐྱ་གཏོགས་ཅིག་པོར་རྒྱུར་བ་དེ་རྒྱ་བྱ་པའི་རྒྱས་འདི་ཡིན་ན་ཞེས་
སྐྱས་པས། བཀའ་རྒྱོན་ར་མོད་པ་དང་། རྒྱུར་ར་བསྐྱེད་སྐོན་ཅིག་ཅིག་
རྒྱ་བྱུན་པར་རྒྱུར་རོ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་(1727) མའི་རྒྱ་རྒྱུག་པའི་ཆོས་.....
བརྒྱུད་ཉིན། ཉ་ལྷན་གཙོག་ལག་ཁར་གྱི་གཞུང་སྐོར་ཚོགས་པའི་ཆོས་མཆོད་
ཁམས་གསལ་རྒྱུ་དེའི་ཆིང་སྐྱ་རྒྱུར་བསྐྱོད་ནས་སྐྱལ་པོ་དང་། དེ་སྤེལ་
མོད་པ་བསྐྱོད་ནས་སྐྱུ་བས་རྒྱལ། ལྷན་ལྷན་པ་བ་བཟུ་གིས་རྒྱལ་པོ། མའི་

ཁི་ལྷུར་ར་པ་སྒོ་སྒོ་སྒྱུ་ལ་པོ་བཅས་བཀའ་ཡི་སྒོན་པོ་ན་མས་ཉན་ཏུ་འཛེམས།
 ཆལ་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བར་སྒོ་སྒོ་སྒྱུ་ལ་པོ་མཛད། དེའི་ཆིང་སྒྱུར་ནི་དོགས་པ་བར་
 པ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དགའ་བའི་འཁྱམ་མདངས་ཉན་བཞིན་ཏུ་བཞུགས་.....
 པའི་སྒྱུ་ལ་པོ། ཉན་ཞེས་ཀྱི་སྒོ་སྒོ་སྒྱུ་ལ་པོ་མཛད་པའི་གཙུང་པོ་སྒོ་
 བཟང་འོངས་ནས་ཉན་ཏུ་ཡིད་པོ་ཞིག་དེའི་ཆིང་སྒྱུར་ལ་སྒྱུ་ལ་པོ་དེར་.....
 གཞིགས་ཞིབ་མཛད་པའི་ཆེ། འཕྲིན་པ་མཁན་སྒོ་བཟང་དོན་ཡོད་ཀྱིས་
 རྒྱལ་པོས་ནས་དབྱ་སྒྱུ་ལ་པོ་ཆར་བཟུང་། དམོད་སྒོ་བཟང་དང་། བུ་སྒོ་
 དམོད་པ། ལྷུང་ལུ་མ་པ་བ། བའི་ཁི་ལྷུར་ར་པ་སྒོ་སྒོ་སྒྱུ་ལ་པོ་ཅིག་
 ཅར་ཏུ་རལ་གྱི་ལྷུང་ལ་པོ་ནས་བཏོན་ཏེ་བཟུན། ཏུས་མཚུངས་གན་མཛོད་
 བར་དང་། རྒྱུ་ལ་པོ་ཏུ་ཡིད་པ་སྒྱུར་པའི་ཞབས་འཕྲིང་པ་ན་མས་ནས་ལྷུང་
 རལ་གྱི་བཟུན། རྒྱུ་ལ་པོ་ཏུ་ཡིད་པ་སྒྱུར་ཏེ་མས་ཅན་ལྷུག་སྒྱུ་ཞིག་
 བཞན་པ་བཟུ་སྒྱུ་ལ་པོ་སྒྱུར་པ་དང་མཚུངས་པས་བར་བཟུ་ཅི་ལ་ཡོད།
 དེ་ཏུ་མཚུངས་པོ་ཆར་མཚུ་ཅལ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུ་དབང་བཅན་པ། ཁེངས་
 རིག་ར་རྒྱུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། ད་མཚུ་ཅལ་གང་ཡོད་འདོན་ཤོག་ཟེར།
 དེའི་ཆིང་སྒྱུར་མཚུ་ལ་ནས་དམོག་བཞིན་ཆེ་ཡི་འཕེན་པ་རྒྱགས་སྒྲིང་།
 ཏུས་མཚུངས་སྒོ་སྒྱུར་ཡོད་པའི་དེའི་ཆིང་སྒྱུར་གྱི་ཞབས་འཕྲིང་ག་ཅིག་ལྷུང་
 མ་ལུས་པ་ཆར་བཅད། གན་མཛོད་དོད་མ་པ་སངས་སྒྱི་བར་དང་ཡི་མོ་
 མཁན་གདོང་ཉན་པ་ཡང་སྒོ་སྒྱུ་ལ་པོ། ཞབས་འཕྲིང་ཉན་མ་རྒྱལ་སྒྱི་ལྷུན་
 ཏུ་བཟུག དེའི་ཉིན་རྒྱུ་མར་སྒྱུན་ཆོགས་རབ་བཏན་དཔལ་འབྱོར་ཏུ་བཅུན་
 མོ་ཆན་གཞིན་གཉིས་པའོར་བར་དམག་མི་མང་ཅམ་བཏང་བས། དེ་གཉིས་
 ག་ཅིག་གིས་ག་ཅིག་ལ་བཟུང་སྒྱེ་སྒྱེ་སྒྱུ་ལ་པོ་ཆར་བཞིན་གནས། བཞན་པ་

རྒྱལ་མཁའ་ཁྱིམ་རལ་གྱི་བཞུགས་ཏེ་སློག་བཀུམ་བསམས་ཀྱང་བཅུན་མོ་དེ་གཉིས་ན་
 མོ་གཞོན་པ། མཛེས་ཤིང་རྩ་བ་ལྷུག་པ་ཞིག་ཡིང་པ་མཛོང་བས་གྱི་བལྟན་
 ཟི་མོད། ཏུས་དེར་དཔག་དཔོན་བཟ་ཤིས་དཔལ་ར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་
 རྒྱལ་པོས་ཁ་བརྒྱུང་བཏང་ཞིང་འཕུལ་ཏུ་གསོད་བརྒྱུད་པས་བཞན་པས་རལ་གྱི་
 དཔུང་ཏུ་འཕུར་བ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྦྱར། ད་རེས་མ་
 གསོད་ཆེ་ཐར་གཏོང་བར་བྱ་བེད་ལན་མང་འཕྲོད་བཞིན་དེའི་རྒྱར་པ་བཟུང་
 བས་རྒྱལ་ནས་རལ་གྱི་བལྟན་ཏེ་ཅིག་ཅར་ཏུ་སློག་བཀུམ་པོ།

དེ་ནས་གཙང་རྒྱངས་སྤྱ་གནས་པའི་འབྲུམ་མོ་རྩ་བ་ཆར་གཙན་པའི་.....
 ཆེད་ཏུ་སྦྱིད་པ་ཐང་པ་དང་། བཟ་ཤིས་དཔལ་ར་བ། རྒྱ་ཁར་པ་དཔུང་
 དང་བཅས་པ་མངགས། རྩ་སར་ཡོད་པའི་མོ་རྩ་བའི་ཞབས་འཁྱིར་བཟ་
 ཤིས་དཔལ་པོ་དང་། བཟ་ཤིས་རྩ་བ་པོའི་རལ་བྱང་ཞིག་བརྒྱུང་ནས་བསམས་
 བཀྱིག་བྱས། དཔུས་དང་། ཞོང་པོ་སོགས་ས་གནས་ཁག་ལ་དཔག་
 རྒྱལ་བརྒྱལ་ནས་བྱང་རྩོགས་སྤྱ་གནས་པའི་མོང་ཞོལ་བ་རྩ་ག་མ་རྒྱལ་འདུལ་
 བར་བཏང་། མདོར་ན། ད་ལུས་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་དའི་ཆིང་སྦྱ་ཏུར་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཞོངས་ཏེ་དཔུས་དང་། ཞོང་པོའི་ཁྱལ་དབར་བརྒྱར།
 ཞོང་མ་ཆེན་པོ་ཡུན་ཤུག་མཆོག་ལ། དའི་ཆིང་སྦྱ་ཏུར་གྱིས་ཏུ་ལའི་སྤྲ་མ་སྦྱ་
 ཐིང་བརྒྱན་པར་དད་ལྷན་སྦྱ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབར་
 ཐིང་གཙན་ཕྱིད་པ། རུན་གར་བར་རན་སྤེལ། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་པ་ཆ་
 དང་འཕེལ་གཏུགས་ཡང་ཡང་ཕྱིད་རྒྱལ་སོགས་ཉེས་པ་དོན་ཆོན་བརྒྱན་རྩ་.....
 ཅམ་བཟངས་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཞོད་དེ་ཡུ། ཁོ་པ་ཆོས་སྤྱིད་དབར་
 བཟུང་བར་རྒྱལ་སྦྱོར་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་སོ།

༩། རྒྱུན་ཐུག་དབང་འབྱུང་གིས་གསེར་ལྷན་རྒྱན་པའི་གདམ་ན་མས་མ་
 ལུས་པ་གསུངས་པས། བཅས་ཅད་ངར་ནས་མཁྱིན་དབྱངས་གཅིག་ལྟར་
 རྒྱས་གི་གསོན་ཅི་ལྟར་བྱུང་ཅུང་མར་རྒྱུ་ལྟེན་པའི་དམ་བཅའ་བཞག། ཟླ་
 ཡིང་བརྒྱད་ནས་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོར་དཔྱད་རྟོགས་བཅོལ་.....
 བའལ། ཡང་ན་མངའ་རིས་བསྐྱར་གསུམ་དང་། གཅིང་དམག་སྐུལ་
 བས་པར་རྒྱལ་བྱེད། ཡང་ན་རེ་ཞིག་མངའ་རིས་ཁུལ་བཟུང་ནས་རྗེས་ལྷ་
 བར་རྒྱལ་བྱེད་ཅིས་སློན་འབངས་ན་མས་ཤུག་འགྲོས་ལེགས་པར་མཛད་པས་.....
 བལ་མོ་ཆེས་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱར་གསུམ་དང་། གཅིང་དམག་བསྐུལ་ནས་དམ་
 བོང་ན་རེངས་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་བཞིན་མོ་ལྟ་བུས་མོ་བྱང་.....
 གི་རྒྱལ་མ་རི་དང་། རྩ་ཐེ་ལ་མོགས་པར་ཉ་མས་གསོ་དང་། བདའ་དང་
 མེ་མདའ་འཕར་བའི་ཁྲར་བྱ་གསར་ཏུ་བསྐྱོ་བ། འབངས་ན་མས་རྒྱས་
 དམག་གྲུབས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མཐ། གཤམ་བཅུ་ལྷག་
 ཏུག་ཅམ་ཁྲིད་དེ་མངའ་རིས་ཁུལ་ཏུ་དཔྱད་རྟོགས་བཅོལ་པར་ལེབས་སོ། །

དེ་ནས་མོ་ལྟ་བུས་ཤེལ་དཀར་གི་འཕྱར་རྩི་རྒྱུ་རྩི་རྒྱུ་ཏུ་གཅིང་སྒྲོངས་.....
 གཤམ་གྱི་ཁ་ལ་པ་རྒྱང་ལོ་ཅན་དང་། བསམ་བླུ་བ་ལྷིང་། ངམ་རིང་ཏུ་
 རྒྱུད་པའི་གཤམ་གྱི་ཁ་ལ་པ་རྩ་མ་བ་བཅས་ལ་སྒྲིངས་ཡིག་བཞིངས་ནས། ང་
 ལུས་སྐྱར་གསུམ་གྱིས་དཔེ་ཆིང་སྐྱུར་བཅོད་ན་མས་སྐུལ་པོ་བཀོང་ཉེ་དཔུས་
 དང་གོང་པོ་མོགས་ཁ་ལ་པ་བསྐྱར་བས། རྩྱད་ཆོས་གཞུང་ལེམས་ལར་རྩ་གི་
 འདོར་བར་སློ་ཅེ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱལ་ལན་སློག་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་།
 དེ་ནས་ཉིན་མཆན་བསྐྱད་མར་ས་དགའི་རྩྱགས་ལྷ་སྒྲོད་དེ་ལུལ་འདིའི་བྱེད་པོ་
 ལུའི་ཅིང་ན་ལོན་ལའང་སྐུལ་མ་དང་བསྐུལ་བྱ་ལེགས་པར་མཛད། རིམ་

བཞིན་མངའ་རིས་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་དགའ་ཞི་བ་དང་ཕྱིས་
 མྱོང་མཛད་དོན་དེ་ཆིང་སྤྱད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལའང་གཅིས་པར་ཕྱིར་ཅིར་འོན་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་རང་ཅག་རྒྱལ་མཉམ་གྱིས་ས་དགའི་སྒྲིགས་སྤྱད་ཐག་དཔུང་.....
 རྒྱལ་མཉམ་མོག་ཉེས་ཅན་ང་ལུ་མ་སྤྱད་གསུམ་བརྒྱུ་བར་ཕྱིར་དགོས་.....
 གསུངས་མོད། དགའ་ཞི་བས་ཁོ་པོ་དེ་ཞིག་གཤམ་སྤྱེད་ཀྱིས་ཐེར།
 ཕྱིར་ཐོག་ནས་ཡིག་ལན་ཅན་ཡང་མ་སྤྱུ། ཅུ་མ་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རུ་
 སྤྱིད་ལུག་གི་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་ནས་དཔག་དཔུང་བསྐྱེད་པ་མ་བྱས་པར་བསྐྱེད།
 བཅ་ཞིག་སོང་བ་ན་དཔག་དཔོན་ཆུང་ལོ་ཅན་ཉམས་ནས་གཞུང་ལེན་ནས་རྒྱལ་
 པར་དག་པའི་ངང་རྒྱལ་མོག་དེ་ཆིང་སྤྱད་ཀྱིས་ཉམས་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་.....
 འཁོན་ལན་མཐའ་གཅིག་རུ་སྒྲིག་པའི་དཔ་བཅའ་བཞག། སྤོང་གི་ཕྱིར་པོ་
 གཙུ་པོ་མ་རྒྱུ་ཀྱང་ལེན་པ་མཐའ་ཅིག་རུ་གྲོལ་ལན་སྒྲིག་པའི་མནའ་པོར་....
 མོ་བརྒྱལ་ས། འོན་ཀྱང་ས་དགའི་ཕྱིར་གཙུ་ཕྱིར་ཅིར་ནོ་ཡོན་གྱིས་མོ་ཉ་
 མངགས་ཏེ་གཏམ་དྲང་པོར་བརྒྱད་ན། སྤྱད་ལྟ་བུ་མངའ་ས་ཉན་གྱི་འཁོར་
 གཙུ་པོ་དེ་དག་རྒྱན་གར་པའི་དཔག་དཔུང་གིས་ལ་ལ་བསྐྱོངས། ལ་ལ་
 བཅོན་རུ་བརྒྱལ། ལ་ལ་བརྒྱུད་ཞིང་ཉེས་བརྒྱུད་བརྒྱུད་པ་མོགས་བྱས་ཀྱང་
 མོ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཉེས་མེད་རུ་བརྒྱུད་པས་དེ་དྲང་རྒྱན་གར་བ་འབྲེལ་བ་མེད་དཔ་
 ཞེས་ཐེ་ཆོས་རུ་སྤྱད། མདོར་ན། སྐབས་དེར་མོ་ལྟ་བུ་པས་ང་ལུ་མ་སྤྱད་
 གསུམ་རུ་ལ་རུ་བརྒྱུ་པའི་ཆེད་རུ་མངའ་རིས་བསྐྱོར་གསུམ་དང་། གཙུ་
 གི་ལུ་མེ་ཁག་གི་ཕྱིར་པོར་དཔག་རོགས་བཅོལ་ཡང་བྱ་བ་དེ་དག་བདེ་ལྷག་
 ངང་འབྱུབ་མི་བྱུབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་རྒྱལ་འབྱུར་ཁག་གསུམ་ཅན་ལྟར།
 འོན་ཀྱང་མོ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་ཆབ་སྲིད་གྱི་བྱ་བར་བྱང་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་....

314

རུ་མོངས་ཏེ་གོང་དམག་དང་དཔུས་དམག་ལ་སྐལ་བས་དེ་དག་ཕྱིར་ཐོག་།

ཡང་རུམ་དེར་གཙང་ཚུགས་གཡུལ་གྱི་ཁ་མོ་པ་རུ་མ་བས་དཔུས་ཚུགས་་་
ལུ་མོ་ཉ་མངགས་ཏེ་ར་ལུམ་ཐུར་གཞུག་གི་ཐུབ་ཚུལ་ཡབ་པའོད་ན་མས་དར་
ཐུག་ལ་གཡོ་ཐུའི་ཆིག་སྒྲུར་མང་ཅམ་པ་གོད་པའི་མམ་ཏེ་བསྐྱར་ནས་བཏང་་་་
བས། མོ་ཉ་དེ་ནི་ཞབས་འཕྱིར་ཁུན་བཟང་གིས་བཟུར་། མམ་ཏེ་ལག་རུ་
ཐེབས་པས་གཡོ་ཐུའི་སྒྲུར་པ་ན་མས་རྟོགས། རུ་མ་བ་ནི་དའི་ཆིང་སྒྲུར་
གིས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་དཔོན་རིགས་གིག་ཡིན་ལ། དའི་ཆུང་མའང་
དའི་ཆིང་སྒྲུར་གྱི་ཕྱིར་མོ་དངོས་ཡིན། དམ་ཡང་གཉེན་ཐུར་གཉེན་
ཡང་དམར་ཐུར་པ། འཛིག་ཉེན་འདི་ན་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་
པ་ལྟར། རུ་མ་བས་དའི་ཆིང་སྒྲུར་གྱི་སྒྲུར་རུ་དཔུར་དོགས་ཕྱིར་ཐུ་ལྟ་
ཞོག ད་རུར་གཡོ་ཐུའི་སྒྲུར་པས་མོ་ལྟ་པར་སྐལ་ཅིས་ལུས་སྟབས། འཕམ་
མ་ཉིད་རུ་མོ་ཉེ་པའི་ཞབས་འཕྱིར་བཟུན་འཛིན་སོད་ཐུས་མོགས་འཕྱོད་པས་་་
བཟུ་ཐུག་པའི་ཅམ་ཆེད་རུ་མངགས་ནས་ཆར་གཙོད་དཔོན་པའི་བཀའ་མཔ།
དེ་དག་གིས་མོ་ལྟ་པས་བཀའ་རི་ལྟར་སྐྱལ་བ་བཞིན། རུ་མ་བ་མོ་ཡང་པས་མ་
ཐུབ་ཅེར་ཆོགས་འཁུར་ཐུར་རུ་ཐེབས་དཔོན་པ་ཆོད་པ་ལྟར། དམག་དཔོན་
རུ་མ་བ་དེ་ཡང་དོགས་སོན་ཐུ་ཅམ་ཐེད་པར་འཕྱིར་ཉ་མས་དར་བཅས་ཏེ་་་
མོར་པའི་ཆོ་འཕྱོད་པས་ཞུགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་འེ་འེ་བཞིན་བཟངས། རུ་མ་
བ་པས་མ་ཡུལ་ལས་འདས་ཏེ་ཅི་ལུ་གཏོལ་ཐེད་གྱི་གནས་ལུ་ཐུར། ཁོ་མོ་
བཟུར་ཉི་ཉི་བཅད། ལུས་མོ་གཅེར་ཁུར་ཐུརས། ཡན་ལག་ཐུ་མག་པས་
བཀྱིགས་ཏེ་སོར་རུ་གཅིག་པའོགས་ནས་མོ་ཡང་གི་ཡང་ཅེ་ནས་བཟུར་པས་སྐད་
ཅིག་ཉིད་རུ་ཐུ་མའི་ཐུ་ལམ་རུ་ཐུར་དོ། བཟུ་ལ་མན་པའི་གཅིག་མོག་ཅེས་

པ་རྒྱུད། སྐུ་ཉི་དང་བྱ་བྱུང་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གྲང་འདི་རྣམས་
 ཁྱིམ་སྐྱེ་འདི་གས་ཐེལ་མཛོང་བའམ་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་པོ་འདར་ཞིང་།
 མོ་ཙེ་གཅིག་སྐྱེལ་གྱིས་པོ་རྣམ་པའི་རྗེས་སྐྱེ་འབྲངས་ནས་དམག་ལ་ཁྱུགས། ཏུས་
 དེར་དཔུས་དམག་དང་། ཀོང་དམག་ཉི་བར་རྣམས་པའི་གཏམ་གང་སར་
 ཁྱེད། པོ་རྣམས་རྣམས་ལྷན་ནད་གཞི་སྐྱེ་བས་འཁོར་དང་བཅས་པ་གོར་པོད་
 ས་མཚམས་དཔེན་པའི་ཡུལ་ནིག་ཏུ་ཐེབས་དཀོས་པའི་བཀའ་པབ། དེ་ནས་
 གཙང་སྤྱོད་སྐྱེ་དམག་དཔོན་ལྷང་ལོ་ཅན་དང་། བད་ཚལ། སྤེལ་བཞི་
 བ་སོགས་དམག་དཔུང་བཟངས་ལས་འདས་པ་རིམ་གྱིས་ཆས་སོ། ལྷང་ལོ་
 ཅན་གྱིས་དམག་མི་ལྷན་བརྒྱ་ཅམ་བྱིད་དེ་ལྷང་རྒྱའི་འགམ་རྣམས་བརྒྱད་ལམ་ལས་
 བཟོད། མི་དབང་པོ་རྣམ་པ་དཔུང་ཆོགས་ལྷང་ལམ་བརྒྱད་ནས་གསེགས་
 པའི་ཏུས་དེར་ལུས་པ་བ་དང་། ལྷུང་ར་བས་དམག་སྤྱོད་པས་ཉི་འོར་
 བ་མཛོང་བ་ཅམ་གྱིས་དཔོན་དམག་ན་མས་ར་རྒྱལ་གྱིས་མིག་ཙ་དམར་པོར་.....
 ལྷུང་། འབྲས་ཁྱུད་ཅེས་པའི་ས་ཆ་དེར་སྤྱོགས་གཉིས་ཀའི་དཔུང་དམག་
 འཛེམས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་ཅམ་ཐེད་པར་གཡལ་བཤམས། ཀོང་དམག་གིས་
 རིའི་རོགས་ལ་འཛེགས་ནས་དཔུས་དམག་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱས་ཉི་རྒྱུར་.....
 སྐོལ། དེ་ནས་དམག་དཔོན་ལྷང་ལོ་ཅན་གྱིས་དཔུང་དམག་ཁག་གཅིག་
 བྱིད་དེ་རྒྱལ་བ་རི་ནས་རི་འགོ་བྱངས། ཐེ་སྐྱོག་འཕངས། པོ་རྣམ་པའི་དམག་
 དཔུང་ཁག་གཅིག་གིས་ཁར་བྱིམ་བཟུང་སྐྱེ་འཛིང་རགས་བྱས། ཏུས་དེར་
 དཔུས་དམག་དང་། ཀོང་དམག་དང་རས་སྐྱག་རབ་ཏུ་སྐྱེས། ལ་ལྷང་
 གང་ལའང་ཐོས་སྐྱེ་ཐེད་པར་ལུག་རྒྱ་བཤས་རར་པབ་པ་དང་མཚུངས། ཏུས་
 དེར་ས་དགའི་བྱེད་པོ་སྐྱེ་ཅིང་ནོ་ལོན་དང་། པོ་རྣམ་པའི་གཏུང་པོ་བརྒྱན་

འཛིན། སྤེལ་བཞི་བ། རྩེད་དཀར་བ་སོགས་གཙང་སྤྱོད་ཀྱིས་དཔག་དཔོན་
 རྩེམས་ནས་དཔག་དྲངས་ཏེ་སྒོལ། བཀའ་སྒྲོན་ལུས་པ་བ་འགོ་དཔག་གིས་
 ཅ་དར་ཡང་པོར་ཏེ་སྤྱོད་མ་འཛོར་བ་བཞིན་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རྩེ་བ་
 འགའ་ཞིག་རིང་གཡུལ་འབྱེད་ཀྱང་སྤྱོད་ལྟུང་སྤྱོད་པམ་ཐག་ཡོངས་སྤྱོད་མི་ཚད་པར་
 གནས་པས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དཔངས་འཚོ་ཐབས་དཀའ་བའི་གནས་སྤྱོད་ལ། སོ་
 གཞིན་མང་ཆེ་བ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་འབྱིད། དོན་མེད་ཏུ་མི་མེད་
 གྱི་ཁང་པ་མང་པོ་མེད་བསྟེན། ཞིང་ཁའི་ནང་ཏུ་ཉ་གང་བྱང་ཏུ་བཅང་།
 བྱད་མེད་ཀྱི་ཏུང་འཁོར་ལའང་སྟེད་ནས་ལག་པ་འབྲེག་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པོའམ་
 ལྟ་སྟེའི་སྤྱོད་དན་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་།

དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་རྩེ་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆ་བ་དང་། བཅ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ། པ་སྤྱོད་པ་སོགས་ནས་བར་འདུམ་གནང་བས། ས་སྤྱོད་
 (1728) མའི་རྩེ་འཛོར་ཏེ་ཉན་ཆེངས་ཡིག་བཞག། དཔག་དཔོན་
 ཁག་རང་རང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོག། དེ་ནས་ལུན་རིང་མ་སོང་བར་སོ་
 ལྟ་བས་སྤྱོད་ཡང་དཔུང་དཔག་ཉིས་སྟོང་ཅམ་ཁྲིད་དེ་ཉན་མཚན་བསྟེད་མར་
 བཤར་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་སྟོགས། དཔག་དཔོན་
 ལྟང་སོ་ཅན་གྱིས་དཔུང་དཔག་ཉིས་སྟོང་ཅམ་སྟེ་དྲངས་ནས་ཡར་འབྲོག་.....
 བརྒྱད་ལྟ་སའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དཔུང་འཇུག་བྱས། དེ་ནས་སོ་ལྟ་བས་འདམ་
 གཞུང་ནས་སོག་དཔག་དང་ལུས་དཔག་སྤྱོད་ཅམ་བསྟོར་ཏེ་རིམ་གྱིས་
 མེད་མདོ་བརྒྱད་ལྟ་སའི་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད། གར་པ་ཤོང་ཆའི་ཉེ་འགམ་ཏུ་
 སྤྱོད་བཅུ་བ་ནས་སྟེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་དཔུང་དཔག་གིས་རི་སོག་
 བས་སྤྱོད་སྟོང་བས་དེ་དག་ཚར་བཅད། ས་སྤྱོད་(1728) མའི་རྩེ་ལྟ་

བར། སྔ་མ་དཔུང་དཔག་དང་བཅས་པ་སྟེ་སར་འབྱོར། ས་
 ལུམ་ཆུར་གཞུག་དང་དཔག་དང་བཅས་པ་ཉེ་ཅེ་སྔ་མ་དཔུང་ལོ་སྟེ། མཛོ་
 ལའང་ཞལ་ཆུང་ཆེ་རིང་དཔར་ཆུལ་སྟེ་ལས་སྟེ་མ་མར་སྟོང་ལྟེ་པའི་
 དཔག་འཐབ་ནང་ཞུགས་ཆུང་པས་ཁ་ཆུང་སྟེ་པ་དང་ཡིད་ལ་དོགས་པ་འཆར།
 འོན་ཀྱང་སྔ་མ་དཔུང་དཔག་བཅས་སྟེ་སར་འབྱོར་འཕལ་མཛོ་ལའང་པ་ཆེ་
 རིང་དཔར་ཆུལ་དང་། དཔག་དཔོན་སྟོང་བཟང་དར་ཆུལ། པོན་རིགས་
 དག་དཔར་བདེ་ཆེན་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁུ་སྟུང་སྟུང་ཕྱིད་དཀོས་པའི་བཀའ་ཐབ།
 སྟུང་དཔག་ཀྱང་བཏར་པ་སོགས་དཔག་སྟེ་པས་ཀྱི་གཞིགས་རྟོགས་གང་.....
 ལེགས་གནང་།

དེ་ནས་ཉིན་མཆན་གཉིས་ཅམ་རིང་སྔ་མ་པས་ཉི་དཔག་སྟུང་སྟུང་.....
 དང་། ཀྱང་དཔག་དཔུང་དཔར་ཉེ་ཅེ་སྔ་མ་དཔུང་། ལྟོ་ལོ་ཀྱི་ཆུགས་
 བཞི་མཆན་པས་བཞུད་བསྟོར་ཉེ་གནས་པའི་སྐབས་སྟུང་ཆུལ་པའི་སྟེན་སྟེ་ལེ་
 གས་པ་དང་། བཅན་སྟོན་མིན་ཁང་། ཆུལ་ཆབ་རིན་པོ་ཆེ། གདན་
 ས་གཞུག་ཀྱི་འཕུགས་མི་སོགས་འོང་སྟེ་མི་དཔར་སྔ་མ་དང་བསྟུགས་པ་རྒྱུད་ཡང་
 ཡང་མཛད། ཆུལ་དཔར་བསྟུགས་བཟང་ཆུ་མཆོད་དང་། ཆུལ་ཡལ་བཅོད་
 བསྟུགས་དང་ཆུལ་ཞུགས་གཉིས་སྟུང་ཉེ་ཅེ་སྔ་མ་དཔུང་པ་མཛོད་ན་མས་ཆུལ་པོ་བསྟོར་
 པ་དང་། དཔུག་གཅོང་དཔག་འཕུགས་སྟུང་པའི་སྟོར་ལ་མེ་བྱུང་མ་སྟེ་ཅམ་
 ཡང་མཛོད་ཅེས་དཀོར་སྟེ་ལེ་ཞུགས། དེ་བཞིན་རྒྱ་པའི་སྟེན་པ་ཡལ་སྟུགས་གཉིས་
 ཆེ་སྔ་མ་ནས་འཕུགས་སྟུང་སྟུང་ཆེ་ག་པ་ཞུགས་པ་ཉི་མོས་མཐུན་མཛད་....
 ཀྱང་མཐར་གནས་ཆུལ་ལ་འབྱུང་སྟེ་ག་ཀྱང་ཉི་མོ་ལའི་སྟེན་པ་འཕུགས་སྟུང་སྟུང་
 མེ་པས་མི་དཀོས་པར། ས་ལུམ་ཆུར་གཞུག་ཆེ་སྔ་མ་དཔུང་ནས་རང་ཁྱིམ་ཁུ་

བྱིར་མོག་ནས་ཐོད་ཆོག་པ་དང་། ཆོ་སྒྲིག་ལ་ཉེས་པ་མི་ཡོང་བ་ཞེས་བྱུག་
 མི་དཔལ་མོ་ཉམ་པས་བྱུལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དཀོང་ས་དོན་རྒྱུད་། ཁོ་
 པ་ཆོ་རུ་བྱིས་ཏུ་མོག་ཆོག་པ་དང་། ཉེ་ལོར་དང་རྒྱ་ནོར་མོངས་སྒྱུད་
 ལའང་གནོད་འཚེ་མི་གཏོང་བར་། འཇམ་དབྱངས་མོང་མའི་མོ་ཉ་འབྱུར་
 རྒྱུ་མག་གཅོད་རྒྱ་ཞལ་བྱིས་བཞེས། ར་མོད་རྩོམ་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷམ་
 པ་ལྟ་ཤིས་བྱུལ་པོ། རྒྱུར་ར་ལྷོ་ཤོས་བྱུལ་པོ་བཅས་བྱིས་སོ་སོར་དཔག་མི་
 ལྷམ་བརྒྱ་ཅོམ་བྱིས་བསྐྱར་ཉེ་བཟང་བཅོན་ཏུ་བཞག། ཏུས་དེར་མངའ་
 རིས་བསྐྱར་བྱི་དཔག་དང་། གཅོད་དཔག་གིས་རྩ་ས་ཡོངས་སྒྱུ་ཁྲུང་ས།
 མོ་ཉམ་པའི་མཚན་རྒྱན་ཚུགས་པའི་ཀླན་ཏུ་བྲགས་ཆེ་བར་བྱུར།

ས་ལྷེལ (1728) མའི་ཟླ་བྱུག་པར། མོ་ཉམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་ཆེ་མོ་ཡང་ཏུ་གདན་དྲངས་ཉེ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཚོག་གིས་མཇལ་འཕྲད་.....
 གནད། དའི་ཆིང་སྐ་ཏུར་བསྐྱར་རྒྱལ་མོགས་སྐྱར་བཟུང་ཤེས་ཡང་ཡང་
 གནད་པས་མོ་ཉམ་པས་ཐོན་བྱི་བསམ་རྒྱལ་ལྷུང་རིགས་འདོར་བར་བྱ་ཞེས་.....
 མཚོལ་བ་གཤགས་ལུ། ཏུས་དེར་པོད་བྱི་གནས་རྒྱལ་ཉ་ཅང་རྩོག་འཁོར་ཆེ་
 པ་ཞིག་ལྷུང་བ་ཉེ་མོར་མའི་དཔག་དབྱང་གིས་ཏུན་གར་བ་མཐར་བཟུད་.....
 རྒྱུ། རབ་ལྷུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཁྲུང་(1721) མོར། དའི་
 ཆིང་སྐ་ཏུར་བསྐྱར་ན་མས་བྱུལ་པོ་དང་། ར་མོད་རྩོམ་རྒྱལ་པོ། ལྷམ་ལྷམ་
 པ་ལྟ་ཤིས་བྱུལ་པོ། མོ་ཉམ་པ་ཐོན་ན་མས་རྩོམ་བྱུལ། རྒྱུར་ར་ལྷོ་ཤོས་
 བྱུལ་པོ་བཅས་བཀའ་ལྷོན་ཏུ་བསྐྱོ་གཞག་རྒྱལ་ཡང་ལུན་རིང་མ་སོར་བར་.....
 བཀའ་ལྷོན་ནང་ཁུལ་འགལ་བ་བྱུང་། ར་ལྷམ་ལྷུར་གཞུག་བྱིས་དའི་ཆིང་
 སྐ་ཏུར་དང་། མོ་ཉམ་པར་རྩོམ་ལུ། སྐལ་ཤེར་དའི་ཆིང་སྐ་ཏུར་

གྱིས་རང་ཉིད་རྒྱན་གར་པར་གྲོལ་པའི་དབང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ལྷན་ནས་ཁེངས་པ་
 དེ་གཉིད་ཀྱི་པར་ཆེ་པས་དཔེ་ཆེར་སྦྲུང་དང་སྦྲུང་བའི་དབང་ལའང་མི་མཐུན་
 པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཅིང་ལྷུང་། དེར་བརྟེན་སྦྲུང་བའི་མགོ་བདེ་ཞིང་
 རི་གསང་དོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆུང་མ་ཆམས་ནད་སྦྲུང་པར་ཁ་
 གཡར་ཉེ་གཙང་ཚོ་གསུམ་ལྟུང་། ཏུས་དེར་ང་ལུས་སྦྲུང་གསུམ་གདོང་
 ལུགས་གཅིག་སྦྲིལ་གྱིས་དཔེ་ཆེར་སྦྲུང་ལ་རོ་གྲོལ་བྱས། ལྷན་པར་ཏུ་
 དཔེ་ཆེར་སྦྲུང་དང་ལུས་པ་བ་དབང་མེ་དང་སྦྲུང་ཏུ་ལྷུང་བྱུང་། ང་ལུས་
 སྦྲུང་གསུམ་གྱི་བྱ་སྦྲུང་ལ་ལུས་ལའ་བཏོད་ན་མས་དང་ལུས་ཀྱིས་བྱ་བ་སྦྲུང་པ་
 མཐར་གཅིག་ཏུ་གནང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་ལུས་ལའ་ཀྱི་ཆུང་
 མ་གན་གཞོན་གཉིས་ཀ་ལུས་པ་པའི་བྱ་མོ་ཡིན་པ་དང་། སྦྲུང་གྱི་སྦྲུང་
 ལའང་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་དཔེ་ཆེར་སྦྲུང་བཀུས་ཏེ་ལུས་པ་བ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐོད་ཀྱི་སྦྲུང་དབང་འཛིན་པའི་ཏུ་མ་ལེན་པ་ཅངས། སྦྲུང་བ་ནི་
 ཆབ་སྦྲུང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སྦྲུང་བྱ་ཆེ་བ་དང་། གཡོ་ཐབས་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་
 པས་ཀྱི་ཐོད་ཚེ་ནས་ལྷན་པ་མོ་འཛིང་པར་ལྷ་པའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཐར་ཐོད་ཀྱི་བྱེད་པོ་གཙོ་བོར་སྦྲུང་བའི་རེ་བ་བཅངས། མཐར་ང་ལུས་སྦྲུང་
 གསུམ་དང་དཔེ་ཆེར་སྦྲུང་གྱི་འགལ་བ་དེ་ན་ང་ར་ཆེས་ཆེར་ལྷན་ནས་དཔེ་
 ཆེར་སྦྲུང་བཞེངས། སྦྲུང་པས་ནི་དྲག་གི་ཐབས་སྒྲུ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་བསྐྱོར་གསུམ་དང་། གཙང་དམག་མངགས་ཉེ་ལྷ་སར་དཔུང་འཇུག་
 གིས་ང་ལུས་སྦྲུང་གསུམ་ཆམ་ལ་ཐབ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཙ་ལུས་ལའ་ཡིན་པ་
 གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱང་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་མཐུང་ཆེ་དེར་གཏད་མི་ཐོད། མཐར་
 ཐོད་མའི་དམག་དཔུང་གི་སྒྲོ་བས་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ལུས་སྦྲུང་ཏུས་

གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་བསྒྲུལ་པ་བཅས་སོ། །

དུས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཉ་ཅར་རྟོག་འཛིན་ཆེ་བ་འཇམ་དབྱངས་...
གོང་མ་ཆེན་པོས་གསལ་པོར་རྟོགས། སྤུ་རྩེས་ལྷན་པ་ལྷན་ཁར་གཞི་འཛིན་
པེར་གེ་དང་། རྒྱ་ཏུ་ལྷན་པ་ལྷན་པ། རྒྱ་ཅར་ཡན་ཆེན་པོས་གསལ་པོར་ཉར་མང་གསལ་
ཉེ་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ལ་རྟོགས་ཞིབ་མཛད། རབ་ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་
རྒྱལ་(1728)ལོར། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྲ་ལང་ཨ་དང་། མད་ལུ་
སྐལ་སྤྱིས་ལྷོ་ཁྱིད་པའི་དཔོན་དམག་བརྒྱད་རྩྭ་པའི་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་མི་ཁྱིད་...
ནས་པོད་ཏུ་ཁོངས། ལྷན་ཆེན་ལུ་དབྱིངས་ཀྱིས་ལྷོ་དྲུང་པའི་མི་ཁྱོན་ཀྱི་
དུང་དམག་བཞི་རྩྭ་ལྷག་ཅམ་དཀར་མཛེས་བརྒྱད་པོད་རྒྱུད་ལས། དམག་
དཔོན་ནམ་ཐམ་ཞང་གིས་གཙོ་འཁྱིད་མཛད་པའི་དུང་དམག་ལྷན་རྩྭ་...
ཅམ་ལྷན་ནམ་ནས་པོད་ཏུ་ལྷགས། དམག་ལམ་གསུམ་གྱི་དམག་མི་རྩ་
དམག་དང་རྒྱུད་དམག་ཆེན་ཁྱི་ལྷོ་རྩྭ་པའི་བརྒྱ་ཅམ་ལྷག་སར་འཕྱར་པའི་རྩེས་
ལ། གོང་མའི་ས་ཉ་ལྷ་ལ་སྐལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལྷན་པས་དམག་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཁྲ་ལང་ཨ་ཡིས་ཁོང་ནས་དང་བཀའ་བྱོལ་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ར་ལུས་...
ལྷན་གསུམ་བརྒྱུད་ས། ཁོ་པ་ཆོས་ལུ་རྟེན་དང་། མཇམ་དར་ཁྱིམ་ནས་
གོང་མའི་ས་ཉ་དང་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱུད་པོར་པའི་རེ་པའི་བསམ་པ་...
མི་རྟོག་པར་ཁོངས། དམག་དཔོན་ཁྲ་ལང་ཨ་སྐལ་སྤྱི་ནས་ར་ལུས་ལྷན་
གསུམ་མཛོད་བ་ཅམ་གྱིས་ཁོང་ཁོའི་མེ་ལྷོ་རབ་ཏུ་འབར་པའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་...
ཁོ་པ་ནས་ལུས་པའི་རྩ་ར་ས་ལ་བཅུགས་ཉེ་འདུག་ཏུ་བཅུག། ཁྱོད་ཆོས་
འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལ་མི་བཅི་བར་བྱ་བ་རན་པ་འདི་ལྷ་...
ཏུ་བུས་པ་འདི་ནི་ཁྱིམས་འགལ་ཡིན་ཟེར། མཁྱིན་པ་དང་ལག་གཉིས་ལ་

ཆུལ་ལ་ཐག་བརྒྱུ་བ་ཉི་ཤོ་རྩ་པའི་དཔལ་དཔུང་ལ་ཅིས་སྤྲད།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་པོར་པོ་ཆོ་དཔལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྲ་ལར་མ་དང་།

པོ་ཉ་ལྷ་ལ། པོ་རྩ་བ་པོ་གསུམ་རྩལ་འཛམ་མོག་ར་ལུམ་ལྷུང་གཞུམ་ཆུལ་ས་

ཐག་གིས་བཅིངས་ཏེ་འཁྲིད་འོངས། ཁྲིམས་ལྷ་ཁྲིམས་ལོས་ནག་པོ་ཕྱོག་

པའི་ཁྲིམས་དཔོན་ཆོས་ཆོ་འདྲི་ནན་ཏན་ལུལ། དན་པ་ཆར་གཙོད་པར་

ལུ་ཁོ་ཞེས་སྤྲུལ། ཉིན་གསུམ་པོར་ཁྲིམ་པོར་པ་འི་འཁམས་ཏུ་ར་ལུམ་ལྷུང་

གཞུམ་དང་ཁྲིམ་འབྲངས་པ་གཙོ་པོ་རྩམས་འཁྲིད་འོངས། ར་ལུམ་ལྷུང་

གཞུམ་ལུམ་ཏུ་མ་ཏུར་བཏར་ཉི་གཙོད་པའི་ཁྲིམས་གཙོད་ལུམ་ཏེ་སྤྲོག་བཀུལ།

ལྷུང་ལུང་ཁྲ་མ་དང་རྩམ་ཆུལ་ལྷ་ཆར་གི་གཉེར་པ་ལྷེ་ཐག་པས་བཅིངས་ནས་

པས་ད། ཁོ་པ་ཆོའི་ནང་མི་དང་ཁྲིམ་འབྲངས་པ་གཙོ་པོ་རྩམས་ལྷེ་བཅད་དེ་

བཀུལ། ཉིན་དེར་ར་ལུམ་ལྷུང་གཞུམ་དང་ཁྲིམ་འབྲངས་པ་བཅས་མི་ཉི་

ལུ་ཆ་གཉིས་ཏུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོག་བཀུལ།

ཆུལ་ཡབ་པོ་དང་ནམས་དར་ཆུམ་ཐེངས་འདིའི་ཏུས་ཟིང་དང་འཕེལ་བ་

ཆེ་པས་ཡབ་ཐེང་གིན་ཏུ་མང་པས་གོང་མ་ལུན་ལན་གྱི་བཀའ་རྒྱུར། ས་ཐེལ་

(1728) མའི་རྒྱ་༡༡ཆོས་༡༢ཉིན། ཆུལ་བ་བསྐལ་བཟང་ཆུ་མཆོ་དང་ཆུལ་

ཡབ་པོ་དང་ནམས་དར་ཆུམ་སྤྲོགས་དཀར་མཆོས་ཁུལ་གྱི་ཐག་ར་ཐར་ཏུ་གདན་

ཏུངས་ནས་ཁོ་པ་ཏུན་ཅམ་བཞུགས།

པོ་རྩ་བ་པོ་དང་ནམས་ཞོམས་ཆུལ་ལ་པི་ཁིའི་ཆོ་མོ་དང་། ཏུན་ཐང་ཞེས་

པའི་འཆར་ས། གཤེར་ཐམ་ཆེ་མོ་ཡི་གེ་གཞུམ་ལྷུང་འབྲུ་དོན་ཏུ་ “དཔུས་

གཙོད་གི་བཀའ་སྤོབ་གྱི་ཕུ་བ་ཕྱིད་ལམ་ན་རྡོ་རྗེས་པས་ཁིའི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་

བཅས་གནང་། བོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་གྱི་འགན་ཁོངས་སྤྲུལ་ཞེས། དེ་བཞིན་

ཆེན་མོར་མ་ཕུན་པུན་གྱིས་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལས་ཕྱིར་བཏང་བས་
 གསར་པ་མང་ཅམ་ལག་ལེན་བརྒྱུ་བ་དཔེར་ན། ལ་ལྷེལ་(1728) མོར་
 མང་ལ་ཆེ་མདོ་དང་། ཡི་མང་། འཕའ་བཅས་ས་གནས་ཁག་གཅིག་ཟིམ་བྱོན་
 གྱི་མང་འཁོག་ཏུ་བརྟུག། ཁམས་ཀྱི་རྩོད་ས་བདེ་ཆེན་དང་། འོད་ཞི་སྐགས་
 ས་གནས་ཁག་གཅིག་ཕུན་པུན་གྱི་མང་འཁོར་ས་སྤྱུ་ལྡན། གཞིས་ཆེ་ལུང་
 རིས་ནས་མང་འཁོར་པ་སྐོར་གསུམ་བཅས་པ་ཆ་ཆེན་སྤྱི་མིང་ལྷ་པ་སྐོར་བཟང་...
 ཡི་ཞེས་ལ་ཕུན་པུན་ཆེ་ཆེ་དང་། རམ་ཡིང་། ཕུན་ཆོགས་མྱིང་མ་གཏོགས་
 ཆེས་མ་བཞེས། ཕྱིར་བཏང་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དྲ་
 དབར་གྱི་རྩོད་ས་ཕུགས་ཁ་བཤམ་མོར་པས་མིང་འབྲུག་སྐོར་བའི་ཞེན་ཁའི་རང་
 བཞེན་ཆུང་ཏུ་འཕྲོ་བུལ་བ་ལྟར་། རྩོགས་མཆུང་ས་ཐོད་ཀྱི་ཀྱིང་འཁོར་ལ་
 ཕུགས་རྩོན་ཕྱིར་ཆེད་ཐོད་ཐོད་ཞམ་བན་བརྟུགས་པའི་ལམ་ཕུགས་གསར་ཏུ་
 བཟོས། ལ་ལྷེལ་(1728) མོར། ཐོད་ཐོད་ཞམ་བན་དང་པོ་ལྷ་ལ་དང་
 དེའི་ལས་རྟོགས་ཡིང་གི་བརྩོན་གཞག་ཆུལ། ཟིམ་བྱོན་དང་ཕུན་ཡིའི་དམག་
 ཟི་ཞིས་རྩོར་ཅམ་ཐོད་ལ་བཞག་ཆོག་ཞམ་བན་གྱིས་བཞོད་འདོགས་ཕྱིར་ཏུ་...
 བརྟུག། ཆལ་མདོར་ཕུན་པུན་གྱི་དམག་ཟི་ཆེན་རྩོར་ཅམ་བཞག་པ་སྐགས་
 ཕྱིར་བཏང་མང་པོ་ལག་ལེན་བརྒྱུ་བས་ཐེས་ཆུལ་ཐོར་ཏུ་གཅིག་ཕྱིར་ཡོར་བ་
 དང་། ཐོད་ཟི་དམངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལའང་མན་ཆོགས་ཆེས་ཆེར་
 ལྟར་།

རྩོགས་ཀྱི་(1730) མོར། ཐོད་འབྲུག་དབར་དམག་འབྲུག་ལངས།
 ཐོད་དམག་གིས་འབྲུག་ལུང་ཏུ་དཔུང་འབྲུག་བྱས།
 དེ་ནས་རལ་ལྟར་བརྟུག་ཞིས་པའི་ཤིང་ཡོས་(1735) མོར་ལྷ་འཆོས་

༢༡ ཉིན། ཞོང་མ་མཚོག་གིས་རྩུ་བྱུང་བྱུང་བྱུང་སོགས་དཔོན་དཔག་
 ལུ་བརྒྱ་ཙམ་བཏང་ནས་རྩུ་ལའི་བྱུང་མ་བསྐལ་བཟང་རྩུ་མཚོ་པོ་དུ་གདན་.....
 དངས། འདི་ལོ་རྒྱ་མཚེས་༡༢ཉིན། ལྷ་ལྷན་པོ་རྩུ་ལར་ལྷག་ཐེབས།
 ལོ་འདིར་ཞོང་མ་ལྷན་གཉིས་པའི་བར་གཤེགས། དེའི་སྐུས་པའི་པ་ཆུང་ལྷན་
 མི་འཇིགས་གཤེས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། མེ་རྒྱལ་(1737) ལོར། རྩུ་ལ་
 བ་བསྐལ་བཟང་རྩུ་མཚོ་གཞིས་ཆེར་པར་ཆེན་མོ་བཟང་ལེ་ཤེས་མཇལ་བར་.....
 ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱ་གས་པོར་ཙམ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོངས་པ་ལྷ་དན་
 ལས་འདས།

རྩུ་དེར་རྩུ་ལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྩུ་མཚོ་པོ་དུ་མྱིར་ཐེབས་གྱུར་.....
 ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིད་རྫོང་མང་ཙམ་སྐལ་བ་ལས། པོད་ཀྱི་ཆཔ་སྤྱིད་བྱུང་བ་མི་
 དབང་པོ་ལྷ་བ་དང་། ལམ་བན་ནམས་གཉིས་ནས་མཛད། མི་དབང་པོ་ལྷ་
 བས་ས་རྒྱལ་(1728) ལོར། པོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་མེ་ལོ་ས་
 (1747) ལོ་བར་སྤྱིད་ལོ་ཉི་ཤུ་བཟུངས་པའི་རིང་ལུང་ཤེ་ཞི་འཇགས་གྱུར་.....
 བས་རྩུ་ཆེན་ཆཔ་འབངས་ཀྱི་ཐོན་སྤྱིད་ཀྱི་རྩུར་བཞོན་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་.....
 འཕེལ། པོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་དང་འབྲེག་ལས་ཐོན་སྤྱིད་རྩུར་མི་རྩུར་པའི་
 ཞོང་རྩུ་འཕེལ་བ་དང་འཕེལ་རིག་གནས་ཐད་ལའང་འཕེལ་རྩུས་ཆེན་པོ་.....
 གྱུར། འཇམ་མིང་ཐོག་གསལ་ཆེ་བའི་རྩུར་ཐང་པར་མ་ཞེས་པའི་བཀའ་
 འགྱུར་དང་བཟུན་འགྱུར་གྱི་པར་ཤིང་ཡང་རྩུ་དེར་གསལ་རྩུ་བརྒྱས། རབ་
 གྱུར་བཟུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག་(1739) ལོར། ཞོང་མ་ཆུང་ལྷན་གིས་པོ་
 ལྷ་བར་པོ་ལོ་རྩུན་ཐང་གི་ཚོ་པོ་དང་། དེར་སྐུས་གཉིས་པོད་པས་གན་པ་
 འགྱུར་མེད་ཆེ་བཟུན་ལ་མངའ་རིས་གྱུར་གི་ཚོ་པོ་གན་ཆེ་མངའ་རིས་བརྒྱར་

གསུམ་གྱི་དམག་མིང་གྱི་འགན་ཡོངས་སྤྱི་བཞེས། གཞིན་པ་འཕྱར་མེད་
 རྣམ་ཀྱལ་ལ་ཐའི་ཤི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཆོ་སྒྲིག་ནས་འདམ་བུ་སྐྱེ་བ་བུ་དྲུག་
 དང་ཆོ་པ་སོ་དྲུག་འཁོར་མེད་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་
 ཡོལ་(1747) མའི་ཁྲ་གཉིས་པར། སྔ་རྒྱ་པ་དག་འཕྲན་ཁར་གསར་བྱ་
 དཔོན་པ་ལྗོན་པ། ཁྲ་པ་བཞི་པའི་ནང་ཡུལ་གཞིན་པ་འཕྱར་མེད་རྣམ་
 ཀྱལ་ལ་རྒྱ་མཐའ་ཞེས་པའི་ཆོ་སྒྲིག་དང་། ས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཐོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་
 རྩོད་པོ་གཙོ་བོར་བསྐོས་གཞག་སྒྲུལ།

བུན་པ། སྔ་རྒྱ་པའི་ཡུལ་འཕྱར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་མཁའ་ཆ་
 བཟངས་པ་དང་། ཀྱལ་མཆོག་བསྐུལ་བ་ཁྲ་ཆུ་མཆོག་ཡིད་འགན་
 གཙོ་བོ་བཞེས་ནས་བཀའ་ལག་དང་ཡིག་ཆར་དཔོན་ལྷ་བསྐུལ་སྐྱེ་
 བའི་སྐོར།

གནམ་བསྐོས་ཞོར་མ་ཆན་ལྷར་གྱིས་སྔ་རྒྱ་པའི་བྱས་ཆེས་ལ་གཞིགས་ཏེ།
 མེ་ཡོལ་(1747) མའི་ཁྲ་པ་བཞི་པར་དེའི་ཡུལ་རྒྱུ་པ་འཕྱར་མེད་རྣམ་.....
 ཀྱལ་ལ་རྒྱ་མཐའ་ཞེས་པའི་ཆོ་སྒྲིག་དང་། གསལ་ཐམ་ཆེན་མོ་སྐད་ཡིག་
 གསུམ་སྐུར་མ་ཞལ་རིས་སྤྱི་“དབུས་གཙང་གི་བཀའ་སྒྲོལ་བ་ལྟེན་མཁན་མོ་
 རྒྱལ་མང་གི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་གནང་། དེ་སྤྱི་ཡམ་སྔ་རྒྱ་པར་སྒྲུལ་པའི་
 དམར་ཐམ་ཁག་གཉིས་རང་འཇགས་སྤྱི་སྒྲུལ་ཐོག་ཐོད་ཀྱི་མིང་འགན་ཡོངས་...
 སྤྱི་བཞེས། ཡུལ་འཕྱར་མེད་རྣམ་ཀྱལ་གྱི་ལ་འཁོར་མ་ཐག་རྒྱ་ཡམ་སྔ་རྒྱ་
 པའི་མིང་བྱས་དང་ཡོངས་སྤྱི་འགན་ཏེ་ཐོད་སྐོད་ཞམ་བན་ལ་རོ་སྐོས་ལྟེན་པ་...
 དང་། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཆོག་ལ་བཙུང་མི་ཁྲ་བ། གཅེན་པོ་འཕྱར་
 མེད་ཆོ་བརྟན་བསྐོར་ནས་མངའ་རིས་དབང་རྒྱ་བསྐུར་བ། སྐོག་རྒྱ་སྐོག་

སྐྱུན་གར་བར་འབྱེད་བ་ཕྱིད་པ་སྐྱུན་ཚུལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་ཅམ་བྱས་.....
 ཉུ་བས་ཨམ་བན་སྐྱུན་ནས་ཤོར་མར་ཉུན་མེད་ལན་མར་བྱས། ཤོར་མ་
 མཆོག་གིས་མོ་ཉ་དར་དཔུང་དམག་བཏར་སྟེ་ཐག་གཅོད་དཔོན་གསུངས་.....
 བྱང་། གནས་ཚུལ་རྩ་བ་ཆེ་བས་ཤོར་སྟེ་ཨམ་བན་སྐྱུན་ཆེན་དང་། ལས་
 རྒྱུ་ལའ་བྱུན་སྐྱུན་ཏུ་སྐོས་མོལ་སྐོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཏུ་.....
 (1750) སའི་ཟླ་༡༠ཆེས་༡༢ཉིན། འབྲུང་མེད་ནམ་ལྷལ་ཁྲོམ་གཞིགས་
 ཁང་ཏུ་བསྐོངས། ཨམ་བན་སྐྱུན་སྐྱུན་གྱིས་ཁ་རྒྱུར་བྱས་པ་བཏར་སྟེ་
 རལ་གྱི་བཙུན་ཏེ་སྐོག་བཀུམ། ལང་འབྲུང་མེད་ནམ་ལྷལ་གྱི་རྗེས་འབྲངས་
 པ་མཚོན་གཉེར་ཁྲོ་བཟང་བཀུ་གིས་སྐྱུན་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་མཐོང་འབྲལ་.....
 ཨམ་བན་གྱི་སྟོད་གནས་ཁྲོམ་གཞིགས་ཁང་མཐའ་བསྐོང་། དམག་འཐབ་
 ཚུ་ཆོད་འགའ་ཞིག་བྱས་མཐར་ཨམ་བན་སྐྱུན་དང་ལས་རྒྱུ་ལའ་བྱུན་.....
 དམར་གསོད་བཏར་། རྒྱ་མུང་བ་དང་ཞབས་འབྱིར་མི་བྱངས་བཙུ་ཉུག་
 ཅམ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཁྲོམ་གཞིགས་ཁང་གི་ཉེ་འབྲམ་ཏུ་བསྐོངས་པས་ས་ཆ་དེར་
 སྤྱིས་རྒྱ་འབྲམ་སྐྱུང་ཞེས་མིང་ཆགས། རྒྱ་རིགས་ཉིས་བཙུ་ཉུག་ཅམ་ཅེ་སོ་
 བར་ཏུ་སྤོས་ཏེ་རྒྱ་ལའི་ཁྲོ་མ་མཆོག་ལ་སྐོག་སྐྱོབ་བྱས། ཤོར་མ་མཆོག་ནས་
 ཚུལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་ཉུ་བྱུ་བྱིད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་པལ། རྩ་རིང་ན་མོན་
 པ་རྩེ་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་ལས་ཆབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་སྐྱུལ། ཨམ་བན་གསོད་
 མཐུན་ལག་དམར་བ་འཛིན་བཟུང་སྐོག་སྤྱིམས་གཅོད་བྱས་པ་གཏོར་དཔོན་.....
 ཞེས་གསུངས། ཏུས་དེར་ཤོར་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཐར་བཞིན་མིང་ཆ་མི་ཤོར་
 པའི་ཆེད་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་མྱིད་དཔར་ཤོངས་རྩིགས་ཨམ་བན་གཉིས་ནས་ཐད་ཀར་
 འཛིན་དཔོན་པའི་བཀའ་པལ་བྱང་། ཤོར་མ་ཆན་ལུང་གི་ཆ་པའི་ཁྲོ་མ་ལུང་

ལྷ་རྒྱལ་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པ་དུ་གཉིས་ཆ་བ་ཡིན་ཡོངས་ལྷན་ཆོས་ལྷན་པ་.....
 དྲན་པོད་ཀྱི་གཤིས་ལྷན་པ་སྟོན་མི་གཞིན་ཉ་པས་པོད་མི་ཞུས་ལྷོ་མོག་པའི་.....
 གནས་ཆུང་པ་ཡོང་དེས་ཡིན། དེ་པས་རྒྱ་པའི་ལྷ་མར་དྲན་ལུས་ཆེ་པས་པོད་
 ཀྱི་ཡིན་པ་གན་གཙོ་མོ་རྒྱ་པའི་ལྷ་མ་རང་ནས་པལེས་ན་ལེགས་པ་རྒྱན་པ་རྒྱན་.....
 མོད་མ་ཆེན་པོས། བསྐལ་བ་པར་ལྷ་མཆོ་ནས་པལལ་རྒྱ་ཡིན་པ་གན་པལེས་
 དཔེས་པ་དྲན། འཕྱར་མེད་ནས་ལྷ་ཡི་ལྷ་ཆེན་པོ་རྒྱན་པ་སྟོན་པ་སྟོན་པ་
 བཀའ་ཤོག་ལྷ་པ་པ་པའི་རྒྱན། “མོད་མའི་བཀའ་རྒྱ་པའི་ལྷ་མ་དྲན་བཀའ་
 རྒྱན་ཀྱི་དོན་བདག་ལྷེད་མི་ལྷན་པ་རྒྱུ་ཉ་པ་པལ་པ། དེད་ཀྱིས་ལྷ་མོར་འཕྱར་
 མེད་ནས་ལྷ་པ་ནས་རྒྱ་ལྷ་རྒྱ་པའི་ལྷ་མར་པལེན་པ་ལྷན་པ་ཀྱི་ལྷེད་པ་མ་ཟད།
 འཁོན་རྒྱ་བཟུང་འཁུག་པར་པལེན། ཡང་དྲན་ཡང་རྒྱ་བཀའ་ལྷེད་ཀྱིས་ལེས་
 བསྐལ་རྒྱན་ཀྱི་བཀའ་པལ་པ་ཡིན། ཁོ་པས་དེད་ཀྱི་བཀའ་ལྷན་རྒྱ་པས་དྲན་
 གས་ཀྱིར་ཞིང་ནས་རྒྱ་ལྷ་མོས། དཔལ་གཙོར་རྒྱ་ལྷེད་པའི་ལྷ་མ་བཀ་ལྷ་
 ཆེན་ཅན་ནས་ལྷན་པ་འཕྱར་མེད་ནས་ལྷ་པ་རང་ཆུང་གཙུག་ཞིང་རན་པས་རྒྱ་.....
 པའི་ལྷ་མའི་ལྷ་གཙུགས་པ་ཤོད་པས་ཆེ་ལྷ་མ་རྒྱ་དཀའ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་མ་སྟོན་.....
 པ་མ་པལེས་པར་འཕྱར་མེད་ནས་ལྷ་པ་ཁྱིམ་ཀྱིས་ཆར་པལ་པ། འདི་མཐས་
 ཅན་རྒྱ་པའི་ལྷ་མའི་ཆེད་ཡིན། ད་ཆ་རྒྱ་པའི་ལྷ་མ་ལ་ཉེ་པར་དོ་པལ་པ་
 ཆར་པལ་པ། དཔལ་གཙོར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་པལ་པས་པས་དེད་ཀྱི་
 སེམས་པ་ག་ཡངས་པར་ལྷན། ཡང་མཁོན་གཞིར་ལྷོ་བཟང་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་
 དཔལ་གཙོར་རྒྱ་པལ་དྲན་པའི་ལྷ་མ་བཀ་ཆོ་ལ་ཤོད་པའི་སྐལ་ལྷ་རྒྱ་པའི་ལྷ་.....
 གས་ཀྱིས་པལ་ལྷ་གས་ནས་མི་རན་པ་ནས་པ་འཁོར་རྒྱ་པལ་པ། མོད་ལྷ་པའི་
 འཁུགས་ལྷ་ལྷ་ནས་ལྷ་ལྷོངས་པའི་པར་པལོད་པ་པའི་དེད་ནས་ཤིན་རྒྱ་.....

བསྐྱེད་པ་ལ་མཉམས། གནང་ཕྱིན་གྱི་དངོས་པོ་ན་མས་དབྱས་གཙང་རྩ་
 རྒྱུ་དང་པར་མངགས་པའི་ཨ་ས་ཁམ་མམ་བན་ནམ་རྒྱལ་ལ་ཐུང་ནས་དབྱས་ཀྱི་.....
 གཙང་རྩ་སྒྲིབས་པ་དང་མཉམས་རྩ་དེད་གྱི་ནང་གཙང་གིས་པཅེ་བས་བསྐྱེད་ས་
 པའི་གནང་ཕྱིན་བར་ཐེད། འབྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་ལ་ཐུང་པོར་ཡང་རྩ་
 མང་གི་མོ་ས་ཕྱིན་པའི་མོས་མེད་ཀྱང་། དེད་ནས་ཁོ་པའི་ས་མོ་ལྷ་ནས་གྱི་
 ཆེ་རིལ་པོར་དང་པ་དང་ཐུངས་གྱི་ཤེ་མོར་ཕྱིན་ནས་ཞབས་འདེགས་རྩར་ཐག་
 བཅུས་པ་ལ་བསམ་ནས་བྱུགས་སྒྲོལ་ལས་འདས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ས་.....
 བྱས་རྩ་མང་གི་མོ་ས་གནང་ཕྱི་དབྱས་གཙང་གི་དོན་བདག་དབྱི་འབྱེད་.....
 ཕྱིད་བཅུག་ཕྱིན་ཆད་འདོད་རྒྱལ་གྱི་བསམ་སྒྲོལ་མ་རྩུངས་པའི་བྱ་བ་རིམ་གྱིས་
 རྩ་བསྐྱེད་དེད་གྱིས་ཀྱང་ཁོ་པས་ཞུས་པ་ལྷར་དབྱས་གཙང་རྩ་བཅུད་པའི་ཐོན་
 པོ་དང་། དམག་དབྱེད་ཕྱིར་འཐེན་པར་བརྟེན། ཁོ་རང་ཅི་ལས་རང་
 བསྐྱེད་ནས་མངའ་འབངས་གྱི་པོད་ན་མས་སྐྱག་རྩ་བཅུག། འདོད་ཞེན་
 སྐྱེད་ཕྱིས་བག་མེད་གྱིས་སྐྱེད་འདུག། དེར་མ་ཟད་ཁོ་རང་གི་རྩོ་རྩོ་
 འབྱུར་མེད་ཆེ་བརྟན་དོ་མོག་པ་ཡིན་ཞེས་རྩུབ་ཁག་བཀའ་ནས་ཞུས་ཏེ་བཀའ་
 རྒྱུ་དམག་དང་བཅས་པ་མངགས་ནས་ཁོ་རང་གི་རྩོ་རྩོ། དེའི་ཤུ། འགོ་
 པ་ཐམས་ཅད་བསད། ཡང་པཅི་ཏའི་ནང་གཞིས་གཏོར། པཅི་ཏའི་བག་
 མ་སྐལ་ནས་གཙང་གི་སྒྲིགས་སྒྲ་རྒྱུད་བཅུག་པཅི་ཏའི་ཤུ་དབྱས་སྒྲ་རྒྱུད་བཅུག་
 བས་ཁོ་པས་མངའ་གཞུག་རྩ་བཀོལ། ལམ་གྱི་ས་རིམ་རྩ་ཐམ་བཅད། རྒྱུ་
 པོ་དང་དམག་ཐམས་ཅད་ཟད་ཟད་རྩ་བཙལ་འདོད་སོགས་མཛོ་བསམ་ཕྱིན་...
 ཅི་མོག་གྲངས་གྱིས་མི་ལང་པ་འདུག། དེད་གྱིས་མཛོ་བསམ་ཞིབ་རྩ་བཏང་
 བ་གཙོ་ཆེར་འབྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་རང་རྩལ་རན་པ་ལས་བྱུང་ཡང་དེད་ནས་...

་ཡང་གནང་ཆུན་བདག་ཆུན་ཐལ་དྲགས་པས་ཁོ་པས་དེ་ལྟར་ངར་བསྐྱེད་ཅིང་།
 དཔུས་གཙང་དམངས་མས་ཁོ་པར་ཡི་ཐུག་ཡང་། རེད་ནས་བཞག་པའི་
 མང་ཡིན་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཅི་ཡང་བྱེད་མ་རྒྱུ་པར་སྤང་། རྒྱལ་འདི་ལ་རེད་
 ཀྱིས་མིན་ཏུ་འཁྱོད་པར་འདུག། འདི་ལ་བལྟས་ན་བཀའ་སྐྱོན་ཏུ་བསྐྱོས་པ་
 རྒྱལ་ལ་ཏུ་ཅང་ཆེད་ཏུ་དབང་ཆུན་མི་ཉན་པར་འདུག། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 རེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་དཔུས་གཙང་གི་ས་ཆའི་སྡེ་ལོ་མཐའ་དག་བདེ་སྐྱིད་་་་
 ཏུ་བྱེད་པ་མི་དོན་གྱི་གཙུག་ལོ་ཡིན། འགྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་ལྷུར་བའི་
 སྐབས་སྒྲུབ་ཆེན་སོགས་ནས་པརྩེ་ཏུ་ལ་དཔུས་གཙང་གི་དོན་དག་གྱིས་ཟེར་་་་
 འདུག་ཡང་རེད་ཀྱིས་རེས་པར་བཀའ་ཐབ་པ་ནི་མེད། ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱི་
 བསམ་པར་དཔུས་གཙང་ལ་ཉིན་གཅིག་ཡང་འགོ་པ་བྱེད་པའི་མི་མེད་ན་མི་་་་
 ཏུང་བསམ་འདུག་ཡང་པརྩེ་ཏུ་ནས་འཕྲལ་ཏུ་དམག་དཔུང་འབྱིད་ནས་ཐན་་་
 རྒྱགས་བྱེད་ཡོང་བསམ་ནས་སྒྲུབས་གཅིག་ཏུ་གང་འོས་པ་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་་་་
 རྒྱག་སྒྲུལ་ཏུ་ལའ་འདུག། པརྩེ་ཏུ་ནས་རེས་པར་བསམ་ཆོད་དང་མཐུན་
 པར་རོ་ལོག་མི་རྒྱལ་ཆོར་བཅད་ནས་གསོད་པ་དང་། ཨམ་བན་གཉིས་
 ལ་རྒྱོན་མེད་ཅིང་དཔུས་གཙང་གི་ས་ཆ་རྒྱལ་བདེ་འཇགས་བག་ཡོད་ཏུ་སོད་
 འདུག་པ་བྱུང་ཆོ། འཕྲལ་ཏུ་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་ལའ་པ་ལྟར་བྱས་ཡང་
 མི་ཆོག་ཟེར་བའི་སྐབས་མ་མཆིས་མོད། ད་ལས་ཁོ་པས་དཔུས་གཙང་ཏུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཨམ་བན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་མ་རུས་པ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་མེད་ཟེར་དཀའ་བ་་་་
 འདུག། དེ་ལྟ་ནའང་པརྩེ་ཏུ་གཞུགས་སོ་གཅིག་ཕུར་སོང་། རྒྱལ་ཞན།
 རང་སྤྱོད་གཅིས་པར་གཞུང་ཉེ་འབད་ཡང་སྤྱིར་མའི་ངར་རྒྱལ་དཔུས་མ་ཡིན་
 མོད། གཅིག་ཏུ་འདས་ཆོར་པའི་བྱ་པ་ཡིན་པས་བཙད་མ་བཅད་བྱས་ན་

ཆོག་པ་མ་གཏོགས། སྐབས་འཕྲུལ་པའི་བྱས་ཀྱི་བཞག་ནས་དེད་ནས་དཔར་
 གི་གོ་ས་གནང་རྒྱའི་དེ་བ་བྱས་ག་ལ་ཆོག། པརྟེན་རང་ལྷུང་གི་གོ་ས་དང་
 བཅས་ཏེ་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་ཉན་ཅིག་རྒྱ་པརྟེན་ནས། བོད་ཀྱི་འགོ་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཡུང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡིད་གཏད་རྒྱལ་པ། རྒྱུ་ནས་བོད་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་གཏོད་ཅིང་རྟེན་ཀྱི་འབྲངས་པའི་མི་གཅིག་འདམས་ནས་པརྟེན་
 ཏེ་དང་ཉན་རྒྱ་པརྟེན་པརྟེན་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཆུག། ཁོང་ཆོའི་དོན་ཆ་རྒྱུང་བ་
 རྣམས་བཀའ་རྟོན་གཉིས་ནས་རྒྱུ་བཞིན་བྱེད་ཆུག། དེད་ལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཡི་གེ་
 སྤྱིས་ནས་དོན་དག་ཞུ་བ་དང་། དམག་དཔུང་གི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཐམ་འཇུགས་
 པ་སོགས་དོན་ཆ་འགའས་ཆེ་བའི་དེགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་ཡི་མངགས་
 པའི་ཨམ་པཅ་བན་རྣམས་ལ་གཏད་དེ་བཀའ་རྟོན་གཉིས་དང་ཉན་རྒྱ་དཔེ་འབྱེད་
 བྱས་ནས་བཀའ་ཡིས་མངགས་པའི་ཨམ་པཅ་གཉིས་ཀྱིས་ཐམ་ག་གཞོན་ཆུག།
 རྒྱལ་དེ་བྱེད་ཆད་རྒྱ་པརྟེན་ཀྱི་འབྲངས་རྒྱལ་པརྟེན་འཇུགས་ཆུག། རྟོན་པ་དང་།
 དམག་མི་རྣམས་སོ་སོར་ཁོང་གི་རྟོན་འབྲངས་དང་། རྒྱ་ཐམ་འཇུགས་པ་
 སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་རྒྱ་ཆེ་དེད་། མི་རྒྱ་པརྟེན་ཆེ། ཨ་ས་ཁན་
 ཨམ་པཅ། རྟོན་རྟོན། ཡང་བོད་རྒྱ་པརྟེན་པའི་ཨམ་པཅ་རྣམ་རྒྱལ། པན་
 དེ་རྣམས་ལ་གཏད་ནས། རྒྱ་ལའི་ཐུ་མ་དང་པརྟེན་རྣམས་ཉན་ཅིག་རྒྱ་
 པརྟེན་ནས་པས་མ་ཐོན་ཞིབ་རྒྱ་པརྟེན་ནས་ཡུང་ཤེས་དང་འཇུག་པ་འོས་ཀྱིས་པརྟེན་
 བྱས་ཞུ་བར་གྱིས། ཡང་འབྲུང་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་པརྟེན་འབྲུང་མེད་
 ཆེ་བརྟེན་དོ་སྐྱོན་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་པརྟེན་པརྟེན་པརྟེན་ཞུས་ཏེ། རྒྱགས་འཆོལ་
 པའི་དམག་པརྟེན་ནས་ཐམས་ཀྱིས་འཆོ་བ་བྱས་ཏེ་ནད་ཀྱིས་འི་སོང་ཞེས་.....
 རྒྱ་པརྟེན་འཇུག། ད་ཆ་དོན་ཆ་གཅིག་རྒྱ་པརྟེན་པརྟེན་པརྟེན་པརྟེན་པརྟེན་པརྟེན་

ཆེ་བརྟན་ལྷན་ནས་ལོག་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་མེད་རྒྱ་བསད་འདུག་པས་རིས་པར་
 དག་ཆངས་ཕྱིད་འོས་སྤྱུ་འདུག། པརྟེ་རྟལ་གཏད་ནས་འཕྱར་མེད་ཆེ་བརྟན་
 གྱི་བྱ་བཅད་བཅད་ནས་རེད་གྱི་བཀའ་ཐམ་སྟེ། སྤར་བྱང་གི་གོ་ས་ཕྱིན་
 བས་མངའ་རིས་སྐྱོར་གྱི་ཐོད་ན་མས་གྱི་འགོ་བ་བྱས་ནས་ཤེ་མོང་དང་ཞབས་...
 འདེགས་འབད་རྒྱ་ཆུག། གལ་ཏེ་མཐོན་གཉེར་སྟོང་བཟང་བཟ་གིས་མངའ་རིས་
 སྐྱོར་གྱི་ས་ཆ་བསྟེགས་ཏེ་སོང་ཡོད་ཆེ་ཁོ་བ་ཤེ་མོང་གི་འཛིན་ཆུག། འཕྱར་
 མེད་ནས་རྒྱལ་གྱིས་གཞིས་གཏོར་པར་ཁོ་པའི་ས་ལྷན་གྱི་ས་གཞིས་ཆེར་བོར་...
 རྒྱལ་ན་མས་ཞིབ་རྒྱ་བཅད་བཅད་དེ་འཕྱར་མེད་ཆེ་བརྟན་གྱི་བྱ་ལ་ཕྱིན། ཡང་
 ད་ལོ་ཟླ་༡༠ ཆེས་ལ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱར་བའི་བྱ་ཆིན་དང་ལམ་རྒྱ་ལ་ཐམ་
 པའི་བཀའ་དང་། ཡང་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་༡༡ ལ་འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་ལ་
 ཐམ་པའི་བཀའ་ན་མས་འཕྱར་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་གཟུང་སྐུ་ཐམ་རྟ་བཅ་...
 ཆད་ནས་ད་རྒྱུ་ཐོད་རྒྱ་སྟེ་ཐམ་ཤས་ཆེ། གལ་ཏེ་ཐོད་རྒྱ་སྟེ་ཐམ་ཡོད་ཆེ་
 པརྟེ་རྟལ་སྟེ་སྟེ་བཏུས་ནས་དབྱེ་འབྱེད་ཕྱིད་ཆུག། མ་སྟེ་ཐམ་ཆེ་པརྟེ་རྟལ་
 ལམ་གྱི་རྟ་བཅ་ཐམས་ཅད་ལ་བཅད་བཅད་ནས་བླངས་ཏེ་བཏུར་ཆུག། དེད་
 གྱི་གན་མ་འོག་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་ལ་སྟོན་པོ་དང་། མངའ་འབངས་ན་མས་
 གྱིས་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས་པ་ན་མས་ཞིབ་རྒྱ་སྟེ་སྟེ་ཡང་གི་བ་ཐམ་དང་...
 མཐུན་པར་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་པ་ཡིན། པརྟེ་རྟལ་རིས་པར་མཐོ་པམ་ཞིབ་
 མོས་དད་པ་དང་བླང་གིས་ཞབས་འདེགས་དང་། ཐོད་རྒྱ་སོང་བའི་སྟོན་
 པོ་དང་། དམག་མི་ན་མས་ལ་ཡིགས་པར་མཐུན་པའི་བྱ་ཕྱིད་དང་། གསར་
 རྒྱ་བསྐྱས་པའི་བཀའ་སྟོན་དང་སྟོན་རྟ་ཐམས་ཅད་གཅིག་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱས་...
 བསྐྱེད་དག་ཅེ་ཅེ་བཞིན་ནས་གང་ཅིའི་བམས་བསྐྱན་གྱིས་དབྱེ་འབྱེད་སྐབ་

པའི་ཆེ་ཆའ་མིན་སྒྲིབ་པའི་མིར་པོ་ཉུང་པར་ལྷན་གཤིས་རྟག་ཏུ་བདེ་སྤྱོད་བསྐྱོད་
 བྱ་མས་བཀའ་ཤིན་དང་ཏུ་བྱུང་ཆོག། དེ་ལས་ན་ཡང་དག་པ་གསལ་བར་
 བྱས་ནས་དྲང་པའི་མེམས་ཀྱིས་ཆེད་ཏུ་བཀའ་མཁ་ནས་གསལ་པོར་སྤྱེ་སྤྱེ་གོ་
 བར་བྱས་པ་ཡིན། བརྟེན་ནས་བཀའ་འདི་དང་ཏུ་བྱུང་ས་ནས་རི་ལྷན་
 རིས་ལྷ་འབྲངས་ཏེ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་མཚུགས་པར་བྱ་བ་.....
 གྱིས། བཀའ་འདི་ཐོད་ཀྱི་སྤྱེ་པོ་མཐའ་དག་ལ་དེའི་བསྐྱགས་ནས་གོ་བར་
 བྱེད་ཚུག་ཅེས་བཀའ་མཁ།

ཆན་ལུང་གནམ་ལོ་མཚོ་ལུ་པའི་རྒྱ་བ་མཚུག་ཅིག་པའི་ཆེས་མཚོ་མཚུད་
 ལ་བཀའ་མཁ། ”

ཁོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མཚན་ལྟ་ལའི་རྒྱ་མ་བསྐལ་བཟང་ལྟ་མཚོ་.....
 མཚོག་ནས་ཐོད་ཀྱི་མིན་འགན་བཞེས། འཕྱར་མེད་ནས་ཚུལ་གྱི་རྟེན་མིན་བྱ་
 སྤྱོད་ན་མས་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་རྟོགས་པས། རྟོ་རིང་ནོ་ཡོན་པརྟེན་
 དང་ཉན་ཏུ་རིས་འབྲངས་རན་རེངས་པ་ན་མས་ཁྱིམས་ལ་སྐྱར་བའི་ཉན་གོ་གོ་.....
 མཚོད།

ལྷགས་རྟ་(1750) མའི་རྒྱ་༡༢པར། རྒྱ་ལུང་པན་དེ་ཉན་ལར་འཕྱར་
 བྱས་མིང་འཕྲག་ལངས་ཚུལ་སྐོར་ཉན་སྒྲིབ་ཞིབ་པ་བྱུགས། ཁོང་མ་ཆན་ལུང་
 གི་བཀའ་བཀོད་ལྟར། རི་ཁོན་གྱི་རྩྱང་ཏུ་ཆེ་རིང་གིས་དཔུང་དམག་ཁག་
 གཅིག་ཁྱིད་དེ་ཉན་ལར་འཕྱར་མ་ཐག་ཏུ་འཕྱར་མེད་ནས་ཚུལ་གྱི་རིས་འབྲངས་
 པ་མཚོན་གཞིར་སྒོ་བཟང་བཟང་གིས་སོགས་ལ་འདི་ཅད་ནན་ཏན་བྱས་ཆོག་སྟེ་
 བཟང་བཟང་གིས་སོགས་མི་རྒྱལ་ལུས་ལ་ཁ་མ་བརྒྱལ་སྤྱེ་བསྐྱོད། མི་རྒྱལ་སྤྱེ་
 བཅད། དེ་མིན་ན་མས་མཚོན་འཕྲུག་བྱས། འཕྱར་མེད་ནས་ཚུལ་གྱི་

ཁ་དབང་གཞུང་བཞེས་མཛད། ཆེ་པ་སོ་དགུ་དང་འདམ་བུ་ཤོག་བུ་དང་
 བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱི་ཐད་གཏོགས་མངའ་ལོག་ཏུ་བཅུག སོ་རྒྱལ་གྱི་
 བསྐལ་བྱ་ཁྲངས་ནས་རྒྱ་ལང་གི་ཉེ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་མཛད་པར་བཟོས།
 བོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་མཚོག་དང་། བོད་
 མཛད་ཨམ་བན་ནམ་གཉིས་ནས་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་བཀའ་པལ། དེ་
 བཞིན་བཀའ་ཤག་དངོས་ལྟ་བུ་གས། གཙུག་པོ་རིང་ནོ་ཡོན་པ་རྩི་ཏུ་མཛོན་
 སོ་དངོས་ལྟ་བུ་རབ་བརྟན་དང་། ལས་རོགས་རྩི་མག་མདོ་མཁར་ཞབས་
 རྒྱུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། རྩི་མག་མོན་པ་སྤི་གཙུག་རྩི་རྩི། སེར་མོ་པ་ཅེ་མཛོན་
 དར་ཏུ་ཉེ་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་བཀའ་ཁྲོན་བཞི་བརྒྱ་གཞག་རྒྱལ། རྩི་ནང་
 བྱ་པ་གང་ཅི་རྒྱན་མོང་མོག་གཙུག་པོ་ལས་བུ་ཁ་གཅིག་གཙུག་དང་། རྒྱ་
 ལའི་ཁྲ་མ་དང་ཨམ་བན་ནམ་གཉིས་ལ་བཅི་བཀྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྷུ་བ་.....
 ལས་རྒྱལ་མིན་གྱི་བྱ་བའི་རིགས་ལྟར་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་པལ། དེ་བཞིན་
 རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་“ཅི་ཅི་ཐོབ་” ཉེ་རྒྱལ་རས་གཟིགས་ཞེས་
 འབྲུ་དོན་ཏུ་འཁོད་པའི་དམ་ཁ་དེ་རང་འཇགས་གནང་། རྒྱགས་ལུག་
 (1751) སེར་བཀའ་ཤག་དངོས་ལྟ་བུ་གས། དམ་ཁ་བདེ་རྒྱུད་མ་དང་།
 ཉུགས་དམ་སེལ་དམ་བཅས་གནང་བ་རྫོགས་ཅི། རྒྱུང་མཛོན་འགག་ཅེས་པ་
 བཀའ་རྒྱུང་དང་། བཀའ་མཛོན། འགག་པ་བཅས་འཇུགས་པའི་རྫོགས་
 གཏོད། དེ་རྩིས་ཡིག་ཆར་ལས་ཁྲངས་ཀྱང་གསར་ཏུ་བཅུགས། དེར་མཁན་
 རྒྱུང་རྒྱ་ཁྲ་མ་གཅིག་དང་། མཁན་རྒྱུང་གཞུག་བརྒྱ་གཞག་མོག་ཆབ་སྲིད་
 གྱི་བྱ་བ་ཆེ་རིགས་ལྟར་ཆེ་མཁན་རྒྱུང་ནམས་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཐེབས་ནས་ཤོས་...
 མོལ་གནང་བ་དང་། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཉུགས་དམ་ལྟར། དེ་མིན་དམ་ཁ་

ཡིག་ཚང་ནས་ཉེར་ཆ་གསུམ་ཆོག་པ། སེར་མོ་པ་ཆེ་འཁྱིར་རྒྱུར་གསུམ་ཡིག་གསུམ་བརྒྱུ་འཁྱེན་དང་། རྒྱུར་གཞིས་གསུམ་བརྒྱུ་འཁྱེན་ལས་ཡིག་མོ་གསུམ་པར་གར་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མར་ཉེན་སེར་ལྷན་ཏེ་ཡིག་ཚང་དང་ནས་ཐག་གཅོད་ཆོག་..... པའི་དབང་ཆ་གཞན་། ཅེ་རྒྱུ་ལ་ལྷན་གསུམ་བཅུ་གསུམ། རྒྱུར་ཐུ་ལས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་དབང་དང་། རྒྱུ་སེར་དབང་གཅིག་ལ་གཅིག་རྒྱུ་གིས་དབང་ཆ་ཁ་གཉོར་ནས་མིང་ཆ་མི་པོར་པའི་རྒྱུ་འཁྱེན་བཅུ་གསུམ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལྷར་(1757) འོ་རྒྱུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན། རྒྱལ་པ་བརྒྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བཟང་ལུ་རྒྱ་པུ་ར་མེ་ལས་ནས་གསུམ་ཡི་མཐའ་ཅན་ཏུ་རྒྱུར། དེ་ནས་རྒྱ་གསུམ་པོར་འགའ་མོན་རྒྱུ་པོར་ནས་པར་ཁྱི་ཤིང་འགན་པོར་སྒྲུབ་ཞེས། པར་ཁྱི་རྒྱུ་ཆོག་པ་པོ་མོ་མོ་མོ་ག་མཁྱིན་དབང་ས་གཅིག་རྒྱུར་ཡིས་ལས་པན་རྒྱས་གཉིས་པུ་ར་པོར་མར་གསེར་ཉེན་རྒྱུ་པ་རྒྱུར་པོ་དེའི་རྒྱ་ལེ་ཆེ་ལ་འཁྱེན་བཀའ་ཤོག་རྒྱུར་མེ་ལས་དཔོན་པོ་པོ་དོན་རྒྱུར། དེ་མོ་རྩ་མོ་གསུམ་པོ་དབང་འཁམ་དཔལ་པ་དེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་(བཅུན་མིང་དེ་མོ་འི་རྒྱལ་མོ་ག་དང་པོ་)རྒྱལ་ཆ་པ་ཏུ་བརྒྱུ་གཞག་ལྷུ་ལ། རྒྱ་ལེ་ཆེ་ལ་ཉིན་རྒྱལ་ཆ་པ་ཤིང་རྒྱུར་གཞིས་དཔོན་ལྷན་མེ་ལས་ནས་པོ་ཉིར་གཅིག་པོར་ཤིང་བརྒྱུར་ས། ས་པོ་པ་(1759) མོར་རྒྱལ་ཆ་པ་དེ་མོ་རྩ་མོ་གསུམ་པོ་འཁམ་པ་དང་། དེ་ལས་དག་ཁྱི་འཁྱུ་དོན་ཏུ་“པོ་དེ་ལས་དོན་འཁུར་འཁྱེན་ལུ་སེར་པུ་པ་འཁྱེན་ཁྱི་དཔལ་ལྷན་ནོ་གི་ཉེན་ཁྱི་ཐམ་ག” ཞེས་པ་ལྷུ་ལ། དེ་ནས་པོ་དེ་རྒྱལ་ཆ་པ་དང་ཤིང་རྒྱུར་བརྒྱུ་པའི་རྒྱལ་དང་།

བཅུ་དང་། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མོ་འཁམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཤིང་ཤིང་།

ཕེབས་སྐྱེད་དང་། གོང་པོ་དཔལ་འབྱུང་མོང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལ་ཉལ་ (1758) སའི་ཟླ་ ༦ རྟེན་ ༢ ཉིན་ནུ་
པའི་ཟླ་མ་ཟླ་མེད་བཟུང་བ་འཇམ་དཔལ་ལྷ་མཚོ་གཙུག་པོ་བཟུང་ལྷ་རི་མཉུང་
ཏུ་སྒྲུབ་ཅིག་གི་ཁྱིམ་ཏུ་སྐྱེ་བཞུགས། ཡེ་ཤུ་མཚན་ལ་ཤར་དུ་གསལ་དང་
ལྷན་དང་ཕུམ་ལ་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་མོ་མེད། ལྷལ་ཡེ་ཏུ་ཆོག་པོར་མ་ཆན་
ལུང་གིས་ལུང་གི་ཚེ་ལ་གནང། ཤོད་ས་གནས་ཀྱི་དུག་ལྷུང་གིས་སྒྲིམ་གཞིས་
ལྷ་ཆེ་གནང་བས་མངའ་བའདུག་ཆེ་ལས་ལྷ་ལྷུང། ད་ལྟ་ལྷ་ལྷུང་ཞེས་པ་དེ་
ཡིན།

གོང་ས་འཇམ་དཔལ་ལྷ་མཚོ་དཔུང་པོ་ལྷུང་ཕེབས་པ་ཉེ་ཆུ་ན་ (1762)
སའི་ཟླ་ ༦ རྟེན་ ༡༠ ཉིན། ཡང་ཀྱི་དེས་འཇོག་ལྷན་ཉེ་ཆེ་མ་ལུང་ཏུ་གཤེད་
ཁྱིར་མངའ་གསོ། ཤིང་བུ་ (1765) སའི་པར་ཆེན་སྐྱེས་ཏུ་གཤེད་པའི་
ཐུག་ཕེ་ཤེས་ཀྱི་ཏུང་ཏུ་དག་ཆུང་གི་ཐོས་པ་བཞེས། མེ་བུ་ (1777) སའི་པར་
ཆེན་གྱི་ཏུང་ནས་དག་སྒྲིང་གི་ཐོས་པ་བཞེས། སྤེལ་འདི་ཟླ་ཆེ་ ༡ ལ་ ༢༢ ཉིན་
དེ་མོ་ཉི་མོ་གསུང་ག་དབང་འཇམ་དཔལ་བའི་ལེགས་ལྷ་མཚོ་ལྷ་ཐུག་བཞུགས་
ལྷན་ཁྱིར་ཏུ་དཔོན་པོ་ལོགས། མེ་བུ་ (1777) སའི་ཟླ་ ༨ རྟེན་ ༡༥ ཉིན།
གོང་མའི་ཆོ་མོ་ཕྱོད་པ་དག་ཐུག་ཁྱིམ་ཁྱིར་ཉེ་ཆེ་ལྷ་ཐུག་ཆེ་ཐོས་ཁྱིར་
ལྷལ་མོ་ག་དང་པོ་རག་དབང་ཆུང་ཁྱིམ་ཁྱིར་ཉེ་ཆེ་ཁྱིར་མངའ་གསོ། གོང་
མ་ཆན་ལུང་གིས་གདན་ཏུ་རས་པ་ལྷུང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལ་མག་.....
(1779) སའི། པར་ཆེན་སྐྱེས་ཏུ་གཤེད་པའི་ཐུག་ཕེ་ཤེས་ཐོག་པོ་
བཟུང་པེ་ཅིར་ཏུ་ཕེབས། བཟུང་པ་དང་གནང་སྒྱིན་གང་ལེགས་སྐྱེས།
ལྷན་གྱི་ (1780) སའི་ལྷ་འབྱུང་ལྷུང་ནས་དཔོན་པོ་ལོགས།

ལུགས་སྒྲུང་(1781) སྟེང་། འཇམ་དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོ་ཆན་
 ལྷུང་གི་བཀའ་བཞུགས། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོག་གི་ཕྱི་ཕྱིད་
 སྟེང་དབང་བསྐྱར། ཤོར་མས་འཇམ་དབྱངས་དང་། སྒྲུང་སྒྲུབ་ལྟར་ “ཅུ་བ་
 རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་དཔེ་བའི་ཁིང་གི་རྒྱལ་དབང་ལ་སྟེང་རྒྱལ་བཟུན་ཡོངས་ཀྱི་……
 བདག་པོ” ཞེས་སྒྲུང་ཡིག་གསུམ་སྒྲུང་གི་གཤེར་མཐ་ཆེ་མོ་གནང་། རྒྱ་ལྟ་
 (1782) སྟེང་ནས་བསྐྱར་ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་ཁྲི་བཞུགས་……
 གནང་ལུས་ཆོག་ཤོར་ས་མཆོག་དང་རྒྱན་འཕེལ་གྱིས་ཆབ་ཀྱིད་པོ་ལྷ་བསྐྱར་སྟེ།
 ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་ནི་དྲུང་ལྷགས་དང་མཐུན་ལམ་ཆེ་བ་ཀྱིད་
 ཀྱི་ཕྱིད་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ཀྱིད་དབང་འཛིན་པའི་
 སྐབས་སུ་ཤོར་ས་མཆོག་ལ་ལུས་ཤིང་བཅེ་བ་དང་། སོད་བཞུགས་ལམ་
 བན་ལ་མཐུན་ལམ་ལར་རྒྱ་ཆེ་བས། མེ་རྟ་(1786) སྟེང་། ཤོར་མའི་
 རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་ལྷུང་རྒྱ་རྩལ་པའི་རྩོ་རྩེ་དཔོངས་པ་རྒྱལ་པའི་ཆབ་ཏུ་ཆེ་གྱིང་……
 དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་པེ་ཅིང་རྩ་གདན་བྱངས། ཀྱིད་རྒྱུང་འདིའི་མཛད་རྩེས་
 ལ་གཞིགས་ཏེ་དབྱལ་དམ་ཆེན་མོ་རང་འཇགས་གསོལ་རས་སྒྲུལ། མེ་རྟ་
 (1786) སྟེང་ནས་བསྐྱར་རྒྱལ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོག་ལུགས་གཉིས་……
 ཀྱི་འགན་བདག་གིང་པོ་ལྷ་བསྐྱར་སྟེ།

ལུགས་ཀྱི་(1790) སྟེང་། ཤོར་མ་ཆན་ལྷུང་གི་བཀའ་ལྟར། བཀའ་
 རྒྱན་ལས་རོགས་རྟ་ཆོག་རྩེ་དྲུང་གི་ལི་སྤུ་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་རྩ་གདན་བྱངས།
 ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ལུག་རོགས་སུ་ཕྱིར་གཏོང་
 གནང་མཛད་པས། དེའི་པོ་རྒྱ་༡༢ཆེས་༡༢ཉིན་སོད་རྩ་ཐེབས། ལུགས་མག་
 (1791) སྟེང་རྒྱ་༡༢ཆེས་༡༢ཉིན། ཆེ་རྒྱན་གྱིང་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་ས་

བར་པོ་རྒྱལ་ར་ཞིང་རྒྱ་གཤེགས་པས། ཉ་ཚེ་ག་རྒྱུ་ར་མི་མི་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་
 རྒྱལ་མོག་དང་པོ་མེ་ཤེས་སྒོ་བཟང་བརྟན་པའི་མགོན་པོ་རྒྱ་ནག་རྒྱ་མེད་ས་.....
 པའི་ལམ་ནས་སྤྱིར་ཐེབས། ཡ་དེའི་རྒྱ་འཛུགས་འཁྱིལ། ལྷ་སར་འཕྱར་ཏེ་རྒྱལ་
 མཚོག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རམ་འདེགས་མཛད་དེ་ཆབ་.....
 སྤྱིང་པོ་བཅུ་བཞི་བརྒྱུད་ས། སྤྱིང་གྱི་ཕུ་བ་གཟེངས་སྤྱོད་སྟབས། རྒྱ་ཕྱི་
 (1792) ཡོང། ཞོར་མ་ཆན་ལྷུང་གིས། ས་མ་ཉི་ཤུ་འཕ་ལྷ་ལྷུང་
 གཞན་མིའི་ཚོ་ཡོད་དང་རྒྱགས་འབྱུང་དོན་རྒྱ་“མེ་ཤེས་ཡོངས་རྒྱགས་བསམ་.....
 གཏན་མཐན” ཞེས་འཁོད་པའི་དུལ་དཔལ་ཆེ་མོ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལྷུང་འཇགས་.....
 གསོལ་རས་སྤྱུལ།

རྒྱས་དེར་གོར་བོད་དཔག་འཁྲུག་ལངས། ཞོར་ཁ་བ་ནི་གང་རྒྱ་ཁ་རྒྱ་
 པའི་འགྲམ་རྒྱ་གནས་པའི་ཚོ་བ་རྒྱུར་རྒྱ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱི་ལག་ཅིག་ཡིན།
 དེའི་ལྷལ་མི་མང་ཆེ་བ་ནི་ཉི་མར་རིགས་ཡིན་ལ། ཉིན་རྒྱུའི་ཕྱར་དོན་ཉམ་
 སེ་སྤྱར་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེའི་སྤྱི་རི་སྤྱོད་རིགས་ཀྱིས་ཚོ་བ་འདིར་དབར་.....
 བརྒྱུར་བྱས་རྒྱེས། རྒྱས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་རྒྱས་སྤྱོད་.....
 རྒྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེས་ཆེར་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤྱིང་གྱི་ཕུ་
 བར་བྱང་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་མེས་ཆེ་ལ་གཤོ་ཐབས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས།
 རྒྱས་དེར་གཤམ་པའི་རྒྱུར་རྒྱ་པོའི་འགྲམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱུར་རྒྱ་གཞུག་དབར་.....
 འགལ་བ་རྒྱ་ཅང་ཆེ་པས་ཁོ་པས་འགལ་བ་དེ་དག་ལོད་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་
 རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁྲུག་བྱས། རྒྱ་རྒྱལ་ཚོའི་སྤྱོད་པཅད། དཔོན་པོ་ཡོངས་རྒྱགས་
 འཕྲོག་རང་ཉིད་གྱི་ཆབ་པོ་གྱི་བཅུག་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྱོད་
 (1769) ཡོང། བལ་ལྷལ་རྒྱ་གོར་ཁ་རྒྱལ་རབས་གསལ་རྒྱ་བཅུགས། རྒྱགས་

མོས (1771) མོར་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ལྟ་བུ་གཤེགས། དེའི་རྒྱ་མིན་ཏ་ལྟ་སྐྱ་མ་
 རྒྱལ་པོར་ཤོར། དེས་ལྟ་མཐུན་ནས་རྒྱ་མཚེན་མིན་ལྟས་བཟུང་། བལ་ལྟལ་
 རྒྱལ་པོར་ལྟ་མ་ཆ་མང་པོ་ཏ་མ་བཟུང་བྱས། མིང་ལྟས་ (1775) མོར།
 ཁོ་པའི་ལྟ་སྐྱ་མ་ཏ་རྒྱུར་ཁྱིར་ཤོར་བཟུང་། མོ་ན་རྒྱུར་ལས་ལ་ཁྱུས་མིན་གྱི་
 ཁ་མོ་མོར་ལྟ་བཟུང་། བལ་ལྟལ་རྒྱལ་པོར་ལྟ་མ་ཆ་ཏ་ལྟ་མ་ཆ་ཏ་ལྟ་མ་ཆ་
 ལ་དུང་འཁྱུག་གིས་རྒྱལ་པོར་ལྟ་མ་ཆ་མོར་ལྟ་མ་ཆིག་ལྟར་ཤོར། མོར་
 ཁ་པའི་ཏ་མ་མེམས་ཆེས་ཆེར་གྱིན་ཏེ་ཤར་ལྟས་ལ་ལས་རྒྱུར་ལྟས་མོར་ལྟ་
 མང་འཁོར་ལ་ཆ་འགའ་ཞིག་བཟུང་། མོར་མོད་དཔར་གྱི་མཆོང་འཁྱེད་
 འཁྱེད་པ་མེ་ལྟ་མ་རྒྱུ་མོར་ནས་མཐར་མོར་མོད་དཔར་ལ་ཁྱུག་ལངས།

མོར་མོད་དཔར་ལ་ཁྱུག་ལངས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནི། མོར་ཁ་ལས་
 བལ་ལྟལ་རྒྱལ་པོར་ལའོན་བཟུང་བྱས་ཆེས། ཏ་མ་མེམས་ཆེ་ཆེར་གྱིན་ཏེ་མོད་
 གྱི་མ་ཆ་ཏ་མ་བཟུང་བྱེད་པའི་འེང་ན་བཅངས་པ་དེ་འདྲ། དེ་མིན་མོར་མོད་
 དཔར་དཔར་ལ་ཁྱུག་ལངས་པའི་གྱིན་གཞན་གཞན་ཡོད་པ་ཉི། དང་པོ། མོ་
 རྒྱལ་མོག་མོད་ལ་དུལ་མོད་ལྟར་ལྟལ་གདལ་ཆེ་པ་མེད་པས། མོད་དང་ལས་
 མོད་དཔར་ཉི་ཆོར་བྱེད་སྐབས་མོག་ལ་མོག་འཆལ་བྱེད་པའི་གནའ་རབས་གྱི་
 ཆོར་ལྟས་ལག་མེན་བཟུང་། ཆེས་ལྟ་མ་ན་རྒྱུན་དཔར་མོར་ལས་མེད་རྒྱུན་
 པའི་རྒྱལ་དར། མོད་གྱི་དུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལྟལ་རྒྱུ་འཁྱེན་ནས་མོར་ལས་
 ཤོར་ཏེ་མོད་རྒྱུད་མེད་ལྟར། ཏ་མ་ཞིག་ན་མོར་ཁ་ལས་ལ་ཁྱུར་ལོག་བཟུག་
 གིས་མོར་ལས་ལ་ཉེད་ཤར་ནས་མོ་འེར་ཆ་རྒྱུ་ལས་མོད་རྒྱུ་མོ་ཁྱི་བཟུང་.....
 ཉེད་ཅེས་ཏ་མ་མོས་བྱས་པ་མོགས་ལ་ཤེན་འཁྱུག་པ་དང་། མོད་པ་ཁོར་ཁྱི་
 མེ་ཆེ་འཁོར་པའི་གནས་ལྟར། དེ་ཆེས་ཁོ་པ་ཆོས་མོར་ལས་མི་མོ་མི་འདྲ་པ་

རྫོན་པརྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱུང་དང་། ལུ་སྤྱ་ཏང་ལ། གཤམ་ཐོག་པ་དང་
 དཔོན་བཅས་དང་མོར་ཁའི་དཔོན་རིགས་དབར་ཤྲོས་ཐོལ་བྱས། མོར་ཁ་
 བས་གཉའ་ནང་དང་། རྫོང་ཁ། རྫོང་རོང་བཅས་རྫོང་རྫོང་མེད་ལོད་
 མེད་རྣམས་རྫོན་ཆེན་སྤྱུང་དང་། བཀའ་རྫོན་པརྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱུང་
 གྱིས་རང་མཆོག་མཐོག་ལོ་རེར་ས་རིན་རྒྱ་དུལ་རྟ་མིག་སྤྲུལ་བརྒྱ་ཅན་པར་.....
 རྫོང་རྒྱ་བྱས། བཀའ་གན་བཞག་ རྫོན་ཆེན་སྤྱུང་གིས་མོར་མར་མོར་གསལ་
 ས་ཆ་ཁག་རྫོང་ལྷངས་ཐེན་པ་དང་། མོར་ཁ་བས་ནམ་ཡང་བཅན་འཁྱུལ་མི་
 རྩད་པའི་མནའ་གན་བཞག་རྫོང་རྫོན་གཏམ་ཞུས། དེ་རྗེས་མོར་ཁ་བས་ས་
 རིན་དུལ་ལེན་པར་འོང་ནས་ལོ་གཅིག་གི་དུལ་ལས་མ་རྒྱད་རྣམས་གནད་
 དོན་རྣམས་ཡོང་རྣམ་ནས་རྫོན་ཆེན་སྤྱུང་མེས་རྒྱལ་རྒྱ་མིར་ལོག། དེ་རྗེས་
 མོར་ཁ་བས་དུལ་དཔོན་བརྫོང་ཡུང་། རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མ་དང་བཀའ་བཞག་ནས་
 དུལ་ཡུང་གང་ཡང་མ་གནད་པས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུལ་པའི་རྒྱ་གསལ་མག་
 (1791) ལའི་དབྱར་རུས་སུ། མོར་ཁ་བས་སྤྱར་ཡང་བཅན་འཁྱུལ་དམག་
 མངགས་ཏེ་གཉའ་ནང་བབྱང་། བཀའ་རྫོན་པརྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱུང་
 བལ་ཡུལ་རྒྱ་བཅན་འཁྱིད་བྱས། ནམ་ཞིག་མོར་པའི་ཆེ་མོར་དམག་གིས་རྫོང་
 རོང་བབྱང་། རིམ་བཞིན་གཏིང་རྫོང་དང་། དྲིང་རི་བཅན་བབྱང་ཐོག་
 མོར་དམག་གཞིས་ཅེར་མོར་ནས་བཟུ་ཤིས་རྒྱ་ན་པའི་དངོས་རྣམས་ཅེ་ཅེ་པ་.....
 ཡོངས་སུ་འཕྲོག། རིམ་བཞིན་པལ་ཡུལ་རྒྱ་དཔོར། གཙང་དང་རྫོང་
 རྒྱལ་མི་དམངས་ལའང་མནར་གཅོད་ཆད་མེད་བཟང་། ར་ལུག་མང་
 ཅེ་བ་འཕྲོག། རྣམས་དེར་བཞུ་ཆེན་སྤྱུང་བརྟན་པ་རྣམས་གཤམ་ནས་
 བཞུགས། མོར་མ་ཆན་ཡུང་གིས་རྫོན་ཆེན་སྤྱུང་གི་རྒྱ་རྫོང་ནམས་གསལ་

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ལ་གནང་བས། ལྷ་ལྷ་ར་རང་མཛོད་ལ་འཛུགས་པས་……
 མ་འཁལ་བར་རང་ཤོག་ཆེ་བས། ཞོར་བོད་དམག་འབྲུག་ལངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་ཞིག་ནི་ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱའི་གནད་དོན་སྒྲོར་ཡིན། བཤུ་ཆེན་རྒྱ་མེད་
 རྒྱལ་པ་དཔལ་ལྷན་ཡི་ཤེས་ལ་གཙུང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་རྟེ། བཤུ་ཤིས་རྒྱན་
 བོད་མིང་འཛིན་པ་འབྲུག་པ་རྩ་མོག་སྤྱད་དང་། ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱ་མཚན་སྤྱལ་
 རྒྱ་མཚན་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཆུགས་ཕྱི་(1780)ལོར། བཤུ་
 ཆེན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་རྩ་དགོངས་པ་རྒྱུགས། རྒྱ་ཆས་དངོས་པོ་ཡོད་ཆད་
 འབྲུག་པ་རྩ་མོག་སྤྱལ་གཅིག་སྤྱད་དཔལ་བས་ལྷ་དམར་རྒྱལ་རྒྱ་མེད་མ་རངས་……
 བར་བལ་ལྷལ་རྩ་སྒོས། ཞོར་ཁ་བར་ཤོག་རྒྱལ་རྒྱུང་ཆོད་གིས་བོད་ལ་དམག་
 སྤངས་ནས་བཤུ་ཤིས་རྒྱན་བོད་དངོས་པོ་ཡོད་ཆེན་ལ་འཕྲོགས་པ་ལྟོགས། །

འཇམ་དབྱངས་ཞོར་མ་ཆན་ལུང་གིས། རྒྱར་ཡང་མི་ཁྲོན་རྩྱུང་རྩྱ་
 ཞོ་རྩྱུང་དང་། མི་ཁྲོན་ཕྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤང་རྒྱ་དང་དཔལ་དམག་
 བཞི་རྩྱུང་རྩྱལ་ཅམ་བོད་རྩྱ་བཅང་། རྒྱ་ཕྱི་(1792)ལོར། དམག་དཔོན་
 རྒྱ་ཁང་ཞན་དང་དམག་མི་ཆེན་ཁྲི་བརྒྱན་རྩྱུང་ཅམ་བོད་རྩྱ་བོད་། དམག་
 དཔོན་འདི་ནི་ཞོར་མར་རྩྱལ་བས་མ་ཆེ་བ། དཔལ་མཛད་པ་བརྒྱལ་བོད་པ།
 དམག་མིང་ལ་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་རྩྱ་སར་འཛུར་འབྲལ་གཞིས་ཆེ་
 བརྒྱད་རྒྱུང་ཁ་དང་། རྒྱུད་རོང་ཤོགས་ནས་ཞོར་ཁ་བར་མར་གྲོལ་བྱས།
 འགོ་པ་མི་གསུམ་དང་། དམག་མི་དཔྱ་བརྒྱ་ཅམ་ཆར་བཅད། གཉལ་
 བར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཐམ་རྒྱུར་གྲངས། ཞོར་དམག་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་མེར་
 བཞེགས། ཁོ་པ་ཆོས་བཅན་བརྒྱུང་བྱས་པའི་ས་ཆ་ཡོད་ཆེན་ལྟོགས་རྒྱུར་གྲངས།
 རྩྱལ་དེར་ཞོར་ཁ་བས་རྩྱལ་གཅིག་ནས་ནི་བའི་རྩྱལ་མོལ་ཡོད་པའི་རེ་བ་……

བཏོན། མུགས་གཞན་གཅིག་ནས་གསང་པའི་ཕ་ཉ་མངགས་ཏེ་དཔྱིན་
 རིང་བྱུང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ལྟུང་། ལྷོ་པས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་འཆས་
 དབྱངས་ཤོར་མ་ཆེན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་ཐུ་མཐུན་མཐུན་བསྐྱོད་ཐོག་.....
 གཤམ་འབྱེད་ནས་ཤོར་པ་པོའི་འཁོར་མག་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྒོག་.....
 འཕྲོག་ ཤོར་པ་བྱུང་པོ་འཛིགས་སྤང་ཆད་མེད་སྒྱེས་ཏེ་སྤར་ཡང་ཕ་ཉ་
 མངགས་ཏེ། དེ་སྤང་བཅན་འཁྱིད་བྱས་པའི་བཀའ་སྒོན་རྟོ་རིང་བཙན་འཛིན་
 དཔལ་འབྱོར་དང་། ལྷོ་པོར་འཁོར་མག་ན་མས་སྤྱོད་བསྐྱལ་ཏེ་ཞི་པའི་སྒོས་
 རྩལ་ཡོང་བ་ལྟས་གྲང་། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཁང་ཞན་གྱིས་མ་གསན་
 པར་ག་ཏེ་མན་ཏུའི་མུགས་ཐུ་དཔུང་འཇུག་མཛད། ཤོར་མའི་དམག་དཔུང་
 དང་། ཤོར་དམག་དཔུང་དམག་འབབ་ལྷགས་ཆེན་བྱས། ཤོར་དམག་
 ལ་མཐ་ཉེས་ཆ་བས་ཆེན་ཐོག་པ་དང་། ཤོར་མའི་དམག་དཔུང་ལའང་སྤྱོན་
 ཆག་མི་ཏུང་བ་བྱང་། དེ་ནས་ཤོར་དམག་གིས་བཟ་གིས་སྤྱོན་པོ་ནས་འཕྲོག་
 པའི་གསེར་གྱི་འཆར་པ་སྒྲིགས་དངོས་པོ་ཡོངས་རྒྱལ་དང་། ས་རིན་གན་
 འཛིན། ལུ་དམར་སྤུལ་སྤྱི་གཏུང་ཏུས། དེའི་བཟའ་ཟླ་ཆེ་དཔར་ལྷ་མོ།
 ལུ་མོ་ཆེ་དཔར་སྒྲིགས་ཤོར་མའི་དམག་དཔུང་ལ་ཅིས་འཕུལ་མཁོ་བཅུ་གས་.....
 ལྟས། སྤང་ཐུན་བཅན་འཇུལ་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བཞག །ཆུ་
 སྤང་(1793)ལོར། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཁང་ཞན་གྱིས་ཁོ་པ་ཆེ་འེ་
 པ་དང་ལེན་བྱས། ཤོར་མའི་དམག་དཔུང་ན་མས་སྤྱོད་རྟོར་ཏུ་སྤྱོད་ཐོག་
 དེ་ནས་དམག་དཔོན་སྤྱོད་ཁང་ཞན་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་ཉེས་ཅན་ལྷ་.....
 དམར་སྤུལ་སྤྱི་ཡང་ཤིན་དུས་འཛིན་ལྷ་མོ་ཆག་པ་དང་། ལྷོ་དངོས་ཡོངས་
 རྒྱལ་གཞུང་བཞེས་ཐོག་ཡངས་ཅན་དཔོན་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡོངས་རྒྱལ་ཆས་.....

ལྷགས་བརྒྱུད། འབྲུམ་པ་རྩ་མོག་སྤྱུས་གོར་དཔག་ལ་མར་སྒོལ་མ་ལྷན་སྤྱུས་པས་
 དེ་ཅིང་རྩ་འཁྲིད་ནས་ཁྱིམ་ལ་རྒྱུར་པ་སོགས་མཛད། གོར་མ་ཆེན་པའི་
 བཀའ་ལྟར། དཔག་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ཁར་ཞུན་གྱིས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་
 འཛིང་ཆེ་བ་དང་ཕྱི་ནང་གི་མིང་ཆ་མང་བ། ལས་དོན་མཐའ་དག་རྒྱ་ལའི་
 གླ་མ་དང་། ཞམ་བན་ཕྱན་མོར་སོག་ཐག་གཙང་དཔོན་མེད་གཏུན་འཁེབས་
 ལྷན་གྱིང་། ཞམ་བན་ནམས་བོད་ལ་སྒོད་ཕྱན་སྤྱུར་བ་དང་། ལ་ལ་རྒྱ་
 དངོས་དང་ག་ཆར་བྱུང་མེད་སོགས་ཁོ་ནར་མགོ་འཁོར་ཉི་ཤུ་དེ་པ་སོགས་ལ་
 བཞེན་མིང་ཅན་གྱིས། གོར་གསལ་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་ཁར་
 ཞུན་སོགས་ནས་རྒྱ་ལའི་གླ་མ་རྒྱ་ཕྱིར་བཟུང་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་དང་།
 བཀའ་ཤག བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་མག་སོགས་ལ་སྒོམ་སྒོམ་ཐུབ་ནན་
 གནང་སོག་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཁྱེད་རྩྭ་གས་སྒྲོར་ཆ་འཛིན་དོན་ཆེན་ཉེར་དཔྱ་
 གཏུན་འཁེབས་གནང་། ཆ་འཛིན་འདིའི་ནང་ ༡ རྒྱ་ལའི་གླ་མ་དང་། རྩ་མོག་
 ལའི་ཡར་མྱིད་གཏུན་འཁེབས་ཕྱིར་སྐབས་གསེར་བུམ་དཔྱགས་པའི་ལམ་ལྷགས་
 གསར་རྩ་གཏོད། ༢ ཞམ་བན་དང་། རྒྱ་ལའི་གླ་མ། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆེ་བཅས་མོ་གནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། དཔོན་རིགས་ཆེ་འཁྲིར་རྒྱར་
 གསུམ་ནས་ཞམ་བན་ལ་བཆེ་བཀུར་བྱ་དགོས་པ། ༣ བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
 མཐའ་དག་བསྒོ་གཞག་དང་། གནས་སྤྱད། གནས་དཔྱུར་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་
 རྩྭ་གས་སྒྲོར། ༤ བོད་ས་གནས་དཔག་གི་ཐིག་ཤ་ཁྱིའི་སྒྲོར་དང་། རྒྱ་བ་
 འཇགས་དཔག་སྤམ་སྒྲོར་འཇུགས་པ། དཔག་དཔོན་ཆེ་གས་མི་ཐལ་པས་
 ཁྱར་ཕྱིར་ཆོག་པའི་སྒྲོར། ༥ བོད་དུལ་ཁམ་དཀར་ལ་སྒྲོད་མང་པས།
 ཆན་ཁྱར་སྤོའི་གཙང་ཞེས་པའི་ཁམ་དཀར་གསར་པ་སྒྲོད་མེད་ཅིག་བཟོས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕྱི (1804) ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༨

ཉིན། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཚུ་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དབྱར་མོ་ནི་བརྒྱན་
ལ་སོན་ཉི་དགོངས་པ་རྒྱགས། ཡམ་བན་བརྒྱད་ལོར་མ་ཚན་ལྷན་མཚོག་ལ་
གཤེར་རྟོན་སྟོན་པ་རྟུང་། རྟ་ཆ་ག་རྗེ་རྒྱུད་སྤི་ལི་ལྷ་ས་མ་ཉི་པ་སྤི་སྤར་ཡང་
ཆབ་སྤྱིད་ཕྱི་ཕྱིད་མོར་དབང་བརྒྱད་པ་བཅས་སོ།

དཔྱ་པ། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཚུ་ཕྱིར་དཔྱ་པ་ནས་བཅུ་ག་ཉིས་པར་
ཕྱིས་ཕྱིད་དབང་བརྒྱད་པ་ཆལ་སྟོང་།

༡ རྒྱལ་དབང་ལྷན་རྒྱུ་མཚའི་སྟེང་།

རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཚུ་ཕྱིར་དཔྱ་པ་ལྷན་རྒྱུ་མཚའི་འབྲུངས་ལྷལ་གྱི།
དགར་མཛེས་ས་ཁུལ་ལྷན་ཆས་འཁོར་དགོན་ཕྱི་ཉི་འགམ་ཆས་འཁོར་དཔོན་
ཆར་གྱི་ཡབ་བརྟན་འཛིན་ཆས་སྟོང་དང་ལྷན་རྒྱུ་པ་སྟོན་མའི་ལྷན་གྱི།
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕྱིར་ (1805) ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡ ཉིན་སྟེང་
བརྟམས། སྐལ་ལྷན་དེར་མ་མདོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མའི་ཡང་སྤྱིད་ལིན་
ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་ (1808) ལོའི་ཟླ་ ༡
ཚེས་ ༢༢ ཉིན། ལྷན་རྒྱུ་མཚོ་ཡང་སྤྱིད་རྒྱ་རོལ་འཛིན་ནས་སྟེང་པ་རྒྱ་
ལར་མི་འཛིགས་གདོང་སྟེང་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ། བཤེན་བརྒྱན་པ་བརྟན་
པའི་ཉི་མའི་རྒྱུད་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བྱུངས། མཚན་རྒྱ་བློ་བཟང་བརྟན་
པའི་འབྲུང་གནས་ལྷན་རྒྱུ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཆིན་ལོར་མ་ཅ་ཆིན་
ཕྱིས་སྤར་སྟོན་རྒྱལ་ཡུལ་ཡུལ་ལྷན་ཆས་སྟོང་ལ་ལྷན་གྱི་ཆོ་སྟོན་གནང་།
མོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ནས་སྟོན་གཞིས་རྒྱ་ཆེ་གསོལ་རས་སྟེང་བས་མོད་ཕྱི་
མངའ་བདག་ཆེ་ལྷན་གྱི་བྱུང་། ཕྱིས་སྤར་མོ་ཅན་ཞེས་འཛིན།

རལ་ལྷན་བཅུ་པའི་པའི་ཆུགས་ལུག་(1811)ལོར། སྤྱི་ཚུང་ལུག་
 སྤྱི་རྩ་ཆ་ག་ལྟུང་མོག་དང་པོ་ལུག་པ་དེ་སྤྱི་རྩ་ཆ་ག་ལུག་ལ། དེས་ཆབ་སྤྱི་
 ས་ཉི་ལུ་བཅུ་རལ། ས་འདིར་པོ་ལྷི་ལུ་མོས་པའི་ག། སངས་འཛིན་དེ་མོ་སྤྱི་
 པའ་ལྷན་བཅུ་པའི་གས་མེད་ལྷ་མོ་སྤྱི་ཚུང་ལུ་པའི་ག་ལུག་ལ། ལྷ་ལ
 ཆོས་༡༡ཉིན་གསེར་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ། ཁྱི་སྤྱི་ལྷ་པའི་ལྷ་ལ། སྤྱི་མ་ཅ་ཆེན་
 ལྱིས་མེར་ཉེ་ནི་ནོ་མིན་ཉིན་ལྱི་ཆོ་ལོ་དང་། སྤྱི་ཚུང་ལུ་པའི་དུལ་མལ་
 ཆོན་མོ། དེ་མོ་སྤྱི་ལོར་མའི་ལྷ་མལ་རྩོར་ལིག་སྤྱི་རྩ་ག་ལུག་ལུ་དོན་ལྷ་ལོར་
 མའི་ལྷ་ལི་ལུ་མེར་བཅུན་པ་འཛིན་ལྷ་དཔལ་ལྷ་ལོ་མིན་ཉིན་ལྱི་མལ་ག་
 པལ་ལིས་དཔེའོ་ཞེས་འཁོད་པ་དང་། སེལ་དམ་ཉིགས་དམ་རང་འཇགས་
 གནད།

ལིང་མག་(1815)ལོར་ལྷ་མོས་༡༥ཉིན། ལུ་ལའི་ལྷ་མོ་སྤྱི་རྩ་དུ་
 པ་ལྷན་ཉིགས་ལྷ་མོ་དུང་ལྷ་ལོར་༡༡ པ་མེས་སྤྱི་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་(ཡང་
 ལིག་དེགས་ལ་ལང་སྤྱི་ཆོད་འཁྱིད་ནས་དཔོན་པ་རྣམས་མེར་འཁོད་)དཔོན་
 པ་རྣམས། དེའི་ལྷ་མོ་ལོན་ནམས་འཇམ་དུང་ལྷ་ལོར་མོ་ལོན་པོར་གསེར་ལྷ་
 ལྷོན་པ་ལྷ་དང་། དེ་མོ་ནོ་མིན་ཉིན་ལྱི་པའ་ལྷན་འཛིན་འཛིན་ལེད་ལྷ་
 མོར་འཇའ་ས་དང་ལྷགས་ལྷ་ལོར་པའི་ལྷ་ལུག་ལ། ལིང་མག་(1815)
 ལོར་ལྷ་མོས་༡༠ཆོས་མཉེན་གསེར་ཁྱིའི་མངའ་གསོལ།

ལུས་དེར་དཔྱིན་རི་པའི་ལྷ་ལོར་ལྷགས་ལྱིས་ལྷ་གར་པའི་ལྷ་ལོར་
 ལྷ་ལོར་དང་། སྤྱི་ལོར་ཁོངས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ལྷ་ལོར་ལིབ་
 སྤྱི་པའི་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་
 ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་ལྷ་ལོར་

གཏོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཕྱིན་རིས་པོ་དེ་ཕྱི་མཐའ་མཆོམས་སྐུལ་ཁབ་ཁག་
ལ་བཅན་འཁྱལ་བྱས་པར་དེ་པས་ཀྱང་སྐོལ་གཏམ་གཏོར་མི་ཐོད།

སྐབས་དེར་བལ་པོའི་སྐུལ་ཁབ་ནང་སྐུལ་བྱུང་རིང་ཆ་མང་ཚོ་རྒྱུར་
པས་དེ་ཕྱིན་རིས་འབྲས་སྒྲོངས་པར་དཔུང་རོགས་བྱས་དེ་སྐབས་པོས་འཕྲོག་
པའི་ས་ཆ་ན་མས་ཚུར་བྱངས་པས། བལ་པོས་དཔག་དཔུང་མངགས་ཏེ་

དེ་ཕྱིན་རིས་པར་སྐོལ་བྱས། ཤིང་མག(1815)ལོར། དེ་ཕྱིན་རི་བཅན་
སྐུལ་རིང་ལུགས་པས་བལ་པོར་བཅན་འཁྱལ་བྱས་སྐབས་བལ་པོས་མོ་ཉ་.....

མངགས་ཏེ་ཐོད་བཞུགས་ཞམ་བན་ལ་དཔུང་རོགས་བཅོལ་ཡང་། སངས་
སྐུས་རང་མགོ་མི་ཐོན་པར་གཤིན་པའི་ཡར་འདྲེན་ཟེར་བའི་དཔེ་རྒྱུར། བལ་

པོར་དཔག་རོགས་བྱེད་པའི་རྒྱུས་པ་བྲལ། མཐར་བལ་པོས་དེ་ཕྱིན་རི་བཅན་
སྐུལ་རིང་ལུགས་པར་མགོ་སྐྱར་ཏེ་མེ་བྱི(1816)ལོར་ཆིངས་ཡིག་བཞག །

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་རྒྱལ(1818)ལོའི་ཟླ་༡ཆེས་༡ཉིན། དེ་
མོ་ནོ་མིན་ཉན་མོ་བཟང་བསྟན་འཁོར་འཇིགས་མེད་སྐུ་མཆོ་སྟ་ཐུན་བསྟན་.....

སྐུས་སྤྱིང་བྱ་སྐྱེ་གཤེགས།

རྒྱུས་དེར་གོང་ས་མཆོག་གི་ཡར་ཤིང་མེད་སྐབས། ཞམ་བན་ལུང་གོང་
ནམ་གཉིས་ནས་གནས་སྐབས་རིང་ཐམ་ག་ཁག་ཁ་བཅད་དེ་བཀའ་སྒོན་སྐྱབ་

མང་ལ་ཆིས་སྒྲོད་གནང་། དེ་འབྲལ་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་རྒྱན་སྒྲོན་པ་
བཞིན། ཆུགས་འབྲུག(1820)ལོར། ཆོ་སྒྲོན་སྤྱིང་སྐུལ་ཐོག་གཉིས་པ་

རག་དཔང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྱིམས་སྐུ་མཆོ་སྤྱིང་སྐྱིད་གི་ཁྱིར་མངའ་གསོལ།
ཞེས་ཏི་ནི་མང་རས་ནོ་མིན་ཉན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་གནང་བ་མ་ཟད། ཆོ་

སྒོན་སྤྱིང་སྐྱེ་གོང་མའི་ཐམ་ག་འབྲུ་དོན་རྒྱ་“བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཞེས་ཏི་.....

གི་མཆོག་པ་ཐུང་པ་ཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕུ་(1837)མའི་ཟླ་འཛམ་།
 ཉིན། ཅེ་མོ་ཐུང་མེན་པོ་པོ་ལས་དཔོན་པ་པོ་ལས། ཅུ་ལ་ཁྲི་ལས་ཕུ་མཆོ་
 ཞལ་བཀུགས་པའི་རྒྱལ་སྐབས་ཁྱེ་མཆོག་མེད་ཕུལ་མོག་གཉིས་པ་དག་དཔར་
 འཇམ་དཔལ་ཅུ་ལ་ཁྲི་ལས་ཕུ་མཆོག་ཅུ་ལ། (1823)མོན་ལས་ཕུགས་ལྷན་
 (1830)མོ་པར་དཔུས་གཙང་ཁུལ་ཞིང་ལས་མོན་མེད་སྐོར་ལ་ཉལ་ལས་ཞིབ་
 དང་འཁྲུལ་ཞིང་རྒྱུ་དང་། མི་ཐུང་ལ། ལས་ཀྱི་གས་པཅས་ཁྱེ་མོ་ལས་རྒྱ་
 བཀོད་ནས་ས་ཞིང་རྒྱུ་འཛམ་མཆོག་དང་ཁུལ་ལས་ལས་ཕུགས་ལེགས་
 བཅོས་མོག་ཞིབ་གཞུང་གསར་རྒྱ་བཀོད་པ་དེར་ཕུགས་ལྷན་གྱི་བ་གཞུང་ཞེས་
 ལགས།

༢ རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་ཕྱེད་པ་ཅུ་གཅིག་པ་ལའས་ཐུབ་ཕུ་མཆོག་མེད།

ལའས་ཐུབ་ཕུ་མཆོག་གི་ཉལ་ལས་ལས་དཔོན་པའི་ཉེ་འཁྲུལ་ལན་
 མོད་དཀོན་མཆོག་གསེས་ཞེས་པ་དེར་ལབ་དཀོན་ཅེ་ཅེ་དཔར་དོན་ཐུབ་དང་
 ཕུལ་ལྷན་མོད་པ་གཞུང་རྒྱུ་ཁྲི་ལྱེ་ལས་ཁྱེ། དཔུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་
 ཁྲི་(1838)མའི་ཟླ་འཛམ་། ཉིན་ཅུ་འཁུངས། རྒྱལ་དེར་ལོས་ཐུབ་ལས་
 གཞུམ་ཐུང་པས་ཕུགས་ཐུང་(1841)མའི་ཟླ་འཛམ་། ༢ ཉིན། གསེར་ཕུལ་
 དཔུགས་ཉེ་ལའས་ཐུབ་ཕུ་མཆོག་ལང་མིང་རྒྱ་ལོས་འཛོན་ཞུས། མོད་མ་ཆེན་
 པོས་ཐུང་མོས་ལྷན་ཕུལ་ལབ་ཅོད་པར་དོན་ཐུབ་ལ་ཐུང་གི་ཆོ་མོ་གནང་།
 བཀའ་ལག་གིས་སྒྲིལ་གཞིས་ཕུ་ཆེ་གནང་བས་ལང་པར་བདག་ཅེ་ལས་ཐུ་ཐུར།
 ལྱིས་ཐུ་ལབ་གཞིས་ཐུན་ཁང་ཞེས་པ་དེ་རེད།

མོ་དེར་ལ་ཁིང་དཔག་འཁུག་ལངས་བས་ཐུལ་བའི་ལང་མིང་ལའས་
 ཐུབ་ཕུ་མཆོག་དོན་རྒྱུ་ལེགས་མི་ཐུབ་པར་ལགས་ལས་དཔོན་རྒྱ་བཀུགས།

མཛེས་ཀྱི་ཡོད་པར་བྱེད་པ་ལེན་འདྲེས་པར་དཔག་འཐབ་བྱས་ཏེ་མེས་
ཀྱི་མཐའ་མཆམས་བཏན་སྲུང་བྱེད་ཆེད་བྱས་ཆེས་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་བཞག་པའོ།

དེ་ནས་ཀྱི་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོ་ཉྩ་སར་གདན་དྲངས། ཆེ་ཉྩ་ག་
(1842) ཡོད། ཅེ་མ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་རྒྱ་ལར་གཤེར་ཁྱིར་མངའ་གསོལ།
ཤིང་འབྲུག་(1844) ཡོད། དབང་བསྐྱར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་མི་མཐུན་
པར་ཆེ་སྒྲོན་ཁྱིང་ཀྱི་ཐོག་གཉིས་པ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཆོ་ཁྱི་ནས་
པལ། མོས་གཞིས་གཞུང་བཞེས་ཐོག་མེས་ཀྱི་ནང་ཁྱལ་དུ་བཏང་། ཡོ་འདྲིར་
སྒྲོན་ཆེད་ནས་གཤེར་ཉྩ་སྒྲོན་པ་ཉྩར། དེ་ཆེན་མེར་ཏེ་ནི་བཏན་པའི་ཉི་
མ་ཉྩ་སར་གདན་དྲངས། ཤིང་འབྲུག་(1844) ཡོད། ཁྱེད་ཆེས་འཇམ་འཇམ། ཤིང་
ཁྱལ་(1845) ཡོད། ཁྱེད་ཆེས་འཇམ་འཇམ་པར་ཁྱེད་དཔལ་ཅན་རིང་ལུགས་.....
གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་སྒྲུབ་ཞེས། ཡོ་འདྲིར་ཁྱེད་ཆེས་འཇམ་འཇམ། རྒྱུང་
དག་དབང་ཡོ་ཤེས་ཆེད་ཁྱིམས་ཀྱི་མཆོས་ཀྱི་དཔག་བཞེས། དེས་ཀྱི་ཐོག་
སྒྲོན་གཉིས་གནང་བའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཡོད། མོང་མ་ཏེ་ཀོང་གིས་ཨ་ཆེ་ཏུ་
ཐོག་སྒྲུབ་ཆེ་ཐོག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་(1855) ཡོད།
མོང་མ་ཏེ་ཏུ་མཆོག་གི་བཀའ་ཉྩར། ཀྱི་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོས་ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་འགན་བཞེས་གྲུང་། ཡོ་འདྲིར་ཁྱེད་ཆེས་འཇམ་འཇམ་པོ་དེངས་ཉྩ་ག་
གི་ཐོག་དཔུང་གྲངས་ ༡༨ ལ་ཤེས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དཔོན་པ་བྱ་དན་ལས་...
འདས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཨ་མ་བན་དང་། དཔག་འཇམ་གིས་གཤེར་ཉྩ་སྒྲོན་
པ་ཉྩར། སྒྲུང་ཡང་རྒྱུང་དག་དབང་ཡོ་ཤེས་ཆེད་ཁྱིམས་ཀྱི་མཆོས་ཀྱི་
འགན་བཞེས།

དུས་དེར་དབྱིན་ཇི་བཅན་ཀྱི་རིང་ལུགས་པའི་རབ་སྒྲུལ་ཐོག་མོར་ཁོ་

བཟུང་། རྒྱལ་དེར་ཞི་བདེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་གསར་བཞེདི་དེ་མག་འཁྱུག་ལངས་
 བཞིན་པས། སྐོར་མ་ཞུ་བུར་གིས་མོད་ལ་དཔུར་རོགས་གཏོར་ཐམས་
 བཤ། མོད་བཞུགས་ཤམ་བན་མཚོག་གིས་མོད་མོད་ཕྱི་རིགས་ཀྱི་དམག་གི་
 ཉིས་སྟོར་ཅམ་དང་། སེར་འབྲས་དགའ་གཞུག་ནས་སེར་དམག་བཏར་།
 ཕྱི་མོད་ཀྱི་དམག་གི་དམག་འཐབ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཞུ་པས་ཅི་བྱ་གཏོ་ལ་མེད་ཏུ་.....
 ཕྱིར་ཉེ་ཞི་བདེ་སྐོར་མོ་ལ་མོག་འདྲ་མཉམ་ཅ་བ་ནས་མིན་པའི་ཆིངས་དན་མ་...
 བཞག་ཐམས་མེད་ལྟར་། དེ་ནས་བཟུང་མོད་ནས་སྐོར་ཁ་ཤར་མེད་དེ་རྒྱལ་
 ལུ་མི་ཆིག་ཁྲི་སྟོད་དཔོན་པ་དང་། སྐོར་ཁ་དཔོན་པོ་ལྟ་སར་བཅའ་སྟོད་
 ཚོག་པ། བཤ་མའི་ཚོར་པ་ལྟ་སར་བཅའ་སྟོད་ཀྱིས་རར་དགར་ཚོར་བྱག་
 ཚོག་པ། མོད་སྟོད་བཤ་པོའི་མངའ་འབངས་ཀྱིས་ལུའ་ཚུ་བཏུར་ཡང་ལུའ་
 ཁྲིམས་འཁྲིར་མི་དཔོན་པ་པོ་གས་དཔོན་གས་པས་ལ་དཔར་ཆ་ལུན་རིང་འཛིན་...
 པ་བཅས་སོ།

ལ རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྟེ་མེད་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ཕྱི་མཚའི་སྟུང་།

ལུའ་པ་སྟེ་མེད་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ཕྱི་མཚོ། རབ་བྱུར་བཅུ་པའི་
 པའི་མེ་འབྲུག་(1856) མའི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡ ཉིན། འོ་ལ་དགའ་རྫིང་ཁྲིའི་ཉེ་
 འདབ་འབན་སྟག་འཕྲོག་ཉང་ཚར་ཏུ་ལབ་ལུན་ཚོགས་ཚོད་པར་དང་། ལུའ་
 ཚེ་རིང་གལ་སྟོན་གྱི་ཡས་ལྷན་བཞུགས། སྐབས་དེར་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མའི་པོས་
 ལུའ་ཁག་གཞུག་ལྟར་བ་ཚོར་མ་ལྟ་སར་གདན་དྲངས། མོད་ས་གནས་མིང་
 གཞུར་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་མང་པོས་ཡང་མིང་གཞུག་པོའི་ནང་ནས་འོ་ལ་
 དགའ་ལ་འཁྱུར་པ་དེ་རོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་པོས་འཛིན་ལྟ་དཔོན་པ་རྫོད་
 ལྟར་། ལུའ་ཚབ་ར་སྟེར་ཏུ་ཕོག་ལུས་སྐོར་མ་ཚེན་པོའི་བཀའ་བཞིན་གསེར་

དུམ་དྲུག་པ་དཀོན་མཆོད་པ་འཛིན། ལ་ཉ་(1858)ལོར། མེ་
 འཕྲུལ་ལྷོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ལྷ་ཉ་ལྷན་གཅེས་ལག་ཁར་ཏུ་ཤོད་བཞུགས་
 གན་བཞག་རོ་མེད་མེད་ཆོག་གཤེད་དུམ་དྲུག་པ་པམ་འཛིན་ལས་ལྷ་མཚན་ཡང་.....
 ཡིན་ཏུ་ཤོན་པས། ལྷམ་མེད་ར་ལྷེད་དང་བཞུད་ལག་དབང་ཡང་ཡིན་མེད་
 དཀོན་པམ་མེད་ལྷེད་ཆེ་བ་ལ་ལྷུང་། དེ་ནས་ཡང་ཡིན་པེན་པོ་མེན་
 ཡིན་བཟའ་བཟར་མོ་ཡང་གི་ཤ་མེད་ལྷེད་གནས་ཆུ་ཉ་ཁར་ཏུ་གདན་དྲངས།
 བཞ་ཆེན་ལྷ་ལྷེད་བཟུད་པ་ལྷ་བཟུད་པའི་དབང་གིས་ར་ལྷེད་དག་དབང་ཤོ་
 ཤེས་ཆེ་ལ་ཁྲིམས་ལྷམ་མཚན་ལྷུང་ཏུ་གཅེས་ཏུང་ལྷམ་ནས་རབ་ཏུ་ལྷུང་།
 མཚན་ཏུ་ཆེ་བཅུན་དག་དབང་མོ་བཟར་བཅུན་འཛིན་ལྷམ་མཚན་འཛིན་.....
 ལས་ལྷ་མཚན་དཔལ་བཟར་པོ་ཞེས་གསེད། ལྷམ་པམ་(1860)ལོའི་ལྷ་
 མེས་འཛིན། མེ་པོ་ཡང་ཆེན་པོ་དགཤེད་ཁྲི་ཡང་འགསེད།

མོད་ཚྭ་དེ་པ་མོགས་ལ་ཁ་གཤར་ཉེ་མྱིང་དཔར་འཕྲིན་མཐམ་བྱས་པས་ཤག་པ་
མོན་པ་གད་མུ་གནས་དུལྱུང་བཟང་། དེ་ནས་པག་དུ་པ་མོན་མ་གཞིས་ལྷ་
མོད་མཐམ་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷག་མཚོད་དཔལ་ལྷན་དོན་ལྷུ་པ་དང་རན་འབྲིས་
མོག་པ་མེད་ལྷུ་ཆ་མ་གྱི་མྱིང་དཔར་འཕྲིན་པའི་མོག་གཤོ་པག་མས།

ཆ་ཁྱི (1862) མོད། འཐམ་ལྷུངས་རིག་ལ་ཆེན་མའི་གཏོར་མོ་ཆ་ག་
པར་ཁ་གཤར་ཉེ་རྒྱུང་ལྷུ་ཆ་མ་པ་རོ་གོའ་ལྱེད་པའི་མཚོ་ལྷུ་པས་གསར་པ་
འཕྱུར། དགའ་འཐམ་ལྷན་མོར་མོད་པ་མྱིང་པ་རོ་གོའ་ལྱེད་པ་ཅན་མ་ལྷན།
པག་དུ་མུ་དཔར་ལྷག་ལྷུ་པ་པོ་ལྷ་པའི་ཉེ་འདམས་ལྷ་གདན་དུར། མོད་མ་
གནས་མྱིང་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ལས་མང་ཆེ་པས་པག་དུ་མུ་པ་དང་.....
མཐམ་པོད་པལ་ལྷན་དོན་ལྷུ་པ་པ་ལྷུ་པ་མྱིང་བྱས། མོད་དམག་དང་།

དགའ་འཐམ་ལྷ་པས་པ་མྱིང་ལྷུ་ཆ་མ་པ་ལྷགས་གནས་ལྷ་པར་གོའ་ལྱིས་ཉེ་
ཁ་ཉ་ཅར་ཆེ་པས། ཉིན་ཞིག་མཆན་པོ་ལྷུ་ཆ་མ་པ་མྱིང་དཔོན་འཁོར་
ན་མས་མྱིང་མྱིང་གི་མམ་ག་པ་ལྷ་མས་ཉེ་བྱང་ལས་པ་ལྷུ་དཔེ་ཅིང་ཏུ་མོས།
འཆམ་དུངས་པོར་མར་པ་དེ་ལྷག་ལྷན་མོན་རི་ལྷར་བྱས་ཏུ་དོན་མེན་མ་
མོན། ཆ་ཁྱི (1862) མོད་པོ་མུག་ཏུ་པག་དུ་མུ་དཔར་ལྷག་ལྷུ་པ་པོར་མྱེ་
མྱིང་པ་མོ་གཞིག་མོག་གསེར་ལྷན་མོན་པ་ལྷར། ནོ་མིན་ཉན་གྱི་ཆོ་པོ་ལྷུ།
པ་མྱིང་ལྷུ་ཆ་མ་དང་། ཤག་འཕྲོན་པས་གིས་ཁང་གསར་གྱི་གཞིས་ག་དང་
དཔོན་པོ་པོར་མ་ལྷགས་གཞུང་པཞེས་བཟང་། དེའི་ལྷགས་གཏོགས་དཔོན་
རིགས་ན་མས་གནས་དུལྱུང་བཟང་།

མོ་འདིར་མདོ་ཁམས་ཁྲིལ་ཏུ་པ་པོ་པོ་ཆེན་མའི་ཆ་པར་པས་པོད་
དམག་མངགས་ཉེ་ཉག་པོར་མཚོན་པོ་ནས་ལྷུ་པ་ལྷན་ཆོག་པས་པོགས་ཆར་.....

བཅད།

དེ་རྗེས་ཞོར་མ་ཡུར་གྱིས། ར་མྱེར་རྒྱལ་ཆ་བ་ཡུར་པ་པོ་ད་ཏུ་ཡོག་
ཉི་མོས་གཞིས་མྱེར་རྒྱལ་དཔོན་པོའི་བཀའ་ལ་བ་ཡུར། ར་མྱེར་མྱེར་མེད་པས་
ལམ་པར་དཔོན་པོའི་པ་རྒྱལ་ས་ (དོན་ཏུ་བཤད་སྐབས་པོའི་ཤོག་ཁག་གིས་བསྐོར་ས་
བ་མེན་ནས)། ཞོར་མའི་བཀའ་ལྟར་མོས་གཞིས་རྒྱལ་ས་ར་མྱེར་དཔོན་
པར་མྱེར་རྒྱུད་བྱས། རབ་ཡུར་བཅུ་བཞིའི་ཤིང་གི (1864) ཡར། མེ་
མྱིད་བཤད་སྐབས་དཔར་སྐྱལ་རྒྱལ་པོ་ཞོར་མྱེར་བསྐྱལ་བཟང་པོ་པར་ཏུ་འདས།
མྱིད་རྒྱུད་མོར་པོ་ད་མྱེར་ཆོག་པ་ཡོད་པ་ཡུར་དོན་བཞིན། དཔལ་ལྷན་བྱི་རྒྱུར་
ཡོངས་འཛིན་རྒྱ་བཟང་མཁུན་རབ་དཔར་སྐྱལ་མྱིད་བྱིར་མངའ་གསོལ།
ཞོར་མ་ཡུར་གྱིས་ཏུ་ཡོག་ཡུའི་ཆོ་ལོ་རྒྱལ་ནས་ཆལ་མྱིད་ལོ་ ༡༠ བསྐྱུར་ས། དོན་
ཏུ་སྐབས་དེར་མཁན་པོ་དཔལ་ལྷན་དོན་ཡུབ་དང་ཁོ་པོའི་རྗེས་འབྲངས་པས་
མྱིད་བྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར། རབ་ཡུར་བཅོ་ལྔ་པོའི་ས་འབྲུག་ (1868) ཡར།
དཔལ་ལྷན་དོན་ཡུབ་མྱི་བྱལ་མཁན་པོར་བསྐོས། མི་འདི་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་
ཤེས་བྱ་ཏུ་ཅང་དཔལ་ལྷན་ཆུང་ཏུ་འཛིགས་ཉམས་ཆེ་བ། གཏུག་རྒྱུ་པ་ཆེ་ཞིང་
གཤོ་ཐབས་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་པས་གཏུག་རྒྱུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱིད་
དཔར་འཛིན་ཐབས་བྱེད་པ་ཉི་ཁོ་པོའི་བཀའ་ལ་བཅི་འཛིན་བྱེད་མེན་རིགས་
ཡུར་ཆེ། ཀོ་བ་དཔར་པོར་བཏུམས་ཉེ་རྒྱ་ལ་བསྐྱུར་བ་སོགས་སྤྱི་ཤིང་གི་
རྒྱུད་ཁོ་ན་འཛིན། ལྷག་པར་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་རལ་ཆོལ་མི་དཔངས་ལ་བསྐྱ་གཞིག་
མནར་གཅོད་ཆད་མེད་བཏང་བས་ཁོ་པོའི་མིང་སོས་པ་ཅམ་གྱིས་དང་པས་
སྐྱལ་རབ་ཏུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཁོ་པས་པོ་ད་མྱི་མྱིད་དཔར་ཡོངས་ལྷ་ཁ་ལོ་
བསྐྱུར་བྱལ་ཆེད་རྒྱལ་དཔར་འཛིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཁྱི་ལས་པལ་ནས་རི་ཁོང་ཏུ་

གཏོར་ཅིས་ཕྱིན་པ་སྐུ་ལ་ཐོན་ཕྱིན་ཕྱི་ཕྱོད་པ་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས། སྤྱི་
 རྒྱུད་མཐུན་རབ་དབང་རྒྱལ་སྐུ་ལ་དཔོན་རིགས་ཆེ་བྱས་མང་ཆེ་བས་ཁོ་པ་.....
 ཁྱིམ་སྤྱིས་ཆར་གཙོད་པའི་བྱ་བས་བྱས། ཁོ་པས་གནས་རྒྱལ་འདི་ཆོས་
 འབྲེལ་དགའ་ལྡན་རྒྱལ། བོད་དམག་དང་། སེར་པའི་དམག་སྐོས་དགའ་
 ལྡན་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་དམག་འབའ་ལན་མང་བྱས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་ལེན་མ་
 བྱུང། མཐའ་གོང་དམག་གིས་མཆན་མོ་ཞིག་རྒྱ་ར་ལྷག་མང་པོར་སྤོང་སྤོང་གིས་
 དེར་མེ་སྤར་ཉི་དགའ་ལྡན་རྒྱལ་རི་ནས་ཡར་འདེད་པས་གཞན་པོ་དཔལ་ལྡན་
 རོན་བྱུང་ཕྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་པ་ཆོས་བོད་དམག་ཆར་མ་རྒྱལ་རི་ནས་འོངས་.....
 བར་མཛོན་ནས་རྒྱལ་རི་བཀག། ར་ལྷག་ལ་མདའ་མི་མཉུང་གསུམ་སྐུ་ལ་
 མཆོན་ཆ་མང་པོ་འབྲས། གོང་དམག་གིས་མཉུན་རི་ནས་འོང་སྤྱོད་གའ་ལྡན་
 བྱེདས། སྤྱི་པ་མང་ཆེ་བ་མགོ་བཏགས། གཞན་པོ་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུང་
 དང་། རྒྱན་མཆོད་རྒྱལ་འབྲེལ་པ་ཉི་ལྷ་ཅམ་རྒྱ་མ་ཁྱི་ཁར་བརྒྱུད་མོས།
 བོད་དམག་གིས་རྒྱལ་འདེད་བཏང་བས་རང་སྤྱོད་ཆེ་བས། བཤད་རྒྱལ་
 གཞན་ཞིག་རྒྱ་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུང་ཕྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་པས་མགོ་ལག་རྒྱན་མ་.....
 ཞིག་རྒྱལ་ཉི་དཔལ་ལྡན་རོན་བྱུང་མག་རིར་རྒྱ་སྤོང་པ་རེད་ཟེར། དེ་ནས་
 རྒྱལ་འབྲེལ་པ་བཤད་སྤྱོད་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སྐུ་ལ་ཕྱིན་གཉེ་གཙོ་བོ་རྒྱ་སྐོས་
 ཁྱིམ་སྤྱི་བྱུང།

རབ་བྱུང་བཙུང་པའི་རྒྱ་སྤོང་ (1872) ལོར། སྤྱི་རྒྱུད་ཁྱིམ་རྒྱུད་
 མཐུན་རབ་དབང་རྒྱལ་དཔོན་པ་ཆོགས། རྒྱ་བྱུང་ (1873) ལོར། གོང་
 མ་ཆོན་པོའི་བཀའ་ལྟར། རྒྱལ་བ་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
 འགན་ལོངས་སྤྱི་བཞེས།

བེར་ཁྱི(1874)ལོར། ཞོང་མ་ཐུང་གི་པདྨ་པར་གཤེགས། དེ་
 རྗེས་ཞོང་མ་གོང་ཁྱེ་གཤེར་བྱིར་མངའ་གསལ། བེར་མག(1875)ལོའི་
 ཟླ་༥ཚེས་༢༠ཉིན། རྒྱལ་པོ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔུང་ལོ་ཉི་ཤུར་སོན་སྐབས་
 རྒྱ་པུར་དཔོན་པོ་ལོ་རྒྱུས་། ཟླ་ཤས་རིང་པོ་དུ་ཁྱི་ལས་དོན་གྱི་འགན་ཁོངས་
 རྒྱུ་གས་པཀའ་ཤལ་ནས་པཱེས། དེ་རྗེས་པོ་དུ་རྒྱུངས་ཚེ་གས་འདུ་རྒྱས་འཛུམས་
 མཉུན་ཤོས་ཐོག་སྒྱི་ཐོས་ཏེ་ཆག་རྗེ་ཤར་ཏེ་ཐོག་ཐུང་ག་དཔར་དཔལ་ལྡན་.....
 ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཉི་ཤུན་མིང་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་བྱིར་བསྐྱོས། སྐབས་
 དེར་ཆེན་ཞོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་དཔུན་གྱི་མི་ཉོག་ལྟ་པུར་ཐུར། དཔུན་
 རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ཁྲགས་པས་པོ་དུ་ས་འཕེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་བཅན་.....
 འཛུལ་དང་། ཞོང་ཁ་བར་རན་བརྒྱལ་གྱིས་པོ་དུ་ས་ཆ་མང་པོ་ཏེ་མ་
 པུར། དཔུན་རིས་པོ་དཔལ་དངོས་རྒྱ་བཅན་འཛུལ་བྱེད་པའི་བྲམས་
 བཅས་བྱས། པོ་དུ་ཁྱི་དཔར་བརྒྱར་བྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་མིང་དཔར་འཕྲོག་
 རིས་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ཡང་ཏེ་ཅང་ཉོག་འཛིང་དང་། ར་དུག རོ་རར་
 ཅན་ཏུ་ཐུར་དོ།

བཅུ་པ། རྒྱལ་མཚོ་ག་སྒྲི་བཅུ་པ་ལྟམ་པ་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་
 མཚོ་ས་མྱིད་དཔར་འཕྲིན་རྒྱལ་མོར།

༡ རྒྱལ་པོ་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོ་ཡར་མྱིད་ཏེ་གདན་ཤར་ས་ཚལ་དང་།
 གཤེར་བྱིར་མངའ་གསལ་པའི་མོར།

རྒྱལ་དཔར་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ཕྱལ་གྱི། གནས་ཆེན་ཅ་
 རི་དང་། རི་པོ་ཤན་ཉིའི་ཉེ་འདབས་ཤར་རྒྱགས་དུགས་སྐད་ཕྱལ་གྱི་ཕྱི་བྲག་
 སྐར་མིང་ལྟ་སར་བྲགས་པ། རི་པོ་སྐར་ཆེན་འཁྱིངས་པ་འདྲ་པའི་མཉུན་ཏུ་

གནས་པས་སྒྲིབ་མཁུན་ཞིས་ལགས། ཡམ་ཁྱུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་།
 ཡམ་ཁྱེ་པའ་རྒྱལ་མའི་ལྷན་ལ། སམ་ལྷན་པའི་ལྷ་པོའི་མེའི་(1876)
 མའི་ལྷ་པོའི་ལྷན་ལ། གནས་ཆེན་ལྷན་ལྷ་མའི་དུང་ཆེན་ཉི་མ་གསལ་
 བ་དང་རྒྱལ་མཆོངས་སྤྱ་བལྟམས། ཁྱིམ་ཆོང་གི་ལྷ་པོ་པའ་གི་ཞིང་པ་ཞིག་
 ཡིན།

རྒྱལ་དེར་རྒྱལ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོད་ཤོངས་པ་རྒྱལ་པ་ཉེ་མོ་གཅིག་……
 ཅམ་མོང་པས། མོད་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གིས་དཔོན་རིགས་མང་པོ་རྒྱལ་པ་
 གང་མང་ཡང་ཤིང་འཆོལ་པར་མང་གས། རྒྱ་མོད་ཁྱིམ་ལྷན་པ་སྒྲིབ་
 རྒྱ་ཁྱེ་རོ་མཆོང་ཅན་ཞིག་འབྲུངས་ཆུང་པ་རྒྱུད་པ་ལྟར། ཡང་ཤིང་འཆོལ་མི་
 རྣམས་སྒྲིབ་མཁུན་རྒྱ་པོངས། ཁྱེ་ལ་པལྟག་དཔུང་མོག་མཆོང་མོས་དོགས་
 གཞུམ་ཉེ་བལ་ཉི་ལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་པ་ལྷན་རྒྱུན་
 རྒྱལ་པ་ལྟར། ལྷ་པོའི་མཆོང་པོ་ལྷན་པ་ལྷན་པོའི་དང་། བཀའ་རྒྱུང་
 ལྷ་དཔལ་ལོར་ལྷ་གཉིས་ལ་ལེགས་སྒྲིམ་འབྲུལ་བ་དང་པཅས་པ་གཏོང་གནང་
 བའོད།

ཁོང་གཉིས་དང་ཞབས་འཕྲིང་རྣམས་ཡམ་ཁྱུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་ལྷན་
 རྒྱ་པོའི་ལྷན་ལ། ཡམ་ཁྱེ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པོའི་ལྷན་ལ། ལྷན་པ་ལྷན་པོའི་
 ལྷན་ལ། ཁྱེ་ལོ་གི་གཞན་ལས་ལྷན་པ་ལྷན་པོའི་ལྷན་ལ། རོ་མཆོང་ཅན་
 ཞིག་འབྲུག་ མོང་ས་མཆོག་གི་ཡང་ཤིང་དེས་ཆེ་པས་རྒྱ་པོ་དཔོན་པོ་ལྷན་པོའི་གསལ་
 བཀའ་སྒྲིམ་མཆོད་དེ་འཆམ་དཔུངས་མོང་མང་གཞེས་ལྷན་རྒྱུན་གྱིན་པས།
 ཡམ་ཁྱེ་པ་གཉིས་ནས་རྒྱ་པོ་ལྷན་པོའི་ལྷན་ལ། ཁྱེ་ལོ་གི་གང་ལྷན་པོའི་ལྷན་ལྷན་པོའི་……
 གནང་ན་འཕྲིག་མིན་པས་ལྷ་པོ་ཡང་ཡང་གནང་།

དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། རྒྱལ་ཆོས་རྒྱ་ཆོག་གྲུང་ཞན་
 ཏུ་ཐོག་ཟུ། གདན་ས་བཞི། གཞུང་ཞབས་མེར་སྐྱེ་ཡོངས་ནས་མཁྱེན་དབྱངས་
 གཅིག་གྲུང་གིས་ཡང་སྤྱོད་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པས། གཁེར་བུམ་དཀྲུག་མི་དགོས་
 པར་གདན་དྲངས་ཆོག་པའི་རེ་འདུན་ཞུས་པ་བཞིན། གནམ་བསྐྱོས་གོང་
 མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཁྱིལ་ཐེབས་ཟུ། གུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་ཁྱེལ་འདི་བཞིན་
 ཡང་སྤྱོད་བསྟོན་མེད་ཡིན་ཆེ། གཁེར་བུམ་དཀྲུགས་མི་དགོས་པར་འབྲུལ་ཏུ་
 ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞེས་གསུངས། མེ་སྤང་(1877) སྡེ་རྒྱ་བ་བཅུ་
 པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གསལ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཉིན། གསོལ་
 གཟིམ་མཆོད་གསུམ་དང་། བཀའ་རྒྱོན་གཤུ་ཐོག་པ། མའི་ཁི་མདའ་དཔོན་
 སོགས་དཔོན་རིགས་སྐྱེ་མེར་སྐྱེ་བཅུ་ཅམ་གྱིས་ལྷ་སར་གདན་དྲངས། འདི་
 སྡེ་རྒྱ་༡༡ཆེས་༡༥ཉིན། ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྲུང་ཐང་ཏུ་ཐེབས།
 ལྷ་ས་སྤོལ་ལྷ་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གཉིས་གྲུང་ཆོས་གྲུང་ཐང་ཏུ་ཐེབས།
 ཉི་ཤོད་ཏུ་ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་གར་ཏུ་གཟིགས་ཟུ་བཞུགས། སྐྱ་རྒྱལ་
 ཏུ་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱ་ཆོག་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་།
 ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་སྤུར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། དཔོན་རིགས་རྣམས་ལུས་མོ་
 བཅུགས་ཏེ་བཞུགས། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་གོང་ཞུས་སྐུལ་པའི་གཁེར་
 བུམ་དཀྲུགས་མི་དགོས་པར་རྒྱ་ཡའི་ཡང་སྤྱོད་ཏུ་པོས་འཛིན་ཆོག་པ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་བཀའ་ཡིག་དེ་ཨམ་བན་གྱིས་སྟོན་སྐྱུང་མཛད། ཡང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་
 ཞལ་གར་ཏུ་གཟིགས་ཏེ་ཐུག་དཀྲུགས་སུལ་ཞེས་ཞབས་སོར་འཁོད། ཨམ་
 བན་རྣམས་གཉིས་ནས་རྒྱ་ཡའི་སྤྱོད་པ་མཛའ་དར་སུལ། ཨམ་བན་
 རྣམས་གཉིས་ལ་ཚུར་མཛའ་དར་ཨ་གེ་རེ་དང་། ར་འབྲས། སྐྱ་བརྟན།

[illegible]

བར་ཚུགས་འབྲུལ་བྱུང་མེད་གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚུངས་བྱས། གནས་ཚུགས་ཡོད་
 རྒྱུ་བར་མེད་ཀྱི་ཉམས་བྱས་བྱུང་། ལྷུ་མཚུངས་ཀྱི་ལྷུ་མཚུངས་འཕྲེང་མི་
 དཀོས་པའི་ལལ་པོ་ན་མས་ཀྱིས་ཉན་འཛེག་ཅེ་བ་ནས་མ་བྱས་ལྷུ་མཚུངས་པོ་དེ་མི་
 ཚོ་ཁོར་ཁྱོད་མེ་ཆེ་འབར། ཉན་དེའི་ས་ཤིང་མཆ་མས་ལྷུ་མཚུངས་པོའི་ཚོར་ཁར་
 རྒྱུ་མཚུངས་ཀྱིས་གཏོར། ཚོར་མོག་མེར་བསྐྱེགས། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་
 དང་། འབྲས་ཐུངས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་རོ་སོགས་ནས་བཀག་འཁོག་གི་ཉམས་
 བྱས་ཀྱང་ཕན་ལུས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་། ལལ་པོའི་ཚོར་ཁར་མལ་ཆེ་བར་གོར་ཁ་
 ལྷུ་མཚུངས་ནས་ཚོར་ཅེ་བ་ཐུང་པོད་ལྷུ་མཚུངས་པོར་བོད་ས་མཆ་མས་ལྷུ་མཚུངས་མི་
 ཡོད་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྐོས་མོལ་མཛད་པོད། ལལ་པོའི་
 ཚོར་རིགས་ཉམས་མེས་ཆེ་བས་ལྷན་བསམ་དུལ་ཤར་བྱི་ལུ་ཅུ་ཅམ་དཀོས་
 ཟེར་སྐོས་མོལ་ཐག་ཚོད་པ་མ་བྱུང་། འདི་མོ་ཟླ་༡༠པར། གོར་ཁ་དཔོན་པོ་
 ཀ་དན་ལྷ་ཡི་དུ་ལྷ་ས་ནས་རང་ལྷུ་མཚུངས་མོག་སྐབས། ལྷུ་མཚུངས་
 བཅུན་ཆུ་མཚོས་མཁལ་འཕྲད་དང་ཞེ་མེན་གཟབ་ཆུས་གནར་བ་དང་། གོར་
 བོད་དཔར་མཛའ་བཅེའི་མཐུན་ལམ་གང་ཆེ་ཡོད་པའི་དེ་བ་མཛད། ལོར་
 ཅ (1885) ཡོད། ལལ་པོའི་ལྷུ་མཚུངས་ཆེད་ཀྱི་ལྷན་བསམ་དུལ་ཤར་
 བྱི་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལུ་ཅུ་ཅམ་ཆོད་པའི་བརྒྱ་ཅམ་སྐོས་ན་འགྲིགས་པོར་བ་ལྷུར།
 བོད་ནས་དུལ་ཤར་བྱི་བཅུ་ཅམ་དང་། གོར་མ་ཆེན་པོར་གསེར་ལྷན་
 ལྷན་པ་ལྷུར། ཟི་ཁྱོད་མཛོད་ནས་ལྷ་དུལ་ཤར་བྱས་བྱི་བཅུན་ཆོད་ལྷ་མཚུ་
 བཅུན་ཆུ་དོན་དུ་དང་ཞོ་དུ་སྐར་གལ་ལམ་པོ་ལྷུ་ཅེ་ལྷུ་ལྷན་པས་
 གོར་བོད་དཔར་འབྲུག་ཟེར་མ་བྱུང་།

མེ་ཆུ (1886) ཡོད་ཟླ་༧ ཚེས་༥ ཉིན། ཉི་ལུང་དུ་ལྷན་ལྷུ་ཅེ་ཆོག་

རིག་པོ་ཆེ་ཆེ་ཤར་བརྒྱུད་ཏུ་དཔོན་པོ་ལྟོགས། དེ་འབྲུལ་པོ་དེ་རྒྱུད་པོ་ལྟོགས།
 འཁྱུ་ལྟོགས་ལྟི་ལ་ལྟི་ན་དཔུངས་གཅིག་ལྟར་ཐོག་དེ་མོ་ཏུ་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་དཔུང་དཔུང་
 རྒྱ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཡུལ་༡༩ཉིན་གསེར་ཁྱིམ་པར་ལ་གསོལ། ཆེ་གཟིམ་
 རྒྱ་ནག་མི་དེ་རྒྱ་ན་རིམ་ལྟི་དཔུང་ཐམ་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱ་གན་ནས་དེ་མོ་
 རྒྱལ་ཐོག་ཐོར་མ་གཉིས་ལྟི་མིན་ཐམ་ཐོར་ཏུ་གསལ་བའི་རྟོང་ཡིག་མིན་ཏུ་ག་...
 མ་ཐོར་ཏུ་མཆུ་འི་རྩ་གསལ་གཅིག་ཐུང་ཐོར་ཐོག་མཆུ་འི་ཡིག་འབྲུ་གཉིས་.....
 གསལ་བཤོད་རྩ་གསལ་དཔུང་དང་བཅས་ཆེས་འབྲུལ་ལྟར་བརྒྱུར་མཛད།

ཏུ་མ་དེར་ཐོད་ལྟི་གནས་ཚུལ་ཏུ་ཅང་ཉིན་ཁའི་གནས་ལྟ་ལྟར་བ་རྟེ།
 ཆིན་ཐོར་ཐའི་དཔུང་བརྒྱུར་རྒྱལ་ཐུན་ཐོར་ཐུན་ཐོར་ཐུན་པས། བཅན་རྒྱལ་
 རིང་ལྷགས་པས་ཐོད་ལ་བཅན་འཛུལ་ལྟི་དཔུང་ཐུན་ཐོན་ཐོན་ཐོན་ཆེས་ཆེར་ལྟི།
 ཐོད་ལྟི་དཔུང་བརྒྱུར་ལུ་རིམ་ནང་ཁྱལ་མིན་དཔུང་འཕྲིན་དེས་ལྟི་དཔུང་ཐའི་.....
 འགལ་བའང་རྩོག་འཛིང་ཅན་ཏུ་ལྟར་བ་བཅས་སོ།

༢ དཔྱིན་རིས་བཅན་འཛུལ་པར་རྩོ་ལྟི་དཔུང་ཐའི་དཔུང་འཕྲིན་ཐོན་པས།

དཔྱིན་རིས་ཐོད་ལ་བཅན་འཛུལ་ལྟི་ཆེད། ཐོག་མར་ཐོད་ལྟི་ས་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་ཏུ་ན་ལས་བཅན་བཟུང་བུས་པ། དཔེར་ན། རལ་ལྟར་
 བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི(1814)ལོར། དཔྱིན་རིས་འབྲུལ་རྒྱུད་པར་
 དཔུང་ཐོགས་བུས་ཏེ་བལ་པོའི་ལག་ནས་ས་ཆ་ཁག་གཉིས་འཕྲོག་ བལ་པོའི་
 དཔུང་དཔུང་གིས་དཔུང་འཛུལ་ལྷགས་ཆེན་བུས་ཏེ་བཅན་འཛུལ་པ་ཐམར་...
 བརྒྱད། ཤིང་པག(1815)ལོར། དཔྱིན་རིས་དཔུང་དཔུང་འཕྲོག་
 ཆེན་བཟང་ཏེ་བལ་པོར་བཅན་འཛུལ་བུས། བལ་པོས་རྩོགས་གཅིག་ནས་

དཔལ་དང་ཆེན་པོས་རང་སྤྱང་གྲོལ་ལན་སྒྲིག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཞན་
 གཅིག་ནས་པོད་བཀྲམས་ཨམ་བན་ལ་དཔུང་རྒྱས་བཅོལ། ཨམ་བན་ནས་
 དཔུང་རྒྱས་གཏོང་ཆུ་ལྟོགས། རོན་མེད་རྒྱལ་བ་བཟོས་ན་མི་འགྲིག་ཅིས་
 ཁ་རྒྱར་བཏང་། མཐར་ཐལ་པོའི་དམག་དཔུང་བྱེད་ཐབས་དཔེན་པོའི་
 གནས་སྤྱུ་ལྟར་ཉེ་དཔྱིན་རིང་མགོ་བཏགས་ཐོག་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་ས་ཀ་
 མིའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག དཔྱིན་རིས་ལལ་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱར་བྱེད་
 འདྲར་གཅིག་མཉམ་གཉིས་མཐུད་ཁྱིམ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་པའི་དམིགས་ལྷལ་
 གཙ་པོ་ནི་ལལ་པོ་དང་པོད་ས་འབྲེལ་ཡིན་ལྟམས། ཁྱི་ལ་གཉིད་ལྷག་བྱུང་
 བསམ་རྒྱ་ཅི་ཅི་ཟེར་བའི་གནའ་གཏམ་ལྟར་ཉལ་བའི་མི་ལམ་ལའང་ས་རྒྱ་ཆེ་
 ལ་དམག་ཤྱགས་རྒྱར་བ་དང་། གཉེར་རྒྱས་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོག་པའི་པོད་འདི་
 ཟ་མེམས་བཅངས་པ་དེ་རེད། དེ་ནས་དཔྱིན་རིས་འབྲུག་ལྷལ་བྱ་བཅོན་
 འཇུལ་བྱེད་འགོ་རྒྱགས། ལྷག་པར་བྱ་རབ་བྱུང་བཅུ་ཤི་པའི་མིང་ཟུང་
 (1865) སྟེང་། དཔྱིན་རིའི་དཔོན་རན་ཨང་ཏར་བསད་པར་ཁ་གཤམ་
 ཉེ་སྒྱུ་ཉམ་ཆེན་པོས་འབྲུག་ལྷལ་བྱ་བཅོན་འཇུལ་བུས། འབྲུག་པར་སར་གྲོལ་
 བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་མེད་ལྟམས་པོད་བཀྲམས་ཨམ་བན་ལ་དམག་རྒྱས་བཅོལ་
 ལྟར་། དེ་དག་དོན་མཐོན་མ་སོན་པར་མཐར་དཔྱིན་རིའི་སྤྱང་རྒྱུབ་རྒྱལ་ཁབ་
 ཏུ་བྱུང་།

འབྲུག་ལྷལ་བཅོན་བཟུང་བུས་རྒྱལ་དཔྱིན་རིས་འབྲུག་རྒྱུངས་ལ་དཔུང་
 འཇུག་བྱེད་འགོ་རྒྱགས། འབྲུག་རྒྱུངས་ནི་ལལ་ལྷལ་དང་། འབྲུག་ལྷལ་
 དཔལ་གནས་པ་དང་། པོད་དང་ས་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད། དེ་བཅོན་
 བཟུང་བུས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁྱི་ས་མཚམས་མང་ཆེ་བ་ཁ་པོ་བཟུང་བུལ་ལྟམས་བཅོན་

འཇུག་བྱེད་པའི་པག་ག་རྩོམ་མཐའ་དག་ཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་
 ལུག་(1835) ལོར། དབྱིན་རིམ་རོ་ཙུ་ཁེལ་མེད་ཀྱིས་རྩོམ་རྩིས་པོ་གས་
 མར་གཏོང་དགས་པའི་རེ་བ་བཏོན། ལྷགས་སྒྲེལ་(1860) ལོར་དབྱིན་
 རི་བཅན་འཇུག་པས་འབྲས་རྫོངས་རྒྱལ་པོར་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ཚོར་ར་དང་།
 ལྷགས་ལམ་འཇུགས་རྒྱ་ཁས་ལེན་ཏུ་བཅུག ཏུས་དེར་འབྲས་རྫོངས་པས་
 བོད་བརྒྱགས་ཨམ་བན་དང་བོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་ལ་དམག་རྩིས་བཅོལ་
 ཡང་། སྐབས་དེར་དབྱིན་ལྷ་མཉམ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་གིས་ཤེ་ཅིར་
 ལ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། འབྲས་རྫོངས་ལ་དཔུང་རྩིས་
 བྱེད་པའི་རུས་པ་ག་ལ་ཡོད། བོད་རིགས་དང་འབྲས་རྫོངས་པ་ནི། མི་
 རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྐད་ཡིག་གཅིག་པ། ཚོས་ལྷགས་གཅིག་པ། དེ་སྔ་
 བོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་བརྩོན་མེད་ཅིག་ཡིན་པས་མི་རིགས་ལར་རྒྱ་མི་འདྲོར་བར་
 འབྲས་རྫོངས་རྒྱལ་པོར་གནོད་འཚེ་མི་ཡོད་པའི་ཆེད་ཏུ་བོད་ལ་གདན་དྲངས་
 བས་བརྒྱགས། དེ་རྗེས་འབྲས་རྫོངས་ཀྱང་དབྱིན་རིམ་མཐའ་འོག་ཏུ་ཆེད།
 དབྱིན་རིམ་ལྷ་རྗེས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་རྫོངས་བཅས་
 བཅན་བཟུང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་བོད་ཉམ་བཟུང་བྱེད་རྒྱ་འདི་
 ཡིན་པ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་དང་། རིམ་གས་ཁག་གི་མི་མང་གིས་གསལ་
 བོར་རྟོགས་རྗེས། མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཚམས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཡུལ་འབྲི་
 ལག་ཏུ་མི་ཤོར་བའི་ཆེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཆུག་(1866) ལོར་རང་
 ཉིད་ས་ཁོངས་བརྩོན་མེད་ཕྱང་ཕྱར་ལར་སོ་རྩ་ཁང་དང་མཐའ་སྐྱང་དམག་
 བཅུགས། དེར་གནས་རྒྱུར་འོད་ལྷན་དཀར་པོའི་རྟེན་ཁང་བཞེངས།
 དབྱིན་རིམ་སོ་རྩ་ཁང་བཅུགས་པ་མཐོང་འབྲལ་ཆིན་ཀྱང་དཔུང་མིན་གཞུང་

ལ་ཚོལ་གཏམ་བཏར་བས་དང་ངས་སྐྱེས་རབ་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་དཀར་ནག་དེ་བྱེ་བ་.....
 མི་འབྲེད་པར། བོད་བརྒྱལ་ཨམ་བན་བརྒྱད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ལ་སོ་རྒྱ་
 ཁང་འཇུགས་མི་ཚུག་ཅས་བཀའ་པལ། འོན་ཀྱང་བོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་
 གིས་གོང་མའི་བཀའ་ལ་མ་བཅིས་པར། མེ་མག (1887) ལོའི་ཟླ་ ༢ པར།
 གདན་ས་མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། བཟ་ཤིས་རྩལ་པོ། བོད་ཁྱི་
 མེར་སྐྱོད་བོན་རིགས་ཡོངས་ནས་བོད་བརྒྱལ་ཨམ་བན་བརྒྱད་གོང་མ་ཆེན་...
 བོར་གཤེར་རྩལ་རྩོན་པར། ལྷུང་ལྷུང་ལ་བོད་ཁོངས་བརྩན་མེད་ཡིན་པས་
 སོ་རྒྱ་ཁང་ནམ་ཡང་སྐྱིེ་འཐེན་མི་བྱེད་ལ། འདུན་དཔལ་བ་བརྩན་ནས་
 འཛིང་རྒྱུ་ལས། རྒྱལ་ཆུང་མོ་བརྩན་ནས་ཤོས་རྒྱ་མིན་ཞེས་བརྗོད། ད་ཀྱང་
 དེ་བྱེད་རི་བཅན་འཇུག་པ་འབྲས་རྫོངས་ནས་སྐྱིེ་འཐེན་དགོས་པའི་རེ་བ་.....
 བཏོན། དེ་བོན་ནས་བོད་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔེར་སྤྱིས་རང་ཉིད་མ་
 ལུལ་དང་། མེས་རྒྱལ་མཐའ་མཆོམས་བརྩན་སྐྱོང་བྱེད་ཆེད། བཅན་འཇུག་
 པར་རང་སྐྱོང་གོལ་ལན་སློག་པའི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཁྱི་...
 རྫོང་རྫོངས་མཆོན་བྱལ།

ཏུས་དེར་དེ་བྱེད་རིས་དཔག་མི་ཉིས་རྫོང་རྩལ་ཅམ་མཐའ་མཆོམས་སྐྱོང་...
 བརྗོད་ས། མེ་སྐྱོགས་བཞི་དཔོར། བད་རྫོང་མའུན་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་དཔག་
 བཞའི་ཡོ་ཆས་འཕོར་ཆེན་དཔོར་འདྲེན་བྱས། བོད་ལ་བཅན་འཇུག་བྱེད་
 པའི་ཉེན་གཞི་བཅུགས། སྐབས་དེར་ས་དེ་དག་ལ་དངོས་པོ་དཔོར་འདྲེན་
 བྱེད་མཁན་མང་པོ་བོད་རིགས་ཡིན་པས་དེ་བྱེད་རིས་བོད་ལ་བཅན་འཇུག་.....
 བྱེད་ཅིས་ཡོད་པ་ཁོང་ཚོས་ཤེས། དཔོར་འདྲེན་པའི་འགྲོ་པ་ས་མར་དར་རྒྱས་
 ཟེར་བ་བོད་མི་ལུས་རྫོངས་བཟང་བ། རྒྱུང་ལྷུང་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡོད། དེས་

བོད་མི་ན་མཁས་སྒྲིག་འཁུགས་བཅོམ། གེས་ཅེ་ལག་བསྐྱར་གྱིས་མནའ་གན་
 བཞག་ཉི་དུམ་རིར་རྒྱལ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལྟམ། ཏུས་དེར་ནང་ཅུལ་པ་
 ཞིག་གིས་གསར་ཁ་བཅོམ། དུམ་རིས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་བརླབ་ནས་སྒྲིག་
 འཁུགས་ནང་ཏུ་མི་རི་འདྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིར་མོ་སྦྱོར་དགོས་བཅོམ་གྱིང་། དར་
 རྒྱས་གྱིས་སྒྲིག་ཏུ་མིར་ཉལ་པ་གོད་པའི་མནའ་གན་དེ་ཟམ། ཁོར་ཁོའི་མེ་ཆེ་
 འཕར་ཞིང་མིག་ཅ་དམར་པོ་རྒྱར་པའི་རང་བཅན་འཁུལ་པ་ཁྱད་ཆོ། མིར་མོ་
 དགོས་ན་རྒྱལ་གཅིན་དུལ་ཏུ་འཆོལ་བཅོམ་པས། དུམ་རི་བཅན་འཁུལ་
 པ་ཐབས་མེད་ཏུ་རྒྱལ་གྱིས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་བཅུ་མས་བསྒྲིག་བྱས་ཏེ་མོད་.....
 རྒྱལ་སྤྱི་བཟང་། རྒྱལ་སྤྱི་མིར་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ས་ཐར་དར་རྒྱས་
 ཀྱི་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དར་ས་ཡུལ་ལ་དགའ་པའི་རྒྱལ་གཅིན་རིར་ཏུགས་
 ཀྱི་མིར་སྒོམས་ལྷན་མེད་པ་དེར་གཞེངས་བསྟོད་གནང་པའི་ཆེད་ཏུ་ལོ་སྒྲི་.....
 བསྐྱོ་གཞག་རྩལ་ཐེར་སྟེ།

ཏུས་དེར་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་མིར་ཏུར་བཅོན་ཆེན་པོས་རང་ལྷན་གྲོ་གྲོལ་.....
 ལན་སྒྲིག་པའི་ཡུལ་ས་བཅུ་མས། མོད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཏུན་ཏའི་མཆོག་
 གིས་ཏུར་རྒྱུ་བསྐྱར་བྱས་ཆེན་གནང་། མེ་ཐག (1887) ཙའི་ལྷ་ཡུལ་
 ༡༦ཉིན། ཐས་སྐོལ་མ་ཏུངས་པ་དག་སྒོམས་པ་གཞོན་མེད་འབྲས་ལྗངས་ས་
 མཆོགས་ལྷ་མདའ་དཔོན་ལྷ་སྤྱིང་གས་དང་། ཆེ་མཁྱོན་པསྟོད་ན་མས་རྒྱལ་
 མཆོན། ཀོར་དམག་བཅས་བཟང་། དེ་བཞིན་ཁ་མས་རྒྱལ་སྤྱི་དཔུང་
 དམག་ལེར་སྒྲུ་ལྷ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འབྲས་ལྗངས་ས་མཆོགས་ལྷ་བསྟོད། དེ་རྒྱལ་
 དཔུང་མདའ་དཔོན་པ་དང་། ཏུ་བརྒྱ་ལོགས་དམག་མི་དཔུ་བརྒྱ་ཙམ་གཏོང་
 གནང་མཛད། ལྷ་ཡུལ་༢༨ཉིན། དམག་སྟེར་སྒྲི་བྱ་ཏུ་བཀའ་སྐོར་ལྷ་སྤྱི་པ་

[illegible]

བྱང་པོས་རི་བོ་མི་མོ་ཁ་བ་ཞེས་པ་མཐོ་ཆད་ཀྱང་མཐོ་འེངས་ལས་དབྱིན་ཁྲི་ཆིག་
 ཁྲི་བྱམ་ཉོར་ཁྱ་བརྒྱ་ཁྱ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱད་། དེར་འབབ་པ་བརྒྱས་
 བྱས་ཡིད་བཟད་། ཉིན་ཞིག་དམོར་མོ་དབྱིན་དམག་ན་མས་ནག་མང་ཏུ་
 འཕྱོར་སྐལ་མསྐོར་ཞིབ་ལན་མང་བྱས་ཏུང་། བོད་དམག་གཅིག་ཕྱང་མ་
 མཐོར་ཤར་མཆོད་མོ་དེར་བཟད་། ཀོང་དམག་གིས་ཕྱོག་ཏུ་ཕས་སྐོལ་པའི་
 དམག་མང་དེ་མཐའ་བསྐོར་། དམག་མི་ན་མས་ནས་ལག་ཏུ་གི་དཔའ་དམ་
 རེ་འཕྱིར་། ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་པ་ཞི་མཆོལ་མས་བརྒྱད་ནས་གི་ཉི་ཉི་ཞེས་
 རར་སྐད་འབྲུག་ཕྱ་ལྷིང་པ་ལྟར་ཕྱོག་བཞིན་དབྱིན་ཁྲི་དམག་མང་ཏུ་གདོང་
 མཆོངས་བྱས་ཏེ་བཅན་འཇུག་པ་མང་པོ་ཆར་བཅད་། དེ་ཞེས་དབྱིན་དམག་
 གིས་ནག་མང་བྱང་པོས་ཕྱ་འབབ་ར་ཡོད་པ་མཐོར་ནས་མེ་ཕྱོགས་མང་པོ་.....
 འཕེན་། བོད་དམག་ན་མས་ཕྱ་འཕི་མོ་མང་གི་ཕྱོགས་ཕྱ་ཕྱིར་འཕེན་མ་ཕྱིད་
 ཐབས་མེད་བྱང་།

ཏུས་དེར་བོད་ས་གནས་མི་དག་ཀྱང་གིས་ཕྱ་མཐུད་དབྱིན་ཁྲིར་ཕར་.....
 སྐོལ་བྱིད་པའི་བལས་བྱས་། དགའ་ཁྱོད་སྐྱབ་མོར་ནས་གནས་ཕྱང་འོད་ལྟན་
 དགར་པོར་ཕྱང་ཁྱ་ཕལ་པའི་ལན་ཏུ། “དང་པོ་བཅའ་ས་པར་མི་བྱ་ཉེ།
 བཅའ་ས་ནས་བརྒྱག་པར་ག་ལ་རིགས་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་། བས་སྐོལ་མ་
 ཏུང་པར་དམག་འབབ་བྱིད་པའི་ཁྱོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ནས་དཔུང་ནོན་ཏུ་.....
 སྐྱབ་ཁང་ལྷན་དང་། ཅེ་མཐོན་བྱམས་པ་བརྒྱན་འཛིན་། དག་གཡམ་གྱི་དམག་
 མི་ཆིག་ཉོར་ཅམ་དང་། མོ་འཛོ། ཀོང་པོ། སྤོ་པོ་མགས་ཀྱི་དམག་མི་ཉོར་ཕག་
 འགའ་ཞིག་བཏང་། དེ་དག་ལྷ་སར་འཕྱོར་སྐལ་ཕྱལ་པ་སྐྱལ་བརྒྱན་ཕྱ་
 མཆོས་མངས་འཕྱད་དང་། སྤུང་བ། སྤུག་ཆ། ལ་བཟའ་མགས་ཡིད་ཆིམ་

པ་གནང་བ་སྒྲིལ་ཅི། བས་སྒྲིལ་གཏུག་པ་ཅན་མཐར་འཁྱད་དཀོན་ལུགས་
སྒྲིལ་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིལ་མ་ཡང་ཡང་མཛད།

འོན་ཀྱང་ཆིན་གྲོང་མས་པོད་གཞུགས་ཨམ་པན་ལུན་མཐོ་གནས་དཔུང་
བཏར་ཉི། ཨམ་པན་མེད་ཐད་པོད་རྒྱ་མངགས་པའི་རྒྱུ་ཆིན་གྲོང་མཐོ་
མགོ་འདྲེགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་བྱུས་ཡོངས་སྒྲིལ་ག་ཡིན་བཟུང། པོད་
དམག་ནམས་ཐག་རིང་བཀའ་འགྲུགས་ཉེ་སྤྱོད་དཀོན་པ་ལས། དབྱིན་རིང་
མར་སྒྲིལ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཐབ། ཁོ་པ་ཆོའི་མགོ་འདྲེགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་བྱུས་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་དཔར་རྟགས་འཆལ་ཉི། པོད་
སྒྲིགས་ནས་སོ་ལྷ་ཁང་བཙུགས་སའི་ལྷར་ཐུར་ལ་ནི་པོད་ཀྱི་སྤྱིངས་མིན་.....
རྒྱལ་པོ་པོད་པས་ནོར་བ་དང་། དབྱིན་རིང་འགྲིག་པ་འདྲེ་ཐེར་བ་སོགས་
དཀར་ནག་གཤམ་བྱི་སྒྲིག་པ་དང་། སྤྱོད་ས་དཔལ་བར་བཟུང། མིག་ལ་ཐལ་
བ་བཤོ་པའི་གཏམ་འཆལ་མར་ཅམ་བཟོད། དེ་རྒྱུ་ཁོ་པ་དངོས་སྒྲིག་ལུགས་
སའི་མཐུན་སྒྲིགས་སྒྲིག་བཟུང། སྤོ་མ་རིན་ཆེན་གྲོང་རྒྱུ་པོད་དམག་གི་གཅིག་
རྣམས་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བཙས་རྒྱགས་གཉིས་ཅམ་ཡང་ན་མྱེར་མོག་པའི་བཀའ་.....
ཐབ། ཏུས་དེར་དབྱིན་རིང་དམག་དཔུར་མྱེར་འཐེན་བྱེད་རྒྱ་རྣ་ཞོག་སྒྲིག་
ཏུ་དཔུར་སྒྲིག་མར་ཅམ་ཡོད།

བཀའ་ཤག་ནས་ཨམ་པན་མེད་ཐད་ལ་ཁྱེད་ན། དབྱིན་རིང་སྤྱི་ཏུར་
རྒྱར་སྒྲིལ་བྱེད་ཉེན་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་བས་པོད་དམག་ནམས་ནགས་ཁོད་རྒྱ་ཁ་བཟམ་
ཉེ་འཛག་དཀོན་ཐེར། དེ་ལའང་ཉན་འཛག་སྒྲིག་ཅམ་མ་བྱས་པར་ལམ་སེང་
མྱེར་འཐེན་བྱེད་དཀོན་ཞེས་བཟོད། ད་ཏུར་དབྱིན་རིང་དམག་གྲར་རྒྱ་
དངོས་སྒྲིག་བཟུང་དེ་དབྱིན་རིང་སྤྱི་ཆམ་སྤོ་ཡོད་དང་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱངས་.....

རྟོན་ཚན་གཉིས་པར། འབྲས་ལྗོངས་དེ་དག་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 གཅིག་པོ་རྒྱུར་འདོན་པ་བཞེད་བྱ་བ་ཀྱིས་ལས་རྟོན་བཀྱིས་ཚན་དེ་རྟོན་པར་གྲོ་
 འཛིན་ཆ་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ལ་ཟད། རྒྱ་གསུམ་མཚུངས་ནང་གི་ལས་རྟོན་དང་།
 རྒྱུར་འབྲས་ལེན་ཚང་མར་དཔེ་གསུམ་བསལ་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པོ་རང་
 བས་ལས་རྟོན་བྱེད་རྒྱ། ཁོ་པ་ས་རྒྱུད་ས་དང་། གནམ་ཡང་དཔོན་རིགས་
 བཅས་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ལས་རྟོན་བཀྱིས་ཏེ་རྟོན་མེན་བཟང་པའི་རྟོན་
 ཆ་ཟུད། གང་ཅིར་རྒྱལ་ཁབ་རིའི་འདུ་ཡིན་ལྱང་འབྲས་ལེན་པར་རྒྱུར་འབྲས་
 བརྒྱུད་བཀྱིས་མི་ཚོ་ག་ཅིར།

རྟོན་ཚན་གསུམ་པར། ལྷུང་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་
 ཁབ་གཉིས་ནས་ཐན་རྒྱུན་ཁས་ལེན་གྱི་རྟོན་ཚན་དང་པོའི་ས་མཚའས་གཏན་
 འཁེབས་བཀྱིས་པ་བཞིན་སོར་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ནས་བརྗེ་འཛིན་.....
 བཀྱིས་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་གསུམ་མཚུངས་རྒྱ་གསུམ་གཉིས་ནས་འགལ་གཤའི་རྟོན་ཆ་
 མེད་དཔོན་རྒྱ།

རྟོན་ཚན་བཞི་པར། བོད་འབྲས་ཚོར་འཁོས་སྐྱར་འཕར་སྐྱོན་ཐན་
 རྒྱལ་ཁབ་རིའི་འདུ་འགལ་པའི་རྟོན་ཆ་གཅིག་པོར་རྒྱུར་ཡང་འབྲས་མོལ་གྱིས་དེས་
 པར་ཐན་རྒྱུན་ཚང་མར་ཐན་པ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱ།

རྟོན་ཚན་ལྔ་པ། འབྲས་ལྗོངས་ས་མཚའས་ཁོར་ས་མོན་ལའི་རྟོན་ཆ་
 གཅིག་པོའི་སྐྱར་ཐན་རྒྱུན་འབྲས་མོལ་གྱི་སྐྱར་ཆེ་བའི་ཆ་དང་ལྷུང་མོ་ཐན་.....
 ཐན་རྒྱུན་འབྲས་མོལ་གྱི་ལས་རྟོན་བྱེད་རྒྱ།

རྟོན་ཚན་དྲུག་པ། ཉིན་འདུ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་གཞུང་རྟོན་
 ལ་བརྟེན་པས་འབྲས་ལེན་པར་རྒྱུར་ཡིག་འབྲུལ་གཏོར་སྐབས་རིའི་འགལ་གང་

ཅིར་ཕན་ཚུན་འཕྲིན་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོར་སྤང་ཡང་འཕྲིན་ལོལ་གྱི་བྱུང་རྒྱུ་ལས་
དོན་ཕྱིར་བྱུ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ཆིངས་ཡིག་འདི་དག་དོན་མེད་གྱིས་བཀའ་
ལེབས་འཛིག་ལེན་ཅིན་ནས་བཟུང་ཆུག་གི་རྒྱུ་ཞེས་ཐོག་གྱུར་གོའི་.....
བོད་སྐད་ལྟོན་ཆེན། དཔྱིན་གོའི་ཅིན་འདུའི་ལས་དོན་འཛིན་མི་ལྟོན་ཆེན་
སོ་སོ་ནས་ཐུ་ཡོན་མི་གཅིག་བསྟོན་གཞག་གིས་དོན་ཚན་བཞི་པ། ལུ་པ།
རྒྱལ་པ་བཅས་དོན་གསུམ་འཕྲིན་བཤད་ཀྱིས་རྒྱུ་ལོར་འཕྲིན་ལོལ་གྱི་དོན་.....
ཆོན་ན་ལས་ལས་དོན་ཕྱིར་བྱུ་དང་། ཚུགས་མཚུངས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་བཟུང་
གྱིས་འཕྲིན་ཚང་ཡོད་ཆེད་ལ།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པ། ཞོང་གསལ་དོན་ཚན་ན་ལས་འཕྲིན་ལོལ་གཉན་
འབེབས་ཅིན་མཆུག་དེ་དོན་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ལ་ཐུལ་ཏེ་དོན་མེད་གྱིས་བྱུང་ཐོག་དེ་
འབྲལ་དོན་ཚན་གྱི་རོ་མ་ལེན་ཏིན་རྒྱུ་འཛིག་ལེན་གྱི་ཕན་ཚུན་སོ་སོ་ལྟར་.....
ཆོགས་ཀྱི་ཆིས་འཛིག་བདེ་བ་བཅས་ཀྱང་ཞུའི་ཁྱི་བཞུགས་བཅུ་རྒྱལ་པ་ཆེ་༢
ཆེས་༢༠ཉིན། སྤྱི་ལོ་ཆིག་ཉེར་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་བཅུ་ལས་པ་ལོའི་ཆེ་༢ཆེས་
༡༠ཉིན་ཐུང་ལ་ཁྱི་རྒྱུར་གྱིས་གོའི་དཔྱིན་གོའི་ཡིག་རིགས་ཁག་འདི་བཞོད་.....
གྱིས་ཐམ་འབེབས་ཉགས།

ཆིངས་ཡིག་འདིའི་ནང་འབྲས་ཆུངས་དཔྱིན་རིའི་ཐུང་སྤྱི་བ་རྒྱལ་ཁབ་.....
གཅིག་ཡིན་པ་ཁས་ཐུངས་ཏེ་བཤན་པའི་ལག་རྒྱ་ལྷག་ཆིས་ཐུང་པ་ཉེར་འབྲས་
ཆུངས་མི་དཔངས་ཕན་གྱི་ལ་ཐུངས་པའི་ལག་རྒྱ་ཆིས་ཐུང་། དཔྱིན་རིའི་
ཚུགས་དེ་བའི་དེ་འདུན་བཞིན་ཐུང་ཡང་གྱུར་གོའི་ཐམ་འཕཛ་ཕཛ་ཕུང་ཕུང་.....
ལ་ནས་གམ་བ་རྒྱུ་གི་ཆུངས་ཀྱི་འབྲས་ར་རྒྱ་བར་སོགས་ལ་ཆ་མི་ལྟར་བ་.....

ཞིག་པཅན་འཇུག་པའི་ལག་ཏུ་ཤོར། དེ་ནས་དབྱིན་ཁི་པཅན་འཇུག་པས་
 མགོ་མར་དབྱང་ཚུད་ཀྱིས་དེ་འདུན་མང་ཅམ་བཏོན་པ་ལྟར། རྒྱལ་མོ་
 (1891) ལོའི་རྒྱ་པ་དང་ཤོར། ཤོད་སྟོད་ཨམ་པན་ཕྱིར་མད་སྐྱར་ཡང་གོ་
 མ་རིན་ཆེན་སྐར་ཏུ་བསྟུང། དབྱིན་ཁི་འཇུག་མི་སྐུའོ་ཡིར་དང་པན་ཆུན་
 སྐུའོ་མོལ་ཡུན་རིང་བྱས། དབྱིན་སྟོགས་ནས་ཆུལ་མིན་གྱི་དེ་འདུན་མང་ཅམ་
 བཏོན་པས་ཤོད་སྟོགས་ནས་དོ་གློལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས། ཤོ་འདི་འི་རྒྱ་
 པར་ཨམ་པན་ཕྱིར་མད་སྐྱར་ཆོ་རིན་ཆེན་སྐར་ཏུ་ཤི། དེ་ནས་ཆེན་གོང་མ་གོང་
 རྒྱལ་ཨམ་པན་བྱའི་ཉོན་དང་། ལས་རོགས་ཡན་མཉུ་ཤོད་ཏུ་མངགས། སྐུ་
 མཐུད་དབྱིན་ཁི་དང་མོལ་བསྐྱར་ཆོག རྒྱ་རྒྱལ་(1893) ལོར། ཆེན་ཡུང་
 དབྱང་གི་སྐུ་ཆ་བ་མི་ཁྲོན་མོ་ཤི་དམག་སྐར་གྱི་ཆུང་ཡུང་ཉོའོ་མང་ཡུན་དང་
 དབྱ་ཁལ་མི་ཉོ་རྒྱ་(དབྱིན་ཁི་མི་བཟུང་ཡིན་)། དབྱིན་ཁི་སྐུ་ཆ་བ་འབས་
 རྩོད་སྐུ་པཅན་སྟོད་མིད་འཛིན་ཁྲོན་ཆེན་སྐུའོ་ཡིར་བྱན་མོང་ནས་རྩོ་ཆེ་མིར་
 ཏུ་སྐྱ་གདོང་འགག་སྟོའི་སྟོར་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཆུན་དཔུ་བཞག་པ་འདི་ལྟར།

དོན་ཆུན་དང་པོ། ཤོད་ཁོངས་སྐྱ་གདོང་ཏུ་ཀྱང་བྱའི་ཁྲི་བཞུགས་ཉི་ཤུ་
 པའི་རྒྱ་ཡ་ཆེས་༢༥ ཉིན། འགག་སྟོ་དབྱེ་ཐོག་ཆོང་འཁོས་བྱས་ཏེ་དབྱིན་གོ་
 ཆོང་འཁོས་བྱེད་མི་མི་མེར་ཆོང་མཁྱེར་བསྟུང་ཀྱིས་ཆོང་འཁོས་བྱེད་རྒྱ་དང་།
 དེ་འབྲེལ་ཉིན་འདུའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འདོད་སྟོ་བཞིན་དཔོན་རིགས་བསྟོ་གཞག་
 གིས་སྐྱ་གདོང་ཏུ་བཞད་དེ་འདི་དག་དབྱིན་གོའི་ཆོང་པའི་ཆོང་འཁོས་བྱེད་
 སྟོར་ཞིབ་འདུག་ལྟ་ཉོགས་བྱེད་རྒྱ།

དོན་ཆུན་གཉིས་པ། དབྱིན་གོའི་ཆོང་མི་སྐྱ་གདོང་ཏུ་ཆོང་འཁོས་བྱེད་
 རྒྱལ་ས་མཆོམས་ནས་སྐྱ་གདོང་པར་ཁོ་པ་རྣམས་གྱི་འདོད་སྟོ་ལྟར་པར་ཆུང་

འཕྲོ་བརྒྱུད་ཕྱིན་བཅུག་པ་མ་གཏོགས་བཀག་འཁོག་རིགས་མི་འཕྱུར་བ་མ་.....
 ཟང་། རྩ་གདོང་ས་གནས་སྤྱོད་གནས་ཁང་ཁྱིམ་ལ་ཁང་སྤྱོད་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་
 སྤྱང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཁས་ལེན་གྱིས་གསར་རྒྱག་བཅིས་པའི་ཁང་ཁྱིམ་དེ་...
 དག་ཚང་མ་སྒྲོ་མོས་ཡོང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་ལྷན་རྒྱས་ཕྱིན་པུལ་ཁང་ཁྱིམ་
 གཅིག་ཟུང་ཏུ་ཆེད་འཇུགས་སོ་བཅིགས་མོག་དོན་ཚན་དང་པོ་ནང་གསལ་.....
 བཞིན་ཏིན་འདུའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འདོད་སྒྲོ་ལྷན་དཔོན་རིགས་པ་སྒྲོ་གཞག་གིས་
 འདོད་མོས་ཕྱིན་རྒྱུ། དེ་ནས་དེ་ཕྱིན་གྱི་ཚོང་མི་ལེར་རྩ་གདོང་ཏུ་བརྒྱུད་
 དེ་ཚོར་འཁོས་ཕྱོ་སྒྲུབ་མི་རིགས་ཤིང་ཕྱིན་དང་ཚོར་འཁོས་ཕྱིན་རྒྱ། དེ་
 མིན་དངོས་ཚུགས་ཚོར་བརྒྱུ། བོད་མོག་ཚུར་ཉོ། དེ་ཕྱིན་ཕྱིས་ཚུགས་ཉོ།
 རྩ་གསལ་ཚུགས་པ་མེས། གཞན་ཡང་ཏུ་དང་མི་ཚོགས་པ་དཔལ་སྤྱོད་རྒྱ། ཚོར་
 མ་ཁོ་པ་ས་གནས་ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷན་དངོས་གནས་ཀྱང་བཞག་གི་ཚོར་འཁོས་...
 འཁལ་ལེན་དཔོན་རྒྱུ་ལས་འཁལ་པའི་བཀག་དན་བཅིས་མི་ཚོགས་ཅིང་། ལྷག་
 དོན་ཚོར་མི་མི་ལེར་ན་མས་ཕྱི་ལྷན་སྤྱོད་དང་། དངོས་ཚུགས་ལ་རྒྱལ་ཕྱིར་མཉམ་
 པས་ཚོར་མར་སྤྱང་འདོམས་དཔོན་རྒྱ། ས་མཚམས་ནས་རྩ་གདོང་པར་གྱི་
 ཟང་ར། ལྷག་ཚུར་བཅས་སྤྱོད་གཞན་ནས་ཁང་ཁྱིམ་གསར་རྒྱག་མིན་
 པ་དེ་དག་ཁོ་པ་ཚོར་མི་ནས་སྤྱོད་ཚུར་དེ་ཚོ་ཞག་སྤྱོད་ཁང་ཕྱིན་བཅུག་དཔོན་
 ཉིན་ལེ་བཞིན་སྤྱོད་པུལ་ལེན་ལུགས་དཔོན་རྒྱ།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། དཔལ་ཆས་རྣམས་མདེལ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་
 རྩོ། ཨ་རག་ར་བཅིའི་རྒྱལ་རིགས་ཚོར་མ་སྤྱིར་མོན་ནང་འཁྱེར་མི་ཚོགས་པའི་
 བཀག་འཁོག་ཕྱིན་དཔལ། དེ་མིན་ཆེད་ཏུ་དབྱུད་མཚམས་གསར་པ་གཏན་
 འཁལ་ཕྱིན་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ནས་སོ་སོའི་འདོད་སྒྲོ་བཞིན་བཅིས་འཕྱུས།

རྟོན་ཚན་པའི་པ། རྟོན་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་གསལ་པའི་གཞག་འགྲོག་
 དགོས་ཆུང་དངོས་ཆོག་ཟུང་། དེ་ཕྱིངས་དངོས་ཆོག་གང་ཅིར་ཉིན་འདུ་ནས་
 བོད་ཏུ་གཏོང་ཆུང་དང་། བོད་ནས་ཉིན་འདུར་གཏོང་ཆུང་ན་མས་ལམ་འཁེལ་
 བོད་འབྲས་ས་མཚམས་ཁུ་ས་གནས་རི་འདྲ་ཞིག་ནས་ཐོན་པའི་དངོས་ཆོག་.....
 ཡིན་ཏུང་འགག་མོ་དཔེ་བ་ནས་བཟུང་ཕོ་ལཱའི་ཏུས་མོ་བར་ཕྱིར་ཐོན་ནང་.....
 འཁྱེར་ཕྱི་དངོས་ཆོག་ཚང་མར་ཤོ་དེའུ་ལ་ཆུབ་ཆོད་མ་དགོས་ཤིང་། སྒར་ཕོ་
 ལཱའི་ཏུས་མོ་ཐིན་བཟུན་ཆོ་བའས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་དེ་ཡིན་ཆུལ་ཁབ་གཉིས་
 ནས་བའས་བཟུས་ཐོག་ཤོ་དེའུ་ལ་ཆུས་དཔུང་གཏན་འཁེབས་དང་འབྲེལ་པའི་
 ཕྱིར་ཐོན་ནང་འཁྱེར་དངོས་རིགས་ལ་ཤོ་ཁུལ་བཟུ་ལེན་ཕྱིད་ཆུང་དང་། ཆོག་ས་
 མཚུངས་ཉིན་འདུའི་རའི་སྒྲོར་དེངས་སྐལ་ལ་འཕྲས་ཐོས་ཕྱི་ཆོར་འཁོས་ཆོག་ས་
 ཆུང་བཅུས་པར། ར་འཕལ་མར་བོད་ཏུ་འདོན་གཏོང་ཕྱིད་ཆུང་ཐིན་ཅིང་།
 སྒར་ཆོར་ཆོག་ཚང་མའི་ཤོག་དེའུ་ལ་ཆག་ཡངས་ཀྱིས་ཕོ་ལཱའི་ཏུས་མོ་ཐིན་.....
 བཟུན་དེ་ནས་བོད་ཏུ་འདོན་ཆོར་གི་ཤོག་དེའུ་ལ་ཆུབ་འདུལ་དགོས་ཆུང་ཐར་
 གྱུར་གྱི་རའི་དཔེ་ན་རིར་བཏང་པའི་ཤོ་དེའུ་ལ་ཕངས་འཁོར་ལས་མི་འགས་བ་
 དགོས་ཆུ།

རྟོན་ཚན་ཐུག་པ། དངོས་ཆོག་གང་ཅི་ན་གདོང་འགག་མོར་འཁྱེར་
 སྐལ་ཉིན་འདུའི་དངོས་ཆོག་དང་། བོད་ཁོངས་དངོས་ཆོག་འཕལ་འཕལ་
 འགག་མོར་བཟུང་དེ་སྟན་ཏུས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བཅུས་ཏེ་ཆོག་རི་ཡིན་དང་།
 ཡངས་འཁོར་ཕྱི་ཡངས་རི་ཅམ་ཡོད་པ། ཉིན་གོང་རི་ཕྱིད་ཐོག་གསལ་ཞིབ་
 འགོད་ཆུ།

རྟོན་ཚན་ཏུག་པ། དཔེ་ན་གྱི་ཆོར་མི་མི་མེར་བོད་ཁོངས་ས་མཚམས་

འབེབས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་འབེལ་བྱས་དབྱེད་ནང་ཏུ་འཁོད་པའི་གང་ཅིར་.....
ཆར་ལས་ངེས་པའི་སྒྲོན་ཚུད་ཅུ་ཆོག་གཏོང་ཞུ།

ད་ཏུང་ཁར་ཏུ་དོན་ཆེན་ཁག་གསུམ་བཞག |ཞོར་གསལ་གྱི་ཆིངས་
ཡིག་དོན་ཆེན་དབྱེད་བཞག་པ་དེས་སྒྲུང་ཡང་བཅན་བྱལ་རིང་ལུགས་ལ་.....
དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་མང་ཅམ་སོབ་པ། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་རིང་སྤྱི་
བྱལ་གྱི་ཆོར་ཆོག་ལ་དབྱེད་ལ་བསྐྱབ་མི་དཔོན་པ་ལོགས་དང་ཁོ་པ་ཆོས་.....
དབང་ཆ་དེ་དག་ལེད་སྐྱེད་ནས་ཁོད་གྱི་དཔལ་འབྱར་ཉོ་ཆོར་གི་ཁ་ཕོ་བསྐྱར།
ནང་ཁྱིད་ལ་ཐེ་གཏོགས་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཁོད་ཕྱི་ལ་ཕོ་བཅན་བཟུང་བྱེད་པའི་
གོ་སྐབས་དང་། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མཐའ་འབྲས་རན་པ་ཞིག་ལྟར་
བ་རེད།

༢ བྱལ་དབང་ཁྲུང་བཟུན་བྱུ་མཆོས་ཤིང་འགན་ཁོར་མ་ལུ་བཞེས་
བ་དང་། ཁོད་གྱི་དབང་བཟུང་བྱལ་རིམ་ནང་བྱལ་ཤིན་དབང་བཟོག་ཐོས་
ཤིན་པའི་འབབ་ཆོད་སྐྱོད།

རབ་བྱུང་བཙ་ལུ་པའི་ཤིང་ལུག(1895)ལོར། བྱལ་དབང་ཁྲུང་
བཟུན་བྱུ་མཆོད་ཁྲུང་ལོ་ཉི་ལྟར་ཐེབས། འདི་ལོ་ཟླ་༡༩ལོས་༡༥ཉིན། ཉི་ལྟར་
གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་གཞིན་པ་སྤྱང་ཆོག་སྟོ་བཟར་བྱལ་བྱིས་.....
འཆམ་དཔལ་བྱུ་མཆོད་ཁྲུང་ནས་དག་སྟོར་གི་སྒྲོམ་པ་བྱངས། དེ་མོ་ཏུ་ཁོག་
བྱ་དང་། བཀའ་སྟོན། ལྟར། ར་སག |ཐའི་རི། གདན་ས་གསུམ་གྱི་
འབྲས་མི་ལོགས་དཔོན་རིགས་ཤིང་སྐྱེད་ཡོངས་ནས་མཆལ་དར་དང་། བཟུལ་
ཉིན་གསུམ་ལུ། དེ་ནས་སྤྱང་སྟོས་ལྟར་སྐྱེད་པའི་མཐའ་ལོ་བཟར་ཉི་འཆམ་
དབྱེད་ས་ཞོར་མ་གོར་ལྟའི་མཆོག་ལ་གསེར་སྐྱོན་སྟོན། ཟླ་༤ལོས་༢ཉིན།

སྒྲིལ་མ་ཆེན་པོའི་གཤེར་ཡིག་སྒྱིར་མེད་པ་ལྟ། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ནས་ཟླ་༡༩མ་༡༡
 ཉིན། རྒྱ་གསུལ་རྒྱལ་ཁོང་ལ་འདི་དག་པ་ལྟ་གིས་དག་མཚན་ལྟ་ག་པར་ཆེ་བས་
 རིས་ཀྱང་ཡིད་སྤྲོད་པ་ག་མེད་པ་སྤྲོད་ཅིང་། ད་ནས་པ་ལྷན་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས་
 ཆོས་སྤྲོད་སྒྲིལ་ག་ཉེར་པ་ཀྱང་པ་ཆོན་གར་ཆེས་ལྷ་མེར་གྱི་བརྟན་པ་རྒྱ་བྱ་བ་.....
 འཕེལ་རྒྱས་ད་གོས་དེས་ལ། ད་ལས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་པ་གའ་དྲིན་འཕར་མའི་
 གསོལ་རས་ལྟ་བུ་ཅའི་བརྒྱས་མེད་གཅིག །གཤེར་སྤྲད་ལས་བྱ་བ་པའི་བྱ་བས་
 པཅས། ཡོལ་གོ་གཅིག །གཡང་འི་དགར་པའི་ཡོལ་གོ་གཅིག །རྒྱ་ལྷག་
 ཆེ་བ་གཅིག །རྒྱ་ལྷག་རྒྱར་བ་གཉིས་པཅས་སྤྲུལ། རྒྱལ་དཔར་བྱ་བ་
 བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དགྲུས་པའི་རང་རྒྱལ་ལྟོན་བཞིན་སྤྲུལ་དགྲུ་སྤྲུགས་པ་རྒྱུད་ས།

རྒྱལ་དེར་པོད་གྱི་གནས་རྒྱལ་ནི་ཅང་རྩོག་འཛིང་དང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་
 གནས་སྤྲུལ་བྱུར་བ་ཉི། ལྷན་བྱུར་ལའི་དཔག་འཕལ་ཕམ་སྟེ་པོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་
 དང་། དཔལ་འབྱུར་། དཔག་དོན་པཅས་གྱི་ཐད་སྤར་བྱུར་མ་ལྟར་པའི་
 ལྟོར་བྱུན་ཕོག་སྟེ་སྒྲིལ་གས་གྱི་འགལ་བ་བྱུགས་ཆེར་སྒྱིན་པ་དང་གཅིག །
 དེའི་ཁྱིམ་པཅན་འཁྱལ་པས་པོད་ཡོངས་རྒྱལ་ཁ་ལོ་བརྒྱར་པའི་ཆེད་རྒྱ་.....
 པཅན་འཁྱལ་དཔག་འབྲུག་མེད་པ་གཉིས་པ་བསྐྱར་པའི་སྟེ་གོན་ཁྱེད་པ་དང་...
 གཉིས། ཆེན་གོང་མའི་སྲིད་དཔར་རྒྱར་པའི་དབུས་གྱི་རྒྱན་མེ་དང་མཚུངས་
 པས། པོད་གྱི་སྒྱིན་དང་བྱ་བ་གར་ཅིར་བཞོད་བྱུས་གཏོང་པའི་རྒྱས་པ་དང་
 ཐལ་བས་གསུམ། པོད་གྱི་དཔར་བརྒྱར་གལ་རིམ་ནང་བྱལ་སྲིད་དཔར་
 འཛིག་ལེན་ཁྱེད་པའི་འཕལ་ཚད་དེ་རྣ་རར་དང་རྩ་གི་གནས་སྤྲུལ་བ་...
 དང་བཞི། རྒྱ་ཅ་ལྷན་གོ་སྐབས་དེ་དང་བརྟན་ནས་པོད་འདི་ཁོ་པ་ཆོད་
 མང་འོག་རྒྱ་འཁྱལ་ཆེས་ཁྱེད་པ་དང་ལྷ་པཅས་སོ།

ཞོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་བཀའ་གནང་། མི་
 འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི། དཔོན་འོད་ཀྱི་མེ་རྒྱུ་མར་ཆེ་བཟ། དེ་
 མོ་རྒྱལ་ཆེ་བ་དཔོན་མེ་ལྷོ་དཔོན་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྷུ་བ་བརྟན་རྒྱ་
 མཆོག་མིན་འགན་དཔོན་གྱི་བཞེས་དཔོན་པའི་དེ་བ་བརྟན་པ་རྟེན། མིང་ལྷག་
 རྒྱ་མཆོག་འཁྱིན། མོ་བར་ཆེན་པོ་པོ་ལའི་མིན་དེ་འོ་ལྷན་ཆོག་མོ་མར་བྱ་
 རྒྱལ་བ་ལྷུ་བ་བརྟན་རྒྱ་མཆོག་རྒྱལ་མིན་ཆོག་མིན་བཞེས་པའི་མཆོད་མོ་.....
 འཆོག་མོ། ཆེ་མོ་བར་དང་། ཞོང་མེ་འོ་ཁར་པའི་ཆེར་དཔོན་ཆོག་བཅུག་མ།
 བསངས་བཏར་། མཆོད་པ་རྒྱལ། བོད་པོར་མེ་གྱེས་རྒྱ་མཐའ་དག་གཟུབ་
 མཆོར་གྱིས་བརྟན། ཞང་མོ་རྒྱ་གཞས་འབྲུབ་པ་མོགས་དགའ་རྒྱའི་དཔལ་ལ་
 ཅི་དགར་རོལ།

མེ་རྒྱལ་ (1896) མོར། ཉ་རྟན་ཆོ་འབྲུལ་རྒྱན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐུ་བས་
 ལ། རྒྱལ་དབང་ལྷུ་བ་བརྟན་རྒྱ་མཆོག་ཆོག་མེད་མོག་རྟོན་ཆེན་པོ་བཟུང་།
 དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་གནང་།

རྒྱལ་བ་ལྷུ་བ་བརྟན་རྒྱ་མཆོག་ལྷགས་གཉིས་གྱི་འགན་པོར་མེ་ལྷན་བཞེས་.....
 པའི་རྒྱལ་ལྷོ་མོད་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་འབྱུར་རྟོག་མཛོན་གསལ་དོད་པོ་ཁག་.....
 གཉིས་ལྷུང་བ་འདི་རྟེན། དར་པོ། བོད་བརྒྱལ་མེ་མཐའ་བཟུང་གྱི་མོ་གནས་
 རྒྱར་བཞིན་གནས་ཀྱང་། ཆེན་ཞོང་མེ་ཆེན་པོས་མཆོད་པོར་གསལ་དེར་ལྷགས་
 གྱི་ལམ་རྒྱུགས་ལག་ལེན་བརྟེན་དེ་དེ་ལྷན་རྟོག་དཔོན་ལ་རྒྱུག་ལ་རྒྱུ་ལྷོ་རྟེན་མོ་.....
 ལྷན་པ་དང་ཉམས་པོར་རྒྱལ་མིང་ལངས་པ་མོགས་ལ་བརྟེན་བོད་བརྒྱལ་མེ་མཐའ་
 བན་དང་། རྒྱ་ལའི་སྐུ་མེ་ལྷོ་ལྷན་གསུམ་པའི་དབང་འཕེལ་བ་ཁྱིན་
 བཞིན་རེ་རྒྱལ་བྱ་མོར་བས་ཆེན་ཞོང་མེ་འོ་བཀའ་ལ་བརྟེན་འཆོག་དེ་ཅམ་མི་.....

བྱེད་པ། གཉིས་པ། ཆིན་ཤོད་མས་ཤོད་མི་དཔངས་ཀྱི་ཀྱལ་གཅེས་
 མཐའ་ཐུང་གི་དཔག་འཐབ་ལ་ཀྱལ་རྒྱུར་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་ཞིག་དཔྱིན་རི་བཅན་.....
 འཇུལ་པར་རོ་དགའ་གདོད་གསལ་བྱེད་ཆེད་ལུང་ཐུར་ལ་ནས་བཟུང་གས་པ་
 རྒྱུ་གི་ལྟ་རིམ་འབྲེག་ར་དང་། ས་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་
 བརྟེན་སྒྱུ་ཅུ་ཐུར་དཔུང་རོགས་བཅའ་ནས་དཔྱིན་རི་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་...
 ཐུས་བཟུང་། ཏུས་དེར་སྒྱུ་ཅུ་ཐུ་ཡི་འདྲེ་ལག་ཤོད་ཏུ་བཟུངས་པ་བཅས་སོ།

རྒྱགས་མཆུངས་ཤོད་ཀྱི་དབང་བཟུང་བྱལ་རིམ་ནང་ཁལ་ཏུ་འདར་མིང་.....
 དབང་འཕྲུག་རེས་བྱེད་པའི་འཐབ་ཆོད་རྣེ་རར་ཅན་ཏུ་ཐུར། སྒྲིང་ལྷག
 (1895)མར། བཀའ་ཤག་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་
 སོགས་ཀྱི་རེ་འཇུག་ལྟར། དེ་ཙམ་ཀྱལ་ཆབ་དཔོངས་ཁྱུ་གནད་པའི་རྗེས་སྒྲུ་དེ་
 ཙམ་ཀྱལ་ཆབ་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ནོར་ཕུ་ཆེ་རིང་དང་། རྒྱུ་བཟང་བ་ཉན་འཛིན།
 དེའི་རྒྱགས་གཏོགས་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱལ་ཆབ་ཀྱི་དབང་ཆ་.....
 ཤོར་བར་ཡིད་མ་རངས་པར་ཀྱལ་བ་ཐུབ་བཞུག་རྒྱ་མཆོར་རན་གཏད་བཅུག་
 ཉི་ཤུ་འཕྲོད་ཐབས་བྱས། ཁོ་པ་ཆོས་སྤྱར་ཡང་ཤོད་ཀྱི་མིང་དབང་འཛིན་ཐུབ་
 པའི་རེ་རན་བཅངས། རྒྱག་གཤོ་དེ་དག་མཐིམ་བརྟོལ་པའི་རྗེས་སྒྲུ་དེ་ཙམ་
 ཐུན་མཆེད་གཉིས་དང་བྱེད་གཏེ་ནམས་འཛིན་བཟུང་སོག་བཀའ་ཤག་དང་།
 སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་སོགས་ནས་བྱེད་གཏེ་ནམས་ལ་ཁྱུ་བ་.....
 ཐུངས་པས་ཁོ་པ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉེས་ནམས་ངོས་ལེན་བྱས། དེ་ཙམ་
 ཀྱལ་ཆབ་ཐུར་པ་རྒྱུ་བཟང་འཛིན་ལས་རབ་ཀྱས་ནས་གནས་ཆུལ་དེ་ཙམ་.....
 འབྲས་ཉིན་དེའི་མཆོན་མོར་རྒྱུར་ཏུ་སྤོངས། སྐབས་དེར་བཟང་བྱ་བ་ཞི་
 བཅུ་ཞེ་སྤྱད་ཐབས། འོན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ཀྱལ་ཆབ་ཐུར་པ་གཤེགས་ཆུལ་སྤོར་ལ་

བཤད་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཅས་བྱུང་བ། དཔེར་ན། ལ་ལས་དེ་ཙམ་རྒྱལ་
 ཚབ་བྱུར་བ་འཛིན་བཟུང་བྱས་རྗེས་པཅོན་ཁང་ནང་འདས་པ་རེད་ཟེར། ལ་
 ལས་རྒྱ་ལའི་བླ་མའི་ཤོག་ཁག་གིས་བསྟུན་པ་རེད་ཟེར་བ། ཡང་ལ་ལས་
 འན་གཏན་བཅུག་ནས་སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་ཆེས་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་
 ཙམ་བ་ནས་མེད་པར་མ་ཉེས་ཁ་གཏོགས་རེད་ཟེར་བ་སྐད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་མང་...
 ཅས་བྱུང་། བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅུང་། རྟོན་ཏུ་འདིར་
 མོག་ནས་མོད་ཀྱི་དབང་བཟུང་བྱལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་རེས་...
 བྱེད་པའི་འཕམ་ཚད་ལྡོང་རང་དང་། རྟོན་གྱི་གནས་ཁུ་བྱུར་བ་གསལ་པོར་
 བཙུག་ཐུབ།

དེ་ཙམ་རྒྱལ་ཚབ་བྱུར་བ་གསལ་པོར་མེས་ཀྱི། བྱེད་གཏེ་གཙུག་པོ་ན་མས་
 ཚར་བཅད། ལྷ་ཚང་གི་རྒྱ་དངོས་རང་འཇགས་མོག་བྲུ་བར་གི་དངོས་པོ་
 ཡོངས་རྒྱགས་དང་གཞིས་ཀ་གཞུང་བཞེས་བཅད། རྟོ་མོག་བྱུའི་ཤོ་གནས་
 འཕྲོག་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་བྱུར་འཆལ་མི་ཚོག་པའི་བཀའ་ཕབ།

ཏུས་དེར་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་ལྟན་མུ་མཚོ་དང་། པཌ་ཆེན་རྒྱ་མོག་དཔྱུ་
 པ་ཚོས་བྱེ་ཉི་མའི་དབང་ལའང་མི་མཐུན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་ཅས་བྱུང་།
 བཤོར་ན། སྐབས་དེར་མོད་ཀྱི་དབང་བཟུང་བྱལ་རིམ་ནང་ཁྱལ་འགལ་བ་
 རྟལ་མེར་ཁྱིན་ཏུ་བཅ། དཔྱིན་རི་དང་། ལྷ་ཏུ་ལོགས་པས་མོལ་མ་
 ཏུངས་པ་ཚར་མོད་ཀྱི་ནང་སྤྱིད་ལ་མེ་རུས་དང་། པཅོན་འཆལ་དམག་
 འབྲུག་བསྐྱར་པའི་ཤོ་སྐབས་ཉིད་དེ་འདྲེ་ལག་མོད་ཏུ་བཟུངས་པ་བཅས་སོ།

ལ་ཏུ་ལྷ་པཅོན་རྒྱལ་ཤིང་ལུགས་པའི་འདྲེ་ལག་མོད་ཏུ་བཟུངས་
 པའི་རྒྱུར།

རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ་ཐེར་རྒྱ་ལའི་སྐད་མའི་ཆུང་མར་ཞེས་པའི་ནང་བཞོད་དོན་
 “རྒྱ་ལའི་སྐད་མས་ཟུ་ཅ་ཟུར་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ནི་གཤམ་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་”
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ལྟེ། རྒྱ་གས་གཅིག་ནས་དབྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་རིང་
 ལྷགས་གྱི་དམག་དཔུང་ཐོད་གྱི་མཐའ་མཚམས་ཟུ་སྐབས་ཉེ་ཐོད་འདི་ཉིན་.....
 བཞིན་ཉིན་ཁའི་གནས་ཟུ་རྒྱར་པ་དང་། རྒྱ་གས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆེན་ཁའི་
 མིང་གཞུང་གིས་དབྱིན་ཇིར་ཞེད་རྒྱར་སྐྱེས་ཉེ་ཐོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ཕར་སྐོལ་
 བྱས་པ་དེར་རྒྱ་བརྒྱར་ལྷགས་ཆེན་ཕྱིད་མི་རུས་རྟུལ་། རྒྱ་ལའི་སྐད་མས་ཟུ་
 རྒྱ་གས་གྱི་རྒྱ་བརྒྱར་གཞན་ཞིག་བཅལ་ཉེ་དབྱིན་ཇིར་བཅན་འཇུལ་ལ་འགོག་
 སྐོལ་ཕྱིད་དགོས་རྟུལ། དེར་བརྟེན་ཟུ་ཅ་ཟུར་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པའི་
 མཁོ་བསྐྱར་རྒྱ་རྒྱར་དེ་ནོར་འབྲུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཟུ་ཅ་ཟུར་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་
 པས་ཐོད་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཉེ་དབྱིན་ཇིར་འགོག་སྐོལ་ཕྱིད་པའི་རོས་འཛིན་
 བྱས་ཐེར། ”དབྱེ་ཞིབ་འདི་ནི་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་དང་ཡོངས་ཟུ་མཐུན།
 རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོས་ཐོག་མར་ཟུ་ཅ་ཟུར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་ལས་
 དེ་དབྱིན་སྐོལ་རྒྱལ་ཟུར་གི་ཆེད་རྒྱ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཟུ་ཅ་ཟུར་མཁོ་བསྐྱར་
 ཐོག་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ལམ་རྒྱ་རྒྱར་ལ། མཐར་མེས་རྒྱལ་མོང་ལུ་གཅིག་རྒྱར་ལ་
 མི་ཕན་པའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་མཛད།

ཟུ་ཅ་ཟུར་རོས་ནས་བཤད་ན། ཐོད་འདི་མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་བཤལ་
 གཉིད་པའི་སྐོག་གཡོ་དེ་སྐོར་རྒྱ་རྒྱར་ནས་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་
 རྒྱལ (1872) ལོ་ནས་བཟུང་མ་རྗེས་ཟུ་དམག་དཔོན་རུ་རྗེ་མར་སི་ཆི་.....
 དང་། ཡོ་ལོ་སྐོ་སྐོ་སི་ཅི་ལགས་ཞིན་ཅང་བཟུད་བྱང་རོས་ནས་ནག་རྒྱ་པར་
 བསྐྱེལ། ཐོད་ལ་གནས་མིང་གཞུང་གིས་རོ་སྐོལ་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་བྱས་

[illegible]

བཏར་ཆེན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་དང་། བོད་ཁམས་སྤྱི་བདེ་སྤྱིད་ལ་
 གཞོད་ཆ་བསམ་ཡོད་གནས་ལ་འདི་རིགས་རི་རྩུར་བྱས་ཀྱིས་གཏོར་མ་བས་མེད་
 རྣམས་མཁའ་གནས་སྤྱི་སྤྱིག་རྟགས་འབྱར་བཞག་ཐོག བོད་བརྒྱལ་སྤོང་
 ཆེན་བརྒྱད་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་རྟན་སྤོང་པ་སོགས་ཀྱི་བོད་དེ་བ་གསལ་...
 མ་ཟད། སང་ཁོངས་ས་གནས་ཁག་ནས་འདི་གསལ་འགྲོ་འདུག་བཏར་གོང་
 བརྟ་བཞག་ཡིག་འབྲུལ་ཅམ་ཡང་གཏོར་ལེན་མི་ཆོག་པའི་དམ་བྱ་ཞུ་མཁའ་དེ་
 རྩུར་ཡིན་ན། ད་ལམ་དོ་གོལ་མི་རིགས་བོད་སྤོང་གསལ་སྤོང་གསལ་སྤོང་གཏོར་
 རྒྱ་རྩུར་བཞག་གན་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཁར། ས་གནས་འད་པ་འབྲེལ་ཁག་
 མང་ནས་འདི་དང་འདི་འདྲ་བའི་འབྲུལ་ལམ་འགོ་རྒྱལ་སོགས་ལ་བ་རྒྱུད་...
 གྱིས་ས་མཆོམས་ཞོད་མི་འཇགས་པའི་མིངས་ཤིག་དང་། དེར་བརྟེན་བརྟན་
 མར་འབྲུལ་སྤྱལ་གཞོད་འགལ་རི་འབྱར་འགན་སྤོང་བཟོད་མིན་ལ་དོ་གོལ་...
 མི་རིགས་ས་གནས་རི་འདྲ་འཕྱོར་བྱང་། བཀག་འགོགས་སྤྱིར་སྤོང་མི་ཞུ་མཁའ་
 མེད་ལ་དེ་དོན་ཀྱི་བོད་བཀའ་མོལ་འབྲུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུ་ནས་ཅི་ཆེ་དང་...
 འབྲེལ་བས་མེར་སྤྱི་སྤྱི་དམངས་ནས་དོན་རྩི་ཐོག་སྤྱུ་དང་། བཀའ་སྤོང་སྤྱུན་
 མོང་བཅས་ལ་ཞུ་ཐོང་དང་། མམ་བན་ཆེན་པོར་འབྲུལ་སྤྱི་རྟན་ཞུ་རྟགས་
 འབྱར་བཅས་སྤྱལ་འཕྱོར་བྱང་པ་མམ་བན་མཆོག་དགོངས་དྲངས་ཆེད་མེར་...
 རྒྱ་སྤྱི་རི་རྟན་ཞུ་རྟགས་འབྱར་བྱང་འབྲུལ་ཞུས་པར་སྤྱལ་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྱལ་ཁབ་
 བན་རྒྱུན་ཆོར་འབྲུལ་སྤྱི་ཞུ་བ་མཆོད་པོའི་ལ་མོན་ལ་གནས་སྤོང་གནད་པོས་...
 སོགས་བོད་ཁམས་བརྟན་ཡིད་སྤྱི་དོན་གསལ་ཆེར་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་དོ་གོལ་...
 མི་རིགས་གསལ་སྤོང་མམ་མི་འབྲུར་བ་ཞིག་དགོངས་འཇགས་ཡོད་པ་ཞུ།
 དེའི་ཆེད་དུ། མེ་ཕྱི་ཟླ་༡༠ལ་སྤུལ་”ཞེས་འཁོད། དེ་རྗེས་སྤྱུ་ཞུ་ཞུ་

རང་མོ་མོ་ལྷ་ཅན་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་འདྲི་བ་དེ་ལྟར་འདྲི་བ་བྱས། རིག་
 གནས་སྤྱི་དང་། རིག་པར་ཁྱེད་མཆོད་ཀྱིས་མཁས་ཅན་ཁྱེད་ལྟར་། ཁྱེད་དེ་རྒྱལ་
 ཁུལ་ཁབ་ཤིག་གི་ཤིང་དོན་ལྟ་བུར་མེད་པས་མེད་པར་འཕྱར་བ་ཚུལ་ལྟར་
 ཤིང་རྒྱལ་བ་ལྟར། རབ་ཕྱུང་བཅོམ་ལུ་ཤིང་སྤྱི་(1898)ལོར། ཁོ་
 ས་རང་མོ་ཡེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་དོན་གསལ་ཆེ་ཁག་ལ་མེ་གཏོགས་
 དང་ཉེས་སྤྱོད་འཛེགས་མེད་ཤིས་འཐབ་ལས་གསོ་འབྲུལ་སྤྱི་བ་མང་ཅན་
 བཅས་པས་རྩི་གཤིབ་ཅེས་པའི་མིང་དེ་གཤིག་ཏུ་དང་། མེ་ལྷ་མོགས་
 གང་སར་བྱལ། སྤྱི་(1898)ལོར། མཁོ་གཏུ་དང་། ལྷ་ཏུ་ལྷའི་གར་
 ལྷའི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ལ་བསོད་སྤྱོད་སྤྱི་མིང་ཁྱེད་ནས་བསྐྱུང་། ཁྱེད་དེ་ལྷ་
 ཏུ་ལྷའི་ལྷོན་པོ་ཆོས་རྩི་གཤིབ་སྐྱེད་པ་གཉེས་འཐུལ་ཁོ་པ་དང་ལྷག་འཐུང་
 མོག་ལྷ་སར་བཅའ་རྒྱུ་ཏུ་ལྷའི་སྤྱོད་ཆ་བུ་བསྐྱོད་གནས་ལྟར། མོད་ཏུ་ལྷའི་
 མོག་ཆེས་ལྷལ་མཆོག་ལྷལ་བཅུན་ལྷ་མཆོར་དངོས་པོ་འཛོམ་ཆེན་ལྷལ། དེ་
 བཞིན་བཀའ་ལྷོན་བཀའ་སྤྱོད་མོགས་དཔོན་རིགས་ཆེ་གསལ་ཁག་ལའང་དངོས་
 པོ་མང་པོ་སྤྱད། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མོགས་ལ་ཆེན་མོར་མ་སྤྱོད་པས་ཞན་ཚུལ།
 དེའི་རིག་པའི་སྤྱོད་ཆེ་ཚུལ་ལྷ་ཏུ་ལྷ་སྤྱོད་པས་ལོད་ཚུལ་མོགས་གསོ་སྤྱི་
 སྤྱི་བ་མང་ཅན་ལྟར། རྩི་གཤིབ་ཤིས་ལྷལ་བ་ལྷལ་བཅུན་ལྷ་མཆོ་
 མོགས་ལ་ལྷ་གསལ་“ལྷའི་མོད་ལྷལ་ཁབ་ཅེས་པ་ཁྱེད་རང་གི་བདག་པོའི་ལྷལ་
 ཁབ་ཤིན་ཞིང་། ད་ལྟ་མོག་མ་ཆད་ཏུ་མ་ལྷ་ལྷའི་ལྷའི་ལས་དེར་བསྐྱེད་ན་
 མི་འཁྲིག ལྷའི་མོད་ལྷལ་ཁབ་དེའི་རབ་ལྷལ་ལོག་ཆེད་ཐིག་ཞིང་
 དེའི་རི་དེ་བཞིན་འདྲོད་གནས་རྩི་གསལ་མེད་དང་། ལྷ་ལྷའི་ཆོས་ལྷགས་ལ་
 ལྷལ་ཐེགས་ཆེ་པས་ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་ལ་དད་ལྷལ་མི་ལྷུང་བ་མ་ཟད། མོད་

གྱི་ལྷ་མའི་སྐུ་དབང་སྤྱལ་རྒྱུ་ཅ་མེད་ཏུ་གཏོང་དེས་ཡིན། རོ་གྲོ་འདི་
 དཔེན་གནས་འོག་གི་རྩོམས་ལྷན་ཅན་ཡིན་ན་དཔུང་རོགས་ལྷན་ཆེ་དཔེན་...
 རི་འདུལ་ལྷན་པས་མ་ཆད། རོ་གྲོ་གོང་མའང་ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་ལ་འདུག་
 ལྷན་པ་དང་། རོ་གྲོ་མི་རིགས་ཡོངས་རྣམས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མའང་
 འབངས་ཀྱས་ཏེ་བཅུན་པ་སྤྱོད་མ་ཡོང་དེས་རེད” ཟེར་བ་དཔེན་སྦྱར་མང་.....
 ཅམ་བྱས། ལྷན་པ་སྐུ་མེད་བཅུ་གསུམ་པས་གཤོ་གཏམ་དེ་དག་ལ་ཡིད་
 ཆེས་མཛད་དེ་བཀའ་ཤག་སོགས་ལ་བཀའ་བསྟར་ཅམ་ཡང་མི་གནང་བར་སྐུ་
 ཅ་སྐྱར་མེད་ཅིས་གནང་། བཀའ་ཤག་ནས་གནས་སྤོམ་དེ་ཤེས་འཕམ་
 ལྷན་པ་ལྷན་པ་བཅུན་ལྷན་མཆོར་རོ་གྲོ་གོང་མ་པས་མ་པ་མེགས་ཤིང་། འོན་
 །ཀྱང་གཞུང་རོན་གལ་ཆེ་འདི་རྩ་བ་རྣམས་གཅིག་ལྷན་བཀའ་བསྟར་.....
 མཛད་དེ་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ནི་དབང་ཆ་ལས་བཞུལ་པས་ག་ལ་ཡིད་ཅིས་...
 གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་ཤག་གིས་ཐབས་ནམ་པ་སྤྲོམས་ལ་བཞེན་ནས་
 བཀའ་འཁོག་བྱས། ས་ཐག (1899) ཡོང་རྣམས་གཅིག་ལྷན་ཡང་སྐུ་ཅ་
 ལྷན་བསྐྱོད་ནས་གོང་མས་མཛུལ་འཕྲད་གནང་། བོད་ཏུ་ཕྱིར་ཕོག་བྱེད་
 སྐབས་སྐུ་ཅ་སྐྱིད་གོང་མས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་འདུལ་བྱེད་ཡིག་གཅིག་ཁྱེད་ཡོང་...
 ནས་བཞོད་གསལ། རོ་གྲོ་མི་རྩ་ཆེད་མངགས་གཏོང་ལྷན་སྐྱོར་གྲོས་མོལ་ཞིབ་
 གསལ་དཔོན་སྐུ་ཟེར་བ་དང་། གོང་མས་བསྐྱར་བའི་རོ་གྲོ་མི་ལྷ་ཆོས་
 ལྷན་པ་ཁང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོའི་ཆོས་སྤྱོད་སྐྱེན་པ་ཞིག་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་ལུལ།
 དེ་ནས་རྒྱ་པ་གཅིག་ཅམ་ཡོང་རྣམས་རྣམས་གཅིག་ལྷན་ཡང་མཐོང་ཏུ་བསྐྱོད།
 ལྷན་པ་ལྷན་པ་བཅུན་ལྷན་མཆོར་བཀའ་ཤག་སོགས་ཀྱིས་གསེར་སྐྱེན་སྐྱེན་པར་.....
 གསན་འཛོག་ཅ་བ་ནས་མེད་པར་སྐོག་ཏུ་གོ་གནས་མཐོ་པའི་ཤེར་མོ་བ་.....

(མཁུན་གཉིས་ཆེ་མོ་ཡིན་ཟེར་སྐད་) གཅིག་ཁོ་པ་དང་མཉམ་ཏུ་བཏང་། ལམ་
 ཚུགས་ཁོར་པ་དང་། ཉིན་འདྲ་བཟུང་ཁོ་ན་སྒོ་པོར་འཕྱོར་མཆམས་ཟུ་རུ་
 ཟུའི་ཟུ་གཟིངས་ཟུ་བཅད་དེ་བཞུགས། ཟུ་ཅ་ཟུར་འཕྱོར་རྒྱུ་ཁོར་ལས་
 མཆམ་འཕྲད་གནང་། སྒོ་སྒོ་ལ་མང་ཅམ་བྱས། ཚུགས་སྐར་(1901)
 ཡོང་། རྒྱ་སར་ཕྱིར་ཡོག་རྒྱུ་ལྟ་ཡའི་བྲེ་མ་དང་མཆམ་འཕྲད་ཁྱེ་སྐབས་ལན་
 ཚུན་མཆམ་བཟུར་མཆེད་པའི་དོན་ཆ་ལྟར་ཏུ། ཆིན་ཡང་ལྟ་སར་མངགས་
 མྱོད་ཀྱིས་ལན་ཚུན་དབར་གྱི་མཆེད་འཕྲོགས་ཤེས་ཚུ་དང་། སེར་མོ་བ་
 དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཟུལ་པའི་ཟུ་ཅ་ཟུ་དང་པོ་དབར་གྱི་ཆིངས་ཟིན་ནང་.....
 འཁོད་དོན། “རོ་གས་པོད་ལ་བཟོ་སྒྲིལ་དང་། རྒྱ་ཚུགས་ཉི་འཕེལ་དང་
 ཟུད་དགའ་པའི་དོན་ཆ་ཟུར་ཆེ་རོ་གས་ཁམ་ཡེན་རོགས་པ་མ་ཟུད་ཚུ། རོ་
 གས་ཁམ་གཡའ་ཁི་གཡའ་ས་དཀྱིལ་ཚུལ་ཁབ་ཁོར་ས་ཟུ་སར་ས་ཚུས་ཀྱི་བཟུན་.....
 པ་འཕེལ་ཚུས་གཏོར་ཚུ།” སྒོ་གས་འཁོད་པའི་ཆིངས་ཟིན་ལ་རྒྱ་ཡའི་བྲེ་མས་.....
 རྒྱགས་འཕྲོགས་གཏན་འཁེད་མཆེད་ཟུར་། པོད་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གིས་
 ཁས་ཆ་བ་ནས་མི་བྲེངས་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་ཡའི་བྲེ་མ་དཔོན་ཁམ་འགལ་ཡོང་
 དོགས་ཀྱིས་བབས་ཤེས་མང་ཅམ་བྱས། བགའ་གས་ནས་རྒྱ་ཡའི་བྲེ་མའི་
 དཔོན་པོ་དོན་འབའ་ཞིག་མ་བཟུབ་ཐབས་ཟིན་ལ། བཟོན་ཆ་བྲེངས་གཤོམས་
 ཟུད་ཆེད་རྒྱ་རྒྱུ་ཡིད་ཟུ་ཅ་ཟུར་མངགས། སེམ་བཞིན་དུག་ཆས་འཁོར་ཆེན་
 རོར་ཏུ་ཐྱིང་ཁབ་དཔོན་འཕྲེན་ཉར་ཆ་གས་དང་འཕེལ་རྒྱ་ཡའི་བྲེ་མ་རང་ཉིད་
 ལས་དོད་མ་མཆེད་ཟེར་སྐད། སྐར་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ཡིད་ཟུའི་ཡུ་ལ་བཞུགས་དེ་
 དཔོན་རིགས་གལ་ཆེ་མང་པོ་བཟུབས་ནས་པོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་གཅི་པོ་ན་མས་
 ལ་ཞུད། ཏུས་དེར་བགའ་ཁོན་བཤད་ཚུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ཡིད་དབར་ལའང་

འབྲེལ་བ་དཔལ་ཐབ་ཡོད་སྐད། བཀའ་ཐོན་བཤད་སྐད་པའི་ལྟ་བུ་ལའང་འབྲུང་
ཐོག་ཕྱིན་ནས་ལྷ་ཅ་ལྷུང་དཔུང་རོགས་པའི་ནས་དཔྱིན་རིང་འགོག་སྒྲིལ་.....
ལྷ་དུང་པའི་བཤམ་བྱས་ལ་ཡོངས་ལྷ་མས་མཐུན་བྱས།

དེ་ཞིག་སྐར་མཚམས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱེ་ཡོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་.....
རྒྱ་མཐོང་ལྟ་སའི་དཔལ་ཆས་མཚོད་ཁང་དོ་དཔལ་པར་བསྐྱོ་གཞག་གནང་། ལྷ་ཅ་
ལྷའི་མེ་མདའ་མང་པོ་རྒྱ་མོར་ཐོག་ལྟ་སར་དཔོར་འབྲེན་བྱས་པའི་གནས་རྒྱལ་
དཔྱིན་རིང་མོས་པ་དང་། ས་པག་(1899)ལོར། བད་ཀར་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་
མཚོག་ལ་འབྲེལ་བ་འཇུགས་ཆེད་ཀ་ཤི་མིར་བཅང་སྟོད་དཔྱིན་རིང་འབྲུས་.....
མིས་ལ་རྒྱགས་བཟུང་མངའ་རིས་ལྷར་དཔོན་ལ་ཡི་གེ་བཏར་བ་དེ་བཀའ་.....
གཤམ་ནས་ཕྱིར་སྒྲིག་པ་དང་། དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷུང་ལྷུང་འབྲུག་པའི་
འབྲུས་མི་དཔྱུ་ལྷ་ལྟ་སར་ཡོང་སྐབས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱེ་བ་ལྷན་བྱ་མཚོར་.....
ལྷལ་པའི་ཡི་གེ་དེའང་ཕྱིར་སྒྲིག་གནང་བས། དཔྱིན་རིང་མཚན་འཇུག་པ་དོ་ཆ་
ཁ་སྐྱོངས་ཀྱིས་བོད་ལ་སྤྱར་ཡང་བཅན་འཇུག་ལྷུང་པའི་ལྷ་མ་མེམས་ཆེས་ཆེར་
ཕྱིན། དེ་ཞིག་སྐར་མ་གཤམ་པ་ཚོར་དཔྱིན་རིང་དཔལ་དཔུང་གིས་པའི་ན་
བཟུང་བྱས། དེམ་བཞིན་ལྟ་ས་པར་བཅན་འཇུག་དཔལ་དཔུང་བཏར་།
རྒྱ་དེར་ལྷ་ཅ་ལྷུང་རང་ལྷལ་བྱང་གར་སྤྱལ་རྒྱ་རི་མིན་དང་དཔལ་འབྲུང་
ལྷུང་པའི་ལྷ་མིག་ལྷུང་བཞིན་པར་གནས་པ་བཅས་སོ།

༥ བོད་ཀྱི་མི་མིགས་ཁག་གི་མི་དཔལ་པ་ཀྱིས་དཔྱིན་རིང་མཚན་འཇུག་
པར་རྒྱ་ལྷུང་པའི་དཔལ་པ་འབྲུག་ཆོངས་གཉིས་པའི་སྐྱོར།

ལྷལ་དཔལ་ལྷུང་བ་ལྷན་བྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ཕྱིར་དཔལ་དཔོན་ལྷ་.....
མཚོན་པའི་རྒྱུ། བོད་འབྲུགས་ཞམ་པན་དང་བོད་ས་གནས་ཕྱིར་གཞུང་

དབང་དུའི་ཕྱིན་ཚོལ་མཐའ་ཐུང་ཕྱིན་ཚུགས་ཐང་རྟོག་ཅ་གཅིག་མེད་པ་ལྟར་.....
 བས། མྱེད་པཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་ཐོད་པཅན་བཟུང་ཕྱིན་པའི་མོ་སྐལ་སྐལ་
 གསར་པ་རྟེན། ཏུས་དེར་ཐུ་བྱ་མྱེད་གསར་ཏུལ་རྟོ་རྟེ་གཤིབ་སོགས་ཐོད་ཏུ་
 འོངས་ནས་ཐེས་རྒྱལ་ཐོད་ཏུ་གཅིག་ཟུར་ལ་གཏོར་བཟུང་གཏོར་བའི་གཤིབ་.....
 མྱེད་མྱེད་པ་ཐང་ཅན་མེད། དུའི་ཕྱིན་རི་པཅན་འཇུག་པས་ནི་པའི་གཤིབ་ཐངས་
 ལ་པཅེན་ནས་ཐོད་འདི་ཁོ་པའི་ཐང་འོག་ཏུ་བཟུར་བའམ་ཕྱིན་ཆེད། རྒྱལ་
 པ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོར་ཡི་གེ་ཐངས་གཉིས་ཅན་ལུལ་ཡང་། ཆེན་ཁའོ་
 མྱིན་གཞུང་དང་ཨམ་བན་ལ་ཆོལ་བཟུར་པ་ལྟས་པར་མྱེད་རྒྱལ་ཁག་དང་ཡིག་
 འབྲུལ་བྱས་མི་ཆོག་ཅས་གཞུངས་ཏེ་མྱིར་སྟོག་མཛད་པས། དུའི་ཕྱིན་རིས་དྲག་
 ལུགས་ལ་པཅེན་ནས་ཐོད་ཁོ་པ་ཆོལ་ཐང་འོག་ཏུ་བཟུར་བའི་བྲལ་པས།
 དུའི་ཕྱིན་རི་པཅན་འཇུག་པས་ཐོད་དམག་གིས་མཐའ་མཆོམས་བཟུང་བ་དང་།
 ཆེངས་ཡིག་དང་རྒྱལ་འགལ་བྱས་པ་དེད་ཐེར་པ་སོགས་དཀར་ནག་གཤམ་མྱི་.....
 མྱིག་པའི་མྱིར་ཚུགས་ཐང་ཅན་བཟུང་། རྟོན་ཏུ་ཐོད་ཚུགས་ནས་ཐོག་མཐའ་
 པར་གསུམ་ཏུ་ཆེན་པོར་མ་ཆན་ལྟར་ཁྱི་བཞུགས་ཐོད་དཔུ་ཐོར་(1794)
 གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་ས་མཆོམས་ཐོ་པོ་ལས་མི་བཟུང་ཞིང་། མྱི་དུའི་ཕྱིན་
 ཚུགས་ནས་དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་རང་རྩེར་གར་གར་ཕྱིས་རྟོ་རྟེན་གསར་པ་བཅུ་གསུམ་།
 ཐོད་ཕྱི་ས་ཆ་ཐང་ཐོ་པཅན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བས་ཐོད་ཕྱི་དམག་དམངས་ཁོར་.....
 ཁོའི་ཐོ་ཐོ་རུ་འབར། རྟོ་རྟེན་གསར་པ་དེ་གཏོར། ཏུས་དེར་མཐའ་
 མཆོམས་ཐུ་རྟོ་དྲག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། རྒྱ་ཡོས་(1903)ཐོར། དུའི་ཕྱིན་
 རིས་ཐོད་འབྲལ་ས་མཆོམས་ཐུ་ནི་པའི་ཁོས་ཐོལ་བྱས་ཏེ། ས་མཆོམས་ཕྱི་
 གནད་རྟོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིན་དགོས་པའི་དེ་པ་བཏོན་པ་ལྟར། རྒྱ་ཡོས་

(1903) ཨོའི་ལྷ་འཛེས་༡༥ཉིན། སྒོ་འཇམ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་པོ་ད་
 བཞུགས་ཞམ་བཅ་གྱིས་གནས་གསུམ་པའི་གྲེ་རྩུ་ཉལ་འུན་གྱི་འུ་དང་། སྒོ་
 མོའི་དབྱ་ཁལ་སི་སྤ་འར་(དབྱིན་རིའི་མི་རྒྱུད་)། ལྷ་དུ་ཡིག་ཆེ་མ་པ་རྒྱ་
 བཟང་འཕྲིན་ལས། དབུས་མདའ་ཆ་རྒྱུད་དབང་རྩུག་རྒྱལ་པོ་བཅས་འཕྲུས་
 མི་བཞི་དང་ལས་བྱང་ཆེ་རྒྱུད་དགེ་འདུན་ཆོས་དར་དང་། བརྒྱ་དཔོན་འབྱུར་
 མེད་ཆེ་བརྟན། རྒྱུད་དཔོན་ལ། རྒྱ་རྒྱུད་དམག་བརྒྱ་གཉིས་བཅས་བཏང་།
 དབྱིན་དམག་གི་དམག་དཔོན་ཅང་ཉའོ་རྒྱུད་དང་། འབས་རྒྱུད་སྤྱ་བཅའ་
 རྒྱུད་དབྱིན་རིའི་ཤོན་ཡོན་ཉིད་སྤྱ་གཉིས་ནས་དབྱིན་རིའི་འཕྲུས་མིའི་མིང་.....
 འབྱེད་ཐོག་དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་འབྱིད། ཐོད་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་ཆ་པ་
 བས་མ་བྱས་པར་ས་མཆོམས་བཞལ་ཉེ་གམ་པ་རྒྱུད་གི་རྩུགས་ལྷ་འོངས། ཐོད་
 གྱི་ས་གནས་རྒྱུད་དཔོན་གྱིས་བཀའ་འགོག་རི་རྒྱུད་བྱས་ཅུང་ཉན་འཛོག་བྱེད་
 རྒྱ་རྒྱ་ཞོག་རྒྱུད་དཔོན་ལ་ཉེས་བརྒྱུད་བཏང་ཉེ་གམ་པ་རྒྱུད་ཅུ་བརྒྱུད། ལྷ་དུ་
 དབྱུང་དང་ཐོད་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་འཕྲུས་མི་གམ་པ་རྒྱུད་ཅུ་འབྱུར་.....
 སྤྱལ་ཁོ་པ་ཆེ་དང་འབྱུང་། གནས་གསུམ་པའི་གྲེ་རྩུ་ཉལ་འུན་གྱི་འུ་ནས་
 ས་མཆོམས་གྲིས་མོ་ལ་རྒྱ་མོར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གམ་པ་རྒྱུད་ཅུ་བྱས་ན་ཆ་པ་
 བས་མི་འབྲིག་བརྒྱུད་ལྷ་དུ་། དབྱིན་རིའི་འཕྲུས་མིས་ཉན་འཛོག་ཆ་པ་བས་མ་
 བྱས་པ་མ་ཟད། ད་ཅུང་པེ་ཅིང་ཅུ་བཅའ་རྒྱུད་དབྱིན་རིའི་དཔོན་རིགས་སྤྱ་
 ཉའོ་གཡིས་ཆེན་ལྷ་དུ་དབྱུང་སྤིད་གཞུང་ལ་འཕྲུས་མིར་ཐོད་རྒྱུད་ཞམ་བན་.....
 དང་། བཀའ་རྒྱུན་ཞིག་གཏོང་དགོས་བརྒྱུད་པ་བཞིན། ཆེན་ལྷ་དུ་དབྱུང་
 སྤིད་གཞུང་གིས་ཐོད་རྒྱུད་ཞམ་བན་ལྷ་དུ་ཀའ་འབྱུང་ཅུ་གྲིས་མོ་ལ་བྱེད་པར་.....
 འགོ་དགོས་པའི་བཀའ་པམ། ཐོད་ཉང་ཐོད་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གིས་གམ་

པ་རྒྱུ་ཏུ་སྒྲིམ་མོལ་བྱེད་པར་རོ་སྒོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས།

དེའི་ནང་ཞི་བའི་སྒྲིམ་མོལ་སྒོལ་ས་མཆོམས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་....
དཔེ་སྒྲིམ་ཐེར་བ་ནི་གཤམ་རྒྱུ་འཛུགས་བ་ཡིན་པས། ཏུས་དེར་སྒོལ་ཏུ་བོད་ལ་བཅན་
འཛུགས་དཔལ་གྱི་ཐེར་བ་དང་། གཞིས་ཅེ་ཁྲུལ་ཏུ་སོ་བ་འབྲས་རྒྱུ་ལ་བ་
གཉིས་བཏང་ནས་ཏུས་ཞི་བ་བྱེད་པ་སོགས་བྱིས་པ་འགའ་ལྟོ་བྱ་བ་མང་པོ་.....
སྒྲིམ། སོ་བ་དེ་གཉིས་བོད་རྒྱལ་གྱི་ནས་བཟུང་རྒྱུ་ལ། དཔལ་དཔོན་ཅང་
ཏེ་རྒྱུ་ནས་ཉིན་བཅུ་འཛུགས་སྒྲིམ་དཔལ་ལ་དང་། ལུག་གསལ་བྱེ་སྒྲིམ་
ཉིས་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔལ་ཐེར་བ་སོགས་རྒྱུ་ལ་མིན་གྱི་དེ་བ་མང་ཅམ་བཏོན།
བོད་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་དང་། གནད་ས་སོ་འབྲས་དཔལ་གྱི་སྒྲིམ་ལྟེ་
འབྲས་དེ་དག་ལ་སོས་མཐུན་ཅེ་བ་ནས་མ་བྱས་སྤྱུ་ལ། དེའི་དཔལ་གྱིས་
གསལ་པ་རྒྱུ་ནས་འཛི་གཤམ་གྱིས་བཟུ་སྤྱུ་ཅམ་དང་། དེས་སོ་འབྲས་
ཅེན་འཛུགས་ མི་སྤྱི་མང་པོ་རང་ལྷལ་ནས་བྱུ་བ་བཟུང་། ད་ཏུ་དཔལ་
གཉིས་མང་པོ་བཟོས་ཏེ་ས་མཆོམས་བྱི་གནད་དོན་རྒྱུ་ལ། འགན་གཅོ་སོ་བོད་
རྒྱལ་གྱིས་འཛུགས་དཔལ་དཔལ་ལ་དང་། དེའི་བོད་གནད་དོན་ལྷལ་ཅམ་ལ་
བཏོན་ནས་མ་གཏོགས་ཐག་གཅོད་མི་སྤྱུ་ལ་ཅམ་བྱེད།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱུ་མོལ་(1903) ལོའི་རྒྱ་ ༡༡ པར། དེའི་ནང་
བཅན་རྒྱལ་ལྷུ་ལྷུ་གྱིས་སྤྱི་པའི་རྒྱུ་དཔལ་མི་བྱངས་ཅིག་རྒྱུ་བཞི་བཟུ་
ཅམ་དང་། མོར་ཁའི་དཔལ་མི་མི་བྱངས་བཟུ་བཟུ། ཏེ་དཔལ་མི་བྱངས་
བཟུ། མི་སྤྱུ་གསལ་དང་མི་མང་འཛུགས་ཐག་གཅིག་དཔལ་སྤྱུ་གཅིག །སྤྱི་ལ་ལོ་
བཟོ་དཔལ་སྤྱུ་ཐག་གཅིག །རྒྱ་རྒྱ་ལ་ལོ་བཟོ་དཔལ་སྤྱུ་ཐག་གཅིག །གཤམ་
འཛུགས་དཔལ་གྱི་སྤྱུ་ཐག་། རྒྱལ་རྒྱལ་མཐོ་རྒྱུ་དཔལ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཐག་མི་བྱངས་

398

[illegible]

གིས་ན། མྱེད་ཀྱི་འགྲུབ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གི་དབང་བརྒྱར་གྲུལ་རིམ་ནང་ཁྲུལ་རྩ་འགལ་བ་ཆེ་བས་གདོང་ལྷགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་ཕས་སྒོལ་པར་དམག་འཐབ་བྱེད་མི་སྤྱབ་པ་དང་གསུམ། ལྷ་མོ་མའི་ལུང་བརྟན་ཁོ་ནར་གཞིགས་ནས་དམག་འཐབ་བྱི་བྱ་བ་ཤུམས་པ་ལས། འགོ་དམག་ནམས་དམག་འཐབ་བྱི་རྒྱུར་བདར་དང་རྒྱུར་བྱ་དམག་པ། སོ་མཚོན་ཞན་པ་དང་བཞི་བཅས་སོ།

ཡིན་ནའང་ཐེངས་འདིར་ཕམ་ཉེས་ཆབས་ཆེན་གྱིས་བས་བོད་བྱི་མི་.....
རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཁྲག་གི་བསྐབ་བྱ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་སོབ། ཁོར་ཁོའི་མེ་ཕྱེར་བ་རྩ་འབར་ནས་ཕས་སྒོལ་མ་རུངས་པ་དང་དམག་འཐབ་ཕམའ་གཅིག་རྩ་བའི་སེམས་ཐག་བཅད། བོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གིས་དམག་སྤྱལ་བརྒྱབ་པ་ལྟར། བོད་དམག་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་རྩོད་ཅེས་བྱལ་ཆེ་དང་། གཞིས་ཆེ། ལྷ་དཀར་ཆེ་སོགས་ས་གནས་ཁག་རྩ་བརྒྱད། དེའི་དམག་བྱལ་ཆེའི་ཉེ་འགྲུལ་གནས་རྒྱུད་དཔོན་པར་སྤེལ་སྤེལ་དཔོན་པ་དེ་བཅས་.....
བརྒྱུད་བྱས། རྒྱ་གཙལ་དཀྱིལ་རྩ་སྐར་བརྒྱལ། ཆོས་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ནམས་ལ་ཕན་པ་གཙོ་བོར་ཆོད་མེད་བཟང་། ཉིན་ཞིག་མཚན་མོ་གོང་དམག་གིས་དེའི་རྒྱུད་དམག་སྐར་དེ་ཕམའ་བསྐོར་ནས་སྤྱར་འཐབ་སྒོལ་བྱས། དེའི་དམག་གིས་བོད་དམག་ཕམོར་བ་ཅེས་བྱས་དང་ངས་སྐག་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོག་ཐབས་.....
བྱས་ཀྱིས་མི་ཐར་བར་བོད་དམག་གིས་ཆར་བཅད། གནས་རྒྱུད་དཔོན་པར་སྤོར་དེ་ཁྲག་གི་མཚོའུ་རྒྱར་གྱུར་ནས་ད་ལྟར་ཕས་སྒོལ་མ་རུངས་པའི་ཁྲག་.....
རྒྱུད་དཔོན་གྱི་ཕམོར་རྒྱ་ཡོད། བོད་བྱི་དམངས་ས་གནས་ལྷ། ལྷ་དཔོན་གོང་པའི་དམག་གིས། དེའི་ཕམོ་ས་ལ་གཡུགས་སོང་། གནས་རྒྱུད་རྒྱ་གཙལ་

ཆེ་ཆོ། དཔལ་པོའི་ཁྲག་གིས་བརྒྱུད་པ་ཤོད་། ཞེས་པ་འདི་སྐད་པས་དེའི་
 དཔལ་པོའི་ཁྲག་གིས་རྒྱལ་དངོས་དེ་མཆོག་པོར། དེ་མཆོག་དཔེན་དཔལ་
 ཁྲག་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ཆེ་བ་བྱུང་། འཕྲུ་རིགས་ཁལ་ཉོར་ཐམས་འགའ་ཞིག་
 དང་། འབར་ཁས་ཏུན་ཁ་གས་འཕྲག་ རྒྱལ་ཆེ་རྒྱུར་གི་ཁར་པ་མང་ཆེ་བ་
 བཞིག་ རྒྱལ་ཆེ་ཁལ་ཕོངས་ཏུ་བྱུངས་མིན་པ་ཡིན་སྟེ། དེར་མེ་ཚུགས་
 གཉིས་དང་། མེ་མིན་ཁན་ཏེ་མེ་མདའ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཆེ་བ་གཉིས། མེ་མདའ་
 རིང་མདའ་ཐུ་བརྒྱ་ཅམ་དང་དཔལ་མི་ཁྲག་གཅིག་མ་གཏོགས་དེ་བྱུངས་ཆར་
 མ་དཔེན་ཁའི་དཔལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆད་ཁྲ་ཁར་སྐྱ་རྒྱ་འཕེལ་བྱུང་བྱེད་ཆུང་ལ་
 བར་ཕྱིན། ཁོ་པ་རྒྱ་འཕེལ་བྱུང་བྱེད་ཆུང་པའི་དཔལ་པོའི་སྐྱུ་མཐུད་
 ལྟ་སར་དཔུང་འཁུག་གི་ཐམས་ཕྱིད་ཆེད་ཡིན།

དེ་ནས་དཔལ་དཔོན་ཅུང་ཉལ་སྒྲུང་དང་ཁོ་པའི་དཔལ་དཔུང་ནམས་
 རྒྱར་རྒྱའི་འགྲུལ་རྒྱར་ཕོ་སྒྲིང་ཁར་སྐར་བརྒྱུད་ཆེ་བ་སྟེ། ཉིན་ཞིག་མཆོག་
 མ་པོད་དཔལ་ཆིག་ཉོར་ཉིག་ཅམ་བྱིས་ལག་ཏུ་ཕྱི་རིང་ཐོགས། བཀའ་ཤིང་
 རྒྱལ་ལ་བྱགས་པ་ལྟར་དཔེན་དཔལ་གི་དཔལ་སྐར་ཏུ་པར་སྐྱེལ་བྱས། བཅོན་
 འཁུལ་པ་ལ་ལ་དངས་སྐྱུ་ཕྱིས་ཏེ་རྒྱལ་མཆོངས། ལ་ལ་ཆར་བཅད།
 དཔལ་དཔོན་ཅུང་ཉལ་སྒྲུང་དང་དཔལ་མི་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་པོས་ཤོར་ནས་རྒྱ་
 འཕེལ་བྱུང་ལ་ཕྱིན། སྐབས་དེའི་དཔལ་པོའི་གཞས་ཏུ། རི་བྱ་རི་ལ་ཕྱོགས་སོང་།
 མི་སྒྲིང་རྒྱལ་མཆོངས་སོང་། དཔལ་པོའི་པོད་དཔལ་ཆེ་ཡིས། མི་སྒྲིང་ཅག་
 བཞགས་བཅར་སོང་། ཞེས་ཟེར། ཉམ་ཞིག་སོང་བའི་ཆེ་དཔལ་དཔོན་ཆེན་པོ་
 སྐད་ཁྲ་ཁར་སྐྱ་ཡིས་དཔེན་དཔལ་འཕོར་ཆེན་ཁྱིད་དེ་རྒྱལ་ཆེར་འཕྱོད། ས་སྐྱ་
 ཕྱོང་ཆེ་དང་། རྒྱར་ཕོ་སྒྲིང་ཁ་སྐྱུ་མཐུང་ཐོག་མེ་ཚུགས་འཕངས་ཏེ་

རྒྱུ་ལ་མེད་པར་སྐྱེ་བུ་ལ། སྐབས་དེར་རྒྱུ་ལ་མེད་པར་དཔག་ཕྱིན་ཅེས་
 ཡོད། ལག་ཆ་མོད་མདའ་དང་། མདའ་གི་མཐུང་གསུམ། ལྱུང་རྩོམ་གསུམ་
 ལས་མེད་ལྱུང་དཔའ་རར་བྱས་མེད་ཀྱིས་བཅན་འཇུག་པར་སྐྱེ་ལན་ཆ་ནན་
 སྒྲིག་། དེ་རྒྱུ་ལ་མེད་པར་དཔག་པའ་བྱར་བྱས་ཕྱིར་པའི་གན་རབས་ཆོས་
 བཤད་གསལ། “སྐབས་དེར་དབྱིན་རི་བཅན་འཇུག་དཔག་གིས་མོག་མར་རི་
 འཁོར་མེ་སྒྲིགས་བསྐྱེད། དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་དཔག་གིས་རྒྱུར་སྐྱེ་བུ་ལྱུང་། ར་ཆོས་
 མོད་མདའ་དང་། ལྱུང་རྩོམ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ལན་སྒྲིག་པས་རི་ཆེ་ལེན་
 མ་སྐྱེ། སྐབས་འགར་ར་ཆོས་རི་ལས་བཤམ་ནས་དག་པའི་དཔག་སྐར་ཏུ་
 འཇམ་སྐྱེ་བྱེད་པར་བསྒྲིད། རྒྱ་བ་གཅིག་སྒྲིག་ཅེས་སོང་རྒྱུ་ལ་རི་སྐར་གི་རྒྱ་
 ཡོངས་སྒྲིགས། དཀའ་རལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་པའི་གནས་སྒྲིག་ལྱུང་། འོན་ལྱུང་ར་ཆོས་
 གཤོ་སྒྲིག་ཕྱི་ཅེས་མེད་པར་མཆོན་མོ་རི་གཤམ་གྱི་རྒྱ་སྒྲིགས་སྐར་ལ་ཏེ་བཏུང་།
 རྒྱ་སྒྲིགས་རྒྱལ་རྒྱལ་གཅིན་པའར་བཏུང་ཕྱིར་”ཟེར། ལྷུངས་མི་མེགས་
 པ་ཞིག་ཏུ་ཉིན་གཅིག་རྒྱལ་སྒྲིགས་སྐབས་ཐབ་ནན་མ་ལྱས་པར་རྒྱུ་ལ་མེད་པར་རྒྱུ་
 ཁང་ལ་མེ་ཤོར། མོད་དཔག་མར་པོ་སྐྱོངས། བཅན་འཇུག་པས་གོ་སྐབས་དེ་
 དང་བསྐྱེན་ནས་རྒྱུར་སྐྱེ་བུ་ལྱུང་། རི་ཆེ་ནས་མོད་དཔག་ཕྱིར་འཁེབ་མི་བྱེད་
 ཐབས་མེད་ཏུ་སྐྱུང་། དེ་ནས་མོད་དཔག་ཁག་གཅིག་གིས་དཔལ་ཆོས་དཀོན་
 པ་བཏུང་། ལྷུངས་དེ་དབྱིན་རི་བཅན་འཇུག་པར་སྐྱེ་ལན་སྒྲིག་། མཐར་
 བམ་ཉེས་ལྱུང་ཉི་ལྱུང་མོས། མདོར་ན། མོད་དཔག་གིས་མོད་མདའ་
 དང་། མདའ་གི་མཐུང་གསུམ། ལྱུང་རྩོམ་གསུམ་ལག་ཏུ་མོགས་ཏེ་འཇུག་
 མདའ་དང་། མེ་སྒྲིགས། མེ་སྐྱེ་ཁབ་ཏེ་མེ་མདའ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེར་
 རབས་ཅན་གྱི་མཆོན་ཆ་འཁྱེར་པའི་བཅན་འཇུག་པ་དང་དཔའ་རར་བྱས་.....

མེད་ཀྱིས་དཔག་འཐབ་བྱས། མེས་ཀྱིས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སྒྲ་ཤུན་ཡོང་བ་
 དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་པ་ཕྱུང་སྒྲ་ཕྱོད་མེད་རང་སྒྲིག་མེས་བུར་། སྒྲ་
 གཤེགས་དཔའ་མོ་དེ་དག་གི་མཛད་རྒྱུ་ལ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་པར་.....
 བསྐྱུགས་པར་འོས་སྟེ།

རྒྱལ་ཙེ་ཤོར་པའི་རྒྱུ་ལྟ། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་
 (1904) མེད་ལྟ་ལཔར། དབྱིན་དཔག་གིས་ཉ་སའི་ཕྱོགས་སྒྲ་དཔུར་བསྐྱོད་
 བྱས། ལམ་བར་ན་དཀར་ཙེ་མགས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཤོད་དཔག་
 དང་དཔག་འཐབ། བཅན་འཛུལ་དཔག་ཚུ་ཤུར་ཉེ་འབྲམ་ཏུ་སྒྲིབས་སྐབས་
 ཤོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྲོན་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་འབྲུག་
 མི་མགས་མོལ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་མཚོག་སྐབ་བཅན་རྒྱ་མཚོ་
 ཉ་སར་མ་བཞུགས་ཆེ་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་འདུག་པའོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་
 དཔའ་ལྷན་ཁྲི་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བསྟོ་གཞག་གནང་ཉེ་སྟོ་ལ་བརྒྱད་བུར་
 ལམ་ནས་སྟོན་ཕྱིལ་ཏུ་ཐེབས།

ཤིང་འབྲུག་(1904) མེད་ལྟ་ལཔར། དབྱིན་ཇི་བཅན་འཛུལ་དཔག་
 ཉ་སར་འཕྱར། ཤོར་མ་ཆེན་པོའི་ཤེས་མངགས་ཤོད་བཞུགས་ཨམ་
 བན་ཕྱུང་ཐད་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་
 རམ་གཉིས་སྒྲ་མེས་སྒྲ་དབྱིན་ཇིའི་ཤུང་ཤེད་དཔག་དཔོན་ཏུར་ཉའོ་སྒྲུང་ལ་.....
 ཉ་བར་ཐེབས། བཅན་འཛུལ་པས་ཤོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཕྱུང་ཐད་དང་།
 བཀའ་ཤག་ལ་དབྱིན་ཤོད་དཔར་ཆིངས་ཡིག་བཞག་དཔོན་པའི་རེ་བ་བཏོན།
 ཨམ་བན་ཕྱུང་ཐད་ནི་ཉམས་རྒྱུར་ཐབས་མེད་ཡིན་པས། ཤོད་ས་གནས་
 མིན་གཞུང་ལ་བཅན་ཤིང་ཀྱིས་ཆིངས་དན་འཛོག་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ།

པོད་ས་གནས་མིང་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱང་གནས་གྱིས་ས་.....
བརྒྱུད་ས་པ་ལྟ་བུར་བྱ་བ་ལས་མེད་པར་གྱིང་འབྲུག (1904) ལོའི་ཟླ་~
པར། ལྟ་སའི་ཆིངས་ཡིག་ཅེས་པ་རྒྱལ་བཙོང་ཆིངས་དན་དོན་ཚན་བརྩ་
བཞག་པ་གསལ་གསལ།

“དོན་ཚན་དང་པོ། པོད་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་པར་སྟོན་ལྷགས་
ལྟག་ལོ་ནང་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་དེ་ལ་བཙི་འཛོག་གིས་.....
པོད་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་གོང་གསལ་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་དང་.....
པོད་ནང་གསལ་བཞིན་ཆ་གནས་ཆོག་ས་མཆོམས་ཆོ་པ་དེ་དོན་ལྟར་ཅིག་རྒྱ་.....
དང་།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། པོད་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཅི།
ཉིད་ཤར། ལྟ་གདོང་གསལ་བུ་ཆོང་ར་འབྲལ་བུ་འཇུགས་རྒྱ་དང་། པོད་
ཁྱི་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཞབས་མི་ནམས་རང་འདོད་ལྟར་ཆོང་རར་བརྒྱུད་རྒྱ།
ལྟ་གདོང་བུ་ཆོང་འབྲལ་སྟོར་རྒྱ་རྒྱལ་ལོ་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་.....
པར་ཉེ་བཤས་ཡོད་ཅིན། ལྟ་ཁྱི་པོད་གཉིས་མོས་མཐུན་བརྒྱར་བཙོས་བྱ་
དགོས་རིགས་ཀྱང་གོང་གསལ་ཆོང་ར་ནམས་ཀྱི་འགོ་འཇུག་ནང་ཁྱལ་འཇུགས་
རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། གོང་གསལ་ཆོང་ར་ནམས་རྒྱ་གས་པ་མ་ཟད། པོད་
གཞུང་ནས་ལྟར་ཡོད་ཀྱི་ཆོང་ལས་ནམས་བཀག་བརྒྱལ་མེད་པར་ཆོང་ཡང་.....
ཁྱིད་བྱང་ཆོ་ཆོང་ར་གསར་འཇུགས་བྱ་དགོས་ལའང་འགོ་བཙུགས་གོང་བཞིན་.....
དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་མཛད་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། རྒྱ་རྒྱལ་ལོ་ནང་རྒྱ་ཁྱི་གཉིས་ནས་བཙོས་པའི་ཆོང་
གི་འགོ་བཙུགས་སྟོར་བསམ་ཞིབ་བརྒྱར་བཙོས་བྱ་རྒྱར་བྱར་བུ་བཞག་གསེ།

ཇིགས་ཀྱི་ཐ་ཆ་བྱ་དགོས་ལ་པོད་སྒྲིགས་སྒྲུ་ཚབ་དབང་ཆ་ཡོད་པ་བསྐྱོད་ཏེ་
ཕྱི་གཞུང་སྒྲུ་ཚབ་དང་མཉམ་ཁུ་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་འཁམས་ལེན་བྱས།

དོན་ཚན་བཞི་པ། འོ་ཁྲལ་དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚད་བཀའ་མོལ་འདོད་མཐུན་
ཕྱིས་བཟོས་པའི་དེ་དག་གསལ་ལྟར་པོད་གཞུང་ནས་གཞན་དག་གང་ས་ནས་.....
བསྐྱེད་ལེན་གྱི་དུང་པའི་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། ས་མཆམས་ནས་རྒྱལ་ཅའི་ཆོང་ར་བར་དང་། ཡང་
ཉོད་ཀྱི་ས་མཆམས་ནས་ཉོད་སྐར་ཆོང་ར་བར་ཀྱི་ལམ་བཀག་བསྐྱེད་སྒྲུ་ཅམ་
མེད་པར་བཞག་ཁར་ཆོང་དང་བསྐྱན་པའི་ལམ་བཅས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཡིད་།
པོད་སྒྲིགས་ནས། རྣ་གཤོང་། རྒྱལ་ཅེ། ཉོད་སྐར་དང་། ཇིགས་སྒྲུ་
དོན་ཚན་གཉིས་པ་ནང་གསལ་ཆོང་ར་གཞན་དག་རྒྱ་གས་ཕྱིན་སྒྲུ་ཚབ་གཅིག་
བཞག་པའི་ཕྱི་གཞུང་སྒྲུ་ཚབ་ཤོད་གསལ་ཆོང་ར་ནས་ལ་ཕྱི་ཆོང་རྒྱ་རྒྱ་གས་.....
བྱ་མི་ནས་པོད་གཞུང་དང་རྒྱ་ནག་སྒྲུ་ཚབ་བཅས་ལ་ལུལ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་
ཇི་འབྱོར་ལེན་རྒྱ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། པོད་སྒྲིགས་སྒྲུ་ཚབ་འདི་བས་དེ་འབྱོར་
ཡིག་རིགས་དེས་འཛོད་ལེན་སོགས་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་.....
དང་།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། ཆིངས་ཡིག་བཞག་པར་སོར་གནས་མ་བཤྱིས་པར་
དེ་དག་ཉན་ཉན་བཟོ་མི་སྤྱི་གཞུང་དཔྱད་དམག་རྣ་སར་ཡོད་དགོས་ལྟར་
སྐབས་བཅིས་འཛིག་མེད་པར་སྤྱི་གཞུང་སྤྱི་བའོ་གཤམ་དང་། དེ་གཞི་
སྒྲུ་ལྟར་པར་འཛིན་པར་བརྟེན་དམག་ལས་འགྲོ་སྐྱོད་གསེར་ལམ་འཕུལ་ལྟ་
སྐར་ཁུ་བཅིས་པའི་སྐར་མོ་འཕུལ་བརྟན་ཅུ་དོན་ལྟ་པོད་གཞུང་ནས་སྤྱི་གཞུང་
ལ་ཕྱིར་འཕུལ་ཞུ་རྒྱུ་འཁམས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་སྐྱོད་དེ་བཞིན་ཤིང་

རྟོག་ཆེན་དུ་ཡང་། བོད་གཞུང་ནས་ཁས་ལེན་བྱས་པར། རྒྱ་གཞུང་
 ལས་ལག་པ་བརྒྱུན་ཟེང་པར། ཀ་པར་བོད་རྒྱ་གསུལ་ནས་ས་ཆ་ཐོན་པུ་ཅེས་
 ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་ཉིད་ཞིན། ཆོང་བརྒྱུད། བོད་ས་གནོད་གཏི་
 བཞག་དང་། གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་སོགས་ཕྱིད་མི་བརྒྱལ་བ་དང་། ཁ་
 པར་བོད་རྒྱ་གསུལ་ལས་རྟོག་གང་སར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་པར་བྱ་བརྒྱལ་བྱ་
 ཟེང་བ་དང་། ལ་པར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་སྤྱི་ཆ་ལ་ཁས་ལེན་བྱས་པོད་ནང་

བཞག་ཆུ་མེད་པ་དང་། ར་པར་ཆུལ་ཁབ་ཁག་གཞན་དག་དང་དེ་གའི་མངའ་
 ཞབས་ཀྱི་ཆབ་འབངས་རྣམས་ལ་དེལ་འཁོར་ལམ། འགྲོ་ལམ་ལྷགས་སྟུང་། ས་
 གཏིར་འདོན་བྱེད་སོགས་དང་དབང་ཆའི་རིགས་གར་ཡང་སྟུང་མི་ཚོག་པས།
 དེ་ལྟར་སྟུང་བྱེད་བྱས་ཆོ་དེ་ནང་བཞིན་གྱི་གཞུང་ལའང་སྟུང་དགོས་ཡོད་པ་
 དང་། ཆ་བར་ཤོད་ཚུགས་ཁལ་འབབ་འབྱུང་དུལ་གར་ཐད་ཆུལ་ཁག་
 གཞན་དག་དང་། དེ་གའི་འབངས་རྣམས་ལ་གཏི་བཞག་དང་། ལྟར་བྱེད་
 སོགས་བྱས་མི་ཚོག་པ་དང་།

དོན་ཚན་བརྩུ་པ། འཆིང་ཡིག་འདི་ལ་སོར་གནས་ཡོད་པའི་དཔར་
 བོར་བཀའ་མོལ་མཛད་མི་དོ་བདག་ཐན་ཚུན་གཉིས་ཚུགས་ནས་ལག་རྟགས་
 དང་ཐེུ་འབྱུར་བཅས་ལྟ་ས་ཏུ་སྤྱེལ་གས་ཟླ་9ལའ་ཤོམ་འབར་ཆེས་7འདས་
 མ་ཆིག་ལྟར་དཔྱ་བརྩུ་དང་བཞི། ཤོད་ལྷགས་ཤིང་འབྱུག་ཟླ་2ཆེས་20ལ་
 འདྲ་ཐུ་བཞོད་པའི་རྟགས་ཞེས་འཁོད།

དབྱིན་རི་བཅན་འཛུལ་པས་ཤོད་ལ་བཅན་འཛུལ་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་
 བྱས་ཏེ་དམིགས་པས་ལ་གྱི་དབང་ཆ་མང་པོ་བཟུང་། ལྷག་པར་དུ་ལྟ་མའི་
 ཆིངས་ཡིག་བཞག་ཆེས་ཤོད་འདི་ཁོ་པ་ཆོའི་མི་སེར་སྡེལ་ལལ་ལྟ་བུར་བཅིས།
 བཅ་ཆེན་སྟུ་མེད་དཔྱ་པ་བཅན་ཤིང་གིས་ཆུ་གར་དུ་ཁྱིད་དེ་འབྱུར་འབྱུར་
 ཤོད་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་སྟུ་ཁ་ཤོ་བསྐྱར་སྟུལ་པའི་རེ་རན་བཅངས། རབ་བྱུང་
 བཅ་ཐུ་པའི་མེ་རྟ་(1906)ལོར། དབྱིན་རི་ས་ཆིངས་ཡིག་གི་སྒྲིང་དོན་ལ་
 གཞིགས་ཏེ་ཆུ་འཕི་རྟམ་བཟུང་བྱས། གྲོ་མོ་ནས་ཐག་རི་བར་གྱི་གཡས་
 གཡོན་ལེ་དབར་བརྩུ་ཐག་གི་ས་ཆ་ཆང་མ་གྱི་མོའི་ཁོངས་ཡིན་ཞེས་བཅན་
 བཟུང་ཐོག་ དེ་དག་ལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཆོར་ར་བཅུགས། མི་སེར་ལ་ཉེས་

བརྟུང་དང་བརྟུང་བཞག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གནའ་རྒྱུ་དོ་པོ་བཞི་བརྟུང་
 རྟུང་ཅན་གྱི་གར་ཏུ་དཔོར། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུ་ལང་པོ་འཇམ་ག་
 བཅོམ་ཕྱིད་པ་སོགས་སྤྱི་ཤིང་བྱ་སྟུང་ལང་ཅན་སྟེལ།

འོན་ཀྱང་ཆིན་ཀྱང་དབྱར་ཤིང་གཞུང་གིས་ཉེ་མའི་ཆིངས་ཡིག་ཁས་ལེན་
 གངས་པ་དང་། ལམས་མན་ཚུན་སྤྱི་མཐུན་པོ་ཅིང་ཆིངས་ཡིག་
 བཞག། དེ་ཕྱིན་རིས་བོད་ཀྱི་ནང་ཤིང་ལ་མེ་གཏོགས་ཆ་བ་ནས་ཕྱིད་མི་ཆོག་
 པ་དང་། མེ་འཁོར་ཆུགས་ལམ་དང་། འགྲོ་ལམ། ཆུགས་སྟུང་། ལ་
 གཏེར་འདོན་ཕྱིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་ཡུང་གོ་ཡུང་དབྱར་ཤིང་གཞུང་ཁོ་ནར་མ་
 གཏོགས། ཆི་རྒྱལ་ཁག་སྟུང་དྲ་ཞིག་ལའང་མེད་ཅེས་གནན་འཁེབས་བྱས།
 ཆུགས་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མེར་སྐྱེ་མི་དཔངས་ཡོངས་ནས་ཆོག་མཐའ་བར་.....
 གཞུགས་ཏུ་མཆོག་ཆ་ལག་དང་མ་ལམ་བར་དུ་ཕྱིན་རི་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་
 འཐབ་ཆོད་བྱས་ཉམས་ཁོ་པ་ཆོས་ཁོད་འདི་དུ་ཕྱིན་རི་མི་མེར་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་ཏུ་
 བརྟུང་སྤྱི་ཉེར་པས་མ་དེ་ནས་ལང་འཁྱུལ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟུང་ཡུང་།

རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ་ཉམས་རྒྱ་མཆོ་ཆི་མན་ཏུ་རྒྱས་རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 རྟུང་།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག་(1904) སྤེལ་བྱ་ཆེས་༡༢ཉིན།
 དུ་ཕྱིན་རི་བཅོན་འཁྱུང་དཔག་ཆུང་ཆུང་ཆུགས་ཐབས་ཀྱི་ཉེ་འགམ་ཏུ་སྟེབས་.....
 རྒྱལ་པོ་དང་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱོན་དང་། གདན་ས་མེ་འབྲས་
 དཔལ་གསུམ་གྱི་འཁྱུང་མི། མེར་སྐྱེ་དཔོན་རིགས་ཡོངས་རྣམས་སྟུན་མོང་
 སོ་སོ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བ་ཉམས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ཉེ་མའི་ནས་གཤེལ་ཐབས་...
 མཛེད་ན་དཔེ་མཆོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདུག་ཞུས་གསལ་ཉུར། ཏུ་ལའི་སྤྱི་མ་

[illegible][illegible]

ལག་ཆེ་བཞི་ཚགས་པ་ཏང་། དགའ་ཐོན་བདེ་རྩིས་དཔོན་གྱི་ཐེགས་པ་ཐུབ་
 དུ་ཡུར་ཏུ་ཕྱོད་པས། ལམ་ན་པོ་ཚགས་ལས་ཆོན་ཁག་ནས་ཐེགས་པ་ཐུབ་
 དང་། དཔོན་གཤམ་རྒྱུ་རམ་འདེད་ནས་མེར་སྐྱོར་པ་དང་། སྤྱོད་ཐོན་ཚགས་
 གྱིས་རྩ་བར་ནས་དུ་ཡུར་ཏུ་གདན་བྱེད་པས། རྟེན་འབྲུལ་དང་ཟང་མིང་
 གི་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་སུ། ཟླ་༡༠པར། ཕྱི་ཚལ་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲུ་རལ་ཏུ་
 ཐེགས། གནམ་གྱི་ལྷ་ཤོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར། སྤྱུ་སྤྱར་ཏུ་ཁྲུ་རལ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་ཤོང་མའི་དམག་དཔུང་གི་མཆོན་རང་ཚོགས་ཀྱིས་འོངས་ནས་……
 གཤམ་གཤོན་ཏུ་མེར་སྐྱོར་པ་བྱེད་པས། ར་དང་མེམ་སྟན་དཔོན། ཏུང་རྒྱ་
 མིང་བཏང་། དེ་ཞིག་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་བ་ཆར་ཞིག་སྟོན་པོ་ལྟར་བ་ལྟར་འབྲུལ་
 བཞིན་པའི་དུས་སྤྱི་ཤོང་པ་མཆོན་དང་། སྤྱུ་བཅར་ཞབས་འཁྱེད་བཅས་
 རི་བཞིན་ཕྱོད་པས་ཁྲུ་རལ་མཇལ་ཡུར་ཆེན་པོར་གདན་བྱེད་པས། ཆོན་ཤོང་
 མའི་ཨམ་བན་དང་། ཚག་པོའི་ཨམ་བན་ཚོགས་ལྷན་ལས་ཐེ་ཡོངས་ནས་
 མཇལ་དར་དང་། རྟེན་གསུམ་རིམ་བཞིན་སུ། ཐེགས་པ་ཐུག་གཉིས་པར་
 ཁལ་ཁ་ནས་ཆེད་མངགས་མི་རྩ་མཐོན་གཉེར་དང་། ཐེགས་བྱམས་པ་གི་
 བརྒྱད། དུ་གདུགས་གཉིས། འཕོ་བ་ལྷག་འཕྱེད་མི་གཉིས། ཉ་ལག་ཆེ་
 བཞི་བཅས་འཕྱར་ཏེ་ཡུལ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུག་འཆལ་སུ། རོ་ལགས་མཐའ་ཆེ་
 དང་། ཞི་མི་གཉིས་ནས་རྩེ་བཅུ་དམ་པས་ན་བཟའ་འདུལ་རྒྱ་བརྒྱར་བ་
 རྣམས་སུ། དེ་ནས་ཐེགས་བྱམས་ལ་བྱགས་ཏེ་གར་མ་གསར་ཏུ་ཁལ་ཁའི་
 དུ་ཡུར་ཏུ་བཞུགས་སྐར་ཏུ་ཕྱོད། ཐེགས་པ་ཐུག་ཐུམ་པར། ཁལ་ཁ་ཆོགས་
 ཆེན་དུ་མཆོད་ནས་བརྒྱལ་ཆོས་ལུ་བཞོད་དེ་སུལ་བས་རྩ་བར་མི་རྩ་ཁྲུ་ལྷ་
 བ་དང་། རོ་ལགས་མེར་སྐྱོབ། གཤོལ་ཐལ་པ། སྤྱི་ཆོང་ཁག་གི་ལས་ཐེ་

མི་འདུག་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་རིགས་ནི་རྒྱན་གཏམ་རེད་སྟེ།

མེ་ཉ (1906) མའི་ཟླ་༧པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
རྒྱ་ཁྱེད་ལ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར། ལམ་བར་གནས་ཆ་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་
མཇལ་དང་འབྲེལ་རིམ་བཞིན་མཆོ་རྒྱན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཟི་མིང་ཏུ་འཕྱོར།
ཟླ་༧པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་ཟི་མིང་ཏུ་མེད་ས་སྐབས་
ཤེར་སྐུ་མི་དཔངས་ཡོངས་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག རྗེ་སྐུ་འབྲུམ་གྱི་
བླ་མ་ལས་ཕྱེ་ཡོངས་བཅས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཞབས་ཏོག་གཟབ་བྱས་ཤིང་། དེ་
ནས་ཆིན་ཤོར་མའི་བཀའ་ལྟར། ཤོར་ས་མཆོག་རྗེ་སྐུ་འབྲུམ་ཏུ་ཡོ་གཅིག་
ཉིག་ཅམ་བཞུགས། དེ་རྗེས་ཤོར་ས་ཆེན་པོས་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་ཤེ་ཅིང་ཏུ་མེད་ས་དཔོན་པའི་བཀའ་ཅབ་པ་ལྟར། མཆོ་རྒྱན་ནས་
ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར་ཏེ་ལན་གཏུ་དང་། ཤིས་ཤན། ལིན་བྱང་སོགས་བརྒྱུད་ས་
སྟེལ་ (1908) མའི་ཟླ་བ་དང་པོར། བས་ཡོན་ཏུ་འཕྱོར་སྐབས་ས་གནས་
དེའི་འགོ་དཔངས་ནམས་ནས་བསྐྱེད་པ་གཟབ་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་
ལྷར་གནས་མཇལ་ཏུ་མེད་ས། གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་ཁག་གཞན་གྱིས་ཤེས་འཕྲུལ་
འཆར་མན་དང་། ལྷ་ཏུ་ལྷ། རི་ལིན་སོགས་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་ཆོས་པ་
འགའ་ཞིག་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་ལྷར་ཤོར་ས་མཆོག་མཇལ་བར་ཡོངས།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྟེལ་ (1908) མའི་ཟླ་༧པར། ཤོར་ས་ཤོར་
ལྷས་རྒྱོན་ཆེན་ཞིག་མངགས་ཏེ། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་འཕྲུལ་ཏུ་ཤེ་ཅིང་ཏུ་མེད་ས་
དཔོན་པའི་བཀའ་ཅབ་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་སྐྱེན་རྒྱ་མཆོ་དང་སྐུ་འཁོར་
ནམས་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཆེ་ལྷ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར་ཏེ། ཟླ་༨ཆེས་འཁྱེན། ཆིན་
ཤོར་མའི་རྒྱལ་ས་ཤེ་ཅིང་ཏུ་འཕྱོར། ཆིན་བྱང་དབྱར་མིད་གཞུང་གི་འབྲེལ་

[illegible]

ཐེབས། ལ་ཕྱ་(1909) ལོའི་ཟླ་ ༥ པར། རྒྱ་ལོའི་ཟླ་ ༨ པར་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ནས་ཆུའི་ཉེ་འགམ་རྒྱ་ཐེབས་སྐབས། བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
 ཆོལ་མཚོན་གཉིས་ཆེན་མོ་དང་། ལ་སྐུའི་བདག་མོ། མཆོར་ལུ་གམ་པ།
 རྟོར་ཁང་རྩ་ལག་ ལྷ་སྐུའི་ལྱང་། ལྷང་མོ་ཅན་ལྱང་མཉམས་དཔོན་རིགས་ཆེ་
 བྲལ་ཁག་ཐེབས་བསྐྱར་ཐེབས། རིམ་བཞིན་ནས་ཆུར་འཕྱར་བས་བཀ་ཆེན་
 སྐུ་མེད་དཔུ་པ་དང་། རྒྱ་པོད་དཔོན་རིགས། ནག་ཆུའི་མེར་སྐུ་མི་དམངས་
 ཡོངས་ནས་དགའ་བསྐྱེད་མེད་ལྷན། ནག་ཆུར་ཟླ་བ་ལྷེད་གཉིས་ཅམ་
 བཞུགས།

རྒྱས་དེར་པོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་འཕྱར་སྟོན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྱང་བ་ནི།
 རབ་ལྱང་བཅོ་ལྷ་པོའི་མེ་ཆ (1906) ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པར། ཞོར་མའི་བཀས་
 མངགས་པོད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་པ་གང་དཔྱིན་ཐང་རྩི་རྒྱུད་བསྐྱར་སྟོན་ལ་འཕྱར་
 རྒྱུ་། ལྷན་རྒྱ་པོད་སྟོན་ཞམ་བན་ལུ་ཐང་སྟོན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟག་
 ཞིབ་ནན་ཏན་བྱས་སྟོན་ཁོ་པ་ཆོས་དཔྱིན་གྱི་བཅན་འཇུ་ལ་པར་རོ་བརྟན་.....
 དང་། གཞུང་རྒྱ་ལྷོག་ཟས། པོད་མི་དམངས་ལ་བདེ་བ་བཞིགས་བཏང་བ་
 སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ཉེས་ན་མས་ཞོར་མར་སྐྱོན་མེད་ལྷན་ཉེ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
 ལྟར། པོད་སྟོན་ཞམ་བན་ལུ་ཐང་དང་། དཔོན་རིགས་མིའི་ལུ་ལྷན་ལྱང་།
 ལྱང་མའོ། ལོའི་ཆའང་གཞུ། ལན་ཤིའི། ཅང་ཁྲོའོ་སྟོན་དཔོན་རིགས་
 རན་པ་ན་མས་གནས་དལྱང་བཏང་སྟེ་ཁྱི་མས་ལ་སྐྱར། བཀའ་སྟོན་ལུ་ན་
 ཆོགས་དབང་ལྷན་ཡང་གནས་དལྱང་སྟོན་ཁྱི་མས་གཅོད་བཏང་བ་སྟོན་ལ་.....
 པོད་མི་དམངས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་པོད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་པ་གང་
 དཔྱིན་ཐང་གིས་པོད་ནང་ལུ་ཀྱི་བྱ་བར་བཅས་སྟོན་ཁྱི་མས་པོད་སྐྱར་པོའི་ལྷེད་

ཐབས་གསར་པ་དོན་ཚན་ཁག་བཅུ་དྲུ་བརྟོན། དེའི་ནང་བཟོ་ཞིང་དང་།
 ཚོང་ལས། འགྲིམ་འགྲུལ། སློབ་གསོའི་བྱ་གཞག་ ཚགས་དཔར་གསར་
 གཞིར། དུལ་ཁང་། གཏེར་ཁ་བཟོགས་འདོན་སྟོན་ཐོད་མི་དཔངས་ལ་
 བན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐང་པོ་བརྟོན། ཚུགས་མཚུངས་ཐོད་རིགས་ཀྱི་མོ་མ་
 གཤིས་རན་པ་འགའ་ཞིག་བཟུང་ཆིས་བྱས། འོན་ཀྱང་བྱིད་ཐབས་གསར་
 པ་འདིའི་ནང་ཐོད་ཀྱི་མིན་དཔར་ཨམ་བན་གྱིས་སྒྲེར་འཛིན་བྱིད་དཔོས་པ་.....
 དང་། བཅན་ཤེད་གྱིས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་མོས་མ་གཤིས་དང་སྒྲངས་
 བྱིད་འཆུག་པ། ཚོས་ཀྱི་བྱ་པར་ཐེ་གཏོགས་བྱིད་པ། ཐོད་འདི་མི་མེད་སྟེ་
 ཡུལ་ལྟ་ཡུར་བཅིས་པ་སོགས་ནི་ཐོད་མི་དཔངས་ཀྱི་འདོད་ཚུ་དང་། ཡུར་
 དཔུང་ན་རིམ་གྱི་མིན་བྱས་དང་རྒྱལ་འགའ་ཡིན་པས། ཐོད་མི་རྣམས་མིན་
 མ་རངས་པར་རྒྱར། ཡང་དེ་བྱིན་ཐང་ཐོད་ལ་ཐེབས་པའི་རྩིས་སྒྲ། ཐོད་ལ་
 བན་པའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བཟུབས་པས་ད་ལྟར་ཡང་རྒྱ་རན་ཞིས་བཟུགས་
 བཟོད་ཡང་ཡང་བྱིད། ལན་ཡུན་གྱིས་ཐོད་སྟོད་ཨམ་བན་བྱས་རྩིས་ཆ་པའི་
 ཆ་ནས་བཤད་ན། ཡང་དེ་བྱིན་ཐང་གི་མིན་བྱས་གསར་པ་གཞིར་བཟུང་
 བས་ཐོད་ཀྱི་བྱ་པར་བཅོས་སྒྲིག་འགའ་ཞིག་བྱས། དེ་མཚུངས་ཀྱི་འོ་འར་
 སྤར་གིས་ས་འཛའི་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོས། དཔོན་རིགས་ཐང་གས་
 གཏོར་བྱིད་པའི་ལམ་ལུགས་འཆུགས་པའི་བྱིད་ཐབས་དེ་ཐང་འཆེ་མདོ་.....
 དང་། མི་ཐང་། འབའ། རྩེ་དགེ་སོགས་ས་གནས་ཐང་ཐོར་དྲག་ལུགས་
 ལ་བཞེན་ནས་བྱལ་གདལ་བཏར་པས་མི་རིགས་དཔར་གྱི་འགའ་བ་ཆིས་ཆེར་
 བྱིན། ད་དུང་ཆིན་མོང་མས་ཀྱི་འོ་འར་སྤར་ཐོད་སྟོད་ཨམ་བན་དང་། ཟི་
 ཁོན་དང་ཡུན་ནན་མཐའ་མཚམས་དོན་གཅོད་སྟོན་ཆེན་ལ་བརྟེན་གཞག་སྟེ་ལ།

གི་ཁོན་སྐལ་དཔལ་གྱི་ནང་ནས་ཉམ་སྒྲིག་བརྒྱུད་ཉེ་དཔལ་གྱི་ཉིས་ཉེ་ཅམ་...
 དཔལ་གྱི་ཁྲི་ཁྲི་ལ་འགྲོ་མོད་མོད་མོད་མོད་མོད་ (1909) ལོའི་ཟླ་ ༤ པར། དང་
 འཁྲུག་ནས་ཐོག་ཐོག་གིས་མདུན་ལ་མེད་དང་། ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་ལྟ་མར་
 ལྟ་མར། གཤམ་འཕྲུལ་གྱི་དཔལ་དཔལ་ལྟ་མར་ལོང་ལོང་ལམ་འཁོལ་སྐྱོད་
 གནས་ཁྲི་གི་མི་དཔལ་ལ་མཉམ་པ་ཆེད་ཆེད་མེད་བཟང་། དཀར་ནག་
 དཔེ་བ་མ་འཁྲུག་པར་མི་མཉམ་པར་པོ་བཟང་། དེ་ལོ་ལོ་འཁྲུག་ ལྟ་མར་
 འཁྲུག་ལྟེན་གྱིས་འཁྲུག་ལ་པ་འཁྲུག་། ད་ལྟོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 མིང་ཐོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཉིང་ཅམ་དང་པར་ལྟར། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆེན་གྱིས་
 དཔལ་ལྟེན་གྱིས་དང་། ཐོད་པ་གནས་ལྟེན་གྱིས་དཔལ་ལོང་ལོང་པའི་
 དཔལ་གྱི་འཁྲུག་པ་ཉིན་བཞིན་ཁེ་སྒྲིག་འཁྲུག་ལོང་པས། རྒྱ་རྒྱལ་བཅན་གྱིས་
 རིང་ལྟལ་པར་ཐོད་གྱི་ལྟེན་པར་ཐོད་ལྟལ་ལྟེན་པའི་གྲོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་.....
 ཉིད། ཐོད་གསལ་གནས་ལྟེན་དེ་དག་ལ་བཞིན་གྱིས་པ་ལྟེན་བཅན་གྱི་མཆོས་
 ཐོད་མ་མཆོས་ལ་གཤམ་འཕྲུལ་གྱི་དཔལ་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 པ་ལོན་པ་སྒྲིག་ཅི། དཔེན་ཁྲི་དང་། ལྟེན་ལྟེན། རི་ལྟེན། ལྟེན་ལྟེན་
 མོགས་ལ་ལོ་ལོ་དེ་ལྟེན། མ་ལྟེན་ (1909) ལོའི་ཟླ་ ༡ རེས་ ༡ ཉིན། རྒྱ་ལོ་
 ཟླ་མ་ལྟེན་ལོང་མོགས་ནག་ཆེ་ཁ་ནས་ཆེ་ལས་ཁ་ལྟེན། ལོང་མ་གྱིས་དང་།
 ར་ལྟེན། ལྟེན་ལྟེན་བརྒྱུད་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 ལྟེན་བཅན་གྱི་མཆོ་ལས་ལྟེན་དང་བཅས་པ་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 ལྟེན། ཐོད་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 བཅས་པར། རྒྱ་ལོ་ཟླ་མས་མ་གཟིགས་པའི་དང་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 མི་གནང་མེད་སྟེ། ཐོད་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་

ལའི་ཁྱ་མཁུ་ཅུ་ཁྱའི་མཚན་ཆ་དཔོན་ཡོད་ཅེས་པ་རྒྱུ་། ཡམ་བན་ལན་
 ཡམ་ཆེ་མོ་བྱང་ཏུ་དཔོན་ཁྱ་བརྒྱུད་དེ་བརྒྱུགས་པ་ཤེས་བྱས་ཁྱུང་གང་ཡང་.....
 མ་དོན། སྤང་ཡང་ནག་ཚུར་མི་ཆེད་མངགས་བཏང་སྟེ་སྤྱ་ཆས་ན་མས་
 བརྒྱགས་པ་ཤེས་བྱས། མཚན་ཆ་ལྟེ་གཅིག་མ་ཆེད་ཁྱུང་སྤྱ་ཆས་མང་པོ་པོར་
 བརྒྱག་ཅིན། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མས་པོད་མོད་ཡམ་བན་ལ་འབྲུ་རིགས་
 དང་། ཟན་ཆག་སོགས་མཁོ་སྤྱོད་མི་བྱེད་པའི་བཀའ་པལ། མདོར་ན།
 རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མ་ལྟ་སར་ཤེས་ཆེས་ཡམ་བན་དང་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་མི་.....
 ཆེད་པ་བྱུང་ནས་མེད་པ་སྤྱ་ལྟ་བུར་བྱུང།

ཏུ་ཤེས་པའི་འར་བྱུང་གི་དཔག་དཔུང་ཆབ་མདོ་ནས་ལྟ་སའི་ཚུགས་...
 ཁྱའོར་ལྟ་བུ་བཀའ་ཤག་ནས་པོད་དཔག་དང་། ཡལ་དཔག་ཐིག་འཇུགས་
 བྱས་ཏེ་འཁོག་ཁྱོལ་མི་ལྟར་བྱས་ཏུང་པོད་དཔག་གཡུལ་པམ། ལྟགས་ཁྱི་
 (1910) ལའི་ཁྱ་2པར། མི་ཁྱོད་ཀྱི་དཔག་དཔུང་གོང་པོ་རྒྱ་མདུང་འབྱོར།
 པོད་དཔག་གིས་སྤང་ཡང་པར་ཁྱོལ་བྱས། མཐར་ཐམ་ནས་པོད་དཔག་བརྒྱ་
 ལྟག་ཅེས་ཆོག་ཤོར། འགོ་བ་གཙོ་བོ་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་སྟེ་བཅད་དེ་མགོ་བོ་
 ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་པས་མི་ན་མས་ཆིང་ཆེ་འདར་བཞིན་དཔང་མེད་ཏུ་མགོ་སྤྱར།

ཏུ་ཤེས་པའི་འར་བྱུང་གི་དཔག་དཔུང་གོང་པོ་རྒྱ་མདུང་ནས་ལྟ་སའི་ཚུགས་ཁྱི་
 དཔུང་འཇུག་བྱེད་པའི་སྐབས་དེར། རྒྱ་ལའི་ཁྱ་མ་མཚན་གིས་རང་འབྲུལ་
 མོག་པོད་བརྒྱགས་ཡམ་བན་གྱི་ལས་རོགས་སྟོན་ཆེན་ལྷན་ཅུང་ཡོད་ཆེ་མོ་བྱང་
 ཆེན་པོར་གདན་དྲངས། པོད་ཚུགས་ནས་ལམ་འཁེལ་ས་གནས་ཁག་གི་པོད་
 དཔག་ཁྱིར་འཐེན་བྱེད་ཁྱུ་དང་། པོད་བརྒྱགས་ཡམ་བན་ལན་ཡམ་ལ་བཙུ་
 འཇོག སྤང་སྤྱས་བཞིན་མཁོ་སྤྱོད་མཐའ་དག་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་ཁག་ལེན་

བཅས་པ་རྒྱ་དཀར་ཅེ་དང་། བསམ་མེད་ལ། བཤའི་བརྒྱན་གྱི་མོར་མོས་
 རྒྱལ་མེད་ལ། མོ་མོར་མེད་ལ་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་དབྱར་མིན་གཞུང་ལ་གསེར་རྒྱན་
 རྒྱན་ཏེ། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་པའི་བཤམ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཤའ་གཙོ་བོར་བའི་རེ་བ་བྱ་ཅིས་མཛད་ཡུང་། མི་ཁྱོན་གྱི་དཔལ་མིས་ལྷ་
 མཐུན་ནས་རྒྱུ་འདེད་བཏང་བ་དང་། དབྱིན་རིའི་དཔལ་དཔོན་ཆུང་ཁྲ་
 བར་རྒྱ་དང་། ཁོ་པ་ཆོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་ཁྲུའི་རྒྱུར་བ་མང་ཅམ་སྤེལ་ཏེ་སྤྱི་
 གར་ཏུ་གདན་ཏུང་ལ། མོས་མར་གསུམ་ཏུ་ཉེན་འགའ་ཞིག་བཞུགས་། དེ་
 རྒྱུ་འདེད་ལྷན་གྱི་བཅའ་རྒྱུན་དབྱིན་རིའི་རྒྱ་པོན་སྤོའ་ཡིང་གྱིས་གདན་
 ཏུ་བུས་པ་རྒྱུར་དོ་རྒྱུ་མིར་ཏུ་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱུར་གསར་བའི་
 མོས་མོས་མེད་ལ་མར་བུས་ཏེ་དབྱིན་རིའི་བཅའ་རྒྱལ་ཡིང་འབྲུག་པས་རྒྱ་པའི་ཁྲ་
 མར་གྱུར་རྒྱུ་མེད་པར་ཁ་གཤམ་ནས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་
 ནས་ཁ་གཤམ་གཏོར་བའི་རྒྱལ་གཤོང་ན་ལྷན་བཤམ་ལ། ཏུས་དེར་ཆེན་མོར་
 མས་བོད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཆ་ལས་ཆེ་ལས་རྒྱུར་འབྲུག་གྱི་མེད་མཁའ་ཞིག་
 བརྒྱར་བཅས་བཏང་། ཡའོ་འར་ལུང་མི་ཁྱོན་གྱི་སྤྱི་བུ་པར་བརྒྱ་གཞག་
 མོས་བོད་ལ་འཕྱོ་མི་དཔོན་པའི་བཀའ་མཐུ། མ་ཉ་མར་གསུམ་གཏོར་གིས་རྒྱ་
 པའི་ཁྲ་མ་བོད་ཏུ་མིར་མེད་པ་དཔོན་པའི་རྒྱལ་མ་མོགས་རི་རྒྱར་བུས་ཏུང་.....
 ཏུས་པ་དེ་ཅམ་མ་མོག། དེ་ནས་རྒྱལ་ས་པལ་(1911) མའི་རྒྱན་ཁར། ཀ་
 རྒྱལ་ཏུ་མེད་པ་ནས་འབྲུག་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་ཁར་ཏུ་བཞུགས་། ཏུས་དེར་
 རྒྱལ་ནར་གི་གནས་རྒྱལ་གནས་པ་མ་མོ་ཉིར་རྒྱལ་པ་རྒྱ་པའི་འབྲུར་མོས་ལུང་.....
 པ་རྟེ། ལྷན་གྱི་ལྷན་མཆོག་གིས་དབྱར་འཕྱིར་མཛད་པའི་རྒྱལ་ས་པལ་གསར་
 པ་རྒྱུ་ལང་ལ། མོ་རྒྱར་པལ་འགའ་ཞིག་གྱུར་གོར་དཔར་བརྒྱར་བའི་བཀའ་

བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཅེ་བཅུ་དེ་། ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མེས་
ཀྲུལ་གྱི་ས་ཚུགས་གང་སར་གསར་བརྗེ་བའི་མེ་ཆེ་རབ་ཏུ་འབར།

རྒྱ་དེར་དབྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་ཤིང་ལུགས་པ་དང་། ལྷ་ཅ་ལུ་འཇ་
རྒྱལ་འོག་རྒྱ་འའི་ལྷ་མ་མཚོག་གི་ཆབ་ཀྱིད་ལྷ་བར་ཆེ་བའི་འབྲུང་རྩོག་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་
ཅི། རྒྱལ་ནང་གསར་བརྗེ་ལངས་པའི་སྐབས་དང་བརྒྱན་ནས་འོད་འདི་མེས་
རྒྱལ་དང་ཁ་བྲལ་གཏོང་བའི་བྲལ་མཛད། དབྱིན་ཇིར་དོ་སྐོལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ལྷེད་པའི་ལམ་ཚུགས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་དྲག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆེན་གོང་མར་དོ་སྐོལ་ལྷེད་པའི་ལངས་ཚུགས་ལྷ་བརྒྱར། ལྷ་ཅ་ལུ་འཇ་
ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིན་ཇི་མཐའ་བརྒྱད་པའི་ལངས་ཚུགས་ནས་ལྷ་ཅ་
ལུ་འཇ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་རང་བཅན་ལྷེད་པའི་ལངས་ཚུགས་ལྷ་
བརྒྱར་ཉེ་ཆུགས་ལག(1911)ལོར། རྒྱ་འའི་ལྷ་མ་མཚོག་གིས་ལྷ་ཅ་ལུ་འཇ་
གོང་མ་ནི་ཁོ་ལར་བཅུང་བའི་མིང་ལྷེད་པའི་ལྷ་ཅ་ལྷེད་པའི་ལྷ་ཅ་ལྷེད་པའི་ལྷ་ཅ་

“ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པདེ་བར་རྒྱུང་བ་ཤོང་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
མཚོག་གི་རྒྱུང་ཏུ།

ཆེད་ཏུ་ཞུགས་པ། རང་དེ་འོད་རྒྱལ་ཁང་མཆུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཉེ་
འབྲེལ་མཚོད་ཡོན་ཚོད་ལས་མངའ་འོག་པ་མིན་ལྟར། སྤེལ་བར་བཤེས་སུ་
ཁྱིམ་འོད་པ་མཚོ་བརྒྱུད་དཔལ་རྒྱལ་མཐའ་ཅན་འཕྲོག་བྲལ་ཁྱིམ་བརྟན་པར་
ཆེ་འབྱེན་ཆོས་ལྷེད་བསད་དེ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་དངོས་ཉམས་འཕྲོགས་མནར་གཅོད་
བརྗེད་ཁྱིམ་མི་ལངས་པ་བྱས་ལུས་ཉམས། དེ་དག་དང་ཉེ་འབྲེལ་ཁོངས་
གཏོགས་ལྷར་ལུས་བཞིན་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་གནས་ཐབས་ལྷེད་པ་དང་།
འོད་དོན་རྒྱུར་དེ་རྒྱ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཏུ་དབྱིན་ཇི་ལྷ་མ་གཉིས་ནས་ཆིངས་ལྷེད་པ་

བཞག་གནང་ལ་བརྟེན་རང་འཆོ་ཐིག་ཅམ་བྱང་དོན། དེང་སང་པོད་རྒྱལ་
 ཁང་མི་དམངས་དཔོན་དམངས་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་
 རོགས་བཅོལ་རྒྱལ་བརྟེན་ཐོག་གཉེར་བཅན་པ་བྱེད་རྒྱུར་མགོན་དབྱངས་གཅིག་
 གིས་ངོས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གསལ་འདེབས་སྦྱི་ཐོར་
 བཀྱར་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ། འདི་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་འབྲལ་རུ་
 བཀའ་མོལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཐོག་སྦྱི་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ན་མས་སྤྲིལ་བསྐྲགས་རོགས་
 བན་དང་། རྣམ་པར་རུ་མཆུ་སྤྲུགས་ནས་གནོད་སེམས་ཁོག་བརྒྱག་གི་པོད་
 རྩོད་ས་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་རྒྱལ་གྱི་དམག་བཏར་ཉེ་ཁ་མཆུ་མི་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་
 འདུག་པ། དེ་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ནམ་གཉིས་ནས་བཀའ་མོལ་གྱིས་སྤྲད་
 གཉེར་བཅན་སྤྲུག་བརྟན་བདེ་བར་འཁོད་པའི་རོགས་མགོན་ཅིས་ཀྱང་སྤྲུགས་
 རྗེ་ཆེ་བ་དང་། རྩོན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་ཞུས་པ་ཉུང་དོན་མྱོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཆེན་པོར་ནང་པའི་མཆོད་གནས་རྣ་ཁང་བཞེངས་གནང་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྲུག་
 བཅས་དང་། བརྟན་མོ་རྒྱ་ཆེ་མཐོང་འཕྲིན་རྒྱས་ཤིང་། ཆབ་སྲིད་བསྐྲུལ་
 བརྒྱར་བརྟན་པའི་ཆེད་རུ་ཞབས་བརྟན་ཞུ་མི་མཁན་པོ་གཅིག་དང་། སྤྲ་མ་
 བརྟུག་པ་བཅས་པོད་སོག་ཐོར་གོད་པའི་མིར་རྩོ་རད་སྤྲ་སྤྲུགས་ནང་པ་གང་
 བས་ཀྱང་བསྐྱད་ཆོག་པའི་བཀའ་འདོམས་དང་། རྣ་རབས་ས་གནས་ཀྱ་དྲག་
 པས་ས་ཆ་གསལ་རས་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱ། མཆོན་ཞབས་ཅན་གདོང་ས་སྤྲད་བྱང་
 རྒྱགས་གྱི་དཔོན་རྗེ་ཁག་ལ་དད་རྟེན་བསྐྱར་སོག་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 རྒྱགས་ཡར་ལྷན་གྱི་དོན་དོན་བྱེད་རྒྱའི་ལག་བྱིར་སྤྲད་དོན་རྣུང་གང་ཅིར་
 རོགས་མགོན་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རུ་སྦྱོལ་གཉེར་པ་ཁ་ཤས་
 བཏར་ཡོད་པས། སྦྱོལ་སྤྲ་ཆེན་མོར་འདུག་གནང་གིས་རོགས་མགོན་སྤྲུགས་

422

བའི་གནས་ལྟ་བུར། བད་མུངས་སྐར་ནས་བད་པུར་ནས་སྐར་མིང་དང་།
 ལྷར་ཁང་། མོན་པ། གཤུང་ཆོས་ར། རྩེ་མིང་མིང་སྟོ་སྟོ། ལྷ་སྐྱུག་ལྷ་ས་
 སྟོ་པཅས་ཀྱི་ལྷར་ངོས་ན་མས་པོད་དམག་གིས་བཟུང་། དེའི་སྟོ་ངོས་ན་མས་
 མི་ཁྱོད་དམག་དཔུང་གིས་བཟུང་། བན་ཚུན་དབར་དམག་འབབ་ལན་མང་
 ལྷས། མཐར་མི་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་ན་མས་ནང་ཁུལ་འགལ་བ་ཆེ་བ་དང་།
 མཁོ་སྟོད་ཀྱི་མོག་ཀྱི་མ་འཁུར་བ། དམག་ཁྲིམས་ཞན་པ་མོགས་སྟེ་ནང་གི་
 ལྷ་མཆོན་ཆེས་མང་བས་པམ་ཉེས་ལྟུང་།

རབ་ལྷུང་པལ་ལྷུག་པའི་ཆུ་ཕྱི (1912) མའི་ཟླ་ཡུལ་སྟེ་ཉིན། ལྷ་
 བའི་ཟླ་མ་མཆོག་ག་སྐྱུག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆིབས་ཁ་པལ་ལྟུང་། ལྷ་གར་ཀྱི་ཡོད་པའི་
 བོད་མི་དང་། དུམ་ཁི་དང་འབྲས་ལྗོངས་པའི་དཔོན་རིགས་མོགས་ནས་
 བེབས་སྐྱེལ་གསོལ་སྟོན་གསལ་བྱས་པ་མཁས། དེ་ནས་ལྷ་མའི་ཟླ་མ་ལྷུང་པལ་
 ལྷ་མཆོ་དང་ཞབས་འཁྱིལ་ལེར་སྐྱུ་དཔོན་རིགས་དང་པཅས་ལེབ་པ་བཟུང་།
 སྟོ་སྟོ་རིན་ཆེན་སྐར་དང་། བལ་རི་སྐོར་ཀྱི་མེབས། སྟོ་མ་འཁྱེད་དང་
 འཁོག་པ་ཆང་གི་ཁམས་དམག་ ལེར་དམག་ཉེས་བཟུ་སྐྱུག་ཅམ་པལ་རིར་
 འཁུར། དེ་དག་གི་སྐྱུང་སྐྱུབ་ལོག་ར་ལྷུང་པལ་ལྷུང་པལ་ལྷུང་པལ་ལྷུང་ས་
 དཔོན་བར་མེབས། ཀུས་དེར་སྟོ་སྐར་དམག་ཐག་ཡོངས་སྟོ་ཆོད་མེད་སྐྱུང་ས་
 དཔོན་པ་དེར་ཟླ་པ་གཉིས་སྐྱུག་ཅམ་པལ་ལྷུང་ས། སྐབས་དེར་སྟོ་སྐར་ཡོད་པའི་
 མི་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་མི་ཆིང་མོག་ཀྱི་དཔོན་ཆུགས། ཟླ་དཔར། པས་མ་མིངས་ནས་
 ཆིབས་ཁ་པལ་ལྟུང་ཉེ་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཆེར་མེབས། དེར་ཟླ་མས་རིར་པལ་ལྷུང་ས་
 ཉི། ཟླ་ཡུལ་སྟེ་ཉིན། སྟོ་སྐར་མེབས་པའི་སྐབས་སྐྱུ་ལྷུང་ཆུང་དམག་འཁུན་
 ཁྲི་པ་ཆེ་སྟོན་མིང་ཀྱི་མོག་ཀྱི་དང་། པལ་འཁོན་མོགས་ལེར་སྐྱུ་དཔོན་རིགས་

ཡོངས་ནས་བསྟུ་བ་གང་ལེགས་ལྟས། མི་ཆར་པའི་ཆར་ཐག་ཚད་ཀྱང་།
 བར་མིགས་པའི་མིགས་ཐག་མི་ཚད་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། རྒྱ་པའི་བྲམ་མ་
 རྒྱལ་བརྟན་གྱི་མཆོ་རྟེན་པར་ཐེགས་རྟེན་པོ་དེ་གི་དབང་བསྟུར་གྲུལ་རིམ་ནང་.....
 རྒྱལ་གྱི་འགལ་བ་དེ་རྒྱུ་ལས་རྟོག་འཇིག་ཆེ་བ་དང་། བའོན་གསལ་དོན་
 བ། རྟོ་རར་ཅན་ཏུ་ལྟར་བ་ཉི་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བརྟན་གྱི་མཆོ་དང་། བའོ་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཉིན་བཞིན་རི་རྒྱལ་ཏུ་སོང་བ་དང་།
 བརྟན་གྱིས་མྱིར་དཔོན་པས་མི་ཁྲོན་གྱི་དཔག་དཔུང་ལ་རྒྱལ་རྒྱུར་རོགས་རམ་
 ལྷན་ཉལ་དཔོན་པའི་རྒྱ་དོན་ཡོངས་རྒྱལ་གཞུང་འབྲེལ་བཟང་། དཔེ་
 འདུན་ནམས་རང་གནས་སྤྱིར་སྟོག་ ཟླ་བཟང་དཔྱ་འདུལ་ནས་གོང་ས་
 མཆོག་གྱུར་རྒྱུའི་ཁྱེད་པ་དང་མི་ཁྲོན་དཔག་དཔུང་ལ་འགྲོག་གོལ་ཁྱེད་པར་.....
 ལྷན་རྟེན་པོ་དེས་པོ་དཔག་གི་དཔག་མྱིར་བཞོན། བཀའ་ཁྲོན་ཆེ་རོང་
 དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་པོའི་རྟོག་གཞིས་ནམས་ཁོ་པར་ཟུད། རྟེན་སྤྱི་ཆེ་རོང་ཟླ་
 བཟང་དཔྱ་འདུལ་ལས་རྒྱལ་བསལ་གནས་གང་ཡང་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆེ་བ་
 ཆེ་སྟོན་མྱིར་ལ་ཏུ་ཐོག་སྤྱི་ཆེ་པོ་དང་། རྟོག་གཞིས་མང་པོ་གསལ་རམ་
 གནང་། སེར་པའི་བྲམ་མྱིར་འདམ་བརྒྱ་ཐོག་བརྒྱད་ཀྱི་མྱི་བྲམ་པ་དང་།
 དགའ་ལྟན་བྲམ་མྱིར་མཆོ་རྟེན་དཔོན་བཞོན་གཞག་རྩལ།

དེ་ནས་པོ་དེ་གི་རྒྱུར་གཞིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་ཆོགས་.....
 འདུ་བཞོངས། མཐུན་མྱིན་པོ་དེ་གི་མྱི་འབྲེལ་དང་། དཔག་དོན། བྱིམས་
 ལྷགས་སོགས་རི་རྒྱུར་ཁྱེད་དཔོན་པའི་རྟོག་སྟོན་ཐོས་ལྟས། པོ་དེ་གི་སེར་རྒྱ་
 དཔོན་རིགས་མང་ཆེ་པས་ཆེན་གོང་མ་ཆེན་པོས་པོ་དེ་ལ་འཇིག་པའི་མྱི་ལྷན་
 ལ་མོས་མཐུན་ཁྱེད་པ་ཅམ་ལས། པོ་དཔོན་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་

[illegible][illegible]

५१. अथः प्रत्ययः प्रत्ययः प्रत्ययः ।

སེམ་ལའི་སྐྱེས་ཆོག་མ་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཁོ་པའི་འཇུག་པ་འདིར་འཇུག་པ་པས་...
 མདོན་འཇུག་པ་འདི་མས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་མཁོ་ན་པ་མིན་ལ་མེ་ལྷུས་ཀྱིས་ཉེ་པོར་འདི་
 མེས་ཀྱིས་ཀྱི་མདའ་ཁོངས་ནས་ཁ་ཁ་ལ་གཏོར་པའི་ཆོག་གཞི་རབ་ལྷུས་ཤིག་
 འདྲ། སྐྱེས་ཆོག་པ་འདི་ནི་རབ་ལྷུང་པ་ལྷུང་ལྷུག་པའི་རྒྱ་མང་(1913) མའི་

ཟླ་༡༠ཚེས་༡༢ཉིན། ཉིན་འདྲའི་བྱང་ལོ་ས་སེལ་ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་ནིར་
 འཇོགས། སྐོས་ཚེགས་འདིར་བྱགས་ལའན་གྱི་གས་ལྷ་ཡུང་དབྱང་སྤྱིད་གཞུང་
 གི་སྤྱི་ཚབ་པོ་དང་གྱི་ཤེལ་སྤྱི་མེ་དན་དཀྱི་སྤྱོད་དང་། ཤེལ་སྤྱི་མེ་གཞོན་པ་
 ལང་ཅན་མིན། དཀྱིན་གོའི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་འཕེལ་སྤྱོད་ཆེན་ཆུང་ཁ་ལ་ཕྱུང་
 དང་། ཡུང་གོའི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ལྷན་པ་ལའོ་སྤི། པོ་དང་གྱི་ལས་དོན་གྱི་ཆ་
 ལྷན་པ་སྤོའ་ཕྱེད། པོ་དང་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱིད་ཆོན་པ་ཤད་སྤྱི་
 དཔལ་འཕྱར་རྟོ་རྟེ་དང་། ལས་དོན་ས་དཔག་སྤྱི་ཆུང་པ་ལའི་རི་ཁྱི་སྤྱོད་པ།
 ཤོན་པ་ཆོན་ཆེ་ཆུང་། ཤད་ན་ས་གཞུག་དང་ཡུང་དེ་གས་ཕྱེད་སྤྱི་འཕེལ་སྤྱོད་
 པཅས་ཡོད།

སྐོས་ཚེགས་འདི་མ་ཇོགས་གོང་ཁྱེ་འབྲས་སྤྱོད་ས་སྤྱི་པཅའ་སྤྱོད་དཀྱིན་.....
 རིའི་དཔོན་དེ་གས་སྤོའ་ཕྱེད་ཆེད་ལང་གས་སྤྱི་ཚབ་ཆེར་འོངས། དཀྱིན་རིའི་
 རིས་འབྲས་པ་སྤྱིད་སྤོའ་པ་ཤད་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་ཚེགས་དང་གས་པའི་སྤྱི་ཚབ་ཆེར་ས་.....
 ལང་པ་ཤད་སྤྱི། པོ་དང་ཕྱི་ལས་སྤྱི་ཚབ་ལང་འཁོར་ས་མིན་ཆུང་སྤྱི་ཚབ་ཕྱི་ལས་དེ་གས་
 ལ་སྤྱི་ལ་ཕྱེད་དཔོན་པའི་དན་སྤྱི་ལ་ཕྱེད། དེ་རིས་ཁོ་པ་ཆོའི་རིས་འབྲས་པ་
 པ་ཤད་སྤྱི་དཔལ་འཕྱར་རྟོ་རྟེ་སྤྱི་ཚེགས་ཉིན་འདྲའི་བྱང་ལོ་ས་སེལ་ལར་འཕྱར་.....
 པའི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་དཀྱིན་རིའི་སྤྱི་འཕེལ་སྤྱོད་ཆེན་ཆུང་ཁ་ལ་ཕྱུང་གི་སྤྱི་ཚབ་.....
 དང་། འབྲས་སྤྱི་སྤོའ་ཆེན་སྤྱི་ཚེགས་ནས་གདོང་པ་ལྷན་པ་ལ་སྤྱི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་
 ཤད་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་ཤད་སྤྱི་ལ་
 འག་འཁོག་སྤྱི་ལས་འབྲས་ཕྱེད་པར་འོངས།

ཆེར་ས་འདིའི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་ཚེགས་ནི་ཆུང་ཁ་ལ་ཕྱུང་གིས་ཕྱེད་ས་སྤྱི་ལ་ཕྱེད་ས་.....
 པ་ལྷན་པ། དཀྱིན་རི་དང་། སྤྱི་སྤོའ་པ་ཤད་སྤྱི་ཚེགས་སྤོའ་ཆེད་ནས་ནང་

མོལ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ལྟར། མྱོས་ཚགས་འགོ་རྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་
ཟུང་པལ་འབྱོར་རྩི་རྩིས་ཀྱི་འདུན་དོན་ཚན་ཁྲུག་བཏོན་པ་གསལ་གསལ།

“དོན་ཚན་དང་པོ། ཕྱིན་ཚད་རྒྱ་ཤོད་པར་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ཐེ་བྱས་
མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཤོད་འདི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་ཡིན་པར་ཐག་བཅད།
རྒྱལ་མཐོན་ཏུ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཤོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིད་ཡོངས་རྒྱགས་ཀྱི་.....
བདག་པོ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད། ཀླུ་ལྷ་མི་ཁྱིམ་གསལ་སོ་གཉིས་པ་ཕྱི་ལྷགས་
འདས་པོ་1906ཟླ་4ཚེས་7ལ་ཤེ་ཅིང་ཏུ་རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཆིངས་ཡིག་ཏུ་གསལ་.....
འཛིན་སྐབས་ཤོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚབ་དང་། བཟ་ག་མཐའི་གསལ་མེད་གསལ་བཅི་
འཛིན་ཕྱིད་མི་རྒྱལ་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁབ་གསལ་ག་ནས་ཆ་འཛིན་མེད་པ་བྱེད་
རྒྱ་བྱས།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐད་བྱང་གར་ཐིམ་པ་
ཁོངས་མེ་ཅུ་མང་གི་རྩི་བཙུགས་དང་། གར་མ་ཆེན་མོ་མ་རི་གངས་རི་རྩི་
བཙུན་ལྷག་པ་དང་པོ། གར་རྩི་མཚམས་བྱུང་བྱང་ཐེར་བའི་ལྷལ་ཏུ་མཚོད་
རྟེན་དཀར་པོ་ཞེས་པ་བཅས་ཡིན་པེས་ཡོངས་ལྷགས་བཞིན་དུ་ལས་དུམ་.....
འབྱེད་བཟུལ་པར་ཤོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཞིབ་ཆ་བྱང་རྒྱལ་སྐུན་བྱང་རི་ཅེ། ལལ་
རྟེན་ཏེ་རི་ཅེ། མཚལ་འདམ་རི་བཙུན་ནས་ཏྲ་ཤི་ཡི་རི་ཅེ། ཟུ་ཁར་རྩི་མོ་
རི་ཅེ་ནས་མཚོ་མོ་པོ་ཤོད་བཙུན་ཐོ་ག་ཁག་གསལ་རྒྱར་རྒྱུད་པའི་རྒྱུ་རི་....
ཞིང་ཆེན་གན་ལྷུ་ལི་ས་མཚམས་བཙུན། དེ་ནས་རྩི་རྒྱལ་ཕྱིན་ཏེ་གར་རྩི་
སར་འཕོ་ཐོག་ ཏྲ་ཁོག་ ཉག་རོང་། རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བཙུན།
རྒྱལ་ལ། དར་མདོ་རྒྱར་རྒྱུད་དེ་ནས་རྩི་ཕྱི་ཤི་ཤོན་དང་ལྷན་ནན་ས་
མཚམས་པར། དེ་ནས་ཤོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བཙུན་ལུབ་རི་དམར་རྒྱུན་བཅས་

ཞིབ་པ་བར་སྒྲུབ་པ་བྱོལ་བ་ཆ་མུ་ཚུགས་ནས་རིམ་ཚས་ལ་ཟི་གར་ཞེས་ཟེར་།
གསར་བཅུགས་ཡོད་འདུག་པ་དེའི་ཁར་འཁོད་ཀྱིས་དང་། མི་རིགས་ན་མས་
ཁྱེད་མོད་མི་ཡིན་གཤིས། ཟུན་ཆད་བོད་གཞུང་ཁྱེད་བདག་པ་དང་། ས་རི་
མོད་ཀྱི་ཁྲལ་དེའུ་ལ་ན་མས་ཟེར་སྟོན་ཕྱིད་ཆུ་བྱས།

དོན་ཆན་གསུམ་པར། དེའུ་བོད་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱས་སྒྲོར་འདས་སོ་
1893ལ་1ཆེས་25དང་ཡང་འདས་སོ་1908ལ་4ཆེས་27ལ་བཞག་པའི་
ཆེངས་གསལ་ན་མས་དེའུ་གཞུང་དང་། བོད་གཞུང་བཀའ་ཤོལ་གྱིས་མན་
ཆུན་གཉིས་དཔེའི་བསྐྱར་བཅས་ཕྱིད་ཆུར་ཆུ་ཚུགས་ལ་ཐེ་ཆ་མེད།

དོན་ཆན་བཞི་པ། བོད་ཁྱེད་དཔོན་དམག་མོད་ཆུ་མུ་མན་འཁོན་
འགས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་མི་རིགས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་ཆོགས་ཕྱིད་ཆུ་སྒྲོར་
ཡང་ཆོད་འབྲུགས་ཀྱི་ཆུ་མ་ཟད། ཆུ་གཞུང་ལའང་ཕོགས་འགྲོ་ཡས།
བོད་ནས་ཡོད་འབབ་མེད་ཅིང་། བོད་གཞུང་མི་ཁེར་དང་བཅས་པར་འགྲོ་
དོན་བརྒྱུ་བའི་གསལ་ལ་བརྟེན་འབྲལ་སྲུག་མན་ཆུན་བདེ་འདགས་ཡུན་གནས་
ཆེད་བོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལ་ཆུ་མི་མས་བན་དང་། དཔོན་རིགས། དམག་
མི། མི་ཁེར་བཅས་འགྲོ་ཕྱིད་མི་ཆོག ཆུ་མི་ཆོང་པ་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་
འབྲེལ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་མེད་པར་བོད་བསྐྱོད་མི་ཆོག

དོན་ཆན་ལྔ་པ། སྟོན་ཡུལ་ཁྱེད་འདུག་པས་མགོན་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་ཆུ་མེར་
གསུམ་པ་བསོད་ན་མས་ཆུ་མཆོ་མེའས་ཉེ་ནང་བཞུག་བྱུང་སྟེ་ལྷ་སྟོན་ལར་
ཆུ་གཅིག་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པའི་སྐྱེ་ཆུ་རོས་འཛིན་དང་ཞབས་ཞུ་ལ་
དཔོན་རིགས་གཉོར་ཆུ། ཆོ་ཤོ་བཀའ་ཤོག་སྟོན་སྟེ་ལ་སྲུག་མ་ཟད། ཆུ་
སྟོན་ཡུལ་སྐྱེ་ནས་གདན་ས་ཁག་ལ་གུ་ཆུན་དང་དགེ་ཆུན་འབྲལ་དེས་ཆུན་

ཆེ་ཡོད་ཐུག། ཞོང་གསལ་ལྷུ་ཡི་ནང་པའི་ཆོས་ལྟེན་ཟླ་མ་ག་རིགས་ནས་རྒྱ་
པའི་ཟླ་མ་རིག་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཁྱིམ་ས་འབྱུང་གིས་སོགས་ལས་ལྷགས་སྟེར་བཞིན་
གནས་སྟུ།

དོན་ཆེན་རྒྱལ་པ། རྒྱ་དཔོན་དཔལ་དང་། མི་མེར་བཅས་ནས་
དབང་གིས་ཀྱིས་པོད་གཞུང་སྐྱ་ཆས་དཔལ་དོན་འཕྲོག་འཁྱེར། གཡར་
ཐངས་ཉལ་རོང་སོགས་སྟོང་གཞིས་འཕྲོག་ཉར་གྱི་དོན་པོ་བྲལ་འབབ། རྒྱ་
དཔོན་གཞུང་ཞབས་མི་མེར་དང་། ལ་དུགས་ཁ་བལ་བཅས་ཀྱི་མི་བསད་རྒྱ་
དོན་འཕྲོག་འཁྱེར་སྟོར་སྟེན། ཁང་པ་མེར་པ་མེན་གས་བཞིག་སྟོར་བཅས་དང་
བཞིན་གྱིར་འབྱུང་བྱུང་མིན་ལ་སྒྱིན་ཆེན་འཕྲུལ་སྟོན་ལྟེན་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་པོད་པ་ལྷ་རྒྱུ། པོད་གཞུང་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་མཐོན་བཤད་སྟེན། ཆ་ཐང་
ཟླ་འཆས་༡༡ལ། ” ཞེས་འཁོད། ཞོང་གསལ་རེ་འདུན་དོན་ཆེན་རྒྱལ་མེར་
བཞི། དཔུན་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་ཀྱི་རན་སྐུལ་པོག་བཤད་སྟེན་དཔལ་
འབྱུང་རྩ་རྩ་པོ་གས་དཔུན་རི་རི་རྒྱལ་ཁྱི་ཁྱུང་གས་ཀྱིས་རྩ་རྩ་ཆེན་པོས་པོད་
འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་བྲལ་བྱང་ཉེ་མེར་བཅན་ཞེས་པ་དོན་
ཅུ་དཔུན་རི་མི་མེར་མེས་ལྷུང་བསྟེར་ཆོས་ལྟེན་པའི་སྐོག་གཡོ་ཞིག་ཡིན་
པ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ།

དེར་བཞེན་གྱི་དབྱང་ཤིན་གཞུང་གི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་གྱི་ཤེན་རྒྱ་ཉེ་དཔོན་
དཔུན་ཀྱིས་དཔལ་ལན་གནང་བ་འདི་ལྟར། “རྒྱ་པོད་གཉིས་འབྲེལ་བ་
ལྱང་བ་ནས་བཟུང་པོད་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེ་དང་ལྱང་སྐྱུ་ལན་པང་ལྷས་གཤིས།
སྐྱ་པོད་ཀྱིས་རབས་བདུན་པར་རྒྱ་དཔལ་སྟོན་པར་ཐོག་པར་སྟེན། ཡར་སྐྱི་
མ་1602པོར་འཇིང་གིར་རྒྱལ་པོས་པོད་ལ་དཔལ་བྱངས་ནས་ཁོར་གྱི་.....

རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མངའ་ཕོག་ཏུ་བསྟུན། གྱི་ལོ་1650ལོར་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་
 དེ་བཞིན་གོང་མ་གྱུན་ཅེ་མཇལ་པར་འོངས་ཏེ་རྒྱ་ལ་ཁྲ་པར་མཆན་གསལ་.....
 འཇའ་ས་དམ་ཁ་རྩུལ། ཡར་གྱི་ལོ་1717ལོར། རྒྱ་གར་གྱི་དམག་གིས་
 བོད་ཕུལ་བྱུང་པས་གོང་མས་དཔུང་རོགས་བཅར་སྟེ་པ་ལོལ་བ་ན་མས་བོད་.....
 ཉན་མིར་བསྐྱད། དེ་རྗེས་གོང་དམག་ལན་གཉིས་སྟུགས། བོངས་གཅིག་
 ལ་གོང་དམག་ཆིག་ཁྲི་བསྐྱད་སྟེ་ཅམ་འོང་སྟེ་བཟ་གིས་རྒྱ་བོད་དེ་གོན་པ་.....
 སྟེར་བཞིགས་བཅར་བ་དང་། དཔོན་པོ་ལག་པར་གང་ཐེབས་འབྱེད། བོད་
 འདི་ཉ་ཅང་ཏུ་བྱུག་ཐབས་བྱད་ཀྱིས་སྟེར་ཡང་རྒྱ་ནག་གོང་མར་དམག་རོགས་
 བཅོལ་བས་ལམ་མེད་དམག་མི་ཁྲི་ཆོ་ལྔ་བོད་ཏུ་བཟངས། གོང་དམག་ན་མས་
 བྱིར་བསྐྱད། བོད་མི་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཆ་སྟུང་ཆེད་རྒྱ་ནག་ནས་མི་སྟོན་
 མང་པོ་དང་། གསེར་དུལ་ཡངས་མེད་བཅར་བའི་མོ་རྒྱལ་གི་རྒྱ་ནག་གི་
 དེབ་ཐེར་ཡིག་ཆ་གས་ནང་འཁོད་པ་སྟོན་ཅི། དབྱིན་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ད་
 དེབ་ཁོངས་དང་། སྟེར་གྱིས་ཁྲིས་པའི་དཔེ་དེབ་སྟགས་ལའང་གསལ་པོར་
 འཁོད་ཡོད། ཉེ་ལམ་རྒྱ་བོད་དཔར་འཁོན་ཆོད་ཡོང་གྱེན་རྒྱ་ནག་ལ་ཁག་
 དཀྱི་མེད། རྒྱ་བས་མགོན་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་མཆན་བྱགས་དང་། དཔོན་རིགས་
 རྗེ་ཆེ་གཤིབ་སྟགས་གྱི་དབྱེན་སྟེར་དཔྱགས་གིར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འདུག
 དེ་བཞིན་བོད་སྟུགས་ནས་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་མང་པོ་པགས་པ་གསོན་པོར་.....
 བཟུམ་ནས་བསད་པ་སྟགས་སྟོད་དན་མང་ཅམ་སྟེལ་ཞིང་། གོང་བྱས་ལྟར་
 བོད་སྟུགས་ཀྱི་རྗེ་ཆེ་ག་ན་མས་ཁས་ལེན་ཕྱིད་མི་སྤྱད་པའི་རྒྱ་བྱེན་གོང་ཏུ་.....
 བཀོད་པ་སྤྱད་བོད་དོན་འདིའི་སྟོར་ག་ཤམ་གསལ་དོན་ཆན་ཁག་ཅ་བཟུང་.....
 ཕྱིད་དགོས་པ་སྟེ།

གཅིག་ལ།

ངོས་གཤམ་གསལ་མེད་ཉལ་འཁོད་པ་ན་མས་ནས་
ཐུགས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐོར་བུ་བོད་རྒྱུད་འདི་བཞིན་རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་.....
ཁབ་ཀྱི་ས་ཆའི་ནང་དུ་གནས་དེས་ཡིན་པ་ཆ་འཛིག་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་
གཞུང་དབྱིན་གཞུང་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་འདི་ལ་དཔྱད་གཞིན་སོགས་མི་.....
ཐུང་པའི་ཐུང་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཁམས་ལ་དཔར་བྱུང་གང་ཡོད་ལ་བོད་རྒྱལ་
ནས་ཀྱང་ཐུང་ལམ་བཞིན་བཅིག་གནས་དཔྱད་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་ལ་དབྱིན་
གཞུང་ནས་ཀྱང་ཆ་འཛིག་མཛད་རྒྱུ། རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་ནས་
ཀྱང་བོད་ཡུལ་དེ་བཞིན་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་དུ་བསྐྱར་བཤོད་མི་ཐུང་པ་ཁས་ལེན་.....
བྱས་དབྱིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་བོད་རྒྱུད་སམ་བོད་ཀྱི་ས་རྒྱུ་ཆ་གསུང་བྱིན་.....
ཁོངས་སུ་བཞག་རྒྱུ་མེད་པ་བྱས།

གཉིས་ལ། རྒྱ་ནག་གི་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱ་ནག་དུ་ཨམ་
བན་གཅིག་བསྐྱོར་གཞག་བྱས་ཏེ་བཞག་ཆོག་པ་དང་། དེ་ལ་ཐུང་ལམ་ཀྱི་
ཆོད་དཔར་ཐོབ་ཐང་གང་ཡོད་ཐུང་རྒྱུ་ལྟར་ཐུང་དཔྱད་སོགས་ལ་སྐྱུ་ཀྱང་རྒྱ་དཔག་
ཉིས་རྒྱུད་རྒྱལ་བསྐྱུ་བཞག་པ་དེ་ཐོག་ནས་ཆིག་རྒྱུད་རྒྱ་ནག་དུ་འཛིག་རྒྱུ། དེ་
འཕྲོས་ཆིག་རྒྱུད་རྒྱལ་བསྐྱུ་ས་གནས་ཨམ་བན་དེའི་འདོད་ཆོས་ལྟར་འཛིག་.....
རྒྱ།

གསུམ་ལ། བོད་རྒྱལ་ནས་ཐུ་རྒྱའི་ལས་དོན་དང་། དཔག་དོན་
ཐུང་རྒྱའི་རྒྱུ་རྒྱལ་གི་བཀའ་སློབ་ལྟར་ཐུང་རྒྱུ། ཡང་ཐུ་རྒྱལ་ཁབ་སུ་འདྲ་
ཞིག་དང་འཕྲོས་ཆོས་བྱ་དཔྱད་ཅུང་རྒྱ་གཞུང་མ་བརྒྱད་པར་མི་ཐུང་། བོན་
ཀྱང་ཐུ་ལ་1906ལྷ་9ཆོས་7ཉིན་དབྱིན་བོད་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཆོན་ལྷ་པ་.....
ནང་གསལ། དབྱིན་རིའི་ཆོང་རའི་དོན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་

ཕན་ཚུན་སྤྱད་འཕྲད་ཆོང་དོན་སྐྱོར་འཕྲོས་མོལ་དགོས་རིགས་ལ་དགག་བྱ་.....
མེད།

བཞི་ལ། བོད་སྤྱི་གསལ་ནས་བོད་དཔོན་ཁག་དང་མི་མེད་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་
དགར་བ་ཡོད་རིགས་མཁུན་གསལ་བཅོན་བརྒྱལ་བྱས་རིགས་དང་། རྒྱ་
དངོས་གཞུང་བཞེས་བྱས་རིགས་ན་མས་དགོངས་བྱངས་ཀྱི་བཅོན་འདོན་དང་།
རྒྱ་དངོས་མིར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་བྱས།

ལྔ་ལ། བོད་སྤྱི་གསལ་གྱི་འཆར་གཞི་དོན་ཚན་ལྔ་པ་དེ་སྐྱོར་བཀའ་མོལ་
མཛད་ཆོག

དྲུག་ལ། དེ་ལྷན་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱས་སྐྱོར་གྱི་ཆིངས་ཡིག་ཕྱི་ལོ་1893
ཟླ་12ཆེས་5དང་ཡང་ཕྱི་ལོ་1908ཟླ་4ཆེས་ལ་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱས་གྱི་.....
ཆིངས་ཡིག་ན་མས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཆོ་ཆོང་མ་ཞིབ་མོལ་གྱིས་ཕྱི་
ལོ་1906ཟླ་4ཆེས་27ལ་རྒྱ་ཕྱི་ནས་བོད་དོན་སྐྱོར་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་...
དེའི་དོན་ཚན་གསུམ་པ་ལྟར་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱ།

བདུན་པ། རྒྱ་ནག་དངོས་གནས་དང་། བོད་ཀྱི་ས་མཆའས་དེ་
བཞིན་ད་ལྟ་འདི་ནང་ཉ་གས་ལམ་རོབ་བཞོད་དེ་བྱུར་སྤུལ་ཁྱས་ཡོད་པའི་.....
བུན་ཅན། ཕྱི་ལོ་1913ཨ་ལྷ་པར་ཏུ་རིག་30ལ་ཞེས་འཁོད།

ཤུང་དབང་མིང་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་བློན་དཔུ་ལྷན་གྱིས་ཆོག་འཇམ་དོན་...
ཟབ་ཐོག་བོད་འདི་ཤུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་བརྩོན་མེད་ཡིན་པས་སྤར་སྤོལ་.....
ལྟར་བོད་བརྒྱལ་གསལ་བན་གཏོང་དགོས་བྱས་དང་། ཤུང་དཔལ་བོད་ཏུ་
བཅའ་སྡོད་བྱེད་དགོས་པ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་དང་དཔག་དོན་ལས་དོན་
སྐྱོར་ཤུང་དབང་མིང་གཞུང་ལ་གསེར་སྤྱན་མི་སྤྱོད་པར་རང་མཆའས་གྱིས་.....

མེད་ཀྱི་ཁ་པ་གང་ཞིག་ལ་འད་འབྱེད་གཏུགས་མི་ཚད་ཅིས་ནས་བཤད་.....
མཛད། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དང་། མི་མེད་ལྷན་དཔྱར་ལ་སློང་དཀར་བ་
ཡོད་རིགས་ལ་བསྟུང་འདོགས་ཀྱིས་བཅན་འཇུག་བྱས་པ་མཐའ་དག་འཕམ་.....
ཏུ་སློང་བཞུལ་དང་དངོས་པོ་ན་མས་སྤྱིར་སློང་དགོས་པ་མི་རེ་བ་བཏོན། འོན་
ཀྱང་དཔུན་རིའི་རྗེས་འབྲངས་པ་བཤད་སྟུང་པ་ལ་འཁྱར་རྟོ་རྗེ་སོགས་ནས་ད་
ཆ་ཁྱེད་མེད་ཀྱིས་བོད་མེད་བཅན་ཡིན་ཀྱལ་སྟོར་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱས་སྟབས།
ལྷན་དཔྱར་གི་སྒྲ་ཆ་བ་བྲན་དཔུན་ལྷན་དང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་འབྲས་མི་
དཔལ་འཁྱར་རྟོ་རྗེ་དཔར་འཁོན་ཚོད་མང་ཅི་མ་ལྟར། རྟག་པར་ཏུ་རྒྱ་བོད་
ས་མཆོམས་མེད་བའི་སྟོར་སྐོན་ཚུན་མཐུན་བཤམ་མེད་པའི་གནས་སྤྱུ་ལྟར།

རྒྱས་དེར་དཔུན་རིའི་འབྲས་མི་མཛད་ཁ་ཏུར་གིས་སྟོན་ཚུད་ནས་ག་.....
སྒྲིག་བྱས་པ་ལྟར། བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱི་རང་རྩལ་བརྟན་ཉེ་ཆིངས་
དན་འཆར་ཐིན་དོན་ཆན་བཅུ་གཅིག་བཏོན་པ་འདི་ལྟར།

“དོན་ཆན་དང་པོར། ལུང་ཐོ་གསལ་བའི་ཆིངས་ཡིག་ནང་གང་ཡོད་
དེ་ད་ལྟའི་ཆིངས་ཡིག་འདི་ལ་བསྒྱུར་བཀོད་ཏུ་འགོ་གཞི་འཕ་མ་མཐུན་པ་གོ་.....
རྟག་ཏུ་ལུང་བའི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་གཞི་གང་ཡོད་ལ་སྐོན་ཚུན་དོ་.....
བདག་ག་ལྟར་ས་ན་མས་ནས་བཙི་འཛོག་གནང་དགོས།

དོན་ཆན་གཉིས་པར། དཔུན་གཞུང་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་
སྡེ་རས་འདི་བཞིན་སྤེ་རྒྱར་རྒྱ་ནག་གི་མང་འཁོངས་ཡིན་དཔར་ཅིས་ཀྱང་།
བོད་སྤེ་མའི་ནང་དོན་རྒྱལ་ཁག་རང་བཅན་ཡིན་པ་མཐུན་ཚོད་ལྟར་ཆ་འཛོག་
གནང་ནས་མང་འཁོངས་ས་མཆོམས་ལ་དཔྱེ་འབྲི་དང་། བོད་སྤེ་མའི་ནང་
དོན་དཔར་བྱས། རྒྱ་ལའི་བླ་མའི་སྤྱི་སྤྱོད་འཛོན་དང་། ཁྱི་གསལ་

སྐྱེས་ལ་མེ་ཆོག་གསུམ་ནས་མི་ཕྱིད་པར་ཆོད་དཔར་གང་ཡོད་ཆོང་མ་ལྟ་
 ལྟ་བོད་གཞུང་རྒྱལ་ཁབ་རང་ལ་གནས་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས། རྒྱ་ནག་གཞུང་
 བས་བོད་ལྷལ་འདི་ཉིད་རྒྱའི་ཞིང་ཆེན་རྒྱ་མི་བསྐྱར་བའི་ཁས་ལེན་བྱས།
 དབྱིན་རིའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་བོད་དང་བོད་སའི་ཆ་གསུམ་ཅམ་ཡང་བདག་མི་
 ཕྱིད་པ་ཁས་ལེན་བྱས།

དོན་ཆོན་གསུམ་པར། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་དང་དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཕན་
 བས་དང་། བོད་གཞུང་ས་འབྲེལ་ལ་བཞེན་ས་མཆོམས་ཉེ་འདབས་བདེ་
 འཇགས་དང་། བོད་རྒྱ་ཆབ་སྲིད་གཏན་གཏན་དགོས་པ་དབྱིན་གཞུང་ལ་
 རྒྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཆ་གནས་ཀྱང་དོན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ས་ནས་ཆིངས་
 ཡིག་འདིའི་དོན་ཆོན་བཞི་པའི་ཆེན་པོ་ལྟར་མ་གཏོགས་བོད་ཕྱི་མར་དམག་
 མི་མི་གཏོར་བ་མ་ཟད། ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་མི་འཛོག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་
 གི་མི་ལེར་ས་ཞིང་འདེབས་འཁོས་ཀྱི་བོད་རྒྱ་གཞིས་ཆགས་གཏན་ནོད་ཕྱིད་མི་
 འཇུག་པར་ཁས་ལེན་བྱས། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་དམག་དེ་འདྲ་ཆིངས་འདི་
 བཞེན་ཉམས་འཛོག་སྐབས་བོད་ཕྱི་མའི་ནང་ཡོད་ཅང་། རྒྱ་གསུམ་མི་
 འབྲུངས་པར་ཕྱིར་འབྲེན་བྱེད་རྒྱ། དབྱིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་འདས་ལོ་1904
 རྒྱ་9ཆོས་7ལ་དབྱིན་བོད་དཔར་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་གི་འགྲུ་དོན་ལྟར་མ་
 གཏོགས་བོད་ལ་ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་མི་འཛོག་པ་དང་། རྒྱ་ཆབ་ནམས་ཀྱི་
 རྒྱ་རྒྱུར་ལས་ལྟག་པའི་དམག་མི་མི་འཛོག་པ་མ་ཟད། མི་ལེར་ས་ཞིང་འདེབས་
 འཁོས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་གཏན་ནོད་ཕྱིད་མི་འཇུག་པར་ཁས་ལེན།

དོན་ཆོན་བཞི་པར། ཡོང་གསལ་དབྱུད་མཆོམས་ཀྱང་ཅུང་ལྟ་སར་རྒྱ་
 བ་ག་དཔོན་པོ་ཆེ་བ་གཅིག་བཞག་སྐོལ་འཇུག་པར་རྒྱ་རྒྱུང་བཤས་མཆོངས་

དང་བཅས་པ་སྐྱམ་བུ་ལས་ལྷག་པ་གཏན་ནས་བཞག་མི་ཚོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་ལྔ་པར། བོད་སྐོར་རྒྱ་ནག་དང་བོད་རྒྱལ་ཁག་གཉིས་ནང་
ཚག་ལ་ཆིངས་ཡིག་དང་། གན་རྒྱ་བཞག་མི་ཚོག་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁག་
གཞན་དག་དང་ཡང་མི་འཛོག་པ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད།
ཡིན་ཀྱང་དེའི་བོད་གཉིས་པར་ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་9ཚེས་7ལ་ཞུ་བའི་ཆིངས་
ཡིག་དང་། ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་4ཚེས་27ལ་དེའི་བོད་ཅི་དང་། རྒྱ་ནག་པར་
བཞག་པའི་ཆིངས་གི་འབྲུ་དོན་ལྟར་དེའི་བོད་གཞུང་དང་ཆིངས་གན་བཞག་.....
ཚོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་རྒྱུག་པར། དེའི་བོད་ཅི་དང་། རྒྱ་ནག་པར་ཕྱི་ལོ་1906ཟླ་
4ཚེས་27ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་གསལ་དོན་ཚན་གསལ་པ་དེ་བཞིན་བཅི་.....
འཛོག་མ་དགོས་པ་བྱས་ཡོད། དེའི་བོད་པར་ཕྱི་ལོ་1904ཟླ་9ཚེས་7ལ་
བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་དགུ་པའི་ང་ཡིག་པར་རྒྱལ་ཁག་གཞན་དག་
ལ་ཞེས་པ་དེ་ནང་རྒྱ་ནག་རྒྱུད་པ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གམ་རྒྱལ་ཁག་དག་
ཉེ་གཞན་དག་ལ་གནང་བའི་ཆོང་བྱས་པ་དེ་ཐབས་དེ་ནང་བཞིན་དེའི་བོད་
ཅི་དང་རྒྱ་ནག་ལ་ཡང་གནང་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱན་པའི། ཀ་པར། ཕྱི་ལོ་1893དང་ཕྱི་ལོ་1908ལ་
བཞག་པའི་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱ་གསལ་ཆིངས་ཡིག་ན་མས་ལ་བཅི་འཛོག་མེད་པ་ལྟེན་
རྒྱ་བྱས། ཁ་པར། ཕྱི་ལོ་1904ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་
གཉིས་པ་དང་། བཞི་པ། ལྔ་པའི་འབྲུ་དོན་ལ་བཅི་འཛོག་ཡོད་པའི་ཆོང་
ཏུ་བོད་གཞུང་ནས་དེའི་བོད་ཅི་གཞུང་དང་། བོད་ཕྱི་མང་ཆོང་གི་འགྲོ་བྱ་གསལ་
གསལ་པ་རྒྱ་ལ་མེད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད། ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་དང་

མ་བཟུན་པར་ཆིངས་ཡིག་འདིར་བཟུར་བཅས་སྤྱའམྲོ་གཞིའི་ཆོད་གི་འམྲོ་.....
ལུགས་ཆིངས་ཡིག་མི་འཛོག་ཕྱ་བས།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པར། དབྱིན་པོད་གཉིས་པར་མི་ལོ་1904ཟླ་9ཆོས་
7ལ་བཞག་པའི་ཆིངས་ཡིག་འདི་དོན་བཞིན་པོད་གཞུང་ལ་བཀའ་མོལ་བྱ་.....
དགོས་ཐུང་ན་ཕྱལ་ཅེ་ནས་ཡིག་འབྲུལ་ལ་སྐྱུགས་པས་ཐག་ཚད་མིན་ཡོད་.....
འདུག་པ། ཕྱལ་ཅེར་བཞུགས་པའི་དབྱིན་གཞུང་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་ཐུང་ཁྲིད་ནས་
ཉེ་སར་འཕྲོ་ཆོག་པ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་དེ་ལྟ་པར། ཆིངས་ཡིག་འདིར་ཅ་འཛོག་བདེ་ཆེད་ཏུ་བོད་ཀྱི་
ས་མཆོམས་ས་ཁྲ་བྱུར་ཡོད་ལ་ཉུགས་དམར་པོ་བོད་ནང་མ་དང་། མི་མའི་ས་
མཆོམས་ལ་ཉུགས་སྒོན་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་ཉུར་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆིངས་ཡིག་
འདིའི་ཆོག་དོན་གང་ཡོད་ཏུང་། བོད་ནང་མར་བོད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་
ཚོབ་ཐང་ཡོད་སྤྱི་ཚབ་ཅེར་མ་རང་འཇགས་ལ་ཉུག་དོན་དགོན་ཁག་སོ་སོའི་ཁྲ་.....
མ་བསྐོ་གཞག་དང་། ཆོས་ལྟེན་སྐོར་སྐྱུགས་བཟུར་བཞོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆོང་
མར་གཞོད་འགལ་ཉམ་ཆག་ཏུ་མི་འཕྲོ་བ་བྱས་ཡོད།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པར། ད་ལམ་ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་དབྱིན་ཡིག་དང་།
ཕྱ་ཡིག་ བོད་ཡིག་ན་མས་ཡིག་པར་བཟུར་སྐུལ་གོ་བསྐྱར་ཏན་ཏིག་བྱས་ཡོད་
པ་གོ་སྤྱི་གས་ཡོག་མྲིང་ཐུང་ན་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་དེ་རང་ལ་སོར་གནས་
བྱ་ཕྱ།

དོན་ཚན་བརྒྱད་པའི་གཅིག་པར། ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་ལག་ཉུགས་བརྒྱབ་
པ་ནས་བཟུང་བཅི་འཛོག་བྱ་ཕྱ། ཆིངས་ཡིག་འདི་བཞིན་དབྱིན་ཕྱ་བོད་
བཅས་ཀྱི་ཡི་གེ་འདུ་གཞུག་དེའི་ཆོག་སྤྱི་ཚབ་སོ་སོའི་ཐམ་ག་དང་། མིང་

ཉམས་འཁོད་ཡོད། སིམ་ལར་ཕྱི་ལོ་1914ལ་4པ་རུ་ལ་ཏ་རིས་གསུམ་རྒྱ་
ལུགས་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་གསུམ་པའི་རྒྱ་བ་བརྟན་པའི་ཆོས་གསུམ། བོད་
ལུགས་ཤིང་རྟག་རྒྱ་ཡུལ་20ལ། ” ཞེས་འཁོད།

ཁོར་གསལ་ཆིངས་དན་འཆར་ཟིན་དོན་ཆོན་བརྒྱ་གཅིག་དེའི་ཚོག་ནས་
གསལ་ལོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་སྐོར་ཆོས་ཁྲིམས་ལྟར་མཉམས་ཀྱིས་
བར་འབྱུང་ཕྱིན་པའི་ངར་རྒྱལ་རྟོན་པ་ཅན་ལས་དོན་ཏུ་གཤམ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུར་བར་……
བརྟན་ནས་མཆོ་སྦྱོར་དང་། སེའི་ཁམས། ཀན་གཏུ། ཟི་ཁོན། ལུན་
ནན་བཅས་ཀྱི་བོད་རིགས་གནས་ལུས་ས་ཆ་མཐའ་དག་བོད་ཁོངས་སུ་……
བཞུགས། དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སྟེ། འཕྲི་རྒྱུ་ལྷུ་ལོ་ལ་སྤྱུང་ལ་
བོད་ཀྱི་དང་། འཕྲི་རྒྱུ་ལྷུ་ལོ་ལ་སྤྱུང་ལ་བོད་ནང་ཞེས་མིང་བཏགས།
བོད་ནང་གི་ས་གནས་སུ་རྒྱ་བོད་རྒྱུ་མོང་ནས་དོན་པ་ཕྱིན་དཀོས་པ་དང་།
བོད་ཀྱི་ནི་གྲུང་གོ་དང་ཁ་བལ་ཏེ་མེར་འཛིན་ཕྱིན་དཀོས་མེར་བ་འདིའི་རོ་སྐོ་
ནི་མདོན་སྤྱུལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཁ་
བལ་གཏོང་ཆོས་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད།

ཏུས་དེར་ཡོན་མེ་ཁང་གི་གཞུང་ཉམས་རྒྱུང་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་……
རྒྱུངས་ཏེ། དེའི་སྐོར་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པར་མཐུང་ཆེ་ཁ་གཏད་ཀྱིས་
འཐབ་ཚོད་ཕྱིན་མི་མོད་རྟེན་ལ། ཁོ་པ་ཆོས་མཛོ་ཐར་དཔུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཆིངས་
དན་འཆར་ཟིན་དོན་ཆོན་བརྒྱ་གཅིག་ཟེར་གཞིར་འཛིན་ཐོག སྤྱིར་ཡང་
ཆིངས་དན་འཆར་ཟིན་དོན་ཆོན་བརྒྱུད་བརྟན་ནས་གྲུང་དབྱང་གི་གཞུང་……
གི་སྐོར་བཅོན་དབྱེ་རྒྱུན་ལ་བཅོན་ཤིང་ཀྱིས་མིང་ཉམས་འཁོད་དཀོས་པ་རྒྱུད་……
པ་རྒྱུར་བརྟན་དབྱེ་རྒྱུན་ཀྱིས་དེར་མིང་ཉམས་པ་གོད། གནས་རྒྱལ་དེ་རྒྱལ་

བྱང་གི་ཆོག་མཆོག་པར་མོག་པ་ཤོད་འཕུལ་ཆུལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་.....
 དཔངས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཙང་པོ་ཅན་གྱིས་རོ་སྒོལ་བྱས་པ་ལ་ཟད། ཡོན་མེ་
 ཁད་མིང་གཞུང་ལའང་ཁ་རྒྱུད་ཀྱི་པོ་བཟང་པས། ཡོན་མེ་ཁད་ཀྱིས་ཆིངས་
 དན་དེར་ཆོག་མཆོག་རྒྱུད་མི་རྒྱུས་པ་དང་། དྲན་དེའི་ཐུན་ལའང་ཆིངས་
 དོན་རོ་མའི་ཆོག་མིང་རྟགས་འཁོད་མི་ཆོག་པའི་པག་ལ་པ་པ་ལྟར། ལྷུང་
 དབྱུང་མིང་གཞུང་གི་འཕུས་མི་དྲན་དེའི་ཐུན་ནས་ཆིངས་དན་རོ་མའི་ཆོག་.....
 མིང་རྟགས་རྩ་བ་ནས་ལ་པ་ཤོད་པར་བཞེན་ཟད་ཁ་ལ་རྒྱུད་དང་། བཤད་ཟུ་
 དཔལ་འབྱུང་རྩ་རྒྱུས་གསར་བའི་རྩོ་ནས་ཆིངས་དན་ལ་མིང་རྟགས་པ་ཤོད་པ་
 དང་འབྲེལ་ཞར་ལྷུང་ས་ཁའི་ཆོག་དེའི་པོད་ས་མཆོམས་ཟད་ཁ་ལ་རྒྱུད་ཞེས་
 པའི་ས་མེག་པ་ཤོད། ཡོན་ནའང་སེམས་ལའི་ཆིངས་ཡིག་དེར་ལྷུང་དབྱུང་
 མིང་གཞུང་གི་འཕུས་མིས་མིང་རྟགས་རྩ་བ་ནས་ལ་པ་ཤོད་རྟུབས་འདི་ནི་.....
 སེམས་འགལ་གྱི་ཆིངས་ཡིག་ཅིག་དང་། ཆུལ་པཅོར་ཆིངས་ཡིག་ཅིག་ཡིན་
 པ་སྟོན་ཅི། དེའི་རི་བཅན་ཆུལ་རིང་ལུགས་པས་ལྷུང་ཁོའི་པོད་ལ་བཅན་
 འཕྱུལ་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་ཤིག་ལྱུང་ཟེད།

དུས་དེར་པོད་རྩོགས་ནས་མཆོན་ཞབས་རྩ་རྒྱུས་ལྷུང་པ་ལྟ་.....
 པ་ཟད། པོད་དང་ཕྱི་རྩོག་དཔར་པོད་སོག་གོས་མོལ་ཆོད་ཡིག་དོན་ཆོན་
 པ་རུན་བཞག་པའི་ནང་དོན་མདོར་བསྟུན་འདི་ལྟར།

“དང་པོ། རྒྱ་ལ་ཁྲ་ལ་མཆོག་ནས་སོག་པོའི་རང་རྒྱུད་གི་དཔར་ཆ་
 ཁས་ཁྲངས་པ་དང་།

ལུགས་ལ། སོག་པོའི་མིང་གཞུང་གིས་པོད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་དང་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་ཕྱིད་པོ་རྒྱ་ལ་ཁྲ་ལ་སྟེར་བཅན་ཡིན་པ་ཁས་ཁྲངས་པ།

གཞུགས་པ། བོད་མོག་རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་ནས་དགེ་བྱུགས་པའི་ཚོས་དང་
འཕེལ་ཡོང་ཚེར་གཅིག་ལྟར་བྱི་ཕྱིར་ཐབས་སྤེལ་དགོས་པ།

བཞི་པ། རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་པའི་ཁྱིད་གཞུང་ཁྱི་ནང་གར་མར་དགའ་
རལ་ཆེ་བ་དང་ཁྱིན་པའི་གནས་སྤུ་ལྟར་པས་ཐན་ཚུན་དཔར་རྒྱལ་རྒྱུར་ནས་
གནས་ཡོང་བ་ཕྱིར་དགོས།

ལྔ་པ། རྒྱལ་ཁབ་གཞིས་པའི་ཁྱིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ས་མོ་མོའི་མངའ་
བོག་རྒྱ་རྒྱལ་བ་སྒྲིལ་ཡོང་གིས་ཐན་ཚུན་རྒྱུར་རྒྱུ་བ་ཕྱིར་དགོས།

དྲུག་པ། དངོས་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་ས་དགའ་ནག་རང་ཚོས་ཆོར་བརྒྱུར་
ཕྱིར་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཐན་ཚུན་ཆོར་ལས་ལས་བྱངས་གསར་བ་འཛུགས་
དགོས།

དབུན་པ། ཆོར་ལས་ཚོག་གི་དུལ་བྱ་དཔར་ཆ། ཁྱིད་གཞུང་
དང་ཆོར་ལས་ལས་བྱངས་ནས་ཁས་བླངས་ཆེ་གཞི་ནས་བྱས་པ་ཡོད་”ཅེས་……
འཁོད། བོད་མོག་དཔར་སྒོས་མོལ་ཆོད་ཡིག་འབྲུག་པ་དེས་དཔྱིན་ཁི་བཅན་
རྒྱལ་ཁིར་བྱུགས་པས་ཁོད་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་པས་ལ་དཔར་ཆར་གཞོད་……
རྒྱན་ཚོག་པས། དཔྱིན་ཁི་དང་ཁོད་ས་གནས་ཁྱིད་གཞུང་གི་མཐོ་ཁིམ་དཔར་
བརྒྱུར་པ་ད་དཔར་ལའང་འགལ་བ་བྱུང་། ཁིམ་ལའི་ཆོགས་འདུའི་རྗེས་སུ་
དཔྱིན་ཁིས་ཁོད་ལ་ཆོགས་རམ་ཕྱིར་པར་ཁ་གཡར་ནས་གསར་སྤྲུགས་ཆོས་……
ཆོར་དང་། ར་ལུ། བརྒྱ་མང་སོགས་ཁོད་ཕྱི་ས་ཆ་མང་པོ་ནས་བཟུང་བྱས་
པ་རྒྱས་ཅི། ཞི་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོད་འདི་ཁོ་བ་ཆོད་ཁི་མེར་སྤེལ་
ལུ་ལ་རྒྱ་བརྒྱར་པའི་ཐབས་བྱས་གསར་བ་འཛིན་པ་བཅས་སོ།

༡ ཁྱིད་འཛིན་ཕྱི་ཕྱིར་ཐབས་གསར་བ་དང་། ཡར་དག་པའི་ལམ་རྒྱ་

བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ།

ཕྱི་དབང་ཕྱི་བརྟན་ཕྱི་མཆོས་གསུམ་གྱི་ཕྱི་དུས་འབྱུགས་.....
སྐབས་དེར་རབས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྱེད་དང་། འབྲུལ་ཆས། ཆན་རིག་ལག་
ཙམ་སྐོར་ཕར་ཕོད་རོལ་སྐྱེད་གཞིགས་པས། བོད་ཀྱི་ཕྱི་ཆོགས་དཔོན་འབྲེལ་
གོང་སླེལ་གཏོར་དཔོན་ན་དེར་རབས་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་ཙམ་དང་། དཔག་
དཔུང་དེས་ཅན་ཞིག་དཔོན་དེས་ལས་སྐོར་བརྒྱུ་ཉི་ཉུ་ལྔ་ལ་ཁོ་ནར་གསལ་བ་...
འདེབས་བཞིན་བསྐྱོད་ན་མི་འགྲིག་པ་གསལ་བོར་མཆེན། དེར་བཞིན་བོད་
ཀྱི་ཕྱི་ཆོགས་གོང་ཁུ་སླེལ་བའི་ཕྱི་དབང་གསར་པ་འགའ་ཞིག་ལག་བརྟན་.....
གཏན་འབེབས་གནང་བ་འདི་ལྟར། རབ་ཕྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་ཉལ་
(1914) ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཆོར་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་བོད་དཔག་གི་.....
དཔག་སྐྱིད་དང་། ལའི་རི་ཁྱི་སྐྱོན་དཔག་སྐྱིད་ཕྱི་དབང་འཕྲོ་གཞག་ཙམ།
དཔེན་རིའི་ཕྱི་དབང་འོག་བོད་དཔག་བཙུ་སྐྱིད་དང་ཕྱི་དབང་བརྟན་དང་།
དཔག་མི་ཁྱི་གཅིག་ཙམ་བཙུགས། དེ་དག་དཔག་སྐྱེད་ཁག་ཉི་ལྔར་བཞོས་
ཉི་མདའ་དཔོན་དང་། ཅ་དཔོན་བརྒྱ་དཔོན། ཞལ་རོ་(ཤིང་དཔོན་ལར་
ཟེར) བཙུ་གསར་ཏུ་བསྐྱོས། དེ་རིམ་དཔེན་རིམ་ཕྱི་དབང་དཔག་དཔོན་
སྐོར་གྱི་བཙུགས། བོད་དཔག་གི་དཔག་དཔོན་ན་མཁོ་པ་ཆོད་ཕྱགས་ཀྱི་
གསོ་སྐྱོར་བྱས། རབ་ཕྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་ལོས་(1915) ལོར་ཕྱི་དབང་
པ་རིག་འཛིན་རྣེས་དང་། སྐྱོན་གྱི་མཆེན་རབ་ཀྱི་བཟང་། ཕྱི་དབང་
དབང་འདུས་ནོར་བུ། སྐྱོག་མཁར་བསྐྱོད་དཔག་ཕྱི་དབང་མཆོ་རིམ་
པའི་སྐྱེད་པའི་དཔེན་རིའི་ཕྱི་དབང་ལ་ཕྱི་དབང་སྐྱོག་ལས་དང་། སྐྱོག་ཏུ་
གཏོར་ལས། དཔག་དོན་བཙུ་སྐྱོར་ཕྱི་དབང་བརྟན་དེ་དག་གི་

འགོ་ཁྱིད་ཀྱི་ཅིན་པ་ལྟར་ཤར་ན་རྩེ་ཆེ་ཆུལ་གཏོར་གནང་མཛད། ལཱ་ཡིས་
 གྱིས་འཆ་མས་པའི་མོད་ཀྱི་སྒོ་བ་ཆད་དང་ད་ལྟ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་པ་མེད་.....
 བར་པ་ཤོད་དོན། “མཛོ་རིམ་གྱི་ཕྱ་ཕྱ་པ་ཞིའི་ནང་ནས་ལོ་ན་གན་ཤོས་སྒྲིག་
 མཁར་པས་དཔག་ལས་སྦྱར་པ་དང་། དཔག་སྒྲར་ནང་ཁྱེད་ལ་འཁྱུར་པ་འཁྱུར་
 ཉམ་ཅམ་སྦྱར་པ་དང་བྱས། སྦྱོར་བ་མ་ཐོན་གོང་ཁྱེད་ལ་ཕྱིར་ལོག་ལོན་
 རྒྱར་ཤོས་ལྟར་རོས་པ་ནི་སྦྱར་བྱུང་འཛུལ་ལ་རིག་པ་ནོ་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་
 སྒྲིག་ལས་སྦྱར་ཉེ་སྦྱར་འབྲས་གང་ལེགས་སྦྱང་། དེ་མེན་གཞིས་སྦྱོར་སྦྱར་ལ་
 པ་ཚོན་འབྲུག་ཞན་པས་བྱུང་འབྲས་དེ་ཅམ་བྱུང་མེད་”ཟེས། ལྟར་རོས་པ་
 ཤོགས་སྒྲུ་རྩེས་ཕྱ་མོད་ཁྱེད་ལ་ཕྱིར་ལོག་ ཕྱིར་ལོད་དང་རང་སྤང་གི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་
 དག་ལ་འཁྱེན་དེར་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་ལག་ཆལ་བྱུང་གང་ལ་གཏོར་བྱུང་མེད་...
 ལྟར་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆའི་མོད་སྒྲོངས་ས་མཛོའི་ཐོག་སྒྲིག་ཁང་རྒྱུ་ཁྱེད་ཞིག་.....
 གསར་ཁྱེད་འཁྱུགས། ས་གནས་མང་པོར་གཏོར་ན་པཅལ་འཛོལ་བྱེད་པའི་བྱ་
 པ་མང་ཅམ་ཞེས་བྱུང་པ་བྱུང་། དེ་རྩེས་རྒྱ་གར་ཁྱེད་ལ་མཛོ་རིམ་གྱི་ཕྱ་ཕྱ་
 མང་པོ་ཚན་རིག་ལག་ཆལ་སྦྱར་པར་གཏོར་གནང་མཛད། རྩེ་རྩེས་ཕྱ་སྒྲིག་
 འབྲུལ་ཁང་ཤོགས་གསར་ཁྱེད་འཁྱུགས། མེ་འབྲུག་(1916)ཡོད། ལྟ་ས་
 སྒོན་ཅིས་ཁང་འཁྱུགས། དེའི་དུས་ཁྱིད་ཀྱི་མཁས་དཔལ་མཁྱེན་རབ་ནོར་ལྟ་
 པ་སྒོ་གཞག་ཆུལ་པ་དང་། ས་གནས་ཁག་ནས་མོད་སྒྲིག་མང་པོ་འཛོར་ཐོག་
 རིག་གནས་སྦྱི་དང་། ལྟར་པར་སྒོན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་སྦྱར་པ་བྱས་ཏེ་
 མོད་ཀྱི་རིག་གནས་གོང་ཁྱེད་ལ་པར་རྒྱས་པ་དེས་ཅན་ཐོན། མོད་རྩེ་ལྟ་
 སྒྲིགས་གཞན་ནས་འབྲེན་མི་དགོས་པར་མོད་རང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱུང་པའི་...
 ཆེད་ཁྱེད། རྒྱ་ཐག་(1923)ཡོད་རྩེ་ཆེ་ཆུལ་ཁྱེད་ཀྱི་འདེབས་ལས་ཀྱི་

ཚོད་ཉུང་ལ། དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་ཅུ་དཔོན་ལས་ཚན་པ་བྱ་ལས་པ་སྐལ་བཟང་
 བསྐོ་གཞག་སྟུང་། ཡང་འདི་ལོ་ལྷ་སར་དུ་ཡི་མིའི་དམག་སྐར་བཅུ་གསུམ་།
 ལྷ་སའི་རྒྱ་གསུམ་བཞིར་ཚོ་ཁང་རེ་དང་། སྤང་ལམ་གཙོ་བོ་ཁག་ལ་ཉེན་རྟོག་
 པ་བཞག དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་བསྐོས་ན་ལས་ལེགས་ལྡན་(ལེགས་ལྡན་པ་ཅེ་པ་
 ལུང་ཟེར) དང་། ཚེ་རྒྱུང་མཁྱེན་རབ་ཀྱན་བཟང་བསྐོ་གཞག་སྟུང་། ཤིང་གྲུང་
 (1925) ལོར་རྒྱ་གཞུང་གསར་ཏུ་བཅུ་གསུམ་། དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཏུ་ཚེ་རྒྱུང་
 གསུམ་པ་ཚོས་རྒྱལ་དང་། ཤོད་རྒྱུང་གྲེལ་བཞི་བ་བསྐོས། དེ་རྗེས་དེ་ལྟལ་
 ཁང་གསར་ཏུ་བཅུ་གསུམ་།

དེ་བཞིན་བོད་ཁྱི་ཡིན་དཔར་གཅིག་སྟུང་ཡོང་ཆེད་ཡིན་ཚོན་ལས་.....
 རོགས་པ་སྐོ་བའི་ལམ་སྐོལ་གསར་ཏུ་གཏོད། ཏུམ་དེར་བཤད་ཞེས་ཆར་
 གཏུམ་(བཤད་སྐྱེད་དང་། ཞེས་ཁང་། ཆར་ཁྱིམ) དང་། སྤང་མཁུན་གྱིས་
 རྩ་རྗེས་ཏུ་ཡིན་ཚོན་ལས་རོགས་མཛད། དེར་བཀའ་ལག་གི་ཁྱི་ནང་ལུང་བ་
 གར་ཅིར་ཐེ་བྱུང་ལྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། ཤོད་རྒྱུང་ལས་བོད་དམག་རྒྱ་
 བཟུང་དང་། བཟོ་གྲ། རྒྱུ་གྲ། རྒྱ་གཞུང་གི་ལས་གསར་འཁུགས་ལྱེད་
 པའི་ནོར་ཡིན་ཡོང་འབབ་ཐག་གཙོད་ཡོང་ཆེད་བལ་ཤོ་དང་། ཆ་ཤོ།
 བཀས་ཤོ་ལོགས་བསྟུ་བའི་དཔུ་ཁྲལ་ལམ་ལུགས་བཅུ་གསུམ་། དེས་བོད་ས་
 གནས་ཡིན་གཞུང་དང་། དཔོན་སྡེ་ཁག་དབང་འགལ་བ་བྱུགས་ཆེན་ལངས།
 ལྷ་པ་པར་ཏུ་བཅུ་ཆེན་གྱི་མངའ་འོག་དཔོན་སྡེ་ཁག་དང་། སྤང་བ་ལོགས་
 བས་པ་ཞིང་དང་འབྲོག་སྡེ་མང་པོ་བདག་བསྐྱུར་བྱས་ཡོད། བོད་ས་གནས་
 ཡིན་གཞུང་ལ་དཔུ་ཁྲལ་ཅི་ཡང་སྟོད་མི་དཔོན་སྡེ་ལས་དཔུ་ཁྲལ་ལམ་སྐོལ་.....
 གསར་ཏུ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་དེས་ཁོ་པ་ཆོའི་ཁོ་ཐན་ལ་གཏོད་འཆོ་བྱུགས་

བཅས་སོ།

དེའི་ན་ཁི་བཅན་རྒྱལ་འི་འཕགས་པས་ཐོད་འདི་མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་བཤམ་...
བཏང་སྟེ། ཁོ་པ་ཆོའི་མི་མེར་སྟེལ་ཡུལ་རུ་བཞུར་བའི་རྒྱལ་གཞི་མངོན་རུ་
འབྱར་བའི་ཆེད་རུ་འབྲས་སྤྱི་སྟོན་ཆེན་མོ་ཡེར་སྟར་ཡང་ཐོད་རུ་བཏང་། ཁོ་
པ་ལྷ་སར་འབྱར་རྗེས་གཞི་སྟེལ་རྒྱུ་རྒྱར་བ་མང་ཅན་སྟེལ། རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་
དཔར་ལ་དཔུགས་ཤིང་བྱས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་དངོས་ནི་ཁོ་པ་
ཆོའི་འདོད་སྤྱོད་རྒྱར་བཞུར་ག་ལ་བྱུབ། རྒྱལ་དཔར་བྱུབ་བཞུན་རྒྱ་མཆོའི་དོན་
རུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་དང་། ཐོད་མི་དཔངས་
ནི་དེའི་ན་ཁི་བཅན་རྒྱལ་འི་འཕགས་པར་འཁོན་འཁོན་དྲག་པོ་ཡོད་པ་ཁོ་པ་...
ཆོས་གསལ་པོར་རྟོགས། དེར་བརྟེན་དེའི་ན་ཁི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཆོ་རོང་
ཟླ་བཟང་དཔལ་འདུལ་སྟོགས་ལ་ཤོག་སྟུག་རྒྱར་འཆར་གྱིས་གསར་བའི་སྤྱི་ག་...
འཛུགས་བཟུགས། རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་སྟུ་མེར་བཟུ་གཟུམ་པའི་མིན་དཔར་མཐོ་
ཉིང་སྟོག་པའི་རྒྱལ་གཞི་འདོད་ལྷན་བཞུགས། སྤྱི་ག་འཛུགས་དེའི་ན་
འཕགས་མཁན་མང་ཆེ་བ་ནི་ཐོད་དཔག་གི་དཔག་དཔོན་གཞོན་ཅུ་ན་མས་...
ཡིན། ཉིན་ཞིག་ཆོ་རོང་ཟླ་བཟང་དཔལ་འདུལ་གྱི་བྱིས་རུ་གསར་བའི་ཆོགས་
འདུ་བསྐྱོངས་ཆོགས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་མིན་དཔར་མཐོ་ཉིང་སྟོག་པའི་རན་
བྱས་བཏིངས། མན་ལ་སྟེལ་དཔལ་བཅའ་འཛོག་པའི་སྐབས་སྟེ་ཆོགས་འདུར་
འཕགས་མཁན་ཐོད་དཔག་གི་དཔག་དཔོན་བྱམ་པས་(འདི་ནི་རྒྱལ་བ་སྟུ་མེར་...
བཟུ་གཟུམ་པའི་སྟེ་མཆོད་ཡིན) ཆབ་གསར་རུ་འགྲོ་བར་ཁ་གཡར་ཉི་རྒྱལ་རུ་
རྒྱལ་བ་བྱུབ་བཞུན་རྒྱ་མཆོའི་རུ་རུ་བཞུར། ཁོ་པ་ཆོའི་གསར་བའི་རན་
བྱས་མཐའ་དག་སྟོན་མེད་འཕགས་ལམ་མེད་ཆོ་རོང་ཟླ་བཟང་དཔལ་འདུལ་

བོད་དམག་གི་དམག་ཁྲིའི་ལོ་གནས་ལས་ཐལ། ལྷམ་པ་བར་དམག་ཁྲི་བརྒྱ་
 གཞག་རྩལ། ཡིན་ནའང་ཁོ་པ་ནི་འཛེམ་ཐང་ཞན་པ་དང་། རྩིད་ལུགས་
 ཆེ་བའི་ཉལ་ཐག་ཨ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དོན་ཏུ་དམག་ཁྲིའི་དབང་ཆ་དམག་
 རྩེད་ལུང་གར་གྱི་ལག་ཏུ་རྩེད་སྤྲོད། དེ་ནས་ལོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱུར།
 དེ་ལྟར་རིས་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཆེ་དམག་དཔོན་སྟོབ་གྲ་མཆོམས་འཛོག་བྱས།
 གསར་བའི་རྩིག་འཛུགས་ནང་ཞུགས་མཁན་དམག་དཔོན་རྣམས་གནས་.....
 དབྱུང་བཅང་། དེ་ལྟར་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་ཁྲིད་བསྐྱར་གྱི་སྐོག་
 གཤིང་ན་ལྷམ་ཐལ་བའི་རྒྱལ་ཏུ་བཞགས།

དེ་ལྟར་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཞི་ཏག་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཐབས་ལ་...
 བརྟེན་ནས་མོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་ཐོད་གྱེད་ཀྱི་ནང་ཁྲིད་ལ་ཐེ་ལྷམ་ལུས་ཏེ།
 ཁོ་པ་ཆེད་མི་མེད་སྒེལ་ལྷམ་ཏུ་བསྐྱར་བའི་སྐོག་གཤིང་རན་ལྷམ་དེ་རྒྱལ་.....
 དབང་ལྷལ་བརྟན་རྒྱ་མཆོས་སྤར་ནས་གསལ་པོར་མཆིན། རབ་ལྷུང་བརྟེན་
 རྒྱལ་པའི་ས་འབྲུག་(1928) ལོའི་དུམ་ཏུས་ལྷ་མ་རྒྱལ་དང་ཐུང་ས་ཀྱིས་...
 རྒྱ་ནག་རི་མོ་ཆེ་ལྷུང་བཅའ་སྟོད་པོད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་པ་སངས་དང་།
 དེ་རིས་པའི་ཅིང་གཤིན་གྱི་ཉེ་དགའ་ཐོན་ཕྱིན་ཆགས་སྤྱིར་གི་མཁན་པོ་.....
 དཀོན་ཚུགས་འབྱུང་གནས་རྣམ་གཉིས་ནན་ཅིང་ཏུ་གཏོར་གནང་མཛད། ཉན་
 ཅིང་གྱུར་དབྱུང་ཁྲིད་གཞུང་ལ་བཅི་བཀྱར་བྱ་བའི་ནམ་པ་བརྟན་པ་ཅམ་མ་...
 ཟད། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་རིང་མཉམ་འབྲེལ་དང་། མེས་རྒྱལ་
 ལ་འཁོན་འཛིན་གྱིད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཆ་བ་ནས་མེད་ཅེས་བབས་ཁེལ་བྱས།
 དེ་བཞིན་པས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་པོད་ཏུ་ཁྲིད་ཐེབས་མཛད་ན་དགའ་བསྐྱུ་རྒྱ་...
 ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་རིས་པོ་མིན་ཏང་གྱུར་དབྱུང་ཁྲིད་གཞུང་གི་ཅུང་

གྲུང་ཅང་ཅེ་མེས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཆོག་ལ་ཐུག་ཐིག་གཅིག་བསྐྱུར། ལྷ་རྒྱལ་གྱི་
 ལུ་མན་ཆེན་དང་། མཐའ་པོ་དཀོན་ཅོག་འབྱུང་གནས་པོད་ལ་མངགས་ཏེ་
 སྐྱོ་མེན་ཏང་གྲུང་དབྱང་མིན་གཞུང་དང་། པོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་དབང་
 གྱི་འཕེལ་བ་བསྐྱུར་གསེའི་དུས་སྐབས་སྐོས་སྐོས་མཛད། རུས་དེར་སྐོ་
 མེན་ཏང་པོད་སྐོས་ཐུ་པོན་ལྷན་ཁང་གིས་པོད་གྱི་གནད་དོན་རི་རྒྱར་བྱས་.....
 ཏེ་ཐག་གཅོད་ལྱེད་དཔྱད་ཐེར་ལའི་དྲི་བ་དོན་ཆེན་བརྒྱད་བཏོན་པ་འདི་.....
 ལྟར།

“དང་པོ། པོད་དང་གྲུང་དབྱང་གི་འཕེལ་བ་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་བསྐྱུར་
 གསེའི་དུས་སྐབས།

གཉིས་པ། གྲུང་དབྱང་གིས་པོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་གྱི་དབང་ཆ་ག་འདྲ་
 བྱས་ཏེ་འཛིན་དཔྱད་སྐོས་སྐོས།

གསུམ་པ། པོད་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ག་འདྲ་བྱས་ཏེ་གཏན་
 འཁེལ་ལྱེད་དཔྱད་སྐོས་སྐོས།

བཞི་པ། རྒྱ་ལའི་དང་པཎ་ཆེན་གྲུང་སྐོ་སྐོ་མེན་ཏང་ནང་ཐུགས་སྐོས།

ལྷ་པ། རྒྱ་ལའི་དང་པཎ་ཆེན་པོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྐོ་གནས་དང་དབང་
 ཆ་ལྟར་བཞིན་ལྱེད་དཔྱད། ཡང་ན་གསར་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་སྐོས་དཔྱད་སྐོས་
 སྐོས།

རུག་པ། པཎ་ཆེན་པོད་རྒྱ་མིས་ཤིག་ན། རྒྱ་ལའི་མཆོག་ནས་བསྐྱུ་བ་
 ག་འདྲ་ལྱེད་དཔྱད།

བརྒྱན་པ། ཐན་ཚུན་འཕེལ་བ་ལྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་
 བས་ནན་ཅིང་རྒྱ་དོན་གཅོད་ཁང་འཛུགས་སྐོས།

བརྒྱད་པ། བོད་ཚུགས་ནས་ཡུང་དབྱང་ལ་ད་རུང་རེ་བ་གང་ཞིག་
ཡོད་དམ། ” ཞེས་འཁོད།

སོང་གསལ་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་དྲིས་ལན་ཐུལ་བ་དང་། བོད་ས་གནས་
ཡིད་གཞུང་གིས་ཡུང་དབྱང་ཡིད་གཞུང་ལ་བཙུང་བའི་ཐུང་ལཱ་ལ་བརྟེན་
བ་སྒྲིལ་ཅི།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུགས་ཏྟ (1930) ཡོད། གཤམ་པོ་དགོན་
ཅོག་འཕྲུང་གནས་ནས་ཅིང་རུ་བཅའ་སྡོད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་འབྲས་མིར་བསྐོ་
གཞག་སྒྲུལ། ཆུགས་ཏྟ (1930) ཡོད་ཆེ་༡༢པར་གོ་མིན་ཏང་ཡུང་དབྱང་
ཡིད་གཞུང་གི་བོད་སོག་ཚུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་ཤེས་གོ་ཡོད་དང་། ཡུང་ཡིག་
ཐའན་ཡུན་ཡན་ཆུ་གར་བརྒྱད་བོད་རུ་བཏང་ཡང་། འབྲས་མི་ཤེས་གོ་ཡོད་
ཆེ་ཡུང་རུ་འཁྱོར་སྐབས་དེ་གོང་ས་པ་རྒྱལ་ས། ཡུང་ཡིག་ཐའན་ཡུན་ཡན་ལྷ་
སར་རྒྱ་ཤེས་རིང་བསྐྱེད་ཡུང་དོན་གནད་གར་ཡང་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ་པར་
མཐར་ཐུང་ཡོག་ ཆུགས་ལུག (1931) ཡོད། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བརྟེན་རྒྱ་
མཚོ་མཚོག་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བརྟེན་འཛིན་སོགས་ནས་ཅིང་རུ་ཐང་གས་གཏོང་
སོག་ བོད་ཅིང་རུ་བཅའ་སྡོད་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་དངོས་ཀྱི་བཅུགས།
བོད་ས་གནས་ཡིད་གཞུང་དང་ཡུང་དབྱང་ཡིད་གཞུང་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་
སྐར་ལས་ཡང་རྒྱལ་འགོ་འགོ་ཆུགས། ཆུགས་ལུག (1931) ཡོད་ཆེ་ཆེ་9
ཆེས་18ཉིན་དང་། ཆུ་ཆེས་(1932) ཡོད་ཆེ་ཆེ་1ཆེས་28ཉིན། རྒྱ་
རྒྱལ་གྱི་ཡིན་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་རང་རྒྱལ་རུ་བཅན་འཛུལ་བས་
ལྷུགས་རྒྱ་ཡོད་ཆེ་ཐང་། པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་གཉིས་ནས་ཡུང་དབྱང་
ཡིད་གཞུང་ལ་རྒྱུ་འབྱོར་མཐའ་གཅིག་རུ་ཁྱུས་ཏེ་རི་ཡིན་བཅན་འཛུལ་པར་

རོ་སྐོལ་བྱིད་པའི་ནམ་པ་བརྟན། བཞོན་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷུ་པ་བརྟན་ཅུ་
 བཙུང་སྐྱེ་ཆེད་སྟོན་ཐུང་པར་གསུམ་ཏུ་བྱི་ནང་གང་ལའི་གནས་ཚུལ་ཏུ་ཅང་.....
 རྟོག་འཛིང་ཆེ་བས་ལོས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་ལྷུར་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་རེ་ལུང་.....
 བཟང་ཡོད་ཅུང་། ཁོང་གིས་ཐོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆགས་ཤོད་སྟེལ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་
 ཆེད་མི་དཔངས་ལ་ཐན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེ་བཟང་། རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 རྟོན་སྟོན་པས་ན་མ་ཡང་མི་འདོར་པར་རང་འབྱུང་གྱིས་རྩ་རྩེས་ལྷུ་འབྱུང་གི་.....
 བངགས་ཏེ། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དགུང་དང་ལྷུང་དཔུང་གི་དགུང་པར་གྱི་
 འབྲེལ་བ་བརྒྱར་གསེ་བཟང་། བན་ཅིང་ཏུ་བཅའ་སྟོན་ཐོད་ཀྱི་དོན་གཙོད་
 ཁང་དངོས་ལྷུ་བརྟན་པ་མོགས་རྒྱལ་གཅེས་བཅན་སྐོལ་གྱི་བྱ་སྟོན་རབ་དང་..
 རིམ་པ་སྟེལ་སྟེལ་དཀྱིན་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་རོ་ཆ་ཁ་སྐྱེད་ས་གྱི་.....
 གནས་ལྷུ་རྒྱུད་ས་ཏེ་བལ་ཐོར་རན་སྐྱུལ་གྱིས་ཐོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ལྷུ་ལྷིང་ཆ་
 ཡང་ཡང་བསྐྱངས། ཐོད་དང་བལ་ཐོད་དཔངས་ལང་དཔག་འབྱུག་
 ཡངས་སོ།

༡༠ རྒྱལ་པ་ལྷུ་པ་བརྟན་ཅུ་མཚེ་དགོངས་པ་ལྷུ་རན་ལས་འདས་པ་.....
 དང་། རྟོན་མཚེ་ལྷུང་ཐོད་ཏུ་ཕེབས་པ་མོགས་སྟོན།

རབ་ལྷུང་བརྟན་ཏུ་ག་པའི་རྒྱ་བུ (1933) མའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༠ ཉིན།
 རྒྱལ་དབང་ལྷུ་པ་བརྟན་ཅུ་མཚེ་བཟང་བྱ་ ༥༨ ལ་ཕེབས་ཏེ་གཟིགས་ཀྱི་མཐའ་.....
 ཅན་ཏུ་ལྷུར་པའི་གཏམ་རན་མོས་འབྲལ་ཐོད་སྟོངས་སྟོན་མི་སྟོན་ཐོངས་སྟོན་
 ལྷུ་པ་མཐའ་གྱི་ཁྱུང་ཁྱུང་ནང་ཏུ་རྒྱུད་ས། དགའ་གས་ནས་བརྟན་གསུམ་རིང་
 དཔོན་རིགས་ན་མས་ན་རྒྱན་འདྲེགས་མི་ཚོག་པ་དང་། ཁང་པར་དར་སྟོན་
 འདྲེགས་མི་ཚོག་པ། ཤེལ་ཡོལ་ཁྲ་ཁྲ་བརྒྱུ་པ་མི་ཚོག་པ། རྒྱེས་རྒྱ་མཐའ་

དག་ཤོན་ཆུ་ཁ་ཁ་སེལ་སེལ་ཤོན་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་པམ། དེ་
 བཞིན་སེལ་བས་དགའ་གསུམ་དང་། མྱིར་བཞི་ཉེ་ཀྱན་བདེ་མྱིར། བཞུན་
 རྒྱུ་མྱིར། ཆེ་མོན་མྱིར། ཆེ་མཆོག་མྱིར་སོགས་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་ནས་
 ཞབས་རིམ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། དེ་རྗེས་གཏུར་མཇལ་བཏར་ལྟེ་སེལ་བས་
 དགའ་གསུམ་དང་། མྱིར་བཞིའི་འཕུས་མི་དང་། ཡལ་གཞིས། བཀའ་
 མོན། རྒྱལ་རྒྱལ། གསོལ་གཞིམ་མཆོད་གསུམ་སོགས་ཤེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་
 ཡོངས་དང་། ས་གནས་ཁག་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅས་
 ཀྱི་འཕུས་མི་ནས་མཇལ་དར་དང་། གཤེར་གཏུར་གི་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་
 ལུལ།

དེ་ནས་ཨོ་འདིའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་བཀའ་ཤག་ནས་ཆོགས་འདུ་.....
 བསྐྱོར། རྒྱལ་བ་བཅུ་གསུམ་པའི་གཤེར་གཏུར་བཞེངས་ཚུགས་སྐྱོར་སྐོས་
 མོལ་བྱས། འཕུས་མི་ན་མས་ནས་མཁྱིན་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་གིས་རྒྱལ་བ་
 མཆོག་ནས་པོད་འབངས་ལ་པན་བ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་པས། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོའི་གཤེར་གཏུར་འཛམ་སྐྱིར་རྒྱན་གཅིག་ལ་དཔེ་བྲམས་ཉེ་གཤེར་.....
 གཏུར་གར་ལེགས་བཞེངས་དཔོན་པའི་དེ་བ་བཏོན་པ་ལྟར། འཕམ་ཏུ་ལས་
 བཟོ་བསྐྱོར་ཉེ་གཤེར་གཏུར་ཆེ་མོ་བཞེངས་འཁོ་བཅམས། ཁོ་མིན་ཏར་
 ཀྱང་དབྱར་མྱིར་གཏུར་ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་བཞུན་རྒྱ་མཆོད་པོངས་པ་རྒྱ་རན་ལས་
 འདས་ཚུལ་སྐྱོར་གཤེར་ལྟན་ལྟན།

རྒྱ་པའི་རྒྱ་མ་དཔོངས་པ་རྫོགས་འཕམ་པོད་ཀྱི་དབར་བཞུར་གལ་རིམ་...
 ནང་ཁུལ་མིན་དབར་འཕྲོག་ལེན་ལྟེ་པའི་འཕམ་ཆོད་མར་ལས་མཛད་.....
 གསལ་དོད་པ་དང་། རོ་དམ་ རྫོང་ར་ཅན་ཏུ་ལྟར། དེ་མ་རྒྱ་པའི་རྒྱ་མ་

ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སྤྱུལ་སྤྱོད་བསལ་ཀྱན་འཕེལ་ལགས་དང་། ཅིས་
 དཔོན་ལྷན་གྱི་ཤར་དོན་རྒྱུ་ལ། ཆ་རོང་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་(སྤྱོད་བསལ་
 གནས་གང་ཡང་མེད) བཅས་དབང་སྤྱུགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བས་བཀའ་ཁྲོན་དང་།
 ལེར་སྤྱོད་པོན་རིགས་མང་པོ་ཡིད་མ་རངས་བར་བྱུང་། ད་ལྟ་འཕྲོན་ལན་
 རྒྱལ་པའི་ལོ་སྐབས་ཆེད། ཆ་རོང་དང་། ལྷན་གྱི་ཤར་གྱི་ཀྱན་འཕེལ་ལགས་
 དབང་ལའང་སྤྱར་པོ་མ་བར་མི་འཆམ་ཞེས་པའི་གནའ་གཏམ་ལྟར་ཕན་ཕན་ཚུན་
 ལག་དོག་རབ་རྒྱུ་ཆེ། ཅིས་དཔོན་ལྷན་གྱི་ཤར་དོན་རྒྱུ་ལྱིས་དཔག་སྤྱི་ལོ་
 གནས་བཟུང་ཆེས། ཆ་རོང་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་ལྱིས་དཔག་སྤྱི་ལྱིར་སྐབས་
 ལོ་མཚན་མང་པོ་མི་ཆར་བར་ཁ་གཤར་ཏེ་བཀའ་ཁྲོན་གནས་དཔྱད་བཏང་།
 དེ་རྒྱུ་ཤར་བ་ལྱུང་པའི་དོན་གནད་སྒྲོར་ལབ་མེད་རྒྱུ་མེད་མང་ཙམ་ལྷན་
 བས། ལྱུང་བ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ལྷན་གྱི་ཤར་དོན་དཔག་གི་དཔག་སྤྱི་
 གནས་དཔྱད་བཏང་སྐབས། སྤྱོད་བསལ་ཀྱན་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་གཤིས་སྤྱི་
 ལྷན་གྱི་ཤར་བ་དོགས་ནས་ལྷན་གྱི་ཤར་ཀྱན་འཕེལ་ལགས་དབང་ལའང་.....
 འགལ་བ་རྒྱུ་རང་ཅན་རྒྱུར། བཞོན་ན། ལྱུང་མཚན་གྱི་བ་བཞུན་སྤྱོད་
 མཚན་སྤྱོད་བསལ་དབང་ཕན་ཚུན་མིད་དབང་འཕྲོག་རེས་ལྱིད་པའི་འཕམ་
 ཚད་དེ་རྒྱུ་རང་དང་། ར་བྱས་རྒྱུ་འཛིང་ཆེ་བར་བྱུར་པའི་སྐབས་སྤྱོད་
 ལྱུང་དབང་གྱི་བ་བཞུན་སྤྱོད་མཚན་སྤྱོད་རྒྱུ་དཔོན་པ་རྒྱལ་ས། ལྷན་གྱི་ཤར་དོན་
 རྒྱུ་ལྱིས་ལོ་སྐབས་དེ་དང་བཞུན་ནས་རྒྱུ་ཅིས་དང་། གདན་ས་
 གསུམ་སྤྱི་འཕུས་མིར་རན་སྤྱུང་ཕོག་མ་ཉེས་ཁ་གཤིགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བསལ་ཀྱན་
 འཕེལ་ལགས་དང་ཞབས་འཁྱིལ་གཉིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐོག་པོར་
 བྱུང་འཕྱད་བཏང་། དེ་རྒྱུ་ཀྱན་འཕེལ་ལགས་སྤྱོད་གར་རྒྱུ་ལྱིས་སྤྱོད་བསལ་

ཇི་པཅན་རྒྱལ་པོར་ལུགས་པ་དང་། ཁོ་པ་ཆོའི་རྗེས་འབྲངས་པར་རྒྱུར་དེག་
ཆ་ནན་ཐོག་པ་རེད།

དེ་རྗེས་ཀུན་འཁེལ་ལགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་སྤྱི་མདའ་རྩོད་པམ་རྒྱལ་ཐོགས་.....
ནས་སྒྲར་ཁམས་ཀྱི་ལྷལ་དམག་བསྐྱོངས། བོད་དམག་ལ་རྒྱུར་གྲོལ་བྱས་ཏེ་
སྒྲར་ཁམས་བཟུང་། གནས་རྒྱལ་དེ་མདོ་སྤྱོད་སྤྱི་རྒྱལ་པས་ཤེས་འཇུག་བོད་
དམག་འཛུར་ཆེན་བཏང་། སྤྱི་མ་མདའ་རྩོད་པམ་རྒྱལ་གྱི་དམག་དཔུང་ལ་མར་
གྲོལ་བྱས། ཁོ་པ་རྒྱལ་དམག་ཤོར་ནས་སྤྱི་མ་མདའ་རྩོད་པམ་རྒྱལ་འབར་ལྷལ་
རུ་སྐྱོ། དམག་མི་མང་པོ་བོད་དམག་གིས་གསོན་པོར་བཟུང་ནས་རྒྱར་
པའི་རྩ་བཅད། སྤྱི་མ་མདའ་རག་ཁ་གོང་གསལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་
བ་ཆེ་བས། བོད་དམག་གིས་ལྷ་སའི་སྤྱི་མ་མདའ་ཡར་འཁེལ་གྱི་སྤྱོད་གནས་
མཐའ་བསྐྱོར། སྤྱི་མ་མདའ་ཡར་འཁེལ་ནི་སྤྱོད་ཀྱང་འཛོམས་ཤིང་མི་ནད་བྱ་
བ་གང་ཅིར་བྱར་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ལམ་སེར་བོད་ས་གནས་མིན་
གཞུང་ལ་དགོངས་སེལ་དང་རྒྱ་ནིར་ལུག་གསལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཞུས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་ལྷག་པའི་ཤིང་གྱི་(1934)མའི་རྒྱུ་པར། གོ་མིན་
ཏང་གྲུང་དབྱར་མིན་གཞུང་གིས་ཏྲང་ཆའི་གྲུང་བོད་རུ་གཏོར་གནང་.....
མཛད།

ཁོར་ལྷ་སར་འཕྱོར་སྐབས་བོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གིས་བཟུ་བ་.....
གཟབ་བརྒྱས་གནང་། དེ་ནས་ཐུར་སྤྱོད་ལྷུང་གྲུང་དབྱར་གི་སྤྱི་ཆ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་
ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ། སེ་འབྲས་དགའ་གསལ་
སོགས་ལ་མཆོད་འབུལ་གནང་བར་ཐེབས། དེ་རྗེས་མ་གྲང་ཆེན་པོ་པོ་རྒྱ་
ལར་མཛད་སྤོ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱལ། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་གྲུང་བརྒྱན་རྒྱ་མཆོད་“རུ་གོ་རྒྱང་”

སྤྱུ་ཚེ་ཕྱི་རྒྱུ་མི་”ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཚེ་མེད་དང་། གཤམ་གྱི་འཇམ་
 བ་དཔལ་ཁ་གནང་། གཤམ་གསུང་ཞལ་འདེབས་ལྟར་གང་ལེགས་སྤུལ་
 ཏུ་པ་མཚུངས་པོ་མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ལྟར་ལྷན་ཅོད་ཆའི་ལྟར་གི་རྒྱ་
 འདེགས་ལྷ་མི་ཉན་པོ་གསལ་བོད་ཏུ་བཏང་། ལྷ་ཚེ་བ་ཆ་མས་ལྷ་བ་གསུམ་པོར་
 ལྷ་སར་བཞུགས། བོད་མ་གནས་མིན་གཞུང་དང་ལྟར་དཔུང་མིན་གཞུང་
 དཔུང་གི་འབྲེལ་བ་འབྲུག་གོ་ཚད་ཏུ་གཏོང་ཆུགས་སྒྲིབ་པ་ཆུ་བྱེད་ཆའ་མ་……
 མཚན་ལྟར་ལྟར་བཟུང་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་མ་ལྟར་། དེ་ནས་ལྟར་དཔུང་མིན་
 གཞུང་གི་དེ་འདྲན་ལྟར་། ལྷ་སར་བཅང་ཕྱོད་བོད་པོ་གསུ་ཕྱིན་ལྷན་ཁང་གི་
 རྒྱུ་མཚན་ཁང་དཔོན་ལྷ་བཞུགས་ཏེ་དཔོན་པོ་གསལ་འགའ་ཞིག་བཅང་ཕྱོད་……
 གནང་། ལྷན་ཕྱོད་སྒྲིབ་ལྟར་དང་། འཁྱུ་འབྲུལ་ལྟུ་ཁོངས་ལྷ་ཚེ་འས་
 ཏར་ཁང་། ལྷན་ཁང་། གནས་གསལ་བཟུང་ཆུགས་པོ་གསལ་དཔོན་ལྷ་
 འབྲུ་གསལ་ལྟར་བ་ལྟར་བ་བཅས་པོ།

पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible][illegible]

མཛད་དེ། ཨ་རི་གཞིས་ཅམ་རིང་མཚོ་རྩོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གར་མར་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་
 མའི་ཡང་མིན་བཅས་འཚོ་ལ་བྱས་མཐར། ཨ་མདོ་རྩུ་འབྲུག་གི་གར་རྩོད་
 རྣམ་འཛེར་བྱིའི་ཆར་རྩུ་བརྟམས་པའི་གིང་མག་དབྱར་ཐུག་གི་ཁྱིའུ་དེ་ཡང་.....
 མིན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་མཚོ་རྩོད་ཁྱིང་ཆེན་མིན་གཞུང་ལ་
 ཡང་མིན་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ད་ཅུ་གདན་འདྲེན་ཆོག་པའི་དེ་བ་བྱས་ཀྱང་། མ་ཕུ་
 རྩེར་གིས་མོས་མཐུན་མ་བྱས་སྐབས་ཀྱང་དབྱར་མིན་གཞུང་ལ་རྟུན་མེད་.....
 ལྷན། མོ་མིན་ཉར་ཀྱང་དབྱར་མིན་གཞུང་གིས་ཟི་མིང་གྲུ་ཞི་མ་ཕུ་རྩེར་ལ་
 རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་མིན་པོ་ད་ལ་ཐེབས་སྤེལ་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་.....
 དང་། མོན་དེའུ་མོར་ཁྱི་བཅུ་ཅམ་རྩོད། དེ་ནས་ཡང་མིན་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་། ཡལ་ཚོ་ཚོ་ཆེ་རིང་། ཡུལ་བསོད་ན་མས་མཚོ་སོགས་རྩུ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་མ་ཕུ་རྩེར་གི་རྩུ་ཆབ་མེ་གར་མ་ཐོན་ཉར་དང་། སྤུ་ཐོན་གར་
 སོགས་ཉ་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཞིག་གི་ཐེབས་རོགས་རོག་མཚོ་རྩོད་ནས་.....
 ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར། པོད་ས་གནས་མིན་གཞུང་གིས་བཀའ་རྒྱོན་ཐོན་ཐོད་ཆེ་
 བརྟན་རྟོ་རྩེ་དང་། ཅེ་ཤོད་ཆིབས་ཞབས་བཅས་འཚོ་མས་ཞུ་བཤམ་གིས་པའི་
 རས་ལ་སོགས་བསྐྱར་ཉེ་ཐེབས་བསྐྱར་མངགས་གཏོར་མཛད། རབ་བྱུང་
 བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ལོས་(1939) མའི་ཟླ་༡༠པར། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་
 མིན་རྩུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩེ་སར་འཕྱོར་སྐབས་ཆིབས་བསྐྱར་བཀོད་པ་སྤྱི་.....
 ཉིག་བརྒྱུར་ལ་བརྒྱས་པ་རྩེར་བསྐྱེགས། ཐེབས་བྱམས་ཀྱི་གཡས་ངོས་སྤྱི་ལེ་
 འབས་དགའ་གསུམ་ཚོས་ཕྱེ་གཅོ་པོ་རྩ་མས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྩ་མས་ཀྱིས་མཚོ་ད་
 རས་དང་། རིན་ཆེན་རྩ་ཚོགས་ལག་ཏུ་ཐོགས་པའི་མེར་རླུང་ས་དང་། གཡོན་
 རོས་སྤྱི་པོད་དམག་གིས་མོ་མཚོན་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་བརྟོད་པའི་རྩུ་དབྱར་ས་

དང་ཕྱག་འདུད་ལྷན། ཡོ་པ་གཞན་དཔངས་སྐྱེས་ཆུང་ཕྱི་རིགས་ནམ་པ་
 རྒྱ་ཆོག་པ་དང་། འདུད་དཔོན་ཕྱི་ལོ་ལྷན་མཐའ་ཡས་བཏར་ཉི་ཤུ་པ་ཟུ་
 ལྷན་ལྷན། དེ་བཞིན་ཀྱི་བཟར་ན་ཆུ་ལྷན་པའི་སྐྱོན་དང་། བཟར་གི་ཏུ་
 གྱིན་མཐའ་སྐྱེས་དཔུང་སྐྱོན་ཡོངས་ལྷ་ཁིངས་ལྷན་རོ། དེ་ནས་ལྷན་ཆུང་པ་
 ཡོང་དང་། ཡིད་ལུང་ལུང་། བཀའ་སྒྲོན། ལྷ་བཅར་ལྷི་ལྷ་པ་མཁན་པོ་
 སྐྱེས་པའི་ལྷ་དཔོན་རིགས་ཆེ་ལྷན་ཁག་གིས་མེད་པས་རྒྱལ་མཁན་དེ་ཡང་.....
 ཡིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་ལྷན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ལོན་ནས་རོ་པོ་ལྷ་ལྷ་.....
 བེར་ལྷན་སྐྱོན་མཆོག་ལྷན་མཁན་རྒྱུ་ལོང་ཡིད་བསྐྱེད་བཟར་པོ་ཡོང་ཏུ་
 གདན་དྲངས་སོ།

དེ་ནས་ས་ཡོས་(1939) ཡོང་ཆུ་༡༠ཆེས་༡༢ལ། ལྷན་ཆུང་པ་རྒྱུ་
 ལྷན་བཙན་འཁལ་དཔལ་ལོ་ཤེས་དང་། མཆོན་ཞབས་དང་ཉན་ལྷན་ལག་པ་ག་
 དཔར་གཤུང་རབ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་ཆུང་གི་འགན་ཡོངས་ལྷ་བཞེས།
 ཡང་ཡིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་གདན་དྲངས་སྐྱོན་རོ་པོ་.....
 ལྷ་ལྷ་ལོ་དང་། ཉན་གཙོ་ལྷན་དཔར་ལྷ་ལྷ་པ་། རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་ལོ་ཁ་ལ། ལྷན་
 མ་ཡིད་དགའ་མ་བཅས་གདན་དྲངས་པའི་ཏུ་ཏུ་སྐྱེས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
 འཁལ་དཔལ་ལག་དཔར་ལྷ་བཟར་ལོ་ཤེས་བཙན་འཁལ་ལྷ་མཆོ་ཡིད་གཙུག་.....
 དཔར་འདུས་མཆོངས་པ་མེད་པའི་ལྷ་ལྷན་གསོལ།

ལྷན་ལྷན་འདུག་(1940) ཡོང་ཆུ་༡ཆེས་༡༠ (ཡིག་ཆ་གས་འགའ་ཞིག་...
 ཏུ་ཆེས་༢༠ཞེས་འཁོད་) ཉིན། སྐྱེད་ཆེན་པོ་ཆེ་པོ་རྒྱ་ལོང་མི་འཛིགས་གདོད་
 ལྷན་ཡིད་མཐའ་གསོལ་སྐྱོན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་.....
 ཉན་ལྷན་བཙན་དང་། ལྷན་ཡིད་ན་བཙན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་

པའི་ནོར་ནམ་པ་ལྷ་ཆོགས་ལྷན་ལམ་རྒྱ་བཟུང་བ་དང་། བཟ་གིས་མཛད་སྒྲི་
རྒྱ་ཆེ་གསལ་བ་རྒྱས་འཆོགས་པ་བཅས་སོ།

རུས་དེར་གོ་མིན་ཉར་ཡུང་དབྱར་མིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་བརྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ཁྲི་བཞུགས་མཛད་སྒྲི་ལོ་ཙཱ་རྒྱུང་བྱེད་ཆེད། བོད་སོག་ལྷ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ལྷ་ཡོན་ཡུང་ལྷ་ཡུང་གིན་ཉིན་འདུ་བརྒྱད་ལྷ་སར་མངགས་གཏོང་
མཛད། ལྷ་ལྷ་ཡོན་ཡུང་ལྷ་སར་འཕྱོར་སྐབས་བོད་སོག་གནས་མིན་གཞུང་
གིས་ལྷ་ཡོན་དང་བཟུ་བ་གསལ་བ་རྒྱས་ལྷས། ཡོན་ཡུང་དབྱིན་རི་བཅན་རྒྱལ་
རིང་ལྷགས་པ་དང་ཁོ་པ་ཆོའི་རྗེས་འབྲངས་པས་དེར་ཡིད་མ་རངས་པར་.....
འབྲས་རྒྱུངས་པའི་ཆབ་མིན་དཔོན་རིགས་ཡུང་རྒྱ་སོགས་མི་བཟུ་ལྷག་ཅན་.....
བོད་རྒྱ་བཟུང་། ཁོ་པ་ཆོ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་ཁྲི་བཞུགས་མཛད་སྒྲིར་
ཡོང་རྒྱལ་ཅན་ལས་འོན་རྒྱ་ལྷ་ཡུང་གིན་ལ་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་དང་། རྒྱ་བོད་ལྷན་རྒྱ་
མི་རིགས་དཔར་གྱི་མཐུན་མིལ་ལ་གཏོང་བ་གིས་གཏོང་བར་འོངས། དེ་
བཞིན་དབྱིན་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པས་རན་ལམ་བྱས་པ་ལྷན་ཁྲི་.....
བཞུགས་མཛད་སྒྲི་ལོ་ཙཱ་རྒྱུང་གཞུང་གིས་ལྷ་སར་དང་། གནན་མོལ་སོགས་སྒྲིར་
ཅོད་ཐོང་མང་ཅན་འོངས། ལྷ་ལྷ་ཡོན་ཡུང་གིས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་མངའ་
ཁོངས་བརྒྱན་མེད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་.....
གནད་སོག་ཡུང་དབྱར་མིན་གཞུང་གི་བཀའ་བཀོད་ལྟར། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ཁྲི་
བཞུགས་མཛད་སྒྲི་ལོ་ཙཱ་རྒྱུང་གནད་བརྒྱས་ཅི། ར་མེད་ཐུབ་བརྟན་འཇམ་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལ་“རྒྱ་གོ་ཡུང་རྟོ་ཤུན་མེ”ཞེས་པའི་ཆོ་མོ་གནད། དེ་ནས་ལྷ་
ལྷ་ཡོན་ཡུང་ཞབས་འཁྱེད་དང་བཅས་ལྷ་ས་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྒྱུར་ཏེ། ཉིན་
འདུ་བརྒྱད་རྒྱུང་ཆེན་རྒྱ་ལྷ་ས་ཡོན་མཛད། བོད་སོག་གནས་མིན་གཞུང་གིས་

མཚོག་ལྷ་སར་འབྲིང་པའི་ལམ་པར་ནས་ཚུར་འཕྲིག་ཅིས་བྱས་ཏུང་། ལམ་
 འཛེལ་ཏེ་འཕྲིག་མ་བྱུང་པར་ལྷ་སར་འབྲིང་འབྲལ་གར་ཆེན་ཚོག་ཏུ་པཅོན་.....
 འབྲུག་བྱས། སེར་བྱེས་ལྷ་ཆང་སྐྱེས་ནས་ར་མྱེད་གི་རྒྱུ་པ་ལངས་བྱས་
 ལྷ་པས་ཐོད་ས་གནས་མྱིད་གཞུང་དང་སེ་ར་དམག་འབྲུག་ལངས། མཐར་
 སེ་རའི་ལྷ་པ་རྒྱལ་ས་ཐོ་མཚོན་ཞན་པ་དང་། དམག་འཐབ་ཀྱི་ཉམས་ཚུར་ཆ་
 པ་ནས་ཐེད་ལྷ་པས། མེ་མག་(1947)མའི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༨ ཉིན་ཐོད་དམག་
 གིས་སེ་ར་དབྱ་ཅེ་བྱངས། ཉིན་གསེང་དམག་འཐབ་དྲག་ཐོ་བྱས་ཏེ་
 སེ་རའི་ལྷ་པ་དབྱ་བཅུ་ལྷག་ཅན་སྒྲིག་ཤོར། ལྷ་པ་མང་པོ་མས། བྱེད་གཏེ་
 བཅུ་ལྷག་འགའ་ཞིག་འཛོན་བཟུང་སྐྱོག་བྲིམས་གཙོད་དྲག་ཐོ་བཏང་བ་ཉི།
 ལ་ལ་ཆེ་ཆོ་ཆེ་ཆུགས་པ་བྱུ་པ་ཉི་རྒྱར་འབྱུང་བཏང་། ལ་ལ་རྒྱར་ཆུགས་ལག་
 ཆུགས་པ་བྱུ་པ་ཉི་རྒྱ་དྲག་ཆེ་ཁག་ལ་ཅིས་སྒྲོད། དཔོན་པའི་རྒྱ་ནོར་གལ་ཆེ་
 མཐའ་དག་འཕྲིག མཁན་པོ་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེས་མི་གྲངས་བཅུ་ལྷག་
 ཅན་ཁ་མས་ཚུགས་ལྷ་ཐོས་བྱུ་པ་བསྐྱོད།

ར་མྱེད་རིན་པོ་ཆེ་འཛོན་བཟུང་བྱས་རྗེས་ལྷག་ཐག་སྐྱེས་དཔུན་རི་.....
 པཅོན་རྒྱལ་རིང་བྲུགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྒྱལ་ས་ནས་པཅོན་ཐུང་ཏུ་ཆེད་...
 མངགས་ཐུང་གར་ལྷ་ས་ཨ་རྒྱན་རྩི་རྩི་དང་། ཅེ་རུང་ཡེ་ཤེས་བྱུ་པ་བཞུན་
 (ཅེ་རུང་པལ་པོ་ཡང་ཟེར) སྐྱེས་པ་བཅུགས། ར་མྱེད་གིས་རང་ཉིད་ནི་
 བགས་པའི་ལག་ཏུ་བགས་བྲུག་ཐེམས་པ་ལྷ་ཐུང་གནས་སྐྱུ་རྒྱར་པ་གསལ་པོར་
 མཆུན་ཏེ་ཡངས་འཛོན་བྲི་བྱང་སྒོ་བཟར་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐུང་ཡིག་ཆེན་མོ་པ་
 འབྲུག་ཐང་ཆོས་འཕེལ་བྱུ་པ་བཞུན། ས་དབང་པལ་ཤོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉི་མ་
 པཅས་ལ་བྲུག་བྲིས་གནང་ཉི་པཅོན་ནས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཡོད་པའི་རེ་བ་མཛད་.....

[illegible]

བཅའ་སྒྲུབ་ཡང་ཐོད་དམག་ཆིག་ཉོར་ཉིག་ཅམ་ར་མེར་བྱ་བྱར་ཉི་མཐའ་.....
 བཞི་བསྐྱར། མེར་དམག་དང་། ཐོད་དམག་ཉིན་མཚན་བཅུ་བཞི་ཅམ་
 དམག་འཐབ་རྒྱལ་པོ་ཕྱུག་མཐའ་མེར་དམག་ལ་མཐུ་ཉེས་ཆ་བལ་ཆེན་པོ་ག།
 ར་མེར་དམག་པའི་གཤེར་གོར་དང་། དུམ་ཉིར། མངས་བྱས་ཕྱི་ཕྱི་
 བཅུག། དར་མོས་ཆེན། རིན་ཆེན་རྩ་ཆོས་མཐུ་མཐུ་དངོས་རིགས་གལ་ཆེ་
 མངས་རྩ་མཐུ་འཕྲོག། ར་མེར་གྱི་རྩ་ཁར་ཡང་གཏོར་བཞིག་བྱར། ཆོས་
 བཞིས་དང་མངའ་བའང་མི་མེར་མང་ཆེ་བ་གཞུང་བཞིས་བྱར་བ་སྒྲུབ་.....
 ཅི། ར་མེར་གྱི་རྩ་ཆོས་ཕྱི་ལོ་གནས་པ་བཅུ་ལྔ་ཉིན་ཡང་ཕྱི་གདན་
 རངས་པའི་སྒྲུབ་པ་མ་དུ་ཕྱུག་པའི་ཆོབ་མང་མས་མེར་ཅམ་བྱུང་བ་སྒྲུབ་.....
 ལམ། མདོར་ག། ལྷུང་གཏེས་ཉོན་པས་ཕྱགས་པ་རྒྱར་དེག་ཆ་བལ་ཆེན་པོ་ག།
 ཉི་དུམ་ཁི་ཁེས་འཐུར་པ་རྩ་མཐུ་ཉམས་ཐོད་ཕྱི་ཕྱིར་དཔར་མངས་ལྷ་ཁ་ཆོ་
 བཅུར་བ་བཅས་སོ།

༢ ལྷ་སྒྲུབ་པས་འཕྲོ་བ་ཕྱུག་པའི་ཆོར་དོན་ཆོས་མཐུ་པ་མེར་བ་ཕྱི་.....
 ལྷུང་པ་བྱར་ཆོ་རྒྱུད་པའི་ཉེས་ལྷུང་མངའ་ཆོར་མཐུ་ཉམས་པ་ཕྱུང་གཏོར་བའི་
 མཐུ་པ་ཕྱི་ཕྱུགས་ཆེན་ཆོས་པའི་ཆོར།

ར་མེར་བཞོངས་པའི་རྩུ་ལྷུག་པས་མཐུ་ཕྱིས་ཐོད་འདི་མེས་ལྷུང་...
 མངའ་ཆོར་མཐུ་ཉམས་པ་ཕྱིར་བའི་རྩུ་དོན་ཕྱགས་ཆེན་ཕྱི་ལྷུང་། རབ་
 ལྷུང་བཅུ་ལྷུག་པའི་མེ་མཐུ (1947) མའི་ཆོ་ ༡༠ པར། ཆོས་དཔོན་ལྷ་
 མཐུ་པ་དཔར་ལྷུག་པའི་ཐོན་དང་། རིམ་བཞི་སྐོམ་མདའ་ཡང་འཕེལ།
 ལྷུང་ཁར་མདའ་དཔོན་མཐུ་ཆོར་དོན་འཕྲུལ་མི་ལྷུག་འཕྲུགས་མོག་མ་མེ་རི་
 ག་དང་། དུམ་ཁི་མཐུ་ལྷུང་ཁབ་ཁབ་ལ་ཆོར་དོན་བཅུག་ཞིབ་ཏུ་འཕྲོ་

[illegible]

ཅེ་ཅིར་ཐང་ག་འཆོལ་རྒྱལ་མ་གཅིག་དང་། རྒྱ་ལའི་ཟུ་མའི་ཟུ་པར་ཡིས་མ་
 སྐྱོན་པ་ལྟུང་། ཡུང་དབྱར་མིང་གཞུང་གིས་ཐོད་ཀྱི་ཆོར་དོན་ཆོག་པ་མི་རྒྱལ་
 རྒྱ་འཕྲིད་ཐོན་དོན་མེད་ལྟགས་དང་གལ་མིན་འཕྲིད་དོན་ཆེ་ལྟར་ཆོད་ཀྱི་དྲ་
 གཞུང་གི་ལག་འཁྱེར་འཁྱེར་དཔྱད་ཞེས་བརྒྱུད་། རྒྱ་ཁྲིའི་ལྷ་སྐལ་པ་སྐྱོན་
 གྱིས་སྐོག་རྒྱ་ནག་ཅིང་རྒྱ་བཅའ་སྟོན་ཨ་རིའི་གཞུང་ཆབ་ཆེ་མོ་སི་ལུ་ལུང་ཉིང་
 དང་། དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་ཆབ་ཆེ་མོ་སྐྱོན་ལ་རན་འབྲེལ་གྱིས་མི་རྒྱལ་རྒྱ་འཕྲིད་
 ཆོག་པའི་ལག་འཁྱེར་ལེན་རྒྱུའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཁྱེད་སྐོར་མཐའ་དག་ལེགས་པར་
 བརྒྱུལ་། དེ་འབྲེལ་གྱི་མིན་ཏང་ཡུང་དབྱར་མིང་གཞུང་ལ་ཐོད་ཀྱི་འབྲེལ་མི་
 ཆོག་པ་ཐོད་ལ་མིར་ལོག་ཀྱི་དྲ་ལྷན་སྐོར་གསེར་ལྷན་སྐོར་། མོ་མིན་ཏང་
 ཡུང་དབྱར་མིང་གཞུང་གིས་ཁོ་པ་ཆོར་མི་རྒྱལ་གྱི་དུལ་ཡོར་དང་། གནང་
 རྒྱུས་གར་ལེགས་གནང་བ་མ་ཟད། ཆེད་མངགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཏང་ཆོག་
 ཉོར་མང་རྒྱ་བརྒྱལ་། དེ་ནས་སྐོན་ཆུང་ནས་སྐོག་གཤོ་བཤམས་པ་ལྟར།
 ཉོར་མང་རྒྱ་བཅའ་སྟོན་ཨ་རིའི་གཞུང་དོན་ཁར་གི་རོགས་རམ་ལོག་འབྲུག་
 མི་ནམས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཉོ་མིན་རྒྱ་བརྒྱུད་དེ་ཆོར་དོན་ཁ་ལ་འཁྱེར་བ་
 ཅམ་ལས་དོན་རྒྱ་བོད་སྐོར་བཅན་ཁྱེད་པར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་རྒྱུར་དཔྱད་ལྟགས་
 སྐོར་མང་ཅམ་བརྒྱུད་། ཐོད་དང་ཨ་རིའི་དབར་འབྲེལ་བ་དོན་སྐྱོར་བཅུགས།
 ཨ་རིར་ཟུ་བ་བཞི་ལྷ་ཅམ་བསྟན། དེ་ཆེས་དབྱིན་ཇིར་ཟུ་གསེར་པས་རིང་བསྟན།
 ས་ཁྱི (1948) ཡོད་ཡོད་མཆུག་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ཐོད་རྒྱ་མིར་ལོག

རྒྱ་ཁྲིའི་རྒྱལ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ལྟན་པའི་
 འབྲུར་སྐོག་ལུང་བ་ལྟེ། ལེའོ་ལྷན་གཞུལ་འབྱེད་དང་། མིན་ཅིན་གཞུལ་
 འབྱེད། ཉོ་མིན་གཞུལ་འབྱེད་བཅས་དམག་འཐབ་ཆེན་པོ་གཞུམ་བརྒྱུད་

[illegible]

རིམ་མོག་ཚུད་པར་མོག་ཚུག་ཚུར་ཆར་གིས་ཐོད་དམག་ཚིག་འཁུགས་ཀྱིས་.....
 བཅིངས་བཤོལ་དམག་ལ་འཁོག་ཚོལ་བྱེད་དམིགས་ལྷགས་མོགས་ཚོགས་གཤོང་ན་
 ལུས་མར་ཅམ་བཤམས། མདོར་ན། བཅོན་ཆུལ་རིང་ལྷགས་པ་དང་།
 ཐོད་རུ་ཐོད་པའི་ཁོ་པ་ཆོའི་རྒྱལ་འབྲེལ་པས་བྱི་ཆུང་ལག་རྒྱལ་ཐོག་ཐོད་.....
 བཅིངས་བཤོལ་གཏོར་པའི་བྱ་གཞག་ལ་རོ་ཚོལ་བྱས་ཀྱང་མོ་རྒྱས་བྱི་འཁོར་.....
 མོ་མཁུན་རུ་བཟུང་པར་མོག་ཚུད་བྱི་ཉོལ་ལྷགས་གར་འདྲ་ཞིག་གིས་བྱར་.....
 འཁོག་ཐབས་མེད་ཉལས་ཐོད་རིགས་མི་དམངས་ལྷག་བསྐལ་བྱི་འཆིར་ཐག་.....
 འཕྲ་འཁོལ་པའི་ཆེད་རུ་ཐོད་ཚུད་མི་དམངས་བཅིངས་བཤོལ་དམག་འཁོར་.....
 མིར་གི་ཡར་ཆེར་རུ་དཔུང་ཚུད་ལྱེད་འགོ་རྒྱུགས་སོ།

ལྷག་མི་དམངས་ལ་འགོ་བྱེད་ཀྱི་ཉི་མ་གར་བ།

མ་ཟླ(1949)ལོར། ལྷག་མི་དམངས་བཅིངས་བཤོལ་དམག་
 འབྲུག་ལ་ཐག་གཅོད་དང་བཞིན་ཐུན་པའི་རྒྱལ་ཁ་རྒྱལ་མཆོག་ཐོབ་ཏེ་ཐོད་ས་
 རྒྱལ་ཚུད་པའི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་མེས་རྒྱལ་བྱི་ཤམ་ས་ཕེལ་པོ་བཅིངས་བཤོལ་
 བཟང་། འདི་མོའི་ཟླ་10ཆེས་1ཉིན་མཐོ་ཅོ་རུང་མཆོག་གིས་པེ་ཅིང་
 གནམ་བདེ་ཚོལ་མོའི་ཡངས་ཆེར་ནས་ལྷག་རུ་མི་དམངས་བྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་.....
 དཔོན་ལྷན་དཔུང་བཞེས་པའི་བྱལ་བསྐྱགས་ཐུང་། བསྐལ་ཡངས་དཔུང་ཚོན་
 དཔྱིངས་ལྷ་ཤར་ལའི་དར་དམར་ཉལ་རྒྱལ་རུ་གཤོ་བ་དང་། མི་རིགས་ཁག་
 གི་མི་དམངས་བྱིས་དག་འཛོའི་ཤད་གསར་འབྲུག་རྒྱ་མིར་བ་ལྷན་བསྐྱགས།
 དེ་ནས་བཟུང་དམངས་གཙོ་རིང་ལྷགས་གསར་པའི་གསར་བཞེ་རྒྱ་པའི་རྒྱ་.....
 ནས་མཐུག་རྒྱལ་བ་དང་། མེས་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཡངས་
 ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། འདི་ཚུད་ལུན་ལུས་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་རིང་ལྷགས་

གསར་བཞེད་པལྟར་ལ་མ་ཐོག་གོམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཆེན་པོས་མཐུན་ནས་མཐུན་ཏུ་.....
ལྟུང་བཞིན་གནས་སོ།

འོན་ཀྱང་མེས་ཀྱིས་ཚོ་རྒྱལ་མཐའ་མཆོག་སྤྱད་གནས་པའི་པོད་རྒྱུད་སྤྱི་
ལ་མཐོད་ཐོག་གི་མི་དཔལ་པ་རུང་ཕྱག་བཞུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་མི་ཐར་པར་.....
ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ལྡིང་གི་ཉི་མ་པོད་རྒྱུད་ཡོངས་སྤྱད་གསུང་གི་ལྟ་བུ་.....
རྒྱལ་པའི་རེ་འདོད་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་བྱེད་བཞིན་གནས། ཉར་དང་
མཐོ་ལྟུང་ཞིས་མི་དཔལ་པ་བཅིངས་པའོལ་དཔལ་པོད་ཏུ་བཞུད་དེ་པོད་གྱི་.....
ཕྱན་ཆུ་མི་རིགས་ན་ལས་ཕྱག་བཞུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལྟུང་དགོས་པའི་བཀའ་.....
ཕབ་པ་ལྟར། ལྟར་དྲུང་མི་དཔལ་པ་མིན་གཞུང་གིས་ཞི་པའི་ཕབས་ལམ་
བཞུད་པོད་མི་དཔལ་པ་གསུང་བཅིངས་པའོལ་ཐོབ་ཆེད་རྒྱན་ཏུ་དགོ་པའི་.....
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་མཚོ་རྒྱན་བཞུད་པོད་ཏུ་གཏོང་.....
གནང་མཛད་ལྟར་ནག་ཆུ་ཁར་འཁྱེད་ཕྱད་པས་པོད་གྱི་མཚོ་རིམ་ཐོག་ལྟུང་པས་.....
དག་ཕྱགས་ལ་བཞེན་ནས་ལྟུང་བཞུད། ལྟར་དྲུང་མི་དཔལ་པ་མིན་གཞུང་
གིས་ཀྱན་བཞུང་འཕྲིན་བཞུད་ལྟར་དྲུང་གིས་པོད་ཏུ་འཛིན་པའི་མིན་.....
ལྟས་དང་། གསུང་ཏུ་བཅན་རྒྱལ་རིང་ཕྱགས་པའི་པོད་ཏུ་ཡོད་པའི་
དཔར་ཕྱགས་མཐའ་དག་ལྟུང་བཞུད་དེ་མེས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཆར་ཆེན་པོའི་ནང་.....
རྒྱུར་ཡོག་དགོས་པའི་རྒྱལ་བཞུགས་བཞུལ་ཕྱ་ཡང་ཡང་གནང་བ་རྒྱུ་ཅི།
དགོ་ཕྱག་རིན་པོ་ཆེ་པོད་གྱི་མཚོ་རིམ་པར་དགོ་པའི་དམག་ཤིག་པའོལ་བྱེད་པར་.....
གཏོང་གནང་མཛད་དེ། ལྟས་ལྟས་(1950)ལོའི་ཟླ་༥ཆེས་༢༠ཉིན།
མདོ་རྒྱུད་མངའ་སྡེ་ཆབ་མདོ་ས་གནས་སྤྱད་འཁྱེད་ཀྱི་འཕེལ་ཡོད་ཁག་ལ་.....
གསུང་ཅིའི་བཞུལ་ཕྱ་གནང་བ་ལ་ཐད། རྒྱ་ལོའི་ཟླ་མ་ཞལ་མཆའ་ཉེ་པོད་ཞི་

པའི་བཅིངས་བཀོལ་གཏོང་བྱས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གནང་རྒྱུ་དེ་པ་བཅངས་ཀྱི་
ཁྱད་ལྟ་ལས་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ལྷན་སྒྲིབ་(1950) ལོའི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༢
ཉིན་ཆབ་མདོར་སྒྲིབ་ཏུ་དཔོན་པ་རྒྱགས།

དག་སྒྲིབ་རིག་པ་ཆེ་ནི་མཆོན་སྒྲིབ་མི་ཏུ་ཆེ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་ཡར་ཐོན་
མི་སྣ་ཞིག་ཡིན། མིང་ལག(1935) ལོར་དཔར་དཔག་དཀར་མཛེས་ས་
ཁུལ་ཏུ་འཕྱར་སྐབས་མར་ཆོགས་ལ་སྐུལ་སྒྲོང་གནང་ཉི། དཔར་དཔག་ལ་
རྒྱལ་སྒྲིབ་གང་ལེགས་མཛད། བོད་པ་མིན་གཞུང་གི་གྲུ་ཞི་གཞོན་པའི་
ལས་འཛིན་གནང་། དེ་བཞིན་བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་བཀོལ་གཏོང་པའི་ཆེད་
ཏུ་རང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བཏང་གིས་ཆབ་མདོར་ཐེབས་ཁར། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་
གཉེན་སྒྲིབ་ན་མས་ལའང་ཏར་བཏང་སྟེ་ཞལ་ཏ་བསྐྱེད་བྱ་ཡང་ཡང་མཛད།
མཐར་བོད་ཀྱི་བཅིངས་བཀོལ་བྱ་གཞག་གི་སྒྲིབ་ཏུ་གཅེས་པའི་བྱས་སྒྲིབ་ཁྱད་
ལེགས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དེར་རང་ཅག་
ན་མས་ཀྱིས་ན་མ་ཡང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཏུ་འོས་པ་ཞིག་དེ།

བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་བཀོལ་གཏོང་པའི་འགོ་གཞི་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ལེལ་བ་
དང་། བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ལུགས་བོད་ནས་མཐར་སྐྱོད་པའི་
ཆེད་ཏུ། ལྷན་སྒྲིབ་(1950) ལོའི་ཉིན་ཏུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མི་དཔར་ས་
བཅིངས་བཀོལ་དཔག་གིས་ཆབ་མདོར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དཔར་འཇུག་བྱས།
སྐབས་དེར་ལྷན་སྒྲིབ་དག་དབང་གསུང་རབ་བཏུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྒྱལ་འབངས་པ་ན་མས་ནས་ཐེས་རྒྱལ་དང་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་མ་བརྟེན་པར། མཐོང་སྒྲིབ་ཞིང་བཟོ་བདག་པོའི་ཁེ་ཕན་
སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆེད་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་རན་སྐྱེལ་བྱས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེན་

469

ཕྱིན་ཏེ་རྩལ་བྲག་དཔོན་པ་ལྟ་དཔོན་པ་དང་། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་རང་ཉིད་ནས་
 ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་ལྷ་བཞེས་དཔོན་པའི་མེ་བ་བརྟན་པ་ལྟར།
 རྩལ་བྲག་དཔོན་དཔར་གསུང་རབ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱིད་ལྷོང་དཔོན་པ་
 པ་མི་ལྟ་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་ལྷ་ལྟར། རྩལས་རྩལ་ (1950) ལོའི་ཟླ་བ་༡༠
 ཚེས་༨ ཉིན་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོན་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་གཙོ་
 འགན་བཞེས། ཐམས་དེར་ཕྱིན་པར་ཅིར་དཀའ་ངལ་དང་། རྩལ་
 འཛིན་ཏུ་ཅང་ཆེ་པའི་རྣམ་ལ་བལས། རྩལས་རྒྱལ་ (1941) ལོའི་ཟླ་༡
 ཚེས་༡ ཉིན་རྩལ་བྲག་པོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་དཔར་འཛིན་པ་གཙོ་པོར་
 ལྟར་རྒྱུ། དཔྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པ་འོགས་ཀྱི་དན་རྒྱལ་བྱས་པ་
 ལྟར། གཅིག་མཆུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་རྒྱལ་གཅེས་རྩོད་ས་ལྷགས་ལ་རྒྱུད་
 དེག་གཏོང་བ་དང་། མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་གཏོད་ཕྱིད་པའི་བྱ་བ་དན་པ་རི་
 ཉིད་པ་བཅམས། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པའི་རྒྱལ་འབྲངས་པ་ན་མས་ཀྱིས་
 པོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དཔར་ཡོངས་ལྷ་ཁ་ལོ་བསྐྱར། རྒྱ་ཆེའི་མི་དཔངས་ལ་
 བརྟམས་གསུགས་དང་། མནར་གཙོད་ཆོད་མེད་བཏང་བ་འོགས་ལ་བརྟན་
 པོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས། མི་དཔངས་ཀྱི་
 འཆོ་བ་འོགས་དཔལ་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལྷ་ལྟར། རྒྱ་ཆེའི་
 མི་དཔངས་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་འཛིན་རབ་ཏུ་སྤྱིས་ཏེ་དཔངས་གཞན་མང་
 ཅམ་བཅམས་པ་དཔེར་ན། ཁྱི་འབུམ་ཟས་ནས་མི་རྒྱལས། རྩོད་གཞིས་
 བཙོ་བརྒྱད་བཟས་སོང་། ར་སག་ཡི་དྲགས་ཆེན་པོ། གང་སོང་པོད་རྩགས་
 གནང་དང་། ཟེར་བ་དང་། ཏག་ཏག་རྒྱལ་པོས་བཟོས་སོང་། རྩལ་ལྟར་
 བྲག་གིས་བཟོས་སོང་། ལུལ་སོང་ལ་དང་ལུལ་སོང་། ཅམ་རལ་ལྷག་ལ་

ཕུལ་མོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཕུལ་པ་བརྟན་འཛིན་ཕུ་མཚས་ཚེས་མིན་གཉིས་ཀའི་གཙུག་ལག་པོ་ལས་
ཕུ་བཞེས་ནས་ཉིན་གསུམ་མོང་ཞེས་མི་དམངས་བཅིངས་པ་ཀྲོལ་དམག་པོ་དང་.....
ཕྱིན་དམག་དཔུང་གིས་ཆབ་མདོ་ཡོངས་ཕུ་བཅིངས་པ་ཀྲོལ་བཏར་བ་དང་།
མདོ་མཚན་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ནས་བཅིངས་པ་ཀྲོལ་དམག་ལ་
དགའ་བསྟུ་དང་། ཕུ་བརྟན་། བཙུང་བཀུར་ཆོད་མེད་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་
མཐའ་དག་པོ་དེ་གྱི་དབང་བསྐྱར་པས་མོས་འཇུག་པཀ་འཁོན་དང་། ཕྱི་
ཕུལ་མཁའ་པོ་། ཏུང་ཡིག་ཆེ་མོ་པ། ཆིས་དཔོན་མོགས་དང་། ཀདན་ས་
སེའབས་དགའ་གསུམ་གྱི་འཇུག་མི་བཅས་གསར་པའི་ཕྱོགས་མོལ་བྱས། རྒྱ་
ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་སར་བཞུགས་ན་མི་འགྲིག་པའི་གནས་ཁྲགས་མང་ཅམ་གསོལ་...
ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་(1950)ཟླ་༡༡ཚེས་༡༡ཉིན། མཁའ་ཆེན་ཁྲོ་བ་མང་
བཀུ་གིས་དང་། ཆིས་དཔོན་ཕུ་ཁང་བ་ཆེ་དབང་རབ་བརྟན་གཉིས་ལ་མིན་
ཆབ་བརྟན། དེ་འཇུག་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཁྲོ་མོར་མོས་
ཕྱོལ་རུ་ཕེབས། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཁྲོ་མོར་འཇུར་ཞེས།
པོ་དེ་གྱི་མཚེ་རིམ་དབང་བསྐྱར་གསུམ་རིམ་ནང་ཁུལ་རུ་འདུལ་བ་ཆེས་ཆེར་
ཕྱིན་པ་ལྟེ། བཙན་ཕུལ་རིང་ལུགས་པའི་ཞེས་འབྲངས་པ་ན་མས་ནས་རྒྱ་
ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་ཕུ་ཀདན་རྒྱུངས་ཏེ་ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་། དཔྱིན་རི་མོགས་ལ་
ཕུ་བཙན་པོལ་ཏེ་པོ་དེ་མེར་བཙན་ཡོང་པའི་ཆོད་ལེན་ཕྱིན་དཔོན་ལེར།
པོ་དེ་ཕུལ་ཕཅེས་དཔོན་རིགས་དང་། ཀདན་ས་སེའབས་དགའ་གསུམ་
གྱི་འཇུག་མི། རྒྱལ་པར་རུ་པོ་དེ་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ལྟ་
ཕུལ་རུ་ཀདན་རྒྱུངས་པའི་བྱ་སྐྱོད་ལ་ངོ་མྱོལ་མཐའ་གཅིག་རུ་བྱས། ཕུལ་

གཅེས་དཔོན་རིགས་མང་ཆེ་བས་བརྗོད་དོན། རྩི་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་རྟེན་བཅོལ་
 བས་མེད་བཅོན་ཡོང་ཐབས་ཕྱིད་པ་དེ་དག་རྟོར་བསམ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བའི་བཅིངས་བསྐྱོལ་ཡོང་ཐབས་ཕྱིད་
 པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལངས་སྒྲུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། རུས་དེར་བཅོན་རྒྱལ་
 རིང་ལུགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ་དང་རྒྱལ་གཅེས་རྟོར་བས་ལུགས་ད་བར་ལུན་
 རིང་ལྟ་རང་ཆེ་བའི་འཐབ་ཚོད་ལུས་པ་བརྒྱད་མཐར་རྒྱལ་གཅེས་བཅོན་གྱི་
 རྩི་རྟོགས་ལུགས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ། གྲུང་དབྱེད་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་ལ་
 བཅི་བཀྲར་ཁྱུ་རྒྱ་དང་། བོད་ནས་འབྱུང་མི་བཟང་ཚོག་ཞི་བའི་སྒོས་མོལ་
 ཕྱིད་རྒྱ་ཐག་གཅོད་མང་དང་།

དེ་ནས་གྲུང་དབྱེད་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་གིས་མི་དམངས་བཅིངས་
 བསྐྱོལ་དཔག་བོད་རྩྱུད་དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་དང་འབྲེལ་བོད་ས་གནས་
 སྤྱི་གཞུང་གིས་འབྱུང་མི་མངགས་ཏེ་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་ལུས་
 དང་། བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་བསྐྱོལ་འབྱུང་ཐབས་རྟོར་ལ་སྒོས་མོལ་ཕྱིད་
 དཔོན་པའི་བཀའ་ཐབ་པ་རྩྱུད། ལུགས་ཡོས་(1951)ལོའི་ཕྱི་ཟླ་2
 པར། ར་མོད་རག་དབང་འཛིགས་མེད་དང་། བེ་སྒྲུང་བཅོད་ནམས་
 དབང་འཁུས། ལུའ་བཟུན་བཟུན་དར། ལུའ་བཟུན་ལེགས་རྩོན།
 བསམ་མོ་བཟུན་འཛིན་དོན་ལུའ་བཅས་དབང་ཆ་ཚར་མ་ཡོད་པའི་འབྱུང་
 མི་མི་ལུ་བཀོད་མངགས་དང་། ར་མོད་རག་དབང་འཛིགས་མེད་ལ་ཆོགས་
 གཙོ་བཙོ་གཞག་ཚོག་འདི་ལོ་ཟླ་4 པའི་ནང་ཕ་རྗེས་ལུ་ཕེ་ཅིང་རུ་བའི་འབྱུང་
 ལུང་བ་དང་། གྲུང་དབྱེད་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་གིས་དབང་ཆ་ཚར་
 མ་ཡོད་པའི་འབྱུང་མི་རྗེས་ལུས་ཏན་དང་། གྲུང་ཅིང་ལུ། གྲུང་གོ་

473

འཛིན་ཀྱི་མི་རིགས་མིན་ལྷན་གནིར་བརྒྱུད་ཅི་ཡུང་དབྱང་མི་དམངས་མིན་.....
གཞུང་ནས་གཅིག་བསྐྱེད་ཀྱི་འགོ་བཟོ་འོག་ བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་མི་རིགས་
ཀྱི་ས་གནས་རང་རྒྱུད་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དབང་ཆ་ཡོད།

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ད་ལྟས་ལ་ཡུང་དབྱང་གིས་
བཅོས་བརྒྱུར་མི་བྱེད་པར། རྒྱ་ལའི་བླ་མའི་སྐར་ཡོད་ལོ་གནས་དང་དབང་
ཆ་ཡང་ཡུང་དབྱང་ནས་བརྒྱུར་བཅོས་མི་བྱེད། དཔེན་རིགས་མཛོད་མན་
རྒྱལ་ཡུང་སྐར་བཞིན་གནས་སྟུ།

ལྔ་པ། བཟ་ཆེན་ཨིར་ཏེ་ནི་དེ་སྐར་ཡོད་ལོ་གནས་དང་དབང་ཆ་རང་
འཇགས་གནས་དཀོས།

དྲུག་པ། རྒྱ་ལའི་བླ་མ་དང་། བཟ་ཆེན་ཨིར་ཏེ་ནི་དེ་སྐར་ཡོད་ལོ་
གནས་དང་དབང་ཆ་ཞེས་པ་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་མེད་བཅུ་གསུམ་པ་དང་།
བཟ་ཆེན་ཨིར་ཏེ་ནི་སྐུ་མེད་དབུ་པ་མཐུན་པའི་སྐུ་མེད་ཀྱི་གོ་གནས་དང་.....
དབང་ཆ།

བདུན་པ། ཡུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་སྐོས་ཆོགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་ཆ་
འཛིན་ནང་ཐག་བཅད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་རང་མོས་ལྷན་ཆོག་པའི་.....
མིན་ལྷན་ལག་ལེན་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་
དང་། ལུ་ལོ་མས་གཤིས་ལུགས་ལ་བཙེ་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དཔོན་པ་
ལ་ཆར་ལ་ཡུང་རྒྱུ་ལས་བྱེད་རྒྱུ། དཔོན་པ་ལ་ཆར་གི་ཡོང་སྐོར་ཡུང་དབྱང་
ནས་བརྒྱུར་བཅོས་མི་བྱེད།

བརྒྱད་པ། བོད་ཀྱི་དམག་སྐར་རིམ་ཀྱིས་བཅིངས་པའོ་ལ་དམག་ལ་རྒྱུར་
བརྒྱུར་ནས་ཡུང་རྒྱ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་ལུལ་ཁབ་ཀྱི་ལུལ་ཡུང་དབུ་གསུམ་ཀྱི་

ཆ་ཤས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱུ།

དགུ་པ། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་ལ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་ཀྱིས་
བོད་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་། ཡི་གེ། སློབ་གྲིལ་སློབ་སྦྱོར་བཅས་མོད་འཕེལ་
གཏོང་རྒྱུ།

བརྒྱ་པ། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་ལ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་དུས་ཀྱིས་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་། འཕྲིན་ལས། བསྐྱར་རིགས། ཆོད་ལས་རྒྱུ་མས་མོད་
འཕེལ་བུ་བཏང་ནས་མི་དམངས་ཀྱི་ཚུ་གོས་སྐྱེས་ཁེ་ལེགས་ལྷ་གཏོང་རྒྱུ།

བརྒྱ་གཅིག་པ། བོད་ཀྱི་ལས་ལུགས་སྐྱ་ཆོགས་ལེགས་པཅོས་ལྱེད་རྒྱུ་དེ་
སྐོར་ལ་ཁྱུང་དབྱེད་ནས་བཅོམ་ཤིང་ཀྱིས་མི་ལྱེད་པར། བོད་ས་གནས་མི་ད་
གཞུང་རང་ནས་ལེགས་པཅོས་ལྱེད་རྒྱུ་དང་། མི་དམངས་ནས་ལེགས་པཅོས་
ལྱེད་དཔོས་ཞུ་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་འགོ་ལྱེད་རྒྱུ་མས་དང་སྐོར་བཟུང་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ།

བརྒྱ་གཉིས་པ། སྐར་ཕན་གྱི་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་ཁབ་དང་གོ་མིན་ཏང་
ལ་ཉེ་འབྲེལ་ལྱེད་པའི་དཔོན་རིགས་ནས། སྤྱི་རྒྱལ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་
ཁབ་དང་གོ་མིན་ཏང་དང་འབྲེལ་ཐག་མཐར་སྦྱོན་པ་བཅད་དེ། ད་ཕྱིན་
རོ་མོག་དང་སྤྱོད་གཞོད་མ་ལུས་ན་ལས་ཆེན་རང་འཇགས་ལྱེད་ཆོག་པར་སྐར་
ལུས་ལ་ཆད་གཅོད་མི་ལྱེད།

བརྒྱ་གསུམ་པ། བོད་བསྐྱོད་མི་དམངས་པཅིངས་བཞེས་དམག་གིས་
མོད་གསལ་དོན་ཆེན་རྒྱུ་ལ་ཁྱུང་པཅི་ལྱེད་རྒྱུ་མ་ཐད།
ཉེ་ཆོད་ཀྱང་བཞག་མི་དམངས་ཀྱི་ཁབ་སྐྱོད་ཅམ་ཡང་གང་ལྱུང་མི་ལེན།

བརྒྱ་བཞི་པ། ཁྱུང་དབྱེད་མི་དམངས་མི་དགའ་ནས་བོད་ས་གནས་

ཁྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་མཐའ་དག་གཅིག་ཁྱུང་གིས་བྱེད་རྒྱ་དང་། འདྲ་
མཉམ་གཉིས་པུ། བཅུ་ཚུལ་གྱི་མངའ་བྲལ་དང་རང་བཅུན་གྱི་དབང་ཆ་
ལ་བཅི་འཛོག་ཐོག་ཉེ་འདབས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞི་མཐུན་གྱིས་གནས་རྒྱ་མ་.....
ཟད། དྲང་འབྲེལ་གྱི་ཚོང་ལས་འཁུགས་རྒྱ་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱ།

བཅུ་ལྷ་པ། གྲོས་མཐུན་འདི་ཉིད་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་འགན་ལེན་
ཕྱིར། གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཐོད་རྒྱ་དཔག་སྲིད་ཟུ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་དང་ས་གནས་དཔག་སྟར་གྱི་དཔག་སྲིད་ཁང་འཁུགས་རྒྱ་དང་། གྲུང་
དབྱང་ནས་བཏང་བའི་ལས་བྱེད་མ་ཚད། ཐོད་ཚུལ་གྱི་ལས་བྱེད་གྲུང་གང་
མང་ཅུག་ཉེ་ལས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ། དཔག་སྲིད་ཟུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནང་འགྲོ་མི་རྣམས་
ཐོད་གྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། དུལ་རྒྱལ་ས་སོ་སོ། དཔོན་པ་གཙུ་ཆེ་
བ་བཅས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ག་ཞེན་ཡོད་པ། གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་
གཞུང་ནས་བསྐྱོས་བའི་འཕུས་མི་དང་། གནད་ཡོད་གྱི་རྒྱལ་ས་ཚང་མ་
མཉམ་གྲོས་ཐོག་ནས་མིང་ཐོ་སྤུལ་ཉེ་གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་.....
བསྐྱོ་གཞག་གནད་བ་བྱ་རྒྱ།

བཅུ་ལྷ་པ། དཔག་སྲིད་ཟུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་། ས་གནས་དཔག་
སྲིད་ཁང་། ཐོད་བརྒྱུད་མི་དམངས་བཅིངས་བསྐྱོལ་དཔག་གི་འགྲོ་སྤྱོད་གྲུང་
དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་གཏོང་རྒྱ། ཐོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་
ནས་མི་དམངས་བཅིངས་བསྐྱོལ་དཔག་ལ་འཕུ་དང་། གཞན་ཡང་ཉེར་མཁོ་
རྒྱུ་པ་རྒྱ། རྒྱལ་འདེན་བཅས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ།

བཅུ་བརྒྱུན་པ། གྲོས་མཐུན་འདི་ཉིད་མིང་ཉག་ས་བཞོད་འཕུལ་ཆ་བར་
བརྒྱུད་ཉེ་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱ། ”

ཞེས་འཁོད། མོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བརྒྱ་ནང་པོད་སྐད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་
 གཞུང་དང་། ལྷན་དཔུང་མི་དཔངས་མིན་གཞུང་དབར་གྱི་འཕེལ་བའི་
 རྒྱུ་རྐྱེན་འདེབས་གསལ་ཞིང་གསལ་བ་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་སྐད་ཀྱི་སྐད་
 བྱང་ཁུལ་གྱི་མོ་ལྷན་དོན་གནད་ཁག་ལའང་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་པ་ལྟར་བ་
 མོས་ལ་བཞེན་རྒྱ་ལའི་ཁྱེད་མ་བཟུན་འཛིན་ཆུ་མཚོ་མགས་མེད་ལྷན་དོན་
 རིགས་ཡོངས་ནས་མཐོན་དཔུངས་གཅིག་ལྷན་གྱིས་བཙུགས་ལྷན་ཁྱེད་
 ལའི་ཁྱེད་མ་ལྷན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷན་པོས་(1951)ལའི་ཟླ་༥ཚེས་༡༨
 ཉིན་ལྷན་མོ་ནས་ཆིབས་ཁ་བཟུར་ཏེ་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ལྷན་བདེ་འཕྱོར་
 ལྷན་བདེས་བཅོན་ཆུལ་རིང་ལུགས་དང་ཁོ་པ་ཚོའི་རྒྱུ་འབྲས་པ་ནས་
 བས་རྒྱ་ལའི་ཁྱེད་མ་ལྷན་ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་དངས་པ་དང་། བོད་ལའི་མེས་ཆུལ་
 མང་འཁོར་སྐད་ཀྱི་ཁ་བཟུང་གཏོར་བའི་རྒྱུ་གཤའི་དན་ལྷན་མཐང་དག་མལ་
 བའི་རྒྱལ་རྒྱ་བཟུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་བཅོན་ཆུལ་རིང་
 ལུགས་དང་། མོས་ལྷན་ཕོག་ཁའི་འཆིང་ཐག་ལས་ལྷན་ཏེ་ལྷན་མི་དཔངས་
 ལྷན་མཐུན་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་དོ་ལྷན་ལའི་མི་རིགས་ལྷན་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་ཚུར་
 མོས་ ཏང་ལྷན་དཔུང་གི་ཡང་དག་པའི་དཔུང་ཁྱིད་ལོག་ལྷན་ལྷན་མི་རིགས་
 གཞན་དང་འདྲ་བར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁོ་ཕན་ཡོངས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་པ་
 དང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་མིན་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས་སྒྲོ་བ་
 གསའི་བྱ་གཞན་དཔུང་མཚོ་ཆུས་པ་ལྷན་ཉིན་བཞིན་གོང་རྒྱ་འཕེལ། བདེ་
 ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་པའི་ཉི་མོད་ཤར་རིའི་ཐག་པའི་ཅེ་ནས་ཤར་ཏེ་བཞུགས་
 ལྷན་གངས་རྒྱུང་སྐད་ཀྱི་འཕྱོང་། མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དཔངས་བདེ་ལྷན་
 དག་པའི་དཔལ་ལ་ཅི་དག་རོལ་བཞིན་གནས་སོ།

ཐུ་དབྱངས་» (མི་རིགས་དཔེ་ཐུན་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱུན་)

༡༢. ཅུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་མོད་ཀྱི་ཡིག་ཉིང་གོག་ཀྱིས་ཁག

༡༣. «ཐུང་པོ་ཤོད་ཚད་གི་མོ་ལྷུས་» (ཁྱིམ་མ། ཚོམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༤. «ཐུ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁྱེད་གསུམ་» (ཤིང་དཔར། ཚོམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༥. «ཐོན་ཀྱི་ལྷུང་པ་བཟང་» (ཤིང་དཔར། ཚོམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༦. «ཐོབ་ལྷུལ་ལྷན་རི་དགོན་པའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༡༧. ལྷུལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«ལྷ་ལྷག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༡༨. «ལུམ་བུ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག་འཕྲིང་བ་» (ཁྱིམ་མ། ཚོམ་པ་པོ་མི་གསལ་)

༡༩. «ལེ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༠. «ལག་ཡིང་པའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༡. བཅུན་པ་དཔལ་འབྱུང་གྱིས་བཙམས་པའི་«པ་མོང་ཁའི་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་
མ།)

༢༢. «ལ་དུགས་ལྷུལ་རབས་» (ཚོམ་པ་པོ་མི་གསལ། ཁྱིམ་མ་ཁག་གཉིས་)

༢༣. «གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིའི་དཀར་ཆག་» (ཤིང་དཔར་)

༢༤. «ར་ཐུང་དཀར་ཆག་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༥. ལྷ་མི་ལྷ་བྱང་ལྷུལ་མཆོན་གྱིས་བཙམས་པའི་«བཀའ་ཆེན་མཛོད་པ་དོན་
ལན་» (ཁྱིམ་མ།)

༢༦. རྒྱུ་བཅུན་གསལ་པ་ལྷུལ་མཆོན་གྱིས་བཙམས་པའི་«ས་རྒྱུའི་གདུང་རབས་རིན་
ཆེན་བང་མཛོད་» (ཤིང་དཔར་)

༢༧. རོ་ནང་པ་ཏ་ར་ན་མས་བཙམས་པའི་«རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་» (ཤིང་དཔར་)

༢༨. མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱིས་བཙམས་པའི་«རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་» (ཤིང་དཔར་)

༢༩. ལྷ་བཅུན་ལྷུལ་ཁྱིམ་པ་བཟང་པོས་བཙམས་པའི་«ཡར་ཡུང་རྩ་པོའི་ཆོས་.....»

འཕྱུར་» (ཡི་མ་མ)

20. རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མལ་བཅའ་མལ་པའི་«རྒྱུ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་» (ཁིང་.....

དཔར་)

21. རྒྱལ་ལྷན་དག་དཔར་ནས་རྒྱལ་ཁྱིམ་བཅའ་མལ་པའི་«རྒྱལ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་དོ་.....

མཆར་རྒྱ་མཆོ་» (ཡི་མ་མ)

22. རྩི་ཡིད་མངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཆོད་པའི་«ཆོས་འཕྱུར་བྱེད་ཡེ་པོ་» (ཁིང་

དཔར་)

23. དཀོན་མཆོག་བཞུགས་པ་དཔར་རྒྱལ་ཁྱིམ་མཆོད་པའི་«མདོ་མཆོད་ཚོས་འཕྱུར་»

(ཀའ་རྒྱུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་པར་བྱ་བཞུག)

24. «རྒྱ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་» (ཁིང་དཔར་)

25. རིགས་དཔལ་པལ་ཁྱིམ་རྒྱལ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་བཅའ་མལ་པའི་«གཤམ་མོག་མོག་ཏན་.....

མཁོན་པའི་ནམ་མཚུ་» (ཁིང་དཔར་)

26. «རྒྱལ་མོ་མང་མང་ལྷན་རྒྱལ་པའི་ནམ་མཚུ་» (ཁིང་དཔར་། ཆོས་པ་པོ་མི་

གསལ་)

27. ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་མོ་པམར་ཆེད་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་བཅའ་མལ་པའི་«ཆོད་ཁ་པའི་.....

ནམ་མཚུ་» (ཁིང་དཔར་)

28. རྩི་རིང་བཞུགས་པའི་དཔལ་པལ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་བཅའ་མལ་པའི་«དགའ་བཞི་པའི་ལྷན་.....

པ་པར་དཔར་» (ཡི་མ་མ)

29. ལྷ་པའི་ཁྱེ་མ་རྒྱ་ལྷན་ཚོས་འཕྱུར་བཅའ་མལ་པའི་«ལྷ་ལྷ་པའི་ཁྱེ་མ་པམར་» (ཁིང་.....

དཔར་)

30. དག་དཔར་རྒྱལ་ལྷན་དཔར་རྒྱལ་ཁྱིམ་བཅའ་མལ་པའི་«ཆོད་ཁ་དཔལ་རྒྱ་མཆོད་.....

གསལ་པའི་ནམ་མཚུ་» (ཁིང་དཔར་)

31. ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ (ཡི་མ་མ)

੯੨. ਜਿਸਥਾਏਯਾਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾ। (ਇਸਾਖ)
 ੯੩. ਜਿਸਥਾਏਯਾਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾ। (ਇਸਾਖ)
 ੯੪. ਜਿਸਥਾਏਯਾਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾ। (ਇਸਾਖ)
 ੯੫. ਗਭਾ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ (ਇਸਾਖ)
 ੯੬. ਜਿਸਾਏਯਾਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੯੭. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੯੮. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੯੯. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੦. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੧. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੨. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੩. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੪. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੫. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੬. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੭. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੮. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੦੯. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ
 ੧੧੦. ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ ਮਠੇ ਭਾਸਾਭੇ

ཞི་ཤིན་ལྷན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)

གཞི་ལྟར་། ལྷ་ཡིན་གྱི་དུས་གཞི་མི་ཡིན་པ་གཞི་ལྟར་།

1. ལྷ་ཡིན་དུས་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
2. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
3. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
4. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
5. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
6. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
7. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
8. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
9. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
10. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
11. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
12. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
13. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)
14. ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ལྷ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་ (ཡིན་པ་)

ཁྱེད་པའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཅིག (རྒྱལ་དབར)

༡༥. ཆབ་མདོ་ཁ་ཅུབ་ཀྱི་འཕེལ་ཡོད་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཅིག

༡༦. ལེ་ཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་«རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་རྩལ་བཤད» (དབར་མ)

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆུ་མཚན་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

ཆེ་མཆོག་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་། ཆུ་མཚན་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

ཆེ་མཆོག་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་། ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

* * *

ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

1987 ལྟ་སྟངས་ 6 ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ 1987 ལྟ་སྟངས་ 6 ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་ལྟ་སྟངས་།

ISBN7—223—00005—8/K·1

ལྟ་སྟངས་ M11170·32 ལྟ་སྟངས་ 2.56